

Informació amb Rellevància Prudencial

Grup CaixaBank

Corresponent a 31 de desembre de 2018

(*) Traducció del document Informe amb Rellevància Prudencial emés i preparat originalment en castellà. Aquesta traducció només té intencions informatives. En el cas de discrepància, preval la versió en llengua castellana.

CONTINGUTS

Declaració del Consell d'Administració.....	5
1 PILAR 3 GRUP CAIXABANK	9
2. GRUP CAIXABANK	11
2.1. Entorn regulatori.....	11
2.2. Àmbit d'aplicació	13
2.3. Altra informació de caràcter general.....	14
2.4. Descripció del grup consolidable a l'efecte regulatori.....	14
2.5. Conciliació comptable entre els estats financers i els estats amb fins regulatoris.....	15
3. GOVERN, ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DEL RISC.....	21
3.1. Govern i organització	22
3.2. Processos estratègics de gestió del risc	35
3.3. Cultura de riscos	38
3.4. Marc de Control Intern.....	40
4. CAPITAL	49
4.1. Gestió de Capital.....	50
4.2. SREP i Coixins de Capital.....	50
4.3. Capital regulatori	54
4.4. <i>Stress Test</i>	60
4.5. Capital Econòmic	60
5. RISC DE CRÈDIT TOTAL	64
5.1. Risc de crèdit.....	66
5.2. Risc de contrapart i CVA	133
5.3. Titulitzacions	146
5.4. Cartera accionarial	158
6. RISC DE MERCAT	167
6.1. Gestió del risc de mercat.....	168
6.2. Requeriments mínims de recursos propis per risc de mercat	169
6.3. Aspectes quantitativs	170
7. RISC OPERACIONAL.....	179
7.1. Gestió del risc operacional	180
7.2. Requeriments de recursos propis mínims	182
7.3. Palanques de gestió del Risc Operacional.....	183
7.4. Vinculació amb el Catàleg de Riscos	187
8. RISC ESTRUCTURAL DE TIPUS	193
8.1. Gestió del risc estructural de tipus d'interès.....	194
8.2. Gestió del risc estructural de tipus de canvi	199
9. RISC DE LIQUIDITAT	201
9.1. Gestió del risc de liquiditat	202
9.2. Aspectes quantitativs	206
10. ALTRES RISCOS.....	213
10.1. Risc reputacional.....	213
10.2. Risc actuarial i del negoci assegurador.....	214
10.3. Risc de deteriorament d'altres actius.....	217
10.4. Risc de negoci.....	218

11. REMUNERACIONS	220
11.1. Política de Remuneració: composició i mandat de la comissió de remuneracions	220
11.2. Descripció del col·lectiu identificat.....	222
11.3. Informació qualitativa de la remuneració del col·lectiu identificat	222
11.4. Informació quantitativa de la remuneració del col·lectiu identificat.....	237
Annex I. Informació sobre fons propis transitoris	241
Annex II. Principals característiques dels instruments de capital	243
Annex III. Informació sobre ràtio de palanquejament	247
Annex IV. Participacions subjectes a límits regulatoris a l'efecte de deducció	249
Annex V. UE LI3 – Societats amb diferències entre el mètode de consolidació prudencial i comptable	250
Annex VI. Acrònims	251
Annex VII. Taules Guia EBA	255
Annex VIII. Mapa Part Vuitena Reglament (UE) Núm. 575/2013	265

Declaració del Consell d'Administració

El Consell d'Administració de CaixaBank va aprovar el 22 de març de 2018 la Política sobre la divulgació i verificació de la Informació financera, en què es defineix la informació a divulgar al mercat del Grup CaixaBank i s'hi dona cobertura. Aquesta Política estableix que aquest document, «Informació amb Rellevància Prudencial», tindrà el mateix grau de verificació que la resta d'informació financera que es publica del Grup, d'acord amb les directrius de l'EBA de 4 d'agost de 2017 sobre els requisits de divulgació de conformitat amb la part vuitena del CRR¹, descrits en els seus articles 431(3) i 434(1).

En la seva sessió del 21 de març de 2019, el Consell d'Administració va aprovar aquest document d'Informació amb Rellevància Prudencial de l'exercici 2018 (d'ara endavant, «IRP 2018») amb la verificació prèvia de la Comissió d'Auditoria i Control, i va donar resposta al que disposa l'article 435(1)(e)(f) del CRR. El Consell, en la seva funció² supervisora tant del procés de divulgació com del perfil de risc del Grup, manifesta que:

- Aquest document d'Informació amb Rellevància Prudencial s'ha preparat de conformitat amb la Política sobre la divulgació i verificació de la Informació financera aprovada pel Consell el 22 de març de 2018.
- La informació publicada i els sistemes de gestió de riscos implementats són adequats en relació amb el perfil i l'estratègia del Grup CaixaBank.

Les funcions de la segona línia de defensa³ han participat en la revisió i verificació de la informació presentada, així com a assegurar que aquesta informació compleix els procediments de control i/o verificació establerts en la Política sobre la divulgació i verificació de la Informació financera.

Amb caràcter previ a l'aprovació d'aquesta Declaració Concisa per part dels Òrgans de Govern, Auditoria Interna, com a tercera línia de defensa, ha revisat el contingut de l'IRP 2018 i la seva adaptació als requeriments regulatoris, així com les estructures de control implantades.

¹ A l'apartat 3. GOVERN, ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DEL RISC i als apartats de risc successius s'amplia la informació sobre les polítiques i els objectius en matèria de gestió de riscos.

² Per a més detall de les funcions i responsabilitats del Consell d'Administració, vegeu el [Reglament del Consell d'Administració de CaixaBank](#), en especial, els articles 4 i 36.

³ La segona línia de defensa integrada, de manera general, les funcions de la *Risk Management Function* i la funció de *Compliance*, tal com estableix la guia de Govern Intern de l'EBA de 26 de setembre de 2017.

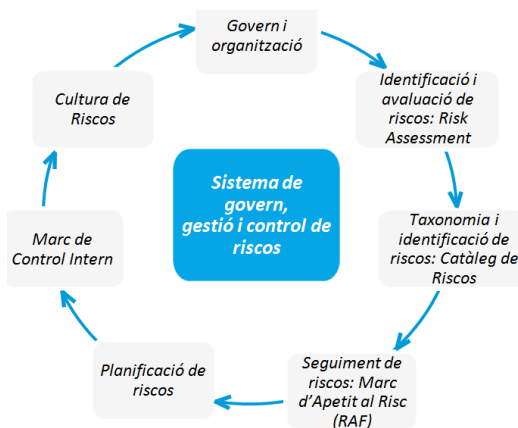

El Grup CaixaBank ha elaborat la Informació amb Rellevància Prudencial de l'exercici 2018 i, sobre aquesta, el Consell d'Administració declara que el Grup:

- Manté un perfil de risc mitjà-baix en consonància amb el model de negoci i la tolerància al risc definida pel mateix Consell. Així mateix, el nivell de solvència i palanquejament són consistents amb aquest perfil i estratègia.

Les principals línies d'actuació que permeten mantenir un perfil de risc mitjà-baix són:

Sistema de govern, gestió i control de riscos

El Grup disposa d'un sistema de govern, gestió i control de riscos eficaç alineat amb: el seu model de negoci, les expectatives dels seus *stakeholders* i les bones pràctiques internacionals. Els sistemes de gestió de riscos implementats són adequats en relació amb el perfil i l'estratègia del Grup.

Perfil de risc conservador

El Grup marca com a objectiu mantenir un perfil de risc mitjà-baix i una còmoda adequació de capital per enfortir la seva posició.

El risc més significatiu és el Risc de Crèdit i correspon fonamentalment a l'activitat bancària. La seva activitat es desenvolupa principalment en el segment detallista i atorga un valor fonamental a la confiança dels seus *stakeholders*.

El Grup aspira a mantenir la seva posició de lideratge en el mercat detallista ibèric i a la generació d'ingressos i de capital de forma equilibrada i diversificada.

El Risc de Contrapart es gestiona de manera prudent mitjançant l'assignació de límits interns i l'ús de tècniques de mitigació.

El Grup orienta la seva activitat en els mercats financers al servei als clients i minimitza l'exposició al risc.

CaixaBank disposa de còmodes mètriques de risc per tipus d'interès estructural de balanç, amb posicionament moderat a pujades de tipus d'interès.

En línia amb les millors pràctiques, el Risc operacional i els altres riscos no financers utilitzen una infraestructura i marc de gestió de riscos comuns, reforçats amb especialistes en control i mitigació dels riscos que es consideren materials (per exemple, tecnològics), amb el propòsit compartit de minimitzar impactes financers, reputacionals o estratègics.

De conformitat amb tot l'exposat en aquesta Declaració i en l'IRP 2018, el Grup presenta ràtios financeres coherents i en consonància amb la seva Política de Gestió i que es consideren alineades amb l'Apetit al Risc (RAF) establert pel Consell d'Administració.

1. Solidesa en solvència

La Gestió del Capital té com a objectiu assegurar el compliment dels requeriments regulatoris i dels objectius interns de capital del Grup CaixaBank.

Un dels objectius estratègics de CaixaBank és enfortir la seva posició de capital, mantenint una comoditat suficient per afrontar escenaris d'estrès.

El 2018, el Grup presenta unes ràtios de capital superiors als requeriments mínims i conformes als seus objectius de gestió i, al seu torn, alineades amb l'Apetit al Risc establert pel Consell d'Administració, fet que permet donar suport a la seva política de dividendes.

2. Folgades mètriques de liquiditat

CaixaBank vol tenir la certesa d'estar permanentment en condicions de complir les seves obligacions i necessitats de finançament de manera oportuna, fins i tot en condicions adverses de mercat, i es marca com a propòsit tenir una base de finançament estable i diversificada, per preservar i protegir els interessos dels seus dipositants.

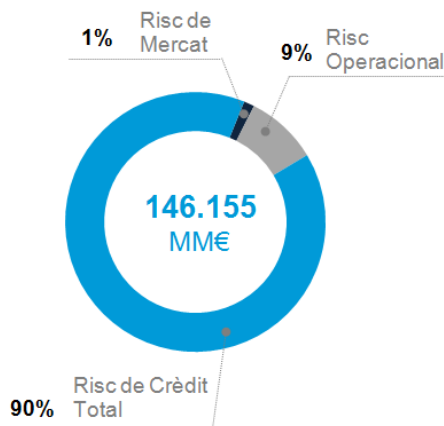
Es presenten folgades mètriques de liquiditat amb una estructura de finançament estable i un còmode perfil de venciments en els propers exercicis.

En relació amb allò exposat en aquesta Declaració i l'IRP adjunt, el Grup presenta unes mètriques de liquiditat coherents i conformes a la seva Política de Gestió i, al seu torn, alineades amb l'Apetit al Risc establert pel Consell d'Administració.

PERFIL DE RISC

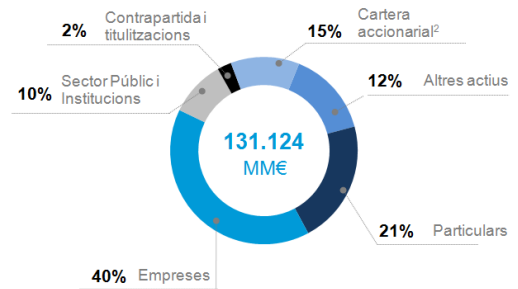
APR¹ TOTALS

Distribució per tipus de risc, %

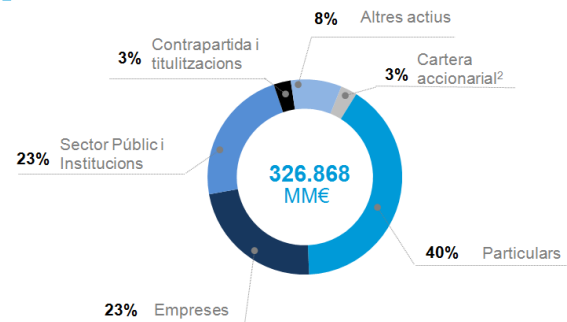
APR¹ PER RISC DE CRÈDIT TOTAL

Distribució per tipus de risc o sector, %

EAD¹ PER RISC DE CRÈDIT TOTAL

Distribució per tipus de risc o sector, %

1) APR: actius ponderats per riscos (Regulatoris). EAD: *Exposure at default*.

2) Cartera accionarial inclou el negoci de participades, a més de la participació en altres societats cotitzades i no cotitzades, així com en filials que no s'integren globalment a efectes prudencials (principalment VidaCaixa).

	2016	2017	2018
NPL (%)	6,9%	6,0%	4,7%
Ràtio de cobertura (%)	47%	50%	54%
Cost del risc (pb) ⁽¹⁾	46	34	4
ROTE acumulat 12 mesos	5,6%	8,4%	9,3%
Ràtio eficiència ⁽²⁾	51,0%	54,3%	52,9%

(1) La reducció de 30 pb se sustenta en la reversió de provisions de prop de 275 milions d'euros associats a l'actualització del valor recuperable de l'exposició en un gran acreditat (la ràtio seria de 16 pb sense considerar la reversió esmentada).

(2) Sense despeses extraordinàries.

SOLVÈNCIA

REGULATORI

	2016 ⁽¹⁾	2017 ⁽²⁾	2018	Req. Mín. 2018
CET 1 (%)	13,2%	12,7%	11,8%	8,063%
Tier 1 (%)	13,2%	12,8%	13,3%	9,563%
Capital total (%)	16,2%	16,1%	15,6%	11,563%
Ràtio de Palanquejament (%)	5,7%	5,5%	5,6%	
Ràtio de cobertura del conglomerat (%) ⁽³⁾		143,4%	131,4%	

FULLY LOADED

	2016 ⁽¹⁾	2017 ⁽²⁾	2018	Req. Mín. 2018
CET 1 (%)	12,4%	11,7%	11,5%	8,75%
Tier 1 (%)	12,4%	12,3%	13,0%	10,25%
Capital total (%)	15,4%	15,7%	15,3%	12,25%
Ràtio de Palanquejament (%)	5,4%	5,3%	5,5%	

- (1) Les ràtios a 31 de desembre de 2016 inclouen l'increment de capital necessari per cobrir de forma anticipada l'impacte de l'adquisició de BPI durant el primer trimestre de 2017.
- (2) Les ràtios a 31 de desembre de 2017 no inclouen l'impacte de la primera aplicació d'IFRS9.
- (3) CaixaBank és la capçalera del conglomerat financer des de la desconsolidació de Criteria el setembre de 2017.

LIQUIDITAT

<i>En milions d'euros</i>	2016	2017	2018
Ràtio LCR (%)	160%	202%	200%
Ràtio LTD (%)	110,9%	107,7%	104,6%
Actius líquids d'alta qualitat	36.970	53.610	57.093

1

Pilar 3 Grup CaixaBank

1 PILAR 3 GRUP CAIXABANK

El marc regulatori bancari de Basilea es basa en tres pilars:

- Pilar 1: determinació del capital regulatori mínim.
- Pilar 2: revisió supervisora.
- Pilar 3: disciplina de mercat.

Amb aquest informe s'acompleix la Part Vuitena del Reglament UE 575/2013 del Parlament Europeu i del Consell (d'ara endavant, «CRR»), que constitueix el Pilar 3 de Basilea, relatiu a les obligacions d'informació pública sobre el perfil de risc del Grup, el sistema de gestió i control del risc i els recursos propis, així com els nivells de solvència. Addicionalment, en l'elaboració d'aquest informe s'han tingut en compte: les directrius sobre els requisits de divulgació de conformitat amb la Part Vuitena del CRR publicades per l'EBA (European Banking Authority), les recomanacions publicades pel Comitè de Basilea de Supervisió Bancària (BCBS) i el que estableix la Política sobre la Divulgació i Verificació de la informació financera de CaixaBank.

La informació continguda en aquest document s'ha elaborat a nivell consolidat, sota perímetre prudencial, i compleix els requisits que estableix el CRR. Addicionalment, i després de la desconsolidació de CaixaBank a Criteria el setembre de 2017, CaixaBank, com a entitat supervisada, es considera l'entitat obligada del conglomerat financer que forma, principalment, amb VidaCaixa. En aquest sentit, i per donar cobertura als requeriments de supervisió addicional aplicables, el document també conté informació relativa a l'adequació de capital i la gestió dels riscos en el conglomerat. El Grup CaixaBank manifesta que no ha omès cap de les informacions requerides per raons de confidencialitat, ni per tenir caràcter reservat.

Aquest informe es publica al web de CaixaBank en l'enllaç següent:

https://www.caixabank.com/informacionparaaccionistas/inversores/informacioneconomicofinanciera/informacionconrelevanciaprudencial_ca.html

Com a complement d'aquest document, que té una periodicitat anual, i d'acord amb l'article 433 del CRR i els requisits de divulgació establerts per l'EBA, s'ha estimat oportú publicar amb més freqüència una part de la informació quantitativa que conté aquest informe.

En concret, des del desembre de 2015 es publica trimestralment un arxiu Excel amb les taules més significatives d'aquest informe. Tot això es pot consultar al web de CaixaBank en el mateix lloc que aquest document.

Sobre la base de totes aquestes modificacions, la Norma de Divulgació, com a part de la Política sobre la Divulgació i Verificació de la informació financera de CaixaBank, va ser actualitzada i aprovada pel Consell d'Administració de CaixaBank en la seva sessió de 22 de març de 2018.

Tal com estableix la Política sobre la Divulgació i Verificació de la informació financera, aquest informe ha estat elaborat basant-se en els diferents processos de verificació i control establerts en cadascuna de les tres línies de defensa definides en el Marc de Control Intern de CaixaBank, així com complint els procediments interns de governança.

Seguint la Política de Divulgació del Grup CaixaBank, aquest document, amb dades referides a 31 de desembre de 2018, ha estat aprovat pel Consell d'Administració de CaixaBank en la seva sessió del 21 de març de 2019, amb la verificació prèvia de la Comissió d'Auditoria i Control.

Les taules d'aquest informe es detallen majoritàriament en milions d'euros. Hi ha una selecció de taules en milers d'euros per tal de donar més detall al lector, i s'especifica clarament en el títol de la taula.

2.

Grup CaixaBank

- 2.1. Entorn regulatori
- 2.2. Àmbit d'aplicació
- 2.3. Altra informació de caràcter general
- 2.4. Descripció del grup consolidable a l'efecte regulatori
- 2.5. Conciliació comptable entre els estats financers i estats amb fins regulatoris

2. GRUP CAIXABANK

2.1. Entorn regulatori

El 2010, el Comitè de Supervisió Bancària de Basilea va aprovar la reforma del Marc Regulatori Global de capital, conegut com Basilea 3, arran de la crisi financera internacional. L'1 de gener de 2014, va entrar en vigor a la Unió Europea el paquet legislatiu que va transposar aquest marc, compost pel Reglament 575/2013 (CRR) i la Directiva 2013/36 (DRC IV). L'objectiu de les modificacions introduïdes és millorar la capacitat del sector bancari per absorbir els impactes de crisis econòmiques i financeres, reforçant la gestió i governança del risc, la transparència i la divulgació d'informació. En particular, aquestes millores es tradueixen en millors requeriments en la quantitat i qualitat de capital i la introducció de mesures de liquiditat i palanquejament. El Reglament CRR té aplicació directa a Espanya, on la Directiva DRC IV va ser implementada a través del Reial Decret Llei 14/2013, la Llei 10/2014 i el Reial Decret 84/2015, juntament amb altres disposicions de rang inferior, com la Circular 2/2016 del Banc d'Espanya (BdE). El CRR estableix un calendari d'implantació progressiva dels nous requeriments a la Unió Europea. Addicionalment, CaixaBank, com a capçalera del conglomerat financer que forma principalment amb VidaCaixa des de la desconsolidació de Criteris el setembre de 2017, està sotmesa al marc de supervisió addicional que preveu la Directiva 2002/87 del Parlament Europeu i del Consell de 16 de desembre de 2002 relativa a la supervisió addicional de les entitats de crèdit, empreses d'assegurances i empreses d'inversió d'un conglomerat financer.

CaixaBank monitora estretament els fòrums de discussió i aprovació dels diferents marcs regulatoris i hi participa activament.

Durant el 2014 el BCE va assumir responsabilitats de supervisió en l'àrea euro després de l'entrada en vigor dels Reglaments 1024/2013 del Consell i 468/2014 del BCE que donaven lloc a la creació del Mecanisme Únic de Supervisió (MUS). Sota l'empareda del MUS, el BCE assumeix la supervisió directa de les entitats més significatives, entre les quals hi ha CaixaBank, i indirecta de la resta d'entitats, que estan supervisades directament per les autoritats nacionals corresponents.

Durant l'any 2015 el BCE va completar el primer cicle anual del procés de revisió i avaluació supervisora (en les seves sigles en anglès,

«SREP», *Supervisory Review and Evaluation Process*) des de la creació del MUS, i va donar forma al Pilar 2 del Marc Normatiu de Basilea.

L'SREP es configura com un procés supervisor basat en l'avaluació de suficiència de capital, liquiditat, govern corporatiu, gestió i control dels riscos. Tot això, a través d'un procés harmonitzat a escala europea i mitjançant la guia de l'Autoritat Bancària Europea (EBA) «*Guidelines on Common procedures and methodologies for the supervisory review and evaluation process and supervisory stress testing*» actualitzada el juny de 2018 (Guia SREP). El procés SREP pot derivar en requeriments addicionals de capital, liquiditat o altres mesures qualitatives en funció dels riscos i les debilitats detectades pel supervisor de forma específica a cadascuna de les entitats. La finalitat última de l'SREP és valorar la viabilitat de les entitats de manera individualitzada, tenint en compte, a més, anàlisis transversals i comparatives amb entitats similars. Els potencials requeriments de capital addicionals com a resultat de l'SREP (requeriments Pilar 2R) es complementen, en cas que s'hi apliquin, amb els requeriments de coixí combinat (CBR) compost pels coixins aplicables de conservació de capital, de capital anticíclic i riscos sistèmics. Segons el comunicat de l'EBA de l'1 de juliol de 2016, a més dels requeriments de Pilar 1, de Pilar 2R i de CBR, el supervisor també pot establir una guia de capital també coneguda amb el nom de Pilar 2G. Si un banc incomplís el seu Pilar 2G, no implicaria accions automàtiques per part del supervisor pel que fa a la capacitat de distribució de beneficis, també conegut amb la sigla MDA (*Maximum Distributable Amount*). Tanmateix, sí que podria desembocar en mesures de supervisió intensificada individualitzades. El Pilar 2G no és públic en general.

A més de les possibles mesures supervisores exposades anteriorment, l'any 2014 es va aprovar la Directiva 2014/59/UE, per la qual s'estableix un marc per a la reestructuració i resolució d'entitats de crèdit, coneguda comunament per les seves sigles en anglès, BRRD (*Bank Recovery and Resolution Directive*). El 2015 es va transposar la BRRD al marc regulatori espanyol mitjançant la Llei 11/2015 i altres normes de rang inferior. Amb la BRRD i la Directiva 2014/49 del Sistema de Garantia de Dipòsits es millora la capacitat del sector bancari d'absorbir els impactes de crisis econòmiques i financeres i la capacitat de resolució d'entitats de manera ordenada,

mantenint en tots dos casos l'estabilitat financera, la protecció als dipositants i evitant el rescat públic (*bail-out*).

La BRRD estableix que els Estats Membres han d'assegurar que les entitats elaboren i mantenen un pla de recuperació (*Recovery Plan*) amb l'objectiu de possibilitar l'adopció de mesures, amb vista a restablir la seva posició financera després d'un deteriorament important d'aquesta. Com a complement de la BRRD i la legislació nacional, l'EBA ha emès diverses guies en relació amb la definició d'un Pla de Recuperació.

El Grup CaixaBank va desenvolupar el primer Pla de Recuperació el 2014, amb dades de tancament de 2013. El Pla de Recuperació 2017 (amb dades de 2017) suposa la cinquena versió, i va ser aprovat pel Consell d'Administració el setembre de 2018.

El Pla de Recuperació de CaixaBank està plenament integrat en la gestió i el govern intern dels riscos i del capital. Destaca la implicació de l'alta direcció en el Comitè de Plans de Recuperació i Resolució i la integració dels indicadors de recuperació en el Marc d'Apetit al Risc (RAF), i forma part dels informes de seguiment habituals.

La BRRD també introdueix el marc per a la creació del Mecanisme Únic de Resolució (MUR), posteriorment desplegat en el Reglament 806/2014. En el MUR les decisions les pren la Junta Única de Resolució i les implementen les Autoritats Nacionals de Resolució (a Espanya, FROB com autoritat executiva i BdE com a autoritat preventiva), que a més dissenyen el pla de resolució (*Resolution Plan*) de cada entitat, que col·labora aportant la informació necessària. Addicionalment, la BRRD introdueix l'exigència d'un nivell mínim d'absorció de pèrdues, *Minimum Requirement of Eligible Liabilities* (MREL, per les seves sigles en anglès). El MUR va entrar en vigor l'1 de gener de 2016. El Reglament Delegat (UE) 2016/1450 de la Comissió, de 23 de maig de 2016, pel qual es complementa la Directiva 2014/59/UE del Parlament Europeu i del Consell pel que fa a les normes tècniques de regulació en què s'especifiquen els criteris relatius al mètode per establir el requisit mínim de fons propis i passius admissibles, es va aprovar amb l'objectiu de proporcionar a les autoritats de resolució una guia detallada per establir requisits MREL per als bancs. Poden establir discrecionalment el nivell mínim i la composició de MREL apropiat per a cada banc. L'autoritat de resolució no ha

comunicat requisits formals i vinculants al Grup CaixaBank i, per tant, no es disposa de la quantitat i la categoria dels requisits passius elegibles ni del calendari de compliment.

La Comissió Europea va presentar, el 23 de novembre de 2016, un paquet de reformes d'una sèrie de normes bancàries que es presentaran al Parlament Europeu i al Consell perquè les examini i adopti. Aquestes reformes tenen per objecte completar l'actual marc prudencial i de resolució del sector bancari mitjançant la implementació d'una sèrie de mesures que redueixin el risc de les entitats davant d'una situació de *shock*, en consonància amb les conclusions del Consell ECOFIN de juny de 2016 i amb els estàndards internacionals previstos pel G-20. Les reformes tenen en compte la mida, la complexitat i el perfil empresarial dels bancs. També s'inclouen mesures que pretenen donar suport al finançament a les pimes i recolzar la inversió en infraestructures. Durant el 2018 s'han dut a terme negociacions entre Consell i Parlament Europeu. Després de la posició del Parlament el juny de 2018, s'han mantingut diversos diàlegs a tres Parlaments Europeu-Consell-Comissió Europea, que van finalitzar amb un acord entre les parts sobre aspectes clau el 22 de novembre. Des d'una perspectiva política, finalment es van acordar totes les qüestions el desembre de 2018 i el text legal ha estat distribuït amb posterioritat als estats membres. L'aprovació final es preveu durant l'abril de 2019.

En relació amb el paquet de reformes normatives esmentat, el juny de 2017 i mitjançant el RDL 11/2017 es va modificar la Llei 11/2015 tenint en compte la proposta de la Comissió Europea sobre la jerarquia de creditors per la qual es modifica la BRRD, la modificació parcial de la qual, al seu torn, es va publicar el desembre de 2017 mitjançant la Directiva 2017/2399.

Entre les novetats regulatòries a escala global i europea, cal destacar les següents:

- La concentració en exposicions *non-performing* continua sent una de les principals preocupacions, malgrat haver-hi una clara dinàmica de reducció.

En aquest sentit, durant aquest exercici han vist la llum múltiples iniciatives orientades a evitar futures acumulacions d'exposicions dubtoses com: i) potenciar el desenvolupament del mercat secundari mitjançant vendes de carteres i/o actius individuals i immobles; ii) agilitzar els mecanismes d'insolvència i establir un marc de gestió homogeni d'actius dubtosos, refinançats i adjudicats; i iii) establir un marc comú de gestió d'NPE. Així mateix, el Grup ha fet vendes d'actius improductius, així com actuacions amb la finalitat de millorar els processos d'admissió i gestió de la mora primerenca per reduir les entrades i adaptar les mètriques del RAF per donar espai als requeriments regulatoris. Tot això, amb l'objectiu de complir les expectatives dels *stakeholders*.

- En el context del compliment dels principis de *Risk Data Aggregation* (RDA) establerts el gener de 2013 pel Comitè de Supervisió Bancària de Basilea, el Grup va iniciar el 2015 un projecte transformacional i d'adaptació cultural de la gestió per impulsar les activitats del govern de la informació i qualitat de la dada.
- Les properes fites en l'adaptació a la reforma global de Basilea 3, que va comportar «Basilea 3: finalització de la reforma postcrisi», són l'1 de gener de 2019 per a l'entrada en vigor del marc de grans exposicions i l'1 de gener de 2022 per al *Leverage Ratio* (LR) emprant la definició d'exposició revisada i per a la implementació del mètode estàndard revisat per a risc de crèdit, del marc IRB revisat, del marc CVA revisat i del marc de risc operacional revisat.
- L'Autoritat Bancària Europea (EBA) ha dut a terme el 2018 un exercici de resistència de la banca (*Stress Test*), en què CaixaBank ha participat per primera vegada en qualitat de matriu del Grup.
- Aquest exercici ha comprès el 70% dels actius del sector bancari europeu i ha avaluat la capacitat de les principals entitats per resistir una situació macroeconòmica adversa durant el període 2018-2020. L'EBA no ha exigint un llindar de capital comú per superar la prova, i la projecció ha constituït un element rellevant en la decisió de capital del BCE en el marc de l'SREP.
- Com en anys anteriors, l'*Stress Test* ha consistit en un exercici amb enfocament *bottom-up* amb restriccions i amb un horitzó temporal de 3 anys,

sota 2 escenaris (un de central i un altre d'advers).

2.2. Àmbit d'aplicació

CaixaBank, SA (d'ara endavant, «CaixaBank») i les seves societats dependents integren el Grup CaixaBank (d'ara endavant, «Grup CaixaBank» o «el Grup»). CaixaBank, amb NIF A08663619 i domicili social i fiscal a València, carrer Pintor Sorolla, 2-4, és una entitat cotitzada des de l'1 de juliol de 2011 i inscrita en el Registre d'Entitats de Crèdit del Banc d'Espanya.

CaixaBank és l'empresa matriu del conglomerat financer integrat per les entitats del grup que tenen la condició de regulades. CaixaBank està classificada com a entitat supervisada significativa i forma, juntament amb les entitats de crèdit del seu Grup, un grup supervisat significatiu.

L'objecte social de CaixaBank consisteix principalment en:

- a) la realització de tota classe d'activitats, operacions, actes, contractes i serveis propis del negoci de banca en general, incloent-hi la prestació de serveis d'inversió i serveis auxiliars, i la realització d'activitats d'agència d'assegurances;
- b) la recepció de fons del públic en forma de dipòsit irregular o en altres d'anàlogues, per a la seva aplicació per compte propi a operacions actives de crèdit i de microcrèdit, i a altres inversions i la prestació a la clientela de serveis de gir, transferència, custòdia, mediació i altres; i
- c) l'adquisició, tinença, gaudi i alienació de tota classe de títols valor i la formulació d'oferta pública d'adquisició i venda de valors, així com de tota classe de participacions en qualsevol societat o empresa.

Com a entitat bancària cotitzada, està subjecta a la supervisió del Banc Central Europeu i de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV), per bé que les entitats del Grup estan subjectes a la supervisió d'organismes complementaris i sectorials.

2.3. Altra informació de caràcter general

A 31 de desembre de 2018, les següents entitats de crèdit o establiments financers de crèdit pertanyents al Grup CaixaBank compleixen els requeriments mínims de capital que els són aplicables a escala individual: Banco BPI, Banco Português de Investimento, Banco BPI Cayman i Telefónica Consumer Finance. Addicionalment, en la data de referència, CaixaBank i BPI compleixen els requeriments de capital a nivell consolidat i subconsolidat, respectivament.

Les següents entitats de crèdit o establiments financers de crèdit del Grup CaixaBank estan exemptes de requeriments de capital: Nuevo MicroBank, CaixaBank Consumer Finance, CaixaBank Payments, Corporación Hipotecaria Mutual i Credifimo.

Així mateix, totes les altres entitats dependents regulades (les gestores d'actius CaixaBank Asset Management, BPI Gestão de Activos, BPI Global Investment Fund Management Company, BPI Suisse i les companyies d'assegurances VidaCaixa i BPI Vida e Pensões) compleixen els requeriments de recursos propis que estableixen les diferents normatives sectorials que els són aplicables.

Tenint en compte la normativa aplicable, cal destacar que no hi ha, ni és previsible que hi hagi, cap impediment pràctic o jurídic rellevant per a la immediata transferència de fons propis a les filials del Grup CaixaBank o per al reemborsament dels seus passius de tercers per part de CaixaBank. Pel que fa a la capacitat de les filials del Grup CaixaBank per repartir dividendes o, de qualsevol forma, transferir fons a la societat matriu, les societats que han de complir requeriments mínims de capital a escala individual Banco BPI, Banco Português de Investimento, Banco BPI Cayman i Telefónica Consumer Finance, per acomplir aquests requeriments, poden veure limitada la capacitat de repartiment o transferència de fons. En relació amb la resta de filials, incloent-hi les que estan exemptes de requeriments de capital, no hi ha ni és previsible que hi hagi cap impediment pràctic o jurídic rellevant per al repartiment de dividendes o, d'alguna manera, la transferència de fons més enllà dels que derivin de la normativa societària o, si escau, acords de socis que els siguin aplicables.

2.4. Descripció del grup consolidable a l'efecte regulatori

A l'efecte del que disposa la normativa comptable vigent, que segueix els criteris exposats en les Normes Internacionals d'Informació Financera adoptades per la Unió Europea (concretament la NIIF 10), hi ha un grup consolidable quan una entitat dominant exerceix el control, directe o indirecte, respecte de la resta d'entitats (dependents).

Aquesta relació es materialitza fonamentalment quan l'entitat dominant, pel fet de tenir poder sobre la dependent, està exposada o té dret als rendiments variables procedents de la implicació en aquesta i té, a més, la capacitat d'influir en aquests rendiments.

Tot seguit es resumeixen les principals diferències relatives al perímetre i als mètodes de consolidació aplicats a efectes de l'elaboració de la informació del Grup CaixaBank que conté aquest informe, i a efectes de l'elaboració dels comptes anuals consolidats del Grup:

1. Per a l'elaboració dels comptes anuals consolidats del Grup CaixaBank, totes les entitats dependents (sobre les quals la societat matriu té capacitat per exercir control) han estat consolidades pel mètode d'integració global. Al contrari, les entitats associades (sobre les quals la matriu exerceix una influència significativa) i les de negoci conjunt (direcció conjunta de la matriu amb altres accionistes) ho han fet pel mètode de la participació.
2. A efectes prudencials, les entitats filials dependents amb una activitat diferent de la d'entitat de crèdit o de la d'empresa d'inversió, tal com es defineix a la Directiva 2013/36/UE i al Reglament (UE) 575/2013, tots dos de 26 de juny de 2013, es consoliden pel mètode de la participació. En el cas de les entitats multigrup que són entitats financeres, es consoliden per mètode d'integració proporcional, independentment del mètode que s'utilitzi en els comptes anuals.

A l'Annex IV es presenta el detall de participacions subjectes a límits regulatoris a l'efecte de deducció. Per part seva, a l'annex V es desglossen les societats amb diferències entre el mètode de consolidació prudencial i comptable.

2.5. Conciliació comptable entre els estats financers i els estats amb fins regulatoris

Tal com preveu l'annex I del Reglament d'Execució (UE) 1423/2013 de la Comissió, la taula següent mostra el balanç reservat o prudencial que s'utilitza per calcular els recursos propis computables i els requeriments mínims de capital, i es compara amb la informació comptable que es publica en els estats financers.

Canvis per primera aplicació NIIF 9 «Instruments financers»: aquesta norma estableix de forma exhaustiva el conjunt de requeriments comptables per al registre i valoració d'actius i passius financers (excloent-ne la part relativa a macrocobertures).

La seva data de primera aplicació és l'1 de gener de 2018, moment en què ha reemplaçat la Norma Internacional de Comptabilitat (NIC) 39 «Instruments financers: reconeixement i valoració», que va ser aplicable a 31 de desembre de 2017. Hi ha diferències rellevants amb la normativa prèvia en relació amb aspectes com la classificació i valoració d'actius i passius financers, el deteriorament d'actius financers i les cobertures comptables.

L'impacte de l'adopció d'aquesta norma és significatiu, motiu pel qual s'ha considerat el que disposen la NIC 8 «Polítiques comptables, canvis en les estimacions comptables i errors» i les disposicions transitòries d'aplicació de la mateixa norma.

Així mateix, d'acord amb el que estableix el Reglament UE 2017/1988, es permet l'ajornament de l'aplicació de la NIIF9 per a les asseguradores que formin part d'un conglomerat financer tal com es defineixen a l'article 2, apartat 14, de la Directiva 2002/87/CE, ajornament també establert a la NIIF 4 Aplicació de la NIIF 9 Instruments financers, opció a què s'ha acollit el Grup CaixaBank en complir les condicions que estableix l'article 2 del Reglament UE 2017/1988.

En aquest sentit, el Grup ha decidit aplicar aquesta exempció temporal de la NIIF 9 per a les inversions financeres de les companyies asseguradores del Grup, VidaCaixa i BPI Vida y Pensiones fins a l'entrada en vigor de la NIIF 17 «Contractes d'assegurances». Per tant, els detalls de la informació que segueix no consideren el canvi de política comptable amb relació a les inversions de les companyies asseguradores del Grup, les quals queden agrupades a l'epígraf «Actius afectes al negoci assegurador» de l'actiu del balanç (vegeu Nota 1.4). A l'efecte de facilitar

la comparació de la informació, també s'han reclassificat els saldos de les provisions tècniques corresponents a *Unit Link* i Renda Vitalícia Inversió Flexible (part gestionada), de tal manera que queden incloses a l'epígraf «Passius afectes al negoci assegurador».

L'impacte en Patrimoni net de la primera aplicació de NIIF 9 a 1 de gener de 2018 ha estat de 556 milions d'euros¹.

¹ Per obtenir més informació de l'impacte, vegeu l'apartat 1.4 «Comparació de la informació variacions del perímetre de consolidació» de la Memòria dels Comptes Anuals del Grup CaixaBank.

Taula 2.1. Conciliació balanç públic i reservat

Imports en milions d'euros

Actiu	Perímetre Públic	Entitats grup incorp. Mètode part. ⁽¹⁾	Operativa intragrup i ajustos consol. ⁽²⁾	Perímetre Reservat	Ref. ⁽³⁾
Efectiu, saldos en efectiu en bancs centrals i altres dipòsits a la vista	19.158	(39)	3	19.122	
Actius financers mantinguts per negociar	9.810	0	7.454	17.264	
Act. Fi. No mant. per neg. Oblig. a valor raó. amb canvis en resultats	704	-	10	714	
Actius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats	-	-	-	-	
Actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global	21.888	-	-	21.888	
Actius financers a cost amortitzat	242.582	(304)	1.143	243.421	
Derivats - comptabilitat de cobertures	2.056	-	-	2.056	
Camb. val raó. Elem. coberts d'una cart. amb cobert del risc de tipus d'interès	232	-	-	232	
Inversions en negocis conjunts i associades	3.879	2.454	(27)	6.306	
Entitats associades	3.711	(940)	-	2.770	
del qual: Fons de comerç (nets de correcció)	354	(300)	-	54	8
Entitats multigrup	168	(4)	(27)	137	
del qual: Fons de comerç ⁽⁴⁾	1	-	53	55	8
Entitats del grup	(0)	3.399	-	3.399	
del qual: Fons de comerç	-	973	-	973	8
Passius emparats per contractes d'assegurança o reassegurança	61.688	(61.688)	-	-	
Actius tangibles	6.022	(266)	-	5.755	
Actius intangibles	3.848	(680)	-	3.168	8
Actius per impostos	11.340	(265)	19	11.094	
Altres actius	2.175	(1.069)	2.388	3.494	
Act. No Corr. I grups alien. elem. classif. com a mantinguts per a la venda	1.239	(102)	-	1.137	
Total Actiu	386.622	(61.960)	10.989	335.652	

Passiu	Perímetre Públic	Entitats grup incorp. Mètode part. ⁽¹⁾	Operativa intragrup i ajustos consol. ⁽²⁾	Perímetre Reservat	Ref. ⁽³⁾
Passius financers mantinguts per negociar	9.015	-	7.454	16.469	
Passius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats	0	(0)	-	-	
Passius financers a cost amortitzat	282.460	(611)	3.353	285.202	
Derivats - comptabilitat de cobertures	793	-	-	793	
Canvis del VR elem. coberts de cartera amb cobertura del risc de TI	1.244	-	-	1.244	
Passius emparats per contractes d'assegurança o reassegurança	60.452	(60.452)	-	-	
Provisions	4.610	(4)	3	4.610	
Passius per impostos	1.269	(380)	164	1.053	
Altres passius	2.639	(423)	15	2.230	
Passius incl. en grups alien. elem. classif. com a mantinguts per a la venda	82	(82)	-	-	
Total Passiu	362.564	(61.952)	10.989	311.601	

Patrimoni Net	Perímetre Públic	Entitats grup incorp. Mètode part. ⁽¹⁾	Operativa intragrup i ajustos consol. ⁽²⁾	Perímetre Reservat	Ref. ⁽³⁾
Fons Propis	24.836	-	-	24.836	
Un altre resultat global acumulat	(807)	-	-	(807)	3
Interessos minoritaris [participacions no dominants]	29	(8)	-	22	
Total Patrimoni Net	24.058	(8)	-	24.051	

Total Passiu + Patrimoni Net	386.622	(61.960)	10.989	335.652	
-------------------------------------	----------------	-----------------	---------------	----------------	--

(1) Entitats del grup no consolidables per activitat, principalment VidaCaixa. S'elimina la seva contribució al balanç públic i s'incorpora el seu valor comptable com a participació.

(2) Principalment operativa amb el negoci assegurador de VidaCaixa i BPI Vida i altres societats del grup econòmic propi no consolidable, que no s'eliminen en la consolidació en el perímetre reservat.

(3) Referència amb la línia corresponent de la informació facilitada en l'Annex I. Informació sobre fons propis transitoris.

(4) A l'efecte de deducció de recursos propis s'inclouen, per decisió prudencial, 53 milions que no estan segregats en el balanç.

Taula 2.2. EU LI1 - Diferències entre els àmbits de consolidació comptable i prudencial i la correspondència de les categories dels estats financers amb les categories de risc de la regulació prudencial

Imports en milions d'euros

	Valors comptables segons es publiquen en els estats financers	Valors comptables en l'àmbit de la consolidació reguladora	Valor comptable de les partides					
			Subjectes al marc de risc de crèdit	Subjectes al marc de risc de crèdit de contrapart	Subjectes al marc de titulització	Subjectes al marc de risc de mercat	No subjectes a requeriments de capital o subjectes a deducció del capital ⁽³⁾	
Efectiu, saldos en efectiu en bancs centrals i altres dipòsits a la vista	19.158	19.122	19.122	-	-	-	-	-
Actius financers mantinguts per negociar ⁽¹⁾	9.810	17.264	-	16.161	-	-	17.264	-
Act. Fi. No mant. per neg. Oblig. a valor raó. amb canvis en resultats	704	714	714	-	-	-	-	-
Actius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats	-	-	-	-	-	-	-	-
Actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global ⁽²⁾	21.888	21.888	21.888	-	0	-	566	-
Actius financers a cost amortitzat	242.582	243.420	236.261	6.842	82	-	-	235
Derivats - comptabilitat de cobertures	2.056	2.056	-	2.056	-	-	-	-
Canv. val. raó. elem. coberts d'una cart. amb cobert. del risc de tipus d'int.	232	232	-	-	-	-	-	232
Inversions en negocis conjunts i associades	3.879	6.306	5.224	-	-	-	140	1.082
Actius emparats per contractes d'assegurança o reassegurança	61.688	-	-	-	-	-	-	-
Actius tangibles	6.022	5.755	5.755	-	-	-	-	1
Actius intangibles	3.848	3.168	-	-	-	-	-	3.168
Actius per impostos	11.340	11.094	7.485	-	-	-	-	3.609
Altres actius	2.175	3.494	1.511	-	-	-	-	1.982
Act. No Corr. I grups alien. elem. classif. com a mantinguts per a la venda	1.239	1.137	1.137	-	-	-	-	-
Total d'Actiu	386.622	335.652	299.098	25.059	82	17.970	10.310	
Passius financers mantinguts per negociar ⁽¹⁾	9.015	16.469	-	16.070	-	-	16.469	-
Passius financers designats a valor raonable amb canvis en resultats	-	-	-	-	-	-	-	-
Passius financers a cost amortitzat	282.460	285.202	-	6.681	-	-	-	278.520
Derivats - comptabilitat de cobertures	793	793	-	793	-	-	-	-
Canvis del VR elem. coberts de cartera amb cobertura del risc de TI	1.244	1.244	-	-	-	-	-	1.244
Passius emparats per contractes d'assegurança o reassegurança	60.452	-	-	-	-	-	-	-
Provisions	4.610	4.610	355	-	-	-	-	4.255
Passius per impostos	1.269	1.053	432	-	-	-	-	621
Altres passius	2.639	2.230	-	-	-	-	-	2.230
Passius incl. en grups alien. elem. classif. com a mantinguts per a la venda	82	1	-	-	-	-	-	1
Total de Passiu	362.564	311.601	786	23.544	-	16.469	286.872	
Total Patrimoni Net	24.058	24.051	-	-	-	-	24.051	
Total Passiu + Patrimoni Net	386.622	335.652	786	23.544	-	16.469	310.922	

(1) A la cartera mantinguda per negociar es duplica l'exposició dels derivats, tant risc de crèdit de contrapart com a risc de mercat.

(2) L'exposició dels instruments de patrimoni en divises es duplica, tant risc de crèdit com a risc de mercat.

(3) Dels que 6.227 MM € subjectes a deduccions.

La taula 2.3 (LI2) reflecteix com arribar a les exposicions a efectes prudencials, partint dels valors comptables del balanç financer consolidat segons els requisits del CRR a la seva part primera, títol II, secció 2 i 3 i, que es defineixen com:

- **Import net total en l'àmbit de consolidació prudencial:** el valor resultant després de la compensació dins balanç entre actius i passius de conformitat amb l'àmbit de consolidació prudencial, independentment de si aquests actius i passius són elegibles per a l'aplicació de les normes específiques de compensació segons el que disposa la part tercera, títol II, capítols 4 i 5, així com el títol IV del CRR.
- **Imports de les exposicions considerats a efecte prudencial:** l'expressió designa la quantia agregada considerada com a punt de partida del càlcul dels APR (actius ponderats per risc) abans d'aplicar els mètodes de reducció del risc de crèdit diferents de la compensació de la part tercera, títol II, capítol 4 del CRR però després d'aplicar els requisits de compensació de la part tercera, títol II, capítols 4 i 5, i del títol IV d'aquest Reglament per a cada categoria de risc. En el marc de risc de crèdit, aquesta xifra correspon ja sigui a la quantia de l'exposició utilitzada en el mètode estàndard per al risc de crèdit (vegeu l'article 111 de la part tercera, títol II, capítol 2 del CRR) o a les EAD en el mètode basat en qualificacions internes (IRB) per al risc de crèdit.

Tot seguit s'explica el repartiment en columnes segons la tipologia de risc que conté cada exposició del balanç prudencial:

- El marc de risc de crèdit correspon a les exposicions de la part tercera, títol II, del CRR, els requisits de divulgació de la part vuitena del Reglament de les quals s'especifiquen a les seccions 4.9 i 4.10 de les directrius EBA.
- El marc del risc de contrapart correspon a les exposicions esmentades a la part tercera, títol II, capítol 6 del CRR, els requisits de divulgació de la part vuitena d'aquest Reglament de les quals s'especifiquen a la secció 4.11 de les directrius EBA.
- El marc de titulització correspon a les exposicions de la cartera d'inversions incloses a la part tercera, títol II, capítol 5 del CRR.
- El marc de risc de mercat correspon a les exposicions de la part tercera, títol IV, del CRR, els requisits de divulgació de la part vuitena del Reglament de les quals s'especifiquen a la secció 4.13 de les directrius EBA.

Els principals motius de conciliació entre el valor comptable i l'exposició i que es reflecteixen en les diferents files de l'LI2 són:

- **Imports de les partides fora de balanç:** comprenen les exposicions originals fora de balanç després de l'aplicació dels corresponents factors de conversió de les columnes. El factor de conversió per a les partides fora de balanç que es ponderaran per risc en aplicació del que disposa la part tercera, títol II del CRR queda definit en els articles 111, 166, 167 i 182 (pel que fa al risc de crèdit), l'article 246 (pel que fa al risc de titulització), els articles 274 a 276 i l'article 283 d'aquest Reglament (pel que fa al risc de contrapart).
- **Diferències de valoració:** inclouen l'efecte de l'import en llibres dels ajustos de valoració, de conformitat amb el que disposa la part segona, títol I, capítol 2, article 34 i la part tercera, títol I, capítol 3, article 105 del CRR de les exposicions de la cartera tant de negociació com d'inversió valorades al valor raonable segons el marc comptable aplicable.
- **Diferències resultat de normes de compensació diferents de les incloses a la segona fila de la taula LI2:** es refereixen als valors de l'exposició nets dins i fora de balanç després d'aplicar les normes de compensació específiques de la part tercera, títol II, capítols 4 i 5, així com del títol IV del CRR. L'efecte de l'aplicació de les normes de compensació podrà ser negatiu (en cas que s'hagin de compensar més exposicions que si s'utilitza la compensació dins balanç de la segona fila) o positiu (en cas que l'aplicació de les normes de compensació del CRR doni com a resultat un valor a compensar inferior al de la compensació dins balanç de la segona fila).
- **Diferències resultat de la consideració de les provisions:** reflecteix la reintegració en el valor de l'exposició dels ajustos per risc de crèdit específic i per risc de crèdit general (tal com queden definits en el Reglament Delegat (UE) núm. 183/2014 de la Comissió) que hagin estat deduïts segons el marc comptable aplicable de l'import en llibres de les exposicions de conformitat amb el que disposa la part tercera, títol II, capítol 3 del CRR a l'efecte de ponderació de risc. Pel que fa a les exposicions ponderades per risc segons el que disposa la part tercera, títol II, capítol 2 del CRR, quan l'import en llibres dels estats financers segons l'àmbit de consolidació prudencial hagi estat reduït amb elements

classificats com a ajustos per risc de crèdit general segons el que disposa el reglament delegat esmentat, aquests elements hauran de ser reintegrats en el valor de l'exposició.

- **Diferències que es deuen a filtres prudencials:** inclouen l'efecte en l'import en llibres segons l'àmbit de consolidació prudencial dels filtres prudencials inclosos en els articles 32, 33 i 35 de la part segona, títol I,

capítol 2 del CRR i aplicats de conformitat amb els requisits de la part dècima, títol I, capítol 1, articles 467 i 468 del CRR i de la guia del CEBS 04/91 sobre els filtres prudencials per al capital regulatori (*Guidelines on prudential filters for regulatory capital*).

Taula 2.3. EU LI2 - Principals fonts de diferències entre els imports de les exposicions a efectes prudencials i els valors comptables dels estats financers

Imports en milions d'euros

	Total	Partides subjectes a:			
		Marc de risc de crèdit	Marc de risc de crèdit de contrapart	Marc de titulització	Marc de risc de mercat
Valor comptable de l'actiu en l'àmbit de consolidació prudencial (segons plantilla EU LI1)	342.209	299.098	25.059	82	17.970
Valor comptable del passiu en l'àmbit de consolidació prudencial (segons plantilla EU LI1)	40.799	786	23.544	-	16.469
Import net total en l'àmbit de consolidació prudencial	301.410	298.311	1.514	82	1.502
Import de les partides fora de balanç	79.648	79.648	-	-	-
Add-on	5.552	-	5.552	-	-
Transferència de risc via titulitzacions	(28)	(2.810)	-	2.782	-
Diferències degudes a regles de neteo (netting, posicions llargues / curtes, diversificació)	(1.156)	-	346	-	(1.502)
Diferències degudes a la consideració de provisions	4.177	4.177	0	0	-
Mitigadors de risc en cartera estàndard (Garanties)	(4.614)	(2.462)	(2.152)	-	-
Quantia corresponent a factors de conversió de crèdit (CCF)	(59.284)	(59.284)	(0)	-	-
Resta	(27)	(27)	-	-	-
Imports de les exposicions considerats a efectes prudencials	325.678	317.553	5.260	2.865	-

No inclou saldos no subjectes a requeriments de capital. La cartera mantinguda per negociar duplica l'exposició dels derivats tant en risc de mercat com de la contrapart. La exposicions en divisa també dupliquen la seva exposició a risc de crèdit com de mercat.

3.

Govern, organització i gestió del risc

3.1. Govern i organització

3.1.1. Govern corporatiu

3.1.2. Comitès rellevants en la gestió i el control de riscos

3.1.3. Estructura organitzativa

3.2. Procés estra. de gestió del risc

3.2.1. Avaluació de riscos (*Risk Assessment*)

3.2.2. Catàleg de riscos

3.2.3. Marc d'Apetit al Risc (RAF)

3.2.4. Planificació de riscos

3.3. Cultura de riscos

3.4. Marc de Control Intern

3.4.1. Primera línia de defensa

3.4.2. Segona línia de defensa

3.4.3. Tercera línia de defensa

3. GOVERN, ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DEL RISC

El Grup CaixaBank disposa d'un sistema de govern, gestió i control de riscos eficaç, alineat amb el seu model de negoci, les expectatives dels seus *stakeholders* i les millors pràctiques internacionals.

El Consell d'Administració i l'Alta Direcció, juntament amb la resta del Grup, estan fermament compromesos amb la gestió eficaç del risc.

La cultura de riscos constitueix un element diferencial en la presa de decisions i la gestió del negoci del Grup que, juntament amb les polítiques i infraestructures de riscos i les capacitats del seu equip humà, ha permès mantenir un perfil de risc moderat i una solvència destacada en el mercat espanyol.

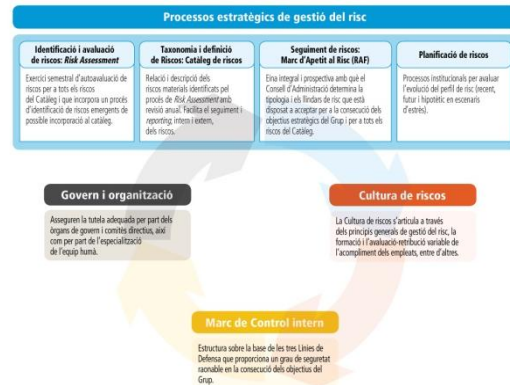
El Grup disposa d'un Procés Estratègic de Gestió del risc per a la identificació, mesurament, seguiment, control i *reporting* dels riscos que es basa en els processos següents: *Risk Assessment*, Catàleg de Riscos, Marc d'Apetit al Risc (RAF) i Planificació del risc.

El Marc de Control Intern del Grup CaixaBank proporciona un grau de seguretat raonable en la consecució dels objectius del Grup i es configura sobre la base del model de tres línies de defensa.

La Direcció General de Riscos ha iniciat un procés de transformació organitzativa durant l'exercici 2018 per a la consecució dels millors estàndards en gestió de riscos i facilitar, en el context del Pla Estratègic 2019-2021, l'impuls del creixement rendible i controlat del negoci. Aquest procés se sustenta en un millor coneixement del client i en les particularitats de cada carter, que permet mantenir un enfocament proactiu i anticipatiu; la millora de l'eficiència i agilitat mitjançant un nou impuls a l'automatització de processos, i el reforç de l'entorn de control i corporativització de la funció de riscos.

El Consell d'Administració manifesta que els sistemes de gestió de riscos implementats són adequats en relació amb el perfil i l'estratègia del Grup.

ELEMENTS CENTRALS DEL SISTEMA DE GOVERN, GESTIÓ I CONTROL DE RISCOS

3.1. Govern i organització

3.1.1. Govern corporatiu

Els Òrgans de Govern són la Junta General d'Accionistes i el Consell d'Administració, els quals tenen les facultats que, respectivament, se'ls assignen a la Llei i els Estatuts ([Estatuts Govern Corporatiu i Política de Remuneracions CaixaBank](#)), i de conformitat amb aquests, en els desenvolupaments que s'estableixin en els Reglaments de cadascun.

En conseqüència, la Societat és administrada i regida pel seu Consell d'Administració: òrgan de representació i, al marge de les matèries competència de la Junta General, és el màxim òrgan de decisió, per la qual cosa equivaldria al *management body* al qual l'EBA i l'ESMA al·ludeixen en la seva regulació i en les seves guies².

El Consell d'Administració de CaixaBank

Segons el que estableix l'article 32.4 del Reglament del Consell, els Consellers de CaixaBank hauran d'observar les limitacions pel que fa a la pertinença a Consells d'Administració que estableixi la normativa vigent d'ordenació, supervisió i solvència de les entitats de crèdit. Actualment, la normativa estableix certa casuística que depèn de la naturalesa del càrrec que exerceix i la seva combinació amb els altres càrrecs de Conseller que ocupi.

D'acord amb el que estableixen l'article 529 *decies* del Reial Decret Legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Societats de Capital, i els articles 5 i 18 a 21 del Reglament del Consell d'Administració, les propostes de nomenament o reelecció de Consellers que sotmeti el Consell d'Administració a la consideració de la Junta General i els acords de nomenament que adopti el mateix Consell en virtut de les facultats de cooptació que té legalment atribuïdes hauran d'estar precedides de la corresponent proposta de la Comissió de Nomenaments, quan es tracti de Consellers independents, i d'un informe en el cas de la resta de Consellers. Les propostes de nomenaments o de reelecció de Consellers hauran d'anar

acompanyades d'un informe justificatiu del Consell d'Administració en el qual es valori la competència, l'experiència i els mèrits del candidat proposat.

Així mateix, el Consell d'Administració, en l'exercici de les seves facultats de proposta a la Junta General i de cooptació per a la cobertura de vacants, vetllarà perquè, en la composició d'aquest òrgan, els Consellers externs o no executius representin una àmplia majoria sobre els Consellers executius i que aquests siguin el mínim necessari.

També procurarà que dins el grup majoritari dels Consellers no executius s'integrin els titulars o els representants dels titulars de participacions significatives estables en el capital de la Societat o els accionistes que hagin estat proposats com a Consellers encara que la seva participació accionarial no sigui una participació significativa (Consellers Dominicals) i professionals de reconegut prestigi que puguin exercir les seves funcions sense que estiguin condicionats per relacions amb la Societat o el seu grup, els seus directius o els seus accionistes significatius (Consellers Independents).

Per a la qualificació dels Consellers s'utilitzen les definicions establertes en la normativa aplicable i que estan recollides a l'article 19 del Reglament del Consell d'Administració.

Així mateix, vetllarà perquè, dins dels Consellers externs, la relació entre dominicals i independents reflecteixi la proporció existent entre el capital de la Societat representat per consellers dominicals i la resta del capital i que els Consellers independents representin, almenys, un terç total de Consellers.

Cap accionista pot estar representat en el Consell d'Administració per un nombre de Consellers dominicals superior al quaranta per cent del total de membres del Consell d'Administració, sens perjudici del dret de representació proporcional que correspon als accionistes en els termes previstos en la Llei.

Els Consellers exerciran el càrrec durant el termini previst pels Estatuts mentre la Junta General no n'acordi la separació ni renunciï al càrrec, i podran ser reelegits, una o diverses vegades per períodes de la mateixa durada. No obstant això, els Consellers independents no ho seran durant un període continuat superior a 12 anys.

² Cal destacar les Directrius sobre Govern Intern (EBA-GL-2017-11) i la Guia ESMA sobre l'avaluació de la idoneïtat dels membres dels òrgans d'administració i llocs clau (ESMA-GL-2017-12).

³ Per a més informació sobre els càrrecs d'administrador exercits pels Consellers de CaixaBank en altres entitats, vegeu el *Curriculum Vitae* de cada membre del Consell d'Administració disponible al web corporatiu de CaixaBank – https://www.caixabank.com/informacioncorporativa/consejoadministracion_ca.html –, així com el que es declara a l'Informe Anual de Govern Corporatiu 2018 de CaixaBank sobre càrrecs exercits en altres societats colitzades (apartat C.1.11).

Els designats per cooptació exerciran el càrrec fins a la data de la següent reunió de la Junta General o fins que transcorri el termini legal per a la celebració de la Junta que hagi de resoldre sobre l'aprovació dels comptes de l'exercici anterior, però si la vacant es produeix una vegada convocada la Junta General i abans de la celebració, el nomenament del conseller per cooptació pel Consell per cobrir aquesta vacant tindrà efectes fins a la celebració de la Junta General següent.

Tal com indiquen l'article 529 *nonies* del Reial Decret Legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, i l'article 16.7 del Reglament del Consell, almenys un cop l'any el Consell en ple avaluarà la qualitat i eficiència del seu funcionament, l'acompliment de les funcions del President del Consell i el primer executiu de la Societat i el funcionament de les Comissions, i proposarà, sobre la base del resultat, un pla d'acció que corregeixi les deficiències detectades.

CaixaBank té una Política de Selecció, diversitat i avaluació de la idoneïtat de Consellers i dels membres de l'Alta Direcció i altres titulars de funcions clau de CaixaBank i el seu grup (d'ara endavant, la «Política»), que va ser aprovada pel Consell d'Administració el dia 20 de setembre de 2018 en substitució de la Política de Selecció de Consellers anterior, aprovada el novembre del 2015.

Aquesta Política té per objecte, entre d'altres, l'adequada diversitat en la composició del Consell d'Administració que permeti garantir un ampli conjunt de coneixements, qualitats, punts de vista i experiències al si del Consell, contribuint a promoure opinions diverses i independents i un procés de presa de decisions sòlid i madur.

Vetllar per una adequada diversitat en la composició del Consell, especialment de gènere, així com, si escau, de formació i experiència professional, edat i origen geogràfic i respectar el principi de no discriminació i igualtat de tracte constitueix, per tant, un element fonamental de la Política així com dels procediments per a la selecció i avaluació de la idoneïtat dels consellers de CaixaBank.

En particular, s'apliquen les mesures següents:

- En els procediments de selecció i reelecció de consellers, en fer l'avaluació de la idoneïtat es pondera l'objectiu d'afavorir la diversitat de gènere, coneixements, formació i experiència

professional, edat, i origen geogràfic en la composició del Consell.

- En tot moment, el Consell d'Administració i la Comissió de Nomenaments vetllen perquè hi hagi un adequat equilibri de coneixements i experiències, tenint també en compte que es faciliti la selecció de candidats del sexe menys representat i s'eviti qualsevol classe de discriminació sobre això.

En l'avaluació anual de la composició i competències del Consell d'Administració es tenen en compte els aspectes de diversitat indicats amb anterioritat i, en particular, el percentatge de membres del Consell del sexe menys representat, amb l'objectiu que l'any 2020 el nombre de conselleres representi, almenys, el 30% del total de membres del Consell d'Administració. A aquests efectes, la Comissió de Nomenaments ha de documentar el grau de compliment d'aquest objectiu així com d'aquells altres que, si escau, s'hagin considerat pertinents, i indicar, en cas d'incompliment, les raons, les mesures per solucionar-ho i el calendari d'actuacions.

Així mateix, la Comissió de Nomenaments, amb l'assistència de Secretaria General i del Consell, tenint en compte l'equilibri de coneixements, experiència, capacitat i diversitat necessaris i existents en el Consell d'Administració, elabora i manté actualitzada una matriu de competències que aprova el Consell d'Administració.

Igualment, l'adequada diversitat en la composició del Consell s'ha tingut en compte durant tot el procés de selecció i avaluació de la idoneïtat a CaixaBank, i s'ha valorat, en particular, la diversitat de gènere i la de formació i experiència professional, edat i origen geogràfic.

Pel que fa a l'exercici 2018, el Consell, amb l'informe previ de la Comissió de Nomenaments, ha considerat adequada l'estructura, mida i composició, en particular pel que fa a la diversitat de gènere i la de formació i experiència professional, edat i origen geogràfic, d'acord amb la verificació efectuada del compliment de la política de selecció, així com també tenint en compte la reavaluació individual de la idoneïtat de cada conseller que la Comissió de Nomenaments ha dut a terme, i ha conclòs que el Consell d'Administració en el seu conjunt és idoni en termes de composició.

En particular, s'ha deixat constància de la voluntat de reduir-ne la mida complint en qualsevol moment els objectius de diversitat establerts en la «Política», especialment pel que fa a la diversitat de gènere i l'objectiu d'assolir el 2020 un percentatge de conselleres igual o superior al 30% dels membres del Consell d'Administració.

Pel que fa a l'aspecte de la presència de dones en el Consell, al tancament de l'exercici 2018 les dones representaven el 27,8% del total de consellers, el 33,3% dels consellers independents i el 25% dels consellers dominicals.

La Comissió Executiva està composta en un 25% per conselleres, el 33,3% dels membres de la Comissió de Nomenaments i de la Comissió de Retribucions són dones i la presidència d'aquesta última Comissió l'exerceix una consellera.

La Comissió de Riscos té entre els seus membres dues conselleres, que representen el 40%. La Comissió d'Auditoria i Control està composta en un 25% per conselleres.

És a dir, en totes les Comissions de CaixaBank hi ha presència de dones.

Per tant, el nombre de conselleres, malgrat no ser paritari, no es considera que sigui escàs.

Així mateix, cal ressaltar que CaixaBank es va adherir l'any 2012 al Xàrter de la Diversitat. Un codi que signen amb caràcter voluntari les empreses i institucions per fomentar el seu compromís envers els principis fonamentals d'igualtat, el comportament respectuós al dret d'inclusió de totes les persones a l'entorn laboral i social, el reconeixement dels beneficis que ofereix la diversitat cultural, demogràfica i social en les organitzacions, la implementació de polítiques concretes per afavorir un entorn laboral lliure de prejudicis en matèria d'ocupació, formació i promoció i el foment de programes de no discriminació envers grups desfavorits.

El procediment de selecció dels membres del Consell que s'estableix en la «Política» es complementarà, en aquells aspectes que siguin d'aplicació, amb el que preveu el Protocol de Procediments d'Avaluació de la Idoneïtat i Nomenaments de Consellers i membres d'Alta Direcció i altres titulars de funcions clau de CaixaBank (el «Protocol d'Idoneïtat», d'ara endavant) o el que prevegi la norma interna equivalent existent en cada moment.

En el Protocol d'Idoneïtat s'estableixen les unitats i els procediments interns de la Societat per dur a terme la selecció i l'avaluació contínua dels membres del seu Consell d'Administració, els directors generals i assimilats, els responsables de les funcions de control intern i altres llocs clau de CaixaBank, tal com es defineixen en la legislació aplicable. D'acord amb el «Protocol d'Idoneïtat», correspon al Ple del Consell d'Administració avaluar la idoneïtat per a l'exercici del càrrec de conseller, que ho fa partint de la proposta d'informe que elabora la Comissió de Nomenaments. A més del procediment previst per a l'avaluació prèvia al nomenament com a Conseller, el Protocol d'Idoneïtat també estableix els procediments per a una avaluació continuada del Conseller i per a una avaluació per circumstàncies sobrevingudes que puguin afectar la seva idoneïtat per a l'exercici del càrrec.

Així mateix, es tenen en compte les limitacions per exercici de càrrec d'administrador que estableix la normativa aplicable. En l'Informe Anual de Govern Corporatiu de CaixaBank (apartats C.1.10 i C.1.11), disponible per a consulta al web corporatiu, hi ha tots els càrrecs d'administració que els membres del Consell exerceixen en altres societats del Grup i també en altres entitats cotitzades.

Els Consellers cessaran en el càrrec quan hagi transcorregut el període per al qual van ser nomenats, quan ho decideixi la Junta General en ús de les atribucions que té conferides legalment o estatutàriament i quan renunciïn.

Els Consellers hauran de posar el seu càrrec a disposició del Consell d'Administració en els supòsits enumerats a l'apartat C.1.19 de l'Informe Anual de Govern Corporatiu 2018 i formalitzar, si aquest ho considera convenient, la dimissió corresponent.

Si un conseller cessa en el seu càrrec abans del terme del mandat ha d'explicar-ne les raons en una carta que haurà de remetre a tots els membres del Consell d'Administració.

A partir del setembre de 2014 i per acomplir el que disposa la Llei 10/2014 d'Ordenació, Supervisió i Solvència de les entitats de crèdit, el Consell d'Administració de CaixaBank va acordar la transformació de la fins llavors Comissió de Nomenaments i Retribucions en Comissió de Nomenaments, la creació de la Comissió de Retribucions, la creació de la Comissió de Riscos i la modificació del Reglament del Consell per

recollir en seu de normativa interna el que disposa la nova Llei i establir les funcions de les noves Comissions del Consell. D'aquesta manera queda fixat en 5 el nombre de comissions del Consell, a saber: Comissió de Nomenaments, Comissió de Retribucions, Comissió de Riscos, Comissió d'Auditoria i Control i Comissió Executiva. Durant l'exercici 2018, les Comissions es van reunir diverses vegades. La Comissió de Nomenaments, 10 vegades, la de Retribucions, 7, la d'Auditoria i Control, 17, l'Executiva, 22 i la de Riscos, 13.

Pel que fa als canvis en el Consell d'administració produïts durant l'exercici, el 6 d'abril de 2018 la Junta General Ordinària d'Accionistes va aprovar la ratificació i el nomenament del senyor Eduardo Javier Sanchiz Irazu (conseller independent) i del senyor Tomás Muniesa Arantegui (conseller executiu), en aquest últim cas amb subjecció a la verificació de la seva idoneïtat per part del Banc Central Europeu. El Consell d'Administració, en la sessió celebrada després de la Junta General, a proposta de la Comissió de Nomenaments i subjecte a la verificació de la seva idoneïtat com a conseller per part del supervisor bancari, va acordar reelegir com a Vicepresident del Consell i membre de la Comissió Executiva el senyor Tomás Muniesa Arantegui.

El 26 d'abril de 2018 el senyor Tomás Muniesa Arantegui va acceptar els seus nomenaments com a conseller executiu, Vicepresident del Consell d'Administració i membre de la Comissió Executiva de CaixaBank, després de rebre les comunicacions del Banc Central Europeu sobre la seva idoneïtat per ocupar els càrrecs de conseller i Vicepresident de CaixaBank.

Fins al 22 de novembre de 2018, el senyor Tomás Muniesa Arantegui exercia funcions executives, data en què va renunciar a les seves funcions com a Director General d'Assegurances i Gestió d'Actius i membre del Comitè de Direcció, i va passar a tenir la categoria de Vicepresident Dominical.

Així mateix, durant l'exercici i respecte a les modificacions en les Comissions, l'1 de febrer de 2018 el Consell d'Administració va adoptar els següents acords relatius a la composició de les seves Comissions:

Respecte a la Comissió de Riscos, els Srs. Ibarz, Rosell i la Sra. Moraleda van ser baixa com a membres d'aquesta Comissió, i els Srs. Garralda, Sanchiz, la Sra. Usarraga i la Fundación Caja

Canarias van ser nomenats nous membres d'aquesta. Respecte a la Comissió d'Auditoria i Control, el Sr. Sanchiz va ser nomenat nou membre d'aquesta.

En relació amb la Comissió de Nomenaments, el Sr. Sáinz de Vicuña (President) i la Sra. Moraleda van ser baixa com a membres, i els Srs. Reed i Minc van ser nomenats, respectivament, President i membre d'aquesta Comissió.

Respecte a la Comissió de Retribucions, el Sr. Minc i la Sra. Bassons van ser baixa com a membres, i es van incorporar com a nous membres d'aquesta els Srs. García-Bragado i Rosell.

Per tant, el 31 de desembre de 2018 el Consell d'Administració de CaixaBank estava compost per 18 membres. D'acord amb les classificacions habituals en matèria de govern corporatiu, 8 vocals eren Consellers dominicals, 9 independents i 1, Conseller executiu.

Cal destacar que el 26 de febrer de 2019 passat CaixaBank va fer pública la Convocatòria de la seva Junta General d'Accionistes. Entre propostes que el Consell d'Administració ha acordat sotmetre a l'aprovació de la Junta General hi ha la fixació del nombre de membres del Consell d'Administració en setze, la reelecció del senyor Gonzalo Gortázar Rotaeché com a conseller executiu, la reelecció de la senyora María Amparo Moraleda Martínez i del senyor John S. Reed, adscrits a la categoria de consellers independents, la reelecció de la senyora María Teresa Bassons Boncompte, adscrita a la categoria de consellera dominical, i els nomenaments de la senyora Cristina Garmendia Mendizabal, adscrita a la categoria de consellera independent, i del senyor Marcelino Armenter Vidal, adscrit a la categoria de conseller dominical.

Així mateix, es fa constar la no renovació en els seus càrrecs dels consellers següents: Sr. Alain Minc, Sr. Juan Rosell Lastortras, Sr. Antonio Sáinz de Vicuña y Barroso i Sr. Javier Ibarz Alegría.

En especial, en les propostes de reelecció i de nomenament s'ha tingut en compte l'objectiu que l'any 2020 el nombre de conselleres representi com a mínim el 30% del total de membres del Consell d'Administració. En concret, les propostes de nomenaments i de reeleccions que s'eleven a la Junta General, conjuntament amb la proposta

de fixar el nombre de membres del Consell d'Administració en setze, determinen que el percentatge de conselleres se situï en el 37,5% del Consell d'Administració.

La Comissió Executiva

La Comissió Executiva té delegades totes les competències i facultats legalment i estatutàriament delegables. A efectes interns, la Comissió Executiva té les limitacions establertes en l'article 4 del Reglament del Consell d'Administració ([Reglament del Consell d'Administració | Govern corporatiu i Política de Remuneracions | CaixaBank](#)).

La Comissió de Riscos

La Comissió de Riscos està composta exclusivament per Consellers no executius (la majoria dels quals han de ser Consellers independents), amb els coneixements, la capacitat i l'experiència oportuns per entendre plenament l'estratègia i la propensió al risc i controlar-les.

Les principals funcions d'aquesta Comissió, entre d'altres, tenen en compte⁴:

- Assessorar el Consell d'Administració sobre la propensió global al risc, actual i futura, i la seva estratègia en aquest àmbit, i informar sobre el Marc d'Apetit al Risc (RAF).
- Proposar al Consell la Política de Riscos del Grup, incloent-hi els diferents tipus de risc a què s'enfronta la Societat, els sistemes d'informació i control intern que s'utilitzaran per controlar i gestionar els esmentats riscos, la fixació del nivell de risc que la Societat consideri acceptable, així com les mesures previstes per mitigar l'impacte dels riscos identificats, en cas que arribin a materialitzar-se.
- Determinar, juntament amb el Consell d'Administració, la naturalesa, la quantitat, el format i la freqüència de la informació sobre riscos que hagi de rebre el Consell d'Administració i fixar la que la Comissió ha de rebre.
- Revisar regularment exposicions amb els clients principals, sectors econòmics d'activitat, àrees geogràfiques i tipus de risc.

- Examinar els processos d'informació i control de riscos del Grup, així com els sistemes d'informació i indicadors.
- Valorar el risc de compliment normatiu en el seu àmbit d'actuació i decisió, duent a terme el seu seguiment i l'examen de possibles deficiències amb els principis de deontologia.
- Informar sobre els nous productes i serveis o sobre canvis significatius en els existents.

La Comissió de Nomenaments

La Comissió de Nomenaments està formada per Consellers que no exerceixen funcions executives; i la majoria dels seus membres ha de ser independents, d'entre els quals es tria el President de la Comissió.

Les seves principals responsabilitats, entre d'altres, són:

- Avaluar i proposar al Consell d'Administració l'avaluació de les competències, coneixements i experiència necessaris dels membres del Consell d'Administració i del personal clau de la Societat.
- Elevar al Consell d'Administració les propostes de nomenament de Consellers independents per a la designació per cooptació o perquè siguin sotmeses a la decisió de la Junta General d'Accionistes, així com les propostes per a la reelecció o separació d'aquests Consellers per la Junta General d'Accionistes.
- Informar del nomenament i, si escau, cessament del Conseller Coordinador, del Secretari i dels Vicesecretaris del Consell per a la seva submissió a l'aprovació del Consell d'Administració.
- Examinar i organitzar, sota la coordinació, si escau, del Conseller Coordinador, i en col·laboració amb el President del Consell d'Administració, la successió d'aquest, i també examinar i organitzar, en col·laboració amb el President, la del primer executiu de la Societat i, si escau, formular propostes al Consell d'Administració perquè aquesta successió es produeixi de manera ordenada i planificada.
- Informar el Consell sobre les qüestions de diversitat de gènere, vetllant perquè els procediments de selecció dels seus membres

⁴ S'han seleccionat aquelles funcions amb més rellevància en la gestió de riscos de cadascuna de les Comissions.

afavoreixin la diversitat d'experiències, coneixements, i facilitin la selecció de conselleres, i establir un objectiu de representació per al sexe menys representat en el Consell d'Administració així com elaborar les orientacions sobre com s'ha d'assolir aquest objectiu, vetllant en qualsevol cas pel compliment de la política de diversitat aplicada en relació amb el Consell d'Administració, de la qual cosa es retrà compte en l'Informe Anual de Govern Corporatiu.

- Avaluar periòdicament, i almenys un cop l'any, l'estructura, la mida, la composició i l'actuació del Consell d'Administració i de les seves Comissions, el seu President, Conseller Delegat i Secretari, fent recomanacions a aquest sobre possibles canvis, actuant sota la direcció del Conseller Coordinador, si escau, en relació amb l'avaluació del President. Avaluar la composició del Comitè de Direcció, així com les seves taules de reemplaçament per a la previsió adequada de les transicions.
- Supervisar l'actuació de la Societat en relació amb els temes de responsabilitat social corporativa i elevar al Consell les propostes que consideri oportunes en aquesta matèria.

La Comissió de Retribucions

La seva composició segueix les mateixes regles que la Comissió de Nomenaments.

Entre les seves funcions principals destaquen, entre d'altres:

- Preparar les decisions relatives a les remuneracions i, en concret, indicar i proposar al Consell d'Administració la política de retribucions, el sistema i la quantia de les retribucions anuals dels consellers i Alts Directius i la retribució individual dels consellers executius i Alts Directius, així com les altres condicions dels seus contractes, especialment de tipus econòmic, sens perjudici de les competències de la Comissió de Nomenaments pel que fa a condicions que aquesta hagi proposat alienes a l'aspecte retributiu.
- Vetllar per l'observança de la política de retribucions de Consellers i Alts Directius, així com informar sobre les condicions bàsiques establertes en els contractes subscrits amb aquests i el seu compliment.

- Informar i preparar la política general de remuneracions de la Societat, i en especial les polítiques que es refereixen a les categories de personal les activitats professionals de les quals incideixin de manera significativa en el perfil de risc de la Societat, i les que tenen per objectiu evitar o gestionar els conflictes d'interès amb els clients de la Societat.
- Analitzar, formular i revisar periòdicament els programes de retribució ponderant la seva adequació i els seus rendiments, i vetllar per la seva observança.

La Comissió d'Auditoria i Control

La Comissió d'Auditoria i Control ha d'estar composta exclusivament per Consellers no executius, la majoria dels quals han de ser independents i un d'ells serà designat tenint en compte els seus coneixements i experiència en matèria de comptabilitat, auditoria o en ambdues.

Adicionalment, el Consell d'Administració procurarà que els membres de la Comissió d'Auditoria i Control, i en especial el seu President, tinguin els coneixements i experiència en matèria de comptabilitat, auditoria o gestió de riscos, i també, en aquells altres àmbits que puguin resultar adequats per al compliment en el seu conjunt de les seves funcions per la Comissió d'Auditoria i Control.

En el seu conjunt, i sens perjudici de procurar afavorir la diversitat, els membres de la Comissió d'Auditoria i Control, que seran designats tenint en compte la capacitat de dedicació necessària per a l'acompliment de les funcions que els siguin encomanades, tindran els coneixements tècnics pertinents en relació amb l'activitat de la Societat.

Les principals funcions de la Comissió són, entre d'altres:

- Informar la Junta General d'Accionistes sobre les qüestions que es plantegin en matèries que siguin competència de la Comissió i, en particular, sobre el resultat de l'auditoria, explicant com ha contribuït a la integritat de la informació financera i la funció que la Comissió ha exercit en aquest procés.
- Supervisar el procés d'elaboració i presentació de la informació financera preceptiva relativa a la Societat i, si escau, al Grup, revisant els comptes de la Societat, el compliment dels requisits normatius en aquesta matèria, la

delimitació adequada del perímetre de consolidació i l'aplicació correcta dels principis de comptabilitat generalment acceptats.

- Vetllar perquè el Consell d'Administració procuri presentar els Comptes Anuals a la Junta General d'accionistes sense limitacions ni excepcions en l'informe d'auditoria i que, en el supòsit excepcional en què hi hagi excepcions, tant el President de la Comissió com els auditors expliquin amb claredat als accionistes el contingut i abast d'aquestes limitacions o excepcions.
- Informar, amb caràcter previ, el Consell d'Administració sobre la informació financera, i no financera relacionada, que la Societat hagi de fer pública periòdicament als mercats i als seus òrgans de supervisió.
- Supervisar l'eficàcia dels sistemes de control intern, així com discutir amb l'auditor de comptes les debilitats significatives del sistema

de control intern que, si escau, es detectin en el desenvolupament de l'auditoria, tot això sense trencar la seva independència. A aquest efecte, i si escau, podrà presentar recomanacions o propostes al Consell d'Administració i el termini corresponent per al seu seguiment.

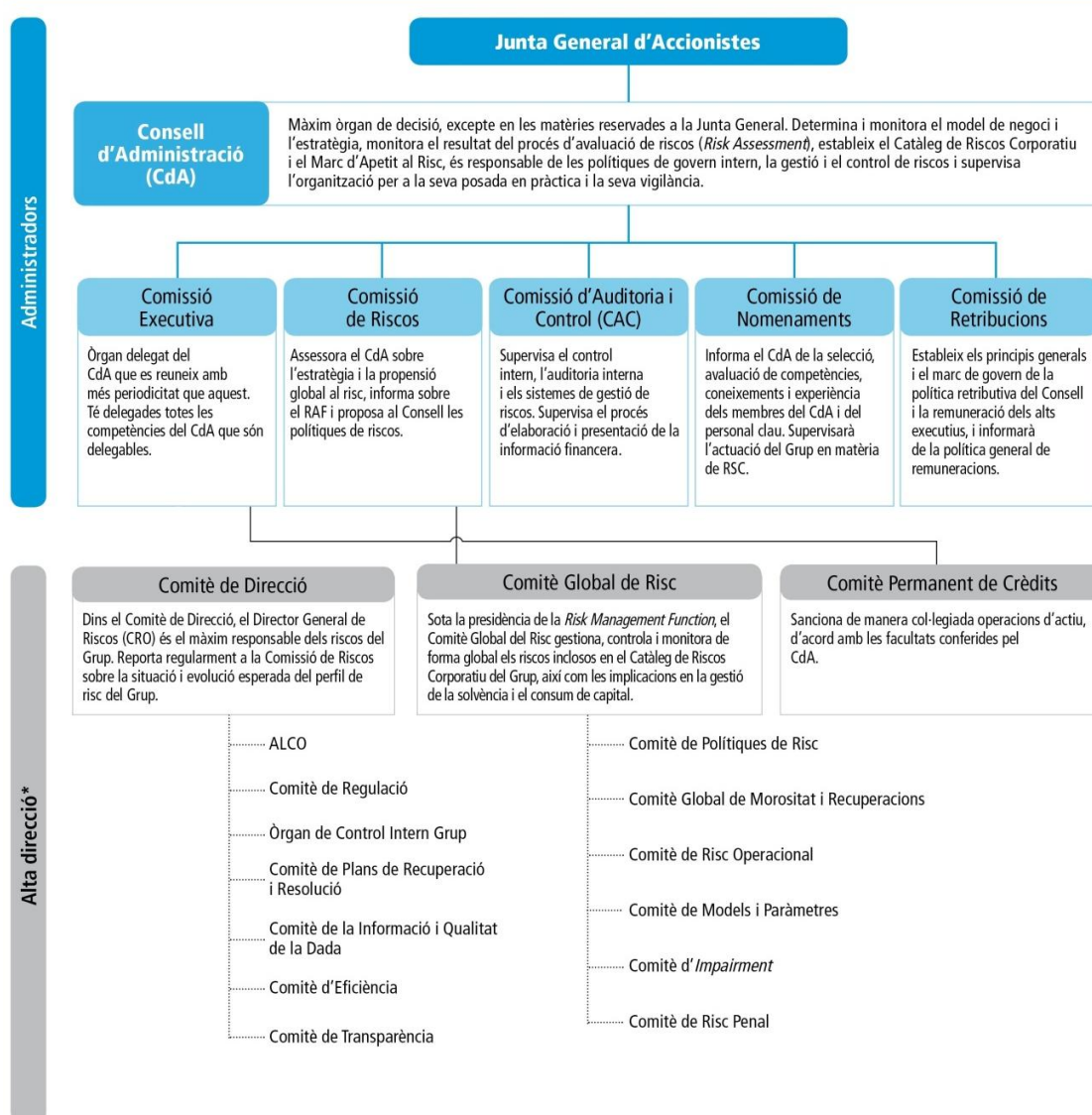
- Supervisar l'eficàcia de l'auditoria interna, establir i supervisar un mecanisme que permeti als empleats de la Societat, o del grup al qual pertany, comunicar de manera confidencial i, si es considera apropiat, anònima les irregularitats de potencial transcendència, especialment financeres i comptables, que adverteixin en el si de la Societat, rebent informació periòdica sobre el seu funcionament i podent proposar les accions oportunes per a la seva millora i la reducció del risc d'irregularitats en el futur.

3.1.2. Comitès rellevants en la gestió i el control de riscos

A continuació es presenta l'esquema organitzatiu en relació amb la governança en la gestió del risc en el Grup:

Esquema organitzatiu

* En el marc de les atribucions delegades, conforma diferents comitès per al govern, la gestió i el control del risc.

Figura 1: Esquema organitzatiu

Dins l'equip directiu, el Director General de Riscos és membre del Comitè de Direcció i el màxim responsable de la coordinació de la gestió, el seguiment i el control dels riscos del Grup. Actua de manera independent de les àrees de negoci i amb ple accés als Òrgans de Govern del Grup.

Com a missió rellevant de la Direcció General destaca el lideratge en la implantació en tota la Xarxa Territorial, en col·laboració amb altres àrees del Grup, dels instruments que permetin la gestió integral dels riscos, sota les directrius de Basilea, per tal d'assegurar l'equilibri entre els riscos assumits i la rendibilitat esperada.

La *Risk Management Function*, com a responsable del desenvolupament i la implementació del marc de gestió i control de riscos i de la segona línia de defensa⁵, actua de manera independent de les àrees prenedores de risc, i té accés directe als Òrgans de Govern del Grup, especialment a la Comissió de Riscos, als Consellers dels quals reporta regularment sobre la situació i evolució esperada del perfil de riscos del Grup.

A continuació es descriuen breument els comitès de primer nivell i posteriorment els principals

⁵ Vegeu apartat 3.4. que descriu el Marc de Control Intern del Grup.

comitès i comissions que tenen una responsabilitat rellevant en l'àmbit de riscos del Grup.

1 Comitès vinculats amb la funció de riscos:

Comitè de Direcció

Avalua i pren acords relatius al desenvolupament del Pla Estratègic i Operatiu Anual, així com els que afecten la vida organitzativa del Grup. A més, aprova els canvis estructurals, els nomenaments, les línies de despesa i les estratègies de negoci.

Comitè Permanent de Crèdits (CPC)

Comitè que, per delegació expressa del Consell d'Administració, s'encarrega de sancionar de manera col·legiada operacions de préstec, crèdit, avals i inversions en general pròpies de l'objecte social del banc, el nivell d'aprovació del qual li correspongui segons normativa interna. Les funcions actuals segons escriptura pública són: «Aprovar col·legiadament operacions de préstec, crèdit, avals i inversions en general pròpies de l'objecte social del banc», segons atribucions delegades del Consell.

Comitè Global del Risc

És responsable de gestionar, controlar i monitorar de manera global els riscos inclosos en el Catàleg de Riscos Corporatiu del Grup CaixaBank, així com les implicacions en la gestió de la solvència i el consum de capital.

Per fer-ho, analitza el posicionament global dels riscos del Grup i estableix les polítiques que optimitzin la gestió i el seguiment i control dels riscos en el marc dels seus objectius estratègics.

És objectiu específic del CGR adequar l'estratègia de CaixaBank en matèria de risc al que estableix el Consell d'Administració al RAF (marc d'apetit al risc), coordinar les mesures de mitigació dels incompliments i la reacció a les seves alertes primerenques i mantenir informat el Consell de CaixaBank (a través de la Comissió de Riscos) de les principals línies d'actuació i de la situació dels riscos del Grup CaixaBank.

2. Comitès que reporten al Comitè de Direcció:

Comitè ALCO

És responsable de la gestió, el seguiment i el control dels riscos estructurals de liquiditat, tipus d'interès i tipus de canvi del balanç de CaixaBank.

És responsable d'optimitzar i rendibilitzar l'estructura financera del balanç del Grup CaixaBank, incloent-hi el marge d'interessos i els resultats extraordinaris en el Resultat d'Operacions Financeres (ROF); la determinació de les taxes de transferència amb els diferents negocis (IGC/MIS); el monitoratge de preus, terminis i volums de les activitats generadores d'actiu i passiu, i la gestió del finançament majorista.

Tot això, sota les polítiques de marc d'apetit al risc i límits de risc aprovats pel Consell d'Administració.

En conseqüència, prendrà les decisions oportunes i podrà efectuar recomanacions a les diferents àrees d'activitat.

Comitè de Regulació

És l'òrgan decisor de tots els aspectes relacionats amb la regulació financera.

Entre les seves funcions destaquen l'impuls a l'actuació de representació d'interessos de CaixaBank, així com la sistematització de les actuacions regulatòries i l'avaluació periòdica de les iniciatives dutes a terme en aquest àmbit.

A més, aquest comitè aprova i revisa el Mapa de Representació d'Interès per coordinar la participació dels directius en agrupacions i fòrums en l'àmbit nacional i internacional⁶.

Comitè de Negoci

Defineix i valida les estratègies comercials i concreta les directrius per a la seva execució per a l'aprofitament d'oportunitats sobre la base del seguiment del negoci, de l'entorn i l'anàlisi de les millors pràctiques, i comunica les novetats rellevants de negoci. Se'n deriven al seu torn els Comitès de Negoci de cada Territorial.

⁶ Per a més detall sobre *Public Policy*: https://www.caixabank.com/responsabilidadcorporativa/nuestromodelo/public-policy_ca.html.

Òrgan de Control Intern Grup

Òrgan col·legiat a nivell de Grup, amb funcions deliberants i decisòries, que té les competències establertes en allò que preveu la Llei 10/2010, de 28 d'abril, de Prevenció de blanqueig de capitals i del finançament del terrorisme. D'aquesta manera, és responsable de promoure el desenvolupament i la implantació de les polítiques i els procediments de PBC/FT en l'àmbit de Grup.

Comitè de Plans de Recuperació i Resolució (CPRR)

És el responsable de l'elaboració, aprovació, revisió i actualització de plans per minimitzar l'impacte de futures crisis financeres en els contribuents.

En el procés d'elaboració del Pla de Recuperació, el CPRR determina l'abast del pla i les àrees implicades, en proposa l'actualització amb una freqüència mínima anual d'acord amb la normativa aplicable i dirigeix el projecte, i supervisa i controla el procés d'elaboració, que correspon a l'Oficina de Projecte. Aquesta Oficina està integrada per un equip especialitzat del Departament de Solvència i Resultats i s'encarrega de la coordinació operativa de la majoria d'aspectes relatius al Pla de Recuperació i Resolució, així com de la interlocució ordinària amb el supervisor i el seguiment de la normativa associada a aquest àmbit.

En el procés d'aprovació del Pla de Recuperació, el CPRR valida l'Informe proposat per l'Oficina del Projecte i l'eleva al Comitè de Direcció, que al seu torn l'eleva al Consell d'Administració perquè l'aprovi.

En relació amb els indicadors de recuperació, el CPRR revisa trimestralment l'informe que elabora l'Oficina del Projecte i, en funció de la situació presentada en aquest informe, podria elevar una proposta d'activació/tancament d'un Pla de Recuperació.

En l'àmbit dels plans de resolució, el CPRR coordina les peticions d'informació de les autoritats de resolució nacionals (Banc d'Espanya / FROB) i europea (Junta Única de Resolució).

Comitè de Govern de la Informació i Qualitat de la Dada (CGIQD)

La seva funció és vetllar per la coherència, consistència i qualitat de la informació tant a reportar al regulador com al *management* del

Grup, aportant en tot moment una visió transversal d'aquesta.

Dins les principals funcions del Comitè, destaca definir l'estratègia de gestió de dades, promovent el valor de la informació i les dades com a actiu empresarial i element crític i diferencial, promoure la definició de la Política que regula el marc de Govern de la Informació i Qualitat de la Dada, aprovar objectius de qualitat de la dada (criticitat, indicadors, nivells de tolerància, plans de qualitat) i fer-ne el seguiment i informar els diferents Òrgans de Govern.

Així mateix, el Comitè revisa i aprova les modificacions rellevants, relatives a informes crítics (de gestió i regulatoris), dades o estructures de dades que afectin diferents àmbits, i resol les possibles discrepàncies. Finalment, reporta al Comitè de Direcció sobre el grau d'avançament global del pla de Govern de la Informació i Qualitat de la Dada, el nivell de qualitat de dades i el de compliment dels requeriments regulatoris en matèria d'informació i dades.

Comitè d'Eficiència

La seva missió és la millora de l'eficiència en l'organització. És el responsable de proposar i acordar amb les Àrees i Filials les propostes de pressupostos anuals de despeses i inversió, que es presentaran per ser posteriorment ratificades en el Comitè de Direcció.

Comitè de Transparència

Comitè que actua com a òrgan decisor per a tots els aspectes relacionats amb la transparència en el disseny i la comercialització d'instruments financers, de productes bancaris i d'assegurances d'estalvi i inversió.

Té la responsabilitat de garantir la transparència en la comercialització d'aquests productes, mitjançant la definició i l'aprovació de les polítiques de comercialització, de prevenció de conflictes d'interès, de salvaguarda d'actius de clients, i de millor execució.

Així mateix, valida la classificació dels nous instruments financers, productes bancaris i d'assegurances d'estalvi i inversió en funció del seu risc i de la seva complexitat, d'acord amb el que estableix la normativa MiFID, de transparència bancària i d'assegurances.

En dependència del Comitè de Transparència, el Comitè de Producte és l'òrgan encarregat d'aprovar qualsevol nou producte o servei dissenyat i/o comercialitzat després d'analitzar-ne les característiques i els riscos associats i la seva adequació al públic objectiu a què va dirigit. Tot això, tenint en compte la normativa en matèria de transparència i protecció al client.

La Política de Govern de Producte té com a objectiu l'establiment d'un procediment que permeti el disseny i l'aprovació de la comercialització de nous productes, així com el procediment de seguiment del seu cycle de vida. Aquesta Política s'ha dissenyat amb l'objectiu de proporcionar una resposta àgil a les necessitats dels clients, enrobustir-ne la protecció i minimitzar els riscos legals i reputacionals derivats del disseny i la comercialització incorrectes de productes financers.

Altres comitès que reporten al Comitè de Direcció:

Comitè de Privacitat

És l'òrgan de caràcter permanent, amb competències de discussió, treball i decisió en tots els aspectes relatius a la protecció de dades de caràcter personal relacionades amb el Grup. La finalitat del comitè s'enfoca a efectuar el seguiment de l'aplicació de la legislació de protecció de dades vigent en cada moment, a la resolució de les incidències que es detectin i a liderar la implementació de nova normativa i criteris en la matèria.

El comitè informa de les seves actuacions al Comitè de Direcció, que serà l'encarregat de comunicar al Consell d'Administració els aspectes més rellevants o que puguin afectar seriosament la reputació o els interessos corporatius.

Comissió de Planificació

Responsable de coordinar, monitorar i integrar els diferents processos de planificació (reptes de la xarxa comercial, pressupost, ICAAP, *Funding Plan*, coordinació amb filials, etc.). Entre les seves funcions destaquen: transmetre la cultura de planificació a totes les àrees implicades; establir un llenguatge comú de planificació; aprovar i cercar consens, tant en les fases intermèdies del procés com en la final; elevar proposta al Comitè de Direcció; el seguiment del compliment del pla durant l'any, i garantir el compliment de les fites definides.

3. Comitès que reporten al Comitè Global del Risc (CGR):

Comitè de Polítiques de Risc i Comitè de Polítiques de Risc de Participades

La seva competència s'estén a tots els aspectes de revisió i aprovació de les polítiques i procediments d'actuació vinculats a la concessió dels riscos de crèdit i mercat, llevat d'aquells que el CGR hagi decidit o decideixi reservar per a si per la seva rellevància, la seva criticitat en la gestió estructural o conjuntural, la seva urgència o qualsevol altre motiu. Així mateix, defineix les polítiques de mitigació i de gestió de morositat i recuperació dels riscos deteriorats.

Tenen la responsabilitat de fixar polítiques que estiguin alineades amb el Marc d'Apetit al Risc i el suportin.

El Comitè de Polítiques de Risc, juntament amb el Comitè de Nous Productes, ha d'assegurar que els components de risc i operatives dels productes nous estan adaptats i s'adeqüen al marc establert per la Direcció, que també ha d'analitzar i aprovar els productes d'Actiu.

Comitè Global de Morositat i Recuperacions

Analitza els objectius de morositat establerts per l'Alta Direcció i els trasllada a les carteres gestionades i als actors del procés. Fa el seguiment i monitoratge del nivell de compliment dels objectius marcats i coordina amb les diferents àrees les mesures necessàries per corregir-los en cas de desviacions.

Aquest Comitè defineix i fa el seguiment de les polítiques i procediments de recuperacions, la implantació dels quals es presentarà al Comitè de Polítiques per a la seva aprovació. Efectua el *reporting* al Comitè Global del Risc sobre les competències transferides.

Comitè de Risc Operacional

S'ocupa, dins el marc integral de gestió de risc operacional, d'aplicar, revisar i transmetre aquest marc, així com de la identificació dels punts crítics, i establir procediments de control i mitigació del risc operacional.

Comitè de Models i Paràmetres

Revisa i aprova formalment els models i paràmetres del Risc de Crèdit i Mercat (incloent-hi el Risc de Contrapart – crèdit en l'activitat de

Tresoreria i Operacional), així com qualsevol metodologia derivada de la funció de control que té.

Comitè d'Impairment

S'ocupa de l'establiment de la qualificació i cobertures comptables dels crèdits vinculats als acreditats avaluats individualment sobre la base d'evidències objectives de deteriorament, així com de la modificació dels criteris d'estimació de la provisió dels actius el deteriorament de valor dels quals s'estima de manera col·lectiva, i en general, de qualsevol canvi en l'estructura de dotació que suposi un impacte significatiu en les provisions de deteriorament de la cartera creditícia.

Comitè de Responsabilitat Corporativa i Reputació (CRCR)

És responsable de fer el seguiment de l'estratègia i les pràctiques de responsabilitat corporativa. Proposa i eleva (per tal que els òrgans de govern corresponents les aprovin) les polítiques generals per a la gestió de la responsabilitat corporativa i de la reputació.

La seva missió és contribuir al fet que CaixaBank sigui el millor banc en qualitat i reputació i reforçar la seva reputació com a paradigma de banca responsable i compromesa socialment.

Un altre dels objectius del CRCR és adequar l'estratègia de CaixaBank en matèria de risc reputacional de conformitat amb el que estableix el Consell d'Administració en el Marc d'Apetit al Risc, així com coordinar les mesures de mitigació dels incompliments i la reacció a alertes primerenques del Marc.

Comitè de Risc Penal

El Comitè de Gestió Penal Corporatiu és un òrgan d'alt nivell dotat de poders autònoms d'iniciativa i control, investit d'aquesta consideració pel Consell d'Administració de CaixaBank, que és el màxim òrgan de govern. El Comitè disposa de capacitat suficient per plantejar consultes, sol·licitar informació, proposar mesures, iniciar procediments d'investigació o dur a terme qualsevol tràmit necessari relacionat amb la prevenció d'il·lícits i la gestió del Model de Prevenció Penal. Totes aquestes facultats s'entenen respecte a totes les instàncies i departaments de CaixaBank o del seu Perímetre.

3.1.3. Estructura organitzativa

Direcció General de Riscos

Dins l'equip directiu, el Director General de Riscos de CaixaBank és el màxim responsable de la coordinació de la gestió, el seguiment i el control dels riscos del Grup. Actua de manera independent de les àrees de negoci i amb ple accés als Òrgans de Govern del Grup.

Amb l'objectiu d'impulsar el creixement rendible i controlat del Negoci, la Direcció General de Riscos s'ha transformat, alineant-se amb les prioritats del nou Pla Estratègic 2019-2021 del Grup:

1. Aprofundint en el coneixement del client i en les particularitats de cada cartera, cosa que permet mantenir un enfocament proactiu i anticipatiu.
2. Millorant l'eficiència i agilitat mitjançant un nou impuls de l'automatització de processos i presa de decisions.
3. Reforçant l'entorn de control i la corporativització de la funció de riscos.

El pla de transformació de riscos té com a objectiu una organització més àgil, alineada i enfocada a la consecució dels objectius estratègics dins l'apetit al risc del Grup.

Els canvis més rellevants es concentren en els àmbits d'acompanyament al negoci i en el de control i planificació dels riscos del Grup.

S'organitzen dues grans àrees (CLO, *Chief Lending Officers*) amb gestió de risc especialitzada: Empreses i Detallista que incorporen, a més dels processos d'admissió, la figura del responsable en riscos de carteres, que defineix criteris, polítiques, models, processos i seguiment del risc de cadascuna de les carteres, de manera propera als responsables de negoci.

D'altra banda, es reforça la gestió global de risc amb l'àrea de *Corporate Risk Management & Planning*, responsable de la implantació de l'estratègia de riscos del Grup, amb el monitoratge en l'àmbit de corporatiu de tots els riscos assignats: financers (crèdit, mercat, liquiditat...) i no financers (de model, operacional, tecnològic, sostenibilitat...).

Addicionalment, s'afegeix al perímetre de Riscos l'impuls de la gestió mediambiental des de la perspectiva de risc de crèdit del Grup.

D'aquesta manera, el Director General de Riscos ha estructurat el seu equip de la manera següent:

- **Retail Lending Office (Direcció Executiva)**, responsable de la gestió integral de la cartera detallista, els models de gestió de risc, infraestructura, projectes transformacionals i Innovació, així com la Gestió unificada de la dada (RDA).
- **Credit Loan Officer d'Empreses (Direcció Executiva)**, amb responsabilitat en la gestió integral de la cartera de la resta de segments de negoci i sectors especialitzats (Empreses i pimes, Corporativa, Sector Públic, Sobirà, Entitats Financeres, Immobiliari, *Project Finance*, Sector Turisme i Agroalimentari).
- **Morositat i Reestructuracions**, amb responsabilitat en l'anàlisi i l'aprovació d'operacions adreçades a gestionar exposicions creditícies deteriorades, per exemple mitjançant refinançament o reestructuració, per a tots els segments.
- **Real Estate Building Center (Direcció Executiva)**, que efectua el control i seguiment de les inversions i desinversions immobiliàries i és responsable de les polítiques associades a la gestió d'immobles.
- **Corporate Risk Management function (RMF) & Planning (Direcció Executiva)**, amb responsabilitat en la gestió dels riscos i la tutela de la sanitat de l'actiu i els mecanismes de solvència i garantia. Per fer-ho, s'ocupa de les funcions d'identificació, mesurament, seguiment, validació, control i *reporting* dels riscos. S'ocupa de la valoració i integració de les diferents exposicions, així com de la rendibilitat ajustada al risc de cada àmbit d'activitat, des d'una perspectiva global del Grup i d'acord amb la seva estratègia de gestió. Es responsabilitza també de determinar límits i definir polítiques per a la concessió, gestió i mitigació dels riscos.

Com a responsable de la segona línia de defensa en la gestió dels riscos, actua de forma independent de les àrees prenedores de risc, i té accés directe als Òrgans de Govern del Grup, especialment a la Comissió de Riscos, als Consellers de la qual reporta

regularment sobre la situació i evolució esperada del perfil de riscos del Grup.

• **Gestió del Risc Mediambiental**

Un dels 5 grans objectius del Pla Estratègic 2019-2021 del Grup és «Ser referents en gestió responsable i compromís amb la societat», i una de les Línies Core en aquest àmbit és el Medi Ambient. En aquest sentit, el Grup ha definit una Estratègia Mediambiental que té en compte 3 línies d'acció principals:

1. Impulsar el negoci verd, generant producció verda (*climate-friendly*) i donant suport a la transició cap a models de negoci més sostenibles.
2. Millorar la gestió del risc de canvi climàtic i mediambiental, integrant els aspectes ASG (Ambiental, Social i de Bon Govern) en aquesta gestió.
3. Minimitzar l'impacte ambiental propi, reduint la petjada de carboni amb iniciatives d'eficiència ambiental i compensant les emissions de CO₂.

Amb aquest objectiu, el Grup ha creat aquesta nova Direcció que, amb dependència directa del Director General de Riscos, es responsabilitza de coordinar l'execució d'un Pla de Gestió de Riscos Mediambientals amb un horitzó temporal de 3 anys, incloent-hi de manera específica aspectes de Canvi Climàtic. Aquest pla està orientat a aprofitar les oportunitats i gestionar els riscos relacionats amb la protecció del medi ambient i del canvi climàtic, en el marc de les Finances Sostenibles.

Entre les principals responsabilitats d'aquesta Direcció destaquen:

- Definició del marc d'apetit al Risc Mediambiental, incloent-hi el Risc de Canvi Climàtic.
- Elaboració, desenvolupament i implantació de mecanismes de control per a la correcta identificació i seguiment de la cartera segons la seva contribució a la sostenibilitat mediambiental.
- Seguiment global de la cartera, així com el seu control i *reporting*.

- Gestió activa de la cartera: correcta aplicació de les polítiques, palanques de gestió, anàlisi del cost-benefici de les decisions preses, etc.

Una de les missions més rellevants de la Direcció de Riscos, en col·laboració amb altres àrees, és liderar la implantació a tota la Xarxa Territorial dels instruments que permetin la gestió integral dels riscos, sota les directrius de Basilea, per tal d'assegurar l'equilibri entre els riscos assumits i la rendibilitat esperada.

Subdirecció General Compliance

La Subdirecció General Compliance, en dependència directa del Conseller Delegat, conforma juntament amb la funció de Gestió Global del Risc la segona línia de defensa, que actua de manera independent de les unitats de negoci, seguint així el model de les tres línies de defensa sobre la base del que estructura el Marc de Control Intern de CaixaBank⁷.

Direcció General Adjunta d'Auditoria Interna

Per garantir la independència i autoritat de la funció, la Direcció d'Auditoria Interna depèn funcionalment de la Comissió d'Auditoria i Control, especialitzada del Consell d'Administració, i també reporta al President del Consell d'Administració. D'aquesta manera, es garanteix la independència i autoritat de la funció d'Auditoria Interna, que desenvolupa una activitat independent i objectiva d'assegurament i consulta.

Direcció Executiva de Morositat, recuperacions i actius adjudicats

Amb dependència jeràrquica immediata del Conseller Delegat, la direcció Executiva té com a objectiu dur a terme la gestió de la morositat i dels actius adjudicats actuant de manera coordinada amb la Xarxa d'oficines, amb una visió global del cicle de vida associat. Destaquen com a principals responsabilitats i línies de treball: (i) La proposta i implantació de les estratègies de recuperacions; (ii) La definició dels objectius de la funció recuperatòria; i (iii) La gestió del flux i d'estoc de la morositat.

3.2. Processos estratègics de gestió del risc

El Grup disposa dels següents processos estratègics de gestió del risc per a la identificació,

mesurament, seguiment, control i *reporting* dels riscos:

3.2.1. Avaluació de riscos (Risk Assessment)

El Grup duu a terme, amb una periodicitat semestral, un procés d'autoavaluació del risc, per tal de:

- Identificar, avaluar, qualificar i comunicar internament canvis significatius en els riscos inherents assumits en el seu entorn i model de negoci.
- Fer una autoavaluació de les capacitats de gestió, de control i de govern dels riscos, com a instrument explícit que ajuda a detectar millors pràctiques i debilitats relatives en algun dels riscos.

El resultat d'aquesta autoavaluació es reporta, almenys anualment, primer al Comitè Global del Risc i a la Comissió de Riscos, en segona instància, per ser finalment aprovat pel Consell d'Administració.

3.2.2. Catàleg de Riscos Corporatiu

El Catàleg de Riscos Corporatiu està subjecte a revisió contínua, particularment sobre aquells riscos amb afectació material. Almenys amb una requència anual, el catàleg es reporta primer al Comitè Global del Risc i a la Comissió de Riscos, en segona instància, per ser finalment aprovat pel Consell d'Administració.

El Grup disposa d'un Catàleg de Riscos Corporatiu que facilita el seguiment i *reporting* intern i extern dels riscos:

⁷ Per a més informació sobre la seva activitat i funcions, es pot consultar la secció de Marc de Control Intern d'aquest mateix apartat.

Catàleg de Riscos Corporatius

Riscos	Descripció
Riscos de model de negoci	
Rendibilitat del Negoci	Obtenció de resultats inferiors a les expectatives del mercat o als objectius del Grup que impedeixin, en darrera instància, assolir un nivell de Rendibilitat Sostenible superior al Cost de Capital.
Recursos propis / Solvència	Restricció de la capacitat del Grup per adaptar el seu volum de recursos propis a les exigències normatives o a la modificació del seu perfil de Risc.
Liquiditat i Finançament	Dèficit d'actius líquids, o limitació en la capacitat d'accés al finançament del mercat, per satisfer els venciments contractuals dels passius, els requeriments regulatoris o les necessitats d'inversió del Grup.
Riscos específics de l'activitat financera	
Crèdit	Pèrdua de valor dels actius del Grup davant una contrapartida pel deteriorament de la capacitat d'aquesta per fer front als seus compromisos.
Deteriorament d'altres actius	Reducció del valor en llibres de les participacions accionaries i dels actius no financers (materials, immaterials, Actius Fiscals Diferits (DTA), i altres actius) del Grup.
Mercat	Pèrdua de valor dels actius o increment de valor dels passius inclosos en la cartera de negociació i inversió del Grup, per fluctuacions dels tipus, <i>spread</i> de crèdit, factors externs o preus en els mercats on aquests actius/passius es negocien.
Estructural de tipus d'interès	Efecte negatiu sobre el valor econòmic de les masses del balanç o sobre el marge financer a causa de canvis en l'estructura temporal dels tipus d'interès i la seva afectació als instruments de l'actiu, passiu i fora de balanç del Grup no registrats en la cartera de negociació.
Actuarial	Risc de pèrdua o modificació adversa del valor dels compromisos contrets per contractes d'assegurança o pensions amb clients o empleats arran de la divergència entre l'estimació per a les variables actuarials utilitzades en la tarificació i reserves i la seva evolució real.
Riscos operacional i reputacional	
Legal/Regulatori	Potencials pèrdues o disminució de la rendibilitat del Grup CaixaBank a conseqüència de canvis en la legislació o en la regulació vigent o per conflictes de normes (de qualsevol àmbit, incloent-hi el tributari), en la interpretació o aplicació d'aquesta per part de les autoritats corresponents, o en la seva translació a decisions judicials o demandes administratives o tributàries.
Conducta i Compliment	Aplicació per part de CaixaBank de criteris d'actuació contraris als interessos dels seus clients o altres grups d'interès, o actuacions o omissions per part de l'entitat no ajustades al marc jurídic i regulatori, o a les polítiques, normes o procediments interns.
Tecnològic	Pèrdues degudes a la inadequació o les errades del <i>hardware</i> o del <i>software</i> de les infraestructures tecnològiques, resultat de ciberatacs o altres circumstàncies, que poden comprometre la disponibilitat, integritat, accessibilitat i seguretat de les infraestructures i les dades.
Processos operatius i esdeveniments externs	Pèrdues o danys provocats per errors operatius en els processos vinculats a l'activitat del Grup, per esdeveniments externs que escapen al control del Grup, o per terceres persones alienes a aquest, tant de forma accidental com dolosa. Inclou, entre d'altres, els errors de gestió de proveïdors, el risc de model i la custòdia de valors.
Fiabilitat de la informació financera	Deficiències en l'exactitud, integritat i criteris d'elaboració de les dades necessàries per a l'avaluació de la situació financera i patrimonial del Grup CaixaBank.
Reputacional	Menyscabament de la capacitat competitiva per deteriorament de la confiança en CaixaBank d'algun dels seus grups d'interès, a partir de l'avaluació que aquests grups efectuen de les actuacions o omissions, dutes a terme o atribuïdes, del Grup, la seva Alta Direcció, els seus Òrgans de Govern o per fallida d'entitats relacionades no consolidades (<i>risc de Step-In</i>).

Catàleg de Riscos
Figura 2

3.2.3. Marc d'Apetit al Risc (RAF)

El Marc d'Apetit al Risc (d'ara endavant, «*Risk Appetite Framework*» o «RAF») és una eina integral i prospectiva amb què el Consell

d'Administració determina la tipologia i els límits de risc que està disposat a acceptar per a la consecució dels objectius estratègics del Grup. Per tant, el RAF determina l'apetit al risc per al desenvolupament de l'activitat.

Marc d'Apetit al Risc

Dimensió	Organisme responsable	Equivalència en el Catàleg de Riscos	Consell d'Administració (assessorat per la Comissió de Riscos)	Comitè Global de Riscos	Àrees gestores / controladores dels Riscos i Recursos Humans
			Declaracions i mètriques primàries NIVELL 1	Mètriques que complementen i desenvolupen les de NIVELL 1 NIVELL 2	Palanques de gestió NIVELL 3
Dimensions prioritàries	Protecció davant pèrdues L'objectiu és mantenir un perfil de risc mitjà-baix i una adequació de capital còmoda per enfortir la confiança dels clients a través de la solidesa financera.	<ul style="list-style-type: none"> Rendibilitat del negoci. Recursos propis i solvència. Crèdit (<i>default</i>). Deteriorament d'altres actius. Mercat. Estructural de tipus d'interès. Actuarial. 	<ul style="list-style-type: none"> Ràtios de solvència regulatòria. Càlculs basats en els models i metodologies avançades. Magnituds comptables (cost de risc i ràtio de morositat). 		
	Liquiditat i Finançament Certesa de poder complir les seves obligacions i necessitats de finançament, fins i tot en condicions adverses, mitjançant un finançament estable i diversificat.	<ul style="list-style-type: none"> Liquiditat i finançament. 	<ul style="list-style-type: none"> Mètriques de liquiditat regulatòries i internes que vetllen pel manteniment d'uns nivells folgats de liquiditat 	<ul style="list-style-type: none"> Mètriques detallades que es deriven de la descomposició factorial de les mètriques de Nivell 1 o d'un desglossament superior. També incorporen elements de mesurament del risc més complexos i especialitzats. 	<ul style="list-style-type: none"> Formació i comunicació. Metodologies de mesurament de riscos i valoració d'actius i passius (monitoratge RAF). Límits, polítiques i facultats. Incentius i nomenament. Eines i processos.
	Composició de Negoci Lideratge en banca detallista i la generació d'ingressos i capital equilibrat i diversificat.	<ul style="list-style-type: none"> Crèdit (concentració). 	<ul style="list-style-type: none"> Indicadors que fomenten la diversificació (per acreditat, sectorial, etc.) i minimitzen l'exposició a actius no estratègics. 		
	Franquícia Activitat amb alts estàndards ètics i de governança, que fomenta la sostenibilitat, acció social i excel·lència operativa.	<ul style="list-style-type: none"> Legal i regulatori. Conducta i compliment. Tecnològic. Processos operatius i esdeveniments externs. Fiabilitat de la informació financera. Reputacional. 	<ul style="list-style-type: none"> Mètriques quantitatives de riscos no financers (p. ex. reputacional, operacional). Mètriques de nombre d'incidències en compliment 		
Informes del Sistema d'Alertes					
		Mensual al Comitè Global de Riscos		Trimestral a la Comissió de Riscos	Semestral al Consell d'Administració
Nivell 1	<ul style="list-style-type: none"> Verd Tolerància El Comitè Global del Risc impulsa un pla d'acció i elabora un calendari. Incompliment Explicació de per què les mesures correctores del Pla anterior no han funcionat i proposta d'acció per a l'aprovació de la Comissió de Riscos. Recovery Plan Procés de Governança del <i>Recovery Plan</i> per reduir la possibilitat de fallida. Procés de reducció que minimitza el cost públic. 	<ul style="list-style-type: none"> Evolució de mètriques i projecció de NIVELL 1. Estat d'incompliment i plans d'acció. 	<ul style="list-style-type: none"> Evolució de mètriques i projecció de NIVELL 1. Estat d'incompliment i plans d'acció. 		
Nivell 2	Partint de l'indors				

Marc d'Apetit al Risc

Figura 3

3.2.4. Planificació de riscos

El Grup disposa de processos institucionals i mecanismes per avaluar l'evolució del perfil de risc (recent, futur i hipotètic en escenaris d'estrès). Per fer-ho, el Grup fa una planificació de l'evolució esperada de les magnituds i de les ràtios que delimiten el perfil de risc futur, com a part del Pla Estratègic vigent, el compliment del qual es revisa de forma recurrent.

Adicionalment, s'avaluen les variacions en aquest mateix perfil sota potencial ocurrencia d'escenaris estressats, tant en exercicis interns, com en els subjectes a supervisió regulatòria (ICAAP, ILAAP i *stress tests* EBA). Amb això, es facilita a l'equip directiu i als òrgans de govern la visió necessària sobre la resistència del Grup davant esdeveniments interns o externs.

3.3. Cultura de riscos

Principis generals de Gestió de Riscos

Tot seguit es resumeixen els Principis Generals que regeixen la Gestió del Risc en el Grup:

- El risc és inherent a l'activitat del Grup.
- El Consell d'Administració té l'última responsabilitat en la gestió del risc, funció en què està implicada l'Alta Direcció.
- El perfil de risc objectiu del Grup és mitjà-baix.
- Tota l'organització ha d'estar implicada a adequar el risc assumit al perfil desitjat.
- La gestió del risc comprèn el cicle complet de les operacions: des de l'anàlisi prèvia a la concessió, el seguiment de la solvència del client i la rendibilitat, fins al reemborsament o recuperació dels actius deteriorats.
- La funció de riscos és independent de les unitats de negoci i operatives.
- Les decisions de negoci són conjuntes entre un mínim de dos empleats, amb línies de dependències organitzatives diferents.
- La integració en els sistemes del quadre de facultats facilita la descentralització de les decisions, per adoptar-les tan a prop del client com es pugui i assegurar a la vegada l'autorització dels riscos per nivell adequat.
- La concessió es basa en la capacitat de devolució del titular i té en compte l'obtenció d'una rendibilitat adequada.
- Els criteris i les eines utilitzats són homogenis en tota l'organització.
- Ús de tècniques avançades: el mesurament i l'anàlisi dels riscos es fan amb eines i mètodes avançats, d'acord amb les millors pràctiques del sector. Totes les actuacions en l'àmbit del mesurament, seguiment i gestió del risc es duen a terme d'acord amb la recomanació del Comitè de Supervisió Bancària de Basilea i la normativa que estableixen les directives europees i la legislació espanyola vigent.
- Dotació de recursos adequats: els recursos humans i tècnics assignats a la funció de gestió del risc són suficients en nombre i qualitat per complir els seus objectius.

Formació

La formació representa un mecanisme fonamental en el Grup per a la interiorització de la cultura de riscos. Tot seguit es detallen els principals programes i iniciatives formatives que es desenvolupen internament.

Amb l'objectiu que els directors d'oficines, gestors de banca premier i assessors de banca privada del Grup ofereixin el millor servei als clients i consolidin la seva confiança, des de l'any 2015 8.020 directors i gestors de banca premier han obtingut el diploma d'Assessorament Financer de la UPF School of Management (Universitat Pompeu Fabra), i gairebé el mateix nombre ha obtingut el *Certificate in Wealth Management* del Chartered Institute for Securities & Investment (CISI). D'aquesta manera el Grup es converteix en la primera entitat financera espanyola que certifica la formació dels seus empleats amb un diploma de postgrau universitari en Assessorament Financer i amb un certificat internacional de gran prestigi en el sector financer.

En l'àmbit específic de l'activitat de Riscos, a escala d'Alta Direcció es defineixen els continguts de formació, tant en les funcions de suport al Consell d'Administració/Alta Direcció, amb continguts específics que facilitin la presa de decisions a alt nivell, com en la resta de les funcions de l'organització, especialment pel que fa a professionals de la xarxa d'oficines. Tot això es fa amb l'objectiu de facilitar la translació a tota l'organització del RAF, la descentralització de la presa de decisions, l'actualització de competències en l'anàlisi de riscos i l'optimització de la qualitat del risc.

El Grup estructura la seva oferta formativa a través de l'Escola de Riscos. D'aquesta manera, la formació es planteja com una eina estratègica orientada a donar suport a les àrees de negoci i alhora com el canal de transmissió de la cultura i les polítiques de riscos del Grup, que ofereix formació, informació i eines a tots els professionals. La proposta s'articula com un itinerari formatiu d'especialització en la gestió de riscos que estarà vinculat a la carrera professional de qualsevol empleat, comprnent des de Banca Retail fins a especialistes de qualsevol àmbit.

Es busca que els empleats tinguin un coneixement adequat de:

- El sistema financer i els diferents riscos de l'entorn econòmic i del negoci bancari.

- L'organització i funcionament de la Gestió de Riscos en el Grup.
- Els processos i les eines associats a operacions creditícies tant en l'admissió i el seguiment com, eventualment, en les fases de renegociació i recobriment.
- Els productes de crèdit i el risc inherent a cadascun, així com de la legislació relativa als contractes de crèdit.

Des del setembre de 2015, quan l'Escola de Riscos va llançar la primera promoció del Certificat d'Anàlisi de Risc (destinat a Gestors Comercials) i la primera promoció del Diploma de Postgrau d'Anàlisi de Risc – Especialitat Retail atorgat per la Universitat Pompeu Fabra – Barcelona School of Management (UPF – BSM) (destinat a Directores i Subdirectores d'Oficina), més de 4.740 empleats han cursat o estan cursant certificacions de Riscos. El mes de maig de 2018 es va lliurar el 1r Títol de Màster en Direcció Bancària d'Oficines, també per part de la UPF-BSM.

En el marc d'Escola de Riscos, s'han dut a terme les formacions en Riscos següents:

- **Curs Bàsic de Risc Bancari:** certificació Universitària de nivell bàsic, adreçada a empleats i gestors no especialistes de la xarxa comercial d'oficines i altres col·lectius d'interès que puguin requerir un coneixement bàsic dels criteris de risc de l'organització per a l'acompliment del seu treball.

Des de l'any 2015 han participat en les tres edicions desenvolupades d'aquest curs un total de 1.229 empleats. L'any 2018, s'ha dut a terme la 4a edició, en què s'han matriculat 289 empleats.

- **Diploma de Postgrau en Anàlisi de Risc Bancari:** Diploma Universitari dirigit a direccions i subdireccions d'oficines de la xarxa comercial i altres col·lectius d'interès que, per la seva funció, puguin tenir atribucions en la concessió d'operacions d'actiu, o bé requereixin un coneixement avançat del risc.

El postgrau esmentat es va iniciar en la seva primera edició l'any 2015. L'any 2018 ha arribat a la 7a edició. Amb els 355 matriculats d'aquesta última edició, seran ja 3.223 els empleats que han participat dels cursos del diploma esmentat. D'aquests, 478 empleats l'haurien finalitzat per complet, i els 2.745 restants estan en curs de realització.

En aquest mateix any, s'ha iniciat la segona part del postgrau corresponent a l'especialitat d'Empresa, que en les seves dues primeres edicions, hi participen un total de 360 empleats, fonamentalment provinents de l'àrea de riscos.

- **Formació especialista en riscos per a oficines AgroBank.** Adreçada a tots els empleats que conformen la xarxa d'oficines AgroBank. Per a aquest any 2018 s'ha llançat la 1a edició, en què s'han matriculat 1.169 empleats, i han finalitzat la seva formació 633 empleats.
- **Formació especialista en riscos per a oficines BusinessBank.** Adreçada a tots els empleats que componen la xarxa d'oficines BusinessBank. L'any 2018, són 242 els empleats que s'han matriculat en el curs esmentat.
- **Formació especialista per a oficines de Banca Privada.** Adreçada als empleats que componen la Xarxa de Banca Privada de l'entitat. L'any 2018, tots els empleats d'aquest segment de les Territorials de Barcelona i les Canàries han cursat la formació esmentada, així com els del segment Altium a Madrid. En total han estat 366 assistents, i està previst estendre la formació esmentada a la resta d'empleats del segment l'any 2019.

També s'han dut a terme formacions específiques com les següents:

- **Factoring:** adreçat als analistes de riscos per aprofundir en el coneixement del producte en els seus aspectes tècnics i jurídics.
- **Tresoreria:** dirigida als equips de riscos per aprofundir en el coneixement en cobertures de divises, renegociacions, risc de tipus de canvi i derivats.
- **Tècnica d'Interpretació del Model de Projeccions:** dirigida a tots els analistes dels Centres d'Admissió de Riscos.

- **Risc en Canals de Comerç:** dirigit als analistes en determinats territoris i impartit per Comercial Global Payment.
- **Sectors econòmics:** dirigit per especialistes als equips d'Admissió de Riscos.

Comunicació

La difusió de la cultura corporativa de riscos és un element essencial per al manteniment d'un marc robust i coherent alineat amb el perfil de riscos del Grup. En aquest sentit, cal destacar la Intranet corporativa de riscos, que constitueix un entorn dinàmic de comunicació directa de les principals novetats de l'entorn de riscos. En destaquen els continguts en l'àmbit d'actualitat, informació institucional, sectorial i formació.

- Addicionalment, com a mecanisme de la difusió de la cultura de riscos durant l'exercici 2018 s'han efectuat diverses iniciatives de comunicació interna, entre les quals destaquem l'anàlisi del resultat de l'*Stress Test* 2018: exercici de divulgació dels resultats del Grup efectuat tant a nivell massiu a través de la intranet corporativa com mitjançant sessions temàtiques per a empleats amb especial vinculació amb els aspectes relacionats amb les proves d'estrès.
- Annex IX Circular 4/2017 de Banc d'Espanya (transposició NIIF 9): una vegada implementada la nova norma i exposades les principals implicacions del canvi, s'ha dut a terme una comunicació a tota la xarxa en què s'ha proporcionat una formació addicional didàctica per comprendre-la millor, en especial a escala operativa.

Avaluació i retribució de l'acompliment

Tal com s'ha esmentat a la secció del RAF, el Grup vetlla perquè la motivació dels seus empleats sigui coherent amb la cultura de riscos i amb el compliment dels nivells de risc que el Consell està disposat a assumir.

En aquest sentit, hi ha esquemes de compensació vinculats directament amb l'evolució anual de les mètriques del RAF i que es detallen a l'Informe Anual de Remuneracions.

3.4. Marc de Control Intern

El Marc de Control Intern és el conjunt de regles i controls que regeixen l'estructura organitzativa i operativa del Grup CaixaBank, incloent-hi els

processos d'informe i les funcions de gestió de riscos, compliment i auditoria interna.

S'integra en el sistema de govern, gestió i control de riscos del Grup, que està alineat amb el seu model de negoci, les expectatives dels seus *stakeholders* i les millors pràctiques internacionals.

El Grup disposa d'un Marc de Control Intern alineat amb: (i) les Guies de Control Intern de l'EBA del 26 de setembre de 2017, que despleguen els requeriments de govern intern establerts a la Directiva 2013/36/UE del Parlament Europeu i (ii) amb altres directrius regulatòries sobre funcions de control aplicables a entitats financeres i a les recomanacions de la CNMV⁸; que proporciona un grau de seguretat raonable en la consecució dels objectius del Grup.

Durant aquest exercici, en el context de la corporativització de les funcions de control, s'han formalitzat els límits de responsabilitat i funcionals corporatius i de control intern de les filials, amb l'objectiu d'assegurar la supervisió i el control dels riscos en el conjunt del Grup.

El model de govern es basa en tres principis:

- **Estratègia de Grup:** correspon al Consell d'Administració tant la definició de l'estructura del Grup com l'aprovació i supervisió de les directrius estratègiques i de gestió, establertes en interès de totes i cadascuna de les societats del Grup.
- **Coordinació** adequada i eficient entre CaixaBank i les altres societats del Grup.
- Establiment de **models de govern** en determinats àmbits que permetin millorar la

⁸ Detall d'altres directrius regulatòries sobre les funcions de control de les entitats financeres:

- El Reglament (UE) 575/2013 i la Directiva 2013/36/UE, sobre requisits de solvència de les entitats de crèdit (en els termes establerts a Basilea 3), que regulen la funció de validació de models interns.
- La Llei 10/2014, de 26 de juny, d'Ordenació, Supervisió i Solvència d'Entitats de crèdit; el Reial Decret 84/2015, de 13 de febrer, pel qual es desplega la Llei 10/2014, de 26 de juny, i la Circular 2/2016, de 2 de febrer, del Banc d'Espanya, a les Entitats de crèdit sobre supervisió i solvència.
- La Circular 1/2014 de 26 de febrer de la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) sobre els requisits d'organització interna i de les funcions de control de les entitats que presten serveis d'inversió.
- «Principis de govern corporatiu per a bancs» emès pel Comitè de Supervisió Bancària de Basilea el juliol de 2015.
- «Compliment i funció de Compliment Normatiu en bancs» emès pel Comitè de Supervisió Bancària de Basilea l'abril de 2005.
- «La funció d'Auditoria Interna en bancs» emès pel Comitè de Supervisió Bancària de Basilea el juny de 2012.
- Recomanacions de la CNMV sobre l'establiment d'un Sistema de Control Intern de la Informació Financera per a entitats cotitzades (SCIIIF).

- Gestió del Grup, el seu govern intern i el compliment adequat per part de la societat matriu de les seves obligacions.

Funcions de Control Intern a CaixaBank

Les línies directrius del Marc de Control Intern del Grup estan recollides a la Política de Control Intern i es configuren en línia amb les directrius dels reguladors i les millors pràctiques del sector sobre la base del «model de tres línies de defensa»:

Model de les tres línies de defensa

Riscos Corporatius	Primera línia de defensa ⁽¹⁾	Segona línia de defensa				Tercera línia de defensa
		C	RMF ⁽²⁾	VRM	CIF	
Rendibilitat del negoci	DE d'Intervenció, Control de Gestió i Capital		●		●	Auditoria interna
Recursos propis / Solvència	DE d'Intervenció, Control de Gestió i Capital		●		●	
Liquiditat i finançament	DE de Finances		●			
Crèdit	DG de Negoci, DG de Riscos, DE <i>CIB and International Banking</i> , DE Morositat, Recuperacions i Actius Adjudicats		●	●		
Deteriorament d'altres actius	DE d'Intervenció, Control de Gestió i Capital, DE d'Assessoria Jurídica i DE d'Actius Adjudicats		●		●	
Mercat	DE de Finances		●	●		
Estructural de tipus d'interès	DE de Finances		●			
Actuarial	DE d'Assegurances		●	●		
Legal i regulatori	DE d'Assessoria Jurídica	●				
Conducta i compliment	DG de Negoci, DE d'Assessoria Jurídica, DE de Finances i DE <i>CIB and International Banking</i>	●				
Tecnològic	DE de Mitjans		●			
Processos operatius i esdeveniments externs	DE de Mitjans, DG de Negoci i DE <i>CIB and International Banking</i>		●	●		
Fiabilitat de la informació financera	DE d'Intervenció, Control de Gestió i Capital		●		●	
Reputacional	DE de Comunicació, Relacions Institucionals, Marca i RSC i DG de Negoci	●				

(1) S'identifiquen àmbits indicats del Comitè de Direcció, així com particularment altres àmbits específics.

(2) *Risk Management Function*, d'acord amb la seva denominació en anglès, compost de *Corporate Risk Management Function & Planning* i els seus àmbits dependents, incloent-hi VMR.

RMF - *Risk Management Function*.

VRM - Validació de Risc de Model.

CIF - Control Intern Financer.

C - *Compliance*.

DG - Direcció General.

DE - Direcció Executiva.

Model de les tres línies de defensa

Figura 4

3.4.1. Primera línia de defensa

Formada per les línies de negoci (àrees prenedores de risc) i les seves funcions suport. Són responsables de desenvolupar i mantenir controls efectius sobre els seus negocis corresponents, així com d'identificar, gestionar i mesurar, controlar, mitigar i comunicar els principals riscos que originen en l'exercici continu de la seva activitat. Entre altres responsabilitats, identifiquen, avaluen i notifiquen les seves exposicions, tenint en compte l'apetit al risc del banc, les seves polítiques, procediments i controls.

La manera com la línia de negoci executa les seves responsabilitats ha de reflectir la cultura de risc actual del banc, promoguda pel Consell d'Administració.

Aquestes funcions poden estar integrades en les mateixes unitats de negoci i suport al negoci. No obstant això, quan el nivell de complexitat, intensitat o necessitat de focalització ho requereixi, és desitjable l'establiment d'unitats de control específiques, dotades d'una especialització superior, per assegurar un nivell adequat de control dels riscos d'aquestes activitats.

3.4.2. Segona línia de defensa

Formada per les funcions de Gestió Global del Risc (*Risk Management Function* – RMF) i *Compliance*. Aquestes funcions fan la identificació, el mesurament i el seguiment dels riscos, estableixen les polítiques de gestió i els procediments de control i són responsables de la revisió independent de la seva aplicació per part de la primera línia de defensa.

La segona línia de defensa actua de manera independent de les unitats de negoci, i té la funció d'assegurar l'existència de polítiques de gestió i control dels riscos, monitorar-ne l'aplicació, avaluar l'entorn de control i reportar tots els riscos materials del Grup.

De manera general, recull les funcions d'elaborar Polítiques en coordinació amb la primera línia de defensa, assessorar i validar amb visió crítica la primera línia de defensa, fer seguiment de Riscos (incloent-hi riscos emergents), Debilitats de Control i Plans d'Acció, així com opinar sobre Entorn de Control dels Riscos.

La segona línia de defensa del Grup es distribueix entre:

- L'RMF integra en la seva jerarquia les funcions de gestió, seguiment i control de la major part dels riscos del Catàleg, llevat d'aquells que recauen sobre *Compliance*.

Control Intern Financer completa l'RMF assumint les funcions de segona línia de defensa en determinats riscos del Catàleg com són, entre d'altres, el de Rendibilitat del Negoci o el de Recursos Propis.

- *Compliance* es responsabilitza de les funcions de seguiment i control dels riscos Legal i Regulatori, Conducta i Compliment i Reputacional.
- Validació i Risc de Model (VRM), departament dependent de l'RMF, assumeix les responsabilitats de contrast independent dels models interns establertes en el Reglament (UE) 575/2013 i la Directiva 2013/36/UE per als riscos de Crèdit, Mercat, Vida i Processos operatius i Esdeveniments Externs.

Les funcions integrades en la segona línia de defensa actuen de forma independent de les unitats de negoci i comprenen:

Polítiques, normes i procediments:

- L'establiment de polítiques de gestió i control dels riscos, en coordinació amb la primera línia de defensa, i l'avaluació del compliment posterior.

Riscos i controls:

- La identificació, mesurament i seguiment dels riscos (incloent-hi els emergents), per contribuir a la definició i implantació d'indicadors de risc, alineats amb el RAF.
- Així mateix, coordinen els processos de formalització i seguiment del procés de *Risk Assessment*, el Catàleg de Riscos Corporatiu i el RAF.

Seguiment d'indicadors:

- Seguiment periòdic d'indicadors de primera línia de defensa, així com d'indicadors propis de la segona línia de defensa, en relació amb el perfil dels riscos establerts.

Debitats de control i plans d'acció:

- Seguiment de les debilitats de control identificades, així com de l'establiment i implantació dels Plans d'Acció.

Validació interna

- Contrast independent dels models interns.

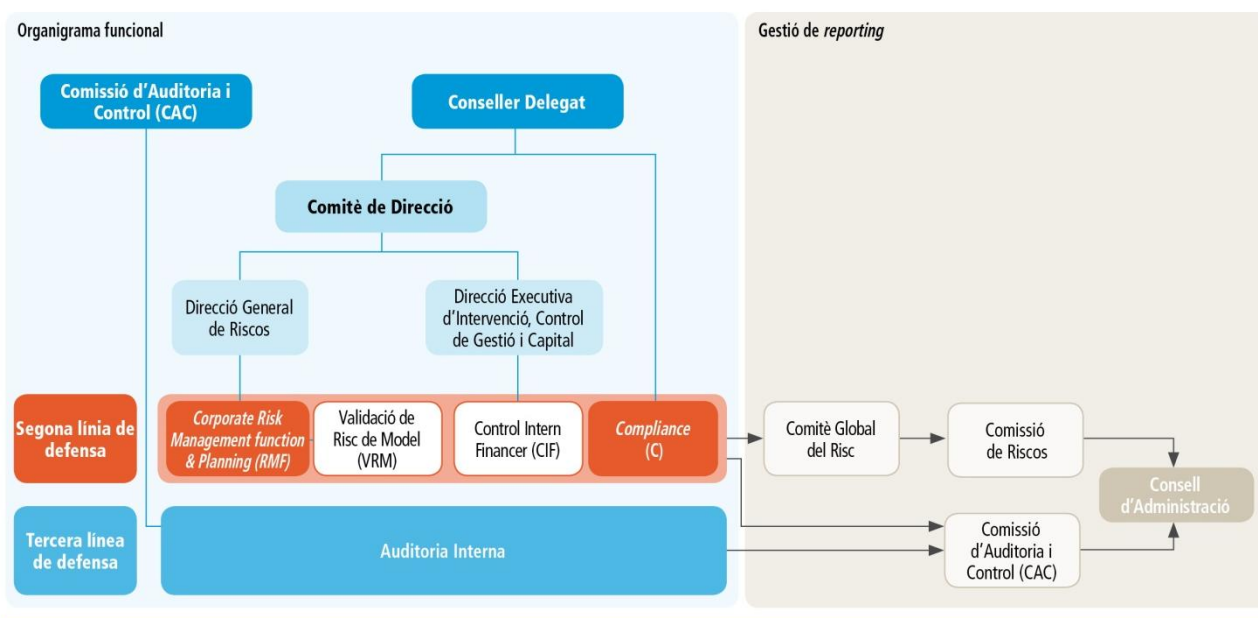
Les activitats de la segona línia de defensa, així com i) les debilitats identificades, ii) el seguiment dels plans d'acció i iii) l'opinió sobre l'adequació de l'entorn de control en el Grup es reporten periòdicament als òrgans responsables de

l'entorn control, seguint la jerarquia establerta, així com a organismes supervisors.

Amb relació al document d'Informació amb Rellevància Prudencial, la segona línia de defensa de CaixaBank, responsable de proporcionar un grau de seguretat raonable respecte a la fiabilitat de la informació financera reportada, ha validat l'existència dels controls necessaris, i vetlla per la qualitat i integritat de la informació per garantir el rigor de la informació presentada.

A continuació es detalla la distribució de les funcions de la Segona Línia de defensa:

Esquema organitzatiu funcional i de reporting de la segona i tercera línia

Esquema organitzatiu funcional i de reporting de la segona i tercera línia

Figura 5

La segona línia de defensa es distribueix entre:

Corporate Risk Management function & Planning (RMF)

L'RMF té responsabilitat en la identificació, seguiment, anàlisi, mesurament, gestió i *reporting* dels riscos i adquireix una visió general sobre la totalitat dels riscos del Grup. A aquest efecte, tots els aspectes considerats rellevants per a l'exercici de la seva funció desenvolupats per funcions de segona línia de defensa sense dependència jeràrquica seran reportats a l'RMF.

Adicionalment, la funció d'RMF, en relació amb les matèries que són de la seva competència: **i)** fa el seguiment de l'organització interna de la segona línia de defensa, els plans i les activitats generals, i l'avaluació de la seva eficàcia; **ii)** vetlla pel dimensionament adequat de la segona línia de defensa per garantir la gestió eficaç de les seves responsabilitats, fer el seguiment dels seus objectius i dels projectes de millora relatius als processos i sistemes de gestió i seguiment dels riscos; **iii)** assegura a la Direcció i als Òrgans de Govern l'existència, el disseny adequat i l'aplicació efectiva de les polítiques i els procediments de control dels riscos en l'organització i avalua l'entorn de control dels riscos. Així mateix, l'RMF ha de reforçar sempre que sigui necessari els mecanismes de coordinació de les actuacions de les Unitats de Control de Riscos de la primera, segona i tercera línia de defensa.

Control Intern Financer

El departament de Control Intern Financer depèn jeràrquicament de la Direcció Executiva d'Intervenció, Control de Gestió i Capital, s'integra funcionalment en l'RMF i fa les funcions de segona línia de defensa amb relació als riscos següents: **i)** rendibilitat de negoci; **ii)** recursos propis / solvència; **iii)** deteriorament d'altres actius i **iv)** fiabilitat de la informació financera.

CABK disposa d'un Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera (d'ara endavant, «SCIIF») coordinat per Control Intern Financer que vetlla pel risc de fiabilitat de la informació financera. El SCIIF es defineix com el conjunt de processos que es duen a terme per proporcionar seguretat raonable respecte a la fiabilitat de la informació financera que l'entitat publica en els mercats. Està dissenyat d'acord amb el que estableix la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) en el seu document «Control

intern sobre la informació financera en les entitats cotitzades» (entitats emissores de títols admesos a cotització).

A l'Informe Anual de Govern Corporatiu de l'exercici 2018 es presenta el detall d'aquesta funció, així com les activitats efectuades durant el període.

https://www.caixabank.com/deployedfiles/caixabank/Estaticos/PDFs/Informacion_accionistas_inversores/Gobierno_corporativo/CABK_IAGC_2018_es.pdf

Compliance

Compliance és una funció en dependència del Conseller Delegat, i reporta directament, en el seu àmbit d'actuació, a l'Alta Direcció, als Òrgans de Govern, així com als organismes supervisors (Banc d'Espanya, BCE SEPBLAC, Tresor, CNMV i altres organismes).

El model de supervisió de *Compliance* es basa en quatre palanques principals de gestió: **i)** definició i manteniment d'una taxonomia detallada de riscos en cada àmbit d'actuació; **ii)** Pla de *Compliance* anual, en què es determinen les activitats de *monitoring* i de revisió de procediments interns en funció de la seva criticitat; **iii)** seguiment de *gaps* (deficiències de control o incompliments de normatives) identificats, bé per la primera línia de defensa, bé a través de les activitats integrades en el *Compliance Plan*, bé per informes d'experts externs, informes de les inspeccions dels organismes supervisors, reclamacions de clients, etc. i dels Plans d'Acció de millora, sobre els quals es fa un seguiment periòdic; **iv)** *reporting* i escalat de la informació rellevant, seguiment d'inspeccions o deficiències en l'àmbit de *Compliance*.

Així mateix, la funció de *Compliance* fa activitats d'assessorament sobre les matèries de la seva competència, i duu a terme accions de desenvolupament i transformació de la «Cultura» de *Compliance* a través del redisseny de processos basats en la tecnologia, a través de plans de sensibilització i comunicació a tota l'organització i a través d'accions de formació, i estableix un pla de formació regulatòria obligatòria i vinculada al *bonus* anual.

Una altra activitat que duu a terme és vetllar per les bones pràctiques en matèria d'integritat i normes de conducta, per a la qual cosa disposa,

entre d'altres mitjans, del canal confidencial de consultes i denúncies intern per a empleats.

Validació i Risc de Model (validació interna)

La funció de validació interna a CaixaBank la duu a terme Validació i Risc de Model (VRM), dependent de l'RMF, que té com a objectiu emetre una opinió tècnica independent sobre l'adequació dels models interns utilitzats a l'efecte de gestió interna i/o de caràcter regulatori del Grup. Dins els seus àmbits d'actuació s'inclou la revisió dels aspectes metodològics i de gestió (usos dels models i eines de gestió, nivell de cobertura, controls, governança i implantació dels models en els processos de gestió) i la verificació de l'existència d'un entorn tecnològic amb la qualitat de dades suficient per donar suport a les necessitats dels models.

Les activitats de VRM estan alineades amb les exigències normatives dels diferents mecanismes de supervisió.

Els resultats de qualsevol activitat de revisió de la VRM deriven en una opinió global i en diverses recomanacions, si són necessàries. L'atenció de la VRM s'ha de centrar en les principals deficiències identificades, adequant el nivell de seguiment i escalat de les recomanacions en funció de la seva rellevància.

3.4.3. Tercera línia de defensa

D'acord amb el Model de control de tres línies de defensa implantat al Grup CaixaBank, Auditoria Interna actua com a tercera línia de defensa i supervisa les actuacions de la primera i segona línia.

Per garantir la independència i autoritat de la funció, la Direcció d'Auditoria Interna depèn funcionalment de la Comissió d'Auditoria i Control, comissió especialitzada del Consell d'Administració, i reporta al President del Consell d'Administració.

Auditoria Interna disposa d'un Estatut de la seva funció aprovat pel Consell d'Administració que estableix que és una funció independent i objectiva d'assegurament i consulta i s'ha concebut per agregar valor i millorar les activitats. Té com a objectiu proporcionar una seguretat raonable a l'Alta Direcció i als Òrgans de Govern sobre:

- L'eficàcia i eficiència dels Sistemes de Control Intern per a la mitigació dels riscos associats a les activitats del Grup.
- El compliment de la legislació vigent, amb especial atenció als requeriments dels Organismes Supervisors i l'adequada aplicació del RAF definit.
- El compliment de les polítiques i normatives internes, i l'alineació amb les millors pràctiques i bons usos sectorials, per a un Govern Intern del Grup adequat.
- La fiabilitat i integritat de la informació financera i operativa, incloent-hi l'efectivitat del Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera (SCIIF).

En aquest sentit, els principals àmbits de supervisió es refereixen a:

- L'adequació, l'eficàcia i la implantació de polítiques, normes i procediments.
- L'efectivitat dels controls.
- L'adequat mesurament i seguiment d'Indicadors de la primera línia de defensa i segona línia de defensa.
- L'existència i correcta implantació dels plans d'acció per a la remediació de les debilitats dels controls.
- La validació, el seguiment i l'avaluació de l'entorn de control que fa la segona línia de defensa.

Així mateix, les seves funcions inclouen i) l'elaboració del Pla Anual d'Auditoria amb visió plurianual basat en les avaluacions de riscos, que inclogui els requeriments dels reguladors i les tasques o els projectes sol·licitats per l'Alta Direcció / Comitè de Direcció i la Comissió d'Auditoria i Control; ii) l'informe periòdic de les conclusions dels treballs efectuats i les debilitats detectades als Òrgans de Govern, l'Alta Direcció, els auditors externs, supervisors i resta d'entorns de control i gestió que correspongui; i iii) aportar valor mitjançant la formulació de recomanacions per resoldre les debilitats detectades en les revisions i el seguiment de la seva adequada implantació pels centres responsables.

En relació amb la Informació de Rellevància Prudencial, Auditoria Interna supervisa l'entorn de control de la gestió dels riscos inclosos en aquest informe i proporciona una visió objectiva i independent sobre l'eficàcia i eficiència del marc de control aplicat per les diferents àrees gestores.

Per al Risc de Crèdit, verifica els processos de gestió principals implantats en aquest àmbit, l'ús dels models avançats de risc de crèdit i el compliment dels requeriments regulatoris establerts, en especial:

- Comprovació del compliment de la normativa interna i externa en relació amb la gestió del Risc de Crèdit. Revisió dels principals processos d'admissió i concessió, gestió de la morositat, seguiment dels acreditats i recuperacions.
- Revisió de l'adequada integració dels models de risc en la gestió diària.
- Seguiment de la gestió del Risc de Concentració i Risc País.
- Verificació de la integritat i consistència de les bases de dades utilitzades en la construcció dels models de risc i el calibratge dels paràmetres de risc.
- Comprovació de la veracitat de les dades que alimenten els sistemes corporatius, així com l'existència i suficiència dels controls.
- Revisió de la implementació dels models de risc i els procediments de càlcul de capital regulatori i econòmic, així com les eines de mesurament i gestió de riscos.
- Valoració de la classificació comptable i suficiència de les provisions de grans acreditats.
- Revisió dels models de valoració de la cobertura per deteriorament de la cartera de crèdits.
- Supervisió del marc de control de la gestió de riscos, avaluant les funcions de control independents dutes a terme per la primera i segona línies de defensa.

Per al Risc Operacional, revisa els processos rellevants de mesurament, avaluació i gestió del risc operacional, entre els quals destaquen:

- Revisió del compliment i implantació de la Política Corporativa de Risc Operacional.
- Verificació del compliment dels requeriments normatius per a la utilització del mètode estàndard en el càlcul dels requeriments mínims de capital.
- Avaluació de la integració en la gestió i els usos del Model de Gestió del Risc Operacional, verificant la implantació efectiva del model en la gestió diària del Risc Operacional.
- Avaluació dels procediments i les eines de gestió implantats i la seva evolució contínua, verificant el compliment de la normativa interna.
- Revisió del sistema de mesurament, verificant la bondat i la integritat de les dades, principalment.
- Revisió de l'entorn tecnològic i de les aplicacions: en els seus vessants d'integritat i confidencialitat de la informació, així com la disponibilitat dels sistemes i la continuïtat del negoci.

Per als Riscos de Mercat, Liquiditat i Estructural de Tipus, Auditoria verifica els principals processos de gestió implantats en aquests àmbits, l'ús d'un model intern avançat de Risc de Mercat i de models interns en Risc de Liquiditat, en Risc Estructural de Tipus d'Interès i de Canvi i el compliment dels requeriments regulatoris establerts:

- La revisió que les metodologies utilitzades tenen en consideració els factors de risc rellevants.
- La revisió del procés, la integritat i la coherència de les dades utilitzades en la gestió dels riscos.
- La supervisió de l'entorn de control, que inclou tant les funcions de control detallades per a les diverses unitats responsables (primera i segona línia de defensa) com el *reporting* adequat a la Direcció i als Òrgans de Govern.
- La comprovació que els sistemes d'anàlisi, mesurament, seguiment i control dels riscos estan implantats en la gestió diària.

- La verificació que els procediments relatius al sistema i al procés de gestió de riscos estan suportats per la documentació corresponent.
- La comprovació del compliment de la normativa interna i externa en relació amb la gestió i *reporting* regulatori dels Riscos de Mercat, Liquiditat i Estructural de Tipus.

Per als Riscos Legal i Regulatori, es revisa l'entorn de control establert per mitigar els riscos derivats de canvis en la legislació i les modificacions en el marc regulatori i en la gestió de processos judicials.

Per al Risc de Compliment, es verifica que les polítiques i procediments establerts en el Grup s'ajusten al marc jurídic, regulatori i als codis i normes internes.

Adicionalment a la supervisió dels riscos de Pilar 1 del marc de gestió global definit per Basilea, Auditoria revisa els processos d'avaluació de l'adequació del capital intern (ICAAP) i de la liquiditat (ILAAP). Així mateix, es revisa el Pla de Recuperació anual, així com aquest document, abans que el Consell d'Administració l'aprovi.

4.

Capital

- 4.1. Gestió del capital**
- 4.2. SREP i coixins de capital**
 - 4.2.1. Requeriments mínims (Pilar 1 i Pilar 2R)
 - 4.2.2. Coixins de capital
 - 4.2.3. Requeriments totals SREP
- 4.3. Capital regulatori**
 - 4.3.1. Recursos propis computables
 - 4.3.2. Requeriments de capital
 - 4.3.3. Evolució de la solvència
 - 4.3.4. Ràtio de palanquejament
 - 4.3.5. Conglomerat financer
- 4.4. *Stress Test***
- 4.5. Capital econòmic**
- 4.6. Plans de recuperació i resolució**

4. CAPITAL

La gestió de capital en el Grup CaixaBank busca assegurar no només el compliment dels requisits regulatoris, sinó també els objectius interns de capital, que tenen en compte, entre d'altres, la situació del mercat i el perfil de risc assumit.

Un dels objectius estratègics de CaixaBank és enfortir la seva posició de capital, mantenint una comoditat suficient per afrontar escenaris d'estrès.

Amb aquesta finalitat, el Consell d'Administració determina les Polítiques i Objectius de Riscos i de Capital del Grup. D'altra banda, el Comitè de Direcció duu a terme la seva gestió al més alt nivell, d'acord amb les estratègies establertes pel Consell.

La fortalesa en solvència permet, al seu torn, complir l'objectiu de distribuir un dividend en efectiu igual o superior al 50% del benefici net (51% el 2018).

Evolució anual

El Grup CaixaBank ha mantingut durant el 2018 una sòlida posició en solvència, i assoleix unes ràtios *fully loaded* de l'11,5% CET1, el 13,0% *Tier 1* i el 15,3% Capital Total.

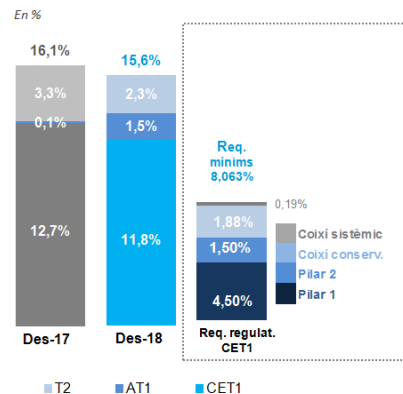
La generació orgànica de l'any ha estat de +54 punts bàsics, compensada en la seva totalitat pels impactes extraordinaris i la volatilitat del mercat.

Les ràtios de capital *Tier 1* i Capital Total s'han vist reforçades el 2018 per una emissió de 1.250 milions d'*AT1* el març i una emissió de 1.000 milions de deute subordinat (*Tier 2*) l'abril.

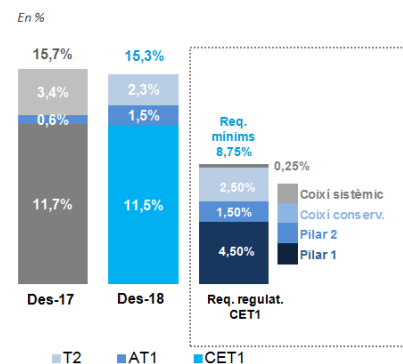
El 2018 també s'ha fet una emissió de 1.000 milions de deute *senior non-preferred* (SNP), per complir futurs requeriments MREL. El gener de 2019, s'ha fet una altra emissió de 1.000 milions de SNP no recollida en les xifres d'aquest informe.

11,8% (17.217MM€) CET1 BIS 3 Regulatori	11,5% (16.800MM€) CET1 BIS 3 <i>Fully loaded</i>
15,6% (22.746MM€) CAPITAL TOTAL BIS 3 Regulatori	15,3% (22.328MM€) CAPITAL TOTAL BIS 3 <i>Fully loaded</i>

RÀTIOS DE CAPITAL REGULATORI

RÀTIOS DE CAPITAL FULLY LOADED

RECURSOS PROPIS COMPUTABLES

Taula 4.1. Solvència CaixaBank

Imports en milions d'euros i en %

	BIS 3 (Regulatori)		BIS 3 (Fully Loaded)	
	2017	2018	2017	2018
CET1	18.966	17.217	17.323	16.800
Tier 1 adicional	108	2.233	999	2.233
TIER 1	19.074	19.451	18.322	19.033
TIER 2	4.973	3.295	5.023	3.295
CAPITAL TOTAL	24.047	22.746	23.345	22.328
APRs	148.940	146.155	148.695	145.942
Ràtio CET1	12,7%	11,8%	11,7%	11,5%
Ràtio Tier 1	12,8%	13,3%	12,3%	13,0%
Ràtio Cap. Total	16,1%	15,6%	15,7%	15,3%
Ràtio MREL subordinat	17,2%	17,1%	16,8%	16,9%
Buffer MDA (*)	5.856	5.433	3.081	4.030
Expos. Leverage	344.281	344.902	343.484	344.485
Leverage ràtio	5,5%	5,6%	5,3%	5,5%
Ràtio CET1 ind.	13,6%	13,3%		
Buffer MDA Ind. (*)	9.380	8.985		

(*) El Buffer MDA que aplica és el més petit entre l'individual i el consolidat.

4.1. Gestió de Capital

Objectius i Política de Capital

Un dels objectius de CaixaBank és el manteniment d'una confortable adequació del capital al perfil de risc assumit, per tal d'enfortir la seva posició com una de les entitats més sòlides en el mercat bancari europeu.

Amb aquesta finalitat, el Consell d'Administració determina les Polítiques i Objectius de Riscos i de Capital del Grup. D'altra banda, el Comitè de Direcció duu a terme la seva gestió al més alt nivell, d'acord amb les estratègies establertes pel Consell.

La Direcció Executiva d'Intervenció, Control de Gestió i Capital és l'encarregada del seguiment i control dels recursos propis i de la solvència del Grup.

La gestió de capital té com a objectiu assegurar no només el compliment dels requisits regulatoris en qualsevol moment, sinó també dels objectius interns de capital: el manteniment d'un nivell de solvència elevat és un dels pilars de la fortalesa financera del Grup. Això posa les bases per assolir l'objectiu comunicat per al final de l'horitzó del nou Pla Estratègic 2019-2021, pel qual la ràtio CET1 se situaria al voltant del 12% des de final de 2019, i constitueix addicionalment un *buffer* d'1 punt percentual de coixí prudencial en l'horitzó del Pla per fer front a futurs canvis regulatoris, entre aquests la finalització del marc de Basilea 3 l'1 de gener de 2022.

Per a l'exercici 2018, l'import total previst de la remuneració a l'accionista és de 0,17 euros bruts per acció, i l'import total que s'abonarà en efectiu és equivalent al 51% del benefici net consolidat. Per al 2019, CaixaBank té previst distribuir entre el 50% - 60% del seu benefici net consolidat, segons la política de dividends aprovada pel Consell d'Administració del 31 de gener de 2019.

4.2. SREP i Coixins de Capital

4.2.1. Requeriments mínims (Pilar 1 i Pilar 2R)

En el marc del Pilar 2 de Basilea, el Grup CaixaBank duu a terme un procés anual d'autoavaluació de capital (ICAAP, *Internal Capital Adequacy Assessment Process* per les seves sigles en anglès) amb enfocament de conglomerat financer, que recull l'activitat de bancassegurances del grup i que captura així les característiques específiques del model de negoci del grup CaixaBank. Aquest procés comprèn: (i) una planificació financera del capital a tres anys en diferents escenaris d'estrès, (ii) un *risk assessment* per identificar els riscos a què el Grup pugui estar exposat i (iii) una anàlisi de l'adequació de capital, tant en termes de recursos propis com de requeriments, sota visió purament interna (econòmica). En particular, s'avaluen potencials requeriments per altres riscos diferents del crèdit, operacional i mercat, com per exemple risc de tipus d'interès o risc de negoci.

L'ICAAP és un procés plenament integrat en la gestió del Grup, que es desenvolupa sota les directrius del supervisor i de l'Autoritat Bancària Europea (EBA, European Banking Authority per les seves sigles en anglès). Els resultats del procés es reporten anualment al supervisor.

L'ICAAP és un *input* fonamental en el procés de Revisió i Avaluació Supervisora (SREP, *Supervisory Review and Evaluation Process*) del BCE.

Com a resultat del procés SREP, el BCE decideix anualment els requeriments mínims de capital aplicables per a cada entitat. Aquests requeriments es formen com la suma del nivell mínim comú per a totes les entitats (Pilar 1, segons l'article 92 del CRR), i d'un requeriment específic mínim, també denominat de Pilar 2R (segons l'article 104 de la DRC IV). El 2018 el Pilar 2R s'ha hagut de satisfer íntegrament mitjançant CET1. En l'àmbit individual de CaixaBank, el supervisor ha exclòs l'aplicació del Pilar 2R.

4.2.2. Coixins de capital

Adicionalment als requeriments mínims de Pilar 1 i Pilar 2R, les entitats han de complir el requisit combinat de capital específic assignat, que està compost pels coixins de conservació de capital per a pèrdues inesperades, anticíclic i els coixins sistèmics. Aquest requeriment combinat de coixins (CBR) ha de ser constituït amb capital de màxima qualitat (CET 1).

El coixí de conservació de capital, fixat com a garantia que els bancs acumulin capital de reserva, fora de períodes de tensió, que puguin utilitzar en cas d'hipotètiques pèrdues en situacions de més estrès. Es requereix el 2,5% sobre APR esglaonat des de l'1 de gener de 2016 fins a la plena implantació el gener de 2019 (25% anual a Espanya).

El coixí anticíclic específic és la reserva de capital a acumular durant períodes expansius per reforçar la solvència i neutralitzar l'efecte procíclic sobre el crèdit dels requeriments de capital. En general, oscil·la entre el 0% i el 2,5% i l'autoritat competent determina trimestralment quin coixí aplicar als APR corresponents a les exposicions ubicades en el seu territori. Cada entitat, doncs, té un requeriment específic, en funció de la composició geogràfica de la seva cartera (és la mitjana ponderada dels percentatges dels coixins anticíclics que s'apliquen en els territoris en què estiguin operant).

Els coixins sistèmics es fixen segons la consideració d'una entitat com a:

- Entitat d'Importància Sistèmica Mundial (EISM) o Altra Entitat d'Importància Sistèmica (AEIS).
- Entitat per riscos sistèmics.

Des de l'exercici 2016 CaixaBank és identificada anualment com a AEIS. El recàrrec de capital s'ha mantingut invariable el 0,25% *fully loaded*.

La transposició vigent de la DRC IV en la legislació aplicable a Espanya preveu que tant el coixí de conservació de capital com el d'altra entitat d'importància sistèmica s'apliqui de manera progressiva a partir de 2016, en 4 anys, com es mostra a la taula 4.2. Aquests coixins s'apliquen en l'àmbit individual i consolidat.

1. Entitat d'importància sistèmica

El Banc d'Espanya identifica anualment les entitats seguint la metodologia de l'EBA:

- Entitats d'Importància Sistèmica Mundial (EISM).
- Altres Entitats d'Importància Sistèmica (AEIS).

L'EBA estableix com a criteris fonamentals per al càlcul de la puntuació per a la importància sistèmica la mida de l'entitat, la importància per a l'economia espanyola o de la UE, la complexitat (incloent-hi la derivada per l'activitat transfronterera de l'entitat) i la interconnexió de l'entitat amb el sistema financer.

El coixí associat a la classificació com a EISM oscil·la entre l'1% i el 3,5%, mentre que per a una AEIS el coixí pot assolir fins al 2% de l'import total d'exposició al risc.

Els principals indicadors del Grup CaixaBank a 31 de desembre de 2017 estan disponibles a la pàgina web de la companyia, concretament, a:

https://www.caixabank.com/informacionparaaccionistas/inversores/informacioneconomicofinanciera/indicadoresderelevanciasistemicaglobal_ca.html

La situació dels indicadors a 31 de desembre de 2018 es publicarà al web corporatiu del banc com a màxim el 30 d'abril de 2019.

2. Riscos sistèmics

El coixí per risc sistèmic neix amb la finalitat de prevenir riscos sistèmics o macroprudencials acíclics a llarg termini que no estiguin coberts pel CRR. Aquests riscos podrien produir una pertorbació en el sistema financer amb conseqüències negatives greus en aquest sistema i en l'economia real. Les autoritats competents poden requerir la constitució d'aquest coixí que, en general, estarà entre un 1% i un 3%, i que serà aplicable a totes o algunes de les exposicions ubicades a Espanya o a l'Estat membre que fixi aquest coixí, a les exposicions a tercers països i a les exposicions ubicades en altres Estats membres de la Unió Europea, a totes les entitats integrades o no en un grup consolidable d'entitats de crèdit o a un o diversos subsectors d'aquestes entitats.

Tabla 4.2. Requeriments de coixins

En %

Coixí de capital	2016	2017	2018	2019
Conservació de capital	0,63%	1,25%	1,875%	2,50%
Anticíclic específic ⁽¹⁾	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Sistèmic ⁽²⁾	0,063%	0,125%	0,188%	0,25%

(1) A discrecionalitat de les autoritats competents en les que estan ubicades les exposicions.

(2) A discrecionalitat de l'Autoritat COMPETENT.Coixí OEIS per 2019.

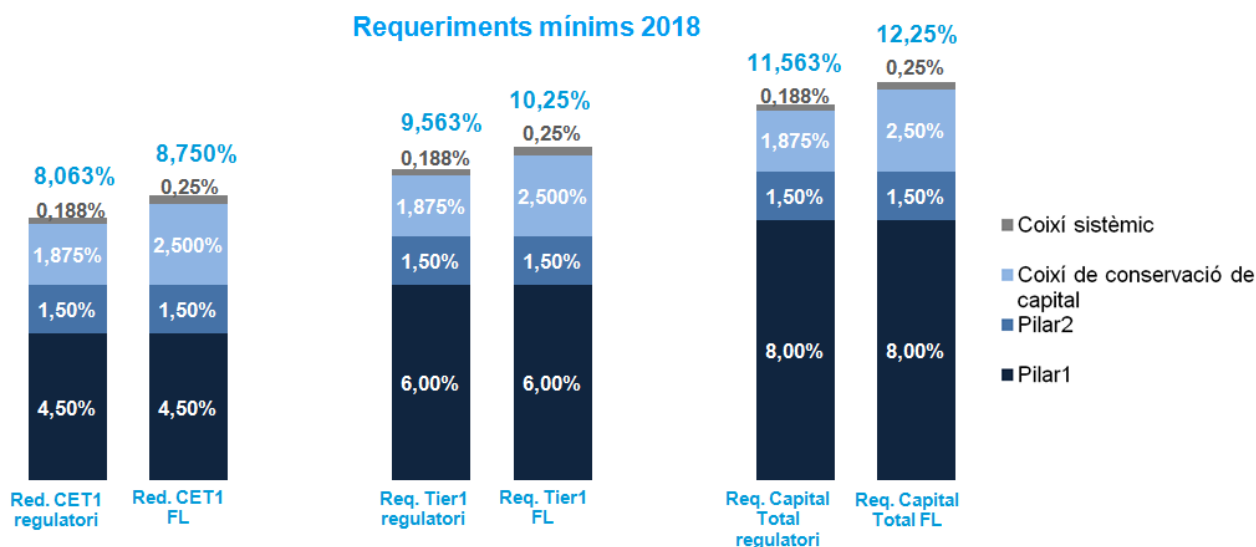
4.2.3. Requeriments totals SREP

Per al 2018, el Banc Central Europeu (BCE) ha exigít que CaixaBank mantingui una ràtio CET1 regulatòria del 8,063%, que inclou el mínim comú exigít pel Pilar 1 del 4,5%, un requeriment específic de Pilar 2R de l'1,5%, un coixí de conservació de capital de l'1,875% i el coixí AEIS del 0,1875%.

El febrer de 2019, CaixaBank ha rebut l'actualització de la decisió del Banc Central Europeu (BCE) sobre els requisits mínims de capital regulatòri, que en termes *fully loaded* es mantenen invariables respecte del 2018 i exigeix que el Grup CaixaBank mantingui el 2019 una ràtio CET1 del 8,75%, que inclou: el mínim exigít

per Pilar 1 (4,5%), el requeriment de Pilar 2R (1,5%), el coixí de conservació de capital (2,5%) i el coixí AEIS (0,25%). Anàlogament, partint de l'exigència de Pilar 1 del 8%, els requeriments mínims de Capital Total assolirien el 12,25% *fully loaded*. Cal tenir en compte que des de l'1 de gener de 2019, després de la finalització del període transitori, els requeriments *phase-in* i *fully loaded* coincideixen. A escala individual no s'aplica el Pilar 2R.

La decisió del BCE indica el nivell de CET1 regulatòri per sota del qual el Grup CaixaBank estaria obligat a limitar les distribucions en forma de pagament de dividends, remuneració variable i d'interessos als titulars de valors de capital de Nivell 1 addicional. Aquest llindar, conegut com a nivell d'activació de l'import màxim distribuïble (o MDA *trigger*), és del 8,75% el 2019, al qual caldria afegir en cada moment els potencials dèficits de capital de categoria *Tier 1* o *Tier 2* respecte dels nivells mínims implícits de Pilar 1 de l'1,5% i 2%, respectivament. El desembre de 2018 CaixaBank no presenta cap d'aquests dèficits. Aquest requeriment, comparat amb els nivells actuals de la ràtio CET1, constata que els requeriments aplicables a CaixaBank no implicarien cap limitació de les que preveu la normativa de solvència.

En aquest context, a la taula següent es desglossen geogràficament les exposicions segons el país d'origen. El grau d'exposicions més elevat es troba dins el territori nacional, on s'aplica un recàrrec del 0%.

Taula 4.3. EU CCyB1 - Distribució geogràfica de les exposicions creditícies pertinents per al càlcul del coixí de capital anticíclic

Imports en milions d'euros i %

País	Exposicions creditícies generals ⁽¹⁾		Exposicions de la cartera de negociació		Exposicions de titulització		Requisits de fons propis				Ponderacions dels requisits de fons propis	Percentatge de Coixí de capital anticíclic
	Valor d'exposició segons mètode estàndard ⁽²⁾	Valor d'exposició segons mètode IRB	Suma de posicions llargues i curtes de la cartera de negociació	Valor de l'exposició de la cartera de negociació per als models interns	Valor d'exposició segons mètode estàndard	Valor d'exposició segons mètode IRB	Dels quals: Exposicions creditícies generals	Dels quals: Exposicions de la cartera de negociació	Dels quals: Exposicions de titulització	Total		
Espanya	36.549	172.961	5	468	3	2.802	7.258	51	17	7.326	77,9%	0,0%
Portugal	22.254	359	-	-	50	-	1.076	-	2	1.078	11,5%	0,0%
Regne Unit	1.768	880	-	-	-	-	121	-	-	121	1,3%	1,0%
Luxemburg	811	696	5	-	-	-	117	0	-	117	1,2%	0,0%
Àustria	18	1.399	-	-	-	-	109	-	-	109	1,2%	0,0%
Mèxic	667	826	-	-	-	-	103	-	-	103	1,1%	0,0%
França	487	635	-	-	29	-	77	-	2	79	0,8%	0,0%
Polònia	829	5	-	-	-	-	66	-	-	66	0,7%	0,0%
Estats Units	552	308	-	-	-	-	60	-	-	60	0,6%	0,0%
Holanda	484	594	4	-	-	-	56	0	-	56	0,6%	0,0%
Alemanya	319	623	-	-	-	-	43	-	-	43	0,5%	0,0%
Irlanda	191	202	-	-	-	-	28	-	-	28	0,3%	0,0%
Canadà	272	5	-	-	-	-	22	-	-	22	0,2%	0,0%
Itàlia	79	341	-	-	-	-	20	-	-	20	0,2%	0,0%
Singapur	10	111	-	-	-	-	19	-	-	19	0,2%	0,0%
Resta	1.387	1.220	-	-	-	-	160	-	-	160	1,7%	0,0%
Total	66.678	181.165	14	468	82	2.802	9.334	51	21	9.407	100,0%	0,0%

(1) No inclou EAD per Risc de Credit Value Adjustment (CVA).

(2) A l'efecte del càlcul del buffer de capital anti cíclic, i segons s'especifica en el Reglament Delegat 2015/1555, les exposicions creditícies pertinents inclouran totes aquelles categories d'exposicions diferents d'aquelles a què es refereix l'article 12, lletres a) af) del Reglament (UE) no 575/2013.

Taula 4.4. Import del coixí de capital anticíclic específic

Imports en milions d'euros i %

	Valor
Import total de l'exposició al risc	146.155
Percentatge de coixí anticíclic específic de cada entitat	0,0%
Requisit de coixí anticíclic específic de cada entitat	-

4.3. Capital regulatori

4.3.1. Recursos propis computables

Les partides que constitueixen els recursos propis computables són conegudes com a Capital Total, que es forma com la suma del Capital de Nivell 1 ordinari (CET1), el Capital de Nivell 1 Addicional (AT1) i el Capital de Nivell 2 (Tier 2).

A més, encara que no hi ha requeriment oficial a 31 de desembre de 2018, es mostra el volum d'instruments subordinats elegibles per a MREL (*Minimum Requirement for own funds*

and Eligible Liabilities), que inclou el Capital Total i altres instruments subordinats computables, principalment el deute *senior non-preferred* (SNP), d'acord amb la BRRD (*Bank Recovery Resolution Directive*).

A l'Annex I es presenta el detall dels recursos propis computables de CaixaBank a 31 de desembre de 2018, tal com estableix l'annex VI del Reglament d'Execució (UE) 1423/2013 de la Comissió. A partir de desembre de 2018 s'inclouen a la taula els passius subordinats elegibles com MREL subordinat, malgrat no ser computables a l'efecte de recursos propis en el CRR. Tot això, sens perjudici de la computabilitat com a MREL d'altres passius no subordinats.

Tabla 4.5. Recursos propios computables

Imports en milions d'euros

	BIS 3 (Regulatori)		BIS 3 (Fully Loaded)	
	2017	2018	2017	2018
Instruments CET1	23.927	23.257	23.973	23.257
Fons propis comptables	24.204	24.836	24.204	24.836
Capital	5.981	5.981	5.981	5.981
Resultat	1.685	1.985	1.685	1.985
Reserves i altres	16.538	16.870	16.538	16.870
Interessos minoritaris i OCl	472	(786)	472	(786)
Correcció computab. int. minoritaris i OCl	(140)	(36)	(86)	(36)
Altres ajustos ⁽¹⁾	(609)	(758)	(617)	(758)
Deduccions CET1	(4.961)	(6.040)	(6.650)	(6.458)
Actius intangibles	(3.365)	(4.250)	(4.206)	(4.250)
Inversions financeres	-	-	-	(10)
Actius per impostos diferits	(1.126)	(1.581)	(1.876)	(1.991)
Resta de deduccions de CET1	(470)	(209)	(568)	(206)
CET1	18.966	17.217	17.323	16.800
Instruments AT1	999	2.233	999	2.233
Deduccions AT1	(891)	-	-	-
TIER 1	19.074	19.451	18.322	19.033
Instruments T2	5.023	3.295	5.023	3.295
Finançaments subordinats	4.572	3.147	4.572	3.147
Excés provisions IRB	451	148	451	148
Deduccions T2	(50)	-	-	-
TIER 2	4.973	3.295	5.023	3.295
CAPITAL TOTAL	24.047	22.746	23.345	22.328
Emissions de deute sènior non-preferred (SNP)	1.245	2.250	1.245	2.250
Altres instruments subordinats computables MREL ⁽²⁾	363	53	363	53
MREL SUBORDINAT	25.655	25.049	24.953	24.631

(1) Principalment previsió de dividends pendents de pagament i AVAs.

(2) Principalment deute subordinat no computable com a Tier 2.

El Capital Ordinari de Nivell 1 (CET1) es constitueix amb els elements de recursos propis de més qualitat (principalment els fons propis comptables), una vegada aplicats els filtres prudencials previstos a la normativa i l'aplicació progressiva de les disposicions transitòries segons les discrecionalitats nacionals. Aquests elements es minoren amb les deduccions de CET1, després de l'aplicació dels límits regulatoris i considerant la implementació gradual de la norma.

Als 24.836 milions de fons propis comptables de 2018, s'hi afegeix el 100% dels ajustos de valoració del patrimoni net (també coneguts com «Un altre resultat global acumulat», OCI per les seves sigles en anglès), llevat dels corresponents a fluxos d'efectiu, tal com preveu el calendari d'aplicació de Basilea 3. Els instruments comptables com a CET1 es minoren per altres elements, principalment per la previsió de dividends pendents de pagament amb càrrec a l'any en curs, pels ajustos addicionals per valoració prudent (AVA) i els compromisos irrevocabls al FUR o a l'FGD nacionals.

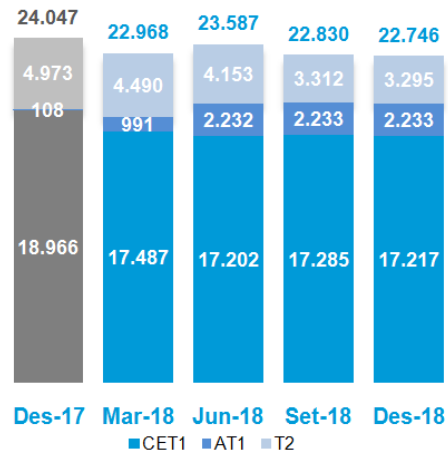
Els instruments comptables com a CET1 en visió regulatòria pugen a 23.257 milions d'euros (670 milions menys que el 2017), en part per la primera aplicació de la normativa IFRS9, que ha tingut un impacte de -20 punts bàsics en la ràtio CET1 regulatòria (-15 pb en *fully loaded*), desglossat en -38 punts bàsics per l'efecte en reserves i +18 punts bàsics per altres impactes en capital, principalment alliberament de deduccions per dèficit de provisions respecte a pèrdues esperades a la cartera IRB. CaixaBank no s'ha acollit al període transitori voluntari que recull la normativa a l'efecte de l'impacte en capital.

Les deduccions del CET1 regulatori inclouen 4.250 milions d'actius immaterials, dels quals 3.168 milions són actiu intangible del balanç i 1.082 milions de fons de comerç de participades net de fons de deteriorament. La resta de deduccions són principalment per actius fiscals diferits originats per bases imposables negatives i altres crèdits fiscals, per la part esglaonada.

Com a resultat, el CET1 regulatori assoleix els 17.217 milions d'euros (1.749 milions menys que el 2017) i la ràtio CET1 regulatòria se situa en l'11,8% (11,5% en visió *fully loaded* de la normativa).

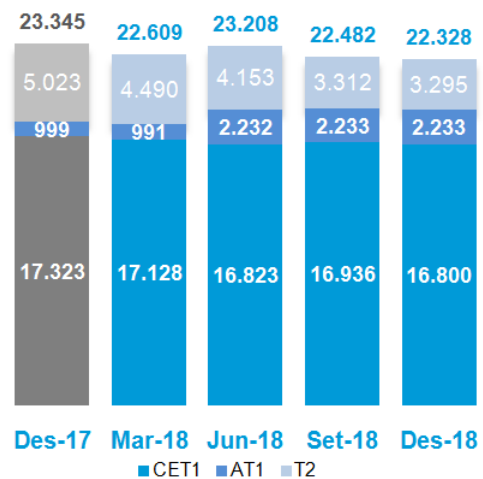
Evolució capital regulatori

En milions d'euros

Evolució capital fully loaded

En milions d'euros

El Capital de Nivell 1 Addicional (AT1) consta de les emissions d'instruments híbrids comptables netes de les deduccions d'AT1. El març del 2018, CaixaBank ha emès 1.250 milions d'euros comptables com a instruments d'AT1 (les característiques de l'emissió es detallen a l'Annex II). A partir de 2018 totes les deduccions s'imputen en CET1, amb la qual cosa el Capital de Nivell 1 (*Tier 1*) se situa en 19.451 milions d'euros (377 milions més que el 2017) i la ràtio de *Tier 1* assoleix el 13,3% (13,0% en *fully loaded*).

Els components dels recursos propis de segona categoria (*Tier 2*) inclouen els finançaments subordinats i el superàvit de provisions per mètodes IRB. Totes les deduccions s'han traslladat a CET1.

Durant el 2018 CaixaBank ha fet una emissió de deute subordinat per un import de 1.000 milions, i ha amortitzat dues emissions amb import nominal de 2.822 milions (dels quals 2.312 milions són computables).

El desembre de 2018, CaixaBank disposa de 6 emissions pròpies de deute subordinat amb un import computable de 3.147 milions euros, considerant la pèrdua d'elegibilitat segons calendari normatiu. El detall d'aquestes emissions es pot veure a l'annex II d'aquest document, tal com estableix l'annex III del Reglament d'Execució (UE) 1423/2013 de la Comissió.

El Capital Total assoleix els 22.746 milions d'euros (1.301 milions menys que el 2017) i la ràtio de Capital Total regulatori assoleix el 15,6% (15,3% en *fully loaded*).

Per complir futurs requeriments MREL, l'octubre de 2018 s'han emès 1.000 milions de deute sènior no preferent (SNP). La ràtio sobre APR d'instruments subordinats (MREL subordinat), incloent-hi principalment el capital total i l'SNP, és de 17,1% (16,9% *fully loaded*). El detall d'aquestes emissions s'ha incorporat a l'Annex II d'aquest document, malgrat que no són computables a l'efecte de recursos propis al CRR.

El gener de 2019, s'ha fet una nova emissió de 1.000 milions d'instruments de deute sènior no preferent no inclosa en aquest informe.

Taula 4.6. Variació del capital regulatori

Imports en milions d'euros i %

	2017-2018
CET1 a l'inici del període	18.966
Moviments instrum. CET1	(670)
Benefici	1.985
Dividend	(1.016)
Reserves	(455)
Minoritaris	(278)
OCIs i altres	(905)
Moviments deducció CET1	(1.079)
Actius intangibles	(885)
Actius fiscals diferits	(456)
Resta deduccions CET1	262
CET1 al final del període	17.217
Tier 1 adicional a l'inici del període	108
Moviments en instr. AT1	1.234
Instruments computables AT1	1.234
Moviments en deduc. AT1	891
Actius intangibles	841
Resta deduccions AT1	50
Tier 1 adicional al final del període	2.233
Tier 2 a l'inici del període	4.973
Moviments en instr. Tier 2	(1.728)
Emissions subordinades	1.000
Amortització emissions	(2.822)
Resta instruments Tier 2	94
Moviments en deducció Tier 2	50
Resta deduccions Tier 2	50
Tier 2 al final del període	3.295

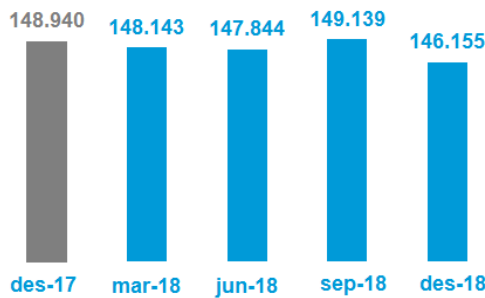
4.3.2. Requeriments de capital

La informació quantitativa d'aquest document compleix els requisits de divulgació revisats per al Pilar 3 del Comitè de Supervisió Bancària de Basilea.

Trimestralment, a la pàgina web de CaixaBank es publica una selecció de les taules més significatives sol·licitades per Comitè de Supervisió Bancària de Basilea (BCBS).

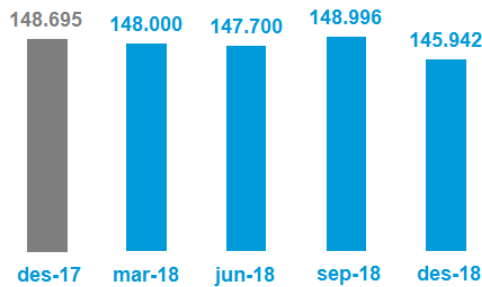
Evolució APRs regulatoris

En milions d'euros

Evolució APRs fully loaded

En milions d'euros

El volum total d'APR a 31 de desembre de 2018 és de 146.155 milions d'euros, 2.785 milions menys que el 2017. En part, a causa de la venda del negoci immobiliari, que compensa l'evolució orgànica i l'ajust dels requeriments per risc de crèdit de la cartera hipotecària dubtosa derivat del procés TRIM⁹ del Banc Central Europeu. Els actius ponderats per risc de cartera accionarial inclouen els APR de les participacions en entitats d'assegurances que no es dedueixen dels recursos computables (principalment VidaCaixa).

Taula 4.7. EU INS1 - Participacions en entitats d'assegurances no deduïdes de fons propis

Imports en milions d'euros

	Valor ^(*)
Participacions en entitats del sector financer on es té una inversió significativa no deduïda dels fons propis (abans de la ponderació de risc)	2.174
Total APR	8.045

^(*) Correspon a la posició accionarial en el Grup VidaCaixa, sobre la qual s'aplica la disposició prevista en l'art. 49.1 de la CRR ("Compromís danés").

L'exposició no inclou el fons de comerç de 973 milions que es dedueix de CET1

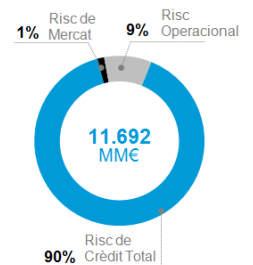
Taula 4.8. Consum de capital per segments

En milions d'euros i %

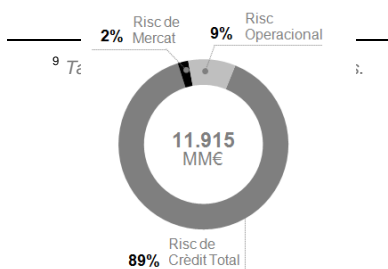
	2017		2018	
	Capital	%	Capital	%
Crèdit ^(*)	10.694	89%	10.490	90%
Mercat	182	2%	154	1%
Operacional	1.039	9%	1.049	9%
Total	11.915	100%	11.692	100%

^(*) Inclou cartera accionarial, titulitzacions i contrapart.

Consum de capital 2018

Consum de capital 2017

A la taula 4.9 es detallen els actius ponderats per risc i els requeriments de capital del Grup CaixaBank a 31 de desembre de 2018, per a cada tipologia

de risc. Els requeriments de recursos propis computables són equivalents al 8% dels APR.

Taula 4.9. EU OV1 - Visió general dels APR

Imports en milions d'euros

		APR		Capital	
		2017	2018	2017	2018
1	Risc de crèdit (exclòs el risc de contrapart)	128.577	125.568	10.286	10.045
Article 438, lletres c) i d)	2 Del qual: amb el mètode estàndard	61.941	58.046	4.955	4.644
Article 438, lletres c) i d)	3 Del qual: amb el mètode bàsic basat en qualificacions internes (FIRB)	-	-	-	-
Article 438, lletres c) i d)	4 Del qual: amb el mètode avançat basat en qualificacions internes (AIRB)	56.020	57.729	4.482	4.618
Article 438, lletra d)	5 Del qual: renda variable segons el mètode IRB amb el mètode de ponderació simple per risc o el mètode IMA	10.616	9.793	849	783
Article 107, Article 438, lletres c) i d)	6 Risc de contrapart	2.517	2.939	201	235
Article 438, lletres c) i d)	7 Del qual: amb el mètode de valoració a preu de mercat	1.721	1.781	138	142
Article 438, lletres c) i d)	8 Del qual: amb el mètode de l'exposició original	-	-	-	-
	9 Del qual: amb el mètode estàndard	-	-	-	-
	10 Del qual: amb el mètode de models interns (IMM)	-	-	-	-
	11 Del qual: mètode ampli per a les garanties reals de naturalesa financera	124	289	10	23
Article 438, lletres c) i d)	12 Del qual: import d'exposició al risc per contribució al fons de garantia davant incompliments d'una ECC	2	3	0	0
Article 438, lletres c) i d)	13 Del qual: AVC	669	866	54	69
Article 438, lletra e)	14 Risc de liquidació	-	-	-	-
Article 499, lletra o), incís i)	15 Exposicions de titulització de la cartera d'inversió (després d'aplicar el límit màxim)	197	267	16	21
	16 De les quals: amb el mètode IRB	33	28	3	2
	17 De les quals: amb el mètode IRB basat en la fórmula supervisora (SFA)	130	187	10	15
	18 De les quals: amb el mètode d'avaluació interna	-	-	-	-
	19 De les quals: amb el mètode estàndard	34	52	3	4
Article 438, lletra e)	20 Risc de mercat	2.278	1.922	182	154
	21 Del qual: amb el mètode estàndard	1.228	1.183	98	95
	22 Del qual: amb el mètode IMA	1.051	739	84	59
Article 438, lletra e)	23 Grans exposicions	-	-	-	-
Article 438, lletra f)	24 Risc operatiu	12.983	13.109	1.039	1.049
	25 Del qual: amb el mètode de l'indicador bàsic	-	-	-	-
	26 Del qual: amb el mètode estàndard	12.983	13.109	1.039	1.049
	27 Del qual: amb el mètode de mediació avançada	-	-	-	-
Article 437, apartat 2, articles 48 i 60	29 Imports per sota dels llindars de deducció (subjectes a ponderació de risc del 250%)	2.389	2.350	191	188
Article 500	29 Ajust al límit mínim (sòl)	-	-	-	-
	30 Total	148.940	146.155	11.915	11.692

4.3.3. Evolució de la solvència

Segons els apartats anteriors, l'evolució de la solvència de CaixaBank durant el 2018 ha quedat afectada per diversos impactes rellevants. Durant el primer trimestre de l'any, es produeix la primera aplicació de la normativa IFRS9, s'emeten 1.250 milions d'instruments de *Tier 1* addicional i es reclassifiquen com a menor exposició de risc de crèdit aproximadament 450 milions de provisions genèriques considerades computables com a *Tier 2*.

Durant el segon trimestre, es recompra el 51% de Servihabitat i part dels minoritaris de BPI, a més s'emeten 1.000 milions d'instruments de *Tier 2* i s'amortitzen 2.072 milions (dels quals 1.574 milions són computables)

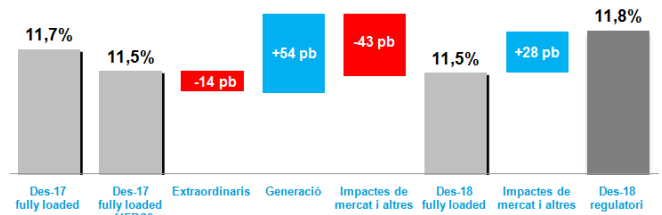
Durant el tercer trimestre s'ajusten els requeriments per risc de crèdit de la cartera hipotecària dubtosa, derivat del procés TRIM del Banc Central Europeu, i s'amortitza una emissió de 750 milions d'instruments de *Tier 2* (dels quals 738 milions són computables)

Durant el quart trimestre s'ha produït la recompra dels minoritaris restants de BPI i la venda del 80% del negoci immobiliari.

Durant el quart trimestre també s'ha realitzat una emissió de 1.000 milions de deute *senior non-preferred* (SNP), per complir futurs requeriments de MREL.

Al tancament de l'exercici, la ràtio CET1 *fully loaded* del Grup s'ha situat en l'11,5%, excloent l'impacte dels -15 punts bàsics per la primera aplicació de la normativa IFRS9 i els -14 punts bàsics per moviments extraordinaris durant l'any (compra de minoritaris de BPI i venda del 80% del negoci immobiliari), l'evolució anual de la ràtio CET1 ha estat de +54 punts bàsics per generació orgànica de capital i -43 punts bàsics principalment per la volatilitat dels mercats i altres impactes.

En %

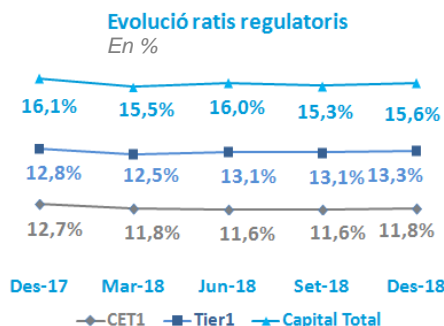
4.3.4. Ràtio de palanquejament

El marc de Basilea 3 introdueix el coeficient de palanquejament (*Leverage Ratio*) com a mesura complementària als requeriments de capital en funció del risc. Actualment, el CRR no conté un requeriment mínim de capital de palanquejament, encara que els textos de la reforma de la normativa bancària, que es preveu que entrin en vigor el 2019, estableixen un requisit obligatori del 3%.

La ràtio de palanquejament es proposa com una mesura no sensible al risc, destinada a limitar el creixement excessiu del balanç en relació amb el capital disponible. La ràtio es calcula com el *Tier 1* (CET1 + AT1) dividit per una mesura d'exposició basada sobre el total de l'actiu, minorat per les deduccions de *Tier 1* i incloent-hi, entre d'altres, els riscos i compromisos contingents ponderats segons la normativa aplicable, el valor net dels derivats (més un recàrrec per la potencial exposició futura) i altres ajustos. CaixaBank publica trimestralment el càlcul de la ràtio de palanquejament a la plataforma quantitativa de l'IRP; també se'n calculen estimacions en els escenaris a tres anys per a l'ICAAP. Durant el 2018 la ràtio s'ha mantingut estable, durant el primer trimestre va millorar lleugerament arran de l'emissió de 1.250 milions d'instruments d'AT1; la resta de fluctuacions són resultat dels moviments de les masses del balanç durant l'any.

A 31 de desembre de 2018, el Grup CaixaBank manté una ràtio de palanquejament regulatòria del 5,6% (5,5% en *fully loaded*), molt per damunt de la proposta de mínim regulatori.

A l'annex III s'inclou la informació de publicació obligada que s'estableix al document del Comitè de Supervisió Bancària de Basilea i al document de l'EBA sobre divulgació de la ràtio de palanquejament, segons l'article 451 (2) del CRR.

Taula 4.10. Ràtio de palanquejament

Imports en milions d'euros i %

	Regulatori	Fully Loaded
Tier 1	19.451	19.033
Actiu total reservat	335.652	335.652
Deduccions Tier 1	(6.040)	(6.458)
Altres ajustos (*)	15.290	15.290
Exposició palanquejament	344.902	344.485
Ràtio de palanquejament	5,6%	5,5%

(*) Inclou elements fora de balanç, derivats i SFTs.

4.3.5. Conglomerat financer

El Grup CaixaBank constitueix un conglomerat financer subjecte a supervisió addicional des de 2014. Aquesta supervisió suposa una vigilància reforçada per part del supervisor en relació amb l'operativa entre les activitats financeres i les d'assegurances.

Amb l'aplicació de Basilea 3, a l'efecte de solvència el Banc d'Espanya autoritza CaixaBank a no deduir la inversió en companyies d'assegurances, en virtut de l'article 49.1 del CRR. La participació es pondera al 370%.

El desembre de 2018, la ràtio de cobertura del conglomerat financer (relació dels recursos propis del conglomerat amb els requeriments mínims segons Solvència 2) se situa en el 131,4%.

Taula 4.11. Ràtio de cobertura del conglomerat

Imports en milions d'euros i %

	Import
Capital total bancari	22.746
Elements addicionals	893
Capital a efectes de conglomerat	23.640
Requeriments sobre capital total bancari	16.899
Altres requeriments	1.086
Requeriments de capital de conglomerat	17.986
Ràtio de cobertura de conglomerat	131,4%

4.4. Stress Test

Durant el 2018, l'Autoritat Bancària Europea (EBA) ha dut a terme un exercici de resistència de la banca (*Stress Test*). CaixaBank ha participat directament com a capçalera del Grup CaixaBank a efectes prudencials, per primera vegada, després de la desconsolidació de Criteria el setembre de 2017.

Aquest exercici ha cobert el 70% dels actius del sector bancari europeu i ha avaluat la capacitat de les principals entitats europees per resistir una

situació macroeconòmica adversa durant el període 2018-2020 sobre dades a data de referència desembre 2017. L'EBA no ha exigint un mínim de capital comú per superar la prova i la projecció constituirà un element rellevant en la decisió de capital del BCE en el marc de l'SREP.

Com en anys anteriors, ha consistit en un exercici amb enfocament *bottom-up* amb restriccions i amb un horitzó temporal de 3 anys, sota 2 escenaris (un de central i un altre d'advers).

Aquest exercici, igual que en l'exercici 2016, constitueix un component fonamental en l'SREP.

4.5. Capital econòmic

El Grup CaixaBank té desenvolupat un model de capital econòmic que mesura amb criteri intern els recursos propis disponibles i els requeriments de capital pel conjunt de riscos a què es troba sotmesa l'activitat del Grup. Aquesta mesura complementa la visió regulatòria de solvència i permet una millor aproximació al perfil de riscos que assumeix el Grup en incorporar riscos no considerats, o parcialment considerats, en les exigències regulatòries. Aquesta visió s'utilitza per a i) l'autoavaluació de capital, i és objecte de presentació i revisió en els òrgans corresponents del Grup; ii) com a eina de control i seguiment i iii) calcular la Rendibilitat Ajustada al Risc (RAR) i el *Pricing*.

Els recursos propis disponibles en visió econòmica es determinen partint dels recursos propis regulatoris ajustats, bàsicament, per les plusvàlues o minusvàlues de les carteres de renda fixa i renda variable que comptablement no es registren al seu valor raonable.

Les exigències dels recursos propis econòmics es determinen partint d'una estimació pròpia que s'ajusta en funció del nivell de tolerància al risc, volum i tipus d'activitat propis. A més dels riscos ja establerts en el Pilar 1 (risc de crèdit, de mercat i operacional), se n'addicionen d'altres també inclosos en el catàleg de riscos (p. ex. risc estructural de tipus d'interès, liquiditat, negoci, actuarial, etc.). Per a la seva gestió, el Grup utilitza el mateix nivell de confiança que l'utilitzat en el càlcul de Pilar 1. En concret és el 99,9% de la formulació de Basilea 3, que permet mantenir el nivell de *rating* objectiu desitjat adequant-se a les millors pràctiques del sector.

Per a risc de crèdit, dos dels efectes més rellevants respecte de l'enfocament regulatori són:

1. Concentració en grans noms: les exposicions en grans noms o *Single Large Exposures* (exposicions superiors a 100 milions d'euros) tenen un impacte important en les estimacions de capital econòmic, particularment a la cartera accionarial i en els segments *corporate* i bancs. La formulació regulatòria, que considera les carteres infinitament granulars, no és del tot adequada per cobrir el nivell de concentració que presenta la cartera del Grup. Per aquest motiu el model intern reflecteix la possibilitat de tenir *single large exposures* i simula possibles incompliments d'aquestes posicions específiques. D'aquesta manera, la distribució de pèrdues simulada conté ja el risc de concentració individual davant grans noms. Aquesta mateixa concentració induïx diversificació entre carteres.

2. Estimació de sensibilitats i diversificació: el Grup CaixaBank ha elaborat un esquema propi de determinació de sensibilitats de les probabilitats d'incompliment a variables econòmiques i financeres específiques de manera que s'estimen implícitament correlacions de les probabilitats d'incompliment ajustades a l'àmbit d'activitat del Grup. Aquestes estimacions incorporen en la pràctica una diversificació addicional entre carteres i sectors industrials, fruit de les diferents sensibilitats obtingudes. També s'estimen sensibilitats específiques per a les participades financeres internacionals de la cartera accionarial que aporten diversificació addicional amb la resta de la cartera.

4.6 Plans de recuperació i resolució

L'any 2014 es va aprovar la Directiva 2014/59/UE, per la qual s'estableix un marc per a la reestructuració i resolució d'entitats de crèdit, coneguda comunament per les seves sigles en anglès, BRRD (*Bank Recovery and Resolution Directive*). El 2015 es va transposar la BRRD al marc regulatori espanyol mitjançant la Llei 11/2015 i altres normes de rang inferior. Amb la BRRD i la Directiva 2014/49 del Sistema de Garantia de Dipòsits es millora la capacitat del sector bancari d'absorbir els impactes de crisis econòmiques i financeres i la capacitat de

resolució d'entitats de manera ordenada, mantenint en ambdós casos l'estabilitat financera i la protecció als dipositants i evitant el rescat públic (*bail-out*).

La BRRD estableix que els Estats Membres han d'assegurar que les entitats elaboren i mantenen un pla de recuperació (*Recovery Plan*) amb l'objectiu de possibilitar l'adopció de mesures per part de les entitats, amb vista a restablir la seva posició financera després d'un deteriorament important d'aquesta. Com a complement a la BRRD i la legislació nacional, l'EBA ha emès diverses guies en relació amb la definició d'un Pla de Recuperació.

Durant el 2018, el Grup CaixaBank ha desenvolupat una nova actualització del Pla de Recuperació (amb dades de tancament 2017). Aquest Pla va ser aprovat pel Consell d'Administració i remès al Supervisor Únic el setembre de 2018.

En relació amb l'abast del Pla, aquest cobreix la totalitat del Grup, incloent-hi BPI, així com les sucursals i oficines de representació a l'estranger.

El Pla de Recuperació permet contrastar la factibilitat, complexitat i eficàcia d'una llista de mesures de recuperació que podrien aplicar-se en cas que l'entitat patís una situació de crisi severa i evitar així el rescat públic. A més, el Pla de Recuperació planteja escenaris que simulen situacions hipotètiques de tensió financera severa, amb la finalitat d'avaluar la viabilitat de les mesures disponibles en aquestes situacions i la capacitat de recuperació d'aquestes.

El Pla de Recuperació del Grup CaixaBank està plenament integrat en la seva gestió interna. En aquest sentit, el Pla està alineat amb els processos interns d'avaluació de la suficiència de capital i liquiditat (ICAAP i ILAAP), així com en el Marc d'Apetit al Risc (RAF) a través dels indicadors de recuperació, i forma part dels informes de seguiment habituals. Aquests indicadors de recuperació faciliten el seguiment i control de la situació financera, i una ruptura dels seus límits associats podria suposar escalar la decisió d'activar o no el Pla de Recuperació.

Amb relació als plans de resolució, són les autoritats de resolució les que elaboren i aproven el pla de resolució del Grup. CaixaBank col·labora amb les autoritats de resolució i està desenvolupant els projectes necessaris per assegurar la disponibilitat i aprovisionament de la

informació rellevant en cas de resolució, com ara el procés d'automatització de les plantilles LDR (*liability data report*) o un repositori de contractes amb informació de proveïdors rellevants.

En l'àmbit de la resolució, la BRRD requereix que les entitats disposin d'un coixí d'absorció de pèrdues (MREL; *minimum requirement of eligible liabilities*) per assegurar la possible aplicació de l'eina de resolució *bail-in*. En aquest sentit, CaixaBank ha definit un pla de constitució d'un coixí d'instruments elegibles per a MREL, així com una cultura de «resolubilitat» en el Grup, ha implicat els Òrgans de Govern en aquest àmbit i n'assegura la continuïtat operativa en un escenari de resolució.

5.

Risc de crèdit total

5.1. Risc de crèdit total

- 5.1.1. Gestió del risc de crèdit
- 5.1.2. Req. de recursos propis mínims per risc de crèdit
- 5.1.3. Aspectes quantitius

5.2. Risc de contrapart i CVA

- 5.2.1. Gestió del risc de contrapart
- 5.2.2. Req. de recursos propis mínims per risc de contrapart, *default fund* i CVA

5.3. Titulitzacions

- 5.3.1. Aspectes qualitius
- 5.3.2. Req. mínims de recursos propis per risc de titulitzacions
- 5.3.3. Aspectes qualitius

5.4. Cartera accionarial

- 5.4.1. Gestió del risc en cartera accionarial
- 5.4.2. Req. de recursos propis per risc associat a la cartera de participacions accionaries
- 5.4.3. Aspectes qualitius

5. RISC DE CRÈDIT TOTAL

El risc de crèdit és el més significatiu del balanç i es deriva de l'activitat comercial bancària i asseguradora, de l'operativa de tresoreria i de la participació a llarg termini en el capital d'instruments de patrimoni.

Mitjançant la formulació i revisió periòdica del Marc d'Apetit al Risc (RAF), els Òrgans de Govern i l'Equip Directiu monitoren que el perfil de risc segueixi sent el que el Grup està disposat a assumir, prestant una atenció especial als impactes potencials en solvència i rendibilitat derivats de l'activitat.

El 98% dels requeriments de capital per risc de crèdit total del Grup es concentren en l'activitat creditícia tradicional i a la cartera accionarial.

El 56% del total de la cartera creditícia s'avalua per mètode IRB. Si s'exclou el risc davant el sector públic i institucions financeres, així com els actius no representatius de deute (immobles i d'altres), la cobertura IRB és del 76%.

Evolució Anual

Els APR totals disminueixen respecte de l'any anterior 2.555 milions. Es destaquen els moviments següents: la baixada produïda per la venda del negoci immobiliari que compensa l'evolució orgànica i l'augment per l'ajust als requeriments per risc de crèdit de la cartera hipotecària dubtosa derivat del procés TRIM⁽¹⁾ del Banc Central Europeu i, d'altra banda, la baixada del risc de la cartera accionarial, resultat de la desinversió a Repsol anunciada el mes de setembre.

REQUERIMENTS DE CAPITAL PER RISC DE CRÈDIT TOTAL

Taula 5.1. Risc de crèdit, contrapartida, titulitzacions i accionarial per mètodes

Imports en milions d'euros

	EAD			APR			Densitat	Requeriments de Capital ⁽⁵⁾		
	Estàndard	IRB	Total	Estàndard	IRB	Total		Estàndard	IRB	Total
Risc de crèdit ⁽¹⁾	137.015	171.547	308.563	58.046	50.525	108.571	35,2%	4.644	4.042	8.686
Risc de contrapartida ⁽²⁾	5.803	627	6.430	2.551	388	2.939	45,7%	204	31	235
Risc de titulitzacions ⁽³⁾	82	2.802	2.884	52	215	267	9,3%	4	17	21
Risc de la cartera accionarial ⁽⁴⁾	-	8.991	8.991	-	19.347	19.347	215,2%	-	1.548	1.548
Total riscos crediticis	142.901	183.967	326.868	60.649	70.475	131.124	40,1%	4.852	5.638	10.490

(1) Risc de crèdit sense incloure risc de contrapartida, en titulitzacions ni en cartera accionarial.

(2) Risc de contrapartida en el qual s'inclou el risc per CVA i el risc per concepte de Default Fund (sota mètode de l'estàndard).

(3) La EAD mostrada per risc titulitzacions correspon a l'exposició subjecta a ponderacions de risc abans de deduccions.

(4) Cartera accionarial inclou el negoci de participades a més de la participació en altres societats cotitzades i en filials que no s'integren globalment a efectes prudencials (principalment VidaCaixa).

(5) Requeriments de capital és el 8% d'APR.

131.124 MM €

APR de risc de crèdit total

326.868 MM €

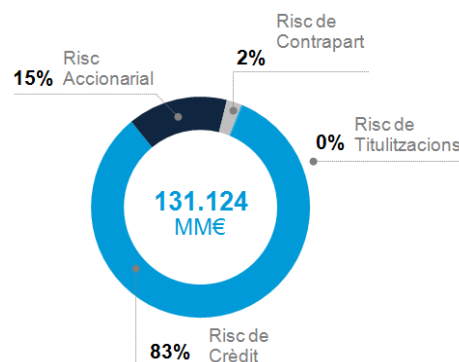
EAD de risc de crèdit total

56% (76% respecte del sector privat)

EAD avaluada per models interns

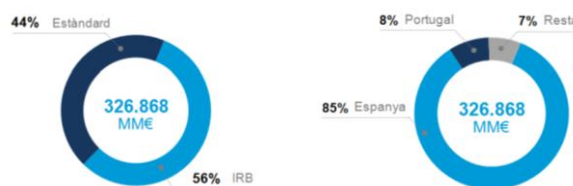
APR RISC DE CRÈDIT TOTAL

Distribució per risc %

EAD RISC DE CRÈDIT TOTAL

Distribució per mètode i país %

(*) Targeted Reviewed of Internal Models.

5.1.

Risc de crèdit

5.1. Risc de crèdit total

5.1.1. Gestió del risc de crèdit.....	68
• Descripció i política general.....	68
• Estructura i organització de la funció de gestió del risc de crèdit.....	69
• Objectius en la gestió del risc de crèdit.....	70
• Cicle del risc de crèdit.....	71
• Admissió i concessió.....	71
• Jerarquia d'aprovació de riscos.....	72
• Sistema de facultats.....	72
• Preu ajustat al risc.....	73
• Concentració de riscos.....	74
• Mitigació del risc.....	74
• Definicions comptables de morositat i posicions deteriorades	78
• Seguiment i mesurament de risc de crèdit.....	80
• Principis per a l'estimació de les pèrdues creditícies esperades a l'efecte de la determinació de les cobertures de pèrdua per risc de crèdit.....	85
• Gestió de morositat.....	86
• Polítiques de refinançament.....	89
5.1.2. Req. de recursos propis mínims per risc de crèdit.....	88
5.1.3. Aspectes quantitius.....	101

5.1. Risc de crèdit

El risc de crèdit és el més significatiu del balanç i es deriva de l'activitat comercial bancària.

El Grup orienta la seva activitat creditícia a la satisfacció de les necessitats de finançament de les famílies i empreses en un entorn de risc de perfil mitjà-baix, de conformitat amb el RAF, amb la voluntat de mantenir el seu lideratge en penetració en el finançament de particulars i pimes, així com per reforçar la prestació de serveis de valor afegit al segment de grans empreses.

La concessió d'operacions d'actiu a CaixaBank segueix com a criteri bàsic l'avaluació de la capacitat de devolució de l'acreditat; no és política del Grup l'aprovació d'operacions per la mera existència de garanties. Si aquest criteri es compleix, també són importants l'obtenció de garanties addicionals, sobretot en operacions de llarga durada, i la fixació d'un preu d'acord amb les dues condicions anteriors.

Pel que fa a la distribució geogràfica per Risc de Crèdit, el 85% procedeix d'Espanya, el 9% de Portugal, el 4% d'Europa i el 2% de la resta del món. Pel que fa a la seva distribució per sectors, el de particulars és el que té una exposició més elevada, amb un 42% del total, seguit de societats no financeres, amb un 35%. Per venciment residual, el 75% de les exposicions tenen un venciment superior a 1 any i el 52%, superior a 5 anys.

Evolució Anual

Els APR de crèdit no han variat significativament respecte de l'any anterior. L'alliberament de risc per la venda del negoci immobiliari es compensa per l'evolució orgànica i l'ajust als requeriments per risc de crèdit de la cartera hipotecària dubtosa, derivat del procés TRIM^(*) del Banc Central Europeu.

(*) Targeted Reviewed of Internal Models.

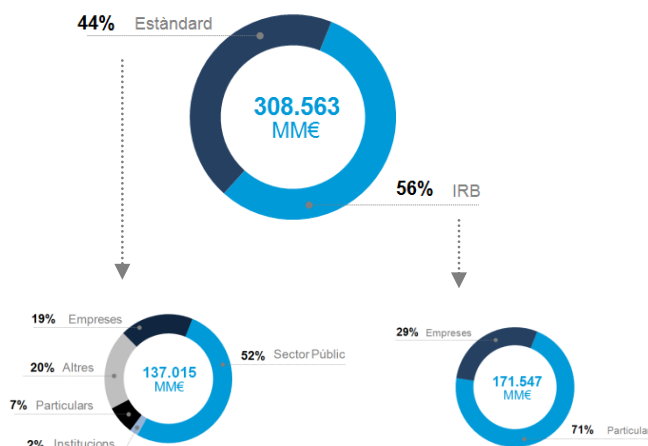
108.571 MM €
APR de risc de crèdit

308.563 MM €
EAD de risc de crèdit

56% (76% respecte del sector privat)
EAD avaluada per models interns

EAD RISC DE CRÈDIT

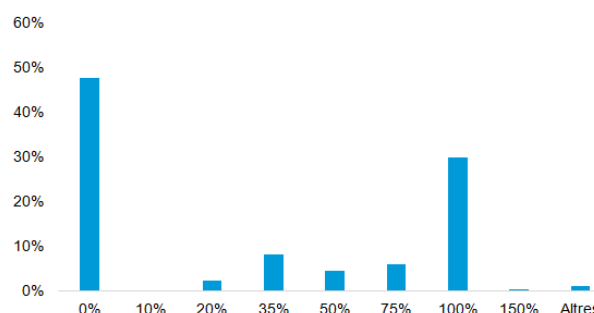
Distribució per mètode, %

EAD per mètode estàndard EAD per mètode IRB

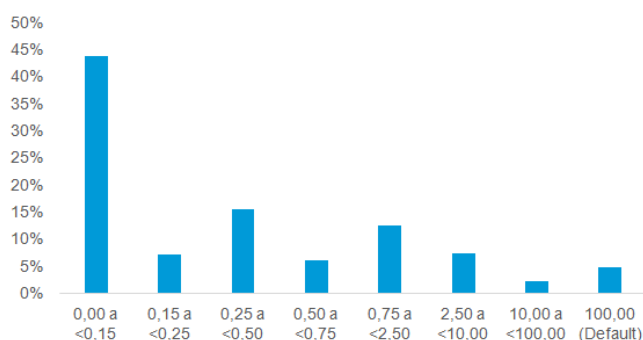
EAD PER MÈTODE ESTÀNDARD

Distribució per ponderació de risc, %

EAD PER MÈTODE IRB

Distribució de PD, %

5.1.1. Gestió del risc de crèdit

Descripció i política general

El risc de crèdit és el més significatiu del balanç i es deriva de l'activitat comercial bancària.

Pel que fa a l'activitat ordinària, el Grup orienta la seva activitat creditícia a la satisfacció de les necessitats de finançament de les famílies i empreses en un entorn de risc de perfil mitjà-baix, de conformitat amb el RAF, amb la voluntat de mantenir el seu lideratge en el finançament de particulars i pimes, així com per reforçar la prestació de serveis de valor afegit al segment de grans empreses, tal com recollia el Pla Estratègic 2015-2018.

Una vegada assolits els objectius marcats en el Pla Estratègic que tanca aquest exercici, el Grup ha elaborat un nou Pla Estratègic per al període 2019-2021 en què, per facilitar l'impuls del creixement rendible i controlat del negoci, la Direcció General de Riscos ha iniciat un procés de transformació organitzativa sustentat en un millor coneixement del client i en les particularitats de cada cartera que permet mantenir un enfocament proactiu i anticipatiu, la millora de l'eficiència i agilitat mitjançant un nou impuls a l'automatització de processos i el reforç de l'entorn de control i corporativització de la funció de riscos.

Per tal de garantir el nivell adequat de protecció dels clients, persones físiques, d'entitats de crèdit, l'actual marc legal (Llei 2/2011, de 4 de març, d'economia sostenible, i Ordre EHA/2899/2011, de 28 d'octubre, de transparència i protecció del client de serveis bancaris) obliga totes les entitats a establir polítiques, mètodes i procediments que assegurin l'estudi i concessió correctes de les operacions de crèdit. Així, i com a mecanisme de protecció dels usuaris de serveis financers, el concepte de «préstec responsable» estableix la necessitat de dur a terme una avaluació adequada de la solvència dels clients i de fomentar les pràctiques dirigides a garantir la concessió responsable de les operacions.

Per fer-ho, CaixaBank ha detallat les polítiques, mètodes i procediments d'estudi i concessió de préstecs o crèdits responsables, segons el que exigeix l'Annex 6 de la Circular 5/2012, de 27 de juny, del Banc d'Espanya, a entitats de crèdit i proveïdors de serveis de pagament, sobre

transparència dels serveis bancaris i responsabilitat en la concessió de préstecs.

La Política Corporativa de Risc de Crèdit, que el Consell d'Administració revisa i aprova anualment, no únicament acompleix el que estableix la Circular esmentada, sinó que estableix el marc general i els principis bàsics que serveixen com a referència i estàndard mínim en la concessió, gestió, mesurament i control de totes les activitats relacionades amb el risc de crèdit; es desplega en polítiques específiques, normes i procediments.

La concessió d'operacions d'actiu a CaixaBank segueix com a criteri bàsic l'avaluació de la capacitat de devolució de l'acreditat; no forma part de la política l'aprovació d'operacions per la mera existència de garanties. Si aquest criteri es compleix, també són importants l'obtenció de garanties addicionals, sobretot en operacions de llarga durada, i la fixació d'un preu d'acord amb les dues condicions anteriors.

Els principis i les polítiques essencials que sustenten la gestió del risc de crèdit en el Grup són els següents:

- Una relació adequada entre els ingressos i les càrregues que assumeixen els consumidors.
- La verificació documental de la informació facilitada pel prestatari i la seva solvència.
- La informació precontractual i protocols d'informació adequats a les circumstàncies i característiques personals de cada client i de l'operació.
- Una valoració adequada i independent de les garanties immobiliàries.
- No és política del Grup concedir crèdit en moneda estrangera a particulars.

El moment actual del cicle econòmic impulsa a establir polítiques que ofereixin certes ajudes a clients, dins un marc d'actuació aprovat per la direcció de CaixaBank i amb vigilància de l'ortodòxia dels processos de refinançament. En aquest sentit, CaixaBank també està adherida al Codi de Bones Pràctiques per a la reestructuració viable dels deutes amb garantia hipotecària sobre l'habitatge habitual, inclòs en el Reial Decret Llei 6/2012, de 9 de març, de mesures urgents de protecció de deutors hipotecaris sense recursos i

modificat per la Llei 1/2013, de 14 de maig, de mesures per reforçar la protecció als deutors hipotecaris, reestructuració de deute i lloguer social, pel Reial Decret Llei 1/2015, de 27 de febrer, de mecanisme de segona oportunitat, reducció de càrrega financera i altres mesures d'ordre social i pel Reial Decret Llei 5/2017, de 17 de març, pel qual es modifica el Reial Decret Llei 6/2012, de 9 de març, i la Llei 1/2013, de 14 de maig.

A més, i en l'actual context economicosocial, CaixaBank ha desenvolupat un Pla d'Ajudes a persones físiques amb hipoteca sobre l'habitatge habitual, per ajudar els clients vinculats que es troben amb dificultats econòmiques de caràcter conjuntural. Amb el desenvolupament d'aquest Pla d'Ajudes es persegueixen tres objectius:

- Ser proactius en la prevenció de la insolvència.
- Oferir ajuda a les famílies amb bon comportament històric en la seva relació com a clients, que estiguin en risc d'entrar en mora a causa de situacions d'atur d'algun dels titulars, malaltia, reducció temporal d'ingressos o altres circumstàncies de caràcter conjuntural.
- Reduir la taxa de morositat.

Estructura i organització de la funció de gestió del risc de crèdit

Com s'ha esmentat anteriorment, el Comitè Global del Risc, integrat per membres de l'alta direcció, té com a funció principal analitzar i fixar les estratègies i polítiques generals de concessió de crèdits en l'àmbit de l'actuació de la xarxa.

Amb la intenció de reforçar les relacions de l'Àrea de Riscos amb els òrgans de govern, el Comitè Global del Risc reporta directament a la Comissió de Riscos, de la qual depèn.

La nova Direcció Executiva de *Corporate Risk Management Function & Planning* reforça les funcions de l'RMF del Grup: corporatives, de planificació i de monitoratge de Riscos.

D'aquesta depèn la direcció de **Polítiques, seguiment i control Risc de Crèdit**, que és la responsable de: i) la definició de les polítiques, procediments d'admissió i marcs d'actuació, en coordinació amb la resta de les àrees implicades, com la definició de criteris d'admissió de la mà

dels CLO; ii) del seguiment, classificació i provisions dels Grans Riscos; iii) de la definició de les polítiques, control de gestió i seguiment de la morositat i recuperació; iv) gestionar i administrar les operacions cedides a fons de titulització v) control del risc de crèdit; i, vi) centralització i establiment de la prioritització Informació i *reporting* regulatori i de gestió del perfil de la cartera.

Rau en la Direcció Executiva *Retail Lending Office* la gestió preventiva del risc de crèdit per segments i, en aquest últim, el desenvolupament d'eines per a la integració en la gestió i la definició, acceptació i seguiment dels models *ratings* i *scoring* en l'àmbit d'operació i client.

A més, en dependència de la Direcció Executiva de *Corporate Risk Management Function & Planning* s'integren:

- **Riscos Estructurals i Paràmetres**, podem distingir dues grans àrees d'actuació:
 - Direcció de Riscos de Mercat i Estructurals, és responsable de la quantificació i seguiment del risc de mercat, contrapartida, la valoració d'instruments financers, ALM, liquiditat i actuarial assumit; així com de vetllar pel compliment de les polítiques generals i model de gestió autoritzats per a la seva assumpció, la qual cosa inclou el seguiment del compliment dels límits aprovats.
 - Direcció de Models regulats de Risc de crèdit, responsable de la construcció dels models i paràmetres regulats (PD, LGD, EAD...); el seu model de govern i seguiment.
- **Risc de model**

Engloba les funcions de:

 - Validació de models interns de risc de crèdit, de mercat, operacional i capital. Responsable del seguiment de l'adequació dels models als seus objectius, de la seva implantació i de la seva integració en gestió.
 - Risc de model, és responsable de la definició de *Model Risk Appetite* i polítiques associades.

- **Planificació, *Impairment* i Capital Regulatori**

Responsable de la funció de coordinació de Planificació de Riscos amb Planificació Financera i CLO.

Participa en el rol de pressupostació i el seu seguiment pel que fa a l'evolució d'actiu, la previsió de la morositat i dotacions, així com una anàlisi de les possibles desviacions; la coordinació i integració de la classificació i provisions amb Xarxa, així com la integració i el govern del reconeixement comptable del deteriorament.

A més, pel que fa als requeriments de capital regulatori per risc de crèdit inventariat té la funció de càlcul, *reporting* regulatori i de gestió.

- **Riscos No Financers**

Les funcions del departament consisteixen a identificar, mesurar, avaluar, gestionar, mitigar i reportar tots els riscos considerats com a no financers, entre els quals actualment s'inclouen operacional, tecnològic, immobiliari, fiabilitat de la informació de riscos i mediambiental.

- **Estratègia, Govern de Riscos i Regulació**, unitat transversal responsable de la coordinació, control i execució dels processos d'identificació, mesurament, seguiment, control i *reporting* dels Processos Estratègics de Riscos: *Risk Assessment*, Catàleg de Riscos i Marc d'Apetit al Risc (RAF). Ha de mantenir una visió global del marc de govern de riscos i dels seus òrgans de govern, així com de l'entorn regulatori amb impacte en l'àmbit de riscos.

Objectius en la gestió del Risc de Crèdit

- Polítiques, models i límits per controlar la qualitat creditícia de la nova producció per possibilitar un millor finançament a l'economia, però assegurant nivells sostenibles de morositat futura.
- Automatització i digitalització de la concessió de crèdit a clients particulars, per tal de guanyar competitivitat i maximitzar l'eficiència a través de canals no presencials.

- Gestió de la cartera d'actius improductius (principalment, actius adjudicats), per minimitzar-ne l'impacte en la rendibilitat: descens en les entrades d'immobles i el manteniment de nivells elevats de comercialització, obtenint resultats positius en les vendes.
- Anàlisi, interacció amb els supervisors i preparació de la futura implantació dels canvis regulatoris de la finalització de Basilea 3 en el consum de capital regulatori.
- Ús d'estratègies de mitigació i transferència de riscos per a l'optimització de requeriments de capital com la titulització sintètica.

Cicle del Risc de Crèdit

El cicle complet de gestió del risc de crèdit comprèn tota la vida de l'operació, des de l'anàlisi de la viabilitat i l'admissió del risc segons criteris establerts, fins al seguiment de la solvència i de la rendibilitat i, eventualment, la recuperació dels actius deteriorats. La diligència en la gestió de cadascuna d'aquestes etapes propiciarà l'èxit en el reemborsament.

Admissió i concessió

El procés d'admissió i concessió de noves operacions es basa en l'anàlisi de quatre punts bàsics: anàlisi dels intervinents, finalitat de l'operació, capacitat de devolució i característiques de l'operació.

La decisió sobre la concessió d'un risc sempre s'ha de prendre a partir d'informació documentada i verificada sobre els sol·licitants i la finalitat de l'operació. Per això el sistema d'autoritzacions es fonamenta en un expedient electrònic que inclou tota la documentació perquè l'operació pugui ser analitzada i resolta pel nivell corresponent, capturant la informació bàsica automàticament dels sistemes d'informació (amb caràcter general).

En l'avaluació de la capacitat de devolució de l'acreditat, és peça essencial la probabilitat d'incompliment (paràmetre de risc definit en el marc de gestió proposat pel Comitè de Basilea de Supervisió Bancària) que assignen els sistemes de *scoring* i *rating*. Aquestes eines s'han desenvolupat tenint en compte l'experiència històrica de morositat i incorporen mesures per ajustar els resultats al cicle econòmic.

Amb el propòsit de facilitar l'agilitat en la concessió a particulars i autònoms, hi ha un centre d'admissió de riscos de particulars amb el compromís de donar resposta a les sol·licituds en un termini de 48 h. En determinats casos estan preconcedides a través de determinats canals. Per part seva, les sol·licituds de persones jurídiques es distribueixen a escala territorial a través de Centres d'Admissió de Riscos (CAR), que gestionen les sol·licituds dins els seus nivells d'atribució, i es traslladen a centres especialitzats de Serveis Centrals si aquests s'excedeixen.

Amb caràcter particular, l'organització interna d'Admissió de Risc d'Empreses en Serveis Centrals parteix de l'estructura especialitzada següent segons la tipologia de riscos i segments de clients:

Riscos Corporativa	Centralitza grups empresarials que tinguin una facturació anual superior als 200 milions d'euros.
Risc d'Empreses	Comprèn les persones jurídiques o grups d'empreses amb facturació fins a 200 milions d'euros, i els de més de 200 milions d'euros que no gestionen els centres de Corporativa.
Risc Immobiliari	Atén empreses promotores de qualsevol segment independentment de la facturació i societats d'inversió immobiliària.
Risc Turisme i Agroalimentari	Comprèn totes les empreses o grups empresarials que duen a terme la seva activitat en el sector turisme i agroalimentari
Project Finance	Comprèn totes les operacions que es presenten mitjançant l'esquema de finançament de projecte, o <i>project finance</i> .
Risc Sobirà, País i Entitats Financeres	Operacions d'institucions autonòmiques o centrals, ajuntaments i institucions públiques locals.
Risc Sector Financer i Risc País	Gestió del risc de contrapartida Bancari i risc País que porten implícit les operacions de finançament dels diferents segments.

Estructura especialitzada d'admissió de riscos

Figura 6

D'altra banda, hi ha polítiques, mètodes i procediments d'estudi i concessió de préstecs o crèdits responsables, com els associats al desenvolupament del que disposa la Llei 2/2011 d'Economia Sostenible i [l'Ordre EHA/2899/2011](#), de transparència i protecció del client de serveis bancaris.

En el marc del Pla Estratègic 2015-2018, CaixaBank va posar en marxa una línia de préstecs preconcedits amb l'objectiu de reforçar la posició de lideratge en banca detallista a Espanya. De càlcul centralitzat i de rigorós compliment dels principis i les polítiques d'admissió de riscos, permet una agilitat i eficàcia superiors en la concessió i tramitació de les operacions objectiu.

Jerarquia d'aprovació de riscos

L'aprovació del risc de qualsevol operació, llevat d'aquelles que poden ser aprovades en Oficina o pel Director d'Àrea de Negoci, està subjecta a la concurrència de firmes d'un responsable de negoci i un responsable de risc.

D'aquesta manera, les oficines resoldran les sol·licituds que requereixin nivells d'aprovació compresos dins les seves facultats. Les operacions que excedeixin les facultats de l'oficina seran traslladades al CAR que correspongui segons la tipologia del titular. Els CAR també tenen uns nivells determinats d'aprovació de risc, de manera que si el nivell de risc sol·licitat per aprovar una operació no excedeix les seves atribucions, aquesta pot quedar aprovada dins el seu àmbit. En cas contrari, la sol·licitud és traslladada al centre de nivell superior requerit.

Finalment, hi ha els següents nivells superiors d'autorització de riscos:

- Comitè Permanent de Crèdits (CPC), que té delegades facultats per a l'aprovació d'operacions individuals fins a 100 MM €, sempre que el risc acumulat amb el client sigui igual o inferior a 150 MM € i, en general, té atribucions per aprovar operacions que impliquen excepcions en les seves característiques a les que poden aprovar-se a l'oficina i al CAR.
- Comissió Executiva, amb facultats per aprovar imports superiors al CPC.

Nivells jeràrquics de concessió de risc

Figura 7

Sistema de facultats

A aquest efecte, hi ha un sistema de facultats fonamentat en l'expedient electrònic, que inclou tota la informació rellevant per ser analitzada i resolta pel nivell d'aprovació pertinent. L'assignació del nivell d'aprovació es fa per defecte als empleats, amb càrrec de responsabilitat segons la delegació establerta per la Direcció com a estàndard adequat associat al càrrec. Aquest sistema de facultats es fonamenta en l'estudi de quatre eixos:

1. Import

Suma sol·licitada juntament amb el risc ja concedit; és el primer eix clau i consisteix en el càlcul del risc acumulat per a cadascun dels titulars de la sol·licitud presentada i grup econòmic, si escau. L'import de l'operació es defineix partint de dos mètodes alternatius, segons el segment a què pertanyen les operacions:

- D'acord amb la pèrdua esperada acumulada de totes les operacions del client i del seu grup econòmic. S'aplica a les sol·licituds el primer titular de les quals és una empresa privada o promotora immobiliària segmentada en el Sistema d'Informació de Riscos (SIR) com a microempresa, petita, mitjana-petita, mitjana-gran o gran.
- D'acord amb l'import nominal i les garanties de tots els riscos del client o del seu grup econòmic. S'aplica a persones físiques i a la resta de persones jurídiques (empreses molt grans, sector públic, UTE...).

2. Garantia

Comprèn el conjunt de béns i/o penyores que es troben afectats per assegurar el compliment d'una obligació. La garantia pot ser personal, constituïda per la solvència dels titulars i fiadors, o real, la que afecta un bé específic com a garantia d'una operació.

Qualsevol operació a llarg termini hauria de tenir garanties més sòlides com hipoteca o fiança dels socis o matriu, perquè la capacitat de devolució està sempre subjecta a la contingència del pas del temps i a la dificultat d'avaluar i controlar els projectes d'inversió.

La decisió de risc ha de basar-se en la capacitat de devolució del deutor. En cap cas les garanties han de substituir una falta de capacitat de devolució o una incerta finalitat d'aquesta.

En l'àmbit del Grup, les principals garanties que afecten en la determinació del nivell de riscos són les hipotecàries.

Aquesta política avalua la tipologia, finalitat i altres aspectes de la garantia hipotecària, així com el percentatge de finançament amb relació al valor de la garantia (*Loan to Value*). El resultat d'aquesta avaluació estableix els nivells d'aprovació necessaris per a la sol·licitud de risc en estudi.

3. Política de Risc General

Conjunt de polítiques que identifiquen i avaluen les variables rellevants de cada tipus de sol·licitud. Aquestes polítiques completen l'estudi general avaluant determinades característiques de les sol·licituds i/o titulars, i poden assignar un nivell d'aprovació de risc. Tenen un impacte especial en l'àmbit de particulars i autònoms, en què hi ha més criteris d'ajust. A tall d'exemple poden citar-se:

- Petit import relatiu: determina el nivell per a sol·licituds poc rellevants pel que fa al risc acumulat de l'acreditat o del seu grup.
- Penalització per Refinançaments: estableix el nivell d'aprovació de les operacions que tenen com a finalitat el refinançament o el titular de les quals ja té altres operacions refinançades.
- Alertes de persona: avalua les sol·licituds el titular de les quals té alertes de morositat en bases de dades internes o externes.

- Seguiment del Risc: aquesta política corregeix els nivells d'aprovació en funció del resultat de l'activitat de seguiment.
- Ràtio d'endeutament: mesura la capacitat de devolució d'autònoms i particulars. Per a les persones jurídiques, la ràtio d'endeutament s'incorpora en el càlcul del *rating* a partir de la informació dels estats financers.
- Penalització pel diagnòstic de l'*scoring*: per a les sol·licituds de particulars i autònoms, fa el càlcul de l'*scoring* i partint del seu resultat s'obté un diagnòstic d'aprovació, revisió o denegació de l'operació.

4. Termini

Durada de l'operació sol·licitada, que ha d'estar sempre relacionat amb la finalitat de l'operació. Així doncs, operacions d'inversió exigeixen terminis de devolució més llargs. Al contrari, finançaments de circulat fan recomanable que el seu termini no sigui superior a un any.

El termini de l'operació és una variable que té un pes rellevant a l'hora de calcular el consum de recursos propis d'una operació, perquè, a termini més llarg, més incertesa pel que fa a l'esdevenir econòmic de l'acreditat, valor de les garanties i canvis legals o de l'entorn socioeconòmic.

Hi ha polítiques específiques en funció del tipus d'operació i termini d'aquesta, que requereixen un nivell més alt de facultats per a la seva aprovació.

Per tant, un termini més llarg haurà de compensar-se amb una rendibilitat superior.

El sistema de facultats d'aprovació de CaixaBank, juntament amb l'estudi dels quatre eixos, garanteix la correcta avaluació dels riscos presentats.

Preu ajustat al risc

El càlcul del *pricing* o preu ajustat al risc té com a finalitat determinar el preu que cobreix el cost total de l'operació i permet millorar la gestió de la rendibilitat de l'actiu.

A l'efecte de *pricing* es consideraran tots els factors associats a l'operació, és a dir, els costos d'estructura, de finançament, la rendibilitat històrica del client i la pèrdua esperada de l'operació. Addicionalment als costos anteriors,

les operacions hauran d'aportar remuneració al capital que es calcularà neta d'impostos.

Les eines de *pricing* i RAR (Rendibilitat Ajustada a Risc) permeten assolir els estàndards més alts en el control de l'equilibri entre la rendibilitat i el risc, i possibiliten identificar els factors determinants de la rendibilitat de cada client i així poder analitzar clients i carteres segons la seva rendibilitat ajustada.

Correspon a la Direcció General de Negoci l'aprovació dels preus de les operacions. En aquest sentit, la determinació dels preus està subjecta a un sistema de facultats enfocat a obtenir una remuneració igual al cost del capital estimat per al Grup, i també a establir els marges en funció dels diferents negocis.

Concentració de riscos

En línia amb els Principis que va publicar el Comitè de Supervisors Bancaris Europeus (CEBS en les seves sigles en anglès) el setembre de 2010, poc abans de la seva dissolució i de l'assumpció de les seves funcions per part de l'EBA, la concentració de riscos és una de les principals causes de pèrdues significatives i de potencial destrucció de la solvència d'una entitat financera, fet evidenciat ja en el període de 2008 a 2009.

En el Catàleg de Riscos Corporatiu, el risc de concentració queda englobat conceptualment dins el risc de crèdit, per bé que comprèn tota mena d'actius, tal com recomanen els supervisors sectorials i fan les millors pràctiques.

Tal com especifica el 7è Principi de CEBS, el Grup ha desenvolupat metodologies, processos i eines per identificar de manera sistemàtica l'exposició agregada. Allà on s'ha considerat necessari, també s'han definit límits a l'exposició relativa a cadascun d'aquests eixos, dins el RAF. En línia amb la política de comunicació interna del Marc d'Apetit al Risc (RAF), es presenta l'evolució d'aquestes magnituds de manera mensual al Comitè Global del Risc, trimestral a la Comissió de Riscos i, com a mínim, semestral al Consell d'Administració.

En concret, s'identifiquen les exposicions (i) amb relació a la concentració en clients, el Grup monitora i controla el compliment dels límits regulatoris (25% sobre fons propis comptables) i els llindars d'apetit al risc de concentració, (ii) amb relació al tipus de producte el Grup monitora

una perspectiva completa de posicions comptables, segregades per producte i emissor/contrapartida, classificades en Préstecs i bestretes, valors representatius de deute, instruments de patrimoni, derivats i garanties concedides, que complementa amb la resta de posicions del Grup i dels fons d'inversió i pensió garantits; (iii) per ubicació geogràfica i (iv) per sector d'activitat, diferenciant la posició amb les diferents activitats econòmiques del sector privat empresarial i el finançament al sector públic.

Mitigació del risc

El perfil de gestió del risc de crèdit del Grup es caracteritza per una política de concessió prudent, a un preu conforme a les condicions de l'acreditat i cobertures/garanties adequades. En qualsevol cas, les operacions a llarg termini han de tenir garanties més sòlides per la incertesa derivada del pas del temps i en cap cas aquestes garanties han de substituir una falta de capacitat de devolució o una incerta finalitat de l'operació.

A continuació es resumeixen les principals tècniques de reducció del risc de crèdit acceptades habitualment en el desenvolupament de l'operativa del Grup.

1. Polítiques i processos de compensació de les posicions de balanç i de fora de balanç

Els acords de compensació d'operacions, inclosos en les clàusules dels contractes marc de compensació, permeten fer una compensació entre contractes d'un mateix tipus. En aquest sentit, en la gestió del risc i càlcul de recursos propis, les posicions recíproques entre el Grup i la contrapart es compensen.

2. Tipus de garanties, polítiques i procediments de gestió i valoració

La concessió d'operacions, així com la seva quantia màxima, han d'estar vinculades amb la capacitat de devolució del prestatari, de manera que pugui complir, dins el termini establert i en la forma pertinent, amb les obligacions financeres assumides. Si aquest criteri es compleix, addicionalment s'avalua l'aportació de garanties complementàries.

Entenem per garantia el conjunt de béns i/o solvències que estan afectats per assegurar el compliment d'una obligació. La garantia pot ser personal (constituïda per la solvència dels titulars i

fiadors) o real (que afecta un bé específic com a garantia d'una operació).

Qualsevol operació de risc comporta la garantia personal del deutor, ja sigui persona física o jurídica que respon del compliment de les seves obligacions amb tots els seus béns presents i futurs. A més de la garantia personal del deutor poden ser requerides garanties addicionals la presa de les quals és sempre un factor reductor del risc, ja que permet cobrir contingències imprevistes. D'aquesta manera, cal exigir més garanties com més gran sigui la probabilitat que aquestes contingències es produeixin.

En cap cas aquestes garanties han de substituir una falta de capacitat de devolució o una finalitat incerta de l'operació.

A efectes comptables, es consideren garanties eficaces les garanties reals i personals que són vàlides com a mitgador del risc en funció, entre altres, de: **i)** el temps necessari per a l'execució de les garanties; **ii)** la capacitat de realització de les garanties i **iii)** l'experiència en la seva realització. A continuació es descriuen les diferents tipologies de garanties amb les seves polítiques i procediments en la gestió i valoració:

Garanties personals

Destaquen les operacions de risc amb empreses, en les quals es considera rellevant l'aval dels socis, tant persones físiques com jurídiques. Quan es tracta de persones físiques, l'estimació de la garantia s'efectua a partir de les declaracions de béns i, quan l'avalador és persona jurídica, s'analitza en el procés de concessió com un titular.

Garanties reals

Els principals tipus de garanties reals acceptats són els següents:

- Garanties pignorades: destaquen la peça d'operacions de passiu o els saldos intermediats. Per poder ser admesos com a garantia, els instruments financers han de complir, entre d'altres requisits: **i)** estar gestionats o dipositats en el Grup; **ii)** estar lliures de càrregues, **iii)** la seva definició contractual no n'ha d'impedir la pignoració, i **iv)** la seva qualitat creditícia no ha d'estar relacionada amb el titular del préstec. La pignoració roman fins que venç o es cancel·la

anticipadament l'actiu o mentre no es doni de baixa. En el procés d'alta de la garantia, el sistema controla que el títol és pignorable i determina el percentatge de pignoració, que varia en funció del tipus d'instrument financer entre el 100% per a l'efectiu i el 50% per a la renda variable.

Els principals instruments financers pignorables són:

- Llibretes d'estalvi a la vista: es fa la pignoració d'un import concret. De la resta se'n pot disposar lliurement i fins i tot pot servir com a garantia d'una altra operació activa.
- Imposicions a termini i làmines d'estalvi: s'aplica la retenció efectiva de la totalitat de la imposició.
- Participacions en fons d'inversió: hauran de ser fons d'inversió espanyols, o bé fons de gestores internacionals registrats a la CNMV i comercialitzats per CaixaBank a través d'All Funds Bank. La retenció de la garantia s'aplica al nombre de participacions que sumen l'import pignorat, en funció de la valoració en el moment de la pignoració. La resta de participacions poden ser pignorades en altres operacions d'actiu.
- Pòlisses d'assegurança de vida estalvi: pignoració en l'àmbit de la pòlissa associada i pel valor més petit entre el valor de rescat i l'import dels capitals, pensions i aportacions. La pòlissa pignorada queda afectada pel total.
- Títols de renda fixa: es consideren emissions sènior o cèdules hipotecàries, i queden excloses emissions subordinades, convertibles o preferents. Els títols han d'estar admesos a negociació en un mercat regulat de la Unió Europea o assimilable i han de tenir un *rating* mínim de BBB.
- Títols de renda variable: poden ser objecte de pignoració els valors dipositats a CaixaBank, sempre que cotitzin en un mercat regulat de la Unió Europea o assimilables.
- Garanties hipotecàries: és un dret real constituït sobre un bé immoble en garantia d'una obligació.

Les polítiques internes estableixen el següent:

- El procediment d'admissió de garanties i els requeriments necessaris per a la formalització de les operacions, com ara la documentació que ha de ser lliurada al Grup i la certesa jurídica que aquesta ha de tenir.
- Els processos de revisió de les taxacions registrades, per assegurar el correcte seguiment i control de les garanties. Es duen a terme processos periòdics de contrast i validació dels valors de taxació, per tal de detectar possibles anomalies en l'actuació de les societats de taxació que proveeixen els seus serveis al Grup.
- La política de desemborsament, que afecta principalment les operacions de promocions i autopromocions immobiliàries.
- *Loan-to-value* (LTV) de l'operació. Els capitals a concedir en operacions hipotecàries estan limitats a uns percentatges sobre el valor de la garantia, valor que es defineix com el més baix d'entre el de taxació i, en el cas que es tracti d'una operació d'adquisició, el valor de l'escriptura pública de compravenda. Els sistemes informàtics calculen el nivell d'aprovació requerit per a cada tipus d'operació.
- Derivats de crèdit: garants i contrapart. El Grup utilitza puntualment derivats de crèdit, contractats amb entitats d'alt nivell creditici i emparats per contractes col·laterals, per a la cobertura del risc de crèdit.

Les taules següents presenten la informació relativa a les exposicions de risc de crèdit segons el tipus de garantia aplicada en la mitigació del Risc de Crèdit a 31 de desembre de 2018 (sense incloure-hi cartera accionarial, contrapart ni titulitzacions).

Taula 5.2. Exposició en funció de l'aplicació de tècniques de mitigació

Imports en milions d'euros

Tipus de garantia	EAD			
	Mètode estàndard	Mètode Avançat (IRB)	Total	% sobre total
Hipotecària	15.159	114.391	129.549	41,98%
Real	202	2.064	2.266	0,73%
Personal	121.655	55.093	176.748	57,28%
Total	137.015	171.547	308.563	100,00%

Taula 5.3. Mètode estàndard: exposició en funció de l'aplicació de tècniques de mitigació

Imports en milions d'euros

Tipus de garantia aplicada en la mitigació del risc de crèdit avaluats sota metodologia estàndard	EAD			
	Garanties hipotecàries	Garanties reals	Garanties personals	Total
Administracions centrals o bancs centrals	10	0	56.002	56.012
Administracions regionals o autoritats locals	225	8	10.540	10.774
Entitats del Sector Públic	358	11	4.018	4.387
Bancs Multilaterals de Desenvolupament	-	-	164	164
Organitzacions Internacionals	-	-	-	-
Entitats	0	2	2.758	2.760
Empreses	260	158	25.106	25.524
Exposicions minoristes	29	22	9.760	9.811
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	14.044	-	184	14.228
Exposicions en situació de <i>default</i>	234	1	1.142	1.376
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-
Bons garantits	-	-	8	8
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-
Organismes d'Inversió Col·lectiva	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-
Altres partides	-	-	11.972	11.972
Total	15.159	202	121.655	137.015

Taula 5.4. Mètode IRB: exposició en funció de l'aplicació de tècniques de mitigació

Imports en milions d'euros

Tipus de garantia aplicada en la mitigació del risc de crèdit avaluats sota metodologia avançada (IRB)	EAD			
	Garanties hipotecàries	Garanties reals	Garanties personals	Total
Corporates	5.440	397	28.622	34.459
Pimes	7.112	552	7.065	14.728
Cobertes amb hipoteques sobre immobles	92.228	-	-	92.228
Pimes cobertes amb hipoteques / immobles	9.611	-	-	9.611
Exposicions minoristes renovables elegibles	-	-	6.020	6.020
Exposicions Pimes minorista	-	632	7.064	7.696
Altres exposicions minoristes	0	482	6.322	6.804
Total	114.391	2.064	55.093	171.547

Definicions comptables de morositat i posicions deteriorades

Un actiu financer es considera deteriorat quan hi ha una evidència objectiva d'un impacte negatiu en els fluxos d'efectiu futurs que es van estimar en el moment de formalitzar-se la transacció, com a conseqüència que l'acreditat no pot o no podrà fer front als seus compromisos contractuals dins el termini establert i en la forma pertinent, o quan no pugui recuperar-se íntegrament el seu valor en

llibres. La disminució del valor raonable per sota del cost d'adquisició no constitueix per si mateixa una evidència de deteriorament.

En funció del risc d'insolvència imputable al client o a l'operació, aquestes es classifiquen en alguna de les categories següents:

Deteriorament observat de risc de crèdit des del seu reconeixement inicial				
Categoria de risc de crèdit	Risc normal Stage 1	Risc normal en vigilància especial Stage 2	Risc dubtós Stage 3	Risc fallit
Críters de classificació i de traspass	Operacions per a les quals el seu risc de crèdit no ha augmentat significativament des del seu reconeixement inicial.	Operacions per a les quals el risc de crèdit ha augmentat de manera significativa (SICR) però no presenten esdeveniments d'incompliment.	Operacions deteriorament o creditíci. Esdeveniment d'incompliment: quan hi ha imports vençuts amb més de 90 dies d'antiguitat.	Operacions per a les quals no es tinguin expectatives raonables de recuperació.
Càlcul de la cobertura de deteriorament	Pèrdues creditícies esperades en dotze mesos.	Pèrdues creditícies esperades en la vida de l'operació.		Reconeixement en resultats de pèrdues per l'import en llibres de l'operació i baixa total de l'actiu.
Càlcul i reconeixement d'interessos	Es calculen aplicant el tipus d'interès efectiu a l'import en llibres brut de l'operació.		Es calculen aplicant el tipus d'interès efectiu al cost amortitzat (ajustat per les correccions de valor per deteriorament).	No es reconeixen en el compte de resultats.
Operacions incloses	Reconeixement inicial dels instruments financers.	<ul style="list-style-type: none"> Operacions incloses en un acord de sostenibilitat que no han completat el període de prova. Operacions d'acreditats en concurs de creditors en què no sigui procedent la seva classificació com a riscos dubtosos o fallits. Operacions refinançades o reestructurades que no sigui procedent classificar com a dubtoses i encara estan en període de prova. Operacions amb imports vençuts amb més de 30 dies d'antiguitat. Operacions en què mitjançant indicadors/ triggers de mercat es pugui determinar que s'ha produït un increment significatiu de risc. 	<ul style="list-style-type: none"> Dubtós per raons de morositat: operacions amb imports vençuts d'antiguitat superior a 90 dies. Operacions en què tots els seus titulars són arrossegadors (criteri de risc persona). Dubtós per raons diferents de morositat: <ul style="list-style-type: none"> Operacions que presenten dubtes raonables sobre el seu reemborsament total contractual. Operacions amb saldos reclamats judicialment. Operacions en què s'ha iniciat el procés d'execució de la garantia real. Operacions i garanties dels titulars en concurs de creditors sense petició de liquidació. Operacions refinançades a les quals correspongui la seva classificació en dubtós. Les operacions comprades / originades amb deteriorament creditíci. 	<ul style="list-style-type: none"> Operacions de remota recuperació. Baixes parcials d'operacions sense que es produeixi l'extinció dels drets (fallits parcials). Operacions dubtoses per raó de morositat quan tinguin una antiguitat en la categoria superior a 4 anys quan l'import no cobert amb garanties eficaces s'hagi mantingut amb una cobertura per risc de crèdit del 100% durant més de 2 anys (llevat de quan hi hagi garanties reals eficaces que cobreixin almenys el 10% de l'import brut). Operacions amb tots els titulars declarats en concurs de creditors en fase de liquidació (llevat que tinguin garanties reals eficaces que cobreixin almenys el 10% de l'import brut).

Deteriorament del valor del Risc de Crèdit

Figura 8

El risc normal o *Stage 1* comprèn, doncs, els instruments que no compleixen els requisits per classificar-los en altres categories.

El tram següent, *Stage 2* o risc normal en vigilància especial, aglutina totes les operacions que, sense complir els criteris per classificar-les individualment com a risc dubtós o fallit, presenten debilitats que poden suposar assumir pèrdues per al Grup superiors a les d'altres operacions similars classificades com a normal. Es presumeix que les operacions que presenten imports vençuts amb més de 30 dies d'antiguitat tenen debilitats, llevat que hi hagi una prova en contra.

Pel que fa a l'*Stage 3* o la consideració de risc dubtós, cal matisar que per raó de la morositat del client es comprèn l'import total dels instruments de deute, sigui quin sigui el seu titular i garantia, que tinguin algun import vençut per principal, interessos o despeses pactats contractualment, amb més de 90 dies d'antiguitat, llevat que escaigui classificar-los com a fallits. També s'inclouen en aquesta categoria les garanties concedides en què l'avalat ha incorregut en morositat. El criteri d'aplicació de l'arrossegament per risc persona quan les operacions amb imports vençuts amb més de 90 dies d'antiguitat siguin superiors al 20% dels imports pendents de cobrament.

Pel que fa a les exposicions fora de balanç no qualificades de dubtoses per raó de la morositat del titular el pagament de les quals sigui probable i la seva recuperació, dubtosa seran considerades de *Stage 3* per altres motius diferents de la morositat.

El Grup classifica com a fallits els instruments de deute, vençuts o no, per als quals després d'una anàlisi individualitzada es considera remota la seva recuperació i es procedeix a donar-los de baixa de l'actiu, sens perjudici de les actuacions que es puguin dur a terme per intentar aconseguir el seu cobrament fins que no s'hagin extingit definitivament els seus drets, sigui per prescripció, condonació o altres causes.

Sobre la base dels criteris de gestió i seguiment de risc de crèdit, CaixaBank considera com a acreditats individualment significatius aquells que per la seva exposició i el seu nivell de risc requereixen una anàlisi individualitzada. Les condicions suficients per a la consideració d'acreditat individualment rellevant es detallen a

l'apartat «Seguiment i mesurament del risc de crèdit» del Cicle del Risc de Crèdit.

Per classificar en aquesta categoria operacions abans que transcorrin els terminis indicats, serà necessari que el Grup provi el caràcter de remota recuperabilitat d'aquestes operacions.

D'acord amb l'experiència de recobraments per part del Grup, es considera remota la recuperació del romanent de les operacions hipotecàries quan no hi ha garanties addicionals una vegada s'ha recuperat el bé, i per tant, aquest romanent es classifica com a fallit.

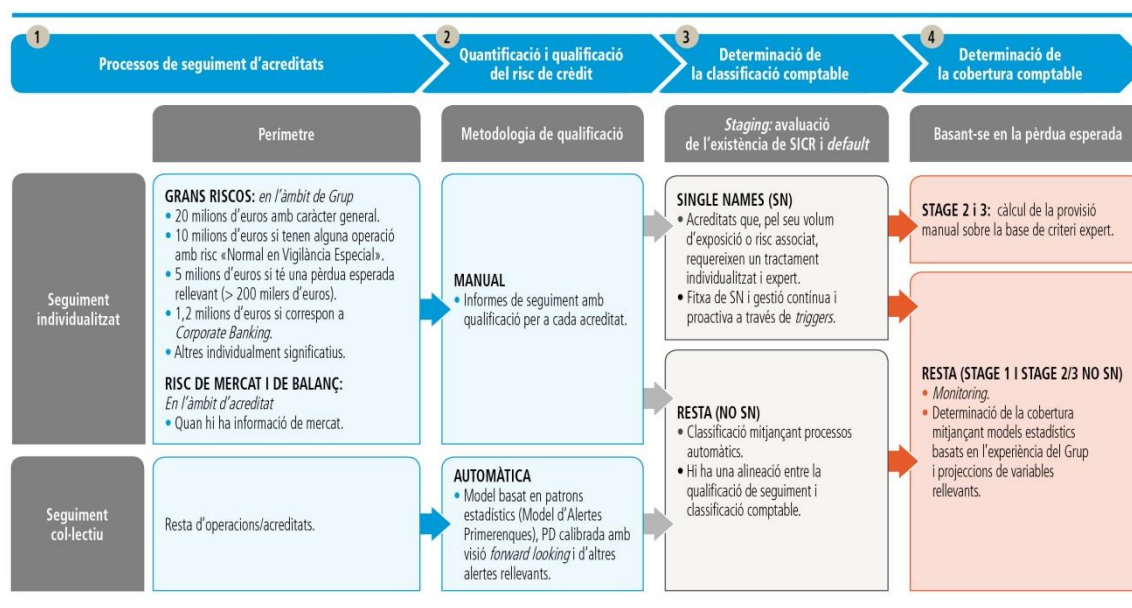
Per a més detall sobre els criteris comptables del Grup, veure nota «2. Principis i polítiques comptables i criteris de valoració aplicats» de la Memòria dels Comptes Anuals del Grup.

Seguiment i mesurament del risc de crèdit

El Grup disposa d'un sistema de seguiment i mesurament que garanteix la cobertura de

qualsevol acreditat i/o operació mitjançant procediments metodològics adaptats a la naturalesa de cada titular i risc:

Procés de seguiment i mesurament del Risc de Crèdit

Figura 9

1. Processos de seguiment d'acreditats

El resultat de l'acció de seguiment és establir una conclusió que determini la qualitat del risc assumit amb un acreditat («Qualificació de Seguiment») i les accions que cal fer, si escau, incloent-hi l'estimació del deteriorament. L'objecte del seguiment del risc són acreditats titulars d'instruments de deute i exposicions fora de balanç que comportin risc de crèdit. Els resultats són una referència per a la política de concessions futures.

El seguiment de les exposicions s'articula en la Política de Seguiment de Risc de Crèdit, en funció de l'exposició i l'especificitat d'aquestes, i se segrega en àmbits diferenciats, de conformitat amb les diferents metodologies de mesurament del risc de crèdit.

La qualificació de seguiment és una valoració efectuada sobre la situació del client i dels seus riscos. Les diferents qualificacions de seguiment de risc són, de millor a pitjor: inapreciable, baix, mitjà, mitjà-alt i dubtós; i poden generar-se de manera manual (en el cas del perímetre d'acreditats sota seguiment individualitzat) o automàtica (per a la resta).

En funció del perímetre de seguiment i qualificació en què estiguin inclosos els acreditats, aquest pot ser:

- **Seguiment individualitzat:** aquests procediments s'apliquen a exposicions d'import rellevant i/o que presenten característiques específiques. El seguiment de grans riscos condueix a l'emissió d'informes de seguiment de grups, i conclou en qualificació de seguiment per als acreditats que el componen.
- **Seguiment col·lectiu:** les qualificacions en aquest cas s'obtenen a partir de la combinació d'un model estadístic específic referit com el Model d'Alertes Primerenques (MAT), la probabilitat d'incompliment (PD per a *probability of default*) calibrada amb visió *forward looking*¹⁰ (consistent amb la utilitzada en el càlcul de les cobertures per risc de crèdit) i diverses alertes rellevants. Tant el MAT com la PD s'obtenen amb una freqüència

¹⁰ Per a més detall sobre la incorporació d'informació *forward-looking* en els models de pèrdua esperada es pot consultar l'apartat 3.3.2.3. Seguiment i mesurament del risc de crèdit de la Memòria del Grup CaixaBank.

mínima mensual, la qual és diària en el cas de les alertes.

- Addicionalment, els models MAT i PD estan subjectes a la Política de Models del Grup i han de complir els requisits que s'hi inclouen.

2. Quantificació i qualificació del risc de crèdit

El risc de crèdit quantifica les pèrdues derivades per l'incompliment de les obligacions financeres per part dels acreditats sobre la base de dos conceptes: la pèrdua esperada i la pèrdua inesperada.

- **Pèrdua esperada (PE).** És la mitjana o esperança matemàtica de les pèrdues possibles i es calcula com el producte de les tres magnituds següents: PD (*probability of default*), exposició (EAD per a *exposure at default*) i severitat (LGD per a *loss given default*).
- **Pèrdua inesperada.** Són les pèrdues potencials imprevistes, produïdes per la variabilitat que poden tenir les pèrdues respecte a la pèrdua esperada estimada, i poden ser fruit de canvis sobtats de cicle, variació en els factors de risc o en la dependència entre el risc de crèdit dels diferents deutors. Les pèrdues inesperades són poc probables i d'import elevat i han de ser absorbides pels recursos propis del Grup. El càlcul de la pèrdua inesperada també es basa, principalment, en la PD, EAD i LGD de les operacions.

L'estimació dels paràmetres del risc de crèdit es basa en la mateixa experiència històrica d'impagament. Per fer-ho, es disposa d'un conjunt d'eines i tècniques d'acord amb les necessitats particulars de cadascun dels riscos, les quals es descriuen a continuació partint de la seva afectació sobre els tres factors de càlcul de la pèrdua esperada:

- **Exposició (EAD):** l'exposició estima el deute pendent en cas d'incompliment del client. Aquesta magnitud és rellevant per als instruments financers que tenen una estructura d'amortització variable en funció de les disposicions que faci el client (generalment, qualsevol producte *revolving*).

L'obtenció d'aquesta estimació es basa en l'observació de l'experiència interna de

morositat, relacionant els nivells de disposició en el moment de l'incompliment i els 12 mesos anteriors. Per a la construcció del model es tenen en compte variables rellevants com la naturalesa del producte, el termini fins al venciment i les característiques del client.

- **Probabilitat d'incompliment (PD):** el Grup disposa d'eines d'ajuda a la gestió per a la predicció de la probabilitat d'incompliment de cada acreditat que cobreixen gairebé la totalitat de l'activitat creditícia.

Aquestes eines, implantades a la xarxa d'oficines i integrades en els canals de concessió i seguiment de risc, han estat desenvolupades d'acord amb l'experiència històrica de mora i incorporen les mesures necessàries per ajustar els resultats tant al cicle econòmic, amb l'objectiu d'oferir mesuraments relativament estables a llarg termini, com a l'experiència recent i a projeccions futures. Els models es poden classificar en funció de la seva orientació al producte o al client:

- Les eines orientades al producte s'utilitzen bàsicament en l'àmbit d'admissió de noves operacions de banca detallista (*scorings* d'admissió) i prenen en consideració característiques del deutor, informació derivada de la relació amb els clients, alertes internes i externes i característiques pròpies de l'operació, per determinar la seva probabilitat d'incompliment.
- Les eines orientades al client avaluen la probabilitat d'incompliment del deutor. Estan integrades per *scorings* de comportament per al seguiment del risc de persones físiques i per *ratings* d'empreses.

Pel que fa a empreses, les eines de *rating* són específiques en funció del segment al qual pertanyen. Particularment, en el cas de microempreses i pimes, el procés d'avaluació es basa en un algoritme modular, i es valoren quatre àrees d'informació diferents: els estats financers, la informació derivada de la relació amb els clients, alertes internes i externes i altres aspectes qualitius.

Pel que fa a grans empreses, el Grup disposa de models que tenen com a objectiu replicar i ser coherents amb els *ratings* de les agències de qualificació i

requereixen el criteri expert dels analistes. Davant la falta d'una freqüència suficient de morositat interna en aquest segment per a l'elaboració de models purament estadístics, la construcció d'aquests models s'alinea amb la metodologia de Standard & Poor's, de manera que s'han pogut utilitzar les taxes d'incompliment global publicades per aquesta agència de *rating*, la qual cosa afegeix fiabilitat a la metodologia.

L'actualització dels *scorings* i *ratings* de clients s'efectua mensualment amb l'objectiu de mantenir actualitzada la qualificació creditícia, amb l'excepció del *rating* de grans empreses, que s'actualitza amb una freqüència com a mínim anual i també sempre que es produeixin esdeveniments significatius que puguin alterar la qualitat creditícia de l'acreditat. En l'àmbit de persones jurídiques es fan accions periòdiques d'actualització d'estats financers i informació qualitativa per aconseguir el màxim nivell de cobertura del *rating* intern.

- **Severitat (LGD):** la severitat quantifica el percentatge del deute que no es podrà recuperar en cas d'incompliment del client.

Es calculen les severitats històriques amb informació interna, considerant els fluxos de caixa associats als contractes des de l'incompliment. Els models permeten obtenir severitats diferenciades en funció de la garantia, la relació préstec/valor (LTV), el tipus de producte, la qualitat creditícia de l'acreditat i, per als usos que la regulació ho requereixi, les condicions recessives del cicle econòmic. Dins aquest còmput també es fa una aproximació de les despeses indirectes (personal d'oficines, infraestructura, etc.) associades al procés de recuperació. En el cas de grans empreses, la severitat també incorpora elements de judici expert de forma coherent amb el model de *rating*.

A més de l'ús regulatori per a la determinació dels recursos propis mínims del Grup i el càlcul de cobertures, els paràmetres de risc de crèdit (PD, LGD i EAD) intervenen en diverses eines de gestió com la del càlcul de rendibilitat ajustada al risc, eina de *pricing*, preclassificació de clients, eines de seguiment i sistemes d'alertes.

3. Determinació de la classificació comptable

La classificació comptable de les operacions amb risc de crèdit entre els diferents *Stage* de NIIF 9¹¹ es determinarà en funció de si s'ha produït o no un increment significatiu del risc de crèdit (SICR) des del reconeixement inicial de l'operació, i/o de si s'ha produït o no un esdeveniment d'incompliment.

S'entendrà que hi ha hagut un increment significatiu del risc (SICR) i, per tant, es classificaran les operacions com a *Stage 2*, quan es presentin debilitats que puguin suposar assumir pèrdues significativament superiors a les esperades en el moment de la concessió. En aquest sentit, per a la identificació de debilitats en operacions i acreditats, el Grup disposa dels processos de seguiment i qualificació que s'han descrit anteriorment.

A aquest efecte, el Grup procedeix a la classificació comptable a *Stage 2* quan hi ha hagut un empitjorament significatiu de la qualificació de seguiment de l'acreditat respecte de l'origen de l'operació o un increment relatiu de PD rellevant també respecte de l'origen de l'operació.

Finalment, a més de per aplicació dels criteris anteriors, es classifiquen en *Stage 2* les operacions següents: **i)** operacions incloses en un acord de sostenibilitat i que no hagin completat el període de prova; **ii)** operacions de refinançament, refinançades o reestructurades, que no sigui procedent classificar com a dubtoses i estiguin en el període de prova; **iii)** operacions d'acreditats en concurs de creditors en què no sigui procedent la seva classificació en *Stage 3* o fallit; i **iv)** operacions en què hi hagi imports vençuts amb més de 30 dies d'antiguitat, llevat que hi hagi una prova en contra.

Llevat que estiguin identificades com a operacions de refinançament, refinançades o reestructurades, es classificaran en *Stage 1* les operacions que deixin de satisfer les condicions per estar classificades en *Stage 2*.

Pel que fa a les operacions de refinançament, refinançades o reestructurades classificades en *Stage 2* perquè no és procedent classificar-les com a *Stage 3* en la data de refinançament o reestructuració o per haver estat reclassificades des de la categoria de *Stage 3*, romandran identificades com en *Stage 2* durant un període de prova fins que es compleixin tots els requisits

¹¹ Vegeu Nota 2 de la memòria del Grup CaixaBank.

següents: i) que s'hagi conclòs que no és previsible que puguin tenir dificultats financeres i que, per tant, resulta altament probable que puguin complir les seves obligacions davant l'entitat dins el termini establert i en la forma pertinent; ii) que hagi transcorregut un termini mínim de dos anys des de la data de formalització de l'operació de reestructuració o refinançament o, si és posterior, des de la data de reclassificació des de *Stage 3*; iii) que algun dels titulars no tingui cap altra operació amb imports vençuts més de 30 dies al final del període de prova; i iv) que el titular hagi pagat les quotes meritades de principal i interessos des de la data en què s'hagi formalitzat l'operació de reestructuració o refinançament o, si és posterior, des de la data de reclassificació des de *Stage 3*.

A més, serà necessari que el titular hagi satisfet mitjançant pagaments regulars un import equivalent a tots els imports (principal i interessos) que es trobin vençuts en la data de l'operació de reestructuració o refinançament, o que s'hagin donat de baixa com a conseqüència d'aquesta, o bé, quan sigui més adequat tenint en compte les característiques de les operacions, que s'hagin verificat altres criteris objectius que demostrin la capacitat de pagament del titular. La qual cosa implica que no hi hagi clàusules contractuals que dilatin el reemborsament, com ara períodes de carència per al principal.

S'entendrà que hi ha hagut un **esdeveniment d'incompliment** (*default*) i, per tant, es classificaran en *Stage 3* les operacions que, independentment del titular i la garantia, tinguin algun import vençut per principal, interessos o despeses pactats contractualment, amb més de 90 dies d'antiguitat, així com la resta de les operacions de titulars quan les operacions amb imports vençuts amb més de 90 dies d'antiguitat siguin superiors al 20% dels imports pendents de cobrament.

Les operacions classificades en *Stage 3* per raó de la morositat del client es reclassificaran en *Stage 1* o *Stage 2* quan, com a conseqüència del cobrament de part dels imports vençuts, desapareixen les causes que han motivat la seva classificació com a *Stage 3* i no subsisteixen dubtes raonables sobre el seu reemborsament total per part del titular per altres raons.

A més, es classificaran en *Stage 3* les operacions següents: i) operacions amb saldos reclamats judicialment; ii) operacions en què s'ha iniciat el procés d'execució de la garantia real; iii)

operacions de titulars en concurs de creditors que no sigui procedent classificar en fallit; iv) operacions de refinançament, refinançades o reestructurades a les quals correspongui la seva classificació en dubtós, incloent-hi aquelles que havent estat en dubtós abans de l'inici del període de prova siguin refinançades o reestructurades novament o arribin a tenir imports vençuts amb una antiguitat superior als 30 dies; i v) operacions de titulars que després d'una revisió individualitzada presentin dubtes raonables sobre el seu reemborsament total (principal i interessos) en els termes pactats contractualment.

Llevat que estiguin identificades com a operacions de refinançament, refinançades o reestructurades, les operacions classificades en *Stage 3* per raons diferents de la morositat del client es podran recllassificar en *Stage 1* o *Stage 2* si, com a conseqüència d'un estudi individualitzat, desapareixen els dubtes raonables sobre el seu reemborsament total per part del titular en els termes pactats contractualment i no hi ha imports vençuts amb més de noranta dies d'antiguitat en la data de reclassificació en *Stage 1* o *Stage 2*.

En el cas d'operacions de refinançament, refinançades o reestructurades per considerar que la qualitat creditícia de l'operació ha millorat i que, per tant, és procedent la seva recllassificació en *Stage 2* serà necessari que, amb caràcter general, es verifiquin tots els criteris següents: i) que hagi transcorregut un any des de la data de refinançament o reestructuració; ii) que el titular hagi pagat les quotes meritades de principal i interessos (és a dir, que l'operació no presenti imports vençuts) i hagi reduït el principal renegociat, des de la data en què s'hagi formalitzat l'operació de reestructuració o refinançament o, si és posterior, des de la data de recllassificació d'aquella a la categoria de dubtós; iii) que s'hagi satisfet mitjançant pagaments regulars un import equivalent a tots els imports, principal i interessos, que es trobin vençuts en la data de l'operació de reestructuració o refinançament, o que s'hagin donat de baixa com a conseqüència d'aquesta, o bé quan sigui més adequat tenint en compte les característiques de les operacions, que s'hagin verificat altres criteris objectius que demostrin la capacitat de pagament del titular; i iv) que algun dels titulars no tingui cap altra operació amb imports vençuts en més de 90 dies.

Els riscos d'acreditats declarats en concurs de creditors sense petició de liquidació seran

reclassificats en *Stage 2* quan l'acreditat hagi pagat, almenys, el 25% dels crèdits de l'entitat afectats pel concurs –una vegada descomptada, si escau, la quitança acordada o quan hagin transcorregut dos anys des de la inscripció al Registre Mercantil de la interlocutòria d'aprovació del conveni de creditors, sempre que aquest conveni s'estigui complint fidelment i l'evolució de la situació patrimonial i financera de l'empresa elimini els dubtes sobre el reemborsament total dels debits, tot això llevat que s'hagin pactat interessos notòriament inferiors als de mercat.

A continuació, es detalla el procés de determinació de la classificació comptable dels acreditats:

- **Single Name:** per a aquests acreditats es fa una avaluació contínua de l'existència d'evidències o indicis de deteriorament, així com del potencial increment significatiu del risc des del reconeixement inicial (SICR), i es valoren les pèrdues associades als actius d'aquesta cartera.

Amb l'objectiu d'ajudar en la gestió proactiva de les evidències i indicis de deteriorament i increment significatiu del risc, el Grup ha desenvolupat uns *triggers*, a nivell acreditat i a nivell operació, que s'agrupen en funció del segment al qual pertanyen, ja que aquest condiona la tipologia de la informació necessària per a l'anàlisi del risc de crèdit i la sensibilitat a l'evolució de les variables indicatives del deteriorament. Els *triggers* són indicis de deteriorament de l'actiu que afecten el client o les operacions. Aquests *triggers* són valorats per l'analista per determinar la classificació en *Stage 2* o *Stage 3* de les operacions del client:

- *Triggers* globals:
 - Dificultats financeres de l'emissor o deutor. Hi ha *triggers* de dubtós subjectiu (p. ex. informació financera desfavorable del deutor, mesurada a través de diverses ràtios sobre els EEFF disponibles) i *triggers* de mínim *Stage 2* (per empitjorament de la qualificació de seguiment).
 - Incompliment de clàusules contractuals, impagaments o retards en el pagament d'interessos o principal. Hi ha *triggers* de *Stage 3* (p. ex. impagaments superiors a

90 dies) i *triggers* de mínim *Stage 2* (impagaments superiors a 30 dies).

- Per dificultats financeres, s'atorguen als acreditats concessions o avantatges que no es considerarien d'una altra manera. *Trigger* de mínim *Stage 2* (refinançament).
- Probabilitat que el prestatari entri en fallida o reestructuració. *Trigger* de *Stage 3* (Concurs de Creditors).
- *Triggers* de mercat. Hi ha *triggers* referents a la identificació de dificultats financeres del deutor o emissor, referents a l'incompliment de clàusules contractuals o bé per desaparició d'un mercat actiu per al títol financer.
- *Triggers* específics: per a sectors com el promotor, *project finance*, administracions públiques.

En aquells casos en què, segons el parer de l'analista, suposin classificació de contractes com a *Stage 2* o *Stage 3*, es procedeix al càlcul expert de la provisió específica.

- **Resta de contractes (No Single Name):** com s'ha comentat anteriorment, quan hi ha hagut un empitjorament significatiu de la qualificació de seguiment de l'acreditat respecte a l'origen de l'operació o un increment relatiu de PD rellevant també respecte a l'origen de l'operació, es procedeix a classificar el contracte en *Stage 2*. A aquests efectes, la classificació es revisa mensualment, utilitzant la classificació de seguiment i PD més recents que s'actualitzen amb una freqüència també mensual o més alta. La resta de criteris de classificació en *Stage 2* o *Stage 3* també es revisen amb una freqüència mensual.

4. Determinació de la cobertura comptable

L'objectiu dels requeriments de la NIIF 9 sobre deteriorament de valor és que es reconeixin les pèrdues creditícies esperades de les operacions, avaluades sobre una base col·lectiva o individual, considerant tota la informació raonable i fonamentada disponible, incloent-hi la de caràcter prospectiu (*forward-looking*).

Principis per a l'estimació de les pèrdues creditícies esperades a l'efecte de la determinació de les cobertures de pèrdua per risc de crèdit

La cobertura calculada o provisió es defineix com la diferència entre l'import en llibres brut de l'operació i el valor actualitzat de l'estimació dels fluxos d'efectiu que s'espera cobrar, descomptats amb el tipus d'interès efectiu de l'operació, considerant les garanties eficaces rebudes.

El Grup estima les pèrdues creditícies esperades d'una operació de manera que aquestes pèrdues reflecteixin:

- a. un import ponderat i no esbiaixat, determinat mitjançant l'avaluació d'una sèrie de resultats possibles;
- b. el valor temporal dels diners, i
- c. la informació raonable i fonamentada que estigui disponible en la data de referència, sense cost ni esforç desproporcionat, sobre successos passats, condicions actuals i previsions de condicions econòmiques futures.

D'acord amb la normativa aplicable, el mètode de càlcul de la cobertura està determinat en funció de si l'acreditat és individualment significatiu i de la seva classificació comptable.

- Si el client, a més de ser individualment significatiu, presenta operacions en situació dubtosa (per raó de la morositat o bé per raons diferents de la morositat) o en *Stage 2*, la cobertura de les seves operacions dubtoses serà estimada mitjançant una anàlisi detallada dels fluxos del client tenint en compte la situació del titular d'aquestes, i els fluxos que s'esperen desemborsar s'avaluaran mitjançant metodologies en funció de la capacitat del client per generar fluxos per la seva activitat.
- En la resta de casos, la cobertura s'estima de forma col·lectiva mitjançant metodologies internes, subjectes a la Política de Models i Paràmetres vigent, d'acord amb l'experiència històrica pròpia d'incompliments i recuperacions de carteres i tenint en compte el valor actualitzat i ajustat de les garanties eficaces. Addicionalment, es tindran en consideració previsions de condicions econòmiques futures sota diversos escenaris.

Per a la determinació de les cobertures per pèrdues creditícies de les carteres sota anàlisi col·lectiva s'utilitzen models d'estimació de la

PD; de la probabilitat de regularització dels incompliments (concretament la seva magnitud complementària, la probabilitat de no cura o PNC); severitat en cas de no regularització (*loss-given-loss* o LGL); models de valor recuperable de garanties hipotecàries (*haircuts*), així com ajustos per obtenir estimacions amb caràcter *lifetime* o *forward-looking*, segons que correspongui, en funció de la classificació comptable del contracte.

Els models utilitzats es reestimen o reentrenen semestralment i s'executen mensualment per recollir en qualsevol moment la situació econòmica de l'entorn i ser representatius del context econòmic vigent. D'aquesta manera es redueixen les diferències entre les pèrdues estimades i les observacions recents. Als models s'incorpora una visió no esbiaixada de la possible evolució futura (*forward-looking*) per a la determinació de la pèrdua esperada considerant factors macroeconòmics més rellevants: i) creixement del PIB, ii) la taxa de desocupació, iii) EURIBOR a 12 mesos i iv) creixement del preu de l'habitatge. En aquest sentit, el Grup genera un escenari base, així com un rang d'escenaris potencials que li permeten ajustar, en base ponderada a la seva probabilitat, les estimacions de pèrdua esperada.

El procés de càlcul s'estructura en dos passos:

- Determinació de la base provisionable, que es divideix en dos passos:
 1. Càlcul de l'import d'exposició, consistent en la suma de l'import en llibres brut en el moment del càlcul més els imports fora de balanç (disponibles o risc de firma) que s'espera que puguin estar desemborsats en el moment en què el client compleixi les condicions perquè sigui considerat dubtós.
 2. Càlcul del valor recuperable de les garanties eficaces vinculades a l'exposició. A l'efecte de determinar el valor recuperable d'aquestes garanties, en el cas de garanties immobiliàries, els models estimen l'import de venda futura d'aquesta garantia al qual descompten la totalitat de les despeses que es produirien fins a la venda.
- Determinació de la cobertura a aplicar sobre aquesta base provisionable:

Aquest càlcul es fa tenint en compte la probabilitat d'incompliment del titular de l'operació, la probabilitat de regularització o cura i la pèrdua que es produiria en cas que no tingués lloc aquesta regularització o cura.

Per a carteres poc materials per a les quals, des d'un punt de vista de processos o per manca de representativitat de l'experiència històrica, es consideri que l'enfocament de models interns no és adequat, el Grup pot utilitzar els percentatges per defecte de cobertura que estableixin les normatives nacionals vigents.

Tant les operacions classificades sense risc apreciable com aquelles operacions que com a conseqüència de la tipologia del seu garant siguin classificades sense risc apreciable podran tenir un percentatge de cobertura del 0%. Aquest percentatge només s'aplicarà sobre el risc cobert.

Les cobertures estimades individualment o col·lectivament han de ser coherents en termes del tractament que es dona a les diferents categories en què es poden classificar les operacions, de manera que el nivell de cobertura per a una operació ha de ser superior al nivell que li correspondria si estigués classificada en una altra categoria de risc de crèdit inferior.

En els cicles de revisió també s'introdueixen les millores necessàries detectades en els exercicis de comparació retrospectiva (*backtesting*) i *benchmarking*. Així mateix, els models desenvolupats estan documentats i permeten la rèplica per part d'un tercer. La documentació conté les definicions clau, la informació relativa al procés d'obtenció de mostres i tractament de dades, els principis metodològics i resultats obtinguts, així com la seva comparativa amb exercicis previs.

CaixaBank disposa d'un total de 80 models per tal d'obtenir els paràmetres necessaris per al càlcul de cobertures sota anàlisi col·lectiva. Per a cadascun dels paràmetres de risc, és possible utilitzar diferents models per adaptar-se a cada tipologia d'exposició. Concretament, els models són els que s'indiquen a continuació:

- 18 models de paràmetres de *Scoring* i *Rating*
- 21 models de paràmetres de PD
- 9 models de paràmetres d'EAD
- 19 models de paràmetres de PNC
- 9 models de paràmetres de LGL
- 3 models de paràmetres de *Haircut*
- 1 model de paràmetres de transformació LT/FL (*Life-time/Forward-looking*)

Altres filials també disposen dels seus propis models interns. En el cas de BPI, un total de 50, i en el cas de CaixaBank Consumer Finance, un total de 27.

Gestió de morositat

La funció de morositat i recuperacions és l'últim pas del procés de gestió del risc de crèdit i està alineada amb les directrius de gestió de riscos del Grup.

L'activitat recuperadora és una prioritat màxima en la gestió de riscos del Grup en els últims anys. D'aquesta manera, el Grup ha reforçat el model de govern i el marc operatiu de la gestió d'actius problemàtics, i disposa d'una visió integral de tot el cicle de vida associat al procés de recuperació de la morositat i de la gestió dels actius adjudicats.

L'activitat recuperadora és responsabilitat de la xarxa d'oficines, per bé que durant el quart trimestre de 2017 es va crear la Direcció Executiva de Morositat, Recuperacions i Actius Adjudicats, amb dependència jeràrquica del Conseller Delegat, equip que de manera coordinada amb la xarxa d'oficines té com a funció la gestió dels saldos dubtosos, els saldos potencialment dubtosos i, finalment, les vendes d'actius adjudicats o rebuts en pagament de deutes.

S'inicia com una activitat preventiva abans de l'incompliment, o exigibilitat de l'obligació, i acaba amb la recuperació o situació de fallit definitiu d'aquesta. La capillaritat i especialització de la xarxa d'oficines permeten conèixer la realitat del client i detectar els primers indicis de deteriorament de solvència de l'acreditat per adoptar mesures oportunes amb la màxima diligència. En aquest sentit, es monitoren les operacions i les seves garanties associades i, si escau, s'inicien les reclamacions per aconseguir la recuperació del deute partint dels principis següents: i) prevenció mitjançant detecció primerenca del risc d'impagament; ii) activitats

dirigides a ajudar el client a trobar solucions davant situacions d'irregularitats en els pagaments, considerant el seu grau de vinculació, i iii) cercant la màxima anticipació per assolir un millor posicionament davant el deutor i altres creditors.

El coneixement i la proximitat amb el client permet gestionar de manera diferenciada situacions d'especial vulnerabilitat social, provocada en la majoria d'ocasions per un entorn macroeconòmic desfavorable viscut anys enrere. En aquest sentit, el Grup està adherit al Codi de Bones Pràctiques per a la reestructuració viable dels deutes amb garantia hipotecària sobre l'habitatge habitual inclòs en el Reial Decret Llei 6/2012 i les seves modificacions posteriors, de mesures per reforçar la protecció als deutors hipotecaris, reestructuració de deute i lloguer social. En aquest àmbit, ha desenvolupat un Pla d'Ajudes i solucions particularitzades a clients que tinguin dificultats econòmiques de caràcter conjuntural, amb voluntat de col·laboració i amb un bon comportament històric. Totes aquestes accions contribueixen a una millor evolució de la taxa de morositat i reforcen tant la vinculació com el compromís del Grup amb els seus clients.

Actius adquirits en pagament de deutes

BuildingCenter és la societat del Grup encarregada de la tinença dels actius immobiliaris a Espanya, que procedeixen bàsicament de les regularitzacions de l'activitat creditícia del Grup per qualsevol de les vies següents: i) adjudicació en subhasta com a conclusió d'un procediment d'execució, generalment hipotecària; ii) adquisició d'actius immobiliaris hipotecats concedits a particulars, amb la posterior subrogació i cancel·lació dels deutes, i iii) adquisició d'actius immobiliaris concedits a societats, generalment promotores immobiliàries, per a la cancel·lació dels seus deutes.

El procés d'adquisició inclou la realització de revisions jurídiques i tècniques dels immobles a través dels comitès designats a aquest efecte.

En tots els casos, la fixació dels preus d'adquisició es fa d'acord amb taxacions actualitzades fetes per societats de taxació homologades pel Banc d'Espanya i els paràmetres definits en la normativa interna per a aquest tipus d'operacions.

Les estratègies desenvolupades per a la comercialització d'aquests actius són les següents:

- Venda individual: hi ha un contracte de *servicing* amb Servihabitat Servicios Inmobiliarios durant un període de 5 anys per a la comercialització multicanal a través de les seves oficines pròpies, la col·laboració externa de la xarxa d'agents immobiliaris i una presència activa a internet. A aquesta activitat comercial, s'afegeix com a peça clau el reforç en la prescripció d'immobles generat per la xarxa d'oficines.
- Vendes institucionals: dins l'estratègia del Grup es tenen en compte operacions institucionals de vendes de carteres d'actius a altres societats especialitzades.
- Finalització de promocions: amb l'objectiu que algunes d'aquestes promocions es puguin comercialitzar s'efectua un conjunt d'actuacions menors per a la seva millora. Aquestes actuacions es duen a terme aprofitant sinergies dins el Grup.
- Promoció pròpia: restringida a operacions molt concretes en què la qualitat i les característiques de l'actiu fan que el seu desenvolupament sigui la via més clara i segura de recuperar-ne la inversió.
- Explotació en lloguer: permet aprofitar una demanda en auge i generar ingressos recurrents, alhora que es crea un valor afegit sobre l'immoble en cas de venda institucional futura.

Polítiques de refinançament

El Grup disposa d'una detallada política de refinançament de deutes de clients que comparteix els principis generals publicats per l'EBA per a aquest tipus d'operacions.

D'acord amb el que estableix la normativa, aquestes operacions corresponen a aquelles en què el client ha presentat, o es preveu que pugui presentar, dificultats financeres per atendre les seves obligacions de pagament en els termes contractuals vigents i, per aquest motiu, s'ha procedit a modificar, cancel·lar i/o fins i tot formalitzar una nova operació.

Aquestes operacions es podran materialitzar a través de:

- La concessió d'una nova operació (operació de refinançament) amb la qual es cancel·len totalment o parcialment altres operacions (operacions refinançades) que han estat prèviament concedides per qualsevol empresa del Grup al mateix titular o altres empreses del seu grup econòmic. Passen a estar al corrent de pagaments els riscos prèviament vençuts.
- La modificació de les condicions contractuals d'operació existent (operacions reestructurades) de manera que variï el seu quadre d'amortització (carències, augment del termini, rebaixa del tipus d'interès, modificació del quadre d'amortització, ajornament de tot o part del capital al venciment, etc.).
- L'activació de clàusules contractuals pactades en origen que dilatin el reemborsament del deute (carència flexible).
- La cancel·lació parcial del deute sense que hi hagi aportació de fons del client (adjudicació, compra o dació de les garanties, o condonació de capital, interessos, comissions o qualsevol altra despesa derivada del crèdit atorgat al client).

L'existència d'impagaments previs és un indicatiu de dificultats financeres. Es presumeix, llevat que hi hagi una prova en contra, que hi ha una reestructuració o refinançament quan la modificació de les condicions contractuals afecti operacions que han estat vençudes durant més de 30 dies almenys una vegada en els tres mesos anteriors a la seva modificació. No obstant això, no és condició necessària l'existència d'impagaments previs perquè una operació es consideri de refinançament o reestructurada.

La cancel·lació d'operacions, modificació de condicions contractuals o activació de clàusules que dilatin el reemborsament davant la impossibilitat de fer front a venciments futurs constitueix també un refinançament/reestructuració.

Davant les anteriors, les renovacions i renegociacions es concedeixen sense que el prestatari tingui, o es prevegi que pugui tenir en el futur, dificultats financeres; és a dir, es formalitzen per motius comercials i no per tal de facilitar el pagament en la concessió de l'operació.

Perquè una operació pugui considerar-se com a tal, els titulars han de tenir capacitat per obtenir en el mercat, en la data, operacions per un import i amb unes condicions financeres anàlogues a les que li apliqui l'entitat. Aquestes condicions, al seu torn, han d'estar ajustades a les que es concedeixin en aquesta data a titulars amb perfil de risc similar.

Per a més detall sobre els criteris de classificació i transició de risc, veure el punt 3 Determinació de la classificació comptable de l'apartat «Seguiment i Mesurament del Risc de Crèdit».

Els procediments i les polítiques aplicats en la gestió de riscos permeten fer un seguiment detallat de les operacions creditícies. En aquest sentit, qualsevol operació detectada que pugui requerir modificacions en les seves condicions, com a conseqüència d'evidència de deteriorament en la solvència de l'acreditat, ja passa a tenir els marcatges necessaris perquè disposi en la data de la seva modificació de la corresponent provisió per deteriorament. Per tant, com que les operacions estan correctament classificades i valorades al millor judici del Grup, no es posen de manifest requeriments addicionals de provisions per deteriorament sobre els préstecs refinançats.

5.1.2. Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit

A les taules contingudes en aquest apartat, tant sota metodologia estàndard com avançada, es detalla:

- L'exposició original («Exposicions abans d'aplicar el factor de conversió del crèdit i la reducció del risc de crèdit», que inclou exposicions de crèdit dins i fora de Balanç).
- L'EAD («Exposicions després de CCF i CRM»).
- Els Actius Ponderats per Risc (APR o RWA, pel seu acrònim en anglès).
- Del quocient entre EAD i APR s'obté la densitat d'APR. Aquest càlcul equival a la ponderació mitjana que s'aplica a cada categoria d'exposició.

Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit per metodologia estàndard

Per fer el càlcul de les exposicions ponderades per risc mitjançant l'aplicació del mètode

estàndard, la ponderació per risc s'estableix segons la qualitat creditícia de l'exposició. El Grup CaixaBank utilitza les agències de qualificació externa Standard & Poor's, Moody's, Fitch i DBRS designades com a elegibles pel Banc d'Espanya.

Taula 5.5. Correspondència de nivell de qualitat creditícia entre agències de ràtings

Nivell de qualitat creditícia	S&P's	Moody's	Fitch	DBRS
1	AAA a AA-	Aaa a Aa3	AAA a AA-	AAA a AAL
2	A+ a A-	A1 a A3	A+ a A-	AH a AL
3	BBB+ a BBB-	Baa1 a Baa3	BBB+ a BBB-	BBBH a BBBL
4	BB+ a BB-	Ba1 a Ba3	BB+ a BB-	BBH a BBL
5	B+ a B-	B1 a B3	B+ a B-	BH a BL
6	Inferior a B-	Inferior a B3	Inferior a B-	CCCH i inferior

Taula 5.6. Correspondència de nivell de qualitat creditícia per ponderació entre categories d'exposició ⁽¹⁾

Nivell de qualitat creditícia	Administracions centrals o bancs centrals	Entitats del Sector Públic	Entitats qualificades ≤ 3 mesos	Entitats qualificades > 3 mesos	Entitats no qualificades ⁽²⁾	Empreses
1	0%	20%	20%	20%	20%	20%
2	20%	50%	20%	50%	50%	50%
3	50%	100%	20%	50%	100%	100%
4	100%	100%	50%	100%	100%	100%
5	100%	100%	50%	100%	100%	150%
6	150%	150%	150%	150%	150%	150%

⁽¹⁾ Tractament general de les exposicions quedant fora d'abast de la Taula dels casos particulars disposats a la CCR.

⁽²⁾ Per a la categoria "Entitats no qualificades" s'empra com a qualificació la corresponent a l'administració central del país al qual pertany l'exposició.

El Grup CaixaBank aplica el mètode estàndard amb caràcter permanent a les exposicions enumerades a continuació:

- Administracions centrals i bancs centrals.
- Administracions regionals i autoritats locals.
- Institucions.
- Ens del sector públic.
- Entitats.
- Dins d'empreses, la cartera de Finançament especialitzada.

A més, s'avaluen per metodologia estàndard totes aquelles exposicions fora de l'àmbit d'aplicació dels models interns (IRB), així com les exposicions incorporades de Banco BPI.

Segons l'aplicació dels mètodes de càlcul previstos en la regulació europea de requeriments de capital vigent (CRD IV i CRR), si no es disposa de qualificació externa corresponent a exposicions d'Administracions Regionals o Locals, s'utilitzarà la qualificació disponible de l'organisme públic de nivell superior.

Cal destacar que el Grup no assigna qualificacions creditícies d'emissions públiques de valors a actius comparables que no es troben a la cartera de negociació.

Tot seguit es detallen l'exposició original, EAD i APR a desembre de 2018 per segments regulatoris de metodologia estàndard sense incloure-hi les exposicions de risc de contrapart, de titulitzacions ni de la cartera accionarial:

Taula 5.7. EU CR4 - Mètode estàndard - Exposició al risc de crèdit i efectes de la reducció del risc de crèdit

Categories d'exposició	Exposicions abans d'aplicar el factor de conversió del crèdit i la reducció del risc de crèdit		Exposicions després d'aplicar el factor de conversió del crèdit i la reducció del risc de crèdit		APR i densitat dels APR	
	Import en balanç	Import fora de balanç	Import en balanç	Import fora de balanç	APR	Densitat dels APR
<i>Imports en milions d'euros</i>						
Administracions centrals o bancs centrals	54.469	4	56.000	12	9.401	16,78%
Administracions regionals o autoritats locals	10.549	2.011	10.299	475	409	3,79%
Entitats del Sector Públic	3.877	1.046	4.005	381	2.038	46,45%
Bancs Multilaterals de Desenvolupament	25	36	164	-	-	-
Organitzacions Internacionals	-	-	-	-	-	-
Entitats	2.475	1.271	2.404	356	872	31,59%
Empreses	26.524	7.250	23.232	2.292	24.202	94,82%
Exposicions minoristes	10.363	3.235	9.563	248	5.590	56,97%
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	13.871	1.432	13.798	430	5.471	38,45%
Exposicions en situació de default	2.510	168	1.359	17	1.582	114,96%
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-	-
Bons garantits	8	-	8	-	2	20,00%
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-
Organismes d'Inversió Col·lectiva	-	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-	-
Altres partides	11.991	-	11.972	-	8.480	70,83%
Total	136.661	16.453	132.804	4.211	58.046	42,36%

2017

Categories d'exposició	Exposicions abans d'aplicar el factor de conversió del crèdit i la reducció del risc de crèdit		Exposicions després d'aplicar el factor de conversió del crèdit i la reducció del risc de crèdit		APR i densitat dels APR	
	Import en balanç	Import fora de balanç	Import en balanç	Import fora de balanç	APR	Densitat dels APR
Administracions centrals o bancs centrals	52.768	302	54.301	117	9.216	16,93%
Administracions regionals o autoritats locals	10.465	1.957	10.400	174	371	3,51%
Entitats del Sector Públic	3.344	1.081	3.165	254	3.072	89,84%
Bancs Multilaterals de Desenvolupament	17	24	144	0	-	-
Organitzacions Internacionals	-	-	-	-	-	-
Entitats	2.158	805	2.347	390	984	35,95%
Empreses	24.413	6.822	21.018	2.138	21.654	93,51%
Exposicions minoristes	9.212	2.771	8.732	191	4.958	55,56%
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	12.683	677	12.623	104	4.674	36,73%
Exposicions en situació de default	3.092	221	1.640	29	1.961	117,46%
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-	-
Bons garantits	19	-	19	-	4	20,00%
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-
Organismes d'Inversió Col·lectiva	-	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-	-
Altres partides	17.405	-	17.389	-	15.049	86,55%
Total	135.576	14.661	131.778	3.397	61.941	45,82%

A continuació es mostren les distribucions d'exposició i d'actius ponderats per risc partint de les categories regulatòries del CRR i de les diferents

ponderacions de risc aplicades, sense incloure-hi les exposicions de risc de contrapart, de titulitzacions ni de la cartera accionarial:

Taula 5.8. EU CR5 - Mètode estàndard (EAD)

Imports en milions d'euros

Categories d'exposició	EAD																Total	De les quals: sense qualificació
	0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	70%	75%	100%	150%	250%	370%	1250%	Altres	Deducidas		
Administracions centrals o bancs centrals	48.838	-	-	-	1	-	-	-	-	5.687	-	1.485	-	-	-	-	56.012	56.005
Administracions regionals o autoritats locals	9.725	-	-	-	800	-	-	-	-	249	-	-	-	-	-	-	10.774	10.774
Entitats del Sector Públic	574	-	-	-	265	-	3.126	-	-	422	-	-	-	-	-	-	4.387	4.386
Bancs Multilaterals de Desenvolupament	164	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	164	164
Organitzacions Internacionals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	1	13	-	-	2.088	-	408	-	-	250	0	-	-	-	-	-	2.760	1.305
Empreses	926	-	-	-	1	-	145	-	-	24.448	3	-	-	-	-	-	25.524	25.356
Exposicions minoristes	1.695	-	-	-	-	-	3	-	8.113	-	-	-	-	-	-	-	9.811	9.811
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	-	-	-	-	1	11.107	2.646	-	136	337	-	-	-	-	-	-	14.228	14.228
Exposicions en situació de default	-	-	-	-	-	-	0	-	-	964	412	-	-	-	-	-	1.376	1.375
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bons garantits	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	8
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organismes d'Inversió Col·lectiva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres partides	3.451	-	-	-	51	-	-	-	-	8.470	-	-	-	-	-	-	11.972	11.972
Total	65.375	13	-	-	3.216	11.107	6.328	-	8.249	40.828	414	1.485	-	-	-	-	137.015	135.384

Importes en millones de euros

2017

Categorías d'exposició	EAD																Total	De les quals: sense qualificació
	0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	70%	75%	100%	150%	250%	370%	1250%	Otras	Deducidas		
Administracions centrals o bancs centrals	47.165	-	-	-	0	-	0	-	-	5.945	0	1.308	-	-	-	-	54.419	54.412
Administracions regionals o autoritats locals	9.593	-	-	-	763	-	-	-	-	218	-	-	-	-	-	-	10.574	10.574
Entitats del Sector Públic	346	-	-	-	1	-	-	-	-	3.071	-	-	-	-	-	-	3.419	3.419
Bancs Multilaterals de Desenvolupament	144	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	144	144
Organitzacions Internacionals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	1	11	-	-	2.014	-	262	-	-	448	1	-	-	-	-	-	2.737	1.874
Empreses	1.054	-	-	-	-	-	1	-	-	22.098	3	-	-	-	-	-	23.156	23.069
Exposicions minoristes	1.620	-	-	-	-	-	-	-	7.304	-	-	-	-	-	-	-	8.923	8.923
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	-	-	-	-	0	11.378	1.078	-	199	72	-	-	-	-	-	-	12.727	12.727
Exposicions en situació de default	0	-	-	-	0	-	7	-	-	1.071	591	-	-	-	-	-	1.669	1.658
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bons garantits	-	-	-	-	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	19
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organismes d'Inversió Col·lectiva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres partides	2.266	-	-	-	92	-	-	-	-	15.031	-	-	-	-	-	-	17.389	17.389
Total	62.190	11	-	-	2.889	11.378	1.348	-	7.502	47.954	594	1.308	-	-	-	-	135.175	134.207

Tabla 5.9. EU CR5 - Mètode estàndard (APR)

Imports en milions d'euros

Categories d'exposició	APR																Total	De les quals: sense qualificació
	0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	70%	75%	100%	150%	250%	370%	1250%	Otras	Deducidas		
Administracions centrals o bancs centrals	-	-	-	-	0	-	-	-	-	5.687	-	3.714	-	-	-	-	9.401	9.394
Administracions regionals o autoritats locals	-	-	-	-	160	-	-	-	-	249	-	-	-	-	-	-	409	409
Entitats del sector públic	-	-	-	-	53	-	1.563	-	-	422	-	-	-	-	-	-	2.038	2.037
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organitzacions internacionals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	-	0	-	-	418	-	204	-	-	250	0	-	-	-	-	-	872	373
Empreses	-	-	-	-	0	-	73	-	-	24.126	4	-	-	-	-	-	24.202	24.035
Exposicions minoristes	-	-	-	-	-	-	1	-	5.588	-	-	-	-	-	-	-	5.590	5.590
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	-	-	-	-	0	3.861	1.206	-	97	306	-	-	-	-	-	-	5.471	5.471
Exposicions en situació de <i>default</i>	-	-	-	-	-	-	0	-	-	964	618	-	-	-	-	-	1.582	1.580
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bons garantits	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organismes d'inversió col·lectiva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres partides	-	-	-	-	10	-	-	-	-	8.470	-	-	-	-	-	-	8.480	8.480
Total	-	0	-	-	643	3.861	3.047	-	5.686	40.474	622	3.714	-	-	-	-	58.046	57.370

Imports en milions d'euros

2017

Categories d'exposició	APR																Total	De les quals: sense qualificació
	0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	70%	75%	100%	150%	250%	370%	1250%	Otras	Deducidas		
Administracions centrals o bancs centrals	-	-	-	-	0	-	0	-	-	5.945	0	3.271	-	-	-	-	9.216	9.209
Administracions regionals o autoritats locals	-	-	-	-	153	-	-	-	-	218	-	-	-	-	-	-	371	371
Entitats del sector públic	-	-	-	-	0	-	-	-	-	3.071	-	-	-	-	-	-	3.072	3.072
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organitzacions internacionals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	-	0	-	-	403	-	131	-	-	448	2	-	-	-	-	-	984	687
Empreses	-	-	-	-	0	-	1	-	-	21.649	4	-	-	-	-	-	21.654	21.568
Exposicions minoristes	-	-	-	-	-	-	-	-	4.958	-	-	-	-	-	-	-	4.958	4.958
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	-	-	-	-	0	3.948	512	-	145	69	-	-	-	-	-	-	4.674	4.674
Exposicions en situació de default	-	-	-	-	0	-	3	-	-	1.071	886	-	-	-	-	-	1.961	1.952
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bons garantits	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organismes d'inversió col·lectiva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres partides	-	-	-	-	18	-	-	-	-	15.031	-	-	-	-	-	-	15.049	15.049
Total	-	0	-	-	578	3.948	647	-	5.102	47.502	892	3.271	-	-	-	-	61.941	61.543

En la taula següent es mostren les exposicions garantides per béns immobles, desglossades entre béns arrels comercials i residencials.

Taula 5.10. Mètode estàndard: exposicions garantides per immobles per tipus de garantia

Imports en milions d'euros

	Exposició Original	Exposicions després de CRM abans de CCF	EAD	APR	Densitat d'APR	Capital (8%)
Comercials	3.074	3.043	2.693	1.367	50,75%	109
Residencials	12.229	12.185	11.534	4.104	35,58%	328
Total	15.303	15.228	14.228	5.471	38,45%	438

Imports en milions d'euros

2017

	Exposició Original	Exposicions després de CRM abans de CCF	EAD	APR	Densitat d'APR	Capital (8%)
Comercials	1.228	1.217	1.147	576	50,17%	46
Residencials	12.132	12.084	11.580	4.098	35,39%	328
Total	13.361	13.301	12.727	4.674	36,73%	374

Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit per metodologia avançada (IRB)

Es mostren les exposicions sota metodologia avançada (IRB) en funció de les categories regulatòries de la normativa vigent (CRR) per a aquest mètode de càlcul. El Grup disposa de models avançats per al càlcul dels requeriments de recursos propis tant per a la cartera detallista (consum, hipotecari...) com per a la cartera

d'empreses (*corporates*, pimes...) i renda variable. Al subapartat «Utilització del mètode basat en qualificacions internes» a 5.1.3. Aspectes quantitius es relacionen els models IRB autoritzats fins a la data.

El Grup no disposa de models avançats per a les exposicions incorporades de Banco BPI, per la qual cosa aquestes s'avaluen per metodologia estàndard.

Taula 5.11. IRB: Exposicions al risc de crèdit per cartera

Imports en milions d'euros

	PD Mitjana (1)	Exposició Original			EAD			Nombre de deutors (2)	LGD mitjana	Venciment mitjà (anys)	APR	Densidad d'APR	EL	Ajustos de valor i provisions	Capital (8%)
		Quantia en balanç	Quantia fora de balanç	Total Exposició Original	Quantia en balanç	Quantia fora de balanç	Total EAD								
Empreses	6,45%	39.346	23.791	63.137	39.346	9.842	49.188	61	36,06%	5,44	28.171	57,27%	1.326	(1.491)	2.254
Corporates	5,11%	26.693	19.165	45.858	26.693	7.766	34.459	7	38,18%	4,43	21.886	63,51%	843	(907)	1.751
Pimes	9,59%	12.653	4.626	17.279	12.653	2.075	14.728	54	31,12%	7,80	6.286	42,68%	483	(585)	503
Minoristes	6,14%	116.762	39.382	156.144	116.762	5.598	122.360	9.277	25,99%	15,21	22.354	18,27%	2.700	(2.685)	1.788
Cobertes amb hipoteques sobre immobles	5,71%	91.764	23.643	115.407	91.764	464	92.228	1.506	18,33%	18,12	12.503	13,56%	1.641	(1.686)	1.000
Pimes cobertes amb hipoteques / immobles	12,51%	9.437	2.225	11.662	9.437	174	9.611	113	18,36%	12,73	2.398	24,95%	339	(267)	192
Exposicions minoristes renovables elegibles	2,90%	3.288	8.853	12.141	3.288	2.733	6.020	5.104	76,79%	2,99	1.599	26,56%	127	(117)	128
Exposicions Pimes minorista	5,61%	6.172	2.711	8.883	6.172	1.524	7.696	465	53,26%	2,61	2.739	35,59%	263	(260)	219
Altres exposicions minoristes	6,40%	6.101	1.949	8.051	6.101	703	6.804	2.088	64,82%	4,39	3.115	45,78%	329	(356)	249
Total risc de crèdit mètode IRB (3)	6,23%	156.108	63.173	219.281	156.108	15.440	171.547	9.338	28,88%	12,41	50.525	29,45%	4.026	(4.176)	4.042

(1) Inclou cartera en default.

(2) Nombre de deutors en milers.

(3) Només s'inclou risc de crèdit. No s'inclou risc de contrapartida, ni titulitzacions, ni accionarial.

Imports en milions d'euros

2017

	PD Mitjana (1)	Exposició Original			EAD			Nombre de deutors (2)	LGD mitjana	Venciment mitjà (anys)	APR	Densidad d'APR	EL	Ajustos de valor i provisions	Capital (8%)
		Quantia en balanç	Quantia fora de balanç	Total Exposició Original	Quantia en balanç	Quantia fora de balanç	Total EAD								
Empreses	10,29%	37.722	22.782	60.504	37.722	9.280	47.002	58	35,31%	5,83	25.247	53,71%	2.471	(2.409)	2.020
Corporates	8,28%	25.371	18.688	44.059	25.371	7.756	33.127	7	37,05%	5,08	19.693	59,45%	1.723	(1.626)	1.575
Pimes	15,08%	12.352	4.093	16.445	12.352	1.524	13.875	51	31,14%	7,60	5.554	40,02%	749	(782)	444
Minoristes	6,63%	121.075	38.561	159.636	121.075	5.444	126.518	8.978	25,79%	15,66	20.917	16,53%	2.917	(2.565)	1.673
Cobertes amb hipoteques sobre immobles	6,10%	95.158	23.221	118.378	95.158	457	95.615	1.532	18,61%	18,52	11.136	11,65%	1.791	(1.632)	891
Pimes cobertes amb hipoteques / immobles	14,82%	10.745	2.310	13.055	10.745	111	10.856	121	18,85%	12,97	2.345	21,60%	471	(295)	188
Exposicions minoristes renovables elegibles	2,45%	2.820	8.289	11.110	2.820	2.491	5.311	4.598	76,78%	3,07	1.253	23,59%	94	(74)	100
Exposicions Pimes minorista	5,68%	5.708	2.613	8.321	5.708	1.448	7.156	449	52,71%	2,75	2.451	34,24%	249	(245)	196
Altres exposicions minoristes	5,44%	6.644	2.128	8.772	6.644	936	7.580	2.277	65,16%	4,36	3.732	49,24%	312	(319)	299
Total risc de crèdit mètode IRB (3)	7,62%	158.797	61.343	220.139	158.797	14.723	173.520	9.036	28,37%	12,99	46.164	26,60%	5.388	(4.974)	3.693

(1) Inclou cartera en default.

(2) Nombre de deutors en milers.

(3) Només s'inclou risc de crèdit. No s'inclou risc de contrapartida, ni titulitzacions, ni accionarial.

Taula 5.12. EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per cartera i interval de PD

Imports en milions d'euros

Escala de PD	Exposició bruta original inclosa en el balanç	Exposició fora de balanç abans d'aplicar el factor de conversió de crèdit	Factor de conversió del crèdit mitjà	EAD després de la reducció del risc de crèdit i d'aplicar el factor de conversió del crèdit	PD mitjana	Nombre de deutors (*)	LGD mitjana	Venciment mitjà (anys)	APR	Densitat d'APR	EL	Ajustos de valor i previsions
0,00 a <0,15	69.605	31.571	17,38%	75.091	0,07%	3.627	22,90%	14,85	4.137	5,51%	12	(236)
0,15 a <0,25	10.837	4.532	32,94%	12.330	0,18%	578	33,17%	11,68	2.404	19,49%	7	(36)
0,25 a <0,50	23.918	10.350	28,12%	26.828	0,33%	729	31,47%	10,78	7.672	28,60%	27	(99)
0,50 a <0,75	9.138	4.130	37,21%	10.675	0,62%	581	35,99%	7,41	5.482	51,36%	23	(34)
0,75 a <2,50	19.061	7.357	34,54%	21.603	1,48%	2.318	34,85%	8,73	12.669	58,64%	112	(159)
2,50 a <10,00	11.501	3.812	29,83%	12.638	4,98%	993	31,24%	11,69	10.178	80,53%	200	(223)
10,00 a <100,00	3.738	721	18,79%	3.874	25,77%	360	29,72%	12,82	4.881	126,00%	299	(262)
Cartera Sana	147.799	62.474	24,39%	163.040	1,33%	9.185	28,33%	12,35	47.422	29,09%	681	(1.048)
100,00 (Default)	8.308	700	28,49%	8.508	100,00%	153	39,31%	13,65	3.103	36,48%	3.344	(3.129)
Total	156.108	63.173	24,44%	171.547	6,23%	9.338	28,88%	12,41	50.525	29,45%	4.026	(4.176)

(*) Nombre de deutors en milers.

Només s'inclou risc de crèdit. No s'inclou risc de contrapartida, ni titulitzacions, ni accionarial.

Taula 5.13. EU CR8 - Estats de fluxos d'APR d'exposicions al risc de crèdit segons el mètode IRB

Imports en milions d'euros

	Import dels APR	Requeriments de capital ^(*)
APR al tancament de període de referència anterior	46.164	3.693
Mida de l'actiu	2.450	196
Qualitat de l'actiu	2.771	222
Actualització del model	(400)	(32)
Metodologia i política	(3.034)	(243)
Adquisicions i alienacions	(57)	(5)
Variacions del tipus de canvi	-	-
Altres	2.632	211
APR al tancament de període de referència	50.525	4.042

(*) Requeriments de capital al 8%

L'evolució dels Actius Ponderats per Risc (APR) a la cartera de risc de crèdit avaluada sota models IRB durant l'exercici 2018 ha suposat un augment de 4.361 MM € (349 MM € en capital regulatori al 8%) que s'explica principalment per l'ajust als requeriments per risc de crèdit de la cartera hipotecària dubtosa, derivat del procés TRIM¹² del Banc Central Europeu.

Evolució de les pèrdues per deteriorament

Tot seguit es recullen els fons de correcció de valor per deteriorament d'actius i provisions per a riscos i compromisos contingents del Grup corresponents als últims quatre exercicis, per a cadascuna de les categories de risc.

Pel que fa a l'evolució de les provisions de l'exercici 2018, cal destacar els aspectes següents:

- Augment del fons de provisió a la cartera subjecta a mètode estàndard principalment en la categoria d'empreses.
- A la cartera subjecta a models IRB, descens del fons de provisió en la categoria d'empreses resultat principalment de la intensa gestió sobre NPL efectuada i de les vendes de cartera tancades durant l'exercici, així com en la categoria minoristes a causa de la millor evolució macroeconòmica, especialment la relativa a l'evolució favorable del mercat immobiliari a Espanya i Portugal (augment dels preus mitjans de l'habitatge).

¹² Targeted Review of Internal Models.

Taula 5.14. Evolució provisions

Imports en milions d'euros

Categoria regulatòria de risc	2015		2016		2017		2018	
	Provisions	%	Provisions	%	Provisions	%	Provisions	%
Administracions centrals o bancs centrals	(0)	0,00%	(11)	0,16%	(11)	0,15%	(5)	0,08%
Administracions regionals o autoritats locals	(5)	0,06%	(5)	0,07%	(3)	0,05%	(1)	0,02%
Entitats del sector públic	(76)	0,78%	(106)	1,50%	(79)	1,15%	(63)	1,01%
Bancs Multilaterals de Desenvolupament	-	-	-	-	-	-	-	-
Organitzacions Internacionals	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	(2)	0,02%	(5)	0,07%	(0)	0,00%	(3)	0,04%
Empreses	(417)	4,29%	(286)	4,04%	(212)	3,06%	(601)	9,60%
Exposicions minoristes	(110)	1,14%	(63)	0,89%	(136)	1,97%	(166)	2,65%
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	(24)	0,25%	(24)	0,34%	(38)	0,55%	(47)	0,75%
Exposicions en situació de <i>default</i>	(1.451)	14,94%	(1.063)	14,99%	(1.462)	21,09%	(1.180)	18,84%
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-	-	-	-
Bons garantits	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-	-
Organismes d'Inversió Col·lectiva	-	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres partides	-	-	-	-	(16)	0,24%	(19)	0,31%
Total Mètode Estàndard	(2.087)	21,49%	(1.564)	22,06%	(1.958)	28,25%	(2.086)	33,31%
Empreses	(4.465)	45,97%	(2.747)	38,75%	(2.409)	34,75%	(1.491)	23,81%
<i>Corporates</i>	(2.349)	24,18%	(1.695)	23,91%	(1.626)	23,46%	(907)	14,48%
Pimes	(2.116)	21,79%	(1.052)	14,84%	(782)	11,29%	(585)	9,34%
Minoristes	(3.160)	32,54%	(2.778)	39,19%	(2.565)	37,00%	(2.685)	42,88%
Cobertes amb hipoteques sobre immobles	(2.160)	22,24%	(1.973)	27,83%	(1.632)	23,55%	(1.686)	26,92%
Pimes cobertes amb hipoteques / immobles	(654)	6,73%	(427)	6,03%	(295)	4,26%	(267)	4,26%
Exposicions minoristes renovables elegibles	(14)	0,14%	(39)	0,55%	(74)	1,07%	(117)	1,87%
Exposicions Pimes minorista	(249)	2,57%	(178)	2,52%	(245)	3,53%	(260)	4,15%
Altres exposicions minoristes	(83)	0,85%	(161)	2,26%	(319)	4,60%	(356)	5,68%
Total Mètode IRB	(7.625)	78,51%	(5.525)	77,94%	(4.974)	71,75%	(4.176)	66,69%
Total^(*)	(9.712)	100,00%	(7.089)	100,00%	(6.932)	100,00%	(6.262)	100,00%

(*) Només s'inclou risc de crèdit. No s'inclou risc de contrapartida, ni titulitzacions, ni accionarial.

5.1.3. Aspectes quantitatius

Distribució de les exposicions

En aquest apartat es mostra informació sobre les exposicions al Risc de Crèdit del Grup amb el detall del mètode de càlcul utilitzat per als requeriments de capital regulatori i la categoria regulatòria d'exposició per als desglossaments següents:

- Exposicions mitjanes.
- Àrea geogràfica.
- Sector d'activitat.

- Venciment residual.
- Informació sobre les exposicions en mora i correccions de valor per deteriorament d'actius.

Els imports mostrats a les taules d'aquest apartat no incorporen els imports corresponents a les exposicions de risc de contrapart, ni de titulitzacions ni de la cartera accionarial.

Valor mitjà de les exposicions

Els imports es presenten en funció del mètode de càlcul aplicat per a cadascuna de les categories regulatòries d'exposició.

Taula 5.15. EU CRB-B - Import net mitjà i total de les exposicions

Imports en milions d'euros

	Valor net de les exposicions al final del període	Exposicions netes mitjanes durant el període
Administracions centrals o bancs centrals	54.467	53.763
Administracions regionals o autoritats locals	12.558	12.489
Entitats del sector públic	4.860	4.603
Bancs Multilaterals de Desenvolupament	61	51
Organitzacions Internacionals	-	-
Entitats	3.743	3.352
Empreses	33.173	32.098
Exposicions minoristes	13.431	12.639
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	15.256	14.290
Exposicions en situació de default	1.497	1.675
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-
Bons garantits	8	13
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-
Organismes d'Inversió Col·lectiva	-	-
Exposicions de renda variable	-	-
Altres partides	11.972	14.680
Total Mètode Estàndard	151.028	149.653
Empreses	61.646	59.870
Corporates	44.951	43.692
Pimes	16.694	16.178
Minoristes	153.459	155.265
Cobertes amb hipoteques sobre immobles	113.721	115.234
Pimes cobertes amb hipoteques / immobles	11.395	12.077
Exposicions minoristes renovables elegibles	12.024	11.530
Exposicions Pimes minorista	8.624	8.350
Altres exposicions minoristes	7.695	8.074
Total Mètode IRB	215.105	215.135
Total (*)	366.133	364.789

(*) Només s'inclou risc de crèdit. No s'inclou risc de contrapartida, ni titulitzacions, ni accionarial.

Distribució geogràfica de les exposicions

Tot seguit es mostra, a 31 de desembre de 2018, la distribució de l'exposició neta d'ajustos de valor i provisions, desglossada per àrees geogràfiques significatives per al Grup CaixaBank i per les categories d'exposició regulatòries en funció dels mètodes de càlcul dels requeriments de recursos propis.

El valor d'exposició inclou el total de risc de crèdit, sense tenir en compte les exposicions corresponents al risc de contrapart, titulacions ni exposicions de la cartera accionarial.

Per al Grup CaixaBank al tancament de 2018, el 85% de l'exposició es concentra a Espanya, el 9% a Portugal, el 4% a la resta de països de la Unió Europea i el 2% en països de la resta del món.

Taula 5.16. EU CRB-C - Desglossament geogràfic de les exposicions

	Valor Net				Total
	Espanya	Portugal	Unió Europea	Altres països	
<i>Imports en milions d'euros</i>					
Administracions centrals o bancs centrals	48.117	3.404	1.844	1.102	54.467
Administracions regionals o autoritats locals	11.086	1.062	0	409	12.558
Entitats del sector públic	3.538	363	576	383	4.860
Bancs Multilaterals de Desenvolupament	-	-	61	-	61
Organitzacions Internacionals	-	-	-	-	-
Entitats	835	364	898	1.646	3.743
Empreses	15.960	9.206	5.039	2.969	33.173
Exposicions minoristes	9.166	4.057	110	98	13.431
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	3.915	11.262	55	23	15.256
Exposicions en situació de default	690	655	20	133	1.497
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-
Bons garantits	8	-	-	-	8
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-
Organismes d'Inversió Col·lectiva	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-
Altres partides	11.496	476	-	0	11.972
Total Mètode Estàndard	104.812	30.849	8.604	6.763	151.028
Empreses	55.022	629	4.070	1.925	61.646
<i>Corporates</i>	38.328	629	4.070	1.925	44.951
Pimes	16.694	-	-	-	16.694
Minoristes	151.787	8	1.052	612	153.459
Cobertes amb hipoteques sobre immobles	112.206	6	983	526	113.721
Pimes cobertes amb hipoteques / immobles	11.356	0	17	22	11.395
Exposicions minoristes renovables elegibles	11.936	1	40	47	12.024
Exposicions Pimes minorista	8.620	-	2	2	8.624
Altres exposicions minoristes	7.670	0	11	14	7.695
Total Mètode IRB	206.809	637	5.121	2.537	215.105
Total	311.622	31.486	13.725	9.300	366.133

Distribució de les exposicions per sector d'activitat

A continuació es detalla, per al Grup CaixaBank a 31 de desembre de 2018, la distribució de les exposicions en termes de valor net d'ajustos de valoració i provisions, per tipus de sector d'activitat en funció de cadascuna de les categories regulatòries d'exposició i per mètodes utilitzats per al càlcul dels requeriments de capital regulatori.

El detall per sector d'activitat inclou el total de risc de crèdit, sense tenir en compte les exposicions corresponents al risc de contrapart, titulacions ni exposicions de la cartera accionarial.

Taula 5.17. EU CRB-D - Concentració d'exposicions per sector o tipus de contrapart (Valor net)

Imports en milions d'euros

Categoria regulatòria de risc	Societats no financeres																							
	Total	Bancs centrals	Administracions públiques	Entitats de crèdit	Altres societats financeres	Llars	Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	Indústries extractives	Indústria manufacturera	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	Subministrament d'aigua	Construcció	Comerc a l'engros i al detall	Transport i emmagatzematge	Hosteleria	Informació i comunicacions	Activitats immobiliàries	Activitats professionals, científiques i tècniques	Activitats administratives i serveis auxiliars	Educació	Activitats sanitàries i de serveis socials	Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	Altres serveis ⁽¹⁾	
Administracions centrals o bancs centrals	54.467	36.258	18.209	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Administracions regionals o autoritats locals	12.558	-	12.558	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats del sector públic	4.860	-	4.860	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bancs Multilaterals de Desenvolupament	61	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50
Organitzacions Internacionals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	3.743	-	-	3.231	-	-	-	-	56	425	0	3	7	-	-	2	-	19	-	-	-	-	-	-
Empreses	33.173	-	1	-	5.635	804	510	147	2.729	4.947	429	3.608	1.787	2.868	766	493	1.800	2.662	1.027	191	508	187	2.073	
Exposicions minoristes	13.431	-	1	-	18	9.317	322	15	766	25	22	367	989	210	271	143	185	213	116	60	135	91	164	
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	15.256	-	1	-	311	11.649	84	7	65	1	0	1.360	102	6	280	55	673	238	10	83	135	81	115	
Exposicions en situació de default	1.497	-	20	-	4	421	16	0	49	18	41	169	37	30	23	38	189	42	3	17	4	5	370	
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bons garantits	8	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organismes d'Inversió Col·lectiva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres partides ⁽²⁾	11.972	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11.972
Total Mètode Estàndard	151.028	36.258	35.650	3.231	5.986	22.191	931	170	3.665	5.417	492	5.507	2.922	3.115	1.340	732	2.847	3.175	1.155	352	781	364	14.745	
Empreses	61.646	-	-	-	4.286	-	790	395	9.751	4.395	652	9.917	7.134	4.102	3.392	2.602	5.416	3.171	1.328	170	585	349	3.210	
Corporates	44.951	-	-	-	4.076	-	253	354	7.377	4.179	565	5.770	4.491	3.429	2.018	2.252	3.230	2.533	1.041	73	366	183	2.762	
Pimes	16.694	-	-	-	210	-	537	41	2.375	216	88	4.147	2.643	673	1.374	350	2.187	638	287	97	220	165	448	
Minoristes	153.459	-	-	-	62	130.285	1.522	56	1.979	188	63	3.769	4.730	1.299	1.880	647	1.993	2.222	559	405	783	347	671	
Cobertes amb hipoteques sobre immobles	113.721	-	-	-	-	108.942	325	11	376	25	13	559	935	283	499	139	118	567	123	213	333	58	202	
Pimes cobertes amb hipoteques / immobles	11.395	-	-	-	22	3.377	411	11	427	31	15	2.178	1.129	215	582	243	1.553	555	124	69	192	108	154	
Exposicions minoristes renovables elegibles	12.024	-	-	-	-	10.264	77	2	106	4	2	121	382	108	164	39	38	413	44	35	76	38	112	
Exposicions Pimes minorista	8.624	-	-	-	40	356	644	32	1.049	125	33	896	2.213	681	587	221	278	636	260	82	170	138	185	
Altres exposicions minoristes	7.695	-	-	-	-	7.346	66	0	20	3	0	16	71	12	49	5	6	51	8	6	12	5	19	
Total Mètode IRB	215.105	-	-	-	4.347	130.285	2.312	451	11.730	4.583	715	13.687	11.864	5.401	5.272	3.249	7.409	5.393	1.886	575	1.368	695	3.881	
Total	366.133	36.258	35.650	3.231	10.334	152.477	3.243	621	15.395	10.000	1.207	19.194	14.786	8.516	6.612	3.980	10.257	8.568	3.042	927	2.149	1.060	18.626	

(1) Activitats de les llars, d'organitzacions i organismes extraterritorials, altres serveis.

(2) Principalment resta d'immobles procedents d'adjudicacions, inversions immobiliàries en edificis, mobiliari i instal·lacions, etc.

Taula 5.18. EU CRB-D - Concentració d'exposicions per sector o tipus de contrapart (APR)

Imports en milions d'euros

Categoria regulatòria de risc	Societats no financeres																							
	Total	Bancs centrals	Administracions públiques	Entitats de crèdit	Altres societats financeres	Llars	Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	Indústries extractives	Indústria manufacturera	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	Subministrament d'aigua	Construcció	Comerç a l'engròs i al detall	Transport i emmagatzematge	Hosteleria	Informació i comunicacions	Activitats immobiliàries	Activitats professionals, científiques i tècniques	Activitats administratives i serveis auxiliars	Educació	Activitats sanitàries i de serveis socials	Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	Altres serveis ⁽¹⁾	
Administracions centrals o bancs centrals	9.401	8.837	564	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Administracions regionals o autoritats locals	409	-	407	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-
Entitats del sector públic	2.038	-	2.037	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bancs Multilaterals de Desenvolupament	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organitzacions Internacionals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	872	-	-	756	-	1	0	-	37	12	5	1	8	36	0	0	2	11	0	-	2	-	-	0
Empreses	24.202	-	1	73	3.410	438	409	108	1.691	4.427	336	2.000	1.261	2.212	621	387	1.636	1.573	443	145	377	120	2.537	
Exposicions minoristes	5.590	-	0	-	5	3.984	142	5	277	10	7	118	372	98	119	79	63	79	49	24	58	38	61	
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	5.471	-	0	-	138	3.977	32	3	27	0	0	533	39	1	152	28	254	111	3	37	65	21	47	
Exposicions en situació de default	1.582	-	8	-	1	419	16	0	48	20	53	119	35	29	22	35	273	35	2	17	3	5	440	
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bons garantits	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organismes d'Inversió Col·lectiva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres partides ⁽²⁾	8.480	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.480
Total Mètode Estàndard	58.046	8.837	3.018	829	3.556	8.820	600	116	2.080	4.470	401	2.771	1.714	2.376	915	529	2.229	1.808	498	224	504	185	11.566	
Empreses	28.171	-	-	-	2.095	-	332	146	3.829	641	360	4.952	3.512	1.987	1.560	1.461	3.102	1.285	543	80	620	254	1.412	
Corporates	21.886	-	-	-	2.019	-	152	137	2.996	541	330	3.323	2.561	1.743	1.113	1.307	2.220	1.062	438	54	540	182	1.168	
Pimes	6.286	-	-	-	75	-	181	9	833	100	30	1.629	951	244	447	155	882	224	106	26	79	72	244	
Minoristes	22.354	-	-	-	16	16.601	366	11	522	56	14	1.021	1.229	342	516	150	503	439	142	59	116	90	163	
Cobertes amb hipoteques sobre immobles	12.503	-	-	-	-	11.785	54	2	55	3	1	106	150	44	98	17	18	69	24	12	26	9	31	
Pimes cobertes amb hipoteques / immobles	2.398	-	-	-	6	394	81	2	99	10	3	607	267	38	139	58	416	132	32	15	33	32	34	
Exposicions minoristes renovables elegibles	1.599	-	-	-	-	1.350	8	0	14	1	0	18	56	17	39	6	4	41	7	5	7	6	21	
Exposicions Pimes minorista	2.739	-	-	-	11	86	200	7	347	42	8	284	728	238	215	68	63	182	77	26	46	41	70	
Altres exposicions minoristes	3.115	-	-	-	-	2.985	23	0	7	1	0	6	28	5	25	2	2	15	2	2	3	2	8	
Total Mètode IRB	50.525	-	-	-	2.111	16.601	698	157	4.351	696	374	5.974	4.741	2.329	2.076	1.611	3.605	1.724	685	139	735	344	1.575	
Total	108.571	8.837	3.018	829	5.667	25.420	1.298	273	6.431	5.166	775	8.745	6.456	4.705	2.991	2.140	5.834	3.532	1.183	362	1.240	528	13.140	

(1) Activitats de les llars, d'organitzacions i organismes extraterritorials, altres serveis.

(2) Principalment resta d'immobles procedents d'adjudicacions, inversions immobiliàries en edificis, mobiliari i instal·lacions, etc.

Distribució de les exposicions per venciment residual

A continuació es detalla, per al Grup CaixaBank a 31 de desembre de 2018, la distribució de les exposicions en termes de valor net d'ajustos de valoració i provisions, desglossada en funció del termini de venciment residual i en funció de les categories d'exposició, per a cadascun dels mètodes de càlcul de requeriments de recursos propis mínims aplicats.

El detall per venciment inclou el total de risc de crèdit, sense tenir en compte les exposicions corresponents al risc de contrapart, titulacions ni exposicions de la cartera accionarial.

Per venciment residual, el 75% de les exposicions tenen un venciment superior a 1 any i el 52%, superior a 5 anys, explicat principalment pel pes en l'exposició de la cartera hipotecària.

Taula 5.19. EU CRB-E - Venciment de les exposicions

Imports en milions d'euros

Categoria regulatòria de risc	Valor de l'exposició en funció del termini de venciment residual ^{(1) (2) (3)}						Total
	A la vista	< 3 mesos	3 mesos - 1 any	1-5 anys	> 5 anys	Sense venciment establert	
Administracions centrals o bancs centrals	13.836	2.238	4.968	22.202	4.297	6.927	54.467
Administracions regionals o autoritats locals	0	1.251	4.072	2.329	4.792	115	12.558
Entitats del sector públic	2	254	729	1.236	2.047	591	4.860
Bancs Multilaterals de Desenvolupament	5	-	25	-	-	31	61
Organitzacions Internacionals	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	421	1.027	682	777	54	782	3.743
Empreses	694	3.354	2.842	8.881	13.873	3.529	33.173
Exposicions minoristes	3.512	620	1.513	3.723	3.133	930	13.431
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	0	10	259	807	13.917	263	15.256
Exposicions en situació de default	-	-	-	-	-	-	1.497
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-	-	-
Bons garantits	-	1	-	8	-	-	8
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-
Organismes d'Inversió Col·lectiva	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-	-	-
Altres partides	2.189	-	-	-	7.794	1.989	11.972
Total Mètode Estàndard	20.659	8.755	15.089	39.962	49.908	15.157	151.028
Empreses	1	4.675	11.107	22.039	18.591	5.232	61.646
Corporates	0	3.018	8.010	19.447	10.202	4.275	44.951
Pimes	1	1.657	3.097	2.592	8.389	958	16.694
Minoristes	1.871	1.494	4.310	22.024	123.211	549	153.459
Cobertes amb hipoteques sobre immobles	-	61	142	3.642	109.875	0	113.721
Pimes cobertes amb hipoteques / immobles	-	71	69	1.218	10.029	8	11.395
Exposicions minoristes renovables elegibles	32	108	1.152	10.476	257	-	12.024
Exposicions Pimes minorista	8	1.178	2.632	3.014	1.261	530	8.624
Altres exposicions minoristes	1.831	76	315	3.674	1.789	11	7.695
Total Mètode IRB	1.872	6.169	15.417	44.063	141.802	5.781	215.105
Total	22.531	14.924	30.506	84.026	191.710	20.938	366.133

(1) Exposició original després de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament i dels factors de conversió (CCF).

(2) El termini de venciment residual s'ha calculat com la diferència entre la data de procés i la data d'últim venciment. S'expressa en anys i es calcula en base ACT / 360.

(3) Immobles, altres actius materials, caixa i altres.

Taula 5.20. Distribució d'APR per venciment

Imports en milions d'euros

Categoria regulatòria de risc	Valor de l'exposició en funció del termini de venciment residual ^{(1) (2) (3)}					Sense venciment establert	Total
	A la vista	< 3 mesos	3 mesos - 1 any	1-5 anys	> 5 anys		
Administracions centrals o bancs centrals	-	-	0	3	4	9.393	9.401
Administracions regionals o autoritats locals	-	153	92	23	140	0	409
Entitats del sector públic	0	75	316	557	995	95	2.038
Bancs Multilaterals de Desenvolupament	-	-	-	-	-	-	-
Organitzacions Internacionals	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	79	245	227	126	29	166	872
Empreses	160	2.689	2.027	6.423	11.034	1.869	24.202
Exposicions minoristes	484	329	483	2.126	2.016	151	5.590
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	0	3	68	334	5.048	17	5.471
Exposicions en situació de default							1.582
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-	-	-
Bons garantits	-	0	-	2	-	-	2
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-
Organismes d'Inversió Col·lectiva	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-	-	-
Altres partides	0	-	-	-	6.812	1.668	8.480
Total Mètode Estàndard	724	3.493	3.214	9.594	26.078	13.361	58.046
Empreses	1	2.031	4.207	10.170	10.851	912	28.171
Corporates	0	1.418	2.990	9.364	7.373	740	21.886
Pimes	1	613	1.217	806	3.478	172	6.286
Minoristes	405	544	1.202	4.595	15.537	71	22.354
Cobertes amb hipoteques sobre immobles	-	40	12	168	12.283	0	12.503
Pimes cobertes amb hipoteques / immobles	-	20	11	189	2.177	1	2.398
Exposicions minoristes renovables elegibles	22	12	94	1.442	29	-	1.599
Exposicions Pimes minorista	3	426	918	909	416	67	2.739
Altres exposicions minoristes	379	46	168	1.889	631	2	3.115
Total Mètode IRB	406	2.575	5.409	14.765	26.388	982	50.525
Total	1.129	6.068	8.623	24.359	52.466	14.343	108.571

(1) Exposició original després de l'aplicació de correccions de valor per deteriorament i dels factors de conversió (CCF).

(2) El termini de venciment residual s'ha calculat com la diferència entre la data de procés i la data d'últim venciment. S'expressa en anys i es calcula en base ACT / 360.

(3) Immobles, altres actius materials, caixa i altres.

En termes totals, el valor comptable brut de les exposicions de CaixaBank se situa en 373.886 milions d'euros a 31 de desembre de 2018, amb una concentració del 67% a la cartera de préstecs, el 24% en exposicions fora de balanç i el 9% restant en títols de deute.

Les exposicions en situació de *default* se situen en 11.541 milions d'euros a tancament de desembre de 2018, incloent-hi 725 milions d'euros de contribució de les exposicions

fora de balanç. La taxa d'exposicions en *default* és del 3,09% del total d'exposicions (un 4,34% per a préstecs) i la taxa de cobertura de les dotacions constituïdes sobre les exposicions en *default* és del 52,75% del total d'exposicions (un 53,02% per a préstecs).

La taula següent presenta la informació de canvis en l'estoc de préstecs i títols de deute en situació de *default* entre el tancament de l'exercici anterior i l'actual.

Taula 5.21. EU CR2-B - Canvis en el saldo dels préstecs i valors representatius de deute en situació de default i el valor s'ha deteriorat

Imports en milions d'euros

	Valor comptable brut de les exposicions a situació de <i>default</i>
Saldo d'obertura (des-17)	14.108
Préstecs i valors representatius de deute que han passat a situació de default o el valor s'ha deteriorat des de l'últim període de referència	2.117
Reclassificació a situació de no <i>default</i>	(1.269)
Imports reconeguts com a fallits	(3.633)
Altres canvis	(508)
Saldo de tancament (des-18)	10.816

En línies generals, el valor comptable brut dels préstecs i títols de deute en situació de *default* es va reduir 3.292 milions d'euros durant l'exercici 2018, i va passar de 14.108 milions d'euros al tancament de 2017 a 10.816 milions d'euros al tancament de 2018.

L'evolució s'explica per:

- (+) 2.117 milions d'euros en préstecs i títols de deute declarats en situació de *default* des del desembre de 2017.

- (-) 1.269 milions d'euros en préstecs i títols de deute que van tornar a la situació de no *default* des del desembre de 2017.
- (-) 3.633 milions d'euros en préstecs i títols de deute que van ser cancel·lats i/o totalment amortitzats durant l'exercici.
- (-) 508 milions d'euros en préstecs i títols de deute que s'explicarien per altres canvis.

La taula següent presenta les exposicions de CaixaBank desglossades per sector FINREP, és a dir, mostrant els diferents sectors o segments dels estats financers del Grup CaixaBank a 31 de desembre de 2018.

Taula 5.22. EU CR1-A - Qualitat creditícia de les exposicions per sector FINREP

Imports en milions d'euros

	Valor comptable brut de		Ajust per risc de crèdit específic (c)	Ajust per risc de crèdit general (d)	Fallits acumulats (e)	Càrrecs per ajustos per risc de crèdit	Valors nets (a+b-c-d)
	Exposicions en situació de <i>default</i> (a)	Exposicions que no estan en situació de <i>default</i> (b)					
Bancs centrals	-	15.789	-	-	-	-	15.789
Administracions públiques	49	45.164	13	-	39	(9)	45.200
Entitats de crèdit	0	9.023	0	-	2	0	9.022
Altres societats financeres	18	8.707	29	-	92	(50)	8.696
Societats no financeres	4.648	120.550	2.975	-	10.332	(1.982)	122.223
Ilars	6.826	163.113	3.070	-	3.813	875	166.869
Total	11.541	362.346	6.087	-	14.278	(1.166)	367.799
De les quals: Préstecs	10.803	238.277	5.728	-	14.278	(1.127)	243.352
De les quals: Valors representatius de deute	13	35.520	5	-	0	(36)	35.528
De les quals: Exposicions fora de balanç	725	88.548	355	-	-	(2)	88.919

Tal com s'aprecia a la taula, una part substancial de la cartera es concentra en finançament a llars (45% del valor comptable brut) i acumula el 59% de les exposicions en *default* i el 50% de les provisions.

D'altra banda, el 40% de les exposicions en *default* procedeixen de societats no financeres i acumulen el 49% de les provisions. La taula següent presenta la informació dels préstecs a societats no financeres desglossats per sector econòmic.

Una part substancial de la cartera es concentra en els sectors econòmics Indústria Manufacturera (13,6% del valor comptable brut), Comerç a l'engròs i al detall (13,4%), Activitats Immobiliàries (13,3%) i Construcció (12,5%), mentre les exposicions en *default* es concentren sobretot en els sectors de Construcció (23% del valor comptable brut), Activitats Immobiliàries (19,2%) i Comerç a l'engròs i al detall (12,1%).

Taula 5.23. EU CR1-B - Qualitat creditícia de préstecs per a societats no financeres per sector econòmic

Imports en milions d'euros

	Valor comptable brut de		Ajust per risc de crèdit específic (c)	Ajust per risc de crèdit general (d)	Fallits acumulats (e)	Càrrecs per ajustos per risc de crèdit	Valors nets (a+b-c-d)
	Exposicions en situació de default (a)	Exposicions que no estan en situació de default (b)					
Agricultura, ramaderia, silvicultura i pesca	108	1.597	43	-	204	(3)	1.662
Indústries extractives	8	503	7	-	27	2	504
Indústria manufacturera	349	10.110	237	-	1.004	(41)	10.222
Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	125	5.815	141	-	26	(46)	5.799
Subministrament d'aigua	55	1.074	28	-	31	(9)	1.101
Construcció	937	8.688	779	-	5.575	30	8.846
Comerç a l'engròs i al detall	493	9.838	372	-	715	(74)	9.959
Transport i emmagatzematge	173	6.181	109	-	129	(19)	6.245
Hosteleria	264	4.414	164	-	240	(3)	4.514
Informació i comunicacions	106	2.157	78	-	244	14	2.185
Activitats immobiliàries	782	9.424	205	-	965	(391)	10.001
Activitats professionals, científiques i tècniques	229	3.477	162	-	630	(539)	3.543
Activitats administratives i serveis auxiliars	58	1.967	49	-	212	6	1.976
Administració pública i defensa; seguretat social i obligatòria	0	444	0	-	1	(1)	444
Educació	69	327	49	-	20	11	348
Activitats sanitàries i de serveis socials	33	970	17	-	23	(2)	985
Activitats artístiques, recreatives i d'entreteniment	56	518	36	-	34	(18)	538
Altres serveis	235	5.228	180	-	252	(908)	5.283
Total	4.081	72.732	2.658	-	10.332	(1.990)	74.155

La taula següent presenta la informació de les exposicions de CaixaBank desglossades per àrea geogràfica, diferenciant Espanya, Portugal, la

resta de països de la Unió Europea i els països de la resta del món.

Taula 5.24. EU CR1-C - Qualitat creditícia de les exposicions per zona geogràfica

Imports en milions d'euros

	Valor comptable brut de		Ajust per risc de crèdit en exposicions Estàndard		Fallits acumulats (e)	Càrrecs per ajustos per risc de crèdit	Valors nets (a+b-c-d)
	Exposicions en situació de default (a)	Exposicions que no estan en situació de default (b)	Específic (c)	General (d)			
Espanya	10.048	304.046	5.102	-	14.050	(1.409)	308.992
Portugal	1.126	31.255	547	-	21	(42)	31.834
Unió Europea	15	10.597	53	-	51	(31)	10.559
Resta del món	352	16.448	385	-	156	316	16.415
Total	11.541	362.346	6.087	-	14.278	(1.166)	367.799

Al tancament de 2018, el 84% del valor comptable brut de les exposicions es concentra a Espanya, el 8,7% a Portugal, el 2,8% a la resta de països de la Unió Europea i el 4,5% en països de la resta del món.

La taula següent presenta el valor comptable brut de les exposicions vençudes desglossades per trams de dies de venciment i producte.

Taula 5.25. EU CR1-D - Antiguitat de les exposicions vençudes

Imports en milions d'euros

	Valors comptables bruts					
	≤ 30 dies	> 30 dies ≤ 60 dies	> 60 dies ≤ 90 dies	> 90 dies ≤ 180 dies	> 180 dies ≤ 1 any	> 1 any
Préstecs	1.844	633	240	569	779	3.937
Valors representatius de deute	-	-	-	-	-	-
Total exposicions	1.844	633	240	569	779	3.937

Del total de les exposicions vençudes, el 49% estan vençudes des de fa més d'un any, mentre que un 34% són exposicions que estan vençudes des de fa menys de 90 dies.

Taula 5.26. EU CR1-E - Exposicions dubtoses i exposicions reestructurades i refinançades

Imports en milions d'euros

	Valor contable bruto de las exposiciones normales y dudosas							Deterioro de valor acumulado y provisiones y ajustes negativos acumulados en el valor razonable debidos al Riesgo de Crédito				Garantías reales y financieras recibidas	
	De las cuales: normales pero vencidas > 30 días y ≤ 90 días	De las cuales: normales reestructuradas y refinanciadas	De las cuales: dudosas			En exposiciones normales		En exposiciones dudosas		En exposiciones dudosas	De las cuales: exposiciones reestructuradas y refinanciadas		
			De las cuales: en situación de <i>default</i>	De las cuales: deterioradas	De las cuales: reestructuradas y refinanciadas	De las cuales: reestructuradas y refinanciadas	De las cuales: reestructuradas y refinanciadas						
Valors representatius de deute	35.533	0	8	13	13	13	13	1	(0)	4	4	-	-
Préstecs i bestretes	249.080	570	3.931	10.837	10.803	10.801	6.211	1.460	177	4.267	2.320	5.107	6.275
Exposicions fora de balanç	89.273	-	23	737	725	-	1	93	0	262	0	193	8
Total exposicions	373.886	571	3.962	11.587	11.541	10.814	6.225	1.554	177	4.533	2.324	5.301	6.283

Del total d'exposicions de CaixaBank al tancament de 2018, 11.587 milions d'euros són exposicions dubtoses i 11.541 milions d'euros, exposicions en situació de *default*.

Pel que fa a la cartera de préstecs reestructurats i refinançats, se situa en 10.187 milions d'euros a 31 de desembre de 2018, dels quals 3.962 milions d'euros estan en situació normal i 6.225 milions d'euros, en situació dubtosa.

La taula següent separa el total d'exposicions de CaixaBank a desembre de 2018 entre exposicions garantides i no garantides. Del total d'exposicions al tancament de 2018, les exposicions garantides amb col·lateral representen un 47% del total i un 54% en el cas dels préstecs. Pel que fa a les exposicions en situació de *default*, les exposicions garantides amb col·lateral són un 70% del total.

Taula 5.27. EU CR3 - Tècniques de reducció del risc de crèdit - Visió general

Imports en milions d'euros

	Exposicions no garantides - Import en llibres	Exposicions garantides - Import en llibres	Exposicions cobertes amb garanties reals	Exposicions cobertes amb garanties financeres	Exposicions garantides amb derivats de crèdit
Total préstecs	114.230	134.850	125.978	1.177	-
Total valors representatius de deute	35.325	208	203	5	-
Total exposicions	149.555	135.057	126.181	1.182	-
De les quals: en situació de <i>default</i>	3.246	7.569	1.435	40	-

Variacions en les pèrdues per deteriorament i provisions

1. Variacions en el fons de provisions

Tot seguit es mostra el detall de les modificacions efectuades en les correccions de valor de diferents epígrafs del Balanç de

situació consolidat i en les provisions per riscos i compromisos contingents del Grup CaixaBank, en l'exercici 2018¹³.

Taula 5.28. EU CR2-A - Canvis en el saldo dels ajustaments per risc de crèdit general i específic

Imports en milions d'euros

	Ajust acumulat per risc de crèdit específic	Ajust acumulat per risc de crèdit general
Saldo d'obertura	7.909	-
Augments per originació i adquisició	914	-
Disminució per baixa en comptes	(2.245)	-
Canvis per variació del risc de crèdit (net)	(65)	-
Canvis per modificacions sense baixa en comptes (net)	87	-
Canvis per actualització del mètode d'estimació de l'entitat (net)	-	-
Disminució en el compte corrector de valor per fallits donats de baixa	(543)	-
Altres ajustos	14	-
Saldo de tancament	6.073	-
Recuperacions d'imports de fallits prèviament donats de baixa registrades directament en l'estat de resultats	424	-
Imports de fallits donats de baixa directament en l'estat de resultats	(455)	-

¹³ Vegeu notes 12.3 «Fons de deteriorament» i 21 «Provisions» dels Comptes Anuals del Grup CaixaBank corresponents a l'exercici 2017.

2. Pèrdues per deteriorament i reversions de les pèrdues anteriorment reconegudes

El detall de les pèrdues per deteriorament i les reversions de les pèrdues prèviament reconegudes en actius fallits, registrades directament contra el compte de pèrdues i guanys consolidat del Grup CaixaBank en l'exercici 2018, es mostra a la taula següent¹⁴.

Taula 5.29. Pèrdues per deteriorament i reversions de les pèrdues

Imports en milions d'euro

	Total
Sanejaments	(559)
Préstecs i partides a cobrar	(512)
Instruments de patrimoni	-
Valors representatius de deute	-
Actius tangibles - Ús propi	(23)
Actius intangibles	(24)
Altres actius	-
Dotacions netes	(69)
Préstecs i partides a cobrar	(68)
Valors representatius de deute	1
Altres actius - Existències	(7)
Actius tangibles - Inversions immobiliàries	4
Actius tangibles - Ús propi	1
Recuperació d'actius	455
Valor total	(173)

Utilització del mètode basat en qualificacions internes

El mes de juliol de 2005, el Consell d'Administració de "la Caixa" va aprovar, en línia amb les indicacions del Banc d'Espanya, el Pla Director d'Implantació de Basilea II. En aquell moment, "la Caixa" va sol·licitar formalment al Banc d'Espanya l'autorització per a l'ús de models interns en el mesurament del risc de crèdit. Durant l'exercici 2007, el Banc d'Espanya va efectuar-ne el procés de validació i va emetre, en data 25 de juny de 2008, la corresponent autorització perquè el Grup "la Caixa" pogués procedir a partir d'aquell exercici a aplicar-los en el càlcul de les seves exigències de capital.

El Banc d'Espanya ha autoritzat la utilització del mètode basat en qualificacions internes (mètode

IRB) per al càlcul dels requeriments de recursos propis de les exposicions creditícies següents:

- Exposicions valuades pels models de préstecs hipotecaris a persones físiques (de comportament i admissió), amb aplicació d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament i dels factors de conversió de crèdit.
- Exposicions valuades pels models per a préstecs personals a persones físiques (de comportament i admissió), amb aplicació d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament i dels factors de conversió de crèdit.
- Exposicions valuades pels models de targetes a persones físiques (de comportament i admissió), amb aplicació d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament i dels factors de conversió de crèdit.
- Exposicions valuades pels models de pimes, en les variants de mitjanes empreses, petites empreses i microempreses, amb aplicació d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament i dels factors de conversió de crèdit.
- Exposicions valuades pel model de pimes promotores, amb aplicació d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament i dels factors de conversió de crèdit.
- Exposicions valuades pel model de corporativa, amb aplicació d'estimacions pròpies de pèrdues en cas d'impagament i dels factors de conversió de crèdit.
- Exposicions de renda variable valuades pel mètode basat en qualificacions internes, en les seves modalitats de models interns (VaR), PD/LGD i simple ponderació del risc.

Amb efectes al tancament de l'exercici 2009, el Banc d'Espanya va autoritzar la utilització del mètode IRB per al càlcul dels requeriments de recursos propis de les exposicions creditícies derivades de l'operativa de MicroBank de "la Caixa", SA després de la reorganització del Grup Nuevo Micro Bank, SA.

1. Integració de les estimacions internes en la gestió

¹⁴ Vegeu notes 34 «Deteriorament del valor o reversió del deteriorament d'actius financers no valorats a valor raonable amb canvi en resultats» i 35 «Deteriorament del valor o reversió del deteriorament del valor d'actius no financers» dels Comptes Anuals del Grup CaixaBank corresponents a l'exercici 2017.

Els resultats de les eines esmentades anteriorment s'utilitzen per desenvolupar les actuacions següents¹⁵:

- Suport en la decisió
- Sistema de facultats per pèrdua esperada en la concessió de risc a empreses
- Sistema de diagnòstics per prima de risc en la concessió de risc a particulars
- Optimització de processos interns i funció de seguiment
- Sistema de Rendibilitat Ajustada a Risc (RAR)
- Sistema de *Pricing* en la concessió de risc
- Càlcul de provisions i classificació comptable per models interns sota IFRS9 o Circular 4/2017 del Banc d'Espanya

2. Procés de gestió i reconeixement de la reducció del risc

El resultat de les tècniques de mitigació de riscos de la cartera IRB es reflecteix en l'estimació i assignació dels paràmetres de severitat (LGD) que seran diferents segons les garanties aportades. Per a això s'observa per a cada operació el tipus de garantia: financera, béns arrels o altres de col·laterals. Addicionalment, en el cas dels béns seents utilitzats com a col·lateral, es determina si es tracta d'un bé residencial o comercial.

Descripció del procés intern d'assignació de qualificacions per a cada categoria d'exposició

1. Estructura dels sistemes interns de qualificació

El Grup disposa de models interns de qualificació creditícia que, a través de l'assignació de qualificacions de solvència o *ratings* interns als clients, permeten fer una predicció de la probabilitat d'incompliment de cada acreditat i cobreix gairebé tota l'activitat creditícia.

Els models interns, orientats tant a escala de producte com de client, s'han desenvolupat d'acord amb l'experiència històrica de mora i

incorporen els mesuraments necessaris per ajustar els resultats al cicle econòmic.

Les eines orientades al producte prenen en consideració característiques específiques del deutor relacionades amb el producte en qüestió i són utilitzades bàsicament en l'àmbit d'admissió de noves operacions de banca detallista. Pel que fa a les eines orientades al client, avaluen la probabilitat d'incompliment del deutor de manera genèrica, encara que en el cas de persones físiques poden aportar resultats diferenciats per producte.

Les eines orientades al client estan constituïdes per *scorings* de comportament per a persones físiques i per *ratings* d'empreses. Estan implantades a tota la xarxa d'oficines integrades dins les eines habituals de concessió de productes d'actiu.

Les eines de *rating* per a empreses estan enfocades a escala de client i varien notablement en funció del segment a què pertanyen. Les qualificacions obtingudes també se sotmeten a un ajust al cicle econòmic que segueix la mateixa estructura que per a les persones físiques.

El Grup disposa de la funció de *Rating Corporatiu* per a la qualificació especialitzada del segment de grans empreses per al qual ha desenvolupat models de qualificació interna. Aquests models són de caràcter «expert» i requereixen la participació dels analistes. La construcció d'aquests models s'ha alineat amb la metodologia de Standard & Poor's, de manera que s'han pogut utilitzar taxes d'incompliment *corporate* globals publicades per aquesta agència de *rating* que afegeixen fiabilitat a la metodologia.

• Models d'estimació de la probabilitat d'impagament (PD)

Es disposa de 26 models interns d'estimació de probabilitat d'impagament (PD) que cobreixen la major part de *portfolios* del Grup. En els segments encara no coberts, es fa la captura d'informació rellevant per construir eines d'estimació en el futur.

El tipus de probabilitat d'incompliment (PD) que el Grup estima és *through the cycle*: s'associen les puntuacions assignades pels models de qualificació a probabilitats de *default*¹⁶ mitjaneres per a un cicle econòmic

¹⁵ Al final d'aquesta secció s'ofereix més detall sobre la integració de les estimacions internes en la gestió.

¹⁶ *Default* es defineix com la incapacitat de la contrapart per complir les seves obligacions de pagament.

complet. Aquesta estimació es fa ancorant la corba de probabilitats de *default* a la tendència de llarg termini (tendència central) estimada per a cada cartera. Una vegada assignada una probabilitat d'incompliment a cada contracte/client, aquesta es tradueix a l'Escala Mestre, categorització a la qual es vinculen els resultats de totes les eines de *scoring* i *rating*, que en facilita la interpretació. La taula següent mostra de manera resumida la correspondència entre escala mestre i la probabilitat d'incompliment.

- **Models d'estimació de l'exposició en el moment de *default* (EAD)**

CaixaBank disposa de 9 models interns d'estimació de l'exposició en el moment de *default* (EAD).

L'exposició en el moment de *default* (EAD) es defineix com la quantitat que s'espera que el client degui a l'entitat de crèdit en el supòsit d'una entrada en mora en algun moment durant els propers 12 mesos.

Es calcula l'EAD com el disposat actual (quantitat reflectida en l'actiu del balanç del Grup) més un percentatge del concedit no utilitzat (disponible), això és, un factor d'equivalència denominat CCF (*Credit Conversion Factor*) que representa una estimació quantitativa del percentatge disponible del client que serà finalment disposat en el moment d'entrada en morositat.

El mètode utilitzat per a l'estimació de l'EAD consisteix en l'enfocament de l'horitzó variable (fixant un any com a horitzó per calcular els CCF observats). D'altra banda, els models per als compromisos de saldos disponibles s'han desenvolupat en funció del segment del titular i producte.

- **Models d'estimació de la pèrdua en cas de *default* (LGD)**

CaixaBank disposa de 38 models interns d'estimació de la pèrdua en cas de *default* (LGD).

L'LGD és la pèrdua econòmica derivada d'un esdeveniment de *default*. Actualment, s'estima una LGD mitjana a llarg termini, així com una LGD sota condicions adverses del cicle (*Downturn*) per a totes les operacions que no estan en *default*. Així mateix, per a les

operacions que es troben en *default*, es calcula una estimació no esbiaixada de la pèrdua (*Best Estimate*).

2. Models de qualificació

A continuació es descriuen els models de qualificació aprovats per ser utilitzats en el càlcul de requeriments de recursos propis pel mètode IRB:

Particulars i autònoms

- **Comportament Actiu:** avalua mensualment tots els clients amb 6 mesos o més d'antiguitat (particulars o autònoms) titulars d'alguna operació amb garantia personal o hipotecària.

El seu ús principal és el seguiment del risc viu de totes les operacions amb 6 mesos o més d'antiguitat.

La metodologia de construcció del model es basa en l'anàlisi multivariant (regressió logística), fonamentada en el comportament financer del client.

- **Comportament No Actiu:** avalua mensualment tots els clients (particulars o autònoms) sense contractes d'actiu excepte targetes de crèdit.

El seu ús principal és el seguiment del risc viu de targetes amb 6 mesos o més d'antiguitat i descoberts.

La metodologia de construcció del model és la regressió logística basada principalment en dades del comportament financer del client.

- **Hipotecari Client:** s'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió d'operacions amb garantia hipotecària a clients. La qualificació del moment de concessió es manté durant els 6 primers mesos de vida de l'operació.

El model d'estimació es basa en una anàlisi multivariant (regressió logística) amb dades relatives a l'operació, sociodemogràfiques i del comportament financer del client.

- **Hipotecari No Client:** s'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió d'operacions amb garantia hipotecària a no clients. La qualificació del moment de concessió es manté durant els 6 primers mesos de vida de l'operació.

La metodologia d'aquest model es diferencia de l'Hipotecari Client per l'ús únicament de dades relatives a l'operació, de la garantia i sociodemogràfiques del titular.

- **Autònom Client:** s'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió d'operacions amb garantia no hipotecària a clients amb finalitat empresarial. La qualificació del moment de concessió es manté durant els 6 primers mesos de vida de l'operació.

En la construcció del model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa en dades relatives a l'operació, sociodemogràfiques i del comportament financer del client.

- **Targetes Client:** s'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió de targetes de crèdit a clients. La qualificació del moment de concessió es manté durant els 6 primers mesos de vida de l'operació.

En la construcció del model es va utilitzar una metodologia *Gradient Boosting Machine* (GBM). Es basa en dades relatives a l'operació, sociodemogràfiques i del comportament financer del client.

- **Targetes No Client:** s'utilitza per a l'avaluació en el moment d'admissió de targetes de crèdit a no clients. La qualificació del moment de concessió es manté durant els 6 primers mesos de vida de l'operació.

En la construcció del model es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa en dades del titular (sociodemogràfiques, laborals, econòmiques, etc.) i alertes internes i externes.

Empreses

- **Rating de Pimes i Pimes Promotores:** els models de *Rating* de Pimes i Pimes Promotores tenen com a objectiu assignar una puntuació interna o *rating* a les empreses privades classificades com a Microempresa, Petita Empresa, Mitjana Empresa o Pime Promotora, segons la segmentació de risc interna. S'avalua mensualment tota la cartera de Pimes i Pimes Promotores, així com en el moment de concessió d'una nova operació a una Pime o Pime Promotora si no es disposa de *rating* calculat.

En la construcció dels quatre models es va utilitzar una metodologia d'anàlisi multivariant (regressió logística). Es basa en:

- Informació financera: informació disponible en els balanços i comptes de resultats. Per exemple: actius totals, fons propis o benefici net.
- Informació d'operativa: informació operativa bancària i creditícia de l'empresa client, tant en la seva relació amb CaixaBank com amb la resta de bancs del sistema financer espanyol (CIRBE). Per exemple: saldo mitjà dels productes de passiu o mitjana utilització CIRBE.
- Informació qualitativa: basada en característiques de l'empresa i la seva posició en el sector. Per exemple: experiència del gerent de l'empresa, règim patrimonial dels immobles, etc.
- **Rating de Corporativa:** el model de *rating* de Corporativa té com a objecte assignar una puntuació interna o *rating* a les empreses privades i promotores immobiliàries classificades com a grans empreses segons la segmentació interna de risc de CaixaBank. El càlcul del *rating* de Corporativa el fa una unitat centralitzada, i la periodicitat de recàlcul del *rating* dependrà de la recepció de nova informació a incorporar a la valoració, tenint en compte que hi ha una vigència màxima de 12 mesos. El model de Corporativa està basat en judici expert, construït seguint la metodologia de Standard & Poor's, i es basa en la utilització de diferents eines de *rating* (*templates* o plantilles) en funció del sector al qual pertany l'empresa. Les variables intervinents en el model de Corporativa tenen en compte aspectes tant qualitius com quantitius:
 - Les variables de tipus qualitatiu són representatives del risc de negoci, com per exemple la posició sectorial de l'empresa.
 - Les variables quantitatives són en general ràtios financeres, com per exemple deute total sobre EBITDA.

Valors d'exposició i APR per a carteres IRB de crèdit

A les taules següents es detalla per a cada segment IRB, en funció dels graus de deutor, informació relativa a les exposicions del Grup CaixaBank a 31 de desembre de 2018.

Taula 5.30. EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per categoria d'exposició i interval de PD (corporates)

Imports en milions d'euros

Escala de PD	Exposició bruta original inclosa en el balanç	Exposició fora de balanç abans d'aplicar el factor de conversió de crèdit	Factor de conversió del crèdit mitjà	EAD després de la reducció del risc de crèdit i d'aplicar el factor de conversió del crèdit	PD mitjana	Nombre de deutors (*)	LGD mitjana	Venciment mitjà (anys)	APR	Densitat dels APR	EL	Ajustos de valor i previsions
0,00 a <0,15	3.733	5.788	44,28%	6.295	0,12%	1	33,95%	2,99	1.625	25,81%	2	(2)
0,15 a <0,25	2.548	2.140	47,78%	3.570	0,18%	0	44,61%	2,87	1.481	41,48%	3	(2)
0,25 a <0,50	6.561	5.250	35,44%	8.421	0,27%	1	39,71%	3,75	4.373	51,93%	9	(10)
0,50 a <0,75	4.301	2.145	40,89%	5.178	0,59%	1	36,97%	4,45	3.729	72,01%	11	(5)
0,75 a <2,50	5.531	2.093	38,81%	6.343	1,46%	3	36,02%	5,37	5.865	92,46%	33	(30)
2,50 a <10,00	2.404	1.166	39,77%	2.868	5,94%	1	36,27%	8,36	3.855	134,43%	61	(28)
10,00 a <100,00	382	258	26,57%	451	21,59%	0	33,76%	5,94	811	179,92%	34	(29)
Cartera Sana	25.459	18.840	40,70%	33.127	1,29%	7	37,63%	4,36	21.738	65,62%	154	(106)
100,00 (Default)	1.234	325	30,37%	1.332	100,00%	1	51,77%	6,21	147	11,06%	690	(800)
Total	26.693	19.165	40,52%	34.459	5,11%	7	38,18%	4,43	21.886	63,51%	843	(907)

(*) Nombre de deutors en milers.

Només s'inclou risc de crèdit. No s'inclou risc de contrapartida, ni titulitzacions, ni accionarial.

Taula 5.31. EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per categoria d'exposició i interval de PD (Pimes)

Imports en milions d'euros

Escala de PD	Exposició bruta original inclosa en el balanç	Exposició fora de balanç abans d'aplicar el factor de conversió de crèdit	Factor de conversió del crèdit mitjà	EAD després de la reducció del risc de crèdit i d'aplicar el factor de conversió del crèdit	PD mitjana	Nombre de deutors (*)	LGD mitjana	Venciment mitjà (anys)	APR	Densitat dels APR	EL	Ajustos de valor i previsions
0,00 a <0,15	1.788	686	54,29%	2.160	0,13%	8	32,25%	5,05	409	18,94%	1	(7)
0,15 a <0,25	538	156	50,00%	616	0,15%	3	31,67%	6,64	124	20,08%	0	(1)
0,25 a <0,50	2.401	998	47,41%	2.874	0,30%	9	31,33%	6,36	848	29,51%	3	(8)
0,50 a <0,75	1.577	575	51,07%	1.870	0,60%	6	33,09%	5,53	801	42,84%	4	(6)
0,75 a <2,50	3.396	1.135	41,60%	3.868	1,56%	17	29,40%	8,16	2.170	56,09%	18	(28)
2,50 a <10,00	1.516	732	37,05%	1.787	4,77%	6	28,17%	13,80	1.316	73,64%	24	(32)
10,00 a <100,00	382	118	29,61%	417	25,85%	1	31,56%	11,40	519	124,28%	33	(17)
Cartera Sana	11.597	4.400	45,35%	13.593	2,04%	51	30,78%	7,70	6.186	45,51%	82	(99)
100,00 (Default)	1.056	227	35,39%	1.136	100,00%	3	35,25%	9,25	99	8,73%	400	(486)
Total	12.653	4.626	44,86%	14.728	9,59%	54	31,12%	7,82	6.286	42,68%	483	(585)

(*) Nombre de deutors en milers.

Només s'inclou risc de crèdit. No s'inclou risc de contrapartida, ni titulitzacions, ni accionarial.

Taula 5.32. EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per cartera i interval de PD (minoristes cobertes amb hipoteques sobre immobles)

Imports en milions d'euros

Escala de PD	Exposició bruta original inclosa en el balanç	Exposició fora de balanç abans d'aplicar el factor de conversió de crèdit	Factor de conversió del crèdit mitjà	EAD després de la reducció del risc de crèdit i d'aplicar el factor de conversió del crèdit	PD mitjana	Nombre de deutors (*)	LGD mitjana	Venciment mitjà (anys)	APR	Densitat dels APR	EL	Ajustos de valor i previsions
0,00 a <0,15	57.654	17.830	2,03%	58.015	0,06%	1.005	16,62%	17,80	1.611	2,78%	6	(199)
0,15 a <0,25	6.064	1.243	1,98%	6.089	0,19%	91	19,40%	19,45	474	7,79%	2	(24)
0,25 a <0,50	11.349	2.723	1,54%	11.391	0,38%	175	19,00%	18,75	1.446	12,70%	8	(54)
0,50 a <0,75	2.023	344	1,96%	2.030	0,72%	30	20,46%	18,79	440	21,68%	3	(11)
0,75 a <2,50	4.690	697	1,98%	4.704	1,40%	73	20,40%	18,46	1.563	33,24%	13	(32)
2,50 a <10,00	3.580	531	1,92%	3.590	4,72%	62	18,83%	17,71	2.200	61,28%	32	(58)
10,00 a <100,00	1.979	224	2,11%	1.984	25,39%	29	19,38%	17,57	2.229	112,34%	98	(104)
Cartera Sana	87.339	23.591	1,97%	87.803	0,96%	1.465	17,57%	18,09	9.964	11,35%	162	(482)
100,00 (Default)	4.424	52	0,00%	4.424	100,00%	41	33,42%	18,71	2.539	57,39%	1.479	(1.204)
Total	91.764	23.643	1,96%	92.228	5,71%	1.506	18,33%	18,12	12.503	13,56%	1.641	(1.686)

(*) Nombre de deutors en milers.

Només s'inclou risc de crèdit. No s'inclou risc de contrapartida, ni titulitzacions, ni accionaria.

Taula 5.33. EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per cartera i interval de PD (minoristes Pimes cobertes amb hipoteques sobre immobles)

Imports en milions d'euros

Escala de PD	Exposició bruta original inclosa en el balanç	Exposició fora de balanç abans d'aplicar el factor de conversió de crèdit	Factor de conversió del crèdit mitjà	EAD després de la reducció del risc de crèdit i d'aplicar el factor de conversió del crèdit	PD mitjana	Nombre de deutors (*)	LGD mitjana	Venciment mitjà (anys)	APR	Densitat dels APR	EL	Ajustos de valor i previsions
0,00 a <0,15	2.110	671	2,72%	2.128	0,07%	36	13,27%	12,77	39	1,85%	0	(7)
0,15 a <0,25	454	111	4,72%	459	0,18%	6	16,31%	12,25	22	4,75%	0	(1)
0,25 a <0,50	1.137	353	14,55%	1.188	0,37%	13	17,46%	12,94	104	8,78%	1	(5)
0,50 a <0,75	274	80	24,04%	294	0,66%	2	18,41%	13,29	41	13,93%	0	(2)
0,75 a <2,50	1.933	386	9,49%	1.969	1,47%	18	18,49%	12,27	477	24,24%	5	(10)
2,50 a <10,00	2.174	525	7,97%	2.216	4,49%	25	18,78%	13,23	1.106	49,90%	19	(25)
10,00 a <100,00	409	55	2,75%	411	28,77%	5	17,79%	13,20	328	79,87%	21	(14)
Cartera Sana	8.490	2.183	7,98%	8.665	2,94%	105	16,99%	12,81	2.117	24,44%	47	(65)
100,00 (Default)	947	42	0,36%	947	100,00%	8	30,88%	12,17	281	29,63%	292	(202)
Total	9.437	2.225	7,84%	9.611	12,51%	113	18,36%	12,74	2.398	24,95%	339	(267)

(*) Nombre de deutors en milers.

Només s'inclou risc de crèdit. No s'inclou risc de contrapartida, ni titulitzacions, ni accionaria.

Taula 5.34. EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per cartera i interval de PD (minoristes renovables elegibles)

Imports en milions d'euros

Escales de PD	Exposició bruta original inclosa en el balanç	Exposició fora de balanç abans d'aplicar el factor de conversió de crèdit	Factor de conversió del crèdit mitjà	EAD després de la reducció del risc de crèdit i d'aplicar el factor de conversió del crèdit	PD mitjana	Nombre de deutors (*)	LGD mitjana	Venciment mitjà (anys)	APR	Densitat dels APR	EL	Ajustos de valor i previsions
0,00 a <0,15	1.241	6.125	30,58%	3.114	0,06%	2.375	77,00%	2,92	98	3,16%	1	(6)
0,15 a <0,25	182	634	33,00%	391	0,20%	377	77,00%	3,12	33	8,53%	1	(1)
0,25 a <0,50	187	472	33,56%	346	0,33%	297	77,00%	3,20	45	12,91%	1	(2)
0,50 a <0,75	252	552	30,56%	421	0,55%	396	76,98%	2,96	80	18,94%	2	(3)
0,75 a <2,50	650	753	30,01%	876	1,46%	789	76,88%	3,02	352	40,19%	10	(9)
2,50 a <10,00	498	279	30,69%	583	5,01%	567	76,68%	3,21	551	94,39%	22	(21)
10,00 a <100,00	207	38	31,07%	219	25,35%	254	75,43%	3,22	440	201,45%	42	(31)
Cartera Sana	3.217	8.853	30,87%	5.950	1,74%	5.056	76,89%	3,01	1.599	26,88%	79	(73)
100,00 (Default)	71	0	0,00%	71	100,00%	48	68,31%	1,93	0	0,23%	48	(44)
Total	3.288	8.853	30,87%	6.020	2,90%	5.104	76,79%	3,00	1.599	26,56%	127	(117)

(*) Nombre de deutors en milers.

Només s'inclou risc de crèdit. No s'inclou risc de contrapartida, ni titulitzacions, ni accionarial.

Taula 5.35. EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per cartera i interval de PD (Pimes minorista)

Imports en milions d'euros

Escales de PD	Exposició bruta original inclosa en el balanç	Exposició fora de balanç abans d'aplicar el factor de conversió de crèdit	Factor de conversió del crèdit mitjà	EAD després de la reducció del risc de crèdit i d'aplicar el factor de conversió del crèdit	PD mitjana	Nombre de deutors (*)	LGD mitjana	Venciment mitjà (anys)	APR	Densitat dels APR	EL	Ajustos de valor i previsions
0,00 a <0,15	897	407	63,22%	1.155	0,07%	40	56,08%	3,19	97	8,42%	0	(5)
0,15 a <0,25	437	240	61,71%	585	0,17%	26	55,18%	2,68	97	16,51%	1	(3)
0,25 a <0,50	1.143	541	58,14%	1.457	0,35%	86	53,97%	2,96	369	25,30%	3	(9)
0,50 a <0,75	423	158	54,80%	510	0,61%	14	54,59%	2,40	181	35,57%	2	(3)
0,75 a <2,50	1.958	829	57,48%	2.435	1,48%	135	51,15%	2,32	1.155	47,46%	18	(25)
2,50 a <10,00	896	461	45,66%	1.107	4,52%	133	49,10%	2,44	643	58,11%	25	(28)
10,00 a <100,00	150	23	47,02%	161	30,58%	14	54,16%	2,80	168	104,58%	26	(20)
Cartera Sana	5.905	2.659	56,58%	7.409	1,96%	448	52,79%	2,64	2.711	36,58%	75	(94)
100,00 (Default)	267	52	37,20%	286	100,00%	17	65,56%	2,26	28	9,82%	188	(166)
Total	6.172	2.711	56,21%	7.696	5,61%	465	53,26%	2,63	2.739	35,59%	263	(260)

(*) Nombre de deutors en milers.

Només s'inclou risc de crèdit. No s'inclou risc de contrapartida, ni titulitzacions, ni accionarial.

Taula 5.36. EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per cartera i interval de PD (Altres exposicions minoristes)

Imports en milions d'euros

Escala de PD	Exposició bruta original inclosa en el balanç	Exposició fora de balanç abans d'aplicar el factor de conversió de crèdit	Factor de conversió del crèdit mitjà	EAD després de la reducció del risc de crèdit i d'aplicar el factor de conversió del crèdit	PD mitjana	Nombre de deutors (*)	LGD mitjana	Venciment mitjà (anys)	APR	Densitat dels APR	EL	Ajustos de valor i previsions
0,00 a <0,15	2.183	65	63,30%	2.224	0,06%	162	62,47%	5,63	257	11,56%	1	(10)
0,15 a <0,25	614	8	73,42%	619	0,19%	75	68,01%	4,58	173	27,94%	1	(4)
0,25 a <0,50	1.140	14	74,05%	1.150	0,36%	146	67,29%	4,29	486	42,29%	3	(11)
0,50 a <0,75	288	276	30,87%	373	0,65%	132	63,57%	3,24	210	56,40%	2	(4)
0,75 a <2,50	904	1.463	34,41%	1.408	1,63%	1.283	61,30%	2,64	1.086	77,14%	14	(25)
2,50 a <10,00	434	118	45,76%	488	5,24%	199	65,94%	3,37	508	104,09%	17	(30)
10,00 a <100,00	228	5	62,97%	231	28,84%	56	68,22%	3,44	386	166,75%	45	(45)
Cartera Sana	5.791	1.948	36,06%	6.493	1,92%	2.054	64,13%	4,26	3.106	47,83%	82	(130)
100,00 (Default)	310	1	57,47%	311	100,00%	34	79,29%	7,18	9	2,86%	247	(226)
Total	6.101	1.949	36,07%	6.804	6,40%	2.088	64,82%	4,39	3.115	45,78%	329	(356)

(*) Nombre de deutors en milers.

Només s'inclou risc de crèdit. No s'inclou risc de contrapartida, ni titulitzacions, ni accionarial.

Anàlisi comparativa d'estimacions i resultats obtinguts

1. Introducció

La pèrdua esperada regulatòria recull el valor estimat de la pèrdua mitjana anual corresponent a un cicle econòmic complet. Es calcula considerant els conceptes següents:

- **Probabilitat d'incompliment mitjana del cicle (*Probability of Default – Through The Cycle*, abreujat «PD»):** informa sobre la proporció d'incompliments en relació amb el total de risc sa que de mitjana es preveu que es produiran durant un any del cicle econòmic i per a una qualitat creditícia donada (*scoring/rating*).
- **Severitat *downturn* (*Downturn Loss Given Default*, abreujat «LGD DT»):** informa de la proporció de deute que es preveu no recuperar en un període advers del cicle. Per això, la severitat que inicialment s'estima a partir dels fluxos de processos de recuperació de contractes en incompliment, segons la cartera, s'estressa mitjançant una variable explicativa o s'estima a partir d'una mostra d'estimació restringida a un període advers del cicle.
- **Exposició en *default* (*Exposure At Default*, abreujat «EAD»):** exposició que s'espera tenir en el moment d'incompliment.

Atès que la pèrdua esperada es calcula utilitzant una probabilitat d'incompliment ancorada al cicle i una severitat representativa d'un moment advers del cicle, el valor ofert de pèrdua esperada només fluctuarà, fixats els paràmetres de risc, a causa de canvis en la composició de la cartera o de les característiques d'aquestes.

D'altra banda, la pèrdua efectiva és el valor de la pèrdua actualitzada que s'ha produït en la cartera en un període concret. Es pot descompondre en els conceptes següents:

- **Freqüència d'incompliment observada (*Observed Default Frequency*, abreujat «ODF»):** informa de la proporció de contractes sans que incorren en incompliment a un any vista.

- **Severitat observada (*Realised Loss Given Default*, abreujat «LGD»):** es calcula a partir dels fluxos de recuperació i pèrdua dels contractes en incompliment. Aquesta severitat informa de la proporció de deute que es recupera durant el procés de recuperació.

- **Exposició observada (*Realised Exposure*):** risc assignat al contracte en el moment d'incompliment.

Pel fet que la pèrdua efectiva es calcula amb els valors corresponents a cada període d'observació, els valors obtinguts per a aquest concepte tindran una dependència directa de la situació econòmica vigent en cada període analitzat.

Sobre la base de les definicions introduïdes es presenta la sèrie d'ODF històrica i les següents comparatives aplicades sobre les carteres IRB més rellevants:

- **ODF vs PD:** es compara per tram de risc l'ODF de 2018 amb la PD calculada a 31 de desembre de 2017 i utilitzada en el càlcul de requeriments de recursos propis de la mateixa data.
- **EAD vs Exposició observada:** per als contractes que han entrat en *default* durant el 2018, es compara l'EAD estimada a 31 de desembre de 2017 amb l'Exposició real observada en la data en què s'identifica el *default*.
- **LGD DT vs LGD observada:** es comparen la severitat *downturn* estimada a 31 de desembre de 2015 amb la severitat observada d'aquells incompliments identificats durant el període d'un any i el procés de recuperació dels quals hagi finalitzat. Es pren una data de referència anterior a la utilitzada amb la resta de paràmetres per permetre la maduració dels cicles de recuperació i d'aquesta manera disposar d'una mostra representativa per fer l'anàlisi.
- **Pèrdua efectiva observada vs Pèrdua esperada:** es compara la pèrdua esperada estimada a 31 de desembre amb la pèrdua efectiva observada a la cartera durant l'any següent. L'anàlisi inclou el període 2014-2018.

La cartera de grans empreses no s'inclou en l'anàlisi de severitat per l'escassa representativitat

del reduït nombre d'incompliments observats en aquesta cartera.

2. Sèries d'ODF històriques

La sèrie històrica d'ODF mostra el nivell d'incompliment d'exposicions concretes amb CaixaBank al llarg del temps.

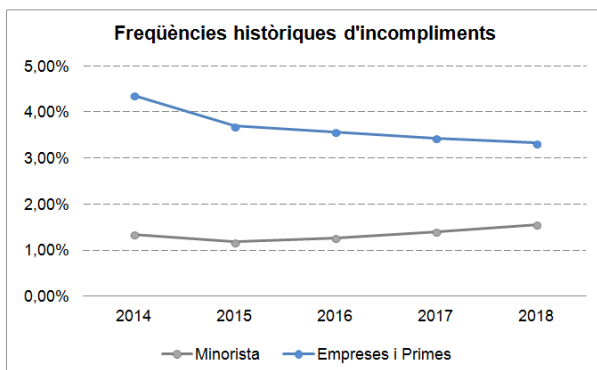
Taula 5.37. Sèries ODF

ODF històrica					
	2014	2015	2016	2017	2018
Minorista	1,35%	1,18%	1,27%	1,41%	1,56%
Empresa	4,37%	3,70%	3,57%	3,44%	3,33%

Després d'uns anys de forta recessió econòmica s'observa com:

- L'ODF de la cartera d'empreses i pimes manté el canvi de tendència amb la seva disminució durant els últims 5 anys. En els últims exercicis s'ha estabilitzat.
- L'ODF de particulars, malgrat que augmenta lleugerament respecte del 2017, es manté estable en els nivells observats en els últims anys.

Gràfic 1. Evolució ODF

3. Comparativa d'ODF i PD

L'estimació regulatòria de necessitats de recursos propis per a la cobertura de pèrdua esperada i inesperada d'un exercici es fa a partir de l'avaluació de la probabilitat d'incompliment de cada client/contracte en base a la informació que hi ha en el tancament de l'exercici anterior.

D'acord amb la regulació de requeriments prudencials, i amb la voluntat de mantenir

estabilitat en les estimacions, la PD *Through the Cycle* (per simplicitat, d'ara endavant, «PD») d'una cartera al tancament d'any no té com a objectiu predir els incompliments de l'exercici següent, sinó valorar la probabilitat d'incompliment en mitjana del cicle.

Així, de forma natural, les ODF, en moments de debilitat en el cicle econòmic, haurien de ser superiors a les PD estimades respectives, mentre que en època d'expansió, les ODF se situarien per sota de les PD.

Malgrat la seva diferent vocació en reflectir l'efecte dels cicles econòmics, la comparació de totes dues mesures permet observar la magnitud de l'ajust al cicle efectuat en les estimacions de PD. Tal com s'observa en els gràfics següents, per a la gran majoria de trams, les ODF se situen en nivells pròxims als de les PD estimades. Aquesta situació és coherent amb la millora observada en l'economia en els últims anys.

Cal assenyalar que a l'octubre de 2016 es van adoptar els nous criteris d'incompliment establerts per la Circular 4/2016, que van suposar un increment en la taxa d'incompliments observada (ODF) a causa de la consideració com a dubtoses d'un rang superior de casuístiques de refinançaments i un efecte arrossegament més ampli. Tanmateix, l'entrada en vigor de la Circular 4/2017 no va comportar impactes addicionals en les taxes d'incompliment.

En funció de la qualificació dels contractes davant persones físiques o dels *ratings* de persones jurídiques, cada cartera se segmenta en diferents nivells de qualitat creditícia, definits en l'escala mestra, amb diferents nivells de PD.

La bondat dels models es pot analitzar comparant la freqüència d'incompliment observada (ODF) en un exercici amb l'estimació de PD feta al seu inici, per a cada tram de qualitat creditícia de cada cartera. Aquesta anàlisi té com a objectiu:

- Confirmar que la relació entre ODF i escala mestra sigui monòtona creixent que és el que s'espera per a models amb poder de discriminació elevats com els del Grup.
- Comparar els nivells per analitzar la ciclicitat de l'estimació i la realitat observada.

En aquest capítol es contrasta, per a cada tram de risc en cadascuna de les carteres:

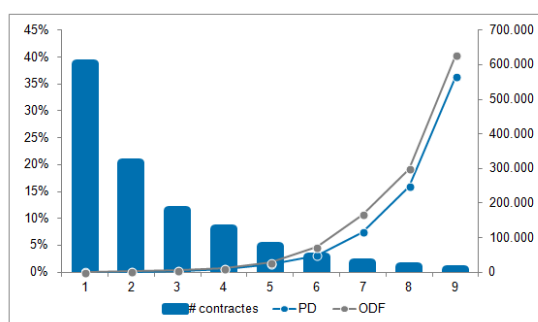

- Les ODF de l'exercici 2018. S'utilitzen dades d'incompliments produïts entre gener i desembre de 2018.
- Les PD per a l'any 2018, estimades al tancament de 2017.

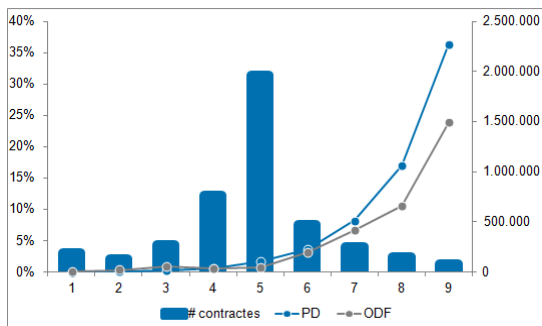
Conjuntament, per facilitar la comprensió de les dades, es mostra la distribució del nombre de contractes en persones físiques i el nombre de clients en persones jurídiques que hi havia al tancament de 2017.

Detallista

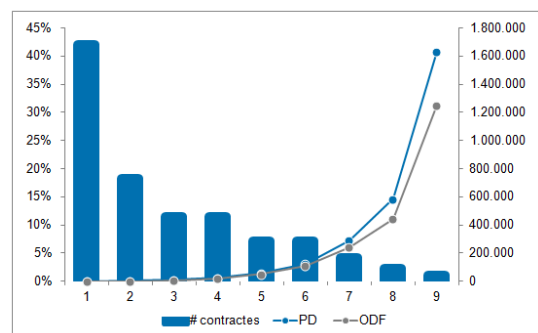
Gràfic 2. Hipotecari

Gràfic 3. Consum

Gràfic 4. Targetes

En les carteres de particulars es confirma que la sèrie d'ODF és una funció monòtona creixent

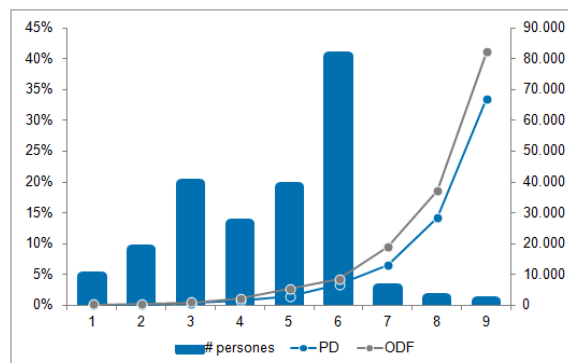
respecte de l'escala mestra. Això és, com s'ha comentat anteriorment, el reflex que els models interns minoristes discriminen correctament els clients per nivell de risc.

Per a la cartera hipotecària s'observa que la PD se situa en la línia de les freqüències d'incompliment observades el 2018 per als trams baixos de l'escala mestra on es concentra la major part de l'exposició en aquesta cartera; mentre que a la resta de productes la PD se situa per damunt de l'ODF en la majoria de casos, especialment per a la cartera de consum, i reflecteix la conjuntura econòmica actual.

Pel que fa a l'evolució de PD i ODF dels últims tres anys, s'aprecia una tendència decreixent en línia amb la consolidació del període expansiu. Aquesta tendència no s'observa per a la cartera de consum atesa l'estratègia de creixement en aquest segment, que comporta suportar freqüències superiors de morositat, situació que està adequadament recollida en els paràmetres de risc, ja que s'observen PD per damunt de les freqüències d'incompliment.

Pime

Gràfic 5. Pime no promotora

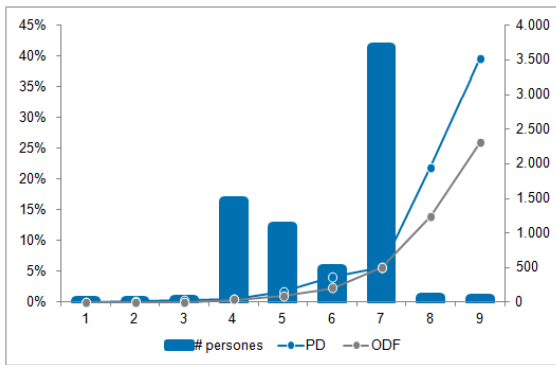

La sèrie d'ODF de la cartera de pime no promotora és una funció monòtona creixent respecte a l'escala mestra. D'aquesta manera els models interns estan discriminant correctament els clients per nivell de risc.

La cartera presenta una PD que se situa lleugerament per sota de l'ODF, cosa que evidencia que per a aquesta cartera encara ens trobem en un moment del cicle per damunt de la tendència central, com s'explica més detalladament més endavant. Pel que fa als anys anteriors, s'observa un lleuger repunt en la morositat en els últims dos exercicis.

Gràfic 6. Pime promotora

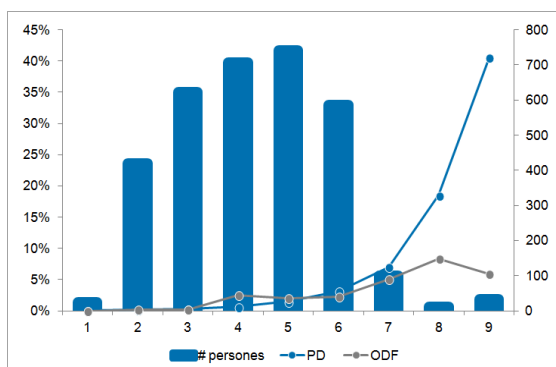
Igual que per a la cartera de no promotor, per a les pimes promotores la sèrie d'ODF és una funció monòtona creixent respecte a l'escala mestra. D'aquesta manera, es considera que els models interns discriminen raonablement els clients per nivell de risc.

En aquest cas la cartera presenta en mitjana una PD més conservadora que les freqüències d'incompliment observades el 2018, i molt alineada amb l'ODF en els trams amb més observacions, i mostra un bon funcionament del model en la situació econòmica actual.

Per a les pimes promotores s'ha vist una reducció de les freqüències d'incompliment observades els darrers anys.

Empresa

Gràfic 7. Gran empresa

El baix nombre de clients que hi ha a la cartera de grans empreses fa que l'ODF per escala mestra no sigui estadísticament representativa, encara que s'observa que la sèrie d'ODF és en general una funció monòtona creixent respecte a l'escala mestra, a excepció de l'últim tram, en què el volum d'observacions és poc representatiu.

S'observa com l'ODF se situa en nivells lleugerament superiors als de la PD en els trams

intermedis de l'escala mestra; mentre que se situa per sota de la PD en els trams superiors de l'escala.

Pel que fa a l'evolució de les ODF en els últims tres anys, s'aprecia una tendència decreixent en línia amb la consolidació del període expansiu.

Valors de PD i ODF mitjanes per a carteres IRB de crèdit

A les taules següents es detalla per a cada segment IRB, en funció dels intervals de PD definits per l'escala mestra, informació relativa a la PD mitjana de les exposicions del Grup a 31 de desembre de 2018 i la taxa d'incompliment anual mitjana dels últims cinc anys per a aquestes carteres.

Taula 5.38. EU CR9 - Mètode IRB - Proves retrospectives de la PD per categoria d'exposició (Corporativa)

Nombre de deutors en unitats

Escala de PD	Equivalent de qualificació externa			PD mitjana ponderada	PD mitjana aritmètica per deutor	Nombre de deutors		Deutors en situació d'incompliment en l'any	dels quals: nous incompliments de deutors en l'any	Taxa d'incompliment anual històrica mitjana
	S&P's	Fitch	Moody's			Tancament de l'exercici previ	Tancament de l'exercici			
0,00 a <0,15	AAA / AA+ / AA / AA-	AAA / AA+ / AA / AA-	Aaa / Aa1 / Aa2 / Aa	0,12%	0,14%	814	735	3	0	0,33%
0,15 a <0,25	BBB	BBB	Baa2	0,18%	0,18%	192	193	0	0	1,30%
0,25 a <0,50	BBB- / BB+	BBB- / BB+	Baa3 / Ba1	0,27%	0,29%	1.072	1.418	10	1	1,04%
0,50 a <0,75	BB	BB	Ba2	0,59%	0,59%	890	896	22	1	1,80%
0,75 a <2,50	BB- / B+	BB- / B+	Ba3 / B1	1,46%	1,51%	2.037	2.636	52	4	2,79%
2,50 a <10,00	B / B-	B / B-	B2 / B3	5,94%	5,16%	1.019	701	31	0	4,74%
10,00 a <100,00	CCC+ / CCC / CCC-	CCC+ / CCC / CCC-	Caa1 / Caa2 / Caa3	21,59%	23,56%	146	156	23	0	14,16%
100,00 (Default)	D	D	D	100,00%	100,00%	652	547	-	0	-

Taula 5.39. EU CR9 - Mètode IRB - Proves retrospectives de la PD per categoria d'exposició (Pimes)

Nombre de deutors en unitats

Escala de PD	Equivalent de qualificació externa			PD mitjana ponderada	PD mitjana aritmètica per deutor	Nombre de deutors		Deutors en situació d'incompliment en l'any	dels quals: nous incompliments de deutors en l'any	Taxa d'incompliment anual històrica mitjana
	S&P's	Fitch	Moody's			Tancament de l'exercici	Tancament de l'exercici			
0,00 a <0,15	AAA / AA+ / AA / AA-	AAA / AA+ / AA / AA-	Aaa / Aa1 / Aa2 / Aa	0,13%	0,11%	11.562	8.032	24	0	0,22%
0,15 a <0,25	BBB	BBB	Baa2	0,15%	0,15%	877	3.267	0	0	0,38%
0,25 a <0,50	BBB- / BB+	BBB- / BB+	Baa3 / Ba1	0,30%	0,30%	6.824	9.466	25	5	0,55%
0,50 a <0,75	BB	BB	Ba2	0,60%	0,60%	6.070	5.902	30	7	0,85%
0,75 a <2,50	BB- / B+	BB- / B+	Ba3 / B1	1,56%	1,63%	11.106	16.528	182	9	2,43%
2,50 a <10,00	B / B-	B / B-	B2 / B3	4,77%	4,59%	9.388	6.262	305	7	7,52%
10,00 a <100,00	CCC+ / CCC / CCC-	CCC+ / CCC / CCC-	Caa1 / Caa2 / Caa3	25,85%	30,05%	1.467	1.290	276	1	23,50%
100,00 (Default)	D	D	D	100,00%	100,00%	3.734	3.236	-	-	-

Taula 5.40. EU CR9 - Mètode IRB - Proves retrospectives de la PD per categoria d'exposició (Minorista hipotecari)

Nombre de deutors en unitats

Escala de PD	Equivalent de qualificació externa			PD mitjana ponderada	PD mitjana aritmètica per deutor	Nombre de deutors		Deutors en situació d'incompliment en l'any	dels quals: nous incompliments de deutors en l'any	Taxa d'incompliment anual històrica mitjana
	S&P's	Fitch	Moody's			Tancament de l'exercici	Tancament de l'exercici			
0,00 a <0,15	AAA / AA+ / AA / AA-	AAA / AA+ / AA / AA-	Aaa / Aa1 / Aa2 / Aa	0,06%	0,06%	1.004.340	1.004.861	840	5	0,13%
0,15 a <0,25	BBB	BBB	Baa2	0,19%	0,19%	93.513	90.565	282	0	0,46%
0,25 a <0,50	BBB- / BB+	BBB- / BB+	Baa3 / Ba1	0,38%	0,38%	183.251	175.366	879	5	0,73%
0,50 a <0,75	BB	BB	Ba2	0,72%	0,72%	31.494	29.819	295	3	0,88%
0,75 a <2,50	BB- / B+	BB- / B+	Ba3 / B1	1,40%	1,43%	76.663	73.057	1.337	17	2,05%
2,50 a <10,00	B / B-	B / B-	B2 / B3	4,72%	4,65%	66.666	61.657	4.121	23	6,38%
10,00 a <100,00	CCC+ / CCC / CCC-	CCC+ / CCC / CCC-	Caa1 / Caa2 / Caa3	25,39%	25,18%	31.560	29.454	11.517	42	25,59%
100,00 (Default)	D	D	D	100,00%	100,00%	44.556	41.386	-	-	-

Taula 5.41. EU CR9 - Mètode IRB - Proves retrospectives de la PD per categoria d'exposició (Pimes amb garantia hipotecària)

Nombre de deutors en unitats

Escala de PD	Equivalent de qualificació externa			PD mitjana ponderada	PD mitjana aritmètica per deutor	Nombre de deutors		Deutors en situació d'incompliment en l'any	dels quals: nous incompliments de deutors en l'any	Taxa d'incompliment anual històrica mitjana
	S&P's	Fitch	Moody's			Tancament de l'exercici	Tancament de l'exercici			
0,00 a <0,15	AAA / AA+ / AA / AA-	AAA / AA+ / AA / AA-	Aaa / Aa1 / Aa2 / Aa	0,07%	0,06%	38.795	36.061	69	0	0,24%
0,15 a <0,25	BBB	BBB	Baa2	0,18%	0,18%	6.005	5.596	23	0	0,36%
0,25 a <0,50	BBB- / BB+	BBB- / BB+	Baa3 / Ba1	0,37%	0,37%	13.398	13.215	103	0	0,65%
0,50 a <0,75	BB	BB	Ba2	0,66%	0,68%	6.162	2.472	37	0	1,12%
0,75 a <2,50	BB- / B+	BB- / B+	Ba3 / B1	1,47%	1,49%	14.728	18.027	241	3	1,55%
2,50 a <10,00	B / B-	B / B-	B2 / B3	4,49%	4,39%	26.375	24.580	1.167	0	5,98%
10,00 a <100,00	CCC+ / CCC / CCC-	CCC+ / CCC / CCC-	Caa1 / Caa2 / Caa3	28,77%	27,81%	5.842	4.982	2.004	5	24,46%
100,00 (Default)	D	D	D	100,00%	100,00%	10.070	8.146	-	-	-

Taula 5.42. EU CR9 - Mètode IRB - Proves retrospectives de la PD per categoria d'exposició (Detallistes renovables elegibles)

Nombre de deutors en unitats

Escala de PD	Equivalent de qualificació externa			PD mitjana ponderada	PD mitjana aritmètica per deutor	Nombre de deutors		Deutors en situació d'incompliment en l'any	dels quals: nous incompliments de deutors en l'any	Taxa d'incompliment anual històrica mitjana
	S&P's	Fitch	Moody's			Tancament de l'exercici	Tancament de l'exercici			
0,00 a <0,15	AAA / AA+ / AA / AA-	AAA / AA+ / AA / AA-	Aaa / Aa1 / Aa2 / Aa	0,06%	0,07%	2.227.880	2.374.978	451	31	0,02%
0,15 a <0,25	BBB	BBB	Baa2	0,20%	0,19%	330.597	377.003	235	13	0,06%
0,25 a <0,50	BBB- / BB+	BBB- / BB+	Baa3 / Ba1	0,33%	0,32%	229.469	297.177	389	12	0,17%
0,50 a <0,75	BB	BB	Ba2	0,55%	0,56%	392.308	396.434	1.071	75	0,13%
0,75 a <2,50	BB- / B+	BB- / B+	Ba3 / B1	1,46%	1,53%	681.909	789.316	5.585	465	0,51%
2,50 a <10,00	B / B-	B / B-	B2 / B3	5,01%	5,30%	482.023	567.154	15.351	2.157	1,81%
10,00 a <100,00	CCC+ / CCC / CCC-	CCC+ / CCC / CCC-	Caa1 / Caa2 / Caa3	25,35%	23,03%	217.814	254.081	25.617	4.549	9,15%
100,00 (Default)	D	D	D	100,00%	100,00%	36.061	48.038	-	-	-

Taula 5.43. EU CR9 - Mètode IRB - Proves retrospectives de la PD per categoria d'exposició (Resta Pimes)

Nombre de deutors en unitats

Escala de PD	Equivalent de qualificació externa			PD mitjana ponderada	PD mitjana aritmètica per deutor	Nombre de deutors		Deutors en situació d'incompliment en l'any	dels quals: nous incompliments de deutors en l'any	Taxa d'incompliment anual històrica mitjana
	S&P's	Fitch	Moody's			Tancament de l'exercici	Tancament de l'exercici			
0,00 a <0,15	AAA / AA+ / AA / AA-	AAA / AA+ / AA / AA-	Aaa / Aa1 / Aa2 / Aa	0,07%	0,07%	61.106	39.642	163	16	0,18%
0,15 a <0,25	BBB	BBB	Baa2	0,17%	0,18%	32.228	25.664	128	12	0,41%
0,25 a <0,50	BBB- / BB+	BBB- / BB+	Baa3 / Ba1	0,35%	0,37%	64.626	86.161	485	57	0,76%
0,50 a <0,75	BB	BB	Ba2	0,61%	0,64%	43.994	14.113	513	53	0,96%
0,75 a <2,50	BB- / B+	BB- / B+	Ba3 / B1	1,48%	1,42%	85.745	135.400	2.658	150	2,65%
2,50 a <10,00	B / B-	B / B-	B2 / B3	4,52%	4,12%	130.972	133.055	5.643	184	6,58%
10,00 a <100,00	CCC+ / CCC / CCC-	CCC+ / CCC / CCC-	Caa1 / Caa2 / Caa3	30,58%	30,29%	14.875	14.092	4.402	20	24,97%
100,00 (Default)	D	D	D	100,00%	100,00%	15.347	17.141	-	-	-

Taula 5.44. EU CR9 - Mètode IRB - Proves retrospectives de la PD per categoria d'exposició (Resta Detallistes)

Nombre de deutors en unitats

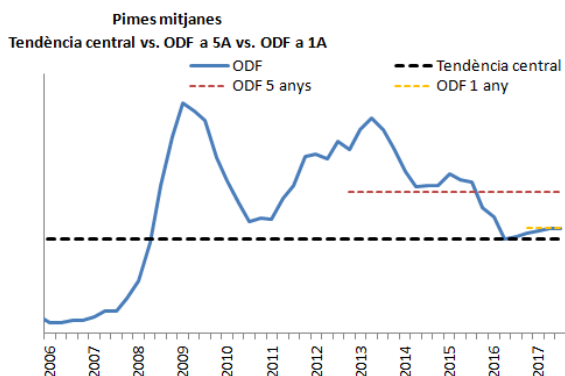
Escala de PD	Equivalent de qualificació externa			PD mitjana ponderada	PD mitjana aritmètica per deutor	Nombre de deutors		Deutors en situació d'incompliment en l'any	deus dels quals: nous incompliments de deutors en l'any	Taxa d'incompliment anual històrica mitjana
	S&P's	Fitch	Moody's			Tancament de l'exercici	Tancament de l'exercici			
0,00 a <0,15	AAA / AA+ / AA / AA-	AAA / AA+ / AA / AA-	Aaa / Aa1 / Aa2 / Aa	0,06%	0,07%	151.618	162.263	354	50	0,18%
0,15 a <0,25	BBB	BBB	Baa2	0,19%	0,19%	69.220	75.384	294	5	0,57%
0,25 a <0,50	BBB- / BB+	BBB- / BB+	Baa3 / Ba1	0,36%	0,37%	150.617	146.082	1.714	123	1,09%
0,50 a <0,75	BB	BB	Ba2	0,65%	0,58%	145.009	131.605	1.051	88	0,97%
0,75 a <2,50	BB- / B+	BB- / B+	Ba3 / B1	1,63%	1,74%	1.445.005	1.282.935	6.646	400	1,46%
2,50 a <10,00	B / B-	B / B-	B2 / B3	5,24%	4,84%	224.978	199.174	10.855	509	3,92%
10,00 a <100,00	CCC+ / CCC / CCC-	CCC+ / CCC / CCC-	Caa1 / Caa2 / Caa3	28,84%	25,23%	57.428	56.405	16.533	132	17,63%
100,00 (Default)	D	D	D	100,00%	100,00%	33.470	34.303	-	-	-

S'observa que la taxa d'incompliments anual mitjana dels últims cinc anys se situa, en alguns casos, per damunt de la PD mitjana de la cartera actual (a 31 de desembre de 2018). Aquesta diferència és resultat del fet que, d'una banda, la PD és una mètrica *through-the-cycle* que intenta valorar la probabilitat d'incompliment en mitjana del cicle, mentre que, de l'altra, l'ODF reflecteix la taxa d'incompliments en el moment actual. En aquest cas, la mitjana dels últims cinc anys, que inclouen anys encara de debilitat econòmic del cicle.

L'efecte esmentat al paràgraf anterior es posa de manifest en el gràfic següent per a pimes mitjanes, encara que l'anàlisi seria similar a la de la resta de carteres. Per a l'obtenció de les PD *through-the-cycle* es parteix d'una tendència central igual a l'ODF mitjana entre 1991 i desembre de 2017. La freqüència d'incompliment de 2017 es troba lleugerament per damunt de la tendència central, mentre que la freqüència d'incompliment mitjana dels últims cinc anys es troba molt per damunt en recollir encara els pics d'incompliment de 2013.

Gràfic 8. Comparació de les freqüències d'incompliment amb la tendència central

4. Comparativa entre EAD i exposició observada

L'EAD, o *exposure at default*, es defineix com l'import que en cas d'incompliment s'estima que estarà disposat pel client. Aquest valor s'obté com el disposat en el moment en què s'estima més una proporció de l'import disponible que es determina mitjançant el *credit conversion factor* (CCF).

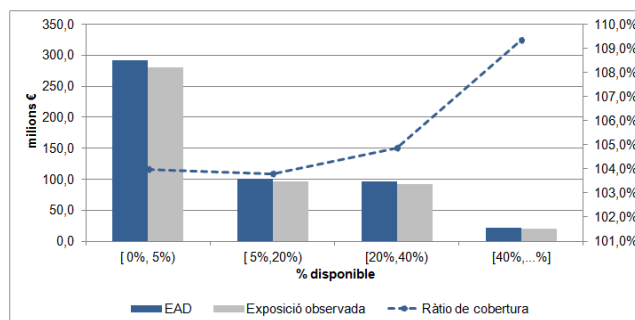
Per verificar la bondat del CCF estimat, en les carteres principals en què es concedeix la possibilitat de disposar fins al límit contractat (crèdit obert, targetes i comptes de crèdit), s'ha comparat l'EAD estimada a 31 de desembre de

2017 amb l'Exposició observada en la data en què s'identifica el *default*. Aquesta comparativa es fa per trams de disponibilitat, que es calcula com a import disponible dividit entre el límit o disposat potencial màxim.

A més, es defineix la ràtio de cobertura com una mesura a partir de la qual poder valorar la precisió de les estimacions efectuades. Aquesta ràtio es defineix com l'EAD estimada entre l'exposició realment observada.

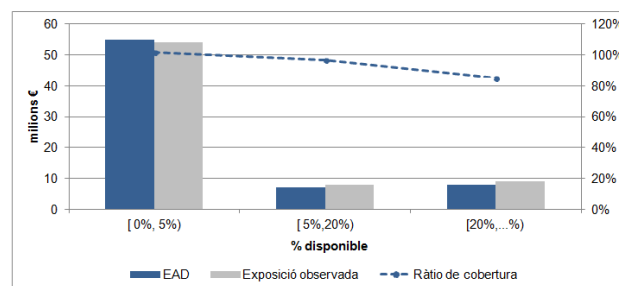
Minorista

Gràfic 9. Crèdit obert

El crèdit obert és un dels productes amb saldo disponible més estesos a CaixaBank i, en especial, a la cartera detallista. En aquesta cartera, la major part de l'exposició es concentra en els trams de menys disponibilitat i presenta una ràtio de cobertura mitjana de 104%, la qual cosa és indicativa que el CCF d'aquest producte prediu correctament l'exposició del moment del *default*.

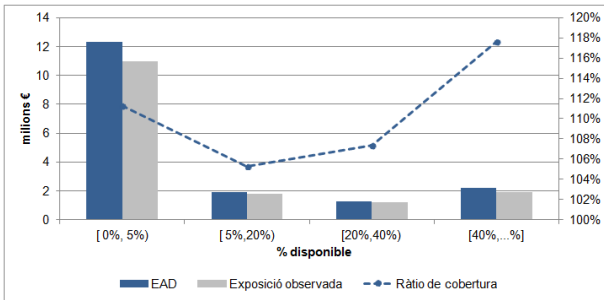
Gràfic 10. Targetes de crèdit

A la cartera de targetes de particulars, la major part de l'exposició també es concentra en els trams de menys disponibilitat i presenta una ràtio de cobertura mitjana de 100%.

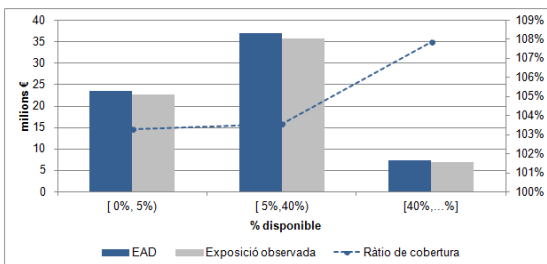
Gràfic 11. Comptes de crèdit

A la cartera de comptes de crèdit, encara que l'exposició és significativament inferior a la cartera de crèdits oberts, també s'observa com l'EAD estimada a l'inici de l'any és superior a la que finalment s'observa quan es produeix el *default*. La ràtio de cobertura mitjana se situa en el 111%.

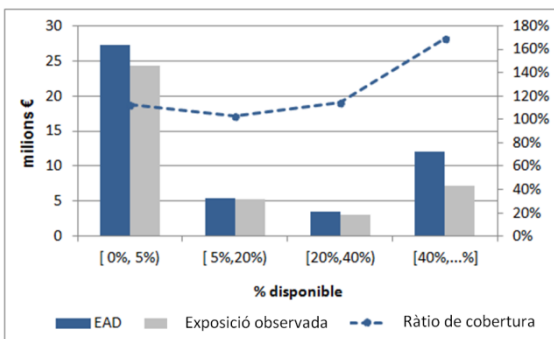
Pime

Gràfic 12. Crèdit obert

En tots els trams de disponibilitat el total d'EAD estimat per a crèdit obert de pimes és lleugerament superior a l'Exposició que s'observa en la data en què es produeix el *default*. Aquesta situació permet obtenir una ràtio de cobertura de la cartera de 104%.

Gràfic 13. Comptes de crèdit

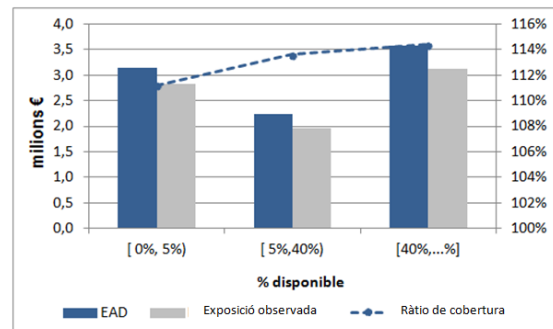

El fet que s'observi una concentració important en el tram de més utilització és un bon indicatiu que els límits de crèdit s'ajusten correctament a les

necessitats de les pimes. No s'ofereix un disponible que podria suposar un risc més elevat per al Grup.

La ràtio de cobertura de la cartera se situa en el 122%, de manera que s'ha estimat un CCF força conservador, com en el cas de minoristes per a aquest producte, i resulta en una EAD que cobreix amb marge suficient l'Exposició observada en la data d'incompliment.

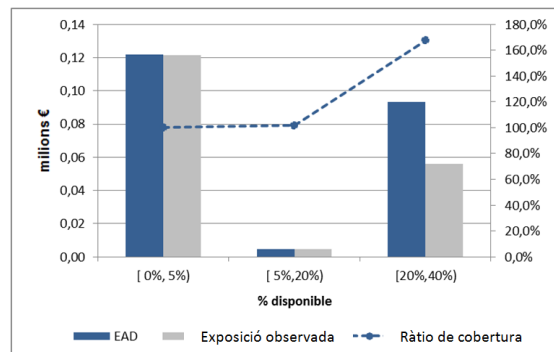
Gràfic 14. Targetes

En tots els trams de disponibilitat el total d'EAD estimat per a targetes de pimes és lleugerament superior a l'exposició que s'observa en la data en què es produeix el *default*. S'obté una ràtio de cobertura de la cartera de 113%.

Empresa

Gràfic 15. Crèdit obert

En tots els trams de disponibilitat el total d'EAD estimada per a crèdit obert d'empreses és força superior a l'Exposició que s'observa en la data en què es produeix el *default*, especialment en el tram de disponibilitat més alt, encara que el poc volum d'incompliments en aquesta cartera fa que els resultats no siguin estadísticament representatius.

Anàlogament, les carteres de targetes i comptes de crèdit per al segment de gran empresa, encara que no es mostren en els gràfics, també tenen

poca representativitat i presenten ràtios de cobertura molt elevades.

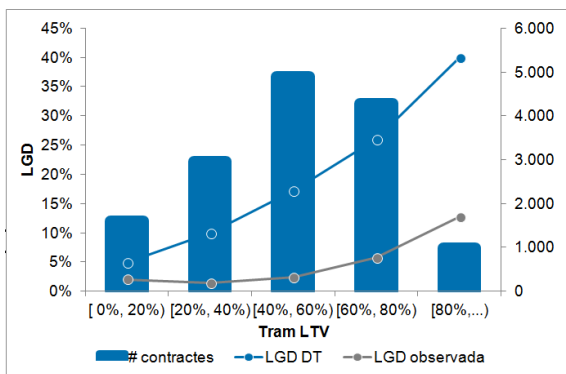
5. Comparativa entre LGD DT i LGD observada

L'LGD, o *Loss Given Default*, és una mesura que informa sobre la proporció d'EAD que no s'ha pogut recuperar després de finalitzar els processos de recuperació. Per tant, atès que la pèrdua real en un *default* només serà certa quan acabi el procés de recuperació, que pot durar des d'uns quants dies fins a diversos anys, l'LGD observada només es podrà calcular en processos finalitzats, és a dir, cicles tancats. Aquesta situació fa necessari disposar d'un període d'observació superior al de l'ODF o l'Exposició per obtenir l'LGD observada. A més, per a una mateixa cartera en *default*, l'LGD mitjana observada pot variar d'un any a un altre per la incorporació de nous *default* finalitzats.

Per poder disposar d'un període d'observació de més d'un any, en les anàlisis que es presenten a continuació se seleccionen els *defaults* de contractes sans a 31 desembre de 2015, que han entrat en *default* durant el 2016 i el procés de recuperació dels quals estigui finalitzat a 31 de desembre de 2018.

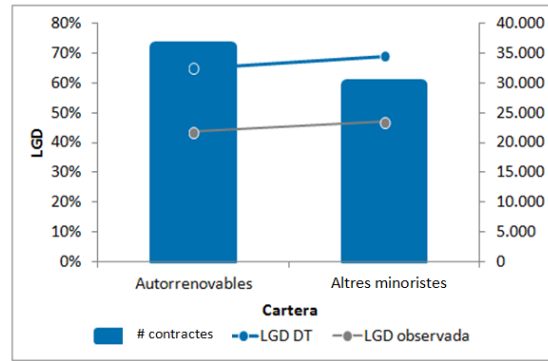
Detallista

Gràfic 16. Garantia hipotecària

En termes generals, l'LGD observada (3,8%) de particulars amb garantia hipotecària se situa en un valor força inferior a l'LGD DT estimada (18,47%), que és l'esperat perquè el període d'observació correspon a un període de recuperació econòmica (2016-2018).

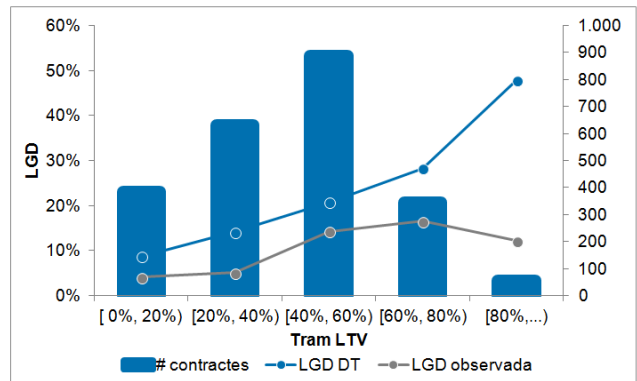
Gràfic 17. Garantia personal

A la cartera detallista sense garantia, l'LGD observada (45,10%) se situa força per sota de l'LGD estimada (66,7%), per la qual cosa l'estimació efectuada per CaixaBank conté un ampli marge de prudència.

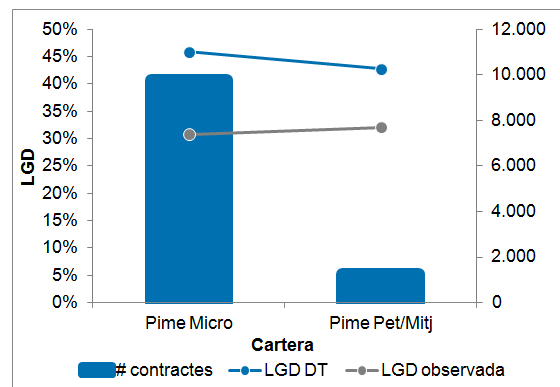
Pime

Gràfic 18. Garantia hipotecària

En la cartera de pimes amb garantia hipotecària, l'LGD observada (10,37%) també està per sota de l'LGD estimada (18,74%).

Gràfic 19. Garantia personal

L'LGD observada (30,86%) a la cartera de pimes sense garantia també se situa en nivells inferiors als de l'estimada (45,52%), la qual cosa és un indicatiu que en l'estimació es prenen criteris molt prudents, així com que els processos i polítiques de recuperació resulten efectius.

6. Comparativa entre pèrdua efectiva i pèrdua esperada regulatòria

Els objectius d'aquest exercici són:

- Comprovar com la pèrdua esperada regulatòria manté valors estables durant el cicle mentre que la pèrdua observada presenta una dependència directa amb la situació econòmica vigent en cada moment.
- Avaluar la raonabilitat de l'ordre de magnitud de la diferència entre les dues xifres.

En relació amb el primer objectiu, es destaca que la pèrdua esperada regulatòria s'estima com la pèrdua mitjana anual del cicle econòmic i, per tant, no es pot considerar com un estimador ajustat de la pèrdua que es preveu tenir en un any o període concret. Per això, mentre que la pèrdua esperada regulatòria ha d'oferir valors estables al llarg del temps, la pèrdua observada fluctuarà en funció de la fase en què es trobi el cicle econòmic i les polítiques internes de recuperació.

Per fer la comparació entre pèrdua esperada i efectiva s'han pres els contractes sans a 31 de desembre de cada any valorats mitjançant IRB avançat i s'ha comparat la pèrdua esperada en aquest moment amb la pèrdua efectiva observada durant l'any següent. A causa de les restriccions existents, en el càlcul de la pèrdua efectiva s'han fet les hipòtesis següents:

- Només es calcularà pèrdua efectiva per a aquells contractes que hagin entrat en *default*, prenent com a exposició l'observada en la data de *default*. Per tant, els contractes que no hagin incorregut en *default* durant el següent any disposaran d'una pèrdua efectiva de 0 €.

- Per als contractes en *default* el cicle de *default* dels quals no hagi finalitzat i per als quals, per tant, no es disposa de pèrdues observades, s'ha pres com a millor estimació de la pèrdua efectiva del contracte la pèrdua esperada calculada a 31 de desembre de 2018. Això implica que, per a l'últim any (2018), en què es concentren la majoria de cicles que no han acabat, la pèrdua efectiva per a aquests contractes no pugui ser estimada de forma prou robusta. Els anys anteriors no estan exempts d'aquesta problemàtica, encara que en menys mesura. Per això, s'ha optat per no incloure en la comparativa la pèrdua efectiva per a l'exercici 2018.
- La pèrdua efectiva podrà variar d'un any a un altre per al mateix període a causa de la finalització de processos de recuperació.
- Els valors en percentatges de pèrdua esperada i de pèrdua efectiva s'han calculat sobre l'EAD sana al tancament de l'any precedent.

Finalment, es destaca que CaixaBank duu a terme un procés d'actualització en què calibra els paràmetres més rellevants que participen en el càlcul de la pèrdua esperada utilitzant un any més d'informació interna sobre incompliments i les pèrdues associades a aquests. Aquest procés d'actualització permet millorar la qualitat dels paràmetres estimats per dues vies:

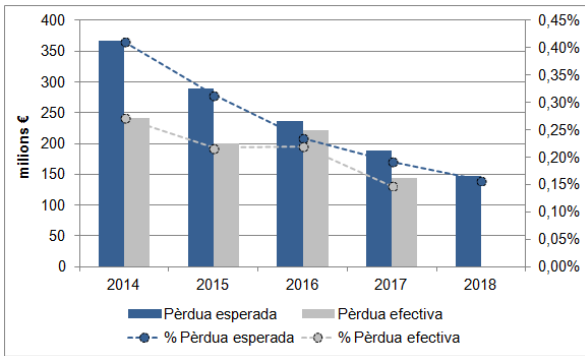
- En primer lloc, pel fet de disposar d'una mostra amb dades actualitzades i d'un volum més gran és possible millorar la precisió dels paràmetres estimats.
- La segona via correspon al procés continu d'anàlisi i estudi de la informació que contenen els sistemes, que permet identificar nous patrons i variables explicatives i/o renovar-ne els ja existents, amb la qual cosa millora d'aquesta manera la predicció de la pèrdua esperada.

A continuació es mostra com ha evolucionat la pèrdua esperada i la pèrdua efectiva al llarg dels últims anys en diferents carteres d'IRB avançat:

Minorista

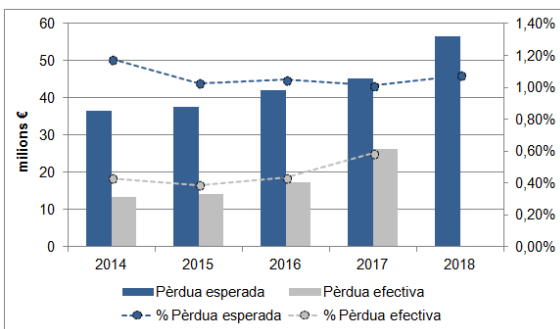
Gràfic 20. Pèrdua esperada i efectiva a la cartera detallista hipotecària

Per bé que la pèrdua efectiva de la cartera de minoristes amb garantia hipotecària fluctua lleugerament, s'observa que en línies generals la pèrdua esperada i la pèrdua efectiva es comporten d'una manera similar, amb un acostament el 2016 (exercici en què hi havia una exposició superior per a aquesta cartera).

Adicionalment, partint dels indicadors relatius, s'observa com la reducció en els totals de pèrdua estan determinats principalment per una millora en la qualitat creditícia i no tant per una reducció en l'exposició de la cartera.

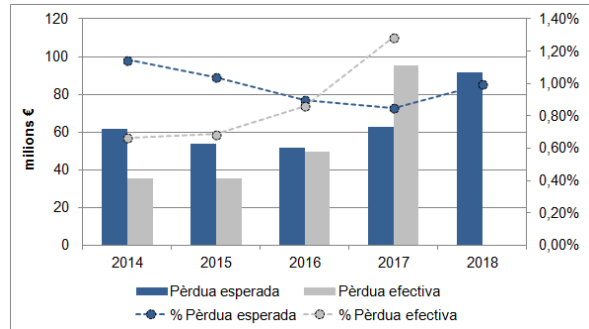
Gràfic 21. Pèrdua esperada i efectiva a la cartera de targetes

Durant tot el període observat la pèrdua esperada se situa en valors relativament estables al voltant de l'1,06% i molt per damunt de la pèrdua efectiva (al voltant del 0,59%). En exercicis anteriors s'observava que fins al 2014, coincidint amb el punt àlgid de la recessió econòmica, tant la pèrdua esperada com la pèrdua efectiva expressades en percentatge d'exposició creixien, la qual cosa és indicativa d'un increment del risc estimat/observat. Al contrari, a partir de 2014 s'observa que els valors s'han estabilitzats, mentre que el volum de la cartera en EAD ha anat augmentant progressivament atesa l'estratègia de

creixement en aquest segment. De la mateixa manera que ha comportat suportar freqüències superiors de morositat, situació que està adequadament recollida en la pèrdua esperada estimada.

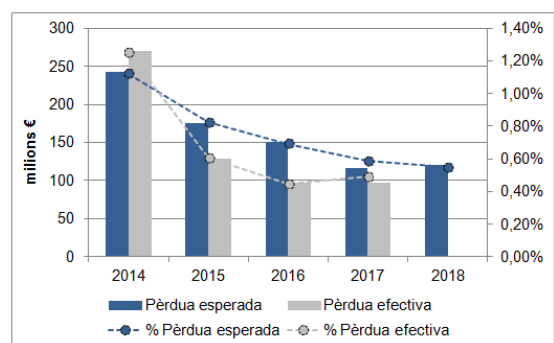
Gràfic 22. Pèrdua esperada i efectiva a la cartera resta de minoristes

A l'inici de la sèrie històrica, les pèrdues efectives d'operacions per a consum se situen per sota de la pèrdua esperada i posteriorment es van alineant cada vegada més, encara que s'observa que el 2017 la pèrdua observada és superior a la pèrdua esperada. Això és fruit principalment dels costos associats a l'esforç de reducció de NPL fet durant el 2018 i, d'altra banda, al fet que en els darrers anys hi ha un nombre significatiu de contractes que no han acabat el seu cicle de *default* i se'ls està assignant la pèrdua esperada a 31 de desembre de 2018.

Pimes

Gràfic 23. Pèrdua esperada i efectiva a la cartera de pimes

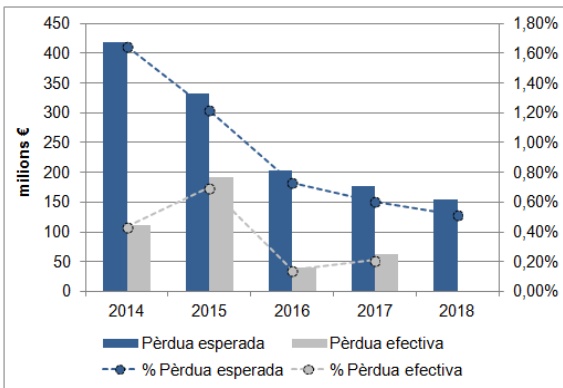

S'observa que en el primer any de la sèrie, que coincideix amb els últims anys de la recessió econòmica, la pèrdua efectiva és superior a l'esperada, però la gestió de la cartera ha permès reduir en els últims anys el risc estimat i efectiu a la cartera mitjançant la millora de la seva qualitat (mantenint els nivells d'exposició) i invertir la tendència.

Empresa

Gràfic 24. Pèrdua esperada i efectiva a la cartera de gran empresa

A la cartera de gran empresa, durant tot el període observat la pèrdua esperada se situa en nivells superiors a la pèrdua efectiva. Cal destacar que en els darrers anys s'observa que, malgrat que la pèrdua esperada expressada en percentatge disminueix, l'exposició de la cartera augmenta significativament, la qual cosa indica un creixement de la cartera mitjançant operacions de millor qualitat.

Integració de les estimacions internes de risc en la gestió

L'ús dels paràmetres de risc, PD, LGD i EAD, és una peça clau en la gestió del Risc de crèdit a CaixaBank i el seu ús va més enllà del regulatori.

Els principals paràmetres per mesurar el risc estan presents en la presa de decisions, des de la concessió fins al seguiment de les exposicions, incloent-hi la gestió d'incentius i el monitoratge de la rendibilitat dels segments de negoci.

A continuació s'exposen les principals eines i polítiques:

- Sistema de facultats per pèrdua esperada en la concessió de risc a empreses

El càlcul del nivell de risc per pèrdua esperada (probabilitat de mora x exposició x severitat) millora el control del risc, adequant les facultats d'aprovació al mesurament del risc del client, i si escau del seu grup econòmic.

El càlcul del nivell de risc d'una sol·licitud acumula la pèrdua esperada i la pèrdua màxima (exposició x severitat) de tots els contractes i sol·licituds del client i del seu grup econòmic, incloent-hi la nova operació i

excloent-ne les operacions que s'ha indicat que es cancel·laran.

La limitació de la pèrdua màxima evita que es puguin concedir imports nominals excessivament alts quan la probabilitat de mora del client (PD) sigui molt baixa.

En funció dels imports de pèrdues esperades i pèrdues màximes acumulades de les operacions de cada titular i de les del seu grup econòmic corresponent, si escau, es determina el nivell d'aprovació del risc.

- Sistema de *Pricing* en la concessió de risc

Garanteix l'adequada relació del binomi rendibilitat/risc, en termes de sol·licitud. Estimació del preu de l'operació com a suma de:

- La pèrdua esperada.
 - El cost dels recursos propis.
 - Estimació de costos operatius interns.
 - Prima de liquiditat.
- Sistema de diagnòstic per prima de risc en la concessió de risc a particulars

Sistema automàtic de recomanació d'actuació en la concessió d'operacions de particulars partint de la Prima de Risc (pèrdua esperada + retribució de capital).

Estableix un punt de tall d'acceptació/denegació d'operacions amb penalització en les facultats d'aprovació quan impliquen un nivell especialment alt de risc.

- Sistema de Rendibilitat Ajustada al Risc (RAR)

Càlcul de la rendibilitat sobre el capital consumit, una vegada descomptada la pèrdua esperada, els costos operatius i el cost dels fons:

$$RAR = \frac{\text{Resultats d'Explotació} - \text{Pèrdua esperada}}{\text{Capital Requerit}}$$

La taxa mínima de rendibilitat sobre capital que ha d'assolir una operació ve determinada pel cost de capital, que és la remuneració mínima exigida pels seus accionistes.

Quan una operació obté una rendibilitat ajustada al risc positiva, significa que està participant en el benefici de CaixaBank, però

només crearà valor per a l'accionista quan la rendibilitat sigui superior al cost del capital.

Aquest sistema permet un millor control de l'equilibri entre la rendibilitat i el risc sobre la cartera de clients de CaixaBank.

- Càlcul de provisions per models interns sota IFRS9 o Circular 4/2017 del Banc d'Espanya:

D'acord amb la Circular esmentada, el càlcul de la pèrdua esperada, amb l'excepció de la cartera dubtosa corresponent a actius classificats com a *Single Names*, es fa per mitjà de models interns que comparteixen una important base comuna amb els models IRB: la particularitat i diferència respecte a aquests és el caràcter *Forward-looking* i no *Through-the-cycle* de les estimacions, en haver de reflectir les condicions econòmiques vigents i esperades a futur.

A més, els models interns també intervenen en la classificació per *stage* comptable.

5.2. Risc de contrapart i CVA

El risc de contrapart, incloent-hi el risc per CVA i el risc de *Default Fund*, quantifica les pèrdues derivades del potencial incompliment per part de la contrapart i abans de la liquidació definitiva dels fluxos de caixa. Es calcula per a operacions amb instruments derivats, operacions amb compromís de recompra o de préstecs de valors i operacions amb liquidació diferida.

El Grup CaixaBank fa una gestió prudent del risc de contrapart mitjançant l'assignació de límits interns i utilitza polítiques i tècniques de mitigació de risc amb l'objectiu de reduir l'exposició al risc de contrapart. Es disposa d'un sistema integrat que permet conèixer, en temps real, el límit d'exposició disponible amb qualsevol contrapart, producte i termini.

Mitjançant aquesta gestió del risc de contrapart, s'alinea l'assumpció d'aquest risc amb els objectius de negoci del Grup, partint del que estableix el RAF.

El 10% del total de risc de contrapart s'avalua per mètode IRB. El 99% de l'EAD de risc de contrapart al qual s'aplica el mètode IRB correspon a Empreses. El 54% de l'EAD de risc de contrapart al qual se li aplica el mètode estàndard correspon a institucions i el 42% correspon a empreses.

Evolució Anual

L'EAD de risc de contrapart augmenta 955 milions d'euros respecte de l'any anterior, principalment com a resultat de la contractació de diversos préstecs de valors sobre deute de l'Estat amb contrapartides bancàries. Els APR de risc de contrapart augmenten 225 milions d'euros l'any.

L'EAD per risc de CVA (*Credit Valuation Adjustment*) roman en línia amb la del tancament de l'any anterior i els APR corresponents augmenten 197 milions d'euros.

2.939 MM €

APR de risc de contrapart, *Default Fund* i CVA

6.430 MM €

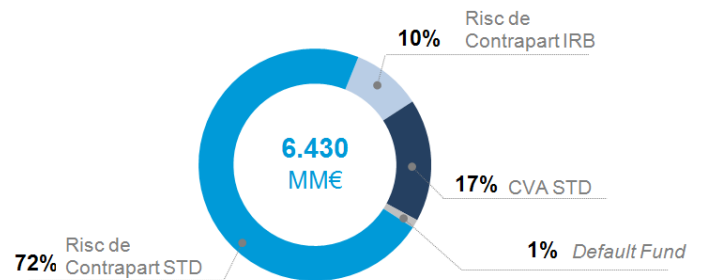
EAD de risc de contrapart, *Default Fund* i CVA

10%

EAD risc de contrapart avaluada per models interns

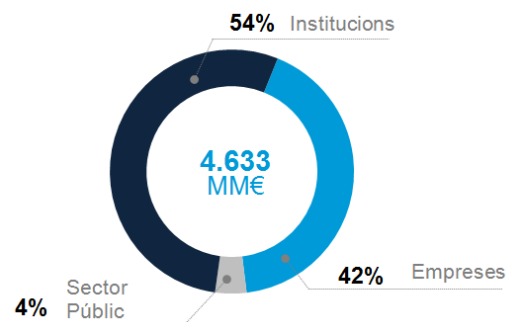
EAD RISC DE CONTRAPART, *DEFAULT FUND* I CVA

Distribució per mètode, %

EAD RISC DE CONTRAPART (MÈTODE ESTÀNDARD)

Distribució per tipus d'exposició, %

5.2.1. Gestió del risc de contrapart

Descripció i política general

Tal com defineix l'article 272 del CRR, el risc de contrapart és «el risc que la contrapart en una operació pugui incórrer en impagament abans de la liquidació definitiva dels fluxos de caixa d'aquesta operació». Estan subjectes a risc de contrapart: els derivats, les operacions amb compromís de recompra, les operacions de préstec de valors i les operacions amb liquidació diferida.

El principal objectiu en la gestió del Risc de Contrapart en el Grup és l'alineament de l'assumpció d'aquest amb els objectius de negoci dins el Marc d'Apetit al Risc (RAF) i configurar un perfil de riscos que, d'una banda, faciliti la consecució dels pressupostos de rendibilitat i creació de valor i, de l'altra, garanteixi la solvència a mitjà i llarg termini de la institució.

El Grup fa el control i seguiment del risc de contrapart amb un objectiu doble: d'una banda, assegurar la correcta consideració del risc generat per les operacions d'aquesta naturalesa en el sistema de control i seguiment del risc de crèdit general, i de l'altra, controlar els aspectes específics que afecten el risc de contrapart per a l'optimització d'aquest i elaborar informes de seguiment específics tant per a òrgans de direcció i govern com per al supervisor.

A CaixaBank, la concessió de noves operacions que comportin risc de contrapart té un marc intern aprovat pel Comitè Global del Risc, que permet la ràpida presa de decisions respecte a l'assumpció d'aquest risc, tant per a l'entorn de contrapartides financeres com per a la resta. En aquest sentit, en el context d'operacions amb entitats financeres, el Grup disposa d'un sistema de concessió de línies aprovat pel Comitè Global del Risc, en el qual la màxima exposició autoritzada de risc de crèdit amb una entitat (en què s'inclou el risc de contrapart) es determina mitjançant un càlcul basat fonamentalment en els *ratings* de les entitats i l'anàlisi dels seus estats financers.

En l'operativa amb la resta de contrapartides, incloent-hi el client detallista, les operacions de derivats vinculades a una sol·licitud d'actiu (cobertura del risc de tipus d'interès en préstecs) s'aproven juntament amb aquesta. Tota la resta d'operacions s'aproven segons el compliment de límit del risc assignat o bé segons la seva anàlisi

individual. L'aprovació d'operacions correspon a les àrees de riscos encarregades de l'anàlisi i l'admissió.

La concessió de línies de risc preaprovades per a les contrapartides permet conèixer en tot moment quin és el disponible per a la contractació de noves operacions.

Pel que fa als riscos de contrapartida amb les Entitats de Contrapartida Central (ECC), CaixaBank disposa d'un marc intern específic, aprovat pel Comitè Global del Risc, en què s'especifica com es determinen els límits per a aquestes entitats i com s'ha de calcular l'exposició per determinar el disponible d'aquest límit.

La definició dels límits de risc de contrapart es complementa amb els límits interns de concentració, principalment risc país i grans exposicions.

Estructura i organització de la funció de gestió del risc

Tot seguit es detalla el llistat de les àrees que a CaixaBank tenen responsabilitats directes sobre la quantificació, seguiment i el control del Risc de Contrapart:

- El **Departament de Risc País, Bancs i Institucions**, integrat a *Chief Lending Officer* Empreses, és la unitat que té la responsabilitat sobre tots els riscos assumits per CaixaBank amb entitats financeres, independentment del tipus d'operativa i àmbit d'activitat que els genera. En l'àmbit de Risc de Contrapart, les principals funcions assignades són:
 - Determinació dels límits de Risc per Contrapart.
 - Anàlisi i seguiment de contraparts i riscos.
 - Control de la utilització de límits i autorització d'excedits i d'excepcions al marc intern.
 - Seguiment del Risc Legal.
 - Elaboració d'informació de riscos per a òrgans interns.

- **Altres centres adscrits a Chief Lending Officer Empreses i centres adscrits a Chief Lending Officer Retail**, que tenen la responsabilitat sobre l'admissió de tots els riscos amb entitats no financeres (empreses i particulars, respectivament) assumits per CaixaBank, independentment del tipus d'operativa i àmbit d'activitat que els genera, incloent-hi per tant l'operativa que implica risc de contrapart.
- **El Departament de Riscos Estructurals i Models Regulats**, integrat a la Direcció Executiva de *Corporate Risk Management Function & Planning*, les funcions principals del qual, en l'àmbit de Risc de Contrapart, són:
 - Definició i implantació de les metodologies de càlcul d'estimació de l'exposició creditícia equivalent.
 - Valoració diària de les operacions subjectes als contractes de col·laterals de derivats OTC, operacions amb pacte de recompra i préstecs de valors.
 - Càlcul dels requeriments mínims de capital per risc de contrapart i emplenament dels informes recurrents al supervisor.
 - Elaboració d'informació recurrent de risc de contrapart per als òrgans interns.
- **L'Àrea de Serveis Operatius a Mercats**, integrada a la Subdirecció General de Serveis Bancaris, és la unitat responsable de la gestió operativa diària dels contractes bilaterals de col·lateral de derivats, operacions amb pacte de recompra i préstecs de valors, així com dels contractes de col·lateral amb cambres centrals (tant d'operativa OTC (*Over The Counter*) com de mercat organitzat). Les principals funcions que li són assignades són:
 - La generació dels *margin calls* a les contrapartides.
 - La conciliació de posicions col·lateralitzades i gestió de discrepàncies.
 - El seguiment de les liquidacions i comptabilitzacions associades a la gestió dels contractes esmentats.
- **L'Assessoria Jurídica** és la responsable d'elaborar els contractes marc entre CaixaBank i les contrapartides.

Sistemes de mesurament i d'informació per a la gestió del risc de contrapart

El Risc de Contrapart relatiu a les operacions de derivats va associat quantitativament al seu risc de mercat, ja que la quantitat que deu la contrapart s'ha de calcular en funció del valor de mercat de les operacions contractades i el seu valor potencial futur (possible evolució del seu valor en una situació extrema de preus de mercat, d'acord amb la sèrie històrica coneguda d'evolució dels preus de mercat).

L'exposició creditícia equivalent per derivats s'entén com la màxima pèrdua potencial durant la vida de les operacions en què el banc podria incórrer si la contrapartida fes *default* en qualsevol moment futur. Per al seu càlcul, CaixaBank aplica la simulació de Montecarlo, amb efecte cartera i compensació de posicions (si correspon) amb un interval de confiança del 95%, a partir de models estocàstics que tenen en compte la volatilitat del subjacent i totes les característiques de les operacions.

En operacions amb pacte de recompra i préstecs de valors, l'exposició per risc de contrapart a CaixaBank es calcula com la diferència entre el valor de mercat dels títols/efectiu cedit a la contrapartida i el valor de mercat de l'efectiu/títols rebuts d'aquesta com a col·lateral, tenint en compte els ajustos de volatilitat aplicables en cada cas.

A més, es té en compte l'efecte mitigador de les garanties reals rebudes sota els Contractes Marc de Col·lateral (veure apartat «Polítiques de Cobertura i tècniques de mitigació de Risc de Contrapart»). En general, la metodologia de càlcul d'exposició per Risc de Contrapart descrita anteriorment s'aplica tant en el moment de l'admissió de noves operacions com en els càlculs recurrents dels dies posteriors.

En l'entorn de contrapartides financeres, el control del risc de contrapart del Grup CaixaBank es fa mitjançant un sistema integrat que permet conèixer, en temps real, el límit d'exposició disponible amb qualsevol contrapartida, producte i termini. Per a la resta de contrapartides, el control de Risc de Contrapart es fa en aplicacions d'àmbit corporatiu, en què hi ha tant els límits de les línies de risc de derivats (si escau) com l'exposició creditícia dels derivats i les operacions amb pacte de recompra.

Polítiques de Cobertura i tècniques de mitigació del risc de contrapart

Les principals polítiques i tècniques de mitigació de Risc de Contrapart utilitzades com a part de la gestió diària de les exposicions a entitats financeres suposen la utilització de:

- **Contractes ISDA/CMOF.** Contractes marc estandarditzats per a l'empara de l'operativa global de derivats amb una contrapart. Preveuen explícitament en el seu clausulat la possibilitat de compensar els fluxos de cobrament i pagament pendents entre les parts per a tota l'operativa de derivats coberta per aquests.
- **Contractes CSA / Annex III del CMOF.** Són acords pels quals les parts es comprometen a lliurar un col·lateral (habitualment un dipòsit d'efectiu) com a garantia per cobrir la posició neta de risc de contrapart originada pels productes derivats contractats entre aquestes, basant-se en un acord de compensació previ inclòs a les clàusules dels contractes ISDA o CMOF.
- **Contractes GMRA / CME / GMSLA (operacions amb compromís de recompra o préstec de valors).** Són acords en virtut dels quals les parts es comprometen a lliurar un col·lateral com a garantia per cobrir la posició neta de Risc de Contrapart, originada per la desviació que es pugui produir entre el valor de l'import meritat per la compravenda simultània de títols i el seu valor de mercat.
- **Clàusules *break-up*.** Disposicions que permeten, a partir d'un determinat termini de la vida del derivat, formalitzar-ne la resolució anticipada per decisió lliure d'una de les parts. Permeten mitigar el risc de contrapart en reduir la durada efectiva de les operacions subjectes a aquesta clàusula, o alternativament, reduir el risc de contrapart de la contrapart.

- **Sistemes de liquidació lliurament contra pagament.** Permeten eliminar el risc de liquidació amb una contrapart ja que la compensació i liquidació d'una operació es fan simultàniament i de forma inseparable. És especialment rellevant el sistema de liquidació CLS, que permet a CaixaBank assegurar el lliurament contra pagament quan hi ha fluxos simultanis de cobrament i pagament en diferents divises.
- **Entitats de Contrapartida Central (ECC).** La utilització d'ECC en l'operativa de derivats i operacions amb pacte de recompra permet mitigar el Risc de Contrapart associat, ja que aquestes entitats fan funcions d'interposició per compte propi entre les dues entitats que intervenen en l'operació i assumeixen el risc de contrapart. La normativa EMIR estableix, entre d'altres, l'obligació de compensar certs contractes de derivats OTC en aquestes Entitats de Contrapartida Central i de notificar totes les operacions efectuades.

Per a contrapartides no financeres, les tècniques de mitigació de risc de contrapart suposen la utilització de: contractes ISDA/CMOF, *Contractes Quadro* (a BPI), contracte CSA/Annex III del CMOF i clàusules *break-up*, així com la pignoració de garanties financeres i l'ús d'aval emesos per contrapartides de millor qualitat creditícia que la contrapartida original de l'operació.

Metodologia per a l'assignació interna de capital

El procés d'assignació del càlcul del capital intern per Risc de Contrapart es fa de manera conjunta amb el risc de crèdit.

Anàlisi i polítiques respecte a les exposicions al risc de correlació adversa

Els processos d'admissió i monitoratge del Risc de Contrapart permeten identificar els casos en què CaixaBank incorre en risc de correlació adversa (conegut comunament amb el terme en anglès: *wrong way risk*). Aquesta circumstància és tractada adequadament en tots dos processos. Es tenen identificats els casos, molt puntuals, en què s'incorre en aquest risc, i per a aquests casos utilitza mètriques suficientment conservadores d'estimació d'exposició creditícia, tant en el moment de la contractació de l'operació com durant la seva vida.

Eficàcia de les garanties reals

Tal com s'ha comentat anteriorment, per tal de garantir l'operativa subjecta a Risc de Contrapart, el Grup aplica contractes de col·lateral principalment amb entitats financeres. Amb una freqüència habitualment diària, es fa la quantificació del risc mitjançant la valoració a preus de mercat de totes les operacions vives subjectes a l'acord marc de col·lateral, cosa que implica la revisió, i modificació si escau, del col·lateral a lliurar per la part deutora.

D'altra banda, l'impacte sobre les garanties reals en el cas hipotètic d'una baixada de *rating* de CaixaBank no seria significatiu perquè la majoria dels contractes de col·laterals no té en compte franquícies relacionades amb el nostre *rating*. Tenint en compte que la majoria de contractes amb entitats financeres té el llindar¹⁷ zero, i que en aquells en què hi ha un escalat lligat al *rating* el valor de la cartera no acostuma a superar l'import del llindar, una disminució de *rating* suposaria, en el pitjor dels casos, una sortida d'efectiu no significativa. Els contractes CSA signats per BPI tenen en compte en alguns casos aquestes franquícies, amb un impacte en el cas d'una hipotètica disminució de *rating* de 2 *notches* que implicaria un augment de les garanties reals de 9,8 milions de dòlars.

5.2.2. Requeriments de recursos propis mínims per risc de contrapart, Default Fund i CVA

En aquest apartat s'informa de les exposicions i els APR per risc de contrapart, *Default Fund* i CVA. D'aquesta manera, es permet l'alineació completa d'aquesta informació amb la corresponent lliurada a l'EBA en els informes sol·licitats en la DRC IV (coneguts comunament com estats COREP).

L'EAD de risc de contrapart augmenta 955 milions d'euros respecte de l'any anterior, principalment com a resultat de la contractació de diversos préstecs de valors sobre deute de l'Estat amb contrapartides bancàries. Els APR de risc de contrapart augmenten 225 milions d'euros l'any.

L'EAD per risc de CVA (*Credit Valuation Adjustment*) roman en línia amb la del tancament

de l'any anterior i els APR corresponents augmenten 197 milions d'euros.

Taula 5.45. Actius ponderats per risc de contrapart, Default Fund i CVA

Imports en milions d'euros

Mètode aplicat	APR
Mètode estàndard	2.551
del que per Contrapart	1.682
del que per Credit Value Adjustment (CVA)	866
del que per Default Fund (DF)	3
Mètode IRB	388
Total Grup CaixaBank	2.939

¹⁷ Import a partir del qual s'ha de produir el lliurament del col·lateral a la contrapartida.

Taula 5.46. EU CCR1 - Anàlisi de l'exposició al risc de contrapart en funció del mètode

Imports en milions d'euros

	Nocional	Cost dereposició / valor actual de mercat	Possible exposició creditícia futura	EPE efectiva	Multiplicador	EAD després de la reducció del risc de crèdit	APR
Valoració a preus de mercat		5.969	3.001			3.922	1.781
Exposició original	-					-	-
Mètode estàndard		-			-	-	-
IMM (per derivats i operacions de financiació de valors)				-	-	-	-
Dels quals: operacions de financiació de valors				-	-	-	-
Dels quals: derivats y operacions amb liquidació diferida				-	-	-	-
Dels quals: procedents de la compensació contractual entre productes						-	-
Mètode simple per a les garanties reals de naturalesa financera (per a operacions de finançament de valors)						-	-
Mètode ampli per a les garanties reals de naturalesa financera (per a operacions de finançament de valors)						1.338	289
Valor en risc (VaR) per a operacions de finançament de valors							-
Total	-	5.969	3.001	-	-	5.260	2.070

El Grup CaixaBank computa l'EAD per risc de contrapart segons el mètode de valoració de la posició a preus de mercat, no pel mètode dels models interns, raó per la qual la taula UE CCR7, dedicada a models interns de risc de contrapart, no es mostra.

A la taula següent es mostra el detall d'EAD del risc de contrapart sota metodologia estàndard segons els diferents graus de ponderació de risc en funció del mapatge *rating* d'agència dictat per l'EBA:

5.2.3. Aspectes quantitius

Taula 5.47. Exposicions al risc de contrapart i efectes de tècniques per a la seva mitigació

Imports en milions d'euros

	Exposició Original	EAD	APR	Densitat d'APRs	Capital (8%)
Administracions centrals o bancs centrals	6	6	-	0,00%	-
Administracions regionals o autoritats locals	35	35	0	0,11%	0
Entitats del sector públic	151	151	76	50,00%	6
Bancs Multilaterals de Desenvolupament	-	-	-	-	-
Organitzacions Internacionals	-	-	-	-	-
Entitats	2.507	2.494	531	21,31%	43
Empreses	4.106	1.943	1.071	55,12%	86
Exposicions minoristes	1	1	0	62,74%	0
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	-	-	-	-	-
Exposicions en situació de <i>default</i>	8	4	4	100,00%	0
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-
Bons garantits	-	-	-	-	-
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-
Organismes d'Inversió Col·lectiva	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-
Altres partides	-	-	-	-	-
Total Mètode estàndard	6.814	4.633	1.682	36,30%	135

Només s'inclou risc de contrapartida. No s'inclou risc de crèdit, ni titulitzacions ni accionarial.

Imports en milions d'euros

2017

	Exposició Original	EAD	APR	Densitat d'APRs	Capital (8%)
Administracions centrals o bancs centrals	18	18	-	0,00%	-
Administracions regionals o autoritats locals	39	39	0	0,14%	-
Entitats del sector públic	156	156	156	100,00%	12
Bancs Multilaterals de Desenvolupament	-	-	-	-	-
Organitzacions Internacionals	-	-	-	-	-
Entitats	1.686	1.675	360	21,50%	29
Empreses	1.821	1.805	1.006	55,76%	81
Exposicions minoristes	1	1	1	63,47%	-
Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles	-	-	-	-	-
Exposicions en situació de default	10	2	2	100,00%	-
Exposicions associades a riscos particularment elevats	-	-	-	-	-
Bons garantits	-	-	-	-	-
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-
Organismes d'Inversió Col·lectiva	-	-	-	-	-
Exposicions de renda variable	-	-	-	-	-
Altres partides	-	-	-	-	-
Total Mètode estàndard	3.732	3.696	1.525	41,27%	122

Només s'inclou risc de contrapartida. No s'inclou risc de crèdit, ni titulitzacions ni accionarial.

Taula 5.48. EU CCR3 - Mètode estàndard - Exposicions al risc de contrapart per cartera regulatòria i risc (EAD)

Imports en milions d'euros

Categories d'exposició	EAD											Total	De les quals: sense qualificació	
	0%	2%	4%	10%	20%	50%	70%	75%	100%	150%	Altres			
Administracions centrals o bancs centrals	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6
Administracions regionals o autoritats locals	35	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	35	35
Entitats del sector públic	-	-	-	-	-	151	-	-	-	-	-	-	151	151
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organizaciones internacionales	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	-	97	93	-	2.122	162	-	-	21	-	-	-	2.494	1.126
Empreses	295	-	-	-	720	-	-	-	927	-	-	-	1.943	1.932
Exposicions minoristes	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres partides	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	4	4
Total	336	97	93	-	2.842	313	-	1	952	-	-	-	4.633	3.254

No més s'inclou risc de contrapartida. No s'inclou risc de crèdit, ni titulacions ni accionarial.

Taula 5.49. EU CCR3 - Mètode estàndard - Exposicions al risc de contrapart per cartera regulatòria i risc (APR)

Imports en milions d'euros

Categories d'exposició	APR											Total	De les quals: sense qualificació	
	0%	2%	4%	10%	20%	50%	70%	75%	100%	150%	Altres			
Administracions centrals o bancs centrals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Administracions regionals o autoritats locals	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	0	-
Entitats del sector públic	-	-	-	-	-	76	-	-	-	-	-	-	76	76
Bancs multilaterals de desenvolupament	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Organizaciones internacionales	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Entitats	-	2	4	-	424	81	-	-	21	-	-	-	531	242
Empreses	-	-	-	-	144	-	-	-	927	-	-	-	1.071	1.060
Exposicions minoristes	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	0	0
Entitats i empreses amb avaluació creditícia a curt termini	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Altres partides	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	4	4
Total	-	2	4	-	568	156	-	0	951	-	-	-	1.682	1.382

No més s'inclou risc de contrapartida. No s'inclou risc de crèdit, ni titulacions ni accionarial.

Taula 5.50. IRB: exposicions al risc de contrapart per cartera

Imports en milions d'euros

	PD Mitjana	Exposició original	EAD	Nombre de deutors (*)	LGD	Venciment mitjà (anys)	APR	Densitat d'APRs	PE	Ajustos de valor i provisions	Capital (8%)
Empreses	1,37%	618	618	2	35,53%	0,19	385	62,28%	3	(0)	31
Corporates	1,11%	536	536	1	35,90%	0,05	337	62,85%	1	(0)	27
Pimes	3,09%	82	82	2	33,10%	1,08	48	58,58%	1	(0)	4
Minoristes	3,40%	9	9	2	48,01%	2,98	3	33,33%	0	(0)	0
Cobertes amb hipoteques sobre immobles	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pimes cobertes amb hipoteques s / immobles	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions minoristes renovables elegibles	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions Pimes minorista	3,53%	8	8	2	46,98%	3,09	3	33,84%	0	(0)	0
Altres exposicions minoristes	0,12%	0	0	0	73,17%	0,49	0	21,00%	-	-	0
Total Mètode IRB	1,40%	627	627	4	35,71%	0,23	388	61,87%	3	(0)	31

(*) Nombre de deutors en milers.

Només s'inclou risc de contrapartida. No s'inclou risc de crèdit, ni titulitzacions, ni accionarial.

Imports en milions d'euros

2017

	PD Mitjana	Exposició original	EAD	Nombre de deutors (*)	LGD	Venciment mitjà (anys)	APR	Densitat d'APRs	PE	Ajustos de valor i provisions	Capital (8%)
Empreses	1,86%	590	590	3	34,03%	0,20	315	53,32%	5	(0)	25
Corporates	1,49%	472	472	1	33,42%	0,06	257	54,35%	3	(0)	21
Pimes	3,34%	118	118	2	36,48%	0,77	58	49,17%	2	(0)	5
Minoristes	2,48%	18	18	2	50,23%	1,70	5	29,69%	0	(0)	0
Cobertes amb hipoteques sobre immobles	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pimes cobertes amb hipoteques s / immobles	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions minoristes renovables elegibles	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Exposicions Pimes minorista	2,50%	18	18	2	49,92%	1,53	5	29,85%	0	(0)	0
Altres exposicions minoristes	1,92%	1	1	0	60,97%	7,75	0	24,11%	0	(0)	0
Total Mètode IRB	1,88%	608	608	5	34,79%	0,24	320	52,60%	5	(1)	26

(*) Nombre de deutors en milers.

Només s'inclou risc de contrapartida. No s'inclou risc de crèdit, ni titulitzacions, ni accionarial.

Taula 5.51. EU CCR4 - Mètode IRB - Exposicions al risc de contrapart per cartera i escala de PD

Imports en milions d'euros

Escala de PD	EAD després de la reducció del risc de crèdit	PD mitjana	Nombre de deutors ^(*)	LGD mitjana	Venciment mitjà (anys)	APR	Densitat dels APR
0,00 a <0,15	132	0,12%	1	27,11%	0,04	29	21,96%
0,15 a <0,25	92	0,18%	0	37,53%	0,05	43	46,99%
0,25 a <0,50	117	0,27%	1	43,92%	0,20	77	65,79%
0,50 a <0,75	126	0,59%	1	32,75%	0,08	80	63,61%
0,75 a <2,50	127	1,49%	1	39,52%	0,31	126	99,25%
2,50 a <10,00	28	4,66%	0	34,12%	2,00	30	108,29%
10,00 a <100,00	2	20,43%	0	28,44%	1,09	2	125,57%
Cartera Sana	623	0,79%	4	35,78%	0,23	387	62,18%
100,00 (default)	4	100,00%	0	24,19%	0,65	0	11,94%
Total	627	1,40%	4	35,71%	0,23	388	61,87%

(*) Nombre de deutors en milers.

Només s'inclou risc de contrapartida. No s'inclou risc de crèdit, ni titulitzacions, ni accionarial.

Imports en milions d'euros

2017

Escala de PD	EAD després de la reducció del risc de crèdit	PD mitjana	Nombre de deutors ^(*)	LGD mitjana	Venciment mitjà (anys)	APR	Densitat dels APR
0,00 a <0,15	178	0,13%	1	30,41%	0,11	39	21,84%
0,15 a <0,25	69	0,20%	0	40,94%	0,06	36	51,20%
0,25 a <0,50	123	0,29%	1	34,49%	0,23	59	47,57%
0,50 a <0,75	67	0,60%	1	34,79%	0,13	37	55,29%
0,75 a <2,50	125	1,40%	1	35,51%	0,35	100	80,33%
2,50 a <10,00	37	4,49%	1	38,67%	1,13	44	118,51%
10,00 a <100,00	2	38,11%	0	42,90%	0,71	5	192,61%
Cartera Sana	602	0,91%	5	34,56%	0,24	319	53,00%
100,00 (default)	6	100,00%	0	57,51%	0,20	1	12,47%
Total	608	1,88%	5	34,79%	0,24	320	52,60%

(*) Nombre de deutors en milers.

Només s'inclou risc de contrapartida. No s'inclou risc de crèdit, ni titulitzacions, ni accionarial.

La taula següent mostra l'efecte dels acords de compensació i de les garanties sobre l'exposició al risc de contrapart dels contractes de derivats a 31 de desembre de 2018.

Taula 5.52. EU CCR5-A - Efecte de les compensacions i les garanties reals mantingudes sobre els valors d'exposició

Imports en milions d'euros

	Valor raonable positiu brut o import en llibres net	Beneficis de la compensació	Exposició creditícia actual compensada	Garanties reals mantingudes	Exposició creditícia neta
Derivats	18.576	12.607	5.969	4.398	1.572
Operacions de finançament de valors	11.004	9.665	1.338	-	1.338
Compensació entre productes	-	-	-	-	-
Total	29.580	22.272	7.308	4.398	2.910

La taula que es mostra a continuació proporciona un detall de tots els col·laterals aportats o rebuts relacionats amb operacions de derivats o operacions de finançament de valors (SFT: *Securities Financing Transaction*).

També inclou les operacions compensades a través d'una entitat de contrapartida central. En el cas de SFT, es consideren col·lateral les dues potes de cada operació (és a dir, tant efectiu com valors, rebuts i lliurats).

Taula 5.53. EU CCR5-B - Composició de les garanties reals per a les exposicions al risc de contrapart

Imports en milions d'euros

	Garanties reals utilitzades en operacions de derivats				Garantías reales utilizadas en operaciones de financiación de valores			
	Valor razonable de las garantías reales recibidas		Valor razonable de las garantías reales entregadas		Valor razonable de las garantías reales recibidas		Valor razonable de las garantías reales entregadas	
	Segregades	No segregades	Segregades	No segregades	Segregades	No segregades	Segregades	No segregades
Efectiu - moneda local	-	1.369	-	4.395	-	6.191	-	2.343
Efectiu - altres monedes	-	12	-	176	-	1	-	2
Deute sobirà nacional	-	3.586	407	5	-	8.563	121	4.828
Una altra deute sobirà	-	-	431	-	-	447	37	1.709
Deute d'agències públiques	-	-	-	-	-	-	-	87
Bons comparatius	-	-	-	-	-	562	-	1.400
Titulitzacions	-	-	-	-	-	500	6.916	875
Accions	-	-	-	-	-	-	-	-
Un altre col·lateral	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	-	4.967	839	4.577	-	16.264	7.074	11.243

Tot seguit es mostra la taula corresponent a l'exposició del Grup CaixaBank amb Entitats de Contrapartida Central (ECC), que detalla els tipus d'exposició

i els requeriments mínims de capital corresponents.

Taula 5.54. EU CCR8 - Exposicions enfront de les entitats de contrapartida central

Imports en milions d'euros

	EAD després de la reducció del risc de crèdit	APR
Exposicions a entitats de contrapartida central qualificades (ECCC) (total)	1.123	178
Les exposicions per operacions amb entitats de contrapartida central qualificades (ECCC) (escluidos el marge inicial i contribucions al fons de garantia davant d'incompliments); de les quals	1.025	173
i) Derivats OTC	861	157
ii) Derivats negociables en un mercat regulat	69	14
iii) Operacions de finançament de valors	95	2
iv) Conjunts d'operacions compensables en què s'hagi aprovat la compensació entre productes	-	-
Marge inicial segregat	-	-
Marge inicial no segregat	22	2
Contribucions desemborsades al fons de garantia davant d'incompliments	75	3
Càlcul alternatiu dels requeriments de fons propis per exposicions	-	-
Exposicions a entitats de contrapartida central no qualificades (total)	-	-
Les exposicions per operacions amb entitats de contrapartida central no qualificades (ECC no qualificades) (exclosos el marge inicial i les contribucions al fons de garantia davant d'incompliments); de les quals	-	-
i) Derivats OTC	-	-
ii) Derivats negociables en un mercat regulat	-	-
iii) Operacions de finançament de valors	-	-
iv) Conjunts d'operacions compensables en què s'hagi aprovat la compensació entre productes	-	-
Marge inicial segregat	-	-
Marge inicial no segregat	-	-
Contribucions desemborsades al fons de garantia davant d'incompliments	-	-
Càlcul alternatiu dels requeriments de fons propis per exposicions	-	-

L'EAD regulatòria de les exposicions davant Entitats de Contrapartida Central (ECC) es calcula segons la secció 9 «Requisits de fons propis per exposicions davant una entitat de contrapartida central», capítol 6 «risc de crèdit de contrapart», de la Part Tercera del CRR.

Segons l'article 306 «Requisits de fons propis per les exposicions de negociació» del CRR, els actius atorgats com a garantia a una ECC que siguin immunes a la fallida en cas que l'ECC es

declari insolvent representen EAD nul·la. En conseqüència, l'EAD de la categoria Marge Inicial Segregat és nul·la. A la taula següent es detalla l'import d'APR per Risc d'Ajust de Valoració del Crèdit (AVC/CVA). CaixaBank calcula aquest import per a tots els instruments derivats OTC subjectes a aquest requeriment segons el mètode estàndard.

Taula 5.55. EU CCR2 - Requeriments de capital per ajust de valoració del crèdit (CVA)

Imports en milions d'euros

	Valoració de l'exposició	APR
Total d'arteres subjectes al mètode avançat	-	-
i) Component VaR (inclòs multiplicador x3)		-
ii) Component SVaR (inclòs multiplicador x3)		-
Totes les carteres subjectes al mètode estàndard	1.094	866
Basat en el mètode de l'exposició original	-	-
Total subjecte al requeriment de capital per CVA	1.094	866

A continuació es mostra la posició viva en derivats de crèdit al tancament de l'exercici 2018, tots en cartera de negociació.

Taula 5.56. EU CCR6 - Exposicions a derivats de crèdit

Imports en milions d'euros

	Cobertures de derivats de crèdit		Altres derivats de crèdit
	Protecció comprada	Protecció venuda	
Nocional			
Permutes de cobertura per incompliment (CDS) vinculades a un únic subjacent	-	-	-
Permutes de cobertura per incompliment (CDS) vinculades a un índex	439	25	-
Permutes de rendiment total (TRS)	-	-	-
Opcions de crèdit	-	-	-
Altres derivats de crèdit	-	-	-
Total nocionals	439	25	-
Valor raonable			
Valor raonable positiu (actiu)	0	0	-
Valor raonable negatiu (passiu)	(12)	(0)	-

L'exposició amb derivats de crèdit incorpora els derivats de protecció comprada contractats durant el 2018 per a la cobertura del risc de crèdit del CVA.

A 31 de desembre de 2018, el Grup CaixaBank no té contractades cobertures internes de risc de

crèdit del *Banking Book* mitjançant la compra de protecció en derivats de crèdit, i tampoc no duu a terme activitats d'intermediació de derivats de crèdit.

5.3. Titulitzacions

El risc de crèdit en titulitzacions quantifica les pèrdues de principal i interessos de les emissions derivades del potencial incompliment de les obligacions financeres per part dels acreditats dels actius titulitzats.

El Grup CaixaBank no és un inversor actiu en el mercat de titulitzacions i intervé en les operacions de titulització principalment com a entitat originadora i amb l'objectiu d'obtenir liquiditat. Les inversions en titulitzacions alienes representen un risc residual.

CaixaBank transforma part de la seva cartera de préstecs i crèdits homogenis en títols de renda fixa mitjançant la transferència d'aquests actius a diferents fons de titulització tradicionals, i reté generalment la totalitat d'aquests títols.

Adicionalment, en l'àmbit de gestió de capital, el Grup CaixaBank té vigents dues titulitzacions sintètiques pròpies amb transferència significativa de risc, per un saldo viu titulitzat total de 2.865 milions d'euros.

Evolució Anual

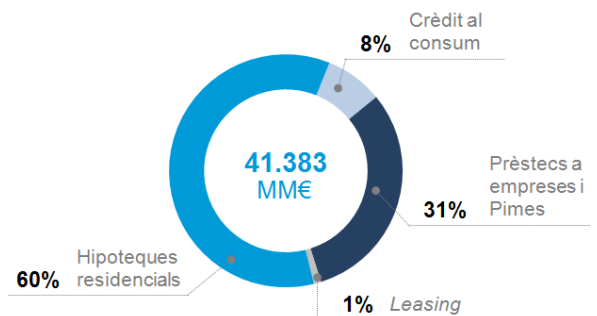
Durant l'any 2018, el Grup CaixaBank ha originat tres titulitzacions tradicionals, per un saldo titulitzat inicial total de 5.067 milions d'euros i una titulització sintètica per un saldo titulitzat inicial de 2.025 milions d'euros.

L'EAD subjecta a APR, corresponent a les posicions de titulització pròpia amb transferència significativa del risc i a posicions en titulitzacions alienes, augmenta 810 milions d'euros, com a resultat principalment de l'emissió de la nova titulització sintètica el 2018, compensat, en part, per l'amortització parcial de la titulització sintètica vigent al tancament de 2017. Els APR en risc de crèdit en titulitzacions augmenten 70 milions d'euros durant l'any.

267 MM € APR de risc de titulitzacions
2.884 MM € EAD de risc en titulitzacions (abans de deduccions)
97% EAD avaluada per models interns

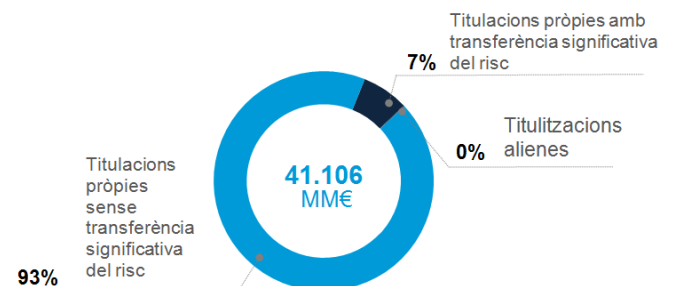
CARTERA D'ACTIUS TITULITZATS

Distribució per tipus d'exposició, %

EXPOSICIÓ EN TITULITZACIONS

Distribució per transferència significativa del risc i origen del risc, %

5.3.1. Aspectes qualitius

Descripció i política general

El Grup CaixaBank desenvolupa el tractament de les operacions de titulització segons el que estableix el Capítol 5, Títol II, Part Tercera del CRR.

Tot seguit es relacionen una sèrie de conceptes bàsics d'acord amb les definicions establertes al CRR de cara a la comprensió d'aquest capítol:

- **Titulització:** una operació o un mecanisme mitjançant el qual el risc de crèdit associat a una exposició o conjunt d'exposicions es divideix en trams. Presenta les dues característiques següents:
 - Els pagaments de l'operació o del mecanisme depenen del comportament de l'exposició o conjunt d'exposicions.
 - La subordinació dels trams determina la distribució de pèrdues durant el període de vigència de l'operació o del mecanisme.
- **Posició de titulització:** l'exposició davant una titulització.
- **Tram:** segment establert contractualment del risc de crèdit associat a una exposició o conjunt d'exposicions, de manera que una posició en el segment implica un risc de pèrdua de crèdit més alt o més baix que una posició del mateix import a cadascun dels altres segments, sense tenir en compte la cobertura del risc de crèdit oferta per tercers directament als titulars de les posicions en el segment o en els altres segments.
- **Tram de primera pèrdua o equity:** el tram més subordinat d'una titulització, que és el primer tram en suportar les pèrdues en què s'incorri en relació amb les exposicions titulitzades i que per tant, ofereix protecció al tram de segona pèrdua i, si escau, als trams de més prelación.
- **Tram de risc intermedi o mezzanine:** són els trams, diferents del tram de primeres pèrdues, que tenen menys prelación en els pagaments que la posició amb més prelación en els pagaments de la titulització i menys prelación que qualsevol tram d'aquesta al qual se li assigni un nivell de qualitat creditícia 1, si es tracta d'una titulització tractada sota enfocament estàndard, o un nivell de qualitat creditícia 1 o 2, si es tracta d'una titulització tractada sota enfocament IRB.
- **Tram preferent o sènior:** és tot aquell tram diferent d'un tram de primeres pèrdues o de risc intermedi. Dins el conjunt de trams preferents o sènior, s'entendrà per tram de màxima preferència el que se situï en primera posició en l'ordre de prelación dels pagaments de la titulització, sense tenir en compte, a aquest efecte, les quantitats degudes d'acord amb contractes de derivats sobre tipus d'interès o divises, corretatges o altres pagaments similars.
- **Titulització tradicional:** una titulització que implica la transferència econòmica de les exposicions titulitzades. L'operació es farà mitjançant transferència de la propietat de les exposicions titulitzades per l'entitat originadora a una SSPE (*securitisation special purpose entity*) o mitjançant subparticipació per una SSPE. Els valors emesos no representen obligacions de pagament de l'entitat originadora.
- **Titulització sintètica:** una titulització en la qual la transferència del risc es duu a terme mitjançant el recurs a derivats de crèdit o garanties i les exposicions titulitzades segueixen sent exposicions de l'entitat originadora.
- **Retitulització:** una titulització en la qual el risc associat a un conjunt d'exposicions subjacent està dividit en trams i almenys una de les exposicions subjacents és una posició de titulització.
- **Originadora:** una entitat que:
 - a) Per si mateixa o a través d'entitats relacionades hagi participat directament o indirectament en l'acord inicial que va crear les obligacions actuals o potencials del deutor actual o potencial i que va donar lloc a la titulització de l'exposició.
 - b) Adquireix les exposicions d'un tercer per compte propi i a continuació les titulitza.
- **Patrocinadora:** una entitat, diferent de l'entitat originadora, que estableix i gestiona un programa de pagarés de titulització o un altre esquema de titulització mitjançant el qual s'adquireixen exposicions davant entitats tercers.

Els objectius de la titulització

La titulització d'actius facilita la gestió eficient del balanç en ser una eina que permet:

- **Obtenció de liquiditat:** la titulització permet mobilitzar el balanç transformant actius no líquids en líquids i obtenir finançament en els mercats majoristes amb la seva venda o utilització com col·lateral. Així mateix, les posicions de titulització retingudes es poden utilitzar com a col·lateral per al seu descompte en el BCE.
- **Diversificació de fonts de finançament:** un altre objectiu, derivat de l'obtenció de liquiditat, és la diversificació de fonts amb les quals es finança el Grup tant en termini com en producte.
- **Gestió i diversificació del risc creditici:** amb la venda de bons de titulització al mercat es poden reduir les exposicions de risc de crèdit que s'originen habitualment per l'activitat comercial.
- **Optimització de consum de capital:** les operacions de titulització amb transferència d'una part significativa del risc permeten també optimitzar la gestió de capital.

Naturalesa dels riscos inherents a l'activitat de titulització

L'activitat de titulització ofereix avantatges en termes de gestió de liquiditat i de riscos. Tanmateix, hi ha riscos associats a l'activitat de titulització que són assumits fonamentalment per l'entitat originadora i/o per les entitats inversores.

- **Risc de crèdit:** es tracta del risc que l'acreditat no satisfaci dins el termini establert i en la forma pertinent les obligacions contractuals assumides, de tal manera que es deteriori l'actiu subjacent que suporta les posicions de titulització originades. És el principal risc que es transmet als inversors a través dels títols emesos en la titulització.
- **Risc de prepagament:** és el risc derivat de l'amortització anticipada, total o parcial, dels actius subjacents de la titulització, que implica que el venciment real de les posicions de titulització sigui més curt que el venciment contractual dels subjacents.

- **Risc de base:** té lloc quan els tipus d'interès (o els terminis) dels actius titulitzats no coincideixen amb els de les posicions de titulització. Aquest risc se sol cobrir mitjançant permutes financeres de tipus d'interès.

- **Risc de liquiditat:** aquest risc es pot entendre de diverses maneres.

Des del punt de vista de l'originador: es redueix amb el procés de titulització, que consisteix a transformar actius (que per la seva naturalesa són il·líquids) en títols de deute negociables en mercats financers organitzats.

Des del punt de vista de l'inversor: no hi ha garantia que s'arribi a produir en el mercat una negociació dels bons amb una freqüència o volum mínim que li permeti desfer posicions en un moment determinat.

Riscos en termes de prelació de les posicions de titulització

Amb relació al risc en termes de prelació de les Posicions de Titulització subjacents, els bons de titulització s'emeten seguint una determinada ordre de prelació de pagaments. L'estructura dels fons en què el Grup CaixaBank participa sol contenir un nombre determinat de trams, cadascun amb una qualificació creditícia.

El primer conjunt de trams, denominat preferent o sènior, que comprèn les sèries de bons de millor qualitat creditícia i per tant, de més qualificació creditícia va seguit dels trams denominats intermedis o *mezzanine*, que estan subordinats als primers. A la part inferior de l'estructura hi ha els trams de pitjor qualitat creditícia, que es denominen «de primeres pèrdues» o *equity*, en alguns casos es tracta de préstecs subordinats que el Grup CaixaBank ha concedit al fons i, en altres ocasions, es tracta d'una sèrie de bons. Aquest tram de primeres pèrdues fa front al primer percentatge de pèrdues de la cartera titulitzada.

Funcions desenvolupades pel Grup CaixaBank en el procés de titulització

Les principals funcions desenvolupades pel Grup en els processos de titulització duts a terme han estat les següents:

- **Originador:** el Grup CaixaBank participa en diversos fons de titulització en què, bé

individualment o, a vegades, de manera conjunta amb altres entitats, ha cedit part dels seus préstecs hipotecaris residencials, préstecs a petites i mitjanes empreses (pimes), drets de crèdit procedents de contractes d'arrendament financer, finançament al consum de persones físiques, préstecs inicialment concedits a promotors immobiliaris per a l'adquisició de solars i per a la construcció i rehabilitació d'habitatges i/o locals comercials per a la seva posterior subrogació als adquirents d'aquests habitatges i/o locals comercials.

- **Administrador de carteres titulitzades:** el Grup CaixaBank actua com a administrador dels actius titulitzats i gestiona el cobrament de les amortitzacions i interessos, servei de recobrament i seguiment i recuperació d'actius deteriorats.
- **Proveïdor de finançament:** CaixaBank actua com a proveïdor de finançament dels fons de titulització amb relació als préstecs subordinats per a la constitució dels fons de reserva, així com en els préstecs per al finançament de les despeses inicials en què incorren aquests vehicles.
- **Proveïdor del compte tesorero:** CaixaBank actua com a entitat tenidora del compte de tresoreria en alguns fons de titulització.
- **Agent de pagaments:** CaixaBank actua com a agent de pagaments en alguns fons de titulització, mentre que en la majoria dels fons de titulització de BPI l'agent de pagaments és una tercera entitat.
- **Entitat subscriptora de l'emissió de bons:** el Grup CaixaBank actua com a entitat subscriptora en alguns fons de titulització. De forma principal, el paper d'entitat subscriptora o inversora es correspon amb aquelles operacions originades per crear col·lateral que són retingudes i, amb menys freqüència, en operacions que s'han col·locat en mercat; en aquest cas, en algunes ocasions ha subscrit els trams més subordinats del fons.
- **Contrapart de permutes financeres:** el Grup CaixaBank actua com a contrapart de permutes financeres que es constitueixen en els fons de titulització per reduir el risc de tipus d'interès de les estructures.

- **Gestora de fons de titulització:** la Societat CaixaBank Titulització, SGFTA, que forma part del Grup CaixaBank, fa l'activitat de societat gestora de fons de titulització de CaixaBank. Per a les titulitzacions originades per BPI, en un cas la gestora és «GTI Asset Management» i, per a la resta d'emissions, «SAGRES – Sociedade de Titularição de Créditos, SA».

A continuació es mostra un gràfic que resumeix les funcions desenvolupades en el procés de titulització i el grau d'implicació del Grup CaixaBank:

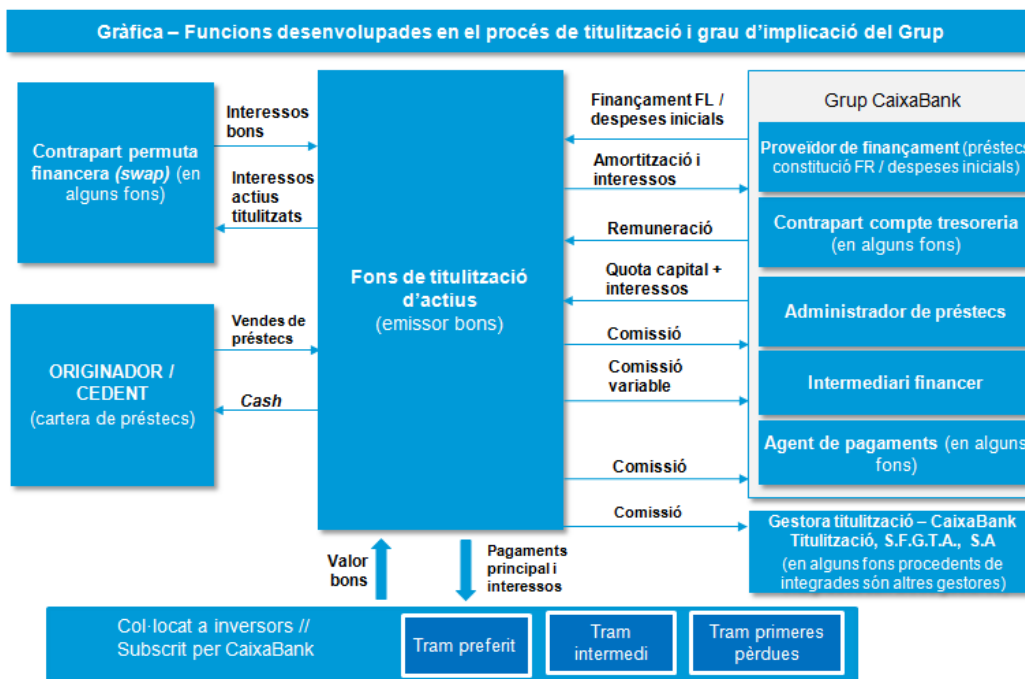

Figura 10

A més, també actua com a inversor d'operacions de titulització originades per altres entitats.

De cara a quantificar el grau d'implicació en aquestes tasques, es presenta la taula següent amb les exposicions de titulització en què el grup actua com a originador, patrocinador o inversor.

Taula 5.57. Exposició en titulitzacions per tipus d'actuació del Grup

Imports en milions d'euros

Tipus d'exposició	2018	2017
Posicions en exposicions de titulització en què el Grup actua com a originador	41.056	40.792
Posicions en exposicions de titulització en què el Grup actua com a inversor	50	58

Funcions desenvolupades per CaixaBank en les titulitzacions sintètiques

Les principals funcions diferencials en l'àmbit de les titulitzacions sintètiques han estat les següents:

- **Comprador de protecció:** el Grup CaixaBank actua com a comprador de protecció del risc de crèdit transferit a inversors.
- **Agent de seguiment i control d'esdeveniments de crèdit:** el Grup CaixaBank actua com a administrador dels actius titulitzats i gestiona el cobrament de les amortitzacions i interessos, el servei de recobrament i el seguiment i recuperació d'actius en esdeveniment de crèdit.
- **Agent de càlcul:** la Societat CaixaBank Titulización, SGFTA, que forma part del Grup CaixaBank, fa les funcions d'agent de càlcul.

Altres consideracions

Com s'ha anat exposant, en l'àmbit de titulitzacions, el Grup CaixaBank exerceix principalment una funció originadora: transforma part de la seva cartera de préstecs i crèdits homogenis en títols de renda fixa a través de la transferència dels actius als diferents fons de titulització tradicionals, i generalment reté la totalitat d'aquests títols. A més, aquest any CaixaBank ha originat la seva segona titulització sintètica, que ha permès, entre d'altres, optimitzar els requeriments de capital. D'altra banda, CaixaBank té alguna posició molt residual en posicions de titulització tradicionals en què el Grup CaixaBank no ha exercit d'originador (titulitzacions de tercers), procedents en bona part de les carteres d'inversions d'alguna de les entitats integrades. L'objectiu de gestió d'aquestes posicions ha estat liquidar la posició quan ho han permès les condicions de mercat. Mentre la posició roman en cartera, és objecte de revaluació diària i se'n revisa periòdicament la qualificació creditícia.

Pel que fa als processos aplicats per vigilar les variacions del risc de crèdit de les exposicions de titulització (en titulitzacions en què no hi ha transferència de risc, que representen la major part de les exposicions de titulització de CaixaBank), la variació de risc de crèdit de les exposicions de titulització és la mateixa que la corresponent als actius subjacents (segons la proporció retinguda). En les titulitzacions en què

sí que hi ha transferència d'una part significativa del risc, la variació de risc de crèdit de les exposicions de titulització es mesura i es revisa periòdicament mitjançant la seva corresponent qualificació creditícia externa. Pel que fa a les titulitzacions sintètiques, mensualment es fa un seguiment específic de l'evolució dels actius titulitzats, així com un seguiment dels canvis en les ponderacions de risc per al càlcul d'APR d'aquestes titulitzacions.

Totes les posicions de titulització de CaixaBank pertanyen a la cartera d'inversions i no hi ha cap posició de titulització en la cartera de negociació. Per tant, totes les posicions de titulització estan excloses dels requeriments de capital per risc de mercat.

El Grup CaixaBank no participa com a entitat patrocinadora en cap esquema de titulització ni com a entitat originadora en cap retitulització.

El Grup CaixaBank no fa ús de garanties personals i de cobertura específicament per mitigar els riscos de les exposicions de titulització retingudes.

El Grup CaixaBank no proporciona suport implícit en les titulitzacions sintètiques, en què hi ha transferència significativa de risc a nivell regulatori.

Els fons de titulització tradicionals originats tenen les següents agències de qualificació externes, independentment del tipus de subjacent que s'hagi titlitzat: Standard & Poor's, DBRS, Moody's, *Fitch* i SCOPE. En el cas de les titulitzacions sintètiques emeses fins a la data no s'ha sol·licitat un *rating* extern.

A 31 de desembre de 2018, el Grup CaixaBank no té actius pendents de titulització.

Activitat de titulització el 2018

Durant el 2018 CaixaBank ha originat dos fons de titulització tradicionals, gestionats per CaixaBank Titulización, en què en tots els casos CaixaBank reté tots els títols emesos. A més, durant l'últim any, CaixaBank també ha emès una titulització sintètica amb transferència significativa del risc. Per part seva, BPI ha originat una titulització tradicional, en què reté una part dels títols emesos. El detall n'és el següent:

- **CAIXABANK CONSUMO 4, FT** (maig de 2018): titulació tradicional sobre préstecs al consum amb saldo inicial titulat de 1.700 milions d'euros.
- **CAIXABANK PYMES 10, FT** (novembre de 2018): titulació tradicional sobre préstecs a pimes amb saldo inicial titulat de 3.325 milions d'euros.
- **GAUDI-II** (agost de 2018): titulació sintètica sobre préstecs sense garantia a pimes i autònoms amb saldo inicial titulat de 2.025 milions d'euros, instrumentalitzada mitjançant un CDS de protecció comprada sobre el tram *mezzanine* (2% - 8%, 121,5 milions d'euros)
- **FCT Basc** (setembre 2018): titulació tradicional sobre la cartera de crèdit de la sucursal de París de BPI amb un saldo inicial titulat de 42 milions d'euros.

Gestió del risc. Polítiques comptables

Críteris per donar de baixa o mantenir en balanç els actius objecte de titulació

Un actiu financer es dona totalment o parcialment de baixa en el balanç quan expiren els drets contractuals sobre els fluxos d'efectiu de l'actiu financer o quan es transfereixen a un tercer separat de l'entitat.

El tractament comptable a aplicar a les transferències d'actius està condicionat pel grau i la manera com es traspassen a tercers els riscos i beneficis associats a la propietat dels actius que es transfereixen:

- Si es transfereixen de manera substancial a tercers els riscos i avantatges inherents a la propietat de l'actiu financer (en cas, entre altres, de vendes incondicionals, vendes amb pacte de recompra pel seu valor raonable en la data de recompra, vendes d'actius financers amb una opció de compra adquirida o de venda emesa profundament fora de diner i en les titulacions d'actius en què el cedent no reté finançaments subordinats ni concedeix cap tipus de millora creditícia als nous titulars), aquest es dona de baixa del balanç i es reconeix simultàniament qualsevol dret o obligació retingut o sorgit com a conseqüència de la transferència.

- Si es retenen substancialment els riscos i avantatges inherents a la propietat de l'actiu financer transferit (en cas, entre altres, de vendes d'actius financers amb pacte de recompra per un preu fix o pel preu de venda més la rendibilitat habitual d'un prestador, contractes de préstec de valors en què el prestatari té l'obligació de tornar aquests o similars) no es dona de baixa del balanç i es continua valorant amb els mateixos criteris utilitzats abans de la transferència i es reconeix comptablement:

1. Un passiu financer associat per un import igual al de la contraprestació rebuda, que es valora posteriorment al seu cost amortitzat, llevat que compleixi els requisits per classificar-lo com a altres passius a valor raonable amb canvis en pèrdues i guanys.
2. Els ingressos de l'actiu financer transferit, però no donat de baixa, i les despeses del nou passiu financer, sense compensar.

- Si ni es transfereixen ni es retenen substancialment els riscos i avantatges inherents a la propietat de l'actiu financer transferit (en cas, entre d'altres, de vendes d'actius financers amb opció de compra adquirida o de venda emesa que no estiguin profundament dins ni fora de diners, titulacions en què el cedent assumeix finançament subordinat o un altre tipus de millores creditícies per una part de l'actiu transferit), es distingeix entre:

1. Si l'entitat cedent no reté el control de l'actiu financer transferit, es dona de baixa del balanç i es reconeix qualsevol dret o obligació retingut o sorgit com a conseqüència de la transferència.
2. Si l'entitat cedent reté el control de l'actiu financer transferit, el continua reconeixent en el balanç per un import igual a la seva exposició als canvis de valor que pugui experimentar i reconeix un passiu associat a l'actiu financer transferit. L'import net de l'actiu transferit i el passiu associat és el cost amortitzat dels drets i obligacions retinguts, si l'actiu es mesura pel cost amortitzat, o el valor raonable dels drets i obligacions retinguts, si l'actiu transferit es mesura pel seu valor raonable.

D'acord amb els termes dels contractes de cessió, gairebé la totalitat de la cartera d'inversions creditícies titulitzada pel Grup no compleix els requisits per donar-la de baixa del balanç.

Per tal de determinar si sobre una entitat estructurada hi ha control, i per tant s'ha de consolidar en el Grup, s'analitzen els drets contractuals existents diferents dels drets de vot. Per fer-ho, es consideren el disseny i el propòsit de cada entitat, així com, entre altres, l'evidència de la capacitat per dirigir activitats rellevants, possible existència de relacions especials o la capacitat per influir en l'import dels rendiments a què està exposat. En el cas dels fons de titulització, el Grup té una exposició alta als rendiments variables existents i manté el poder de decisió sobre l'entitat, bé de manera directa o a través d'un agent, i per tant es consoliden.

Críteris per al reconeixement de resultats en els supòsits de baixa d'actius de balanç

Perquè el Grup reconegui el resultat generat en una venda d'instruments financers, aquesta ha de suposar la baixa en comptes, per a la qual cosa s'han de complir els requisits sobre transferència substancial de riscos i beneficis que s'han descrit al punt anterior.

El resultat s'haurà de reconèixer en el compte de pèrdues i guanys i es calcularà -hi qualsevol nou actiu obtingut menys qualsevol passiu assumit.

Quan l'import de l'actiu financer transferit coincideixi amb l'import total de l'actiu financer original, els nous actius financers, passius financers i passius per prestació de serveis que, si escau, s'originin com a conseqüència de la transferència es registraran pel seu valor raonable.

En les emissions de titulitzacions que fa actualment el Grup CaixaBank, reté en balanç els actius subjacents d'aquestes. Per tant, avui dia, en el moment de fer una titulització al Grup CaixaBank no es posa de manifest cap guany o pèrdua a escala comptable.

Hipòtesis per valorar riscos i beneficis retinguts sobre els actius titulitzats

El Grup considera que es retenen de manera substancial els riscos i beneficis de les titulitzacions quan es mantinguin els bons subordinats de les emissions i/o concedeixi

finançaments subordinats a aquests fons de titulització que suposin retenir de manera substancial les pèrdues de crèdit esperades dels préstecs transferits.

Titulització sintètica

Pel que fa a la titulització sintètica, la cessió del risc de crèdit s'articula com una garantia financera i no té la consideració de transferència substancial de riscos i beneficis, motiu per qual les exposicions subjacents es mantenen reconegudes en balanç.

5.3.2. Requeriments mínims de recursos propis per risc de titulitzacions

Segons el que disposa el Capítol 5 del Títol II de la Part Tercera del CRR, en els fons que no compleixen els requisits exposats en els articles 243 o 244 per considerar que hi ha transferència d'una part significativa del risc, el mètode utilitzat per calcular els requeriments de capital per a les operacions de titulització és el mateix que s'aplica als actius que no han estat titulitzats. Per als fons que sí compleixen els articles 243 o 244 del CRR, els requeriments de recursos propis per risc de titulització es calculen mitjançant mètode estàndard o IRB de titulitzacions, en funció del mètode que s'hauria aplicat a la cartera subjacent de l'emissió si aquesta no hagués estat titulitzada.

En la taula següent es mostra el detall de les exposicions de titulització i els seus requeriments de capital en els casos en què el Grup CaixaBank actua com a originador. En aquesta taula s'inclouen les titulitzacions en què es reconeix la transferència d'una part significativa del risc i els trams inversors de les titulitzacions multicedents en què el Grup CaixaBank actua com a originador, per als quals el càlcul de requeriments de capital és independent de tenir transferència de risc en els trams originadors.

Taula 5.58. EU SEC 3 - Exposició i APR en operacions de titulització de la cartera d'inversió en què el Grup CaixaBank actua com originador

Imports en milions d'euros

	Valor de l'exposició ⁽⁴⁾ (per interval de RW)					Valor de l'exposició ⁽⁴⁾ (per mètode regulador)				RWA abans del cap (per mètode regulador)				RWA (per mètode regulador)				Requeriment de capital després del sostre				Deduccions de recursos propis
	≤ 20% RW	> 20% a 50% RW	> 50% a 100% RW	> 100% a 1250% RW	1250% RW	IRB - RBA ⁽¹⁾ (inclòs IRB - IAA ⁽³⁾)	IRB - SF ⁽²⁾	Estàndard	1250%	IRB - RBA ⁽¹⁾ (inclòs IRB - IAA ⁽³⁾)	IRB - SF ⁽²⁾	Estàndard	1250%	IRB - RBA ⁽¹⁾ (inclòs IRB - IAA ⁽³⁾)	IRB - SF ⁽²⁾	Estàndard	1250%	IRB - RBA ⁽¹⁾ (inclòs IRB - IAA ⁽³⁾)	IRB - SF ⁽²⁾	Estàndard	1250%	
Exposició total	2.728	0	31	-	56	59	2.669	30	56	6	187	27	47	1	187	27	27	0	15	2	2	20
Titulització tradicional	59	0	31	-	4	59	-	30	4	6	-	27	47	1	-	27	27	0	-	2	2	3
De la qual, titulització	59	0	31	-	4	59	-	30	4	6	-	27	47	1	-	27	27	0	-	2	2	3
De la qual, subjacent minorista	59	0	31	-	4	59	-	30	4	6	-	27	47	1	-	27	27	0	-	2	2	3
De la qual, subjacent majorista	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
De la qual, retitulització	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
De la qual, preferent	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
De la qual, no preferent	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Titulització sintètica	2.669	-	-	-	52	-	2.669	-	52	-	187	-	-	-	187	-	-	-	15	-	-	17
De la qual, titulització	2.669	-	-	-	52	-	2.669	-	52	-	187	-	-	-	187	-	-	-	15	-	-	17
De la qual, subjacent minorista	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
De la qual, subjacent majorista	2.669	-	-	-	52	-	2.669	-	52	-	187	-	-	-	187	-	-	-	15	-	-	17
De la qual, retitulització	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
De la qual, preferent	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
De la qual, no preferent	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

A la taula superior, només s'informa l'exposició reguladora de les titulitzacions amb transferència de risc significativa i efectiva. També s'inclou l'exposició dels trams inversors de les titulitzacions multicedents en què el Grup CaixaBank participa com a originador, el càlcul de requeriments de capital és independent de tenir transferència de risc en els trams o originadors.

(1) IRB - RBA (IRB - Rating Based Method): Mètode IRB basat en qualificacions externes.

(2) IRB - SF (IRB - Supervisory Formula Method): Mètode IRB basat en la fórmula supervisora.

(3) IRB - IAA (IRB-Internal Assessment Approach): Mètode IRB basat en avaluació interna.

(4) Exposició (EAD) després de deduccions de recursos propis. Es correspon amb l'exposició regulatòria, neta de correccions de valor per deteriorament d'actius, calculada seguint els criteris d'informació de la EAD de titulitzacions en els COREP.

Tal com s'observa a la taula, al tancament de 2018 el Grup CaixaBank aplica el mètode IRB-RBA (*IRB – Rating Based Approach*) a gran part de les seves exposicions de titulització tradicionals, mentre que per a les titulitzacions sintètiques s'aplica el mètode IRB-SF (*IRB – Supervisory Formula Method*). El Grup CaixaBank no aplica en cap cas el mètode IRB-IAA (*IRB – Internal Assessment Approach*). En la taula també s'observa que la major part de l'exposició de titulitzacions subjecta a requeriments de capital rep ponderacions de risc del nivell més baix (inferior al 20%).

Cal esmentar que, en els mètodes de càlcul de requeriments de capital de titulitzacions esmentats anteriorment que requereixen qualificacions de crèdit externes, el Grup CaixaBank utilitza els *ratings* publicats per les quatre agències de qualificació externa considerades com a admissibles pel regulador (Moody's, S&P, Fitch i DBRS) per a qualsevol tipus d'exposició de titulització.

Respecte a l'any anterior, l'exposició regulatòria ha variat 817 milions d'euros com a resultat, principalment, de la nova titulització sintètica (GAUDI-II), originada per CaixaBank el 2018 i, compensat, en part, per l'amortització parcial de la titulització sintètica vigent al tancament de 2017 (GAUDI SYNTHETIC 2015-I). Els APR augmenten 74 milions d'euros respecte al tancament de 2017.

Respecte a les titulitzacions en què el Grup CaixaBank actua com a inversor, el desglossament de les exposicions no es mostra en una taula addicional (SEC4) perquè són molt residuals i no significatives. Al tancament de desembre de 2018, aquestes titulitzacions suposen una exposició regulatòria de 50 milions d'euros. Respecte a l'any anterior, s'ha produït una disminució de 7 milions d'euros. En tots aquests casos s'aplica el mètode estàndard per al càlcul dels requeriments de capital de titulitzacions, que van pujar a 2 milions d'euros.

5.3.3. Aspectes quantitius

Exposicions en operacions de titulització i import dels actius titulitzats

La taula següent detalla les posicions dins i fora de balanç mantingudes en exposicions de titulització pel Grup CaixaBank, totes a través de CaixaBank, a 31 de desembre de 2018, en funció del tipus d'exposició i del tipus d'actuació en la titulització. En aquesta taula es mostren totes les exposicions de titulització independentment d'acabar tenint o no transferència d'una part significativa del risc a nivell regulatori.

Taula 5.59. Posicions de titulització per tipus d'exposició

Imports en milions d'euros

Tipus d'exposició	2018		2017
	Exposició	% sobre total	Exposició
1) Posicions en exposicions de titulització en què el Grup actua com a originador	41.056	99,88%	40.792
A) Posicions en exposicions de titulització dins de balanç	41.040	99,84%	40.774
Bons de titulització tram preferent	32.985	80,25%	32.564
Bons de titulització tram <i>mezzanine</i>	2.271	5,52%	2.556
Bons de titulització tram <i>equity</i>	3.802	9,25%	3.737
Préstecs Subordinats	1.981	4,82%	1.917
B) Posicions en exposicions de titulització fora de balanç	16	0,04%	19
Línies de liquiditat	-	-	-
Derivats de tipus d'interès	16	0,04%	19
2) Posicions en exposicions de titulització en què el Grup no actua com originador	50	0,12%	58
A) Posicions en exposicions de titulització dins de balanç	50	0,12%	58
Bons de titulització tram preferent	50	0,12%	58
Bons de titulització tram <i>mezzanine</i>	0	0,00%	0
Bons de titulització tram <i>equity</i>	0	0,00%	0
Préstecs Subordinats	-	-	-
B) Posicions en exposicions de titulització fora de balanç	-	-	-
Línies de liquiditat	-	-	-
Derivats de tipus d'interès	-	-	-
Valor total	41.106	100,00%	40.850

A la taula superior s'informa l'exposició reguladora de les titulitzacions, independentment de si es reconeix o no la transferència d'una part significativa del risc a nivell regulatori. També s'inclou (en el punt "1") l'exposició dels trams inversors de les titulitzacions multicedents en què el Grup CaixaBank participa com a originador, el càlcul de requeriments de capital és independent de tenir transferència de risc en els trams o originadors.

Comparant els imports de la taula anterior amb els corresponents al tancament de l'any 2017, s'observa com l'exposició regulatòria de CaixaBank en trams de titulització ha augmentat globalment 256 milions d'euros. Aquest augment s'explica principalment per:

- Un augment d'exposició de 6.956 milions euros per la titulització sintètica (GAUDI-II) originada per CaixaBank el 2018 i per la retenció de les dues noves titulitzacions tradicionals pròpies (CAIXABANK CONSUMO 4, FT i CAIXABANK PYMES 10, FT).
- Una reducció de 1.825 milions d'euros per la liquidació de diverses titulitzacions durant el 2018, principalment FONCAIXA PYMES 7, FT i FONCAIXA PYMES 6, FT.

- Una reducció d'exposició de 4.923 milions d'euros en les titulitzacions retingudes per l'amortització periòdica d'aquestes.

En la taula següent es presenta un altre detall de posicions mantingudes en operacions de titulització pel Grup CaixaBank a data de l'informe, diferenciant per tipus d'exposició, tipus de titulització i tipus d'actuació en la titulització. A diferència de la taula anterior, en aquesta l'exposició no té en compte les correccions de valor per deteriorament dels actius.

Taula 5.60. EU SEC 1 - Exposicions de titulització a la cartera d'inversió

Imports en milions d'euros

	CaixaBank actua com a originador			CaixaBank actua com a patrocinador			CaixaBank actua com a inversor		
	Tradicional	Sintètica	Subtotal	Tradicional	Sintètica	Subtotal	Tradicional	Sintètica	Subtotal
Minorista (total)	28.056	-	28.056	-	-	-	50	-	50
- de las quals									
hipotecària per a adquisició d'habitatge	24.346	-	24.346	-	-	-	-	-	-
targeta de crèdit	-	-	-	-	-	-	-	-	-
altres exposicions minoristes	3.709	-	3.709	-	-	-	50	-	50
retitulització	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Majoristes (total)	10.284	2.738	13.022	-	-	-	0	-	0
- de las quals									
préstecs a empreses	9.929	2.738	12.667	-	-	-	-	-	-
hipotecària comercial	-	-	-	-	-	-	-	-	-
arrendament financer i comptes per cobrar	355	-	355	-	-	-	-	-	-
altres exposicions majoristes	-	-	-	-	-	-	0	-	0
retitulització	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total	38.340	2.738	41.078	-	-	-	50	-	50

A la taula superior s'informa l'exposició original de titulitzacions, sense considerar les correccions de valor per deteriorament dels actius, independentment de si es reconeix o no la transferència d'una part significativa del risc. També s'inclou (en el bloc "CaixaBank actua com a originador") l'exposició dels trams inversors de les titulitzacions multicedents en què el Grup CaixaBank participa com a originador, el càlcul de requeriments de capital és independent de tenir transferència de risc en els trams originadors.

La variació dels imports d'aquesta taula respecte als de l'any anterior s'explica pels mateixos motius que els de la taula «Posicions de titulització per tipus d'exposició».

Tal com s'ha esmentat anteriorment, totes les exposicions en operacions de titulització del Grup CaixaBank pertanyen a la cartera d'inversions, no hi ha posició de titulitzacions en la cartera de negociació. Per

això, no es mostra en aquest document la taula «Exposicions de titulització a la cartera de negociació» (SEC2).

A més, a la taula següent es mostra, desglossat per tipus d'exposició, el detall de l'exposició regulatòria de les titulitzacions originades i retingudes, així com el saldo viu dels contractes titulitzats en aquestes. A més, s'indica el volum d'operacions deteriorades o en situació de mora i les pèrdues reconegudes pel Grup.

Taula 5.61. Distribució per tipus d'actius titulitzats

Imports en milions d'euros

	Posició retinguda en exposicions de titulització originades	Saldo viu titulitzat ^(*) total	Saldo viu titulitzat ^(*) en titulitzacions tradicionals	Saldo viu titulitzat ^(*) en titulitzacions sintètiques	Del qual: saldo viu operacions deteriorades i en mora	Pèrdues per deteriorament efectives
Hipoteques residencials	24.331	24.795	24.795	-	582	241
Hipoteques comercials	-	-	-	-	-	-
Targetes de crèdit	-	-	-	-	-	-
Leasing	355	303	303	-	10	5
Préstecs a empreses o Pimes tractades com a empreses	12.660	13.022	10.157	2.865	333	211
Préstecs al consum	3.709	3.263	3.263	-	103	115
Drets de cobrament	-	-	-	-	-	-
Altres actius	-	-	-	-	-	-
Total	41.056	41.383	38.518	2.865	1.028	572

(*) Saldo viu titulitzat: En coherència amb les dades reportats en el COREP c 14.00, es correspon amb el disposat dels contractes subjacents a la data de l'informe.

En la taula anterior s'observa com en l'àmbit de titulitzacions el Grup CaixaBank reté els títols emesos després de la seva activitat originadora. A més, es pot veure que la cartera de titulitzacions originades és majoritàriament sobre hipoteques residencials.

Finalment, cal esmentar que en la data de l'informe el Grup no manté posicions titulitzades corresponents a estructures renovables, enteses com operacions de titulització en què, dins uns

límits prèviament convinguts, es permeten fluctuacions dels saldos pendents dels clients tenint en compte les seves decisions de disposició i reemborsament.

5.4. Cartera accionarial

El Risc associat a les Participacions Accionaries (o «participades») radica en la possibilitat d'incórrer en pèrdues o minorar la solvència del Grup com a conseqüència de moviments adversos dels preus de mercat, de possibles vendes o de la insolvència de les inversions fetes a través d'instruments de capital.

En aquesta cartera s'inclou, principalment, les inversions de caràcter estratègic, amb un horitzó de mitjà-llarg termini i on el Grup desenvolupa una gestió activa de la participació, com la tinença d'accions en filials que no s'integren globalment per la seva activitat en el balanç prudencial, principalment VidaCaixa, capçalera del Grup assegurador de CaixaBank.

Com a part del seguiment i control necessaris dels riscos associats a la cartera, hi ha una Política Corporativa de seguiment i gestió del deteriorament d'altres actius i en especial, la Política Global de Gestió del Risc de Participades Accionaries que defineix els nivells d'aprovació en la gestió i, dins el Marc d'Apetit al Risc, una estructura d'alertes sobre mètriques VaR, *stop-loss* i requeriments de capital regulatori de les participades.

El Grup CaixaBank, en el mesurament del risc de la cartera accionarial, utilitza principalment el mètode PD/LGD, complementat pel mètode simple.

Evolució anual

Durant el 2018, els APR de la cartera accionarial s'han reduït 3.513 milions d'euros, fet que suposa un 15% menys sobre la cartera de l'any anterior. Aquesta reducció significativa és resultat principalment de la desinversió en Repsol anunciada el mes de setembre¹⁸.

¹⁸ Veure Fet rellevant del dia 20 de setembre de 2018 a [CaixaBank Fets Rellevants](#).

19.347 MM €

APR de risc de la cartera accionarial

8.991 MM €

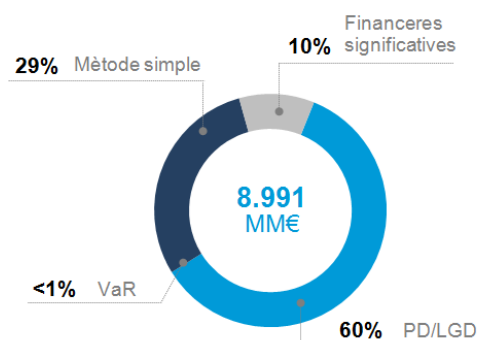
EAD de risc de la cartera accionarial

100%

EAD avaluada per models interns

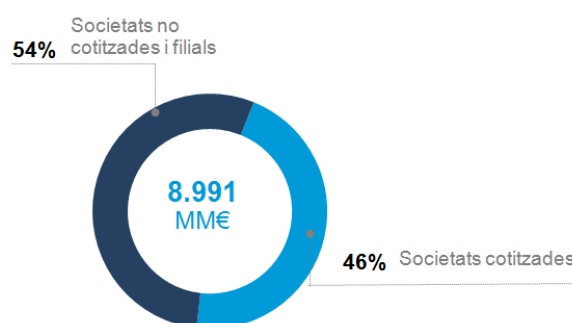
EAD EN CARTERA ACCIONARIAL

Distribució per mètode, %

EAD EN CARTERA ACCIONARIAL

Distribució per tipus de societat, %

(*) En Societats no Cotitzades s'inclou la participació en VidaCaixa.

5.4.1. Gestió del risc en cartera accionarial

Definició i política general

El Risc associat a les Participacions Accionaries (o «participades») radica en la possibilitat d'incórrer en pèrdues o minorar la solvència del Grup com a conseqüència de moviments adversos dels preus de mercat, de possibles vendes o de la insolvència de les inversions fetes a través d'instruments de capital.

En aquesta cartera s'inclou tant les inversions de caràcter estratègic, amb un horitzó de mitjà-llarg termini i on el Grup desenvolupa una gestió activa de la participació, com la tinença d'accions en filials, que fan alguna funció instrumental o complementària en l'àmbit financer.

En coherència amb la gestió activa esmentada anteriorment, cal destacar l'acord estratègic amb Erste Bank per llançar oportunitats de negoci conjuntes (model *Joint-Ventures*), col·laborar en el servei a clients en les respectives regions d'influència i capturar sinergies de costos i de coneixement. Amb això es busca crear valor per als accionistes (no replicable a través del mercat de capitals) i avançar en l'expansió internacional del Grup, aprofitant oportunitats de negoci emergents i adoptant les millors pràctiques d'altres mercats.

Estructura i organització de la funció de gestió del risc

En el Grup, les participacions accionaries són objecte d'un seguiment i una anàlisi especialitzats, amb més profunditat en aquelles que tenen caràcter permanent o amb import d'inversió i impacte en capital més materials.

A l'estructura organitzativa del Grup hi ha diversos nivells i tipus de control:

- **Presència en els Òrgans de Govern de les participades:** en funció del percentatge de participació i de l'aliança estratègica amb els accionistes majoritaris (quan no és el Grup), solen ser membres del Consell o de l'alta direcció els qui són nomenats com a membres del Consell d'Administració de les empreses participades. A vegades, això inclou també la seva participació en comissions especialitzades, com poden ser les Comissions de Riscos o d'Auditoria.

D'aquesta manera, aquests Consellers estan informats de la presa de decisions més rellevants d'aquestes empreses, participar-hi i influir-hi, amb la qual cosa s'alinea el perfil de risc d'aquestes inversions a les del Grup.

- **Controlling i anàlisi financera:** mitjançant especialistes dedicats en exclusiva a monitorar l'evolució de les dades econòmiques i financeres, així com a entendre i alertar davant canvis normatius i dinàmiques competitives en els països i sectors en què operen aquestes participades. D'aquesta manera, des del centre de participacions bancàries i els centres de participades industrials i de control de societats (per a filials), que en ambdós casos depenen de la Direcció Executiva d'Intervenció, Control de Gestió i Capital, s'acumula i es comparteix el coneixement sobre aquestes participacions.

Aquests analistes financers també porten la interlocució amb els Departaments de Relació amb Inversors de les participades cotitzades i n'obtenen la informació necessària, incloent-hi informes de tercers (p. ex., bancs d'inversió, agències de *rating*), per tenir una perspectiva global de possibles riscos en el valor de les participacions.

Com a norma general en les participacions més rellevants, s'actualitzen de forma recurrent tant les previsions com les dades reals de la contribució de les participades en el Compte de Resultats i en els Fons Propis (en els casos que pertoqui). En aquests processos, es comparteix amb l'Alta Direcció una perspectiva sobre els valors borsaris, la perspectiva dels analistes (recomanacions, preus-objectiu, *ratings*, etc.) sobre les empreses cotitzades, que faciliten un contrast recurrent amb el mercat.

Les conclusions sobre els resultats comptables i les principals alertes sobre canvis en la contribució de les participacions són elevades al Comitè de Direcció i compartides amb els Òrgans de Govern de CaixaBank, amb una periodicitat mínima trimestral, com a norma general.

- **Registre comptable:** l'Àrea d'Intervenció i Comptabilitat assegura que tota la informació necessària sigui integrada en qualitat i terminis preceptius en els sistemes informàtics del Grup, així com el posterior *reporting* extern. Aquest procés té els controls i compleix la normativa de Sistema de Control Intern d'Informació Financera (SCIIF). També en l'àmbit de l'àrea Financera es comptabilitzen les variacions en fons propis que generen les societats integrades pel mètode de la participació.

Gestió del risc de participades en CaixaBank

Com a conseqüència de la normativa bancària, la Direcció Executiva de *Corporate Risk Management, Function & Planning* monitora l'exposició i el consum de capital regulatori associat a les participades, en funció de la classificació de l'empresa participada.

S'utilitzen, entre d'altres, eines dins el marc de la Regulació Europea de Requeriments de Capital: DRC IV i CRR¹⁹.

Aquesta unitat col·labora amb altres àrees, fent directament el procés de càlcul i *reporting* regulatori de l'estat de solvència de la cartera de participades del Grup, així com altres tasques relacionades amb la gestió del risc en el grup d'empreses participades.

Com a part del seguiment i control necessaris dels riscos associats a la cartera hi ha una Política Corporativa de seguiment i gestió del deteriorament d'altres actius i en especial, la Política Global de Gestió del Risc de Participades Accionaries, que defineix els nivells d'aprovació en la gestió, i dins el Marc d'Apetit al Risc, una estructura d>alertes sobre mètriques VaR, *stop-loss* i requeriments de capital regulatori de les participades.

També des de la mateixa Direcció Executiva es fan funcions vinculades a la quantificació i seguiment del Risc de les Participacions: i) la integració diària del Risc de Mercat dels derivats i el Risc de Tipus de Canvi associats a la cartera de participades dins el monitoratge del Risc de Mercat del Grup i; ii) el monitoratge recurrent dels Riscos de les Carteres Resultants de l'operativa en mercats financers de les participades financeres.

A continuació, s'amplia aquest aspecte metodològic.

Sistemes de mesurament i d'informació

El mesurament del risc de les posicions que formen la cartera de participacions accionaries es duu a terme amb les eines regulatòries disponibles en el marc Basilea 3 i les seves evolucions posteriors que, tenint en compte els diferents desenvolupaments de la indústria, són:

- Des del punt de vista del risc implícit en la volatilitat dels preus de mercat, utilitzant models VaR (estimació estadística de les pèrdues màximes potencials a partir de dades històriques sobre l'evolució dels preus dels actius cotitzats).
- Des del punt de vista de l'eventualitat de *default*, aplicant models basats en l'enfocament PD/LGD.
- Aplicant-hi el model simple de ponderació en cas que no s'hi pugui aplicar cap dels dos anteriors.

Tota la informació necessària és abocada a les bases de dades corporatives utilitzades per l'Àrea de Riscos, amb les consegüents validacions i mesures per tal de garantir la fiabilitat de les dades.

criteris d'assignació dels diferents enfocaments de mesurament del risc

Dins els marges establerts pel Supervisor i tenint en compte l'incentiu de l'adopció dels mètodes avançats més sensibles al risc establerts a Basilea 3, a continuació s'exposa el criteri d'assignació dels diferents enfocaments de mesurament del risc a les participacions accionaries no incloses en la cartera de negociació.

L'elecció entre l'enfocament PD/LGD i un enfocament de mercat (model VaR) dependrà de la classificació comptable de la participació.

Per a aquelles participacions en què hi ha una estratègia de permanència a llarg termini, el risc més rellevant és el de crèdit i, per tant, s'aplica l'enfocament PD/LGD on això sigui possible. Pel que fa a les participacions classificades en la cartera a valor raonable amb canvis en un altre resultat global, el càlcul es fa mitjançant el model intern de VaR, atès que el risc més rellevant és el

¹⁹ Reglament 575/2013 Parlament UE i Consell de 26 de juny de 2013 (d'ara endavant, «CRR»).

de mercat (vegeu apartat 6. Risc de mercat). En cas que no es compleixin els requisits per a la utilització dels mètodes anteriors, s'hi aplica el mètode simple de ponderació de risc, d'acord amb la regulació actual.

No obstant això, en la cartera classificada comptablement en actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global, que sigui de caràcter estratègic per al Grup i, en algun cas, en què hi hagi una vinculació a llarg termini en la seva gestió, s'aplica l'enfocament PD/LGD. La seva aplicació depèn també del fet que es disposi de prou informació sobre la posició accionarial per poder avaluar un *rating* intern i assignar una PD fiable, degudament fonamentada, a aquesta posició accionarial. En cas contrari, s'utilitza el model simple de ponderació per risc.

El resultat obtingut de l'ús de models interns de mesurament del capital consumit (VaR, PD/LGD) és bàsic a l'hora de determinar la quantitat i la qualitat del risc assumit, sens perjudici de l'anàlisi d'un altre tipus de mesures que complementen addicionalment les requerides per la regulació i que busquen determinar el valor de mercat de les participacions, la seva liquiditat, així com previsions d'aportació en termes de resultat i capital al Grup.

A mode il·lustratiu, tot seguit es detallen alguns dels informes que la Direcció Executiva de *Corporate Risk Management. Function & Planning* genera i distribueix als Comitès pertinents:

- Informe de Risc de Mercat, que incorpora el seguiment del risc (VaR) dels derivats de negociació del Grup vinculats a les participacions estratègiques.
- Informe del Risc de Divisa de les Participades, que incorpora el seguiment del risc (VaR) de tipus de canvi associat a aquestes participacions.
- Informe de Posicionament del Grup en instruments financers, com a part del monitoratge global de les posicions que engloben l'operativa en mercats, que recull les posicions en renda fixa i renda variable del Grup, incorporant-hi fins i tot les posicions a VidaCaixa, i en fons de pensions o d'inversió garantits.

5.4.2. Requeriments de Recursos Propis mínims per risc associat a la cartera de participacions accionaries

A continuació consta el desglossament de l'exposició i els APR corresponents a la cartera de renda variable. Aquesta informació es presenta detallada en funció dels mètodes de càlcul previstos en la regulació europea de requeriments de capital (DRC IV i CRR), i també en funció de la categoria dels instruments de renda variable²⁰.

²⁰ Descrits a l'apartat 5.4.1. d'aquest mateix document.

Taula 5.62. Exposició de la cartera de participacions accionaries

Imports en milions d'euros

Mètode	% sobre total	Exposició Original	EAD	LGD	APR	Densitat d'APRs	PE	Capital (8%)
Mètode simple	29%	2.652	2.652	90%	9.761	368%	63	781
Mètode PD/LGD ^(*)	60%	5.394	5.394	90%	7.204	134%	10	576
Mètode VaR	0%	5	5	90%	32	695%	0	3
Inversions financeres significatives	10%	933	940	90%	2.350	250%	0	188
Total	100%	8.984	8.991	90%	19.347	215%	73	1.548

(*) S'utilitza LGD del 90%

Imports en milions d'euros

2017

Mètode	% sobre total	Exposició Original	EAD	LGD	APR	Densitat d'APRs	PE	Capital (8%)
Mètode simple	27%	2.843	2.843	90%	10.480	369%	67	838
Mètode PD/LGD ^(*)	64%	6.758	6.758	90%	9.856	146%	14	788
Mètode VaR	0%	19	19	90%	135	706%	0	11
Inversions financeres significatives	9%	956	956	90%	2.389	250%	0	191
Total	100%	10.575	10.575	90%	22.860	216%	82	1.829

(*) S'utilitza LGD del 90%

5.4.3. Aspectes quantitius

Descripció, comptabilització i valoració

La cartera de participacions del Grup comprèn companyies de primer nivell, amb una important presència en els seus respectius mercats i amb una capacitat de generar valor i rendibilitat recurrent. En general, es tracta de participacions de caire estratègic, amb involucració del Grup en els seus òrgans de govern i en la definició de les seves polítiques i estratègies futures. Els Comptes Anuals del Grup CaixaBank corresponents a l'exercici 2018 presenten el detall de les entitats incloses en la cartera de participacions accionaries del Grup CaixaBank, amb indicació del seu sector d'activitat i el seu àmbit d'actuació.

La inversió en aquestes companyies està registrada en els capítols següents d'actiu:

- **Participacions²¹**: inversions en el capital d'entitats classificades com a empreses del Grup, multigrup o associades. Es classifica en l'actiu en «Inversions en negocis conjunts i associades».

- Resta de participacions en instruments de patrimoni: Amb caràcter general el Grup exerceix l'opció en el reconeixement inicial i de forma irrevocable per incloure en la cartera d'«**Actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global**» inversions en instruments de patrimoni net que no es classifiquen com a mantinguts per negociar i que, en cas de no exercir aquesta opció, es classificarien com a «**Actius financers obligatòriament a valor raonable amb canvis en resultats**».

A continuació es presenten les polítiques comptables i mètodes de valoració de cadascun dels capítols esmentats.

Participacions

Es valoren mitjançant l'aplicació del mètode de la participació, utilitzant la millor estimació del seu valor teòric comptable en el moment de la formulació dels comptes anuals. S'utilitzen mètodes de valoració generalment acceptats, com per exemple models de descompte de fluxos de caixa (DCF), corbes de regressió, models de descompte de dividends (DDM) i altres. No es consideren potencials primes de control en la valoració. Les projeccions de balanç i compte de resultats de les participacions es fan a cinc anys, tenint en compte el seu caràcter d'inversions a llarg termini, i s'actualitzen i s'ajusten semestralment. S'utilitzen hipòtesis moderades obtingudes de fonts d'informació de reconegut prestigi i taxes de descompte individualitzades per

²¹ A efectes prudencials, les entitats dependents no consolidables per la seva activitat estan registrades en aquest epígraf, ja que es comptabilitzen pel mètode de la participació.

a cada negoci i país. Les taxes de creixement utilitzades per calcular el valor residual més enllà del període cobert per les projeccions efectuades es determinen en funció de les dades de l'últim període projectat i no superen mai l'increment del PIB nominal estimat del país o dels països on les entitats participades duen a terme la seva activitat. A més, es fan anàlisi de sensibilitat de les assumpcions, utilitzant canvis raonables en les hipòtesis clau sobre les quals es basa l'import recuperable, per tal de confirmar si aquest import recuperable segueix excedint l'import a recuperar.

Actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global

Els actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global es valoren sempre pel seu valor raonable i els canvis en el seu valor, nets del seu impacte fiscal, es registren amb contrapartida al Patrimoni Net. En el cas de les participacions en entitats cotitzades, el seu valor raonable és el preu que es pagaria per ells en un mercat organitzat, transparent i profund. En el moment de la venda es comptabilitzarà la pèrdua o el benefici corresponent, registrat prèviament en un altre resultat global, en reserves.

Valor raonable i en llibres de les participacions accionaries

Tot seguit es detalla el valor raonable i en llibres de les participacions i instruments de patrimoni del Grup no inclosos com a actius mantinguts per negociar ni a la cartera d'actius financers designats a valor raonable amb canvi en resultats, a 31 de desembre de 2018.

Taula 5.63. Valor en llibres de les participacions i instruments de capital no inclosos en la cartera de negociació

Imports en milions d'euros

Actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global ⁽¹⁾	3.565
Accions de societats cotitzades	2.697
Accions de societats no cotitzades	868
Participacions	6.306
Cotitzades	1.381
No cotitzades	4.925
Total Valor en llibres	9.871

(*) El valor en llibres d'aquests actius equival al seu valor raonable.

Taula 5.64. Valor raonable de les participacions i instruments de capital no inclosos en la cartera de negociació

Imports en milions d'euros

Actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global ⁽¹⁾	3.565
Accions de societats cotitzades	2.697
Accions de societats no cotitzades	868
Participacions ⁽²⁾	6.164
Cotitzades	1.239
No cotitzades	4.925
Total Valor raonable	9.729

(1) El valor en llibres d'aquests actius equival al seu valor raonable.

(2) El 31 de desembre de 2018, el valor de mercat del 9,92% de la participació d'Erste és de 1238.525 milers d'euros. CaixaBank té contractada una microcobertura de fluxos d'efectiu sobre un 1,36% d'aquesta participació.

A 31 de desembre de 2018, el valor de mercat de la cartera de participades cotitzades del Grup, que inclou les classificades com a «Inversions en negocis conjunts i associades» i com a «Actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global – Instruments de patrimoni», puja a 3.936 milions d'euros.

A 31 de desembre de 2018, el valor de mercat de la cartera d'actius financers obligatòriament a valor raonable amb canvis en resultats d'instruments de patrimoni puja a 232 milions d'euros.

Valor d'exposició de les participacions accionaries

A 31 de desembre de 2018, l'EAD per risc associat a la cartera de participacions accionaries puja a 8.991 milions d'euros. Aquest import inclou el valor de la cartera d'Actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global, participacions en entitats associades i en entitats dependents no consolidades per la seva activitat.

Taula 5.65. Exposicions en participacions de capital no incloses a la cartera de negociació

Imports en milions d'euros

Exposicions	Exposició Original	EAD	LGD	APR	Densitat d'APRs	PE
Actius financers a valor raonable amb canvis en un altre resultat global (*)	3.758	3.758	90%	6.905	184%	15
Accions de societats cotitzades	2.721	2.721		3.801	140%	5
Mètode simple	63	63		182	290%	1
Mètode VaR	5	5		32	695%	-
Mètode PD/LGD	2.654	2.654		3.586	135%	4
Accions de societats no cotitzades	1.037	1.037		3.103	299%	10
Mètode simple	414	414		1.532	370%	10
Mètode PD/LGD	47	47		132	279%	1
Inversions financeres significatives	576	576		1.439	250%	-
Participacions (dependents, multigrup i associades)	5.226	5.233	90%	12.443	238%	58
Participacions cotitzades	1.389	1.389		1.340	96%	1
Mètode PD/LGD	1.389	1.389		1.340	96%	1
Inversions financeres significatives	-	-		-	-	-
Participacions no cotitzades	3.837	3.843		11.103	289%	57
Mètode simple	2.175	2.175		8.047	370%	52
Mètode PD/LGD	1.304	1.304		2.146	165%	4
Inversions financeres significatives	358	364		911	250%	-
Total	8.984	8.991	90%	19.347	215%	73

(*) S'inclou també en aquest ítem les exposició dels "Actius financers obligatòriament a valor raonable amb canvis en resultats".

Altra informació

A continuació es mostra el detall del valor de l'exposició en participacions accionaries d'acord amb l'aplicació del mètode simple de ponderació i desglossada per categoria de ponderació de risc.

Taula 5.66. EU CR10 - IRB (finançament especialitzat i renda variable)

Imports en milions d'euros

Categories	Renda variable segons el mètode simple de ponderació de risc					
	Import en balanç	Importe fora de balanç	Ponderació del risc	Import de l'exposició	APR	Requeriments de capital
Exposicions de renda variable privada	-	-	190%	-	-	-
Exposicions de renda variable negociada en mercats organitzats	63	-	290%	63	182	15
Altres exposicions de renda variable	2.589	-	370%	2.589	9.578	766
Total	2.652	-		2.652	9.761	781

La taula següent presenta el valor de l'exposició al risc associat a la cartera de participacions accionaries, la pèrdua en cas d'incompliment i la ponderació de risc mitjana.

S'hi observa que el gruix de les participacions es concentra en trams de PD de bona qualitat creditícia (per sota d'una PD del 0,50%).

Taula 5.67. Exposició per categoria d'exposició i grau de deutor

Imports en milions d'euros

Tram PD	PD Mitjana	Exposició Original	EAD	LGD	APR	Densitat d'APR	PE	Capital (8%)
0,00 a <0,15	0,09%	1.422	1.422	90%	1.381	97%	1	110
0,15 a <0,25	0,18%	2.803	2.803	90%	3.788	135%	5	303
0,25 a <0,50	0,29%	1.089	1.089	90%	1.823	167%	3	146
0,50 a <0,75	0,64%	18	18	90%	42	229%	0	3
0,75 a <2,50	1,34%	61	61	90%	170	280%	1	14
2,50 a <10,00	3,64%	0	0	90%	0	263%	0	0
10,00 a <100,00	0,00%	0	0	0%	0	0%	0	0
Cartera Sana	0,19%	5.393	5.393	90%	7.204	134%	9	576
100,00 (Default)	100,00%	1	1	90%	0	0%	1	0
Total	0,21%	5.394	5.394	90%	7.204	134%	10	576

Un altre resultat global acumulat en instruments de patrimoni valorats a valor raonable

El moviment d'un altre resultat global acumulat d'instruments de patrimoni valorats a valor raonable del Grup CaixaBank, que ha tingut lloc durant l'exercici 2018, amb indicació dels imports transferits al Compte de Resultats²² és el següent:

Taula 5.68. Canvis del valor raonable dels instruments de patrimoni valorats a valor raonable amb canvis en un altre resultat global

Imports en milions de euros

Saldo 31.12.2017	1ª Aplicació NIF 9	Saldo ajustat a 01.01.2018	Imports transferits al compte de resultats ⁽¹⁾	Imports transferits a Reserves	Passius / Actius fiscals diferits	Plusvàlues i minusvàlues per valoració ⁽²⁾	Saldo 31.12.2018 ⁽³⁾
-	(447)	(447)	-	(18)	32	(431)	(865)

(1) Després d'impostos.

(2) Abans d'impostos.

(3) Inclou els ajustos atribuïts al Grup.

²² Vegeu nota 22.2 «Un altre resultat global acumulat» dels Comptes Anuals del Grup CaixaBank corresponents a l'exercici 2017.

6.

Risc de mercat

- 6.1. Gestió del risc de mercat
- 6.2. Requeriments mínims de recursos propis per risc de mercat
- 6.3. Aspectes quantitius

6. RISC DE MERCAT

El risc de mercat de la cartera de negociació del Grup CaixaBank quantifica les possibles pèrdues que es puguin derivar de fluctuacions en tipus d'interès, tipus de canvi, preu de les accions, preu de les primeres matèries, volatilitat, taxes d'inflació i diferencials de crèdit de les posicions en renda fixa privada.

L'activitat del Grup en els mercats financers està orientada al servei a clients i minimitza l'exposició al risc.

CaixaBank utilitza models interns per a l'estimació de requeriments de capital per risc de mercat. Les cobertures del risc econòmic del CVA de CaixaBank i les posicions de negociació i divisa de BPI s'avaluen per mètode estàndard.

CaixaBank fa tres tipus d'exercicis d'estrès sobre el valor de les posicions (en escenaris extrems de crisi), amb l'objectiu d'estimar les possibles pèrdues de la cartera com a conseqüència de moviments extraordinaris dels factors de risc a què està exposada.

Per tal de verificar la idoneïtat de les estimacions de risc proporcionades pel model intern, es comparen els resultats diaris amb la pèrdua estimada pel càlcul VaR (*Value at Risk*), exercici conegut com *Backtesting*. Durant l'exercici 2018 els resultats d'aquestes comparacions han estat satisfactoris i, per tant, no han suposat cap recàrrec en els requeriments de capital per aquest risc.

Els requeriments de capital per risc de tipus de canvi es concentren en la participació accionarial de BPI en Banco de Fomento de Angola (BFA).

Evolució Anual

Es produeix una disminució dels APR, explicada principalment pel decrement del risc d'impagament i migracions en 224 milions d'euros, a causa d'una millora en el perfil de *rating* mitjà de la cartera.

1.922 MM€

APR de risc de mercat

3,2 MM€

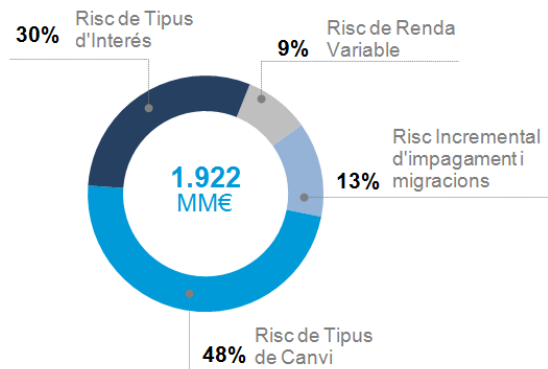
Mitjana anual VaR 10d - 2018

38%

APR avaluats per models interns

APR PER RISC DE MERCAT

Distribució per tipus de risc, %

6.1. Gestió del risc de mercat

Definició i política general

El perímetre del risc de mercat comprèn gairebé la totalitat de la cartera mantinguda per negociar del Grup, així com els dipòsits i les operacions amb pacte de recompra contractats per les taules de negociació per a la seva gestió.

Els factors de risc són gestionats en funció de la relació rendibilitat-risc determinada per les condicions i expectatives del mercat, dins l'entorn de l'estructura de límits i el marc operatiu autoritzat.

Per a la gestió d'aquest risc, CaixaBank aplica models interns al càlcul de requeriments de capital per Risc de Mercat de la cartera de negociació, Risc de Tipus de Canvi i Or i Risc de Preu de Primeres Matèries, des del dia 13 de desembre de 2007, quan el Banc d'Espanya va autoritzar-ne l'aplicació. Durant l'exercici 2012, va estendre el càlcul de recursos propis regulatoris per Risc Incremental d'Impagament i Migracions (IRC) i VaR estressat mitjançant models interns.

Estructura i organització de la funció de gestió del risc

El Departament de Risc de Mercat i de Balanç de CaixaBank és responsable de la valoració dels instruments financers, així com d'efectuar el mesurament, control i seguiment dels seus riscos associats, de l'estimació del Risc de Contrapart i del Risc Operacional associat a l'activitat en mercats financers.

Per part seva, la Direcció Executiva de Corporate Risk Management & Planning (en què s'engloba el Departament de Riscos de Mercat i de Balanç) actua organitzativament i funcionalment de forma independent de les àrees prenedores del risc, per reforçar l'autonomia de les tasques de gestió, seguiment i control d'aquest. Cerca facilitar, des d'una visió general, una gestió integral dels diferents riscos. Així mateix, la seva tasca s'orienta envers la configuració d'un perfil de riscos concordant amb els objectius estratègics del Grup.

Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

La mesura de risc de mercat de referència és el VaR al 99% amb un horitzó temporal d'un dia, per al qual el RAF defineix un límit per a les activitats de negociació de 20 milions d'euros (excloent-ne els CDS de cobertura econòmica sobre el CVA, comptablement registrats a la cartera de mantinguts per negociar). El VaR diari es defineix com el màxim de les tres quantificacions següents:

- *VaR paramètric*: aplicat sobre dues profunditats històriques: basat en el tractament estadístic dels paràmetres amb la volatilitat i les correlacions dels moviments dels preus, tipus d'interès i tipus de canvi dels actius que componen la cartera. S'aplica sobre dues finestres temporals: 75 dies, donant més pes a les observacions més recents, i un any de dades, equiponderant totes les observacions. VaR paramètric amb matriu de covariàncies derivada d'un històric d'un any i pesos iguals.
- *VaR històric*: basat en el càlcul de l'impacte sobre el valor de la cartera actual de les variacions històriques dels factors de risc; es tenen en compte les variacions diàries de l'últim any amb un interval de confiança del 99%. El VaR històric és molt adequat per completar les estimacions obtingudes mitjançant el VaR paramètric, atès que no incorpora cap hipòtesi sobre el comportament estadístic dels factors de risc, mentre que el VaR paramètric assumeix fluctuacions modelitzables a través d'una distribució normal. Addicionalment, el VaR històric incorpora la consideració de relacions no lineals entre els factors de risc, cosa que el fa especialment vàlid.

Addicionalment, atès que l'empitjorament de la qualificació creditícia dels emissors dels actius pot motivar una evolució desfavorable dels preus de mercat, es completa la quantificació del risc amb una estimació de les pèrdues derivades de moviments del diferencial de crèdit de les posicions en renda fixa privada i derivats de crèdit (*spread VaR*), que constitueix una estimació del risc específic atribuïble als emissors dels valors. Aquest càlcul es fa mitjançant metodologia històrica tenint en compte la potencial liquiditat inferior d'aquests actius i amb un interval de confiança del 99% i assumint variacions

setmanals absolutes en la simulació dels *spreads* de crèdit.

Per verificar la idoneïtat de les estimacions de risc, es fan dues proves de *backtest* (brut –real– i net –hipotètic–), consistents en una comparació dels resultats diaris amb el VaR. També es duen a terme exercicis de *Stress Test* sobre el valor, tant de les posicions de l'Àrea de Mercats com de les posicions incloses en el perímetre del model intern, que permeten estimar les possibles pèrdues de la cartera en situacions extraordinàries de crisi.

D'altra banda, BPI adopta el VaR paramètric al 99% amb un horitzó temporal de 10 dies com a mesura de referència de risc de mercat.

Polítiques de Cobertura i tècniques de mitigació

Amb la formulació i actualització de l'Apetit al Risc que es presenta als Òrgans de Govern competents, es delimita i es valida que les mètriques de Risc de Mercat definides per al Grup CaixaBank són consistents amb els nivells de tolerància establerts. El Marc d'Apetit al Risc (RAF) aprovat pel Consell de CaixaBank defineix un límit per al VaR a l'horitzó temporal d'un dia i amb un interval de confiança del 99% per a les activitats de negociació del Grup, que exclou els derivats de cobertura del *Credit Valuation Adjustment* (CVA), considerats dins el marc de gestió del CVA. A més, tant les posicions a la cartera de negociació com en la cartera bancària queden restringides als límits de concentració que estipula el Marc d'Apetit al Risc (RAF) (per exemple, concentració en grans riscos, en sector públic o en sector econòmic).

Com a part del necessari seguiment i control dels Riscos de Mercat assumits, el Consell d'Administració i, amb la seva delegació i de forma més restringida, el Comitè Global del Risc de CaixaBank i la Direcció Executiva Financera aproven una estructura de límits globals de VaR i sensibilitats per a l'activitat d'assumpció de Risc de Mercat a CaixaBank. En aquest sentit s'estableixen les tipologies de límits següents:

- **Límit global.** El Consell d'Administració és l'òrgan responsable de determinar el nivell màxim de Risc de Mercat assumible per a l'operativa de gestió tesorera i de negociació del Grup

- **Límit a l'operativa de l'Àrea de Mercats de CaixaBank.** En línia amb el marc general determinat pel Consell d'Administració, el Comitè Global del Risc de CaixaBank i/o la Direcció Executiva Financera tenen la facultat de desenvolupar el detall de l'estructura de límits de risc de mercat, així com la determinació de nivells de risc màxim inferiors, si així ho aconsellen les circumstàncies de mercat i/o l'enfocament de gestió aprovat. Sobre aquesta base, s'han establert límits específics per a aquesta operativa, tant de caràcter global (VaR, *Stop Loss*, *Stress Test*, dependents de Comitè Global del Risc) com per factor de risc (dependents de la Direcció Executiva Financera).

- **Límit dels derivats de negociació vinculats a les participacions permanents de CaixaBank.** En línia amb el marc general determinat pel Consell d'Administració, el Comitè Global del Risc aprova uns límits específics (VaR, *Stop Loss* i *Stress Test*) per a aquesta activitat, gestionada amb criteris de gestió del Risc de Mercat i inclosa en el model intern de Risc de Mercat.

Adicionalment, el Comitè Global del Risc de CaixaBank complementa l'estructura de límits mitjançant la definició de límits específics al Risc Incremental de *default* i Migració de *rating* (IRC) de les carteres de renda fixa i al VaR Estressat.

Així mateix, la Direcció General de Riscos de BPI determina l'estructura de límits globals de VaR i sensibilitats per a l'activitat d'assumpció de Risc de Mercat dins els nivells establerts en el Marc d'Apetit al Risc (RAF) del Grup.

6.2. Requeriments mínims de recursos propis per risc de mercat

Els requeriments de capital per risc de mercat del Grup CaixaBank a 31 de desembre de 2018 són de 154 milions d'euros.

Tot seguit es presenta el desglossament d'APR separat en Risc de Posició de la cartera de negociació i Risc de Canvi i Posició en Or per mètode estàndard.

Taula 6.1. EU MR1 - Risc de mercat segons el mètode estàndard

Imports en milions d'euros

	APR	Requeriments de capital
Productes simples		
Risc (general i específic) de tipus d'interès	385	31
Risc (general i específic) de renda variable	11	1
Risc de tipus de canvi	787	63
Risc de matèries primeres	-	-
Opcions^(*)		
Mètode simplificat	0	0
Mètode delta plus	-	-
Mètode d'escenaris	-	-
Titulització (risc específic)	-	-
Total	1.183	95

(*) Aplica únicament en el cas d'utilització de mètodes estàndard.

Els derivats de cobertura del Risc de Crèdit del CVA (en aquest cas, *credit default swaps*, també inclosos en cartera comptable de negociació) computen requeriments de capital per Risc de Mercat sota mètode estàndard (risc específic de tipus d'interès), així com el Risc Estructural de Tipus de Canvi del Balanç Comercial i de les participades accionaries.

De la mateixa manera, els requeriments de capital per Risc de Mercat atribuïbles a BPI es calculen sota mètode estàndard, entre els quals cal destacar els requeriments per risc de tipus de canvi, concentrats en la participació accionaria de BPI en Banco de Fomento de Angola (BFA).

Els requeriments de capital per Risc de Mercat sota model intern són de 59 milions d'euros, que representen el 38% dels requeriments per Risc de Mercat.

En la data de referència els requeriments per risc de liquidació són nuls.

6.3. Aspectes quantitius

Requeriments generals

El Grup disposa de polítiques i procediments per a la gestió de les carteres de negociació, considerant la seva pròpia capacitat de gestió dels riscos i les millors pràctiques de mercat, així com per determinar quines posicions s'inclouen en el model intern a l'efecte de càlcul del capital regulatori.

L'activitat de negociació inclou l'operativa resultant de la gestió dels Riscos de Mercat associats a l'activitat comercial o de distribució d'operacions típiques dels mercats financers als clients del Grup, així com l'operativa efectuada amb l'objecte

d'obtenció de rendibilitat mitjançant la compravenda i el posicionament en els mercats monetaris, de renda fixa, renda variable i divisa, principalment. També incorpora els derivats de cobertura dels Riscos de Mercat i Crèdit del CVA, registrats comptablement com a cartera de negociació.

Hi ha una política específica per a la determinació, identificació, gestió, possible inclusió en el model intern i seguiment i control d'aquest perímetre. Diàriament, una unitat de l'àrea de Riscos i, per tant, independent de les àrees de negoci valora i calcula resultats de gestió i riscos d'aquesta cartera i assegura el compliment del que estableix la política aprovada.

El Grup disposa de sistemes i controls suficients que proporcionen estimacions prudentes i fiables del valor raonable dels instruments financers, com polítiques i procediments que defineixen la responsabilitat de cada àrea en el procés de valoració i línies d'informe (assegurant la independència d'aquesta funció respecte a les àrees de negoci), les fonts de dades usades, els models utilitzables i les hores de preus tancament.

Encara que s'utilitzin models de valoració i *inputs* apropiats i conformes als estàndards de la pràctica en mercat, el valor raonable d'un actiu pot estar sotmès a cert nivell d'incertesa que pot provenir de l'existència de fonts alternatives de dades de mercat, *bid-offer spread*²³ models alternatius als utilitzats i els seus paràmetres no observables i concentració o baixa liquiditat del subjacent. El mesurament d'aquesta incertesa en el valor raonable es concreta en la deducció de capital per Ajustos Addicionals de Valoració (AVA, *Additional Valuation Adjustments*).

L'aplicació i càlcul dels ajustos associats a aquesta incertesa s'aplica principalment als actius poc líquids, on s'utilitza el costat més conservador del *bid-offer spread* de fonts contrastables, o en la utilització d'hipòtesis amb biaix conservador en l'àmbit de la valoració *mark-to-model*. Cal destacar que el volum dels actius de Nivell III en la cartera de negociació és residual (9.4 milions d'euros en renda fixa) i nul per al perímetre del model intern de risc de mercat, reduint-se així significativament el possible risc de model.

A efectes prudencials, la cartera de negociació està integrada per aquells actius i passius financers que es mantenen amb intenció de negociació, o que formen part d'una cartera

²³ Propagació entre preus d'oferta i demanda.

d'instruments financers (identificats i gestionats conjuntament) per a la qual hi ha una evidència d'intenció de negociació. D'acord amb els punts (86) i (87) de l'Art. 4 (1) de la Regulació UE 575/2013, hi ha intenció de negociació quan les posicions es mantenen amb l'objectiu de fer-les a curt termini o de beneficiar-se a curt termini de les diferències entre el preu d'adquisició i el de venda, o de les variacions d'altres preus o del tipus d'interès.

Models interns

El Grup s'exposa al Risc de Mercat per moviments desfavorables dels factors de risc següents: tipus d'interès i tipus de canvi, preu de les accions, inflació, volatilitat i moviments en els diferencials de crèdit de les posicions en renda fixa privada i derivats de crèdit. Tots els factors de risc materials estan capturats en les mètriques del model intern de VaR, VaR Estressat o Risc Incremental d'Impagament i migracions. Diàriament es reporten estimacions de la sensibilitat i el VaR, tant des d'un punt de vista agregat com segmentades per factor de risc i per unitats de negoci.

El perímetre d'aplicació del model intern comprèn els factors de risc anteriorment esmentats per a la cartera de negociació comptable a excepció dels derivats de cobertura del Risc de Crèdit (*credit default swaps*) del CVA. Així mateix, també formen part de l'abast del model els dipòsits i les operacions amb pacte de recompra contractats per les taules de negociació dins la seva gestió. La gestió del risc es fa a través de tres unitats de negoci, totes dependents de la Direcció Executiva Financera: *Markets* (que se subdivideix al seu torn en *Rates and Equity Derivatives*, *Fixed Income* i *Foreign Exchange*), Gestió i *Pricing* del CVA i FVA i Derivats sobre Participades. L'activitat de *Markets* té com a funció principal la negociació i execució d'operacions en el mercat per tal de cobrir les necessitats financeres dels clients de CaixaBank i la generació de resultats mitjançant el posicionament per compte propi. Gestió i *Pricing* del CVA i FVA és la unitat encarregada de la cobertura del risc del CVA i de la determinació del CVA i FVA marginal dels nous derivats contractats. Derivats sobre Participades gestiona i rendibilitza la cartera de participades mitjançant la contractació de derivats.

El juliol de 2006 CaixaBank va sol·licitar l'autorització al Banc d'Espanya per a la utilització del model intern de VaR de Risc de Mercat de la cartera de negociació, Risc de Tipus de Canvi i Or

i de preu de primeres matèries per al càlcul dels requeriments mínims de capital. En l'exercici 2007 el Banc d'Espanya, un cop acabat el procés de validació desenvolupat, va autoritzar l'ús d'aquest model intern, que es va començar a aplicar en el càlcul de requeriments de capital corresponent al 31 de desembre de 2007. Posteriorment, en l'exercici 2011 es va sol·licitar al Banc d'Espanya l'autorització per al càlcul de requeriments de capital per Risc Incremental d'Impagament i Migracions (IRC) i VaR estressat mitjançant models interns. El 2012 el Banc d'Espanya, després del procés de validació, va autoritzar l'ús d'aquest model intern, que es va començar a aplicar en el càlcul corresponent al 31 de desembre de 2011. Dins el Grup, només CaixaBank utilitza models interns per a la determinació dels requeriments de capital per Risc de Mercat.

Característiques dels models utilitzats

Tot seguit es resumeixen les metodologies utilitzades per al compliment dels requisits establerts a la Part 3, Títol IV, Capítol V, Seccions 1-4 de la Regulació UE 575/2013 per a la determinació del consum de recursos propis segons el model intern del Grup.

En línies generals, hi ha dos tipus de mesures que constitueixen el denominador comú i estàndard de mercat per al mesurament de Risc de Mercat: la sensibilitat i el VaR.

- La sensibilitat representa el risc com l'impacte en el valor de les posicions d'un petit moviment dels factors de risc, sense comportar cap hipòtesi sobre la seva probabilitat.
- D'altra banda, per homogeneïtzar el mesurament del risc del conjunt de la cartera, així com per incorporar certes hipòtesis sobre la magnitud del moviment dels factors de Risc de Mercat, s'utilitza el VaR per a l'horitzó temporal d'un dia i amb un interval de confiança estadística del 99% (és a dir, que 99 de cada 100 vegades les pèrdues reals serien inferiors a les estimades pel VaR). Les metodologies utilitzades per a l'obtenció d'aquesta mesura són dues: el VaR paramètric i el VaR històric:

- El **VaR paramètric** es basa en l'assumpció que els rendiments dels factors de risc segueixen una distribució normal.
- El càlcul del **VaR històric** es fa per mitjà del càlcul de l'impacte sobre el valor actual de la cartera de les variacions històriques diàries dels factors de risc en l'últim any amb actualització diària de la finestra d'observació.

El VaR total resulta de l'agregació del VaR derivat de les fluctuacions dels tipus d'interès, de canvi (i la volatilitat d'ambdós) i de l'*Spread VaR*, que es fa de forma conservadora assumint correlació zero entre ambdós grups de factors de risc, i de l'addició del VaR de la cartera de Renda Variable i del VaR de la cartera de primeres matèries (actualment sense posició), assumint en ambdós casos correlació u amb la resta de grups de factors de risc.

S'utilitza un únic model que diversifica el Risc General i Específic de Renda Variable, mentre que el Risc Específic de la Renda Fixa Privada i els derivats de crèdit s'estima mitjançant càlcul aïllat (*Spread VaR*) que s'agrega al VaR de les carteres de tipus d'interès i tipus de canvi amb correlació zero. El VaR de tipus d'interès diversifica el Risc General i Específic del deute sobirà sota un únic model. El VaR diari es defineix com el màxim de les tres quantificacions (VaR històric, VaR paramètric 1 any, i VaR paramètric 75 dies).

Mesures complementàries al VaR

Com a mesura d'anàlisi, el Grup complementa les mesures del VaR amb les mètriques de risc següents, actualitzades setmanalment:

- El **VaR estressat** captura la pèrdua màxima deguda a moviments adversos en els preus de mercat en un període històric anual d'estrès, i es calcula amb un interval de confiança del 99% i un horitzó diari (posteriorment s'extrapola a l'horitzó regulatori de 10 dies de mercat multiplicant per l'arrel de 10). El càlcul del VaR estressat està palanquejat en la mateixa metodologia i infraestructura que el VaR històric. L'única diferència significativa és la finestra històrica seleccionada.

- El **risc incremental d'impagament i migracions** reflecteix el risc associat a les variacions en la qualitat creditícia o incompliment en les posicions de renda fixa i derivats de crèdit en cartera, amb un interval de confiança del 99,9%, horitzó anual i horitzó de liquiditat trimestral, que es justifica per l'elevada liquiditat de les emissions en cartera i que ve motivat per l'existència de criteris estrictes d'inclusió que limiten la concentració en l'àmbit de país, *rating*, emissió i emissor. L'estimació es fa mitjançant la simulació Montecarlo de possibles estats futurs de *rating* extern per emissor i emissió a partir de les matrius de transició publicades per les principals agències de *rating*, en què la dependència entre les variacions de qualitat creditícia entre els diferents emissors es modelitza mitjançant còpula *t-Student* calibrada a sèries històriques de CDS, fet que permet assolir correlacions de *default* superiors en la simulació. De la mateixa manera que en els models interns d'IRB, s'estableix una probabilitat mínima de *default* del 0,03% anual. El Risc Incremental d'Impagament i Migracions es concentra principalment en la taula de *Fixed Income*, responsable del *market making* de deute sobirà i de la intermediació de renda fixa privada. Cobreix tots els productes amb risc específic de renda fixa (bons, futurs sobre bo i derivats de crèdit).

Els models utilitzats a l'efecte regulatori i de gestió són els mateixos, llevat d'en l'horitzó de càlcul. A l'efecte regulatori, i a diferència del que s'ha exposat anteriorment, tant el VaR com el VaR estressat regulatori es computen amb un horitzó temporal de 10 dies de mercat, per a la qual cosa s'escalen els valors obtinguts amb l'horitzó d'1 dia multiplicant-los per l'arrel quadrada de 10. Els valors màxims, mínims i mitjans d'aquestes mètriques durant l'exercici 2018, així com el seu valor al final del període de referència, es mostren a la taula següent.

Taula 6.2. EU MR3 - Valors segons el mètode IMA per a les carteres de negociació

Imports en milions d'euros

VaR (10 dies, 99 %)		
1	Valor màxim	5
2	Valor mitjà	3
3	Valor mínim	2
4	Tancament de període	3
SVaR (10 dies, 99 %)		
5	Valor màxim	22
6	Valor mitjà	12
7	Valor mínim	7
8	Tancament de període	10
IRC (99,9 %)		
9	Valor màxim	42
10	Valor mitjà	19
11	Valor mínim	10
12	Tancament de període	17
Comprehensive risk capital charge (99,9 %)		
13	Valor màxim	-
14	Valor mitjà	-
15	Valor mínim	-
16	Tancament de període	-

Els diferents elements que determinen els càrrecs regulatoris finals per model intern de Risc de Mercat i els fluxos d'APR de l'any anterior per a cadascuna de les mesures descrites apareixen a continuació. Els càrrecs per VaR i VaR estressat són anàlegs i corresponen al màxim entre l'últim valor disponible i la mitjana aritmètica dels últims 60 valors multiplicats per un factor dependent del

nombre de vegades que el resultat diari ha estat inferior al VaR a dia estimat. De forma semblant, els requeriments per Risc Incremental són el màxim de l'últim valor i la mitjana aritmètica de les últimes 12 setmanes. El concepte «Actualitzacions i canvis de model» de la taula de fluxos d'APR reflecteix, principalment, l'impacte en APR dels canvis de calibratge i finestra actual: setmanal en el cas de l'IRC i del VaR estressat, i diari en el VaR.

Taula 6.3. EU MR2-A - Risc de mercat segons el mètode de models interns (IMA)

Imports en milions d'euros

	APR	Requeriments de capital
VaR		
[màxim (a) i (b)]	120	10
Valor previ		3
Mitjana 60d x Multiplicador		10
VaR Estressat		
[Màxim (a) i (b)]	367	29
Últim valor		10
Mitjana 60d x Multiplicador		29
IRC		
Valor més recent		17
Mitjana 12 setmanes		20
Comprehensive risk		
Valor més recent	-	-
Mitjana 12 setmanes		-
Altres		-
Total	739	59

Taula 6.4. EU MR2-B - Estat de fluxos d'APR

Imports en milions d'euros

	VaR	SVaR	IRC	Comprehensive risk measure	Altres	APR totals	Requeriments de capital totals
1 APR al tancament de l'any anterior	109	466	475	-	-	1.051	84
1a Ajust regulador	62	277	-	-	-	339	27
1b APR al tancament de l'any anterior (final del dia)	47	189	475	-	-	712	57
2 Variació dels nivells de risc	4	(13)	(207)	-	-	(216)	(17)
3 Actualitzacions / variacions en el model	(2)	(1)	(58)	-	-	(62)	(5)
4 Metodologia i política	-	-	-	-	-	-	-
5 Adquisicions i alienacions	-	-	-	-	-	-	-
6 Variacions del tipus de canvi	-	-	-	-	-	-	-
7 Altres	-	-	-	-	-	-	-
8a APR al tancament del període de referència (final del dia)	48	175	210	-	-	434	35
8b Ajust regulador	72	192	41	-	-	305	24
8 APR al tancament del període de referència	120	367	251	-	-	739	59

El decrement dels Actius Ponderats per Risc s'explica principalment per la disminució de l'exposició, principalment pel que fa al descens del risc d'impagament i migracions per una millora en el perfil de *rating* mitjà de la cartera.

Validació de la fiabilitat i coherència dels models interns

Per verificar la idoneïtat de les estimacions del model intern s'efectua la comparació dels resultats diaris amb la pèrdua estimada pel VaR, la qual cosa constitueix l'anomenat exercici de *Backtest*. Tal com exigeix el Regulador, es fan dos exercicis de validació del model d'estimació de riscos:

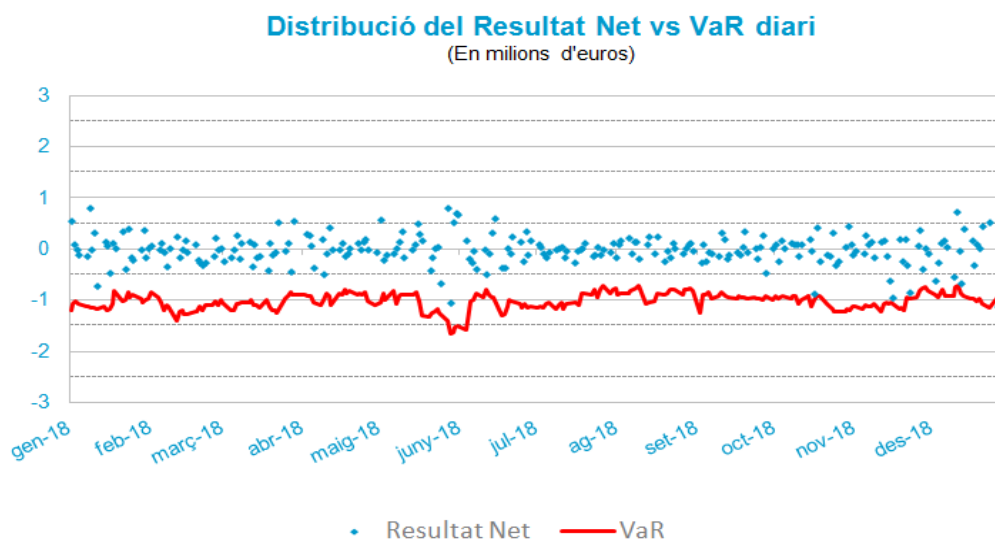
- **Backtest net** (o hipotètic), que relaciona la part del resultat diari valorat a mercat o *marked-to-market* de les posicions vives al tancament de la sessió anterior amb l'import del VaR estimat amb horitzó temporal d'un dia, calculat amb les posicions vives al tancament de la sessió anterior. Aquest exercici és el més adequat per a l'autoavaluació de la metodologia.

- **Backtest brut** (o real), que avalua el resultat obtingut durant el dia (incloent-hi l'operativa intradia) amb l'import del VaR en l'horitzó d'un dia, calculat amb les operacions vives al tancament de la sessió anterior. D'aquesta manera, s'avalua la importància de l'operativa intradia en la generació de resultats i en l'estimació del risc.

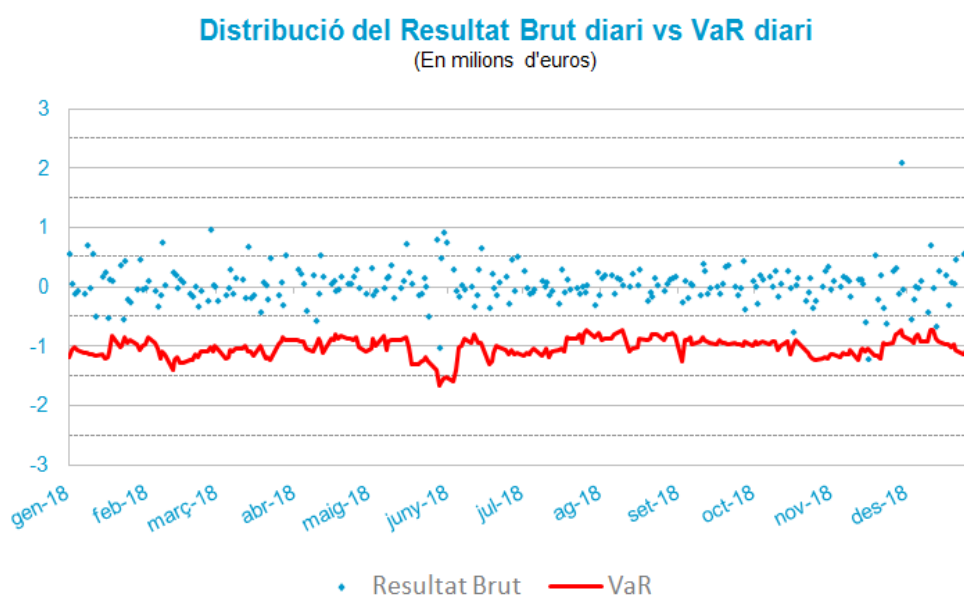
El resultat diari utilitzat en ambdós exercicis de *backtesting* no incorpora marges, reserves, taxes o comissions.

EU MR4 - Gràfic. Comparació de les estimacions de VaR amb Pèrdues i Guanys – *Backtesting net*

Gràfic. Comparació de les estimacions de VaR amb Pèrdues i Guanys – *Backtesting brut* (EU MR4)

Tal com s'aprecia en les gràfiques, els dies 16 de novembre i 27 de desembre es van produir sengles excedits en el *backtest* del model intern: en el primer cas, els resultats de la cartera de negociació incorporen l'impacte del canvi de base en l'estacionalitat de la inflació imputada, mentre que el model VaR no incorpora com a factor de risc les variacions en l'estacionalitat. En el segon cas, l'excedit es produeix després d'un repunt en la volatilitat implícita de les opcions sobre renda variable explicada per la falta de liquiditat.

No es fa *backtesting* del model de risc incremental d'impagament i migracions (IRC). Per validar la consistència interna i precisió dels resultats del model es fan simulacions amb diferent nombre de tirades per verificar l'estabilitat, simulacions amb horitzó de liquiditat anual o còpula gaussiana. Dins la seva revisió anual, Validació i Risc de Model fa una anàlisi de la metodologia utilitzada per a l'obtenció de l'IRC i detalla les modificacions produïdes des de l'última revisió. A més, fa un contrast de l'IRC mitjançant la utilització d'una eina interna, desenvolupada de forma

independent a la utilitzada per a càlcul de requeriments de capital, considerant la cartera en una data de referència. Finalment s'analitza la sensibilitat de l'IRC davant modificacions de la matriu de correlacions, les taxes de recuperació i les probabilitats de *default*.

Proves de tensió

Amb l'objectiu d'estimar les possibles pèrdues de la cartera en situacions extraordinàries de crisi, es fan dos tipus d'exercicis d'estrès sobre el valor de les posicions de negociació:

- **Stress sistemàtic:** calcula la variació del valor de la cartera davant d'una sèrie determinada de canvis extrems en els principals factors de risc. Es consideren moviments paral·lels de tipus d'interès; moviments de pendent en diferents trams de la corba de tipus d'interès; variació del diferencial entre instruments subjectes a risc de crèdit i deute públic (diferencial bo-swap); moviments del diferencial de corbes EUR/USD; augment i disminució de volatilitat de tipus d'interès; variació de l'euro respecte a l'USD, el JPY i la GBP; variació de la volatilitat de tipus de canvi, preu d'accions, volatilitat d'accions i de preu de mercaderies.
- **Escenaris històrics:** considera l'impacte que tindrien sobre el valor de les posicions situacions realment esdevingudes en el passat, com, per exemple, la caiguda del Nikkei el 1990, la crisi del deute nord-americà i la crisi del pes mexicà el 1994, la crisi asiàtica del 1997, la crisi del deute rus el 1998, la creació i explosió de la bombolla tecnològica el 1999 i 2000, respectivament, els atacs terroristes de més impacte sobre els mercats financers dels últims anys, el *credit crunch* de l'estiu de 2007, la crisi de liquiditat i confiança ocasionada per la fallida de *Lehman Brothers* durant el mes de setembre de 2008, l'increment dels diferencials de crèdit dels països perifèrics de la zona euro pel contagi de la crisi de Grècia i Irlanda el 2010 o la crisi de deute espanyol el 2011 i 2012.
- **Reverse Stress Test:** exercici que consisteix a partir d'un escenari d'alta vulnerabilitat, atesa la composició de la cartera, i determinar quina variació dels factors de risc condueix a aquesta situació.
- Per completar aquests exercicis d'anàlisi del

risc en situacions extremes es determina el denominat «**pitjor escenari**» per a l'activitat de mercats, que és la situació dels factors de risc succeïts l'últim any i que implicaria la màxima pèrdua sobre la cartera actual. Posteriorment s'analitza la denominada «cua de la distribució», que és la magnitud de les pèrdues que es produirien si el moviment de mercat que les provoqués es calculés amb un interval de confiança del 99,9%, *per mitjà de l'Extreme Value Theory*.

Tant l'anàlisi d'escenaris històrics com d'estrès sistemàtic es fa sobre totes les unitats de negoci, tret de l'estrès de *spreads* de crèdit, que només es fa sobre la cartera de renda fixa privada.

En l'àmbit de l'IRC es fan proves de tensió davant diferents escenaris tipificats, com ara: escenaris de *default* d'exposicions rellevants, descens de *rating* d'un *notch* de diferents exposicions... Segons les característiques de la cartera, es defineixen addicionalment escenaris alternatius, com ara descens de *rating* per a les posicions llargues i augment de *rating* per a posicions curtes, en cas que hi hagi posicions significatives amb signe contrari. Finalment s'analitza la sensibilitat de l'IRC davant modificacions de la matriu de correlacions, les taxes de recuperació i les probabilitats de *default*.

Seguiment i control

Com a part del seguiment necessari i del control dels Riscos de Mercat assumits, el Comitè Global del Risc aprova una estructura de límits globals de VaR, de *stress* i de pèrdues suportades (diàries i mensuals), i delega en la Direcció Executiva Financera l'estructura de sublímits de sensibilitats i de VaR per factor de risc per a l'activitat de *Markets*. Les mètriques i els models utilitzats per a la gestió del Risc de Mercat i el càlcul de requeriments de capital per Risc de Mercat, segons model intern, són els mateixos.

Els factors de risc són gestionats mitjançant cobertures econòmiques en funció de la relació rendibilitat-risc que determina les condicions i expectatives del mercat, sempre dins els límits assignats.

Fora de l'àmbit de la cartera de negociació, es fa ús de cobertures comptables de valor raonable, que eliminen les possibles asimetries comptables que es puguin produir en el balanç i compte de pèrdues i guanys pel diferent tractament dels instruments coberts i la seva cobertura a mercat.

En l'àmbit del risc de mercat s'estableixen i monitoren límits en l'àmbit de cada cobertura, en aquest cas expressats com a ràtios entre el risc total i el risc dels elements coberts.

El Departament de Risc de Mercat i de Balanç, ubicat a la Direcció Executiva de Corporate Risk Management & Planning, i aquesta, al seu torn, a la Direcció General de Riscos, és responsable d'efectuar el seguiment d'aquests riscos. Per al compliment de la seva tasca, les àrees responsables efectuen diàriament el seguiment de les operacions contractades, el càlcul del resultat que suposa l'afectació de l'evolució del mercat en les posicions (resultat diari *marked-to-market*), la quantificació del risc de mercat assumit, el seguiment del compliment dels límits i l'anàlisi de la relació entre el resultat obtingut i el risc assumit. Com a resultat d'aquestes activitats generen diàriament un informe de posició, quantificació de riscos i consum de límits que distribueix a l'Alta Direcció, als responsables de la seva gestió, a Validació i Risc de Model i a Auditoria Interna.

Cal destacar que el Departament de Risc de Mercat i de Balanç disposa de suficients recursos humans amb elevada capacitat tècnica per poder utilitzar el model intern de Risc de Mercat.

Com s'ha comentat anteriorment, el Departament de Risc de Mercat i de Balanç és responsable de fer el seguiment diari del compliment de límits de risc de mercat i, si escau, de la comunicació d'excessos a l'Alta Direcció i a la unitat prenedora del risc que correspongui, amb indicació a aquesta que ha de procedir a la reestructuració o al tancament de les posicions que provoquen aquesta situació o a l'obtenció d'autorització explícita de l'òrgan competent perquè en faci manteniment. L'Informe de riscos, que és objecte de distribució diària, recull de forma explícita el contrast entre el consum efectiu i els límits autoritzats. A més, diàriament es reporten estimacions de la sensibilitat i el VaR, tant des d'un punt de vista agregat com segmentades per factor de risc i unitat de negoci.

Addicionalment s'elaboren i distribueixen diàriament a la Direcció, als seus responsables respectius i a Auditoria Interna els informes de seguiment del Risc de Mercat de:

- Tota l'activitat de *Markets*.

- La posició que constitueix el perímetre del Model Intern de Risc de Mercat per a còmput de requeriments de capital, incloent-hi els derivats de renda variable sobre participades.

- La posició estructural en divisa estrangera.

De forma genèrica aquest seguiment consta de tres seccions diferenciades: mesurament del risc a dia, *backtesting* i *Stress Test*.

Amb una periodicitat mensual, el Departament de Risc de Mercat i de Balanç elabora la secció corresponent a «Risc de Mercat» del «Quadre de Comandament de Riscos», que s'eleva al Comitè Global del Risc de CaixaBank.

Cal destacar que la Direcció General de Riscos fa una funció de supervisió que té com a objectiu genèric tutelar la sanitat del risc i preservar els mecanismes de solvència i garantia, alhora que assegura la gestió integral dels diferents riscos.

A més, des de Validació i Risc de Model es fa la funció de validació interna dels models i metodologies per quantificar i seguir el risc de mercat, que va qualificar de raonables en el seu últim informe de 2018.

Finalment, cal esmentar que tant les activitats de tresoreria i mercats de CaixaBank com els sistemes de mesurament i control de riscos utilitzats en aquests àmbits són objecte d'auditoria interna permanent. Així, en el seu últim informe emès el 2018, Auditoria Interna va concloure que els sistemes de control del risc de mercat associat a l'activitat de negociació en mercats financers són raonables i que compleixen els requisits establerts per la normativa vigent en els àmbits analitzats.

El conjunt de les mesures descrites permet afirmar que la gestió del risc de mercat de les posicions de negociació en els mercats s'adapta a les directrius metodològiques i de seguiment actuals.

7.

Risc operacional

- 7.1. Gestió del risc operacional**
- 7.2. Requeriments de recursos propis Mínims**
- 7.3. Palanques de gestió del risc Operacional**
- 7.4. Vinculació amb el catàleg de riscos**
 - 7.4.1.** Risc legal i regulatori
 - 7.4.2.** Risc de conducta i Compliment
 - 7.4.3.** Risc tecnològic (TI)
 - 7.4.4.** Processos operatius i esdeveniments externs
 - 7.4.5.** Risc de fiabilitat de la informació financera

7. RISC OPERACIONAL

El Risc Operacional es defineix com la possibilitat d'incórrer en pèrdues financeres a causa d'errades o de la falta d'adequació de processos, personal, sistemes interns o bé esdeveniments externs.

CaixaBank integra el Risc Operacional en la gestió per fer front a un complex entorn legal i regulatori en el sector financer. L'objectiu principal és millorar la qualitat en la gestió del negoci aportant informació necessària que permeti la presa de decisions que assegurin la continuïtat de l'organització a llarg termini, la millora dels seus processos i la qualitat del servei al client, intern o extern.

Per bé que el mètode utilitzat per al càlcul de requeriments regulatoris de consum de capital és l'estàndard, el mesurament i la gestió del risc operacional del Grup s'empara en polítiques, processos, eines i metodologies sensibles al risc, d'acord amb les millors pràctiques del mercat.

Evolució Anual

Durant el 2018, va continuar la consolidació de la gestió del Risc Operacional en el Grup, que va ser monitorada mensualment pel Comitè de Risc Operacional.

Els requeriments de capital per risc operacional s'han mantingut pràcticament estables respecte als de 2017 i han registrat un augment de l'1%, d'acord amb l'evolució del negoci.

Es manté la concentració de pèrdues operacionals en les categories d'execució, lliurament i gestió de processos i en clients, productes i pràctiques comercials.

13.109 MM€

APR de risc operacional

83%

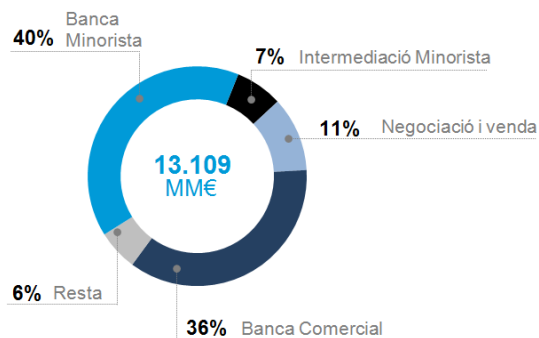
Pèrdues Operacionals: comercials (46%) i processos (37%)

100%

APR avaluats per mètode estàndard

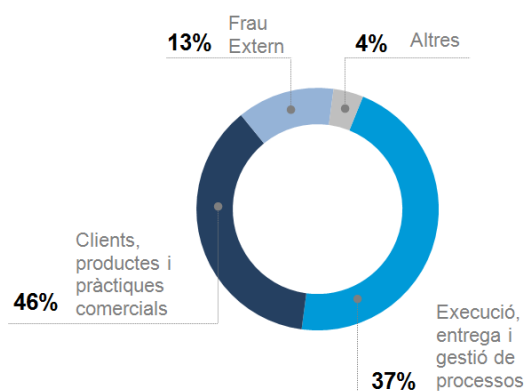
APR RISC OPERACIONAL

Distribució per línia de negoci, %

PÈRDUES OPERACIONALS

Distribució per categoria de risc operacional, %

7.1. Gestió del risc operacional

Política general

El Grup té la voluntat de gestionar el risc operacional de manera homogènia i consistent en totes les societats que conformen el perímetre de conglomerat financer. Per a això es promou la coherència entre les eines, les mesures i els reports utilitzats per aquestes, per tal de garantir la provisió d'informació comparable i completa per a la presa de decisions sobre risc operacional. Es fomenta també l'ús dels models avançats de gestió i mesurament, corresponents a cada sector d'activitat, i es compassa la implantació en cadascun d'ells al seu grau de desenvolupament i maduresa.

El Grup gestiona el Risc Operacional en el seu perímetre de solvència financer d'acord amb les millors pràctiques del mercat, i disposa de les eines, polítiques i estructura adients a aquestes.

Estructura i organització de la gestió del risc operacional

Les àrees i empreses del Grup són les responsables de la gestió diària del Risc Operacional dins els seus respectius àmbits. Això implica identificar, avaluar, gestionar i controlar els riscos operacionals de la seva activitat, i informar-ne, col·laborant amb la Direcció de Risc Operacional en la implementació del model de gestió.

Aquesta Direcció forma part de la Direcció de Riscos no Financers, dependent de la Direcció Executiva de *Corporate Risk Management, Function & Planning*. El control i la supervisió global del risc operacional s'exerceix a través d'aquesta Direcció Executiva, en què es materialitzen les funcions d'independència requerides pel Comitè de Supervisió Bancària de Basilea i entre les seves responsabilitats hi ha el control i la supervisió del risc operacional.

La Direcció de Risc Operacional és la responsable de definir, estandarditzar i implementar el model de gestió, mesurament i control del Risc Operacional. Addicionalment, proporciona suport a les àrees i consolida la informació sobre els riscos operacionals de tot el perímetre per al *reporting* a l'Alta Direcció, i als comitès de gestió de risc implicats.

La Direcció de Departament de Control de Negoci és la unitat específica de control en la Direcció General de Negoci, i lidera les funcions de seguiment de l'entorn de control en la primera línia de defensa.

Així mateix, les segones línies de defensa vetllen per la identificació, el mesurament i el seguiment adequats de les diferents categories de riscos vinculats al risc operacional (vegeu apartat 3.4. Marc de Control Intern).

Auditoria Interna, en el model de les tres línies de defensa implantat, actua com a tercera línia de defensa supervisant les actuacions de la primera i segona línia, donant suport a l'Alta Direcció i els Òrgans de Govern amb l'objectiu de proporcionar una seguretat raonable sobre, entre altres aspectes, el compliment normatiu i l'aplicació adequada de les polítiques i normatives internes relatives a la gestió del Risc Operacional.

Serveis Informàtics s'encarrega de la infraestructura tecnològica en què es basa la gestió del Risc Operacional.

Categories de Risc Operacional

Els riscos operacionals es classifiquen en quatre categories o nivells jeràrquics, des de més genèrics fins a més específics o detallats.

La categorització principal de riscos en el Grup comença en els nivells 1 i 2 definits per la normativa regulatòria (els més genèrics o agregats), ampliant i desenvolupant la casuística de riscos fins als nivells 3 i 4, específics del Grup i que s'obtenen un cop analitzat detalladament el Risc Operacional en el context àrea/empresa del Grup, prenent com a base els nivells regulatoris (1 i 2).

El Grup ha definit la seva pròpia categorització principal de riscos a partir de l'anàlisi de Risc Operacional fet a les diferents àrees i empreses del Grup. És homogènia per a tot el Grup, i la comparteixen tant les metodologies qualitatives d'identificació de riscos com les metodologies quantitatives de mesura basades en una base de dades de pèrdues operacionals.

El nivell 3 de riscos representa el conjunt de riscos individuals de cada àrea o empresa del Grup.

El nivell 4 representa la materialització concreta dels riscos nivell 3 en un procés, activitat i/o àrea concrets.

Tot seguit es presenta una figura que il·lustra les tipologies de Risc Operacional (nivells 1-4)

desenvolupades en el Grup.

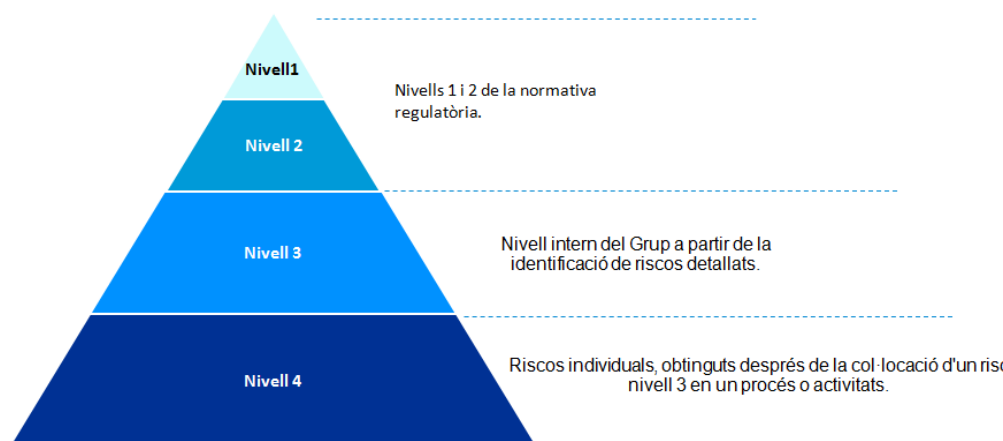

Figura 11

Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

L'objectiu global del Grup en la gestió de Risc Operacional es desagrega en objectius específics diferents, que estableixen les bases per a l'organització i metodologia de treball que s'han d'aplicar en la gestió del Risc Operacional. Aquests objectius són els següents:

- Identificar i anticipar els riscos operacionals existents i/o emergents.
- Assegurar la pervivència a llarg termini de l'organització.
- Promoure l'establiment de sistemes de millora contínua dels processos operatius i de l'estructura de control.
- Aprofitar les sinergies en la gestió de riscos operacionals.
- Impulsar una cultura de gestió del risc operacional.
- Complir el marc regulatori establert i els requeriments per a l'aplicabilitat del model de gestió i càlcul escollits.

Les principals fites de l'exercici 2018 han estat:

- Avenç en la implantació de l'esquema de Tres Línies de Defensa en la gestió dels riscos del Catàleg de Riscos Corporatiu.
- Marc d'Apetit al Risc (RAF): consolidació de la mètrica de risc legal, nova mètrica de risc de model i nova mètrica de pèrdues operacionals no extraordinàries.
- Actualització anual d'autoavaluacions de Risc Operacional i controls associats.
- Actualització dels escenaris de pèrdues operacionals extremes.
- Projectes específics de reducció de les principals pèrdues operacionals recurrents.
- Inici de la captura de la informació d'esdeveniments de pèrdues operacionals a VidaCaixa.

7.2. Requeriments de recursos propis mínims

A la taula següent es detallen els APR de recursos propis per Risc Operacional del Grup, a 31 de desembre de 2018.

Taula 7.1. Desglossament APR per línia de negoci operacional

Imports en milions d'euros

	Mitjana ingressos rellevants	APR	Densitat d'APR	Requeriments de capital
Banca minorista	3.499	5.249	150%	420
Intermediació minorista	636	954	150%	76
Gestió d'actius	166	249	150%	20
Banca comercial	2.542	4.767	188%	381
Serveis d'agència	34	63	188%	5
Negociació i venda	645	1.452	225%	116
Financiació empresarial	166	374	225%	30
Pagament i liquidació	-	-	-	-
Total	7.689	13.109	170%	1.049

Càlcul dels requeriments de recursos propis computables

El Grup aplica el mètode estàndard per al càlcul de capital regulatori per Risc Operacional.

El mètode estàndard consisteix a multiplicar un indicador rellevant de l'exposició al Risc Operacional per un coeficient multiplicador.

Aquest indicador és pràcticament equivalent a la mitjana trianual del marge brut del compte de resultats.

La normativa estableix que ha de descompondre's l'indicador entre vuit línies de negoci regulatòries, i la part assignada a

cadascuna d'elles es multiplica per un coeficient específic, tal com s'indica a la taula següent:

Taula 7.2. Risc operacional: línies de negoci i coeficients de ponderació

	Coeficient de ponderació
Finançament empresarial	18%
Negociació i vendes	18%
Intermediació minorista	12%
Banca comercial	15%
Banca minorista	12%
Pagament i liquidació	18%
Serveis d'agència	15%
Gestió d'actius	12%

Per tant, això suposa que les entitats han de ser capaces d'assignar la part de l'indicador rellevant corresponent a cadascuna de les línies de negoci regulatòries.

Així mateix, la normativa regulatòria estableix que les entitats que facin servir el Mètode Estàndard han de complir requisits exigents relatius a la gestió i mesurament del Risc Operacional.

7.3. Palanques de gestió del Risc Operacional

El model de gestió té l'estructura següent:

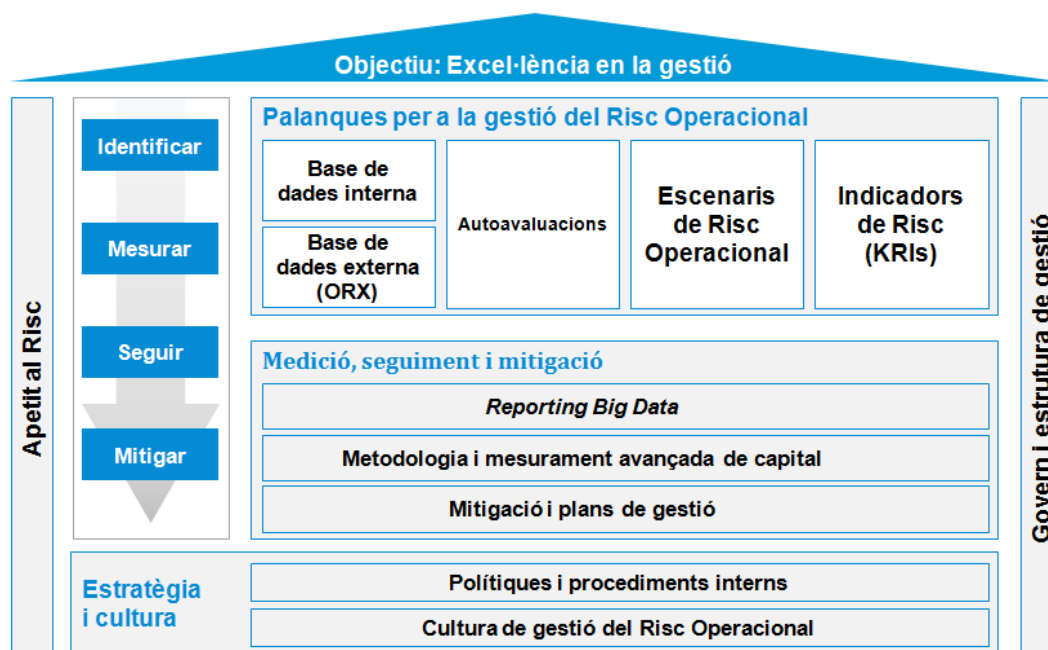

Figura 12

Les diferents metodologies implementades a través de les palanques de gestió del Risc Operacional i les eines i procediments de mesurament, seguiment i mitigació formen part del conjunt d'eines fonamentals d'identificació, mesurament i avaluació del Risc Operacional, i s'han constituït també en *best practice* del sector.

L'entorn tecnològic del sistema de risc operacional, per donar resposta a les diferents funcionalitats requerides, es troba completament integrat amb el sistema transaccional i amb el sistema informacional del banc.

El sistema principal es basa en una eina integral, que s'ha adaptat a les necessitats pròpies del banc. Aquest component ofereix la majoria de funcionalitats requerides per a la gestió diària del Risc Operacional.

L'eina s'alimenta diàriament de múltiples fonts d'informació del sistema transaccional (tant del mateix banc com d'algunes de les empreses del Grup), per capturar principalment esdeveniments i efectes de pèrdues i indicadors de Risc Operacional (KRIS), però també disposa d'interfícies per actualitzar l'estructura

organitzativa i altres entitats del seu model de dades.

Tots els processos d'autoavaluació de riscos, enriquiment de pèrdues, gestió de KRI, establiment de punts febles i plans d'acció, etc. s'efectuen a través de fluxos de treball que gestiona i controla el producte, i que en cada moment avisa les persones responsables d'una tasca pendent.

El sistema també genera interfícies automàtiques per a la comunicació de pèrdues al consorci *internacional Operational Riskdata Exchange* (ORX).

Finalment, també és important assenyalar la integració amb el sistema informacional del banc, ja que s'han preparat múltiples interfícies que baixen tota la informació del sistema i la carreguen en un entorn *Big Data* per oferir un entorn analític.

Les principals palanques de gestió de Risc Operacional es detallen a la Figura 12.

Mesurament quantitatiu

Base de Dades Interna

La base de dades de pèrdues operacionals internes és un dels eixos sobre els quals s'articula la gestió del risc operacional (i el futur càlcul del capital per a risc operacional).

Un esdeveniment operacional és la materialització d'un risc operacional identificat, un succés que origina una pèrdua operacional. El concepte «esdeveniment operacional» és el concepte de més rellevància i sobre el qual pivota tot el model de dades de la Base de Dades Interna. Un esdeveniment pot constar de cap (en aquest cas parlem de «quasi pèrdues»), un o múltiples efectes de pèrdua; els efectes de pèrdua es

defineixen com cadascun dels impactes econòmics individuals corresponents a una pèrdua o recuperació operacional.

D'aquesta manera, un esdeveniment operacional pot originar un, múltiples o cap efecte operacional, que al seu torn podran ser detectats en una o diverses àrees.

A continuació es mostra un gràfic amb la distribució de les pèrdues operacionals brutes per tipus de risc del Grup durant els exercicis 2017 i 2018:

Gràfic. Distribució de les pèrdues operacionals brutes del Grup

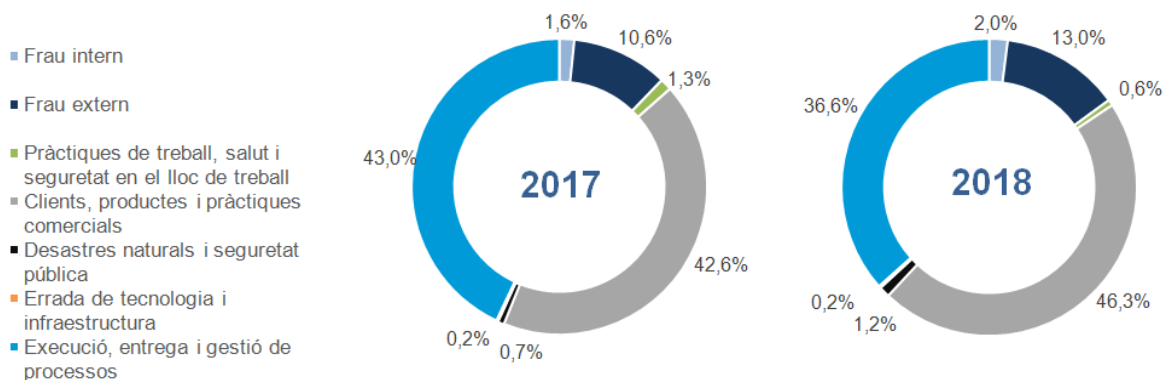

Figura 13

Base de Dades Externa (ORX)

Les dades històriques internes de pèrdues operacionals es complementen amb dades externes. Per això, el Grup està adscrit al consorci ORX (Operational Riskdata eXchange), que intercanvia de manera anònima informació de pèrdues operacionals de bancs a escala mundial i permet la subagrupació geogràfica, entre altres funcionalitats per a la gestió del risc (servei de notícies, grups de treball, iniciatives metodològiques sobre risc operacional). ORX requereix a totes les seves entitats membres que les dades de pèrdues operacionals identificades es classifiquin sota una sèrie de paràmetres que aquesta defineix, alguns d'ells regulatoris i altres específics de l'organització. En aquest sentit, tots

els esdeveniments de la base de dades han proporcionat els paràmetres requerits per ORX.

Mesurament qualitatiu

La identificació de riscos operacionals a partir de tècniques qualitatives és un dels eixos sobre els quals s'articula la gestió del risc operacional en el Grup.

Autoavaluacions

Anualment es fan autoavaluacions de riscos operacionals, que permeten, amb relació al risc operacional: (i) obtenir coneixement del perfil de risc operacional i els nous riscos crítics; i (ii) mantenir un procés normalitzat d'actualització de

la taxonomia de riscos operacionals, que és la base sobre la qual es fonamenta la gestió d'aquest risc.

El procés d'autoavaluacions segueix les etapes següents:

- Els centres actualitzen i confirmen el mapa de riscos operacionals
- Valoració del risc per part de l'àrea. Els paràmetres d'entrada que se sol·liciten són estimacions de dades relatives a: freqüències i impactes de possibles esdeveniments de pèrdua, assignació del Risc a Línia de Negoci, valoració de controls associats.
- Validació de la valoració per part del responsable de l'àrea.
- Validació final per part de la Direcció de Risc Operacional.

Durant aquest exercici 2018, s'ha completat l'actualització anual de l'autoavaluació de riscos operacionals (més de 650), acompanyada d'un esforç específic de formació als interlocutors, i amb l'objectiu de millorar els resultats de l'exercici de *backtest* dut a terme després del tancament de la campanya de 2017.

Escenaris de Risc Operacional

També es fa un exercici de generació d'escenaris hipotètics de pèrdues operacionals extremes, mitjançant una sèrie de tallers i reunions d'experts. L'objectiu és que aquests escenaris es puguin utilitzar per detectar punts de millora en la gestió i complementin les dades històriques internes i externes disponibles sobre pèrdues operacionals.

Indicadors de Risc Operacional (KRI)

El mesurament a través d'Indicadors de Risc Operacional (KRIS) és una metodologia quantitativa/qualitativa que permet (i) anticipar l'evolució dels riscos operacionals i promoure una visió *forward-looking* en la gestió del risc operacional i (ii) aportar informació de l'evolució del perfil de risc operacional així com les seves causes. Un KRI és una mètrica, basada en l'eina de gestió corporativa del risc operacional, que permet detectar i anticipar variacions en els nivells d'aquest risc. La seva naturalesa no està orientada a ser un resultat directe d'exposició al risc, sinó a ser mètriques a través de les quals es

pugui identificar i gestionar de manera activa el risc operacional.

Els conceptes principals sota els quals es defineix i estructura la metodologia d'indicadors de Risc Operacional (KRI) són: definició de cada KRI (incloent-hi possibles sub-KRI), llindars, alertes (i accions vinculades), periodicitat, mode d'actualització i criticitat.

Durant el 2018, s'han seguit més de 350 KRI; se n'ha estudiat específicament la idoneïtat, capacitat predictiva, utilitat per a la gestió del Risc Operacional i importància a l'efecte de seguiment global.

Als indicadors existents de Nivell 2, se'ls ha afegit una nova mètrica de risc de model i una nova mètrica de pèrdues operacionals no extraordinàries.

Plans d'acció i mitigació

Amb la finalitat de mitigar el risc operacional es defineixen plans d'acció que impliquen la designació d'un centre responsable, la descripció de les accions que s'emprendran per a la mitigació del risc, un percentatge o grau d'avenç que s'actualitza periòdicament i la data de compromís final del pla. Això permet la mitigació per via de (i) disminució de la freqüència d'ocurrència dels esdeveniments, així com de l'impacte; (ii) tenir una estructura sòlida de control sustentada en polítiques, metodologies, processos i sistemes i (iii) integrar en la gestió quotidiana la informació que aporten les palanques de gestió dels riscos operacionals.

Els plans d'acció i mitigació poden tenir origen en qualsevol de les eines de gestió del Risc Operacional, així com en altres factors: autoavaluacions, escenaris, fonts externes (ORX, premsa especialitzada), KRI, pèrdues per esdeveniments operacionals, informes d'auditoria interna i validació interna.

El procés de definició i seguiment de plans d'acció i mitigació es desenvolupa en tres etapes, segons s'il·lustra a continuació:

Figura 14

Transmissió del risc (assegurances)

El programa corporatiu d'assegurances davant el Risc Operacional permet cobrir determinats riscos, i s'actualitza anualment. La transmissió de riscos depèn de l'exposició, la tolerància i l'Apetit al Risc que hi hagi en cada moment.

Cada any s'elabora un pla d'actuació relatiu al sistema de gerència de riscos i assegurances. Aquest pla està basat en la identificació i avaluació de Riscos Operacionals i Fortuïts, l'anàlisi de la tolerància al risc i la reducció del cost total del risc (retenció + transferència), que permet integrar i racionalitzar de la manera més eficient possible la gestió i cobertura dels riscos, amb el cost més baix possible, i amb un nivell de seguretat òptim d'acord amb els estàndards definits.

Informes de gestió del risc operacional (Reporting)

La generació d'informació de gestió de Risc Operacional és un dels eixos sobre els quals es basa la gestió del Risc Operacional en el Grup. Amb aquesta finalitat s'ha implementat una

metodologia de generació d'informes de gestió que permet:

- Informar del perfil i exposició al risc operacional del Grup.
- Millorar el nivell d'interacció tant de l'Alta Direcció com de les àrees en la gestió activa del risc operacional.
- Fer informes de gestió amb diferents nivells d'agregació segons la finalitat d'aquests i els nivells a què es destini.

Es disposa d'una agrupació d'informes de gestió independents –qualitatius i quantitius– per al seguiment del risc operacional. L'agrupació d'informes permet obtenir una visió àmplia del perfil de Risc Operacional amb diferents criteris d'agregació i així poder-los presentar a nivells jeràrquics diferents.

S'adjunta a continuació una il·lustració que permet observar els diferents nivells als quals s'informa de l'estat del risc operacional a través del *reporting*:

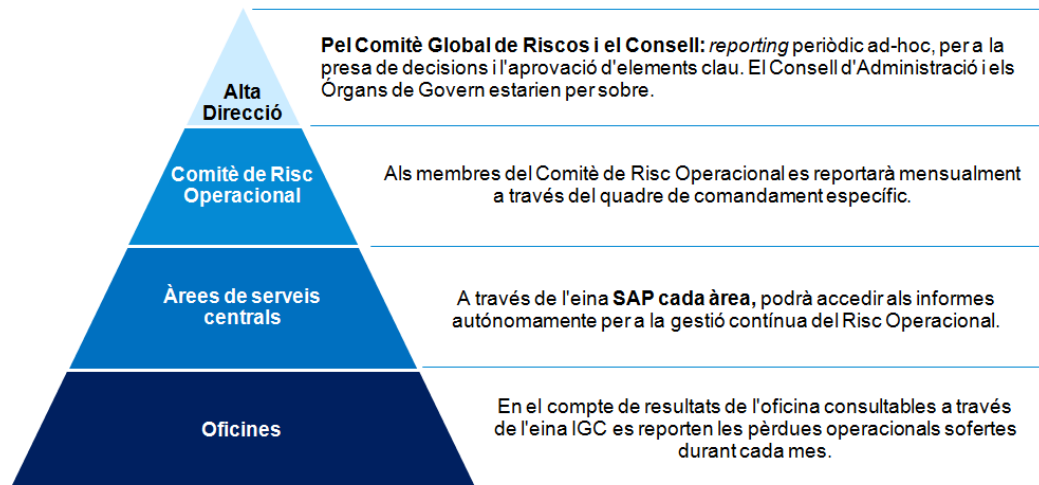

Figura 15

Marc de formació de Risc Operacional

L'ús diari correcte del model de gestió del Risc Operacional és un dels seus objectius fonamentals. Per fer-ho, el model es basa en processos de formació de Risc Operacional i difusió de la cultura de Risc Operacional a tot el Grup.

L'objectiu de la formació i difusió de la cultura del Risc Operacional és el següent:

- Donar a conèixer el Risc Operacional en tot el Grup, tant a les àrees i empreses del Grup que el materialitzen com a potencials àrees, tant en la seva materialització com anticipació o detecció.
- Interioritzar el Risc Operacional com un risc inherent a tots els processos, assegurant la consciència de la seva possible materialització a l'hora de definir i desenvolupar processos, activitats i metodologies per part de les diferents àrees i empreses del Grup.

Els processos de formació del Risc Operacional es fan en tres nivells: cursos on-line, documentació de suport i específica:

- **Cursos on-line:** a través de la plataforma de formació *on-line*, s'ha fet un curs de formació del Risc Operacional interactiu per a tots els empleats del banc. El curs busca promoure la formació contínua sobre el model de gestió del Risc Operacional i conscienciar els empleats del Grup a tots els nivells de la seva importància.
- **Documentació de suport:** set complet de documents de suport que cobreix tot el marc de gestió de Risc Operacional a disposició de tots els empleats amb l'objectiu de suportar la gestió diària del risc.
- **Específica:** segons necessitats del model es desenvolupen iniciatives específiques de formació aperiòdiques. El model de gestió del Risc Operacional té en compte la formació com un procés continu al llarg de l'any, posant cursos i material a disposició de les àrees –a través de les diferents plataformes– en què s'expliquin els avenços i canvis en el model de gestió del Risc Operacional del Grup, així com possibles canvis en la normativa regulatòria.

7.4. Vinculació amb el Catàleg de Riscos

Les categories de riscos dins el Catàleg de Riscos Corporatiu identificats com a risc operacional són:

Legal / Regulatori

Potencials pèrdues o disminució de la rendibilitat del Grup CaixaBank a conseqüència de canvis en la legislació o en la regulació vigent o per conflictes de normes (de qualsevol àmbit, incloent-hi el tributari), en la interpretació o aplicació d'aquesta per part de les autoritats corresponents, o en la seva translació a decisions judicials o demandes administratives o tributàries.

Conducta i Compliment

Aplicació per part de CaixaBank de criteris d'actuació contraris als interessos dels seus clients o altres grups d'interès, o actuacions o omissions no ajustades al marc jurídic i regulatori, o a les polítiques, normes o procediments interns.

Tecnològic (TI)

Pèrdues degudes a la inadequació o les errades del *hardware* o del *software* de les infraestructures tecnològiques a causa de ciberatacs o altres circumstàncies que puguin comprometre la disponibilitat, integritat, accessibilitat i seguretat de les infraestructures i les dades.

Processos operatius i esdeveniments externs

Pèrdues o danys provocats per errors operatius en els processos vinculats a l'activitat del Grup, per esdeveniments externs que escapen al control del Grup, o per terceres persones alienes a aquest, tant de forma accidental com dolosa. Inclou, entre d'altres, els errors de gestió de proveïdors, el risc de model i la custòdia de valors.

Fiabilitat de la informació financera

deficiències en l'exactitud, integritat i criteris d'elaboració de les dades necessàries per a l'avaluació de la situació financera i patrimonial del Grup CaixaBank.

7.4.1. Risc legal i regulatori

El risc legal i regulatori s'entén com la probabilitat de patir pèrdues o disminució de la rendibilitat del Grup a conseqüència dels canvis legislatius o regulatoris, errors d'interpretació o aplicació de la legislació vigent, decisions judicials o demandes administratives desfavorables per al Grup o decisions d'índole tributària adoptades pel Grup o per les autoritats tributàries.

La seva gestió es fa seguint determinats principis d'actuació per tal d'assegurar que es compleixin els límits d'apetit i tolerància al risc definits en el Marc d'Apetit al Risc de CaixaBank. En aquest sentit, des de l'Assessoria Jurídica es fan actuacions de seguiment i monitoratge constant de canvis regulatoris així com defensa dels seus interessos, participant activament en les consultes emeses pels reguladors, anàlisi i adaptació de la normativa, identificació de riscos, implementació de procediments i defensa davant processos judicials.

Atès l'impacte del marc regulatori en les actuacions de CaixaBank i la seva possible afectació a la sostenibilitat a llarg termini, comporta la implicació de l'Alta Direcció, a través del Comitè de Regulació, el Comitè de Transparència i el Comitè de Privacitat.

Durant el 2018 s'ha treballat de manera activa en: (i) la implementació de diferents normes i decisions adoptades pel Tribunal Suprem; (ii) projectes generals per a la millora de la transparència formal i material dels documents contractuals amb clients consumidors i (iii) accions concretes per a la millora de la gestió del risc i l'efectivitat de les mesures de control.

A continuació destaquem els principals processos consultius en què l'entitat ha participat, atesa la seva rellevància:

- Incorporació a la normativa nacional de diferents Directives europees, en particular de: (i) la Directiva reguladora dels contractes de crèdit immobiliari (MCD), (ii) la Directiva de Comptes de Pagament Bàsics (PAD), (iii) la Directiva de Serveis de Pagament (PSD2), (iv) el Reglament General de Protecció de Dades (RGPD), (v) la Directiva de mercats financers (MiFID 2), (vi) la Directiva de prevenció del blanqueig de capitals i finançament del

terrorisme (AMLD 4) i (vii) la Directiva sobre la distribució d'assegurances (IDD).

- Desenvolupament de la PSD2 en l'àmbit de la UE, participant activament en les consultes de la Comissió i EBA amb relació a normes de segon nivell (Directrius, Estàndards Tècnics i Opinions), així com en les deliberacions de l'API Evaluation Group.
- En matèria tributària s'han seguit especialment els Avantprojectes de Llei publicats el 23 d'octubre de 2018: i) Avantprojecte de Llei de l'Impost sobre Transaccions Financeres; ii) Avantprojecte de Llei de l'Impost sobre determinats Serveis Digitals; i iii) Avantprojecte de Llei de Mesures de prevenció i Lluita contra el Fraude Fiscal.
- Amb relació a la transformació digital del sector bancari, en l'àmbit nacional s'ha participat activament en la configuració del nou mecanisme controlat de proves (*sandbox* regulatori), i en l'àmbit europeu i internacional, en: el Pla d'Acció Fintech de la Comissió Europea, les Directrius d'EBA sobre externalització al Cloud, les iniciatives relatives als proveïdors de serveis de *crowdfunding*, incloent-hi la venda i intercanvi d'actius virtuals (ICO), i el Reglament de privacitat en les comunicacions electròniques (ePrivacy).
- Pel que fa a altres assumptes relatius al mercat bancari detallista, s'ha donat un seguiment actiu a les consultes relacionades amb el crèdit al consum, el mecanisme de segona oportunitat i la representació d'interessos col·lectius.

Així mateix, s'ha dut a terme una implementació adequada de les normatives següents, encara que determinats aspectes de les Directives i/o Reglaments de la Unió Europea de què deriven encara queden pendents d'una completa incorporació a l'ordenament espanyol:

- Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de les seves dades personals i a la lliure circulació d'aquestes (**Reglament General de Protecció de Dades**).

- Directiva (UE) 2015/2366 del Parlament Europeu i del Consell sobre **serveis de pagament** en el mercat interior (PSD2).
- Directiva 2014/92/UE del Parlament Europeu i del Consell sobre comparabilitat de les comissions connexes als comptes de pagament, el trasllat de comptes de pagament i l'accés a **comptes de pagament bàsics** (PAD).
- Directiva 2014/65/UE del Parlament Europeu i del Consell relativa als mercats d'**instruments financers** i per la qual es modifiquen la Directiva 2002/92/CE i normes de desplegament (MIFID 2).
- Directiva 2014/17/UE del Parlament Europeu i del Consell sobre els **contractes de crèdit formalitzats amb els consumidors per a béns immobles d'ús residencial**
- Ordre HFP 187/2018, de 22 de febrer, que introdueix noves exigències tècniques del **Subministrament Immediat d'Informació** en compliment del Reial Decret 596/2016 per a la modernització, millora i impuls de l'**ús de mitjans electrònics en la gestió de l'impost sobre el valor afegit**. Això ha requerit noves adaptacions en els processos i sistemes d'informació del Grup.

De la mateixa manera, s'han implementat decisions adoptades pel Tribunal Suprem i s'han dut a terme projectes generals per a la millora de la transparència formal i material dels documents contractuals amb clients consumidors i accions concretes per a la millora de la gestió del risc i de l'efectivitat de les mesures de control.

Actualment hi ha una litigiositat particular a Espanya vinculada, entre altres matèries, a contractes amb consumidors, instruments financers i control regulatori que, després de l'anàlisi de risc legal corresponent, té associades, si escau, les provisions corresponents que donen cobertura a l'eventual sortida de recursos quan és probable un pronunciament judicial o administratiu advers.

El Grup disposa de polítiques, criteris, procediments d'anàlisi i seguiment, així com de controls específics de caràcter periòdic, amb l'objectiu d'identificar i actualitzar les provisions necessàries per cobrir les obligacions presents

sorgides com a conseqüència de fets passats dels quals es poden derivar perjudicis patrimonials, sempre que es consideri probable la seva ocurrència, derivats de resolucions desfavorables, tant judicials com extrajudicials (p. ex. reclamacions clients) administratives sancionadores, instades contra el Grup en els ordres civil, penal, tributari i contenció administratiu.

7.4.2. Risc de conducta i compliment

Definició i política general

En el marc del risc operacional, el risc de conducta i compliment es defineix com el risc del Grup d'aplicar criteris d'actuació contraris als interessos dels seus clients i els seus grups d'interès, així com de patir deficiències en els procediments que originin actuacions o omissions no ajustades al marc jurídic, regulatori, o als codis i normes internes de les quals es puguin derivar sancions administratives o danys reputacionals.

L'objectiu del Grup és, d'una banda, minimitzar la probabilitat que es materialitzi aquest risc i, de l'altra, en cas que es materialitzi, que les deficiències siguin detectades, reportades i solucionades amb celeritat.

La gestió del risc de conducta i compliment no correspon a una àrea específica sinó a tot el Grup que, a través dels seus empleats, ha d'assegurar el compliment de la normativa vigent, aplicant procediments que traslladin aquesta normativa a l'activitat que fan.

Per tal de gestionar el risc de conducta i compliment, s'impulsa la difusió i promoció dels valors i principis d'actuació inclosos en el Codi Ètic i normes de conducta, i tant els membres dels òrgans de govern com la resta d'empleats i directius han d'assumir el seu compliment com a criteri principal i orientador de la seva activitat diària. En virtut d'això, les àrees d'activitat de les quals està subjecta a riscos de conducta i compliment implanten i gestionen indicadors o controls que permeten detectar possibles focus de risc i actuar eficaçment per mitigar-los.

7.4.3. Risc tecnològic (TI)

Correspon al risc de pèrdues degudes a la inadequació o les errades del *hardware* o del *software* de les infraestructures tecnològiques,

degudes a ciberatacs o altres circumstàncies, que poden comprometre la disponibilitat, integritat, accessibilitat i seguretat de les infraestructures i les dades. El risc es desglossa en 5 categories que afecten les TIC (Tecnologies d'Informació i Comunicació): (i) disponibilitat i continuïtat; (ii) seguretat; (iii) canvi; (iv) integritat de dades, i (v) externalització.

El mesurament s'incorpora en un indicador RAF de nivell 2 de seguiment mensual, calculat a partir d'indicadors individuals vinculats al govern de les tecnologies d'informació, la seguretat de la informació i les contingències tecnològiques. Des de Mitjans es fa una revisió periòdica i per mostreig dels indicadors. Aquesta revisió comprova la bondat de la informació i valida la metodologia de creació per als indicadors revisats.

Els marcs de govern disponibles en l'àmbit de risc tecnològic han estat dissenyats segons estàndards internacionals de reconegut prestigi, que s'apliquen en els àmbits de:

- Govern TI, dissenyat i desenvolupat segons la Norma ISO 38500.
- Seguretat de la Informació, dissenyat i desenvolupat segons la Norma ISO 27001.
- Contingència Tecnològica, dissenyat i desenvolupat segons la Norma ISO 27031.

Particularment, la continuïtat de negoci es refereix a la capacitat d'una organització per seguir proporcionant els seus productes i prestant els seus serveis en nivells acceptables, prèviament establerts, després d'un incident perjudicial. La seva gestió consisteix a identificar possibles amenaces per a l'organització i el seu potencial impacte per a les operacions. Ofereix un marc per incrementar la resistència i la resiliència de l'organització de manera que pugui respondre eficaçment per tal de salvaguardar els interessos dels seus grups d'interès principals, la seva reputació, la seva marca i les seves activitats de generació de valor.

En aquest àmbit, CaixaBank ha adoptat i manté un Sistema de Gestió de la Continuïtat de Negoci (BCMS) basat en la norma internacional ISO 22301 i certificat per The British Standards Institution (BSI) amb el

número BCMS 570347. Així mateix, CaixaBank ha estat designada operador crític d'infraestructures en virtut del que disposa la Llei 8/2011 i es troba sota la supervisió del Centre Nacional per a la Protecció de les Infraestructures Crítiques dependent de la Secretaria d'Estat de Seguretat del Ministeri de l'Interior.

D'altra banda, CaixaBank manté un pla d'emergència general i diverses normatives internes en els diferents àmbits, entre les quals destaquen com a aspectes prioritaris: (i) l'estratègia de ciberseguretat; (ii) la lluita contra el frau a clients i intern; (iii) la protecció de la informació; (iv) la divulgació i govern de la seguretat, i (v) la seguretat en proveïdors.

7.4.4. Processos operatius i esdeveniments externs

Definició i política general

Dins el Marc de Risc Operacional, es defineix com el risc d'incórrer en pèrdues o danys provocats per errors operatius en els processos vinculats a l'activitat del Grup, per esdeveniments externs que escapen al control de l'Entitat o per terceres persones alienes a aquesta, tant de forma accidental com dolosa.

El risc operacional derivat de processos operatius i esdeveniments externs té com a responsables de la seva gestió diària totes les àrees i empreses del Grup dins els seus respectius àmbits.

Això implica identificar, avaluar, gestionar, controlar i informar sobre els riscos operacionals de la seva activitat, col·laborant amb la Direcció de Risc Operacional de CaixaBank en la implementació del model de gestió.

7.4.5. Risc de fiabilitat de la informació financera

El Risc de Fiabilitat de la Informació Financera recull els perjudicis, econòmics o no, derivats de les deficiències en l'exactitud, integritat i criteris d'elaboració de les dades necessàries per a l'avaluació de la situació financera i patrimonial del Grup.

El tancament comptable constitueix el pilar fonamental de gairebé la totalitat de la informació financera que es genera en el Grup. Les activitats

de 1a línia de defensa sobre el procés de tancament comptable inclouen: i) la definició dels criteris comptables que cal aplicar en el Grup així com el tractament de les operacions i transaccions corporatives singulars; ii) la revisió de la raonabilitat dels judicis i estimacions, així com de la resta d'evolucions de les magnituds comptables; iii) el seguiment de la implementació de nous circuits i normes comptables, així com l'anàlisi de les diferències entre impactes estimats i reals; iv) la intervenció i el control comptable de les aplicacions i altres processos manuals i v) la coordinació de les societats del Grup per a l'elaboració dels tancaments comptables consolidats.

Per a la gestió i el monitoratge del risc de fiabilitat de la informació financera, el Grup disposa d'un Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera (d'ara endavant, «SCIIF»), definit com el conjunt de processos que es duen a terme per proporcionar seguretat raonable respecte a la fiabilitat de la informació financera que el Grup publica en els mercats. Està dissenyat d'acord amb el que estableix la Comissió Nacional del Mercat de Valors (CNMV) en el seu document «Control intern sobre la informació financera en les entitats cotitzades» (entitats emissores de títols admesos a cotització). Per a més informació, vegeu l'apartat F de l'Informe Anual de Govern Corporatiu, annex a l'Informe de Gestió Integrat).

La gestió d'aquest risc comprèn l'avaluació que la informació financera elaborada per les diferents societats que constitueixen el Grup compleix els principis següents:

- Les transaccions, els fets i altres esdeveniments recollits per la informació financera efectivament hi són i s'han registrat en el moment adequat (existència i ocurrència).
- La informació reflecteix la totalitat de les transaccions, fets i altres esdeveniments en què el Grup és part afectada (integritat).
- Les transaccions, els fets i altres esdeveniments es registren i valoren de conformitat amb la normativa aplicable (valoració).
- Les transaccions, els fets i altres esdeveniments es classifiquen, presenten i

revelen en la informació financera d'acord amb la normativa aplicable (presentació, desglossament i comparabilitat).

- La informació financera reflecteix, en la data corresponent, els drets i obligacions a través dels corresponents actius i passius, de conformitat amb la normativa aplicable (drets i obligacions).

Cal destacar, també, l'existència en el Grup de la «Política sobre la Divulgació i Verificació de la Informació Financera», aprovada pel Consell d'Administració, que té com a objectius principals:

- Definir el perímetre de la informació a divulgar, la política general i criteris relacionats amb el control i verificació de la informació financera.
- Dotar el Grup d'un marc de referència que permeti la gestió del risc de fiabilitat de la informació financera a divulgar i homogeneïtzar les activitats de control.
- Definir un marc de govern a seguir tant per a la informació a divulgar com per a la verificació de la documentació esmentada.

8.

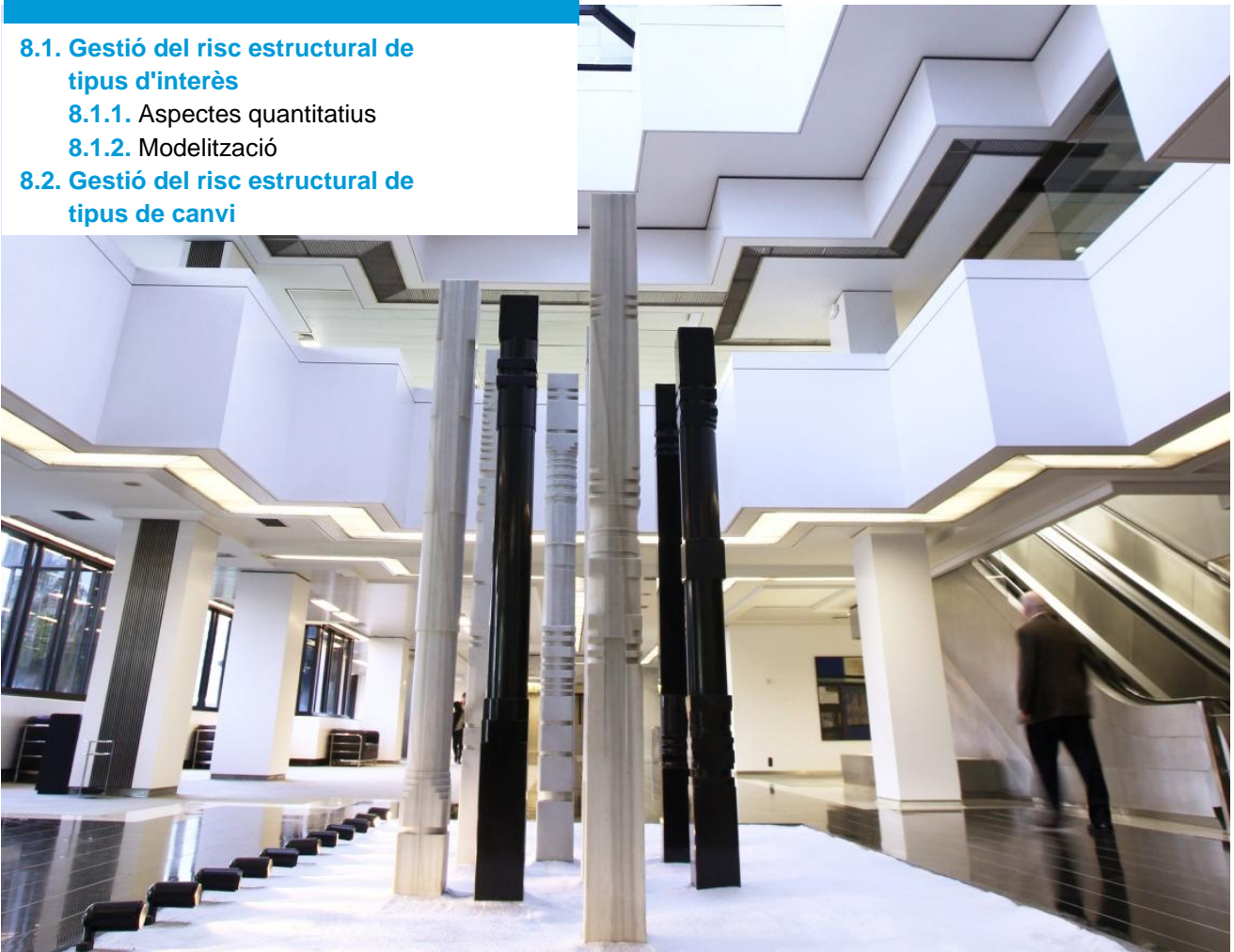
Risc estructural de tipus

8.1. Gestió del risc estructural de tipus d'interès

8.1.1. Aspectes quantitius

8.1.2. Modelització

8.2. Gestió del risc estructural de tipus de canvi

8. RISC ESTRUCTURAL DE TIPUS

El risc de tipus d'interès és inherent a l'activitat bancària i es produeix a causa de l'impacte que els canvis en els tipus d'interès de mercat poden tenir sobre el marge financer i el valor econòmic del balanç d'una entitat.

La gestió d'aquest risc per part del Grup persegueix:

- Optimitzar el marge financer i
- Preservar el valor econòmic del balanç.

Per a la gestió s'obtenen mesuraments del marge d'interessos i del valor econòmic en un escenari base de tipus d'interès (tipus implícits de mercat) i en altres escenaris estressats. Els resultats dels escenaris estressats es comparen amb els de l'escenari base per obtenir mesures de risc que es comparen amb els llindars de risc establerts en el Marc d'Apetit al Risc (RAF).

Els models de projecció s'actualitzen mensualment i les hipòtesis es revisen de forma periòdica per assegurar que els mesuraments s'adeqüen a la situació actual de mercat i a les característiques del balanç.

El Grup presenta uns nivells de risc confortables i sobradament dins els límits establerts tant a escala regulatòria com de gestió al RAF.

A 31 de desembre de 2018, el Grup utilitza macrocobertures de risc de tipus d'interès de valor raonable com a estratègia per mitigar-ne l'exposició i preservar el valor econòmic del balanç.

10,67% / -8,87%

Sensibilitat del marge d'interessos a 1 any de les masses sensibles de balanç: +/- 100 pb en tipus d'interès

4,30% / -2,12%

Sensibilitat del valor patrimonial de les masses sensibles de balanç: +/- 100 pb en tipus d'interès

Evolució anual:

L'any 2018 CaixaBank manté el seu posicionament de balanç a pujades de tipus. Els motius d'aquest posicionament del balanç són de caràcter estructural i de gestió.

Des d'un punt de vista estructural i a causa de l'entorn de tipus d'interès excepcionalment baixos, ha continuat el transvasament de saldos de passiu des d'imposicions a termini fix als comptes a la vista, la sensibilitat a tipus d'interès dels quals és més baixa.

A més, i des del punt de vista de gestió, el Grup ha seguit adaptant l'estructura de balanç a l'entorn esperat i l'ha posicionat a pujada de tipus d'interès.

8.1. Gestió del risc estructural de tipus d'interès

Definició i política general

El risc de tipus d'interès és inherent a l'activitat bancària i es produeix a causa de l'impacte – potencialment negatiu – que els canvis en els tipus d'interès de mercat poden tenir sobre el marge financer i el valor econòmic del balanç d'una entitat. Les masses d'actiu i passiu que componen aquest balanç, com que estan vinculades a diferents índexs de referència, i tenen un venciment diferent, es poden renovar o contractar –en el cas de nova producció– a tipus d'interès diferents dels actuals, afectant el seu valor raonable i el marge que es deriva d'aquestes.

La gestió d'aquest risc per part del Grup persegueix:

- Optimitzar el marge financer.
- Preservar el valor econòmic del balanç.

Així mateix, es consideren en qualsevol moment les mètriques i els llindars del Marc d'Apetit al Risc pel que fa a volatilitat del marge i variació de valor, respectivament.

S'obtenen mesuraments del marge d'interessos i del valor econòmic en un escenari base de tipus d'interès (tipus implícits de mercat) i en altres escenaris estressats. Els resultats dels escenaris estressats es comparen amb els de l'escenari base per obtenir mesures de risc que es comparen amb els llindars de risc establerts al RAF.

Els escenaris estressats aplicats tenen una naturalesa diferent:

- Els escenaris de pujada i baixada de tipus d'interès paral·lels utilitzats s'han establert en diferents quanties (200 pb i 100 pb), així com amb un impacte immediat i també progressiu. Aquests escenaris estan subjectes a un tipus mínim en el nivell del 0% per als escenaris de baixada, excepte per als trams de la corba el tipus en l'escenari base dels quals ja és negatiu; en aquest cas, es mantenen en aquest nivell i no s'estressen.
- Addicionalment als escenaris de pujada i baixada paral·lels esmentats anteriorment, es calculen escenaris de pujada i baixada paral·lels seguint les recomanacions de

Basilea en què es considera un *floor* o tipus mínim que pot estar per sota del 0% (als nivells actuals de tipus, aproximadament, en el -1,5%) i que té un caràcter dinàmic en funció de l'entorn de tipus d'interès vigent.

- A més dels escenaris de moviments de tipus paral·lels, s'apliquen 6 escenaris de *shock* amb moviments no paral·lels de la corba de tipus d'interès i que també tenen en compte l'existència de tipus d'interès negatius amb un *floor* o tipus mínim de caràcter dinàmic.
- Com s'ha comentat, en el cas d'escenaris de baixada de tipus d'interès es té en compte la possibilitat de tipus d'interès negatius. No obstant això, amb la finalitat d'aplicar un supòsit realista, el Grup ha definit un límit sobre la magnitud del *shock* aplicat en cada escenari. Aquest límit s'ha definit de forma dinàmica. És a dir, el seu valor es modifica en funció del tipus d'escenari i el nivell actual dels tipus d'interès, i oscil·la entre les magnituds del -1% i el *shock* a considerar en cada escenari (-200 pb en el cas d'escenaris paral·lels i -250 pb i -100 pb en el cas dels escenaris de variació del tram curt i llarg de la corba, així com de canvi de pendent). La mida del *shock* que s'aplicarà en cada moment es calcula en funció del diferencial entre el tipus històric mínim observat per a la referència EURIBOR i el tipus actual.

En resum, els escenaris de *shock* que conformen el Marc d'Apetit al Risc (RAF) i els límits de gestió són els següents:

Per a valor econòmic:

- Paral·lels i Immediats:
 0. *UP*+200 pb: Pujada immediata i paral·lela de 200 pb.
 1. *Down* -200 pb amb un tipus mínim del 0%: Baixada immediata i paral·lela de 200 pb amb un tipus mínim del 0%.
 2. *Parallel UP*: Pujada immediata i paral·lela dels tipus d'interès de 200 pb per a la divisa Euro i de diferent quantia per a altres divises.
 3. *Parallel Down*: Baixada immediata i paral·lela dels tipus d'interès de 200 pb per a la divisa Euro i de diferent quantia per a altres divises. En aquest escenari el Grup aplica un *floor* o tipus mínim que pot estar per sota del 0%, tal com es descriu en apartats anteriors.

- Immediats de canvi de pendent:
 4. *Steepening*: Increment general del pendent de la corba.
 5. *Flattening*: Aplanament general del pendent de la corba.
 6. *Short UP*: Pujada de tipus del tram curt de la corba.
 7. *Short Down*: Baixada de tipus del tram curt de la corba.
 8. *Long UP*: Pujades de tipus del tram llarg de la corba.
 9. *Long Down*: Baixada de tipus del tram llarg de la corba.

Per a marge d'interessos s'utilitzen els mateixos escenaris de *shock* aplicats a valor econòmic i addicionalment els següents:

- Paral·lels i Progressius:
 10. *UP+200 pb*: Pujada progressiva de 200 pb.
 11. *Down -200 pb* amb un tipus mínim del 0%:
Baixada progressiva de 200 pb amb un tipus mínim del 0%.
 12. *UP+100 pb*: Pujada progressiva de 100 pb.
 13. *Down -100 pb* amb un tipus mínim del 0%:
Baixada progressiva de 100 pb amb un tipus mínim del 0%.

Els models de projecció s'actualitzen mensualment i les hipòtesis es revisen de forma periòdica per assegurar que els mesuraments s'adeqüen a la situació actual de mercat i a les característiques del balanç del Grup.

Estructura i organització de la funció de gestió del risc

Correspon al Consell d'Administració l'aprovació de la política general de Control i Gestió dels Riscos, així com el seguiment periòdic dels sistemes interns de seguiment i control. Es configura així el Consell com l'òrgan que determina la Política de Risc del Grup.

El Consell d'Administració ha assignat a la Comissió de Riscos i al Comitè Global del Risc funcions relacionades amb el seguiment recurrent de la gestió de riscos. El Comitè ALCO és el responsable de la gestió, el seguiment i el control del risc estructural de tipus d'interès. Per fer-ho, duu a terme mensualment un seguiment del compliment del RAF amb una doble perspectiva de marge d'interessos i valor econòmic.

La Direcció d'ALM, que depèn de la Direcció Executiva Financera de CaixaBank, es responsabilitza de la gestió del Risc Estructural de Tipus d'Interès sempre dins el marc establert pels l·lindars de gestió i regulatoris.

La Direcció d'Anàlisi i Seguiment de Balanç, que depèn de la Direcció Executiva Financera de CaixaBank, es responsabilitza de la modelització, l'anàlisi i el seguiment del risc de tipus d'interès, així com del manteniment de les eines de projecció i de les bases de dades necessàries per efectuar aquests mesuraments. Així mateix, proposa i posa en funcionament les metodologies i millores necessàries per a la seva funció.

En compliment de les seves funcions, la Direcció d'Anàlisi i Seguiment de Balanç reporta l'evolució del risc i els factors desencadenants de la seva evolució no només al comitè ALCO sinó també als responsables de supervisió interna, segona i tercera línies de defensa:

- Com a segona línia: la Direcció de Risc de Mercat i de Balanç.
- Com a tercera línia: Auditoria de Mercats, Riscos i Banca Internacional.

Amb aquests àmbits de supervisió, la Direcció d'Anàlisi i Seguiment de Balanç manté un diàleg constant amb la intenció de dur a terme l'aclariment necessari d'aquells aspectes que siguin necessaris i el manteniment adequat dels processos operatius establerts.

Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

L'anàlisi d'aquest risc es duu a terme considerant un conjunt ampli d'escenaris de tipus de mercat i té en compte l'impacte de totes les possibles fonts de risc estructural de tipus d'interès, això és: risc de repreu, risc de corba, risc de base i risc d'opcionalitat. En el cas del risc d'opcionalitat es té en compte l'opcionalitat automàtica, relacionada amb el comportament dels tipus d'interès i l'opcionalitat de comportament dels clients que no solament depèn dels tipus d'interès.

En el mesurament del risc de tipus d'interès el Grup aplica les millors pràctiques de mercat i les recomanacions dels reguladors i estableix l·lindars de risc sobre mètriques relacionades amb el marge d'interessos i el valor econòmic del seu balanç tenint en compte la seva complexitat.

Aquestes mesures poden ser estàtiques o dinàmiques:

Mesuraments Estàtics: són mesuraments estàtics aquells que no utilitzen per construir-se hipòtesis de nou negoci i estan referenciats a una situació puntual.

- **Gap estàtic:** mostra la distribució contractual de venciments i revisions de tipus d'interès, en una data determinada, de les masses sensibles de balanç i/o fora de balanç. L'anàlisi GAP es basa en la comparació dels imports d'actius que es revisen o vencen en un determinat període i els imports de passius que es revisen o vencen en aquell mateix període.
- **Valor Econòmic del Balanç:** es calcula com la suma del i) valor raonable del net dels actius i passius sensibles als tipus d'interès dins balanç, ii) el valor raonable dels productes fora de balanç (derivats), més iii) el net del valor comptable de les partides d'actius i passius no sensibles als tipus d'interès.
- **Sensibilitat del valor econòmic:** es reavalua, per als diferents escenaris d'estrès establerts pel Grup, el valor econòmic de les masses sensibles dins i fora de balanç i, per diferència, respecte al valor econòmic calculat amb els tipus de mercat actual, s'obté, de forma numèrica, la sensibilitat de valor en els diferents escenaris utilitzats.

Sobre aquesta mesura de sensibilitat i per a determinats escenaris de tipus d'interès, el Grup defineix uns llindars de risc que suposen límits per a la gestió del seu valor econòmic.

- **VaR de Balanç:** es defineix com la pèrdua màxima que el valor econòmic del balanç pot perdre en un període de temps determinat, aplicant preus i volatilitats de mercat així com efectes de correlació a partir d'un nivell de confiança i un horitzó temporal determinats.

En el mesurament del VaR de Balanç l'horitzó temporal és d'1 mes i el nivell de Confiança, del 99,9%. Per tant, la xifra de VaR s'ha d'interpretar com una estimació que amb probabilitat de 99,9% la pèrdua de valor en un mes no hauria de superar la xifra de VaR calculada.

S'aplica la metodologia pròpia de l'activitat tesorera per calcular el VaR de Balanç. A la pràctica, això suposa que es fan 3 càlculs de

VaR:

1. VaR paramètric amb una finestra de dades per estimar els paràmetres de 75 dies.
2. VaR paramètric amb una finestra de dades per estimar els paràmetres de 250 dies.
3. VaR històric de 250 dies en què s'assumeix que el que va ocórrer en la valoració del balanç dels últims 250 dies és una bona guia per estimar el que pot ocórrer entre avui i demà.

La mesura que es pren com a VaR de balanç, aplicant-hi un principi de prudència, és la més elevada de les tres.

De forma addicional, es calcula un VaR amb horitzó temporal d'1 mes i un nivell de Confiança del 99% sobre les posicions de la cartera de renda fixa «Fair Value OCI», incloent-hi risc de tipus d'interès i risc de diferencials de crèdit.

Sobre aquesta mesura VaR es defineixen també uns llindars de risc.

Mesuraments Dinàmics: Parteixen de la posició del balanç en una data determinada i, a més, tenen en compte el nou negoci. Per tant, a més de considerar les posicions actuals de balanç i fora de balanç, incorporen les previsions de creixement del pla operatiu del Grup.

- **Projeccions del marge d'interessos:** El Grup fa projeccions per replicar el marge financer futur (a 1, 2 i 3 anys) sota diversos escenaris de tipus d'interès. L'objectiu és conèixer el marge financer projectat partint de les corbes actuals de mercat, les previsions d'evolució del negoci i les previsions d'emissions majoristes i de compra o venda de cartera, així com preveure com variaria aquest marge en funció de diferents escenaris de tipus d'interès estressats.

Els escenaris de tipus d'interès utilitzats poden ser paral·lels i immediats, paral·lels i progressius o immediats de canvi de pendent (*Steepening, Flattening, Short Up, Short Down, Long Up i Long Down*).

La projecció del marge d'interessos depèn de supòsits i hipòtesis no només sobre la corba de tipus d'interès futurs sinó també sobre el comportament dels clients (prepagaments en préstecs i cancel·lacions anticipades d'imposicions a termini fix), sobre el venciment

dels comptes a la vista i l'evolució futura del negoci del Grup.

- **Volatilitat del Marge d'Interessos:** La diferència entre aquests marges financers (marge per a un escenari de pujada o baixada respecte del marge de l'escenari base) en relació amb el marge financer de l'escenari base ens dona la mesura de sensibilitat o volatilitat del marge.

Pel que fa a les eines i els sistemes de mesurament, s'obté informació rellevant al nivell de transacció de les operacions del balanç sensible del Grup a partir de cadascuna de les aplicacions informàtiques que gestionen els diferents productes. A partir d'aquesta informació es preparen bases de dades amb un cert grau d'agregació, per accelerar els càlculs sense perdre qualitat ni fiabilitat en la informació.

L'aplicació de gestió d'actius i passius es parametriza per recollir adequadament les especificitats financeres dels productes del balanç, incorporant models de comportament dels clients sobre la base d'informació històrica (models de prepagaments). Addicionalment, s'alimenta l'eina amb el creixement pressupostat en el pla financer (volums, productes i marges) i amb informació dels diferents escenaris de mercat (corbes de tipus d'interès i de canvi) per fer una estimació adequada dels riscos. En aquesta eina es fa el mesurament dels gaps estàtics, les projeccions del marge d'interessos i el càlcul del valor econòmic del Grup.

Polítiques de Cobertura i tècniques de mitigació

Com a mesures de mitigació del risc estructural de tipus d'interès, el Grup duu a terme una gestió activa contractant en els mercats financers operacions de cobertura addicionals a les cobertures naturals generades en el mateix balanç, derivades de la complementarietat de la sensibilitat a variacions dels tipus d'interès de les operacions d'actiu i de passiu efectuades amb els clients o altres contrapartides. A 31 de desembre de 2018, CaixaBank utilitza macrocobertures de risc de tipus d'interès de valor raonable com a estratègia per mitigar la seva exposició i preservar el valor econòmic del balanç.

8.1.1. Aspectes quantitius

El risc de tipus d'interès estructural de balanç està subjecte a un control específic i comprèn diverses mesures de risc, entre les quals s'inclouen anàlisis de sensibilitat del tipus d'interès sobre el marge d'interessos i sobre el valor actual dels fluxos futurs davant diferents escenaris de tipus d'interès, tenint en compte escenaris de tipus d'interès negatius, i mesures VaR (*Value at Risk*).

La sensibilitat del marge d'interessos mostra l'impacte que canvis en la corba de tipus d'interès podrien provocar en la revisió de les operacions del balanç. Aquesta sensibilitat s'obté comparant la simulació del marge d'interessos, a un i dos anys, en funció de diferents escenaris de tipus d'interès (moviments paral·lels instantanis i progressius de diferents intensitats, així com 6 escenaris de canvis de pendent).

L'escenari més probable, obtingut a partir dels tipus implícits de mercat, es compara amb altres escenaris de baixada o pujada de tipus i moviments paral·lels i no paral·lels en el pendent de la corba. La sensibilitat del marge d'interessos a un any de les masses sensibles del balanç, considerant un escenari de pujada i un altre de baixada de tipus instantani de 100 pb cadascun, és aproximadament del 10,67% en l'escenari de pujada i del -8,87% en el de baixada.

La sensibilitat del valor patrimonial als tipus d'interès mesura quin seria l'impacte en el valor econòmic davant variacions en els tipus d'interès. La sensibilitat del valor patrimonial de les masses sensibles del balanç considerant un escenari de pujada i un altre de baixada de tipus instantanis de 100 pb és, aproximadament, del 4,30% en l'escenari de pujada i del -2,12% en el de baixada, respecte a la xifra de valor econòmic de l'escenari base.

Addicionalment, a la taula següent poden observar-se els mesuraments d'aquest risc per a l'any vigent i per a l'any anterior en diferents escenaris utilitzats per a la gestió del balanç del Grup tant per a valor econòmic com per a marge d'interessos. Aquest quadre segueix l'estructura del document de l'estàndard de Basilea (BIS) i dona resposta al principi 8 establert en aquest document sobre l'obligatorietat de les entitats de publicar els mesuraments rellevants sobre el seu risc IRRBB.

La sensibilitat del marge d'interessos i del valor patrimonial són mesures que es complementen i permeten una visió global del risc estructural, més centrat en el curt i mitjà termini en el primer cas, i en el mitjà i llarg termini en el segon.

Per complementar les mesures de sensibilitat esmentades, s'apliquen mesuraments VaR seguint la metodologia pròpia de l'activitat tesorera.

El risc de tipus d'interès de balanç assumit pel Grup CaixaBank és inferior als nivells considerats com a significatius (*outliers*), segons la normativa actual.

A CaixaBank es continua duent a terme un conjunt d'actuacions relatives a la intensificació del seguiment i de la gestió del risc de tipus d'interès de balanç.

Tabla 8.1. Annex. Taula B

Imports en milions d'euros

Període	ΔEVE		ΔMI	
	Sensibilitat Valor Econòmic		Sensibilitat Marge Interessos 12 mesos	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Parallel Up	19,76%	17,57%	23,21%	15,45%
Parallel down	-3,98%	-2,57%	-9,35%	-6,34%
Steeper	7,12%	5,03%		
Flattener	-2,23%	0,08%		
Short rate up	3,51%	5,06%		
Short rate down	0,52%	-0,02%		
Maximum*	-3,98%	-2,57%	-9,35%	-6,34%
Període	31.12.2018		31.12.2017	
Capital Tier 1	19.451		19.074	

* El concepte "Maximum" expressa pèrdua màxima.

8.1.2. Modelització

Hi ha una sèrie d'hipòtesis clau relacionades amb el mesurament i el monitoratge del risc de tipus d'interès estructural de balanç. Tant els models utilitzats com les seves actualitzacions i canvis s'inclouen dins l'àmbit de control del model de tres línies de defensa.

Cancel·lació anticipada

Les hipòtesis de cancel·lació anticipada dels productes d'actiu i passiu s'obtenen mitjançant la utilització de models interns basats en l'experiència històrica que recullen variables de comportament dels clients, dels productes propis i variables estacionals.

Actualment CaixaBank modelitza el risc de les cancel·lacions anticipades de contractes, tant de préstecs com d'imposicions a termini fix, utilitzant models de regressió multivariants.

La variable dependent d'aquests models és la taxa mensual de cancel·lació anticipada.

A través d'aquest model la probabilitat de cancel·lació anticipada s'explica per l'agregació d'un terme independent o constant del model β_0 que s'interpreta, en aquest cas particular, com la taxa de cancel·lació anticipada mitjana històrica observada. Mentre que la resta de coeficients determinen la proporció en què cada variable explicativa impacta –de forma parcial– sobre la taxa de cancel·lació anticipada, explicant, d'aquesta manera, les desviacions de la taxa de cancel·lació pel que fa al seu valor mitjà històric.

Pel que fa a les variables explicatives seleccionades, s'agrupen en les categories següents:

1 Variables referents al pas del temps:

- Vida residual del contracte (expressades en mesos), per capturar l'efecte que el pas del temps té sobre la probabilitat de cancel·lació anticipada del contracte.
- Ràtio entre la vida residual del contracte i la seva vida des de la data d'inici amb la mateixa finalitat que en la variable anterior, en el cas dels préstecs.
- Estacionalitat, per capturar l'acceleració que la taxa de cancel·lació pot experimentar a causa de factors com ara l'incentiu fiscal, entre d'altres.

2. Variables referents a l'oportunitat de refinançament:

- Comissions (en cas que n'hi hagi), per capturar el cost al qual està exposat el client en cas de cancel·lar anticipadament (com més gran és la comissió, més baix és l'incentiu de prepagament en cas de préstecs).
- Tipus d'interès vigent del préstec (índex + *spread*), com a referència del cost/remuneració que paga/rep el client actualment. En el cas dels préstecs, l'*spread* del préstec s'incorpora en la regressió com a variable explicativa de forma individual.
- Índex de referència de mercat actualitzat.

3. Variables referents a les característiques del contracte:

Variables qualitatives que prenen valor 1 si es compleix una determinada condició, i zero en cas contrari. En el cas dels models de regressió

utilitzats per estimar la probabilitat de cancel·lació anticipada dels préstecs, aquestes variables representen el 70% de les variables explicatives utilitzades. I fan referència a aspectes com el tipus d'indexació del contracte (fixa o variable), si és persona física o persona jurídica, si té algun tipus de garantia, si és resident o no, etc.

Comptes a la vista

Pel que fa al tractament dels comptes a la vista, aquest pretén, basant-se en l'estudi dels clients fet per CaixaBank i en l'experiència històrica, adaptar el venciment indeterminat dels saldos a un venciment concret. Per fer-ho s'utilitzen dos criteris (la modificació del tipus d'interès i el grau de permanència d'aquests saldos) tenint sempre en compte el principi de prudència en la modelització.

A CaixaBank, la durada mitjana resultant de la modelització dels comptes a la vista és d'aproximadament 2,5 anys, i el termini més llarg al qual es modelitzen aquestes masses és de 10 anys.

Marges Comercials en mètriques de Valor Econòmic

En el càlcul de valor econòmic estan inclosos els marges comercials i els fluxos de caixa es descompten amb la corba lliure de risc.

Posicions en Divisa No Euro

Les posicions en divisa No Euro són poc materials i no es tenen en compte correlacions entre divises a l'efecte de modelització.

8.2. Gestió del risc estructural de tipus de canvi

El Grup manté en el seu balanç actius i passius en moneda estrangera principalment com a conseqüència de la seva activitat comercial i les seves participacions en moneda estrangera, a més dels actius o passius en moneda estrangera que sorgeixen com a conseqüència de la gestió que fa el Grup per mitigar el risc de tipus de canvi.

La gestió del risc de tipus de canvi generat per l'operativa del balanç en divisa és responsabilitat de la Direcció Executiva Financera, que desenvolupa aquesta funció a través de l'activitat de cobertura en els mercats que fa l'Àrea de Mercats.

El Grup manté operativa de cobertura del risc de tipus de canvi que pot fer a través de la contractació d'operacions de comptat o a través de la contractació de derivats financers que mitiguen el risc de les posicions d'actius i passius de balanç, però l'import nominal dels quals no està reflectit de manera directa en el balanç i sí en comptes d'ordre de derivats financers. La gestió es fa segons la premissa de minimitzar els riscos de tipus de canvi assumits en la seva activitat comercial, fet que explica la reduïda exposició del Grup a aquest risc de mercat.

Com a conseqüència de la gestió activa del risc de canvi per part de l'Àrea de Mercats, les petites posicions romanents en moneda estrangera del balanç comercial i de l'activitat tesorera es mantenen majoritàriament davant entitats de crèdit i en divises de primera línia (com poden ser el dòlar, la lliura esterlina o el franc suís). Les metodologies utilitzades per a la quantificació són les mateixes i s'apliquen juntament amb els mesuraments de risc propis del conjunt de l'activitat tesorera.

A 31 de desembre de 2018 les posicions en divisa del Grup es concentren principalment en les participades accionaries de BPI, concretament en Banco de Fomento de Angola, en kwanza, i Banco Comercial de Investimento, en metical.

9.

Risc de liquiditat

9.1. Gestió del risc de liquiditat

9.2. Aspectes quantitius

9. RISC DE LIQUIDITAT

El Risc de liquiditat analitza la capacitat de l'Entitat per atendre les obligacions de pagament adquirides i finançar la seva activitat inversora.

Al Grup CaixaBank, la gestió del risc de liquiditat es fa amb l'objectiu de mantenir en qualsevol moment uns nivells que permetin atendre de manera sobrada els compromisos de pagament i que no puguin perjudicar l'activitat inversora per manca de fons prestables, i mantenir-se en tot moment dins el Marc d'Apetit al Risc (RAF).

Aquest objectiu permet mantenir una estructura de finançament estable i equilibrat, amb un elevat pes dels dipòsits de la clientela i una limitada apel·lació al mercat majorista, en línia amb l'estratègia de finançament del Grup.

Evolució Anual

Durant el 2018, les mètriques de liquiditat s'han mantingut en nivells folgats. A 31 de desembre de 2018 els actius líquids totals se situen en 79.530 milions d'euros, amb un creixement de 6.755 milions d'euros l'any; la *Liquidity Coverage Ratio* (LCR), en el 200%, dobla el mínim requerit del 100% a partir de l'1 de gener de 2018; la ràtio *Net Stable Funding Ratio* (NSFR), pendent de concreció regulatòria a la Unió Europea (es calcula amb criteris de Basilea), se situa en 117% al tancament de 2018.

L'estratègia de finançament es basa en dos eixos clau: (i) estructura basada principalment en els dipòsits de la clientela, reflectida en una ràtio LTD en el 105% a 31 de desembre de 2018; (ii) complementada amb finançament en els mercats de capitals.

Al seu torn, l'estructura d'emissions majoristes és diversificada, amb un còmode perfil de venciments d'importants relativament baixos en els propers exercicis.

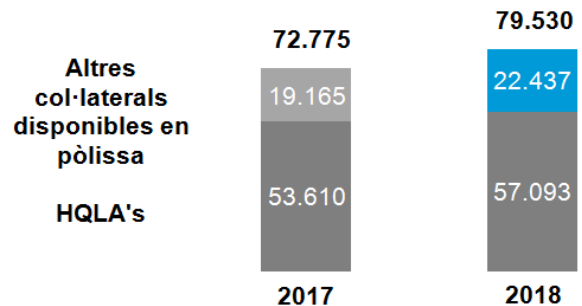
79.530 MM€
Actius líquids totals (HQLA + col·laterals disponibles en pòlissa)

200%
Ràtio LCR puntual a 31 de desembre

82%
Pes dels passius de la clientela en el Finançament total

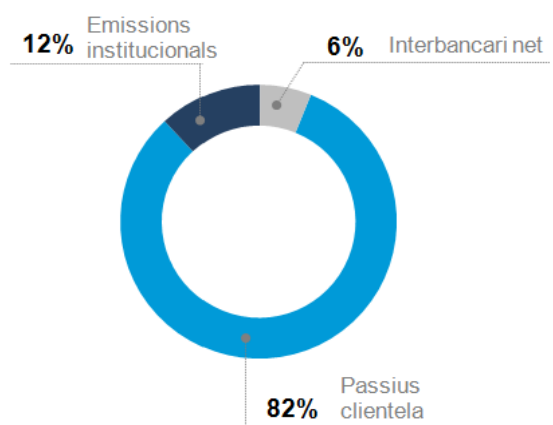
ACTIUS LÍQUIDS TOTALS

En MM €

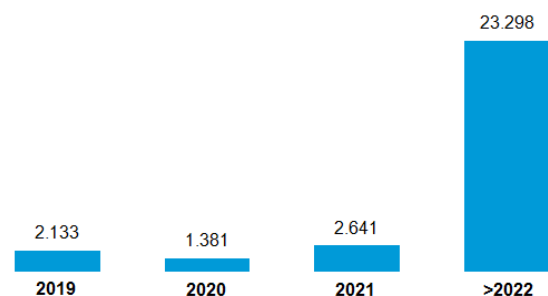
ESTRUCTURA DE FINANÇAMENT

Distribució per font de finançament, %

VENCIMENTS

Distribució d'emissions majoristes per any de venciment, MM €

9.1. Gestió del risc de liquiditat

Definició i política general

El Grup gestiona aquest risc amb l'objectiu de mantenir uns nivells de liquiditat que permetin atendre de forma sobrada els compromisos de pagament i que no puguin perjudicar l'activitat inversora per manca de fons prestables i mantenir-se, en tot moment, dins el Marc d'Apetit al Risc (RAF).

La gestió del risc de liquiditat està descentralitzada en dues unitats; d'una banda, el subgrup CaixaBank (format per CaixaBank i les seves entitats dependents que s'integren en la consolidació regulatòria llevat de Banco BPI) i, de l'altra, el subgrup BPI.

Amb la formulació i actualització del RAF que es presenta als òrgans de govern pertinents, es delimita i valida que les mètriques de risc de liquiditat definides per al Grup CaixaBank i per a les dues unitats de gestió són consistents amb els nivells de tolerància establerts.

L'estratègia de risc i apetit al risc de liquiditat i finançament s'articula a través de:

- La identificació dels riscos de liquiditat rellevants per al Grup i les seves unitats de gestió de liquiditat.
- La formulació dels principis estratègics que el Grup ha de seguir en la gestió de cadascun d'aquests riscos.
- La delimitació de mètriques rellevants per a cadascun d'aquests riscos.
- Fixació de límits d'apetit, tolerància, límit i, si escau, estrès, en el Marc d'Apetit al Risc ("RAF").
- L'establiment de procediments de gestió i control per a cadascun d'aquests riscos, que inclouen mecanismes de *reporting* sistemàtic intern i extern.
- La definició d'un Marc de *Stress Testing* i un Pla de Contingència de Liquiditat, que permeti garantir la gestió del risc de liquiditat en situacions de crisi moderada i greu.
- Un marc dels Plans de Recuperació, en què es formulen escenaris i mesures per a una situació de més estrès.

L'estratègia de liquiditat es resumeix en el manteniment d'uns nivells de liquiditat dins el RAF que permetin atendre de manera còmoda els compromisos de pagament puntualment i que no

puguin perjudicar l'activitat inversora per manca de fons prestables.

Amb caràcter particular, el Grup manté estratègies específiques en matèria de: (i) gestió de la liquiditat intradia; (ii) gestió de la liquiditat a curt termini; (iii) gestió de les fonts de finançament/concentracions; (iv) gestió dels actius líquids i (v) gestió dels actius col-lateralitzats.

Així mateix, l'entitat disposa de procediments per minimitzar els riscos de liquiditat en condicions d'estrès mitjançant (i) la detecció primerenca de les circumstàncies que la puguin generar; (ii) minimització dels impactes negatius i (iii) gestió activa per superar la potencial situació de crisi.

Com a indicadors d'Apetit al Risc s'han establert indicadors a nivell de grup i d'unitats de gestió. Destaquem d'aquests indicadors els principals de Nivell 1²⁴ en els àmbits de liquiditat a curt termini (posició i ràtio LCR – *liquidity coverage ratio*), estructura de finançament a llarg termini (detallista i majorista), cost de finançament majorista i nou indicadors secundaris de Nivell 2²⁵ en els àmbits de liquiditat a curt termini (posició), estructura de balanç amb la ràtio NSFR, concentració de venciments majoristes, concentració de contraparts de passiu, concentració de finançament d'ECB, liquiditat intradia, actius col-lateralitzats (*asset encumbrance*) i mètrica d'estrès.

Destacar la mètrica d'estrès per tal d'assegurar la integració dels exercicis d'estrès en la gestió i Apetit al Risc. Aquesta mètrica d'estrès es basa en un nou model d'estrès que ha estat desenvolupat per complir les millors pràctiques (esborrany document EBA d'estrès denominat «*Draft Guidelines on institution's Stress Testing EBA/CP/2017/17*») i els nous requeriments (guia final d'EBA sobre ILAAP denominada «*Guidelines on ICAAP and ILAAP information collected for SREP purposes*»).

²⁴ Fixats pel Consell d'Administració i reportats periòdicament a aquest òrgan.

²⁵ Límits que el Consell d'Administració ha delegat en la Direcció de l'Entitat per fer-ne el seguiment, gestió i control.

En aquest sentit, com a element fonamental per a la presa de decisions en el risc de liquiditat, el Grup CaixaBank disposa d'exercicis d'estrès de liquiditat (model intern, model basat en LCR, estrès de liquiditat per a ICAAP i estrès de liquiditat per a *recovery plan*). Aquests exercicis permeten, entre d'altres, contrastar els objectius del RAF de liquiditat i projectar les mètriques per anticipar possibles incompliments respecte als objectius de liquiditat i límits establerts en el Marc d'Apetit al Risc (RAF). El model intern de liquiditat i el de *recovery plan* prenen com a hipòtesi totes les fonts de risc identificades en el procés d'identificació de riscos de liquiditat. Entre altres hipòtesis, es tindrà en compte el comportament dels dipositants (sortides), venciments d'emissions o estrès de valoració d'actius i de qualificació. El Grup CaixaBank disposa d'exercicis consolidats (segons les directrius establertes en l'esborrany d'EBA d'estrès) però també en l'àmbit de cadascuna de les unitats de gestió del risc de liquiditat que el formen.

Els elements utilitzats per complir l'objectiu de gestió de liquiditat són:

- Sistema de gestió de liquiditat descentralitzat en dues unitats (subgrup BPI i subgrup CaixaBank) en què hi ha segregació de funcions per assegurar la gestió òptima i el control i seguiment dels riscos.
- Manteniment d'un nivell eficient de fons líquids per fer front als compromisos adquirits, per al finançament dels plans de negoci i per al compliment de les exigències regulatòries.
- Gestió activa de la liquiditat amb un seguiment continu dels actius líquids i de l'estructura de balanç.
- Sostenibilitat i estabilitat com a principis de l'estratègia de fonts de finançament, basada en dos eixos:
 - Estructura de finançament basada principalment en dipòsits de la clientela.
 - El finançament en els mercats de capitals que complementa les necessitats de finançament.

Estructura i organització de la funció de gestió del risc:

Correspon al Consell d'Administració de CaixaBank l'aprovació de la Política General de Control i Gestió dels Riscos, així com el seguiment periòdic dels sistemes interns de formació i control. Es configura així el Consell

com l'òrgan que determina la Política de Risc del Grup.

El Consell d'Administració ha assignat a la Comissió de Riscos funcions relacionades amb el seguiment recurrent de la gestió de riscos. El Comitè ALCO és el responsable de la gestió, seguiment i control del risc de liquiditat. Per a això efectua mensualment un seguiment del compliment del Marc d'Apetit al Risc (RAF), del pla de finançament de l'Entitat en un horitzó temporal de llarg termini, de l'evolució de la liquiditat, dels desfasaments previstos en l'estructura de balanç, dels indicadors i alarmes per anticipar una crisi de liquiditat per tal de poder prendre, tal com preveu el Pla de Contingència de Liquiditat, les mesures correctores. Addicionalment, analitza com quedarien els nivells de liquiditat en cadascun dels escenaris hipotètics de crisi establerts. La Direcció d'ALM (*Asset and Liability Management*), que depèn de la Direcció Executiva Financera de CaixaBank, es responsabilitza de l'anàlisi i gestió del risc de liquiditat assegurant la disponibilitat permanent de recursos líquids en el balanç, és a dir, minimitza el risc de liquiditat estructural propi de l'activitat bancària seguint les premisses establertes en el Comitè ALCO. La Direcció d'Anàlisi i Seguiment de Balanç, que depèn de la Direcció Executiva Financera de CaixaBank, es responsabilitza de l'anàlisi i el seguiment del risc de liquiditat. L'anàlisi es duu a terme tant en situacions de normalitat de les condicions dels mercats com en situacions d'estrès. De forma independent a aquestes dues direccions, la Direcció de Risc de Mercat i de Balanç, que depèn de la Direcció General de Riscos, com a segona línia de defensa, es considera encarregada del control del risc, del monitoratge i l'avaluació de l'entorn de control dels riscos i de la identificació de potencials àrees de millora.

A partir d'aquestes anàlisis s'ha elaborat el Pla de Contingència, aprovat pel Consell d'Administració, que té definit un Pla d'Acció per a cadascun dels escenaris de crisi establerts (sistèmics, específics i combinats) i en què es detallen mesures des del punt de vista comercial, institucional i de comunicació per fer front a aquest tipus de situacions. També es preveu la possibilitat d'utilitzar una sèrie de reserves en espera o fonts de finançament extraordinàries. Banco BPI té el seu Pla de Contingència propi.

De forma addicional s'ha elaborat un Pla de Recuperació de Grup, aprovat pel Consell d'Administració, en què hi ha un Pla d'Acció per donar resposta a una situació d'estrès més greu que la que dona lloc a l'activació del Pla de Contingència. Banco BPI té el seu Pla de Recuperació propi.

Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

Per al mesurament, seguiment i control del risc de liquiditat, es fan mesuraments estàtics de posició de liquiditat, dinàmiques de projecció d'aquesta i exercicis d'estrès de liquiditat en diferents escenaris. A més, es fan comparacions estàtiques i dinàmiques de l'estructura de finançament i es calculen ràtios regulatòries (LCR, NSFR i *Asset Encumbered*).

Amb una freqüència diària es fan càlculs del mesurament estàtic de la liquiditat en què s'inclouen diverses de les mètriques del Marc d'Apetit al Risc (RAF) de càlcul diari, mensualment es fan les projeccions de liquiditat en què s'inclouen les mètriques més rellevants del Marc d'Apetit al Risc (RAF) i dos models d'exercicis d'estrès (model intern i model basat en LCR). Anualment es fan exercicis d'estrès de liquiditat per a Pla de Recuperació (*Recovery Plan*) i Procés d'autoavaluació d'adequació capital (ICAAP).

De forma anual, en cada exercici es fa un exercici d'autoavaluació de liquiditat (ILAAP – *Internal Liquidity Adequacy Assessment Process*) en què s'efectua una revisió del Marc de Gestió del Risc de Liquiditat i de Finançament segons el requeriment rebut del supervisor. De forma addicional el Consell d'Administració fa una declaració sobre l'adequació dels coixins de liquiditat als riscos de liquiditat i finançament existents.

En l'últim exercici d'ILAAP efectuat (corresponent a l'exercici 2017) en relació amb la Declaració del Consell d'Administració sobre l'adequació dels coixins de liquiditat als riscos de liquiditat i finançament existents:

- El Consell d'Administració de CaixaBank ha declarat que la gestió del risc de liquiditat i el nivell mantingut pel subgrup consolidable d'entitats de crèdit encapçalat per CaixaBank és adequat.

Els continguts d'aquesta Declaració del Consell d'Administració són els següents:

- Àmbit d'aplicació: subgrup consolidable d'entitats de crèdit encapçalat per CaixaBank. La gestió del risc de liquiditat dins aquest àmbit està descentralitzada en dues unitats (subgrup CaixaBank i subgrup BPI).
- Identificació de riscos i formulació d'estratègies de risc de liquiditat: CaixaBank ha identificat com a riscos de liquiditat i Finançament materials, partint d'un procediment quantitatiu i qualitatiu d'avaluació de riscos. D'acord amb aquesta identificació de riscos hi ha una estratègia general de gestió dels riscos de liquiditat i finançament que consisteix en el manteniment d'uns nivells de liquiditat dins el Marc d'Apetit al Risc (RAF) que permetin atendre sobradament els compromisos de pagament puntualment i que no puguin perjudicar l'activitat inversora per manca de fons prestables.

Aquesta estratègia general es desenvolupa en una sèrie d'elements per complir-la (sistema de gestió de liquiditat centralitzada, nivell eficient de fons líquids, gestió activa de la liquiditat i sostenibilitat i estabilitat de les fonts de finançament).

A més, hi ha estratègies específiques per a la gestió dels riscos materials (intradia, curt termini, fonts de finançament/concentració, actius líquids i actius col·lateralitzats) i una estratègia de gestió de liquiditat en condicions de crisi.

- Governança del risc de liquiditat: CaixaBank disposa d'uns sòlids processos de govern del risc de liquiditat i finançament que, en particular, es basen en la implicació del Consell d'Administració, de l'Alta Direcció i de la segregació de funcions entre les diferents àrees funcionals d'acord amb el principi corporatiu de les tres línies de defensa. En aquest marc de governança es fixen els indicadors formulats en l'Apetit al Risc que cobreixen tots els riscos de liquiditat i finançament qualificats de materials i el seu calibratge reflecteix un Apetit al Risc baix pel que fa al risc de liquiditat i finançament.
- Estratègia i plans de finançament: CaixaBank manté una estructura de finançament adequada, en línia amb l'estratègia de gestió

del risc de finançament definida i d'acord amb l'Apetit al Risc definit, en què el finançament mitjançant dipòsits captats a través de la xarxa té un paper predominant i és complementat pel finançament majorista, diversificat per instruments, inversors i venciments.

- Gestió dels coixins de liquiditat: CaixaBank disposa de procediments sòlids de gestió, d'identificació, seguiment i control sobre la base d'actius líquids. L'Entitat disposa també d'un nivell satisfactori d'actius líquids, tenint en compte les restriccions regulatòries, l'Apetit al Risc i els riscos de liquiditat i finançament identificats.
- Gestió dels actius col·lateralitzats (*asset encumbrance*): CaixaBank ha definit el *Risc d'Asset Encumbrance* com un risc material, i per això ha formulat una estratègia específica per a la gestió d'aquest risc i un indicador per mesurar-lo i limitar-lo en el RAF.
- Sistema de preus de transferència: CaixaBank manté un sistema de preus de transferència (FTP o taxes de transferència internes), a través del qual es remuneren les operacions de passiu i es repercuteixen els costos de finançament a les operacions d'actiu, que és part imprescindible de la Comptabilitat per Negocis amb què es gestiona CaixaBank.
- Liquiditat Intradia: CaixaBank ha identificat el risc de liquiditat intradia com un dels riscos materials de liquiditat i finançament. Per aquesta raó, ha definit una estratègia per a la gestió d'aquest risc, així com un indicador per al control, límit i seguiment d'aquest risc en el RAF.
- Exercicis d'estrès de liquiditat: CaixaBank disposa de dos programes específics de *Stress Testing* de liquiditat i finançament, que són efectuats i revisats pel Comitè ALCO periòdicament [1]. L'exercici intern d'estrès s'integra en la gestió a través d'una mètrica RAF de Nivell 2 que mesura la capacitat de CaixaBank de retornar a un nivell d'Apetit al Risc o alerta de les mètriques RAF de Nivell 1 financeres després de l'aplicació de mesures en un escenari de *reverse Stress Test* i l'exercici d'estrès de liquiditat per al càlcul de l'horitzó de supervivència basat en criteris de la ràtio LCR. Addicionalment, CaixaBank disposa d'un programa d'estrès de liquiditat lligat als escenaris del Pla de Recuperació, en

què es mesura la posició de liquiditat en escenaris sistèmics, idiosincràtics i combinats i d'un altre programa d'estrès de liquiditat per als escenaris sistèmics de l'ICAAP (debilitat mitjana i debilitat extrema).

- Pla de Contingència de Liquiditat: CaixaBank disposa d'un Pla de Contingència de Liquiditat robust que permet (i) identificar anticipadament situacions d'estrès, mitjançant la definició d'una sèrie d'indicadors quantitatius i qualitius que es troben calibrats i testats per a una situació de crisi, (ii) un marc d'activació i govern amb un paper principal de l'ALCO i que inclou la potencial creació d'un Comitè de Gestió de Crisi de Liquiditat, (iii) d'un Pla de Comunicació intern i extern i (iv) d'una sèrie de mesures de generació i de conservació de liquiditat destinades a restaurar la posició de liquiditat i de finançament de CaixaBank en una situació d'estrès que es quantifiquen trimestralment en l'exercici d'estrès intern.
- Exercici d'autoavaluació per a l'ILAAP: CaixaBank ha fet l'exercici d'autoavaluació per a l'ILAAP.

Polítiques de Cobertura i tècniques de mitigació

Entre les mesures habilitades per a la gestió del risc de liquiditat i amb sentit d'anticipació destaquen:

- Delegació de la Junta General d'Accionistes per emetre.
- Disponibilitat de diverses línies obertes amb (i) l'ICO, sota línies de crèdit – mediació, (ii) el BEI i (iii) el Council of Europe Development Bank (CEB). A més, es disposa d'Instruments de finançament amb el BCE per al qual es tenen dipositades una sèrie de garanties que permeten obtenir liquiditat de manera immediata.
- Manteniment de programes d'emissió per tal d'escurçar els terminis de formalització de l'emissió de valors al mercat:
- Per facilitar la sortida en els mercats a curt termini, es disposa actualment de:
 - Línies interbancàries amb un important nombre d'entitats i de tercers estats.

- Línies operacions amb pacte de recompra amb diverses contrapartides nacionals.
- Accés a Cambres de Contrapartida Central per a l'operatòria de pactes de recompra (LCH Ltd – Londres, LCH SA – París, Meffclear – Madrid i EUREX – Frankfurt).

- El Pla de Contingència i el *Recovery Plan* tenen en compte un ampli ventall de mesures que permeten generar liquiditat en situacions de crisi de diversa naturalesa. Entre aquestes s'inclouen potencials emissions de deute *secured and unsecured*, recursos al mercat d'operacions amb pacte de recompra, etc. Per a totes elles se n'avalua la viabilitat davant diversos escenaris de crisi i es descriuen els passos necessaris per a la seva execució i el termini d'execució previst.

Estratègia de finançament:

El Grup CaixaBank ha desenvolupat un model de finançament descentralitzat basat en entitats autònomes que són responsables de cobrir les seves pròpies necessitats de liquiditat i basat en els principis següents:

- Manteniment d'una base de finançament estable de dipòsits de la clientela buscant la vinculació dels clients que permeti una estabilitat en els seus saldos. Coneixement dels diferents nivells d'estabilitat que tenen els dipòsits minoristes en funció de la vinculació i l'operativitat dels clients.
- Gestió activa del finançament majorista amb un seguiment continu dels mercats majoristes de finançament, manteniment de diferents instruments per a la formalització d'operacions, qualificació per diferents agències (qualificació creditícia d'entitat i d'instruments emesos), relació pròxima amb els inversors que permetin l'optimització en els costos de finançament i l'accés al mercat. Amb relació a aquestes operacions, es busca la diversificació de venciments, inversors i venciments.

Es disposa de diverses mètriques que permeten el seguiment i control de l'estructura de finançament, *loan to deposits*, NSFR, ràtio de finançament majorista sobre total balanç i mètriques de concentració (concentració de contraparts, de venciments majoristes i de finançament d'ECB).

9.2. Aspectes quantitius

A continuació es presenta un detall de la composició dels actius líquids (HQLA) del Grup CaixaBank i de la ràtio LCR (*Liquidity Coverage Ratio*):

Taula 9.1. Actius líquids (HQLAs)

Imports en milions d'euros

	2017		2018	
	Valor de Mercat	Import ponderat aplicable	Valor de Mercat	Import ponderat aplicable
Actiu Level 1	51.773	51.773	54.841	54.771
Actiu Level 2A	333	283	51	43
Actiu Level 2B	2.858	1.554	4.308	2.279
Total (*)	54.964	53.610	59.200	57.093

(*) Criteris establerts per a l'elaboració de la ràtio LCR (liquidity coverage ratio).

La liquiditat bancària materialitzada en actius líquids d'elevada qualitat (denominats *high quality liquid assets* - HQLA) per al càlcul del LCR i afegint el saldo disponible no format pels actius anteriors de la pòlissa de crèdit amb el Banc Central Europeu, pujava a 79.530 i 72.775 milions d'euros el desembre de 2018 i desembre de 2017, respectivament. L'1 d'octubre de 2015 va entrar en vigor el compliment de la ràtio LCR, que suposa mantenir un nivell d'actius disponibles d'elevada qualitat per fer front a les necessitats de liquiditat en un horitzó de 30 dies, sota un escenari d'estrès que considera una crisi combinada del sistema financer i de nom. El límit regulatori establert és del 100% des de l'1 de gener de 2018. CaixaBank ha inclòs l'indici per a aquesta mètrica dins el Marc d'Apetit al Risc (RAF).

A continuació es detalla la ràtio LCR en dades puntuals a 31 de desembre:

Taula 9.2. Ràtio LCR (Coeficient de cobertura de liquiditat)

Imports en milions d'euros

	2017	2018
Actius líquids d'alta qualitat (numerador)	53.610	57.093
Sortides d'efectiu netes totals (denominador) (a-b)	26.571	28.602
Sortides d'efectiu (a)	31.634	33.819
Entrades de efectivo (b)	5.063	5.217
Ràtio LCR (coeficient de cobertura de liquiditat) (*)	202%	200%

(*) Segons el Reglament Delegat (UE) 2015/61 de la Comissió, de 10 d'octubre de 2014, per li que es completa el Reglament (UE) n°575/2013 del Parlament Europeu i del Consell pel que fa al requisit de cobertura de liquiditat aplicable a les entitats de crèdit.

A continuació es detalla la ràtio LCR en dades mitjanes mensuals dels últims quatre trimestres.

Taula 9.3. EU LIQ1 - Coeficient de cobertura de liquiditat (LCR)

CaixaBank consolidat		Valor no ponderat total (mitjana)				Valor ponderat total (mitjana)			
EUR milions									
Trimestre que acaba el		31.03.2018	30.06.2018	30.09.2018	31.12.2018	31.03.2018	30.06.2018	30.09.2018	31.12.2018
Nombre de mesos utilitzats en el càlcul de la mitjana		12	12	12	12	12	12	12	12
ACTIUS LÍQUIDS D'ALTA QUALITAT									
1	Total d'actius líquids d'alta qualitat (HQLA)	-	-	-	-	49.865	53.613	54.634	56.621
SORTIDES D'EFECTIU									
2	Dipòsits minoristes i dipòsits de petites empreses, dels quals:	120.083	121.183	122.193	124.943	7.106	7.216	7.301	7.492
3	Dipòsits estables	98.452	98.584	99.037	100.837	4.923	4.929	4.952	5.042
4	Dipòsits menys estables	21.631	22.600	23.156	24.106	2.184	2.287	2.349	2.450
5	Finançament majorista no garantit	47.234	50.320	52.231	54.225	18.893	20.061	21.021	21.751
6	Dipòsits operatius (totes les contraparts) i dipòsits en xarxes de cooperatives de crèdit	15.917	17.121	17.595	18.030	3.931	4.228	4.343	4.448
7	Dipòsits no peratius (totes les contraparts)	31.186	32.894	34.199	35.551	14.831	15.528	16.241	16.658
8	Deute no garantit	130	305	437	644	130	305	437	644
9	Finançament majorista garantit	-	-	-	-	1.332	1.338	2.233	2.021
10	Requisits addicionals	46.064	46.090	46.191	46.349	4.429	4.507	4.605	4.612
11	Sortides relacionades amb exposicions en derivats i uns	906	946	1.003	1.057	906	946	1.003	1.057
12	Sortides realacionades amb la pèrdua de finançament en instruments de deute	290	306	318	230	290	306	318	230
13	Línies ed crèdit i liquiditat	44.868	44.838	44.871	45.061	3.233	3.256	3.285	3.324
14	Altres obligacions contractuals en matèria de finançament	327	367	440	532	62	60	60	108
15	Altres obligacions contingents en matèria de finançament	2.996	3.097	3.148	3.076	-	-	-	-
16	TOTAL DE SORTIDES D'EFECTIU	-	-	-	-	31.822	33.182	35.219	35.985
ENTRADES D'EFECTIU									
17	Operacions de préstec garantides (per exemple, pactes de recompra inversa)	4.181	4.416	6.299	5.740	987	990	1.724	1.701
18	Entrades derivades d'exposicions al corrent de pagament	8.554	8.855	9.082	9.305	4.863	5.071	5.169	5.256
19	Altres entrades d'efectiu	237	185	95	77	237	185	95	77
EU-19a	(Diferència entre el total d'entrades ponderades i el total de sortides ponderades derivades d'operacions en tercers països en què existeixin restriccions de transferència o operacions denominades en divises no convertibles)	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-19b	(Entrades excedents procedents d'una entitat de crèdit especialitzada vinculada)	-	-	-	-	-	-	-	-
20	TOTAL D'ENTRADES D'EFECTIU	12.972	13.457	15.476	15.123	6.086	6.246	6.988	7.034
EU-20a	Entrades totalment exemptes	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-20b	Entrades subjectes al límit màxim del 90%	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-20c	Entrades subjectes al límit màxim del 75%	10.684	11.124	11.466	11.288	6.086	6.246	6.988	7.034
21	COIXÍ DE LIQUIDITAT	-	-	-	-	49.865	53.613	54.634	56.621
22	TOTAL DE SORTIDES D'EFECTIU NETES	-	-	-	-	25.735	26.936	28.231	28.951
23	RÀTIO DE COBERTURA DE LIQUIDITAT (%)	-	-	-	-	194%	199%	193%	196%

Ràtio NSFR (*Net Stable Funding Ratio*)

Pel que fa a la ràtio NSFR (*Net Stable Funding Ratio*), el Comitè de Basilea va aprovar-ne la definició l'octubre de 2014. El novembre de 2016, la Comissió Europea va remetre propostes de canvi en la Directiva 2013/36/UE (coneguda com a DRC IV) i en el Reglament 575/2013 (conegut com a CRR) al Parlament Europeu i a la Comissió Europea, en què s'inclou, entre altres aspectes, la regulació sobre la ràtio NSFR. Per tant, en l'actualitat s'està pendent de la seva transposició regulatòria.

Aquesta ràtio, actualment calculada amb els criteris de Basilea, té un elevat pes en dipòsits de la clientela en l'estructura de finançament del Grup, que són més estables i d'una limitada

apel·lació al curt termini en els mercats majoristes, la qual cosa fa que es mantingui una estructura de finançament equilibrada, fet que resultaria en nivells de la ràtio NSFR de 117% al tancament de 2018.

Actius que garanteixen operacions de finançament (*Asset Encumbrance*)

Tot seguit es detallen els actius que garanteixen determinades operacions de finançament i els que estan lliures de càrregues o garanties amb valors de mitjana de 2018 calculats sobre dades trimestrals.

Taula 9.4. Actius que garanteixen operacions de finançament i actius lliures de càrrega

Imports en milions d'euros

	Mitjana de 2018 calculats sobre dades trimestrals							
	Import en llibres dels actius amb càrregues		Valor raonable dels actius amb càrregues		Import en llibres dels actius sense càrregues		Valor raonable dels actius sense càrregues	
	Dels quals EHQLA i HQLA hipotèticament admissibles		De los cuales EHQLA y HQLA hipotèticamente admissibles		Dels quals EHQLA i HQLA		Dels quals EHQLA i HQLA	
Instruments de patrimoni	-	-	-	-	3.631	2.647	-	-
Valors representatius de deute	9.971	9.965	9.926	9.919	25.801	23.667	26.553	23.562
dels quals: bons garantits	13	7	13	7	8	4	8	4
dels quals: emesos per Administracions Pública	9.098	9.098	9.052	9.052	23.251	22.948	23.134	22.842
dels quals: emesos per societats financeres	906	865	907	866	1.193	807	1.173	807
dels quals: emesos per societats no financeres	-	-	-	-	1.697	186	1.747	184
Inversió creditícia	75.486	-	-	-	169.930	14.143	-	-
Altres actius	4.473	-	-	-	51.706	2.327	-	-
Total	90.178	9.965	-	-	250.452	43.944	-	-

Aquests actius corresponen, principalment, a préstecs que garanteixen les emissions de bons garantits per préstecs hipotecaris (cèdules hipotecàries i obligacions hipotecàries), bons garantits per préstecs d'administracions públiques (cèdules territorials i obligacions sector públic) i bons de titulització, a valors representatius de deute que són lliurats en operacions de cessions temporals d'actius, a bons de titulització posats en garantia d'operacions de préstec de valors i als actius posats en garantia (préstecs o instruments de deute) per accedir a operacions de finançament del BCE. També s'inclouen com a actius compromesos el saldo d'efectiu lliurat per garantir l'operativa de derivats. Tots els actius col·lateralitzats són a CaixaBank, SA i Banco BPI.

garantir l'operativa de derivats i l'autocartera emesa de deute sènior. A continuació es detallen els actius que garanteixen operacions de finançament i els que estan lliures de càrregues o garanties amb valors de mitjana de 2018 calculats sobre dades trimestrals:

Com a complement a la taula anterior referida a actius propis, en la taula següent s'incorpora informació dels actius rebuts. Aquestes garanties rebudes són principalment per l'operativa d'adquisició temporal d'actius, préstec de valors, efectiu i valors representatius de deute rebuts per

Taula 9.5. Actius rebuts que garanteixen operacions de finançament i actius lliures de càrrega

Imports en milions d'euros

	Mitjana de 2018 calculats sobre dades trimestrals			
	Valor raonable de les garanties rebudes o dels valors representatius de deute propis emesos amb càrregues		Sense càrregues Valor raonable de les garanties rebudes o dels valors representatius de deute propis o emesos disponibles per a càrregues	
	dels quals EHQLA i HQLA hipotèticament admisibles		dels quals EHQLA i HQLA	
Col·lateral rebut	2.535	2.505	15.494	14.096
Prèstecs a la vista	12	-	-	-
Instruments de patrimoni	-	-	-	-
Valors representatius de deute	2.522	2.505	14.097	14.096
dels quals: bons garantits	286	286	201	201
dels quals: bons de titulització d'actius	304	304	196	196
dels quals: emesos per Administracions Públiques	2.125	2.125	13.699	13.699
dels quals: emesos per societats financeres	600	591	396	396
dels quals: emesos per societats no financeres	9	1	1	-
Altres garanties rebudes	-	-	1.397	-
Valors representatius de deute propis emesos diferents de bons garantits o bons de titulització d'actius propis	-	-	251	-
Bons garantits i bons de titulització d'actius propis emesos i encara no pignorats			35.705	-
Total actius i col·lateral rebut	92.945	12.777		

A continuació es mostra una taula amb la ràtio d'actius col-lateralitzats (*Asset Encumbrance*) amb valors de mitjana de 2018 calculats sobre dades trimestrals.

Taula 9.6. Ràtio d'actius col-lateralitzat valors mitjana

Imports en milions d'euros

	Mitjana (*)
Actius i col-lateral rebut compromès	92.945
Instrument de capital	
Valors representatius de deute	12.795
Inversió creditícia	75.500
Altres actius	4.473
Total actius + total actius rebuts	352.616
Instrument de capital	3.631
Valors representatius de deute	52.566
Inversió creditícia	242.964
Altres actius	57.658
Ràtio actius col-lateralitzat	25,88%

(*) Mitjana calculada sobre dades trimestrals.

A continuació es recull la ràtio d'actius col-lateralitzats (*Asset Encumbrance*) a 31 de desembre de 2018 i 2017:

Taula 9.7. Ràtio d'actius col-lateralitzat

Imports en milions d'euros

	2017	2018
Actius i col-lateral rebut compromès	99.264	84.534
Instrument de capital	-	-
Valors representatius de deute	14.457	10.399
Inversió creditícia	81.218	69.555
Altres actius	3.588	4.580
Total actius + total actius rebuts	355.644	351.072
Instrument de capital	3.288	4.144
Valors representatius de deute	50.246	50.345
Inversió creditícia	241.896	243.364
Altres actius	60.214	53.218
Ràtio actius col-lateralitzat	27,91%	24,08%

La ràtio ha disminuït 3,83 punts percentuals, i ha passat del 27,91% a 31/12/2017 al 24,08% a 31/12/2018. Aquest descens ha estat a causa de la reducció de les garanties en un préstec de valors col-lateralitzat, d'una apel·lació inferior al mercat d'operacions amb pacte de recompra i d'un saldo més baix d'emissions garantides col·locades al mercat.

Tot seguit es recull la relació entre els passius garantits i els actius que els garanteixen amb valors de mitjana de 2018 calculats sobre dades trimestrals:

Taula 9.8. Passius garantits mitjana de valors trimestrals

Imports en milions d'euros

	Valors calculats per mitjana (*)	
	Passius corresponents, passius contingents o valors prestats	Actius, garanties reals rebudes i valors representatius de deute propis emesos diferents de bons garantits i de bons de titulització d'actius amb càrregues
Import en llibres de passius financers seleccionats	77.764	90.382
Derivats	5.094	5.549
Depòsits	53.095	59.434
Emissions	19.409	25.316
Altres fonts de col·lateral	2.284	2.518

(*) Mitjana de 2018 calculada sobre dades trimestrals. Es calcula la mitjana sobre tots els components de la taula.

En la taula anterior es mostren els passius coberts i els actius que els cobreixen. En aquesta taula es poden veure les càrregues derivades a activitats amb derivats, dipòsits (inclou operacions mercat d'operacions amb pacte de recompra, finançament amb bancs centrals i préstec de valors amb VidaCaixa) i emissions (bons garantits i bons de titulització).

Com es pot veure a la taula anterior, hi ha un saldo més alt d'actius col·lateralitzats que els passius que els cobreixen. Aquestes sobregaranties són degudes principalment a:

- Finançament amb emissions de cèdules hipotecàries: on per a cada cèdula hipotecària emesa és necessari mantenir un saldo del 125% en actius que el recolzin.
- Finançament a BCE utilitzant com a garanties principals cèdules hipotecàries, cèdules territorials i Titulitzacions retingudes. En aquest cas la sobregarantia es deu a dos fets, el primer, les retallades de valoració que aplica el Banc Central i les sobregaranties establertes en els diferents tipus d'emissions, 125% per a cèdules hipotecàries i 142% per a cèdules territorials.

A continuació s'expliquen les dades de la ràtio d'*Asset Encumbrance* en relació amb el model de negoci i s'expliquen les diferències entre el perímetre d'informe de la ràtio i la resta d'informació.

El Grup CaixaBank és un banc predominantment *retail*, que desenvolupa una estratègia i manté una estructura de finançament basada principalment en el manteniment d'una base de

finançament estable dels dipòsits de la clientela, complementada amb una gestió activa i conservadora del finançament majorista. Un 82% de l'estructura de finançament correspon de fet a passius de la clientela.

Aquest model de negoci facilita una estratègia de gestió de col·laterals enfocada al manteniment d'un nivell d'actius col·lateralitzats prudent, que mitigui la incertesa sobre una possible subordinació dels creditors no garantits, facilitant l'accés en qualsevol moment a les fonts de finançament (garantides o no garantides), i que contribueixi igualment a la disponibilitat d'una reserva de col·lateral suficient (de rellevància especial en situacions d'estrès). El Grup CaixaBank manté a 31 de desembre de 2018 una ràtio d'*Asset Encumbrance* del 24,08%, que mostra el que s'ha comentat anteriorment.

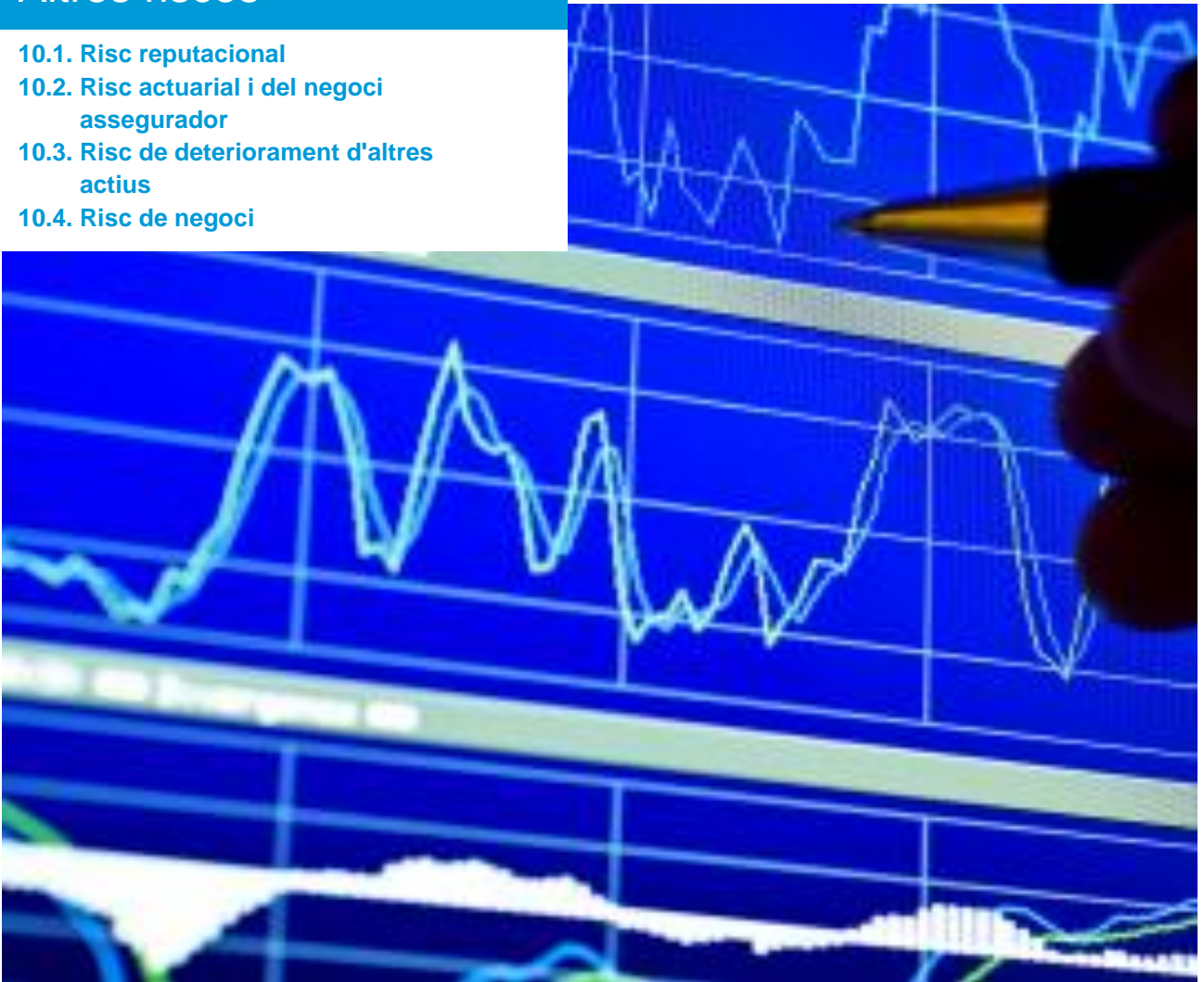
Des del punt de vista de segmentació del col·lateral i la seva utilització, la principal font de col·lateral és la cartera creditícia utilitzada per a emissions de bons garantits (*covered bonds*) i titulitzacions (mercat i autocartera), així com la seva pignoració en la pòlissa del Banc Central Europeu, seguida de la cartera de valors i el paper rebut per a operacions de curt termini (operacions amb pacte de recompra) i l'encumbrance de derivats.

Per a la divulgació de les dades en la Informació amb Rellevància Prudencial de HQLA i *Asset Encumbrance* s'utilitzen les dades sota perímetre de consolidació a l'efecte regulatori o prudencial. Aquest perímetre es diferencia del perímetre utilitzat per a divulgació d'informació pública per la no consolidació de la companyia d'assegurances.

10.

Altres riscos

- 10.1. Risc reputacional
- 10.2. Risc actuarial i del negoci assegurador
- 10.3. Risc de deteriorament d'altres actius
- 10.4. Risc de negoci

10. ALTRES RISCOS

10.1. Risc reputacional

Definició i política general

El risc reputacional és el possible menyscabament de la capacitat competitiva que es produiria per deteriorament de la confiança en el Grup d'algun dels seus grups d'interès, a partir de l'avaluació que aquests grups efectuen d'actuacions o omissions, fetes o atribuïdes pel Grup, la seva Alta Direcció, els seus Òrgans de Govern o per fallida d'entitats relacionades no consolidades (risc de *Step-In*).

Estructura i organització de la funció de gestió del risc

La Direcció Executiva de Comunicació, Relacions Institucionals, Marca i Responsabilitat Social Corporativa és la responsable de mesurar i fer seguiment de l'evolució de la reputació global de CaixaBank així com d'aquells riscos que, en cas que es materialitzin, poden afectar-la negativament. Presideix, a més, el Comitè de Responsabilitat Corporativa i Reputació (CRCR), que té entre les seves funcions analitzar l'estat de la reputació de CaixaBank i fer un seguiment periòdic dels riscos identificats que poden afectar la reputació del Grup, així com proposar accions i plans de contingència per minimitzar els riscos detectats. El CRCR reporta la situació dels riscos de reputació al Comitè Global del Risc de la companyia que, al seu torn, reporta a la Comissió de Riscos del Consell d'Administració de CaixaBank. A més, el CRCR reporta directament a la Comissió de Nomenaments del Consell d'Administració per als aspectes relacionats amb responsabilitat corporativa.

Totes les àrees i filials de CaixaBank comparteixen, a més, la responsabilitat sobre la reputació de l'Entitat i participen en la identificació i gestió dels Riscos Reputacionals que les amenacen, així com en l'establiment de mesures i plans de mitigació.

Mesurament de la reputació: eines de monitoratge i Quadre de Comandament de Reputació

El seguiment del risc es fa a través d'indicadors seleccionats de reputació, tant interns com externs, provinents de les diferents fonts

d'anàlisi de la percepció i expectatives dels *stakeholders*. Els indicadors de mesurament es ponderen en funció de la seva importància estratègica i s'agrupen en un quadre de comandaments de reputació que permet obtenir un Índex Global de Reputació (IGR). Aquesta mètrica permet fer un seguiment trimestral sectorial i temporal del posicionament, així com fixar els rangs i mètriques tolerats dins el RAF.

Gestió i seguiment del risc reputacional: palanques principals

El principal instrument que permet fer un seguiment formal de la gestió del risc reputacional és la taxonomia de Riscos Reputacionals. Aquesta permet:

- Identificar i classificar els riscos que poden afectar la reputació del Grup.
- Jerarquitzar-los, en criticitat, en funció del seu dany en la reputació i el grau de cobertura de polítiques preventives.
- Establir indicadors de seguiment de cada risc (KRI).
- Establir polítiques de cobertura i de mitigació per les àrees responsables dels diferents riscos.

Polítiques de Cobertura i tècniques de mitigació

En el control i minimització del Risc Reputacional impacta el desenvolupament de polítiques que cobreixen diferents àmbits del Grup.

A més, hi ha procediments i actuacions específiques de les àrees més directament implicades en la gestió dels principals riscos reputacionals, que permeten prevenir i/o mitigar la materialització del risc.

Les Polítiques Internes de gestió del Risc Reputacional també inclouen impulsar plans de formació interna orientats a mitigar la materialització i efectes dels riscos reputacionals, establir protocols d'atenció a afectats per les actuacions del banc o definir plans de crisi i/o contingència en cas de materialització dels diferents riscos.

10.2. Risc actuarial i del negoci assegurador

Definició i política general

Els principals riscos derivats de l'activitat del negoci assegurador són gestionats per les entitats asseguradores filials de CaixaBank, principalment VidaCaixa, SAU de Seguros y Reaseguros. Així mateix, es fa un seguiment dels principals riscos de la participada SegurCaixa Adeslas, SA de Seguros y Reaseguros.

En el perímetre de *reporting* prudencial el Risc de negoci assegurador s'inclou dins el Risc Accionarial

El marc normatiu europeu de referència per a les entitats asseguradores, conegut com Solvència II, es trasllada a l'ordenament jurídic espanyol a través de la Llei 20/2015 i el Reial Decret 1060/2015, coneguts, respectivament, com LOSSEAR i ROSSEAR. Aquest marc es complementa pels estàndards tècnics aprovats per la Comissió Europea (ITS), els quals són d'aplicació directa, i les directrius publicades per EIOPA, que han estat adoptades per la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions (DGAFP) com a pròpies.

L'activitat asseguradora incorpora, entre d'altres, el risc de subscripció o actuarial, definit com el risc de pèrdua o modificació adversa del valor dels compromisos contrets per prestacions en contractes d'assegurança o pensions amb clients o empleats arran de la divergència entre l'estimació per a les variables actuàries emprades en la tarificació i reserves i l'evolució real aquestes.

Per part seva, el marc normatiu esmentat estableix un marc per a la gestió del risc de crèdit i liquiditat de l'activitat asseguradora, i determina la qualitat creditícia i el nivell de diversificació (vegeu a les Notes 3.3 i 3.12, de forma segmentada, l'estructura de riscos de l'activitat asseguradora en aquests àmbits). Així mateix, amb relació al risc de tipus d'interès, el Grup gestiona de manera conjunta els compromisos dels contractes d'assegurances i els actius afectes mitjançant tècniques d'immunització financera prevista en les disposicions de la DGAFP.

El Risc Actuarial, en termes de la Directiva Europea de Solvència II, reflecteix el risc derivat de la subscripció de contractes d'assegurances de vida i no de vida, tenint en compte els sinistres coberts i els processos seguits en l'exercici de l'activitat; es poden distingir segons la desagregació mostrada a continuació.

- **Risc de mortalitat:** risc de pèrdua o modificació adversa del valor dels passius per assegurances, a causa de variacions en el nivell, tendència o volatilitat de les taxes de mortalitat, sempre que un augment de la taxa de mortalitat generi un augment en el valor dels passius per assegurances.
- **Risc de longevitat:** risc de pèrdua o modificació adversa del valor dels passius per assegurances, a causa de variacions en el nivell, tendència o volatilitat de les taxes de mortalitat, sempre que un descens de la taxa de mortalitat generi un augment en el valor dels passius per assegurances.
- **Risc de discapacitat i morbiditat:** risc de pèrdua o modificació adversa del valor dels passius per assegurances, a causa de variacions en el nivell, tendència o volatilitat de les taxes de discapacitat, malaltia i morbiditat.
- **Risc de caiguda:** risc de modificació adversa del valor dels beneficis (reducció) o pèrdues (increment) futures esperades en virtut de les assegurances subscrites a causa de variacions en el nivell, tendència o volatilitat de les taxes de discontinuïtat, cancel·lació, renovació i rescat de les pòlisses.
- **Risc de despeses:** risc de pèrdua o modificació adversa del valor de les despeses de gestió previstes en virtut de les assegurances subscrites a causa de variacions en el nivell, tendència o volatilitat de les despeses d'execució dels contractes d'assegurança o reassegurança.
- **Risc catastròfic:** risc de pèrdua o modificació adversa del valor dels compromisos contrets en virtut de les assegurances a causa d'una notable incertesa en les hipòtesis de tarificació i constitució de provisions corresponents a successos extrems o extraordinaris.

Per consegüent, en el ram de vida les principals variables que determinen el risc actuarial i de subscripció són: les taxes de mortalitat,

supervivència, invalidesa, caiguda i despeses. Mentre que, per a la resta de rams, la variable essencial és la ràtio de sinistralitat.

La gestió del risc actuarial es guia a través del compliment de la normativa establerta per Solvència II (Unió Europea – EIOPA) i la DGAFP (Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions). A partir d'aquesta s'estableixen les polítiques i el seguiment de l'evolució tècnica dels productes, que depèn fonamentalment de factors actuariaus esmentats anteriorment. Aquesta gestió estable a llarg termini es veu reflectida en les Polítiques de Gestió del Risc Actuarial.

Aquestes polítiques s'han actualitzat el 2018, i són les següents:

- **Subscripció i Constitució de Reserves:** En aquest sentit, la política de subscripció i constitució de reserves, actualitzada amb una freqüència mínima anual, identifica per a cada línia de negoci els diferents paràmetres utilitzats per a l'acceptació de riscos, la seva gestió, el seu mesurament, la seva tarifació i finalment per a la valoració i constitució de les reserves de les pòlisses constituïdes sota el procés de subscripció. També s'identifiquen els procediments operatius generals utilitzats per a la subscripció i per a la constitució de reserves.
- **Reassegurança:** s'identifica el nivell de transferència de risc considerant el perfil de riscos dels contractes d'assegurança directa, així com la tipologia, idoneïtat i funcionament dels acords de reassegurança establerts.

Estructura i organització de la funció de gestió del risc

La funció de Gestió de Riscos és una de les quatre funcions que la normativa de Solvència II estableix com a fonamentals. Amb l'entrada en vigor d'aquesta normativa, el sistema de govern de les companyies asseguradores ha de tenir en compte quatre funcions fonamentals: Gestió de Riscos, Actuarial, Compliment Normatiu i Auditoria Interna.

La funció de Gestió de Riscos a VidaCaixa és responsable d'identificar, mesurar, delimitar, seguir i divulgar el risc en l'àmbit d'empresa, de forma segregada.

La funció comprèn tota l'organització i el Grup i constitueix una peça clau per assegurar la

implantació efectiva del marc de gestió del risc i de les polítiques de gestió del risc i per proporcionar una visió global de tots els riscos.

La funció de gestió del risc assumeix les funcions vinculades a la gestió i actualització del *Risk Assessment*, del Catàleg de riscos i del RAF.

Organitzativament, la Funció de Gestió de Riscos està situada en el Dept. de Control de Riscos, adscrit a la Direcció de Funció Actuarial i Riscos.

En el pla organitzatiu, les àrees del Grup Assegurador directament implicades en la gestió del Risc Actuarial són la Subdirecció General de Negoci i la Direcció de Riscos i Capital

Així mateix, i pel que fa a la gestió específica del risc actuarial, de conformitat amb el que estableix Solvència II, el Grup Assegurador té un departament de Funció Actuarial.

La Funció Actuarial desenvolupa tasques que permeten el control i la gestió del passiu i de la reassegurança tenint present el sistema de govern de l'entitat. En aquest sentit, el Reial Decret d'Ordenació, Supervisió i Solvència de les Entitats Asseguradores i Reasseguradores confereix a la Funció Actuarial, amb relació a les provisions tècniques, la coordinació del càlcul, l'adequació de les metodologies, models i hipòtesis emprades, l'avaluació de la suficiència i qualitat de les dades, el contrast de la millor estimació amb l'experiència i la supervisió en el cas d'utilitzar aproximacions. La mateixa norma també indica com a tasques pronunciar-se sobre la política de subscripció i sobre els acords de reassegurança i contribuir a la gestió del risc.

La contribució de la Funció Actuarial a la gestió del risc s'adreça a l'aplicació efectiva del sistema de gestió de riscos i l'avaluació interna de riscos i solvència.

Organitzativament, la Funció Actuarial està situada en el Dept. de Funció Actuarial, adscrit a la Direcció de Funció Actuarial i Riscos.

Gestió del risc. Sistemes de mesurament i d'informació

Adicionalment al seguiment de l'evolució tècnica dels productes esmentat anteriorment, cal destacar que les provisions tècniques són estimades amb procediments i sistemes específics i que la quantificació de les provisions tècniques, així com l'avaluació de la seva

suficiència, es fan de manera individualitzada en l'àmbit de pòlissa.

Les fites més importants assolides el 2018 amb relació a la gestió del risc han estat:

- Actualització, per part del Comitè Global del Risc i del Consell d'Administració de VidaCaixa, de les Polítiques Corporatives requerides per Solvència II. Aquestes polítiques s'han elevat al Comitè Global del Risc de CaixaBank.
- Desenvolupament i millora del seguiment del compliment del Marc d'Apetit al Risc (RAF) de VidaCaixa, mitjançant l'establiment de mètriques RAF de Nivell 2 que permeten anticipar canvis en el compliment dels límits RAF de Nivell 1.
- Desenvolupament, utilització en la gestió i validació anual del model intern parcial de longevitat i mortalitat.

Suport tecnològic

Els sistemes de mesurament del risc actuarial, a partir dels quals es fa la quantificació i avaluació de la suficiència de les provisions tècniques pòlissa a pòlissa, estan integrats en la gestió del negoci assegurador. D'aquesta manera, les operatives de producció, sigui quin sigui el canal, es registren en els sistemes a través de les diferents aplicacions de contractació, de gestió de prestacions i de càlcul de provisions (com ara TAV per a assegurances individuals i ACO o Avanti per a col·lectius). La gestió i control de les inversions que donen suport a l'activitat asseguradora de la companyia són dutes a terme mitjançant les aplicacions d'inversions. Totes les aplicacions comptabilitzen de manera automàtica en les aplicacions de suport comptable.

En el marc d'aquests sistemes integrats i automatitzats hi ha una sèrie d'aplicacions que fan tasques de suport de gestió. Destaquen aplicacions per al tractament de dades i que s'encarreguen de l'elaboració d'informació de *reporting* i gestió de riscos. Així mateix, disposa d'un *Datamart* de riscos i solvència, com a eina de suport per al compliment de tots els requeriments establerts per la Directiva de Solvència II. Aquest *Datamart* aglutina la informació necessària per tal de fer posteriorment els càlculs relatius a Solvència II i elaborar el

reporting regulat per a la seva remissió al supervisor i al mercat.

Informes elaborats i *reporting*

Com s'ha comentat anteriorment, s'elabora un seguiment de l'evolució tècnica dels productes que permet fer un seguiment i control del Risc Actuarial del Grup.

La posició i el control de riscos del Grup Assegurador és objecte de seguiment periòdic per part del Comitè de Direcció, Inversions i Global de Riscos de VidaCaixa i del Comitè Global del Risc i l'ALCO de CaixaBank. En aquest sentit es fan càlculs i anàlisis de suficiència de provisions tècniques, càlculs i anàlisis de suficiència de despeses, anàlisis de productes i anàlisis d'operacions.

Alguns dels informes elaborats en aquest sentit són els següents:

- Informe de Suficiència de Recàrrecs de Despeses (Anual – Comitè Global del Risc).
- Informe de Seguiment del Negoci de PIMES (Anual – Comitè Global del Risc).
- Seguiment del Resultat de Pòlisses de Risc Col·lectiu (trimestral).
- Informe de Calibratge del Model Intern de Longevitat i Mortalitat (Anual – Comitè Global del Risc).
- Informe de Seguiment de Sinistralitat i Invalidesa (Bianual – Comitè de Direcció).
- Informe de Risc Actuarial (Anual – Comitè Global del Risc).
- Informe de la Funció Actuarial (Anual – Comitè Global del Risc).

Amb relació a l'aplicació de Solvència II, durant l'exercici 2018 s'ha fet la presentació al supervisor d'assegurances (DGAFP) del *reporting* de QRT anuals, el *reporting* a l'efecte de supervisió, estadístic i comptable establert en l'àmbit europeu. Així mateix, el maig de 2018 s'ha publicat al mercat l'Informe de Situació Financera i de Solvència de VidaCaixa.

Polítiques de Cobertura i tècniques de mitigació

El Grup mitiga el risc actuarial assumit adquirint assegurament amb reasseguradors. Per fer-ho, el Grup disposa d'una política, actualitzada amb una freqüència mínima anual, que identifica el nivell de transferència de risc, considerant el perfil de

riscos dels contractes d'assegurança directa, així com la tipologia, idoneïtat i funcionament dels acords de reassegurança establerts.

A través de l'ús de la reassegurança, un assegurador pot reduir el risc, estabilitzar la solvència, utilitzar el capital disponible de forma més eficient i ampliar la seva capacitat de subscripció. No obstant això, i independentment de la reassegurança obtinguda, l'assegurador continua sent contractualment responsable del pagament de tots els sinistres als prenedors.

El Grup Assegurador documenta, mitjançant el programa de reassegurança, procediments clars per implementar la Política de Reassegurança establerta, que inclou:

- L'especificació dels tipus de reassegurança a subscriure, condicions, termes i exposició agregada per tipus de negoci.
- L'establiment de límits respecte a l'import i tipus d'assegurança que seran automàticament coberts per la reassegurança, per exemple, contractes obligatoris de reassegurança.
- L'establiment de criteris per a l'adquisició de cobertura de reassegurança facultativa.

En aquest sentit, el grup assegurador estableix límits en el risc net retingut per línia de negoci, per risc o per esdeveniment (o una combinació de tots dos). Aquests límits es justifiquen en una avaluació del perfil de risc i el cost de la reassegurança.

Els sistemes de control intern asseguren que tota la subscripció es duu a terme d'acord amb la Política de Reassegurança i que la cobertura de reassegurança planificada és la correcta. Són capaços d'identificar i informar, en qualsevol moment, si els subscriptors infringeixen els límits autoritzats, incompleixen les instruccions o bé assumeixen riscos que excedeixen la capacitat del capital de l'Entitat i la cobertura de reassegurança.

En resum, el tractament de les prestacions, així com la suficiència de les provisions, són principis bàsics de la gestió asseguradora. Les definicions i el seguiment de les polítiques anteriors permeten, si escau, modificar-les amb l'objecte d'adequar els riscos a l'estratègia global del Grup Assegurador. Així mateix, com ja s'ha esmentat, aquestes polítiques han estat aprovades per part del Comitè Global del Risc, el Consell

d'Administració de VidaCaixa i elevades al Comitè Global del Risc de CaixaBank.

Programa d'actuació futura del Grup Assegurador

El programa d'actuació futura del Grup Assegurador se centra en la continuïtat en el compliment rigorós dels requisits normatius de Solvència II.

Finalment, el Grup té previst continuar millorant els sistemes de control intern i gestió de riscos amb la finalitat d'estendre la cultura i l'ambient de control a tota l'organització, mantenint la coordinació i alineament a escala del Grup CaixaBank en tot moment.

10.3. Risc de deteriorament d'altres actius

Definició i política general

El risc de deteriorament d'altres actius es refereix a la reducció del valor en llibres de les participacions accionaries i dels actius no financers del Grup.

Gestió del risc: Estructura i organització de la funció i Sistemes de mesurament, d'informació i de seguiment i control

La gestió d'aquest risc és individualitzada segons la tipologia d'actiu:

- **Participacions accionaries:** pèrdua potencial, en un horitzó a mitjà i llarg termini, generada pels moviments desfavorables dels preus de la cotització, o pel deteriorament del valor, de les posicions que formen la cartera de participacions accionaries del Grup, excloent-ne aquelles sobre les quals exerceix control. Aquestes posicions poden tenir l'origen en decisions de gestió explícita de presa de posició, així com per integració d'altres entitats, o poden ser resultat d'una reestructuració o execució de garanties en el marc d'una operació originàriament de crèdit.

La seva gestió se centra bàsicament en l'establiment de polítiques i marcs que garanteixen la gestió òptima de les participacions dins els objectius estratègics del Grup, amb un seguiment continu de les diferents mètriques i límits de riscos, i el monitoratge de l'evolució de les seves dades

econòmiques i financeres, els canvis normatius i les dinàmiques econòmiques i competitives als països i sectors en què opera cadascuna d'elles. Així mateix, amb la periodicitat requerida, es duen a terme anàlisis d'*impairment* i de recuperabilitat basades en metodologies generalment acceptades.

- **Actius materials:** consta fonamentalment d'actius adjudicats disponibles per a la venda i lloguer. Aquests actius són majoritàriament propietat de la filial immobiliària del Grup, BuildingCenter, SAU.
- **Actius intangibles:** consten de fons de comerç i programa i altres actius intangibles de vida útil definida derivats de processos de combinacions de negoci. L'origen i la generació d'aquests actius respon, en la seva majoria, a les adquisicions d'altres entitats financeres i asseguradores i que s'han incorporat, a l'efecte d'anàlisi de deteriorament, a les Unitats Generadores d'Efectiu Bancari i d'Assegurances (Vida i no de Vida) juntament amb la resta de l'activitat bancària i d'assegurances del Grup. Per això es fan, amb la periodicitat requerida, anàlisis d'*impairment* i de recuperabilitat basades en metodologies generalment acceptades.
- **Actius Fiscals Diferits (DTA):** L'origen d'aquests actius respon, principalment, als actius i passius generats per les diferències temporàries que hi ha entre els criteris d'imputació de resultats comptables i fiscals, així com els crèdits fiscals per deduccions i per bases imposables negatives, i s'han generat tant al mateix Grup CaixaBank com en processos d'integració (tant els que provenen de la societat mateixa integrada com els generats en els exercicis de Purchase Price Allocation). Semestralment, se'n fa una anàlisi de recuperabilitat partint d'un model d'aprofitament desenvolupat internament per defensar la raonabilitat del seu registre comptable, per tal de determinar la necessitat o no de deteriorar-los d'acord amb el que estableix la normativa comptable aplicable.

La *Risk Management Function* i Control Intern Financer desenvolupen en el Grup la funció de segona línia de defensa per als components del risc de Deteriorament d'Altres Actius. Destaquen:

- Existència d'un Marc de Control Intern que proporciona un grau de seguretat raonable en

la consecució dels objectius del Grup. Elaboració i formalització de Polítiques internes com la Política de Control Intern i la Política Global de Gestió del Risc de Participades Accionaries i, la Política Corporativa Global de Gestió del Risc de Deteriorament d'Actius Intangibles i Actius Fiscals Diferits elaborada durant el primer trimestre de 2019.

- Seguiment mensual del risc en el context del Marc d'Apetit al Risc (RAF), que queda reflectit tant en termes de mètriques de primer nivell com de segon nivell.
- Validació i verificació de la raonabilitat i idoneïtat de les metodologies de valoració i hipòtesi emprades.
- A més, dins els models de capital econòmic de CaixaBank queda recollit el nivell de recursos propis disponible com els requeriments de capital vinculats al risc per deteriorament de CaixaBank.

10.4. Risc de negoci

El risc de rendibilitat de negoci es refereix a l'obtenció de resultats inferiors a les expectatives del mercat o als objectius del Grup que impedeixin, en darrera instància, assolir un nivell de rendibilitat sostenible per damunt del cost del capital.

Els objectius del Grup, suportats per un procés de planificació financera, estan definits en el pla estratègic i en el pressupost i són subjectes a un monitoratge continu.

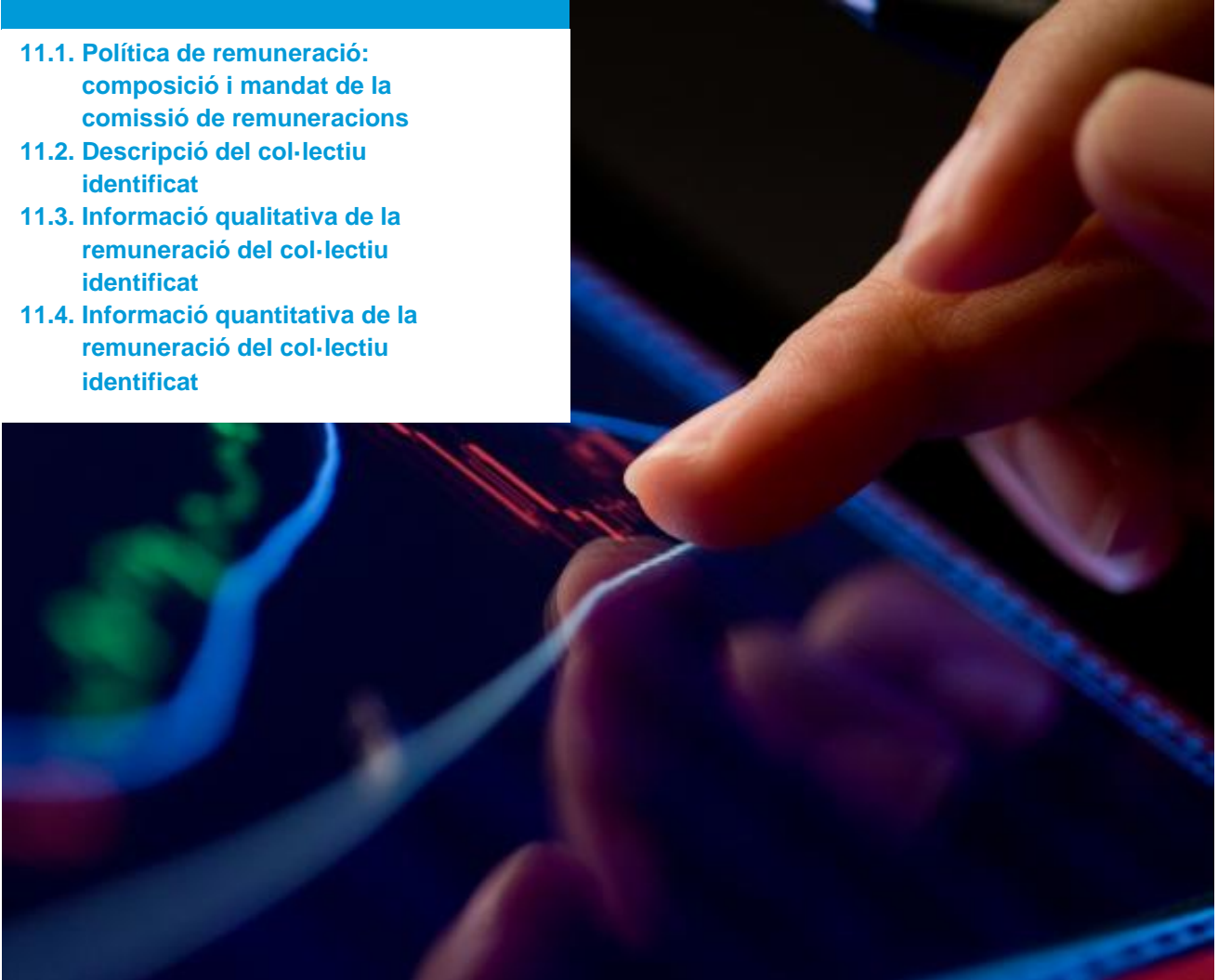
La gestió del Risc de Rendibilitat de Negoci es fa considerant els nivells següents:

- 1r Nivell: la rendibilitat global agregada a nivell Grup.
- 2n Nivell: la rendibilitat del negoci generada des dels segments del Grup (negoci de banca assegurances, negoci de participades, negoci d'immobiliari *non-core* i negoci de BPI).
- 3r Nivell: la rendibilitat del negoci generada des de la xarxa comercial. per als diferents segments de negoci i per als diferents segments i centres de negoci.
- 4t Nivell: la rendibilitat en l'àmbit del negoci generat en l'àmbit de client/producte/contracte. També, la rendibilitat generada a partir dels diferents projectes/operacions amb un impacte rellevant en la rendibilitat.

11.

Remuneracions

- 11.1. Política de remuneració:
composició i mandat de la
comissió de remuneracions
- 11.2. Descripció del col·lectiu
identificat
- 11.3. Informació qualitativa de la
remuneració del col·lectiu
identificat
- 11.4. Informació quantitativa de la
remuneració del col·lectiu
identificat

11. REMUNERACIONS

L'article 85 de la Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit (d'ara endavant, «LOSS») i l'article 93 del Reial Decret 84/2015, de 13 de febrer, pel qual es desplega la LOSS, estableixen el contingut de la informació sobre la política de remuneracions i pràctiques, en relació amb aquelles categories de personal les activitats professionals dels quals incideixen de manera important en el perfil de risc (Col·lectiu Identificat), a incloure dins la Informació amb Rellevància Prudencial d'acord amb l'Article 450 del Reglament (UE) Núm. 575/2013 del Parlament Europeu i el Consell.

Aquesta informació es recull en aquest capítol del document «Informació amb Rellevància Prudencial».

11.1. Política de Remuneració: composició i mandat de la comissió de remuneracions

Introducció

La informació que segueix a continuació fa referència als professionals de la mateixa entitat CaixaBank i de les entitats que en cada moment formin part del seu grup de consolidació prudencial (d'ara endavant, «Grup CaixaBank») que siguin inclosos en el Col·lectiu Identificat per aplicació de les normes aplicables per a la seva determinació i se circumscriu a l'exercici de 2018.

La informació quantitativa incorpora les dades retributives dels professionals del Col·lectiu Identificat propi de BPI.

Funcions de la Comissió de Remuneracions de CaixaBank

La Llei de Societats de Capital (d'ara endavant LSC) atribueix a la Comissió de Remuneracions (d'ara endavant, CR) d'una societat cotitzada, entre altres funcions, la de proposar al consell d'administració la política de retribucions dels Consellers i dels directors generals o dels que desenvolupin les seves funcions d'Alta Direcció sota la dependència directa del consell, de comissions executives o de Consellers delegats. A més, segons la LOSS, correspon a la CR la supervisió directa de la remuneració dels Alts Directius encarregats de la gestió de riscos i amb funcions de compliment.

Els Estatuts socials i el Reglament del Consell d'Administració de CaixaBank són consistents amb aquests preceptes.

Finalment, les Directrius sobre polítiques de remuneració adequades de l'ABE atribueix a la CR, entre d'altres, (i) la responsabilitat de preparar les decisions sobre remuneració que hagi de prendre el consell d'administració, (ii) donar suport i assessorament al consell d'administració sobre la definició de la política de remuneració de l'entitat, (iii) donar suport al consell d'administració en el control de les polítiques, pràctiques i processos de remuneració i del compliment de la política de remuneració, (iv) comprovar si la política de remuneració vigent està actualitzada i proposar qualsevol canvi necessari, (v) avaluar els mecanismes adoptats per garantir que el sistema de remuneració tingui degudament en compte tots els tipus de risc, els nivells de liquiditat i de capital, i que la política general de remuneració promogui una gestió de riscos adequada i eficaç i sigui coherent amb aquesta, i estigui en línia amb l'estratègia del negoci, els objectius, la cultura i els valors corporatius i els interessos a llarg termini de l'entitat.

Les propostes de la CR, consultades abans amb el President per al Conseller Delegat i amb aquest per als membres del Comitè de Direcció en els casos establerts a la Política de Remuneració, són elevades al Consell d'Administració perquè les consideri i, si escau, les aprovi. En cas que les decisions corresponguin a la Junta General d'Accionistes de CaixaBank, d'acord amb les seves competències, el Consell d'Administració aprova la seva inclusió en l'ordre del dia i les propostes dels corresponents acords, acompanyades dels informes preceptius.

Composició de la Comissió de Remuneracions de CaixaBank

De conformitat amb el que estableixen l'LSC i la LOSS, els Consellers que componen la Comissió de Retribucions a 31 de desembre de 2018 són els següents:

Sra. María Amparo Moraleda Martínez (independent), Presidenta.

Sr. Alejandro García Bragado Dalmau (dominical), Vocal.

Sr. Juan Rosell Lastortras (independent), Vocal.

Durant l'any 2018 la Comissió de Retribucions de CaixaBank s'ha reunit en 7 ocasions, i la remuneració percebuda a favor dels seus membres és de 96.000 euros.

Funcions de les Àrees de Control i del Comitè de Direcció de CaixaBank

Les Directrius ABE i ESMA estableixen la necessitat que les funcions de control (auditoria interna, control i gestió de riscos, i compliment normatiu), altres òrgans corporatius competents (recursos humans, assumptes jurídics, planificació estratègica, pressupost, etc.) i les unitats de negoci aportin la informació necessària pel que fa a la definició, la implementació i la supervisió de les polítiques de remuneració de l'entitat; així mateix, les Directrius ABE encomanen responsabilitats concretes a la funció de recursos humans, gestió de riscos i auditoria interna, que són assumides pels departaments corresponents de CaixaBank.

D'altra banda, el Comitè de Direcció de CaixaBank incorpora, entre d'altres, representants de les àrees de riscos, finances, auditoria interna, control intern i compliment normatiu, recursos humans i secretaria general (assumptes jurídics); i es responsabilitza de garantir l'obtenció i preparació de la informació necessària perquè la CR pugui complir les seves responsabilitats de manera eficient.

La Direcció General de Recursos Humans i Organització de CaixaBank (d'ara endavant, «RH») és l'encarregat d'impulsar aquestes actuacions en el Comitè de Direcció.

Per tal d'evitar conflictes d'interessos, l'obtenció, preparació i revisió d'informació sobre la remuneració de (i) els membres del Consell d'Administració de CaixaBank, ja sigui en les seves funcions de supervisió o en les seves funcions executives, i (ii) els membres del Comitè de Direcció, són desenvolupades directament per la CR.

L'Àrea de Recursos Humans del Grup CaixaBank, per delegació del Comitè de Direcció, ha disposat de la col·laboració d'assessors externs (Garrigues Abogados y Asesores Tributarios) per fer diferents estudis i anàlisis destinats a dissenyar i implantar l'adaptació de la política de remuneracions del Grup CaixaBank als requeriments legals existents.

Aprovació de la Política de Remuneració del Col·lectiu Identificat vigent el 2018

El 26 de febrer de 2015 la Comissió de Retribucions va presentar al Consell d'Administració, per a la seva aprovació, la Política de Remuneració del Col·lectiu Identificat del Grup CaixaBank, acomplint així el requeriment per part de l'Article 29.1d) de la Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit.

El 15 de desembre de 2016 el Consell d'Administració va aprovar, a proposta de la Comissió de Retribucions, la nova Política de Remuneració del Col·lectiu Identificat del Grup CaixaBank que entra en vigor l'1 de gener de 2017, a excepció del sistema d'ajust i el criteri de proporcionalitat aplicat a l'ajornament, que ja s'apliquen el 2016.

Fruit de la revisió constant i per tal d'assegurar una adaptació correcta a la normativa en matèria de remuneracions, el Consell d'Administració de CaixaBank va aprovar l'última modificació de la Política de Remuneració del Col·lectiu Identificat del Grup CaixaBank en data 25 d'octubre de 2018.

La modificació busca tenir correctament tipificades totes les pràctiques que es duen a terme en l'entitat i per això es va incloure un nou apartat referent al tractament dels pagaments per desvinculació emparada en pla col·lectiu.

Aquesta modificació aporta més seguretat jurídica, tant per als membres del Col·lectiu Identificat com per a CaixaBank, regulant correctament el procés a seguir i sobre el tractament a aplicar pel que fa a ajornament, pagament en accions, *malus* i *clawback* i la ràtio màxima de pagament en variable (1:1). El 22 de febrer de 2018, el Consell d'Administració de CaixaBank va aprovar una modificació de la política de remuneració del Consell d'Administració de CaixaBank, incloent-hi els Consellers Executius, en la seva condició de membres del Col·lectiu Identificat, va ser aprovada per la Junta General ordinària d'accionistes celebrada el dia 6 d'abril de 2018 amb un 98,21% dels vots i és aplicable als exercicis 2017-2020.

A la Junta General convocada per al 5 d'abril de 2019 es presenta una modificació de la Política de Remuneracions del Consell d'Administració motivada pel canvi de Consellers Executius i la

proposta de renovació d'incentiu a llarg termini per als Consellers Executius i s'actualitzen els imports per al 2019.

La modificació detallada al paràgraf anterior està publicada a la pàgina web de CaixaBank, a l'apartat Documentació per a l'Accionista 2018.

El text de la Política de Remuneracions dels Consellers de CaixaBank està disponible a la pàgina web de la Societat (https://www.caixabank.com/informacionparaaccionistas/inversores/gobiernocorporativo/remuneracionesdelosconsejeros_ca.html).

11.2. Descripció del col·lectiu identificat

Durant l'exercici 2018, la determinació dels professionals del Grup CaixaBank, en l'àmbit individual o consolidat, que hagin de formar part del Col·lectiu Identificat es duu a terme seguint el que estableix el Reglament Delegat (UE) Núm. 604/2014 de la Comissió, de 4 de març de 2014, pel qual es complementa la DRC IV pel que fa a les normes tècniques de regulació en relació amb els criteris qualitatius i quantitius adequats per determinar les categories de personal les activitats professionals dels quals tenen una incidència important en el perfil de risc d'una entitat.

D'acord amb el que estableix aquest Reglament delegat, el procés d'identificació dels membres del Col·lectiu Identificat s'ha de basar en una combinació dels criteris qualitatius i quantitius que conté.

Una vegada feta aquesta avaluació, i havent estat documentada tal com preveu el Reglament Delegat i la resta de normativa aplicable, els Òrgans de Govern de CaixaBank van aprovar la llista de les posicions incloses en el Col·lectiu Identificat que per a l'exercici 2018 ha resultat en un total de 150 posicions que han estat ocupades per 155 professionals durant l'any entre Consellers Executius, Consellers no Executius, membres del Comitè de Direcció i principals directius i empleats clau del Grup CaixaBank. Per a Microbank el nombre puja a 2 professionals i per a BPI el nombre és de 92 professionals.

11.3. Informació qualitativa de la remuneració del Col·lectiu Identificat

Aspectes generals

La política de remuneració per al Col·lectiu Identificat s'estructura prenent en consideració el context de conjuntura i resultats, i inclou:

1. Una remuneració fixa basada en el nivell de responsabilitat i la trajectòria professional de l'empleat, que constitueix una part rellevant de la compensació total.
2. Una remuneració variable vinculada a la consecució d'objectius prèviament establerts i a una gestió prudent dels riscos.
3. Beneficis socials.
4. Un pla d'incentius a llarg termini basat en accions per als Consellers Executius, els membres del Comitè de Direcció i la resta de l'equip directiu i empleats clau de la Societat, alguns dels quals estan inclosos en el Col·lectiu Identificat.

Les quanties de remuneració fixa són suficients, i el percentatge que representa la remuneració variable sobre la remuneració fixa anual és, en general, relativament reduït i no pot ser superior al 100 per cent dels components fixos de la remuneració total, llevat d'aprovació en la Junta General d'Accionistes de CaixaBank d'un nivell superior, que no excedeixi el 200 per cent dels components fixos.

La LOSS i les Directrius ABE estableixen que, en la remuneració total, els components fixos i els components variables han d'estar degudament equilibrats, i que el component fix ha de constituir una part suficientment elevada de la remuneració total, de manera que pugui aplicar-se una política plenament flexible pel que fa als components variables de la remuneració, fins al punt de ser possible no pagar aquests components.

Sobre això, les Directrius ABE estableixen que els professionals no han de dependre de la concessió de la remuneració variable, ja que això incentivaria una excessiva assumpció de riscos a curt termini, quan sense aquesta assumpció de riscos a curt termini els resultats de l'entitat o de les persones no permetrien la concessió de la remuneració variable.

En consistència amb la informació precedent, CaixaBank considera que com més elevada sigui la remuneració variable en relació amb la remuneració fixa, més alt serà l'incentiu per aconseguir els resultats requerits, i més nombrosos poden arribar a ser els riscos associats. D'altra banda, si el component fix és massa baix en relació amb la remuneració variable, és possible que resulti difícil reduir o eliminar la remuneració variable en un exercici financer en què s'hagin obtingut mals resultats.

Així, de manera implícita, la remuneració variable es pot convertir en un potencial incentiu a assumir riscos, per la qual cosa un nivell baix de la remuneració variable constitueix un mètode simple de protecció enfront d'aquests incentius.

D'altra banda, el nivell d'assumpció de riscos ha de tenir igualment en compte la categoria dels professionals inclosos en el Col·lectiu Identificat, aplicant el principi de proporcionalitat interna, pel qual l'equilibri apropiat dels components fix i variable de la remuneració pot variar entre les categories de professionals, depenent de les condicions del mercat i del context específic en el qual opera l'entitat.

Per tot plegat, i tenint en compte l'objectiu d'un equilibri raonable i prudent entre els components fixos i variables de la remuneració, en el Grup CaixaBank les quanties de remuneració fixa són suficients, i el percentatge que representa la remuneració variable sobre la remuneració fixa anual és, en general, relativament reduït.

Així, com a concreció de l'anterior, les entitats del grup tenen establertes amb caràcter previ, en les bandes salarials per cada funció, les quanties de remuneració variable en forma de bonus que corresponen a cadascuna.

Finalment, les Directrius ABE estableixen que la remuneració dels professionals responsables de les funcions de control independents ha de tendir a ser predominantment fixa, i que, quan aquests professionals rebin remuneració variable, aquesta s'ha de determinar separatament de les unitats de negoci que controlin, incloent-hi els resultats que es derivin de les decisions de negoci (per exemple, l'aprovació de nous productes) en què participin aquests professionals.

Remuneració fixa

Com a criteri general s'aplica als professionals del Col·lectiu Identificat el sistema de classificació

professional i taules salarials dels convenis col·lectius aplicables i els acords laborals pactats amb la representació legal dels treballadors.

La remuneració fixa que ha de percebre cada persona es determina a partir del càrrec que exerceix, tot aplicant la taula salarial dels convenis esmentats en funció del seu nivell professional, i dels acords laborals en vigor, i reflecteix principalment l'experiència professional i la responsabilitat en l'organització segons la funció desenvolupada.

Les posicions de serveis centrals, serveis territorials i altres posicions no regulades s'emmarquen dins una classificació per nivells de contribució, amb bandes salarials establertes de manera que permetin la gestió de l'equitat interna. Així mateix, vetllant per la competitivitat externa, aquests imports de les bandes salarials es defineixen en funció del posicionament competitiu de l'Entitat; amb aquest objectiu es duu a terme un seguiment de l'evolució dels salaris de mercat, participant anualment en diverses enquestes salarials.

La remuneració fixa i la seva actualització aplicada a les posicions dels membres del Comitè de Direcció de CaixaBank es basa, principalment, en un enfocament de mercat en funció d'enquestes salarials i estudis específics ad hoc. Les enquestes salarials i estudis específics ad hoc en què participa CaixaBank estan efectuats per empreses especialitzades de primer nivell, i la mostra és comparable a la del sector financer del mercat on opera CaixaBank i, per a posicions no pròpies del sector financer, a la de les principals empreses de l'IBEX i altres empreses amb un volum de negoci comparable.

Remuneració variable

Remuneració variable en forma de Bonus anual

La remuneració variable ajustada al risc per al Col·lectiu Identificat es basa en el *mix* de remuneració (proporcionalitat entre remuneració fixa i variable, anteriorment descrita) i en el mesurament del rendiment.

El mesurament de rendiment es duu a terme mitjançant ajustos *ex ante* i *ex post* de la remuneració variable, com a forma d'aplicació del control del risc.

Per al mesurament del rendiment i en l'avaluació dels resultats individuals s'utilitzen criteris quantitatius (financers) i qualitatius (no financers). La combinació adequada de criteris quantitatius i qualitatius ha de dependre, també, de les funcions i de les responsabilitats de cada professional. En tots els casos, els criteris quantitatius i qualitatius i l'equilibri entre ells, per a cada nivell i categoria, han d'estar especificats i clarament documentats.

A l'efecte de l'ajust *ex ante* de la remuneració variable, tots els membres del Col·lectiu Identificat, a excepció dels membres del Consell d'Administració en la seva mera funció de supervisió o altres posicions que es determinin d'acord amb les seves característiques, que no tinguin elements de remuneració variables, estaran assignats a una de les categories que es descriuen a continuació; l'assignació s'efectua tenint en compte la naturalesa de les seves funcions i és objecte de comunicació individual a cada interessat.

a) Consellers Executius i membres del Comitè de Direcció de CaixaBank

La remuneració variable aplicable als Consellers Executius i als membres del Comitè de Direcció es determina sobre la base d'un bonus objectiu establert per a cadascun d'ells pel Consell d'Administració a proposta de la CR, i un percentatge màxim de consecució del 120 per cent; el nivell de consecució es fixa de conformitat amb els següents paràmetres objecte de mesurament:

- 50% en funció dels reptes individuals
- 50% en funció dels reptes corporatius

El 50 per cent corresponent als reptes corporatius el fixa per a cada exercici el Consell d'Administració de CaixaBank a proposta de la CR, i la seva ponderació serà distribuïda entre conceptes objectivables en funció dels principals objectius de l'Entitat. Per a l'exercici 2018, aquests conceptes han estat:

- ROTE
- Ràtio d'Eficiència Core
- Variació d'Actius Problemàtics
- RAF

- Digitalització (KYC)
- Qualitat

La proposta de composició i ponderació dels reptes corporatius s'estableix en tot cas de conformitat amb el que preveuen la LOSS i la normativa de desplegament i pot variar entre els Consellers Executius i els membres del Comitè de Direcció.

La part dels reptes individuals (50 per cent) té un grau de consecució mínim per optar al cobrament del 60% i un màxim del 120%, i es distribueix globalment entre reptes vinculats amb l'estratègia de CaixaBank. La valoració final que ha de dur a terme la CR, amb la consulta prèvia amb el President, pot oscil·lar un +/-25 per cent en relació amb la valoració objectiva dels reptes individuals, sempre per sota del límit del 120%, per tal de recollir la valoració qualitativa de la performance del Conseller Executiu o el membre del Comitè de Direcció, així com tenir en compte els reptes excepcionals que puguin sorgir durant l'any i que no s'hagin establert a l'inici.

b) Resta de categories

Per als professionals de la resta de categories incloses en el Col·lectiu Identificat, el sistema de remuneració variable és el que els correspon per les seves funcions, amb un ajust a risc en funció de l'àrea a la qual pertanyen o la posició que exerceixen.

Com a conseqüència de l'anterior, cadascun d'aquests professionals està assignat a un programa de retribució variable o bonus específic.

Cada àrea de negoci disposa d'un programa específic de bonus, amb un disseny i mètriques específiques, incorporant-hi una sèrie de reptes i condicions que determinen la retribució variable assignada a les persones del Col·lectiu Identificat que la componen. Les principals àrees que disposen d'aquests programes són: Banca Comercial, Banca Privada, Banca d'Empreses, Banca Transaccional, Financera, Banca Internacional i *Corporate & Institutional Banking*.

Per a les àrees de Serveis Centrals i Territorials, el model de retribució variable es denomina «Programa de reptes» i inclou tots aquells professionals del col·lectiu identificat que duen a terme la seva tasca en àrees de control o suport al negoci. Els reptes establerts en aquestes àrees es fixen mitjançant un acord de cada professional

amb el responsable funcional, i són consistents amb els reptes de l'àrea.

El percentatge màxim de consecució oscil·la entre el 100 i el 150 per cent, en funció del Programa de Bonus aplicable a cada professional; i el nivell de pagament es determina partint de la consecució dels reptes individuals i corporatius en la proporció determinada pels Programes de Bonus corresponents aprovats pel Comitè de Direcció, amb l'opinió prèvia de la funció de Compliment Normatiu per assegurar-ne l'adequació a la Política de remuneracions i evitar els possibles conflictes d'interès.

La ponderació corresponent als reptes corporatius es fixa per a cada exercici i es distribueix entre conceptes objectivables en funció dels principals reptes establerts per a cada àrea. Aquests conceptes podran consistir, entre altres possibles, en tots o alguns dels que a continuació s'esmenten a tall d'exemple:

- ROTE
- Despeses d'explotació recurrents
- Marge ordinari de la DT
- Mora Comptable de la DT
- Qualitat

La proposta de composició i ponderació dels reptes corporatius s'establirà en tot cas de conformitat amb el que preveuen la LOSS i la normativa de desplegament.

Tal com estableix la LOSS i les Directrius ABE, els reptes dels empleats que exerceixin funcions de control, sobre la base dels quals es determina el seu acompliment per al pagament del bonus, s'estableixen partint dels paràmetres de rendiment determinats entre l'empleat i el seu responsable i no estan relacionats amb els resultats de les àrees de negoci que controlen i supervisen.

Indicador d'Ajust a Risc

Els indicadors que s'utilitzen per ajustar al risc *ex ante* en relació amb la determinació de la remuneració variable establerta en el Programa de Reptes varien entre les diferents categories, d'acord amb el model que es presenta a continuació.

S'utilitzen com a mètriques per a l'ajust a risc els indicadors que formen part del *RAF* aprovat per a CaixaBank. Segons el col·lectiu, l'àrea de responsabilitat o posició de cada professional s'estableix un conjunt de mètriques d'aplicació per a cada posició que en el seu total determinen el valor de l'Indicador d'Ajust a Risc (d'ara endavant, «IAR»).

El *RAF* consisteix en un conjunt de mètriques quantitatives i qualitatives que valoren tots els riscos de CaixaBank a partir de les dimensions següents:

- Protecció de pèrdues: consisteix principalment en mètriques de solvència i rendibilitat, mètriques de risc de crèdit, de risc de mercat i de risc de tipus d'interès.
- Liquiditat i Finançament: la conformen exclusivament mètriques vinculades a l'activitat en Mercats.
- Composició de negoci: integrat per mètriques d'exposició per sectors.
- Franquícia: inclou mètriques globals comunes.

Les dimensions en el seu conjunt o els indicadors concrets d'una determinada dimensió que constitueixen l'IAR de cada professional han de ser comunicats individualment a l'interessat juntament amb la Política de Remuneració.

Malgrat que la valoració dels indicadors quantitatius que formen el *RAF* pugui ser un resultat numèric, amb la finalitat de calcular el compliment conjunt amb les mètriques qualitatives, el resultat de cadascuna de les mètriques que componen les 4 dimensions es resumeix en un color: verd, ambre o vermell.

L'IAR resultat del conjunt de mètriques que corresponguin a cada professional ha de tenir un valor entre 0 i 1 d'acord amb el següent:

- Partint de la suma de variacions dels indicadors *RAF* entre el tancament de l'exercici anterior i el tancament de l'exercici de meritació de la retribució variable: el valor de l'indicador oscil·larà dins l'interval de 0,85 i 1 d'acord amb l'escala de compliment següent:

Color inicial	Valoració	Color final
	-3%	
	+3%	
	-6%	
	+6%	

- En el cas que una de les mètriques incloses en l'ajust a risc de cada col·lectiu passi a situació de *Recovery*, el valor de l'indicador IAR serà 0.

L'import que s'ha d'abonar als professionals d'aquesta categoria es calcula aplicant la fórmula següent:

Bonus ajustat a risc = IAR x Bonus target x (% de consecució de «reptes» individuals + % de consecució de «reptes» corporatius) x factor corrector entitat

L'import de bonus que pot meritjar cada empleat que pertany al programa específic s'estableix en funció del seu acompliment i dels resultats de negoci i de l'Entitat obtinguts. Aquesta quantia inicial queda modificada també per un «factor corrector de bonus» que estableix cada any la direcció de l'Entitat, tot això de conformitat amb els requeriments establerts en la normativa aplicable. Aquest factor corrector mira de recollir principalment els resultats globals de l'entitat i altres aspectes de caire més qualitatiu.

Amb caràcter general, aquest factor corrector s'aplica a tots els empleats de forma homogènia i pot oscil·lar entre un mínim de 0,85 i un màxim d'1,15.

Incentius especials

Poden atorgar-se als membres del Col·lectiu Identificat incentius puntuals per a la consecució de determinats objectius, normalment lligats a la comercialització de productes de tercers, o d'una altra índole; l'import dels incentius concedits durant un exercici determinat serà objecte d'acumulació durant aquest, s'addicionarà a la remuneració variable en forma de bonus meritat en aquest exercici i aquest import es considerarà que forma part de la porció no diferida en metàl·lic a l'efecte d'ajornament a satisfer a partir de l'exercici següent. La fixació de l'import de

l'incentiu a concedir es durà a terme seguint les condicions i els paràmetres establerts en cada cas.

Supòsits especials de restricció

La remuneració variable seria objecte de reducció si en el moment de l'avaluació del rendiment estigués en vigor una exigència o recomanació de l'autoritat competent a CaixaBank de restringir la seva política de distribució de dividends, o si fos exigint per l'autoritat competent en ús de les facultats que li han estat atribuïdes per la normativa, tot això en virtut d'allò que disposa el RD 84/2015 i la Circular 2/2016.

Cicle de pagament de la remuneració variable

Professionals afectats per l'ajornament

En aplicació del principi de proporcionalitat que preveu la LOSS, l'ajornament s'aplica únicament quan l'import total de la remuneració variable meritada pels professionals del Col·lectiu Identificat és superior a 50.000 €.

Per a les categories de Consellers Executius, Directors Generals, Directors Generals Adjunts, Directors Executius i Directors Territorials de CaixaBank inclosos en el Col·lectiu Identificat l'ajornament s'aplica independentment de l'import total de la remuneració variable meritada.

Funcionament de l'ajornament

En la data de pagament que s'hagi previst en el Programa de Reptes que correspongui a cada professional, s'abona el percentatge de la remuneració variable meritada (d'ara endavant, «Data de Pagament Inicial») corresponent a la categoria a la qual pertanyi.

El percentatge de la remuneració variable que se subjecta a ajornament és el següent:

- Consellers Executius: 60%
- Comitè de Direcció, Directors Executius i Directors Territorials: 50%
- Resta de membres del Col·lectiu Identificat: 40%

S'aplicarà un percentatge d'ajornament del 60% a qualsevol remuneració variable concedida que en total superi el 50% de l'import mínim de remuneració total que l'EBA considera *high*

earner per a un exercici determinat; als mers efectes del còmput d'aquesta xifra, la porció dels pagaments per terminació anticipada que hagi de ser considerada remuneració variable es dividirà entre el nombre d'anys de permanència del professional que l'hagi generat.

El 50 per cent de l'import a abonar del pagament inicial se satisfà en metàl·lic, i el 50 per cent restant se satisfà en accions de CaixaBank.

La part diferida de la remuneració variable ajustada a risc corresponent als Consellers Executius i als membres del Comitè de Direcció de CaixaBank inclosos en el Col·lectiu Identificat, i sempre que no es produeixin els supòsits de reducció previstos, s'ha d'abonar en cinc pagaments, els imports i les dates dels quals es determinen a continuació:

- 1/5 12 mesos després de la Data del Pagament Inicial.
- 1/5 24 mesos després de la Data del Pagament Inicial.
- 1/5 36 mesos després de la Data del Pagament Inicial.
- 1/5 48 mesos després de la Data del Pagament Inicial.
- 1/5 60 mesos després de la Data del Pagament Inicial.

La part diferida de la remuneració variable ajustada a risc corresponent a la resta del Col·lectiu Identificat, i sempre que no es produeixin els supòsits de reducció previstos, s'ha d'abonar en tres pagaments, els imports i les dates dels quals es determinen a continuació:

- 1/3 12 mesos després de la data del pagament inicial.
- 1/3 24 mesos després de la data del pagament inicial.
- 1/3 36 mesos després de la Data del Pagament Inicial.

El 50% de l'import a abonar en cadascuna d'aquestes tres dates es pagarà en metàl·lic. El 50% restant es liquida mitjançant entrega en accions de CaixaBank una vegada satisfets els impostos (retencions o ingressos a compte) pertinents.

Totes les accions lliurades comportaran un període de restricció d'alienació d'un any des del seu lliurament.

Durant el període d'ajornament, la titularitat tant dels instruments com de l'efectiu lliurats amb diferiment és de l'entitat que hagi de satisfer la retribució.

En aplicació dels principis del dret laboral i contractual aplicables a Espanya, i en particular al caràcter bilateral dels contractes i l'equitat en la meritació de les prestacions recíproques, el metàl·lic diferit merita interessos per al professional, calculats aplicant-hi el tipus d'interès corresponent al primer tram del compte d'havers d'empleat. Els interessos només seran satisfets al final de cada data de pagament, i s'aplicaran sobre l'import en metàl·lic de la remuneració variable efectivament a percebre, net de qualsevol reducció que si escau sigui procedent.

En relació amb els rendiments dels instruments, en compliment de les Directrius de l'EBA, l'Entitat no pagarà interessos ni dividends respecte als instruments diferits, ni durant, ni després del període d'ajornament, a partir de l'1 de gener de 2017.

Pla d'incentius a llarg termini basat en accions 2015-2018

La Junta General d'Accionistes del 23 d'abril de 2015 va aprovar la implantació d'un ILP a quatre anys (2015-2018) vinculat al Pla Estratègic, que permetrà percebre, transcorreguts els quatre anys, un nombre d'accions de CaixaBank, sempre que es compleixin determinats objectius estratègics i els requisits previstos per als Consellers Executius, els membres del Comitè de Direcció i la resta de l'equip directiu de CaixaBank i empleats clau de CaixaBank o Societats del Grup CaixaBank que siguin expressament convidats.

A causa de la revisió del Pla Estratègic i els seus objectius, aprovat l'1 de febrer de 2017 pel Consell d'Administració, aquest mateix òrgan va aprovar en la sessió del 25 de maig de 2017 la modificació del Reglament del Pla d'Incentius a Llarg Termini i va actualitzar el ROTE i la Ràtio d'Eficiència als nous objectius proposats.

Alguns dels beneficiaris d'aquest pla d'incentius a llarg termini formen part del Col·lectiu Identificat de CaixaBank.

Durada i liquidació del Pla

El període de mesurament del Pla va començar l'1 de gener del 2015 i va acabar el 31 de desembre del 2018 (d'ara endavant, «Període de Mesurament»).

No obstant això, el Pla es va iniciar formalment amb motiu de la seva aprovació per part de la Junta General d'Accionistes (d'ara endavant, la «Data d'Inici»), celebrada el dia 23 d'abril de 2015.

El Pla va finalitzar el 31 de desembre de 2018 (d'ara endavant, «Data de Finalització»), sens perjudici de la liquidació efectiva del Pla, que es produirà amb anterioritat al mes de juny de 2019.

Instrument

El Pla s'implementa a través de la concessió, a títol gratuït, d'un determinat nombre d'unitats a cada beneficiari, que serviran com a base per determinar, en funció del grau de compliment de determinats objectius, el nombre d'accions de CaixaBank que cal lliurar, si escau, a cada beneficiari del Pla.

Fins al moment que es dugui a terme el lliurament de les accions de l'Entitat, aquest Pla no atribueix als beneficiaris la condició d'accionista de l'Entitat. Per tant, les unitats no suposen en cap cas la concessió de drets econòmics ni polítics sobre accions de l'Entitat ni de qualsevol altre dret vinculat a la condició d'accionista.

Determinació del nombre d'unitats que cal assignar a cada beneficiari

Per determinar les Unitats a assignar a cada Beneficiari, s'ha tingut en compte (i) un import *target* de referència, que s'ha determinat a partir de la funció professional del Beneficiari, i (ii) el preu mitjà aritmètic arrodonit al tercer decimal dels preus de tancament de l'acció de CaixaBank en les sessions borsàries corresponents al mes de febrer de 2015. Les Unitats a assignar a cada Beneficiari s'han determinat d'acord amb la fórmula següent:

$$NU = IT / PMA$$

En què:

NU = Nombre d'unitats a assignar a cada beneficiari, arrodonit per defecte a l'enter superior més pròxim.

IT = Import *target* de referència del Beneficiari en funció de la seva categoria professional.

PMA = Preu mitjà aritmètic arrodonit al tercer decimal dels preus de tancament de l'acció de CaixaBank en les sessions borsàries corresponents al mes de febrer de 2015.

Determinació del nombre d'accions a lliurar amb motiu de la liquidació del Pla

El nombre total d'accions que es lliuraran a cada Beneficiari en la Data de Liquidació es determina d'acord amb la fórmula següent:

$$NA = NU \times GCI$$

En què:

NA = Nombre d'accions de l'Entitat que s'han de lliurar a cada beneficiari en la data de Liquidació del Pla, arrodonides per defecte a l'enter superior més pròxim.

NU = Nombre d'unitats assignades al beneficiari.

GCI = Grau de consecució de l'incentiu, en funció del grau de compliment dels objectius als quals es vincula el pla.

Nombre màxim d'accions a lliurar

La Junta General d'Accionistes va aprovar que el nombre màxim d'accions que s'han de lliurar com a conseqüència del pla al conjunt de Beneficiaris sigui de 3.943.275 accions.

Aquest nombre màxim conté el possible nombre d'accions a lliurar, en cas d'aplicació dels coeficients màxims relatius a la consecució dels objectius previstos.

Mètriques

El grau de consecució de l'incentiu depèn del grau de compliment dels objectius a què s'ha vinculat el pla.

El nombre concret d'accions de CaixaBank a lliurar a cada Beneficiari en la Data de Liquidació, si es donen les condicions establertes per fer-ho, s'estableix en funció (i) de l'evolució del «*Total Shareholder Return*» de l'Entitat (d'ara endavant, «TSR»), per comparació amb el mateix indicador per a 19 bancs de referència més (20 bancs en total, incloent-hi CaixaBank), (ii) de l'evolució del «*Return on Tangible Equity*» (d'ara endavant,

«ROTE») i (iii) de l'evolució de la Ràtio d'Eficiència (d'ara endavant, «RE»), totes elles mètriques de l'Entitat.

a) TSR:

Diferència (expressada com a relació percentual) entre el valor final d'una inversió en accions ordinàries i el valor inicial d'aquesta mateixa inversió, tenint en compte que per al càlcul d'aquest valor final s'han considerat els dividends o altres conceptes similars (com per exemple *script dividends*) percebuts per l'accionista per aquesta inversió durant el període de temps corresponent.

S'estableix un coeficient d'entre 0 i 1,5, en funció de la posició que CaixaBank ocupi en el rànquing d'una mostra de vint bancs comparables seleccionats:

- Si la posició de CaixaBank en el rànquing del TSR està entre la 1a i la 3a posició, el coeficient TSR = 1,5
- Si la posició de CaixaBank en el rànquing del TSR està entre la 4a i la 6a posició, el coeficient TSR = 1,2
- Si la posició de CaixaBank en el rànquing del TSR està entre la 7a i la 9a posició, el coeficient TSR = 1
- Si la posició de CaixaBank en el rànquing del TSR està entre la 10a i 12a posició, el coeficient TSR = 0,5
- Si la posició de CaixaBank en el rànquing del TSR està entre la 13a i la 20a posició, el coeficient TSR = 0.

Els bancs de referència que s'han tingut en compte, en relació amb el TSR, a l'efecte d'aquest Pla (d'ara endavant, «Grup de Comparació») són Santander, BNP, BBVA, ING Groep NV-CVA, Intesa Sanpaolo, Deutsche Bank AG-Registered, Unicredit SPA, Credit Agricole SA, Société Générale SA, KBC Groep NV, Natixis, Commerzbank AG, Bank of Ireland, Banco Sabadell SA, Erste Group Bank AG, Banco Popular Español, Mediobanca SPA, Bankinter SA i Bankia SA.

Per tal d'evitar moviments atípics en l'indicador, s'han tingut en compte com a valors de referència, tant en la data immediatament anterior a l'inici del Període de Mesurament (31 de

desembre de 2014) com en la data de finalització del Període de Mesurament (31 de desembre de 2018), el preu mitjà aritmètic arrodonit al tercer decimal dels preus de tancament de les accions de 31 sessions borsàries. Aquestes 31 sessions recullen, a més de la sessió del dia 31 de desembre, les 15 sessions anteriors i les 15 posteriors a la data en qüestió.

La posició final de CaixaBank en el rànquing del TSR és la 11a posició, per la qual cosa el coeficient TSR és del 0,5.

b) ROTE:

Taxa de retorn del capital tangible durant el període de mesurament. Aquesta fórmula no inclou els béns intangibles o el fons de comerç com a part del capital de la Societat.

Per a l'indicador del ROTE s'estableix un coeficient entre 0 i 1,2 en funció de les escales següents:

De l'1 de gener de 2015 al 31 de desembre de 2016:

- Si el ROTE és ≥ 14 : Coeficient ROTE = 1,2
- Si el ROTE és = 12: Coeficient ROTE = 1
- Si el ROTE és = 10: Coeficient ROTE = 0,8
- Si el ROTE és < 10: Coeficient ROTE = 0.

De l'1 de gener de 2017 al 31 de desembre de 2018:

- Si el ROTE és ≥ 9 : Coeficient ROTE = 1,2
- Si el ROTE és = 8: Coeficient ROTE = 1
- Si el ROTE és = 7: Coeficient ROTE = 0,8
- Si el ROTE és < 7: Coeficient ROTE = 0

El grau de consecució de l'incentiu derivat de l'objectiu ROTE s'ha calculat, seguint les taules anteriors, per interpolació lineal.

Per a l'indicador del ROTE, s'ha calculat la mitjana d'aquesta mètrica entre el tancament de 31 de desembre de 2017 i el tancament a 31 de desembre de 2018, i ha resultat un valor de 8,9%.

El grau de consecució de l'objectiu ROTE és 0 per al primer període i 118% per al segon, que resulta en un total del 58,84%.

c) RE:

Percentatge dels ingressos que consumeixen les despeses. Es calcula com la relació percentual entre els ingressos i les despeses d'explotació ordinàries.

Per a l'indicador RE s'estableix un coeficient d'entre 0 i 1,2 en funció de les escales següents:

De l'1 de gener de 2015 al 31 de desembre de 2016:

- Si el RE \leq 43: Coeficient RE = 1,2
- Si el RE = 45: Coeficient RE = 1
- Si el RE = 47: Coeficient RE = 0,8
- Si el RE > 47: Coeficient RE = 0

De l'1 de gener de 2017 al 31 de desembre de 2018:

- Si el RE \leq 53: Coeficient RE = 1,2
- Si el RE = 55: Coeficient RE = 1
- Si el RE = 57: Coeficient RE = 0,8
- Si el RE > 57: Coeficient RE = 0

El grau de consecució de l'incentiu derivat de l'objectiu RE s'ha calculat, seguint les taules anteriors, per interpolació lineal.

Per a l'indicador RE, s'ha utilitzat el valor de l'indicador a 31 de desembre de 2018, que ha estat del 52,9%.

El grau de consecució de l'objectiu RE és 0 per al primer període i 120% per al segon, que resulta un total del 60%.

El Grau de Consecució de l'Incentiu es determina en funció de la fórmula següent, amb les ponderacions que hi estan incloses:

$$\text{GCI} = \text{CTSR} \times 34\% + \text{CROTE} \times 33\% + \text{CRE} \times 33\% = 0,5 \times 34\% + 0,5884 \times 33\% + 0,6 \times 33\% = 56,22\%$$

En què:

GCI = Grau de Consecució de l'Incentiu expressat com a percentatge.

CTSR = Coeficient assolit en relació amb l'objectiu del TSR, segons l'escala establerta per a l'objectiu TSR.

CROTE = Coeficient assolit en relació amb l'objectiu del ROTE, segons l'escala establerta per a l'objectiu del ROTE.

CRE = Coeficient assolit en relació amb l'objectiu de RE, segons l'escala establerta per a l'objectiu del RE.

La mètrica TSR ha estat calculada a la finalització del Pla per un expert independent de prestigi reconegut, a sol·licitud de l'Entitat. Les mètriques ROTE i RE les ha determinat l'Entitat mateixa i estan sotmeses a l'auditoria corresponent dels estats financers de l'Entitat.

Requisits per a l'obtenció de les accions:

Els requisits perquè el Beneficiari pugui rebre les accions que es derivin del Pla són els següents:

- S'han de complir els objectius a què es vincula el Pla en els termes i les condicions descrits que es desenvolupen en el Reglament del Pla.
- El Beneficiari s'ha de quedar a la Societat fins a la data de finalització del pla, excepte en circumstàncies especials com ara la defunció, la incapacitat permanent, jubilació i altres circumstàncies establertes en el Reglament i que hauran de ser aprovades pel Consell d'Administració de la Societat. En cas de baixa voluntària o acomiadament procedent, el beneficiari perdrà, per tant, el dret a percebre les accions a l'empara d'aquest pla.

Les accions es lliuraran en tot cas en la data establerta amb caràcter general per als beneficiaris del pla i d'acord amb els requeriments i procediment establerts amb caràcter general per als beneficiaris del pla.

En tot cas, el pla es liquidarà i les accions es lliuraran únicament si és sostenible d'acord amb la situació de CaixaBank i si es justifica en funció dels resultats de la Societat.

Les accions que, si escau, resultin de la liquidació d'aquest Pla no es lliuraran en cap cas als

Beneficiaris, els quals perdran qualsevol dret a rebre-les en cas que l'any corresponent a la data de finalització del pla CaixaBank presenti resultats negatius, no reparteixi dividendes o no superi les proves de resistència bancària exigides per l'Autoritat Bancària Europea, l'any corresponent a la data de finalització o data de liquidació del pla.

Supòsits de liquidació anticipada o modificació del Pla:

El Pla podrà preveure supòsits de liquidació anticipada o de modificació en els supòsits de presa o canvi de control en la Societat o en supòsits que afectin significativament el pla, segons ho determini el Consell d'Administració.

Pla d'Incentius anuals condicionats vinculats al Pla Estratègic 2019-2021

Per tal de donar continuïtat a la retribució variable a llarg termini, una vegada finalitzat l'ILT 2015-2018, es presenta en la Junta General d'Accionistes de 5 d'abril de 2019 la implantació d'un Pla d'Incentius anuals condicionats vinculats al Pla Estratègic 2019-2021, que permetrà percebre, transcorregut un cert període de temps, un determinat nombre d'accions ordinàries de CaixaBank, sempre que es compleixin els objectius estratègics de la Societat i es compleixin els requisits que es descriuen aquí.

El Pla consistirà en l'assignació, a títol gratuït, els anys 2019, 2020 i 2021, d'un nombre d'unitats a cada beneficiari (les «Unitats»), que serviran com a base per fixar el nombre d'accions de CaixaBank que es lliuraran, si escau, a cada beneficiari del Pla.

L'assignació d'Unitats, per si mateixa, no atribueix als beneficiaris la condició d'accionistes de la Societat, atès que les Unitats no comporten l'atribució de drets econòmics, polítics ni de cap altra mena vinculats a la condició d'accionista. En virtut d'aquest Pla, la condició d'accionista s'adquirirà, si escau, amb el lliurament d'accions de la Societat.

Els drets que confereix l'assignació d'Unitats seran intransmissibles, a excepció dels supòsits especials que es prevegin, si escau, en el Reglament del Pla.

Durada, períodes de mesurament d'objectius i dates de liquidació del Pla:

El Pla consta de tres cicles, de tres anys de durada cadascun, amb tres assignacions d'Unitats, cadascuna de les quals tindrà lloc els anys 2019, 2020 i 2021.

El primer cicle comprèn el període de l'1 de gener del 2019 al 31 de desembre del 2021, el segon cicle comprèn el període de l'1 de gener del 2020 al 31 de desembre del 2022 i el tercer cicle comprèn el període de l'1 de gener del 2021 al 31 de desembre del 2023.

Cada cicle tindrà dos períodes de mesurament d'objectius. El primer període de mesurament («Primer Període de Mesurament») es correspondrà amb el primer any de cadascun dels cicles del Pla, durant el qual s'hauran de complir determinats objectius lligats a les mètriques que es descriuen més endavant. El segon període de mesurament («Segon Període de Mesurament») es correspondrà amb els tres anys de durada de cadascun dels cicles del Pla, durant els quals s'hauran de complir igualment determinats objectius lligats a les mètriques descrites.

En funció del grau de compliment dels objectius del Primer Període de Mesurament, i d'acord amb les Unitats assignades a l'inici de cada cicle, es concedirà als Beneficiaris, el segon any de cada cicle («Data de Concessió»), un incentiu provisional («Incentiu Provisional») equivalent a un determinat nombre d'accions de la Societat («Concessió de l'Incentiu Provisional»). La Concessió de l'Incentiu Provisional no implica el lliurament en aquell moment d'accions de CaixaBank.

El nombre final d'accions que es lliurarà («Incentiu Final») es determinarà un cop hagi finalitzat cadascun dels cicles del Pla i estarà subjecte al fet que es compleixin els objectius corresponents al Segon Període de Mesurament de cadascun dels cicles del Pla («Determinació de l'Incentiu Final»). En cap cas el nombre d'accions que es lliurarà corresponent a l'Incentiu Final podrà superar el nombre d'accions de l'Incentiu Provisional en la Data de Concessió.

Les accions corresponents a l'Incentiu Final de cada cicle es lliuraran per terços el tercer, quart i cinquè aniversaris de la Data de Concessió per als membres del Consell d'Administració que tinguin funcions executives i per als membres del Comitè de Direcció (les «Dates de Liquidació» i, cadascuna d'aquestes, la «Data de Liquidació»). Per a la resta de Beneficiaris pertanyents al Col·lectiu Identificat, les accions es lliuraran en la

seva totalitat en una única Data de Liquidació, en el tercer aniversari de la Data de Concessió.

No obstant això, la data formal d'inici del Pla serà el 5 d'abril del 2019 (la "Data d'Inici"), excepte per a aquells Beneficiaris incorporats posteriorment al Pla, per als quals es podrà establir en la Carta d'Invitació una Data d'Inici diferent.

El Pla finalitzarà en l'última Data de Liquidació de les accions corresponents al tercer cicle del Pla, és a dir, el 2027 per als membres del Consell d'Administració que tinguin funcions executives i per als membres del Comitè de Direcció, i el 2025 per a la resta de Beneficiaris pertanyents al Col·lectiu Identificat (la "Data de Finalització").

Valor de les accions a prendre com a referència:

El valor de les accions que servirà de referència per a l'assignació de les Unitats a cadascun dels cicles del Pla, que serviran al seu torn de base per determinar el nombre d'accions que es lliurarà, es correspondrà amb el preu mitjà aritmètic arrodonit al tercer decimal dels preus de tancament de l'acció de CaixaBank de les sessions borsàries corresponents al mes de gener de cadascun dels anys d'inici de cada cicle del Pla (és a dir, gener del 2019, gener del 2020 i gener del 2021).

El valor de les accions corresponents a l'Incentiu Final que, si escau, es lliurin finalment a l'empara del Pla es correspondrà amb el preu de cotització de tancament de l'acció de CaixaBank en cadascuna de les Dates de Liquidació de cadascun dels cicles del Pla.

Determinació del nombre d'Unitats a assignar:

El nombre d'Unitats que s'assignarà a cada Beneficiari en cadascun dels cicles del Pla el determinarà el Consell d'Administració, a proposta de la Comissió de Retribucions d'acord amb la fórmula següent:

$$NU = IT / PMA$$

En què:

NU = Nombre d'Unitats a assignar a cada Beneficiari, arrodonit per defecte a l'enter superior més proper.

IT = Import «target» de referència del Beneficiari dependent de la seva posició.

PMA = Preu mitjà aritmètic arrodonit al tercer decimal dels preus de tancament de l'acció de CaixaBank de les sessions borsàries corresponents al mes de gener de cadascun dels anys d'inici dels cicles del Pla (és a dir, gener del 2019, gener del 2020 i gener del 2021).

Determinació del nombre d'accions corresponents a la concessió de l'Incentiu Provisional i del nombre d'accions corresponents a l'Incentiu Final

El nombre total d'accions corresponents a la Concessió de l'Incentiu Provisional en les Dates de Concessió es determinarà d'acord amb la fórmula següent:

$$NAC = NU \times GCI$$

En què:

NAC= Nombre d'accions de la Societat corresponents a la Concessió de l'Incentiu Provisional de cada Beneficiari, arrodonides per defecte a l'enter superior més pròxim.

NU = Nombre d'Unitats assignades al Beneficiari a l'inici de cada cicle del Pla.

GCI = Grau de Consecució de l'Incentiu Provisional, dependent del grau de compliment dels objectius lligats a les mètriques a què es vincula el Pla durant el primer any de vigència de cada cicle, que es determinarà d'acord amb allò que estableix l'apartat 8 següent.

El nombre total d'accions corresponent a l'Incentiu Final que es lliurarà a cada Beneficiari en les Dates de Liquidació es determinarà d'acord amb la fórmula següent:

$$NA = NAC \times Aj. \text{ Ex post}$$

En què:

NA = Nombre d'accions de la Societat corresponent a l'Incentiu Final que es lliurarà a cada Beneficiari, arrodonides per defecte a l'enter superior més pròxim.

Aj. *Ex post* = Ajust *ex post* sobre l'Incentiu Provisional de cada cicle, dependent del compliment dels objectius corresponents a cadascun dels cicles del Pla.

Mètriques del Pla:

El Grau de Consecució de l'Incentiu Provisional i, per tant, el nombre concret d'accions de

CaixaBank corresponent a la Concessió de l'Incentiu Provisional de cada Beneficiari en cadascuna de les Dates de Concessió de cada cicle del Pla, dependrà del grau de compliment d'una sèrie d'objectius durant el Primer Període de Mesurament de cadascun dels cicles del Pla, lligats a les mètriques següents de la Societat: (i) l'evolució de la Ràtio d'Eficiència Core («REC»), (ii) l'evolució del Return on Tangible Equity («ROTE») i (iii) l'evolució de l'Índex d'Experiència de Client («IEX»).

El Grau de Consecució de l'Incentiu Provisional es determinarà segons la fórmula següent, amb les ponderacions que inclou:

$$\text{GCI} = \text{CREC} \times 40\% + \text{CROTE} \times 40\% + \text{CIEX} \times 20\%$$

En què:

GCI = Grau de Consecució de l'Incentiu Provisional expressat com un percentatge arrodonit al primer decimal.

CREC = Coeficient assolit en relació amb l'objectiu REC, segons l'escala establerta per a l'objectiu REC en aquest apartat.

CROTE = Coeficient assolit en relació amb l'objectiu ROTE, segons l'escala establerta per a l'objectiu ROTE en aquest apartat.

CIEX = Coeficient assolit en relació amb l'objectiu IEX, segons l'escala establerta per a l'objectiu IEX.

Per a les tres mètriques, REC, ROTE i IEX, s'establirà un coeficient entre el 0% i el 120% segons l'escala de compliment dels objectius lligats a cadascuna d'aquestes mètriques. Els objectius assolits amb relació a les tres mètriques els determinarà la Societat mateixa.

Serà condició per a la Concessió de l'Incentiu Provisional en cadascun dels cicles del Pla que la mètrica ROTE superi, al final del Primer Període de Mesurament de cada cicle del Pla, un cert valor mínim, que el Consell d'Administració establirà per a cada cicle del Pla.

Les mètriques per calcular l'Ajust *ex post* seran: (i) el *Risk Appetite Framework* («RAF») de CaixaBank, (ii) el *Total Shareholder Return* («TSR») de les accions de la Societat i (iii) l'Índex Global de Reputació del Grup CaixaBank («IGR»).

L'Ajust *ex post* es calcularà depenent dels objectius que s'assoleixin amb relació a cadascuna d'aquestes mètriques al final de cada cicle del Pla, d'acord amb la fórmula que s'indica a continuació i amb les ponderacions que inclou:

$$\text{Aj. Ex post} = \text{CRAF} \times 60\% + \text{CTSR} \times 30\% + \text{CIGR} \times 10\%$$

En què:

Aj. *Ex post* = Ajust *ex post* que s'aplicarà a l'Incentiu Provisional concedit en cadascun dels cicles del Pla, expressat com un percentatge que, com a màxim, podrà ser del 100%.

CRAF = Coeficient assolit en relació amb l'objectiu RAF, segons l'escala establerta per a l'objectiu RAF en aquest apartat.

CTSR = Coeficient assolit en relació amb l'objectiu TSR, segons l'escala establerta per a l'objectiu TSR en aquest apartat.

CIGR = Coeficient assolit en relació amb l'objectiu IGR, segons l'escala establerta per a l'objectiu IGR en aquest apartat.

Per al càlcul de la consecució de l'objectiu lligat a la mètrica RAF s'utilitza un nivell agregat del quadre de comandament del Marc d'Apetit al Risc de l'Entitat. Aquest quadre de comandament està compost per mètriques quantitatives, que mesuren els diferents tipus de risc, i el Consell d'Administració estableix unes zones d'apetit (verd), tolerància (ambre) o incompliment (vermell) i determina l'escala de consecució, que estableix uns percentatges de penalització o bonificació en funció de la variació de cada mètrica entre la situació de partida del RAF al principi del període i al final.

Pel que fa a l'evolució del TSR de la Societat en cadascun dels cicles del Pla, aquesta es calcularà per comparació amb el mateix indicador per a dinou (19) bancs de referència computables més (vint (20) bancs en total incloent-hi CaixaBank). S'establirà un coeficient entre 0 i 1 depenent de la posició que CaixaBank ocupi en el rànquing dels vint (20) bancs comparables. Per sota de la mitjana del grup de comparació, el coeficient serà 0.

Per a la determinació del TSR, i per tal d'evitar moviments atípics en l'indicador, es tindran en compte com a valors de referència, tant en la data d'inici com en la data de finalització del Segon

Període de Mesurament de cada cicle, el preu mitjà aritmètic arrodonit al tercer decimal dels preus de tancament de les accions durant 31 dies naturals. Aquests 31 dies recolliran, a més del dia 31 de desembre, els 15 dies anteriors i els 15 dies posteriors a la data en qüestió.

La mètrica TSR la calcularà al final de cada cicle del Pla un expert independent de prestigi reconegut, a sol·licitud de la Societat.

La consecució de l'IGR com a Ajust *ex post* es calcularà partint de la variació d'aquesta mètrica en cadascun dels cicles del Pla. Per al primer cicle del Pla, es mesurarà l'evolució entre el valor calculat al tancament del 31 de desembre del 2018 i del 31 de desembre del 2021; per al segon cicle, es calcularà d'acord amb l'evolució entre el 31 de desembre del 2019 i el 31 de desembre del 2022, i per al tercer cicle, es mesurarà segons l'evolució entre el 31 de desembre del 2020 i el 31 de desembre del 2023. Si la variació és negativa, és a dir, si l'indicador de reputació baixa, el grau de consecució serà de 0%. En cas contrari, serà del 100%. L'indicador IGR inclou indicadors relacionats amb el risc reputacional de CaixaBank, que mesura, entre d'altres, aspectes socials, mediambientals i de canvi climàtic, per la qual cosa qualsevol impacte negatiu relacionat amb algun d'aquests temes suposaria un ajustament en el nombre total d'accions de l'Incentiu Final.

L'Ajust *ex post* podrà fer que el nombre d'accions finals que es lliuraran sigui inferior, però mai superior, al nombre d'accions corresponents a l'Incentiu Provisional en cadascuna de les Dates de Concessió.

A més a tot l'anterior, si en la data de finalització de cadascun dels cicles del Pla el TSR de CaixaBank es troba entre la posició setze (16) i vint (20) (totes dues incloses) del rànquing dels vint (20) bancs comparables a la Societat, l'Incentiu Final que, si escau, hagi resultat de l'aplicació dels Ajustos *ex post* esmentats en aquest apartat 8 es reduirà en un 50%.

Excepcionalment, i únicament per determinar les accions corresponents a la Concessió de l'Incentiu Provisional en la Data de Concessió del tercer cicle del Pla, s'inclourà un coeficient multiplicador addicional, que podrà arribar fins a 1,6, s'aplicarà sobre el G.C.I. i dependrà de l'evolució de l'indicador TSR de CaixaBank per comparació amb el mateix indicador per als vint (20) bancs comparables durant el primer cicle del

Pla. No obstant això, si en el rànquing dels vint (20) bancs comparables esmentats CaixaBank ocupa, al final del primer cicle del Pla, una posició per sota de la mitjana, no serà aplicable cap coeficient multiplicador addicional sobre el G.C.I.

Requisits per a l'obtenció de les accions:

Els requisits perquè el Beneficiari pugui rebre les accions que es deriven de cadascun dels cicles del Pla són els següents:

- S'han de complir els objectius als quals es vincula el Pla en els termes i condicions descrits en aquest acord i que es desenvolupen en el Reglament del Pla.
- El Beneficiari ha de romandre en el Grup fins a cadascuna de les Dates de Liquidació corresponents de cadascun dels cicles del Pla, excepte en circumstàncies especials, com ara defunció, incapacitat permanent, jubilació i altres circumstàncies establertes en el Reglament del Pla. En cas de baixa voluntària o acomiadament procedent, el Beneficiari perdrà el dret a percebre les accions previstes a l'empara d'aquest Pla, sens perjudici del que preveu el Reglament del Pla. Les accions es lliuraran, en qualsevol cas, en les dates establertes amb caràcter general per als Beneficiaris del Pla i d'acord amb els requeriments i procediments establerts amb caràcter general per als Beneficiaris del Pla.

En qualsevol cas, les accions es lliuraran únicament si resulta sostenible d'acord amb la situació de CaixaBank i si es justifica depenent dels resultats de la Societat. Les accions que s'hagin de lliurar, si escau, en cadascuna de les Dates de Liquidació no es lliuraran als Beneficiaris, i aquests perdran tots els drets a rebre-les, en cas que al tancament del Pla Estratègic 2019-2021, és a dir, al tancament de l'exercici 2021, CaixaBank presenti resultats negatius, no reparteixi dividendes o no superi les proves de resistència bancària exigides per l'Autoritat Bancària Europea.

Supòsits de reducció i recuperació de la remuneració variable (ajust *ex post* del bonus anual i l'ILP)

Supòsits de reducció:

De manera consistent amb la LOSS, les persones incloses en el Col·lectiu Identificat veuran reduït, totalment o parcialment, el dret a percebre els

imports de remuneració variable, inclosos els pendents de pagament, ja sigui en efectiu o mitjançant el lliurament d'accions, en qualsevol de les situacions següents:

- Les errades significatives en la gestió del risc comeses per CaixaBank, o per una unitat de negoci o de control de risc, incloent-hi l'existència d'excepcions en l'informe d'auditoria de l'auditor extern o circumstàncies que minorin els paràmetres financers que hagin de servir de base per al càlcul de la remuneració variable.
- L'increment experimentat per CaixaBank o per una de les seves unitats de negoci de les seves necessitats de capital, no previstes en el moment de generació de les exposicions.
- Les sancions regulatòries o condemnes judicials per fets que puguin ser imputables a la unitat o al professional responsable d'aquells.
- L'incompliment de normatives o codis de conducta interns de l'entitat, incloent-hi especialment:
 - Incompliments normatius que els siguin imputables i que tinguin la qualificació d'infracció greu o molt greu.
 - Incompliment de normatives internes que tinguin la qualificació de greu o molt greu.
 - Incompliment de les exigències d'idoneïtat i correcció que li siguin exigibles.
 - Incompliments normatius que els siguin imputables i que, tant si comporten pèrdues com si no en comporten, puguin posar en risc la solvència d'una línia de negoci i, en general, participació o responsabilitat en conductes que hagin generat pèrdues importants.
- Les conductes irregulars, ja siguin individuals o col·lectives, tenint especialment en compte els efectes negatius derivats de la comercialització de productes inadequats i les responsabilitats de les persones o òrgans que van prendre aquestes decisions.
- Acomiadament disciplinari procedent o, en cas de contractes de naturalesa mercantil, per una

causa justa a instàncies de l'Entitat (en aquest supòsit la reducció serà total).

- Quan el seu pagament o consolidació no siguin sostenibles d'acord amb la situació financera de CaixaBank en el seu conjunt, o no es justifiqui sobre la base dels resultats de CaixaBank en el seu conjunt, de la unitat de negoci i de la persona de què es tracti.
- Altres d'addicionals que puguin estar expressament previstes en els contractes corresponents.
- Altres que estiguin establertes per la legislació que hi sigui aplicable o per les autoritats regulatòries en exercici de les seves potestats de desplegament normatiu, executives o d'interpretació de les normes.

Supòsits de recuperació:

En els casos en què les causes que donen lloc a les situacions anteriorment descrites s'hagin generat en un moment anterior al pagament ja efectuat de qualsevol import de la remuneració variable, de manera que si s'hagués considerat aquesta situació aquest pagament no s'hauria efectuat en tot o en part, el professional afectat haurà de reintegrar a la corresponent entitat del Grup CaixaBank la part de la remuneració variable indegudament percebuda. Aquest reintegrament s'efectuarà en metàl·lic o en accions, segons correspongui.

En particular, es consideraran especialment greus els supòsits en què el professional concernit hagi contribuït significativament a l'obtenció de resultats financers deficients o negatius, així com en casos de frau o d'una altra conducta dolosa o de negligència greu que provoqui pèrdues significatives.

Previsió social

Aportacions obligatòries en base variable

En compliment del que disposa la Circular 2/2016, per als membres del Comitè de Direcció de CaixaBank, un 15% de les aportacions pactades a plans de previsió social complementària tenen la consideració d'import *target* (el 85% restant té la consideració de component fix de la remuneració).

Aquest import es determina seguint els mateixos principis i procediments que els establerts per a la

remuneració variable en forma de bonus, atenent únicament els paràmetres individuals, i serà objecte d'aportació a una Pòlissa de Beneficis Discrecionals de Pensió.

L'aportació tindrà la consideració de remuneració variable diferida a tots els efectes previstos en la Circular 2/2016 i, en conseqüència, la Pòlissa de Beneficis Discrecionals de Pensió inclourà les clàusules necessàries perquè quedi explícitament subjecta als supòsits de reducció previstos per a la remuneració variable en forma de bonus. Així mateix, formarà part de la suma total de retribucions variables als efectes de límits o altres que es puguin establir.

Si un professional abandona l'entitat com a conseqüència de la seva jubilació o prèviament per qualsevol altra causa, els beneficis discrecionals per pensió estaran sotmesos a un període de retenció de cinc anys, a comptar de la data en què el professional deixi de prestar serveis en l'entitat per qualsevol causa.

CaixaBank aplicarà durant el període de retenció els mateixos requisits de clàusules de reducció i de recuperació de la remuneració ja satisfeta descrits anteriorment.

Pagaments per finalització anticipada

Quantia i límits de les indemnitzacions per acomiadament

Amb caràcter general i llevat que de la legislació aplicable en resulti un import imperatiu superior, la quantia de les indemnitzacions per acomiadament o cessament dels professionals amb relació laboral d'Alta Direcció del Col·lectiu Identificat no ha de superar una vegada l'import anual de tots els components fixos de la remuneració, sens perjudici de la compensació per no-competència postcontractual que pugui establir-se.

Per als professionals amb relació laboral comuna la quantia de les indemnitzacions per acomiadament o cessament que calgui computar als efectes de la ràtio màxima de remuneració variable no ha de superar els límits legalment establerts.

Pactes de no-competència postcontractual

Excepcionalment es poden establir en els contractes dels membres del Col·lectiu Identificat del Grup CaixaBank pactes de no-competència

postcontractual que consistiran en un import que, amb caràcter general, no podrà excedir la suma dels components fixos de la remuneració que el professional hagi percebut en cas d'haver continuat a l'entitat.

L'import de la compensació serà dividit en quotes periòdiques futures i iguals, pagadores durant tot el període de durada del pacte de no-competència.

L'incompliment del pacte de no-competència postcontractual ha de generar el dret de l'entitat a obtenir del professional una indemnització per un import proporcionat al de la contraprestació satisfeta.

Ajornament i pagament

L'abonament de l'import dels pagaments per rescissió anticipada que hagi de ser considerat remuneració variable serà objecte d'ajornament i pagament en la forma descrita per a la remuneració variable en forma de bonus.

Supòsits de reducció i de recuperació

Els pagaments per resolució anticipada s'han de basar en els resultats obtinguts en el transcurs del temps i no recompensar mals resultats o conductes indegudes. L'import dels pagaments per terminació que, d'acord amb la normativa aplicable, hagi de ser considerat remuneració variable quedarà subjecte als mateixos supòsits de reducció i recuperació que s'han establert per a la retribució variable.

Pagaments per desvinculació emparada en pla col·lectiu

Els membres del Col·lectiu Identificat amb relació laboral poden acollir-se a qualssevol plans de desvinculació emparats en un pla col·lectiu, independentment de la naturalesa jurídica de l'extinció i sempre que siguin aplicables amb caràcter general a tots els empleats de CaixaBank que compleixin els requisits que s'hi estableixen; aquest acolliment se sotmetrà a les regles següents:

- En el cas dels membres del Col·lectiu Identificat que siguin membres del Comitè de Direcció de l'Entitat o que tinguin dependència directa del Consell d'Administració o d'algun dels seus membres, les condicions concretes de desvinculació hauran de ser objecte de ratificació per part del Consell d'Administració,

amb l'informe previ de la CR, que a més podrà establir les mesures necessàries per a una transició ordenada en les seves funcions.

- Els beneficis aplicables sota el pla de desvinculacions tindran la consideració de remuneració variable, subjecta amb caràcter general als requisits en matèria de remuneració variable en forma de bonus establerts en la Política de Remuneració; no obstant això, aquests beneficis no computaran a l'efecte del càlcul de la ràtio màxima entre remuneració fixa i variable, ni quedaran subjectes a ajornament i pagament en instruments en la mesura en què el valor actual dels beneficis a percebre sota el pla de desvinculacions no excedeixi la suma de:
 - L'import de la indemnització mínima legal i obligatòria establerta per la llei laboral que l'empleat hauria percebut en cas de ser acomiadat de forma improcedent en la data de desvinculació; més
 - L'import de la compensació per compromisos de no-competència que l'empleat hagi percebut després de l'extinció del contracte, en les condicions establertes a l'apartat 154.b) de les Directrius EBA.
- L'import dels beneficis del pla col·lectiu que excedeixi la suma a què es refereix l'apartat precedent serà objecte d'ajornament i pagament en instruments, de forma compatible entre les característiques dels beneficis de l'esquema d'ajornament i les regles establertes en la Política de Remuneració.

- A l'efecte del que estableixen les Directrius EBA, els paràmetres de càlcul dels beneficis aplicables en els plans de desvinculació corresponents tindran la consideració de fórmula genèrica definida prèviament en la política de remuneració de CaixaBank.
- En qualsevol cas, l'execució de les regles precedents queda subjecta a la interpretació de les normes i directrius aplicables per part les autoritats competents, per la qual cosa podrien ser objecte d'adaptació en el que sigui necessari per atènyer-s'hi.

11.4. Informació quantitativa de la remuneració del Col·lectiu Identificat

Durant l'exercici 2018 les retribucions satisfetes al col·lectiu identificat sobre el qual s'apliquen les disposicions normatives vigents en matèria de remuneracions, en funció dels diversos àmbits d'activitat de l'Entitat, es detallen a continuació.

Per a l'any 2018, s'han inclòs en la informació reportada en la retribució fixa 2018 d'aquest Informe tots els components fixos de la retribució que percep cada membre del Col·lectiu Identificat. Per tant, en aquest concepte s'inclou tant la remuneració fixa dinerària com la percebuda en espècie (aportacions a sistemes de previsió social, assegurances d'assistència sanitària, etc.).

Les taules següents incorporen les dades retributives acumulades de Grup CaixaBank, MicroBank i BPI.

Taula 11.1. Retribucions satisfetes al col·lectiu identificat (I)

Imports en milers d'euros

Àmbits d'activitat	Descripció del tipus de negoci	Nº de beneficiaris	Retribució Fixa 2018	Retribució variable 2018	Total 2018
Consellers no executius ⁽¹⁾	Membres del Consell d'Administració en la seva funció supervisora	32	6.672	14	6.686
Consellers executius ⁽²⁾	Membres del Consell d'Administració en la funció de direcció	10	7.673	2.089	9.762
Banca d'inversió	Mercat de capitals i Tresoreria, Markets, ALM i Corporate and Institucional Banking	37	6.783	5.646	12.429
Banca Comercial	Banca de Particulars, Banca Privada i Personal, Banca d'Empreses, i Banca Transaccional	43	9.531	4.436	13.967
Gestió d'actius	Gestió d'Actius	3	522	301	823
Funcions Corporatives	Membres del Comitè de Direcció i àrees de Serveis Centrals	80	21.138	7.318	28.456
Funcions independents de control	Àrees de control independents	44	7.415	1.828	9.243
Resta		-			-

(1) La retribucions variable prevista en Consellers No Executius va ser esmentada en el desenvolupament de Funcions executives anteriors.

(2) La retribucions variable dels consellers executius de BPI correspon a la retribucions variable meritada el 2017.

Taula 11.2. Retribucions satisfetes al col·lectiu

Imports en milions d'euros

Remuneracions Col·lectiu Identificat 2018	Consellers no Executius ⁽¹⁾	Consellers Executius	Banca d'Inversió	Banca Comercial	Gestió d'Actius	Funcions corporatives	Funcions independents de control	Resta	Total Col·lectiu Identificat
Nº de beneficiaris	32	10	37	43	3	80	44	-	249
dels quals Alts Directius	32	10				10			52
dels quals en Funcions de Control						2	30		32
Retribució fixa 2018	6.672	7.672	6.783	9.532	522	21.138	7.415	-	59.734
Retribució variable 2018 (bonus anual)	-	2.036	5.646	4.437	302	7.158	1.828	-	21.407
En metàl·lic		1.018	2.903	2.405	176	4.092	1.381		11.975
En accions o instruments relacionats		1.018	2.743	2.032	126	3.066	447		9.432
En altres instruments		-	-	-	-	-	-		-
Retribució variable diferida i pendent de pagament ⁽²⁾	528	2.796	4.030	2.879	374	4.881	744	-	16.232
Atribuïda	-	-	-	-	-	-	-	-	-
No atribuïda	528	2.796	4.030	2.879	374	4.881	744	-	16.232
En metàl·lic	489	1.992	2.109	1.485	314	2.491	372	-	9.252
En accions o instruments relacionats	39	804	1.921	1.394	60	2.390	372	-	6.980
En altres instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Retribucions diferides pagades en l'exercici 2018 ⁽³⁾	388	1.024	1.221	852	-	1.486	290	-	5.261
En metàl·lic	357	878	654	454		782	152		3.277
En accions o instruments relacionats	31	146	567	398		704	138		1.984
En altres instruments	-	-	-	-		-	-		-
Import ajust explícit exposat per acompliment aplicat en l'any per a les	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nombre de destinataris d'indemnitzacions per acomiadament	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indemnitzacions per acomiadament									-
Període mitjà de permanència									-
Import màxim d'aquest tipus de pagaments abonats a una sola persona									-
Nombre de beneficiaris de l'ILP 2015-2018	2	3	1	9	-	33	9	-	57
Bonus target objectiu prorratejat anualment	125	350	25	325		1.463	225		2.513
RV pendent de pagament ILP 2015-2018 (No atribuïda i en accions) ⁽⁴⁾	298	787	14	668		2.839	448		5.054
Nombre de beneficiaris d'aportacions a beneficis discrecionals de pensió	1	7	-	-	-	10	-	-	18
Import total de les aportacions a beneficis discrecionals de pensió en l'exercici	14	112	-	-	-	161	-	-	287

(1) La retribució variable prevista en Consellers No Executius va ser meritada en el desenvolupament de funcions executives anteriors.

(2) S'inclou la retribució variable diferida d'exercicis anteriors pendent de pagament a 2018: 2.31 (1terç bonus 2016, 2/3 bonus 2017 i la part diferida del bonus 2018)

(3) S'inclou la retribució variable diferida d'exercicis anteriors i pagada en febrer 2019 (1terç bonus 2015, 1terç bonus 2016 i 1terç o 1cinquè, segons correspongui, bonus 2017)

(4) S'inclou la retribució variable resultat de la seva participació en l'ILP meritat en el període de 2015 a 2018, a abonar previsiblement al maig 2019, i diferida a 3 o 5 anys seguint el mateix esquema que per al bonus anual.

Taula 11.3. Retribucions satisfetes al col·lectiu identificat (III)

Imports en milions d'euros

Remuneració variable 2018 del Col·lectiu Identificat	Consellers No Executius	Consellers Executius	Banca d'Inversió	Banca Comercial	Gestió d'Actius	Funcions corporatives	Funcions independents de control	Resta	Total Col·lectiu identificat
Nº de persones incluídas	32	10	37	43	3	80	44	-	249
Retribució variable 2018 (bonus anual)	-	2.034	5.645	4.436	300	7.158	1.828	-	21.401
Bonus 2018 percebut en 2019	-	814	3.451	2.653	200	4.332	1.425	-	12.875
En metàl·lic	-	407	1.805	1.519	125	2.679	1.179	-	7.714
En accions o instruments relacionats	-	407	1.646	1.134	75	1.653	246	-	5.161
En altres instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bonus 2018 diferit i no atribuït	-	1.220	2.194	1.784	100	2.826	403	-	8.527
En metàl·lic	-	610	1.097	884	50	1.413	202	-	4.256
En accions o instruments relacionats	-	610	1.097	900	50	1.413	201	-	4.271
En altres instruments	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Taula 11.4. Retribucions satisfetes al col·lectiu identificat (IV)

Nombre de persones que perceben remuneració superior a 1 milió EUR	Nombre de beneficiaris
d'1 milió d'euros a 1,5 milions d'euros	6
d'1,5 milions d'euros a 2 milions d'euros	2
de 2 milions d'euros a 2,5 milions d'euros	0
de 2,5 milions d'euros a 3 milions d'euros	1
de 3 milions d'euros a 3,5 milions d'euros	0
de 3,5 milions d'euros a 4 milions d'euros	1

Pel que fa a l'exercici 2018:

- No hi ha hagut pagaments per noves contractacions dins el Col·lectiu Identificat.
- No s'ha produït cap ajust derivat dels resultats d'acompliment de la Retribució diferida concedida en l'exercici 2018.

Annexos

Annex I. Informació sobre fons propis transitoris

Annex II. Principals característiques dels instruments de capital

Annex III. Informació sobre ràtio de palanquejament

Annex IV. Participacions subjectes a límits regulatoris a l'efecte de deducció

Annex V. Societats amb diferències entre el mètode de consolidació prudencial i comptable

Annex VI. Acrònims

Annex VII. Mapa d'articles del CRR

Annex VIII: Mapa Part Vuitena Reglament (UE) Núm. 575/2013

Annex I. Informació sobre fons propis transitoris

Imports en milions d'euros

	(A)	(B)	(C)
(A) Import a data de la informació; (B) CRR referència a article; (C) Imports subjectes al tractament anterior al CRR o import residual prescrit pel CRR			
Capital de nivell 1 ordinari: Instruments i reserves			
1	18.033	26 (1), 27, 28, 29	llista de la EBA 26 (3)
2	6.382	26 (1) (c)	
3	(1.943)	26 (1)	
3a	(86)		
5a	968	26 (2)	
6	23.355		
Capital de nivell 1 ordinari: ajustos reglamentaris			
7	(114)	34, 105	
8	(4.250)	36 (1) (b), 37, 472 (4)	
10	(1.581)	36 (1) (c), 38, 472 (5)	
12	(73)	36 (1) (d), 40, 159, 472 (6)	
13	(20)	32 (1)	
14	(31)	33 (b)	
16	(55)	36 (1) (f), 42, 472 (8)	
26	(14)		
26a	(14)	467 a 468	
28	(6.138)		
29	17.217		
Capital de nivell 1 addicional: Instruments			
30	2.235	51, 52	
32	2.235		
36	2.235		
Capital de nivell 1 addicional: ajustos reglamentaris			
37	(2)	52 (1) (b), 56 (a), 57, 475 (2)	
43	(2)		
44	2.233		
45	19.451		
Capital de nivell 2 (Tier2): instruments and provisions			
46	3.156	62, 63	
50	148		
51	3.304		
Capital de nivell 2: ajustos reglamentaris			
52	(9)	63 (b) (i), 66 (a), 67, 477 (2)	
57	(9)		
58	3.295		
59	22.746		

Imports en milions d'euros

(A) Import a data de la informació; (B) CRR referència a article; (C) Imports subjectes al tractament anterior al CRR o import residual prescrit pel CRR		(A)	(B)	(C)
59a	Actius ponderats en funció del risc respecte dels imports subjectes al tractament anterior al RRC i tractaments transitoris subjectes a eliminació gradual, d'acord amb el que disposa el Reglament (UE) no 575/2013 (és a dir, imports residuals que estableix l'RRC)	146.155		
	<i>Dels quals: ... elements no deduïts del capital de nivell 1 ordinari [Reglament (UE) no 575/2013, imports residuals] (elements que han de detallar línia per línia, per exemple, els actius per impostos diferits que depenen de rendiments futurs nets dels passius per impostos connexos, les tinences indirectes de capital de nivell 1 ordinari propi, etc.)</i>	3.714	472, 472 (5), 472 (8) (b), 472 (10) (b), 472 (11) (b)	
	<i>Dels quals: ... elements no deduïts d'elements de capital de nivell 1 addicional [Reglament (UE) no 575/2013, imports residuals] (elements que han de detallar línia per línia, per exemple, tinences recíproques d'instruments de capital de nivell 2, tinences directes d'inversions no significatives en el capital d'altres ens del sector financer, etc.)</i>	2.350	475, 475 (2) (b), 475 (2) (c), 475 (4) (b)	
60	Total actius ponderats en funció del risc	146.155		
Ràtios i coixins de capital				
61	Capital de nivell 1 ordinari (en percentatge de l'import de l'exposició al risc)	11,8%		92 (2) (a), 465
62	Capital de nivell 1 (en percentatge de l'import de l'exposició al risc)	13,3%		92 (2) (a), 465
63	Capital total (en percentatge de l'import de l'exposició al risc)	15,6%		92 (2) (c)
64	Requisits de coixí específic de l'entitat [requisit de capital de nivell 1 ordinari d'acord amb el que disposa l'article 92, apartat 1, lletra a), així com els requisits de coixí de conservació de capital i de coixí de capital anti cíclic, més el coixí per risc sistèmic, més el coixí per a les entitats d'importància sistèmica (coixí per a les ESM o les OES) expressat en percentatge de l'import de l'exposició al risc]	8,063%		DRC 128, 129, 130
65	<i>dels quals: requisit relatiu al coixí de conservació de capital</i>	1,880%		
66	<i>dels quals: requisit relatiu al coixí de capital anti cíclic</i>	0,0%		
67a	<i>dels quals: coixins per a les entitats d'importància sistèmica mundial (EISM) o per altres entitats d'importància sistèmica (OES)</i>	0,188%		
Imports per sota dels llindars de deducció (abans de la ponderació del risc)				
72	Tinences directes i indirectes de capital d'ens del sector financer quan l'entitat no mantingui una inversió significativa en aquests ens (import inferior al llindar del 10% i net de posicions curtes admissibles)	1.515	36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 475 (4), 66 (c), 70, 477 (4)	
73	Tinences directes i indirectes d'instruments de capital de nivell 1 ordinari d'ens del sector financer quan l'entitat mantingui una inversió significativa en aquests ens (import inferior al llindar del 10% i net de posicions curtes admissibles)	940	36 (1) (i), 45, 48, 470, 472 (11)	
75	Tinences Directes i indirectes de capital d'ens del sector financer Quan l'entitat no mantingui una inversió significativa en aquests ens (import inferior al llindar del 10% i net de posicions curtes admissibles)	1.485	36 (1) (c), 38, 48, 470, 472 (5)	
* S'ometen les files sense informació				
(1) Capital + Prima d'emissió, nets d'autocartera				
(2) Reserves				
(3) Inclou ajustos de valoració per diferències de canvi				
(5a) Resultats de l'exercici atribuïts al Grup, nets de dividendes (pagats i previsió de complementaris a càrrec de l'exercici)				
8 Fons de comerç i actius intangibles, nets de fons de correcció				
52 Import en autocartera i saldos pignorats				

Annex II. Principals característiques dels instruments de capital

Import en milions d'euros

	ES0140609019	ES0840609004	ES0840609012	AYTS491201	AYTS490629	XS1565131213	ES0240609133	XS1645495349	XS1808351214	XS1679158094	XS1897489578
1 Emissor	CaixaBank, S.A	CaixaBank, S.A	CaixaBank, S.A	CajaSol	CajaSol	CaixaBank, S.A	CaixaBank, S.A	CaixaBank, S.A	CaixaBank, S.A	CaixaBank, S.A	CaixaBank, S.A
2 Identificador únic	ES0140609019	ES0840609004	ES0840609012	AYTS491201	AYTS490629	XS1565131213	ES0240609133	XS1645495349	XS1808351214	XS1679158094	XS1897489578
3 Legislació aplicable a l'instrument (Tractament normatiu)	Legislació espanyola	Legislació espanyola	Legislació espanyola	Legislació espanyola	Legislació espanyola	Llei anglesa, excepte pel relatiu al rànquing de les obligacions subordinades, la capacitat de l'emissor i els acords societaris pertinents, que es regeixen per llei espanyola	Legislació espanyola	Llei anglesa, excepte pel relatiu al rànquing de les obligacions subordinades, la capacitat de l'emissor i els acords societaris pertinents, que es regeixen per llei espanyola	Llei anglesa, excepte pel relatiu al rànquing de les obligacions subordinades, la capacitat de l'emissor i els acords societaris pertinents, que es regeixen per llei espanyola	Llei anglesa, excepte pel relatiu al rànquing de les obligacions subordinades, la capacitat de l'emissor i els acords societaris pertinents, que es regeixen per llei espanyola	Llei anglesa, excepte pel relatiu al rànquing de les obligacions subordinades, la capacitat de l'emissor i els acords societaris pertinents, que es regeixen per llei espanyola
4 Normes transitòries del RRC	Capital de Nivell 1 ordinari	Capital de Nivell 1 Addicional	Capital de Nivell 1 Addicional	Capital de Nivell 2	Capital de Nivell 2	Capital de Nivell 2	Capital de Nivell 2	Capital de Nivell 2	Capital de Nivell 2	Passiu elegible com MREL subordinat	Passiu elegible com MREL subordinat
5 Normes del RRC posteriors a la transició	Capital de Nivell 1 ordinari	Capital de Nivell 1 Addicional	Capital de Nivell 1 Addicional	Capital de Nivell 2	Capital de Nivell 2	Capital de Nivell 2	Capital de Nivell 2	Capital de Nivell 2	Capital de Nivell 2	Passiu elegible com MREL subordinat	Passiu elegible com MREL subordinat
6 Admissibles a títol individual / (sub) consolidat / individual i (sub) consolidat	Individual i consolidat	Individual i consolidat	Individual i consolidat	Individual i consolidat	Individual i consolidat	Individual i consolidat	Individual i consolidat	Individual i consolidat	Individual i consolidat	Individual i consolidat	Individual i consolidat
7 Tipus d'instrument	Accions ordinàries	Participacions Preferents eventualments Convertibles en Accions	Participacions Preferents eventualments Convertibles en Accions	Obligacions subordinades	Obligacions subordinades	Obligacions subordinades	Obligacions subordinades	Obligacions subordinades	Obligacions subordinades	Deute Sènior No Preferent	Deute Sènior No Preferent
8 Import reconegut en el capital reglamentari (moneda en milions)	5.981	993	1.242	18	1	994	150	994	990	1.250	1.000
9 Import nominal d'instrument	5.981	1.000	1.250	18	15	1.000	150	1.000	1.000	1.250	1.000
9a Preu d'emissió	n/p	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	99,97%	100,00%	99,97%	99,53%	99,85%	99,61%
9b Preu de reemborsament	n/p	100,00%	100,00%	n/p	n/p	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
10 Classificació comptable	Patrimoni net	Passiu - cost amortitzat	Passiu - cost amortitzat	Passiu - cost amortitzat	Passiu - cost amortitzat	Passiu - cost amortitzat	Passiu - cost amortitzat	Passiu - cost amortitzat	Passiu - cost amortitzat	Passiu - cost amortitzat	Passivo - coste amortizado
11 Data d'emissió inicial	n/p	13/06/2017	23/03/2018	31/12/1990	29/06/1994	15/02/2017	7/07/2017	14/07/2017	17/04/2018	12/09/2017	24/10/2018
12 Perpetus o amb venciment establert	Perpetu	Perpetu	Perpetu	Perpetu	Venciment determinat	Venciment determinat	Venciment determinat	Venciment determinat	Venciment determinat	Venciment determinat	Venciment determinat
13 Data de venciment inicial	n/p	Sense venciment	Sense venciment	Sense venciment	24/06/2093	15/02/2027	07/07/2042	14/07/2028	17/04/2030	12/01/2023	24/10/2023
14 Opció de compra de l'emissor subjecta a l'aprovació prèvia de les autor. de supervisió	No	Si	Si	No	n/p	Si	Si	Si	Si	No	No

Import en milions d'euros

	ES0140609019	ES0840609004	ES0840609012	AYTS491201	AYTS490629	XS1565131213	ES0240609133	XS1645495349	XS1808351214	XS1679158094	XS1897489578	
15	Data opcional d'exercici de l'opció de compra, dates d'exercici contingents i import a reemborsar	n/p	13/6/2024 i trimestralment des de llavors, a elecció de l'emissor. Addicionalment, per raons fiscals o per un esdeveniment de capital (condicions 7.3 i 7.4). Sempre previ consentiment del supervisor i per la totalitat de l'emissió	23/3/2026 i trimestralment des de llavors, a elecció de l'emissor. Addicionalment, per raons fiscals o per un esdeveniment de capital (condicions 7.3 i 7.4). Sempre previ consentiment del supervisor i per la totalitat de l'emissió	n/p	n/p	15/2/2022 (una vegada), a elecció de l'emissor. Addicionalment, per raons fiscals o per un esdeveniment de capital (condicions 6.2 i 6.4). Sempre previ consentiment del supervisor i per la totalitat de l'emissió	7/7/2037 i anualment des d'aquesta data, a elecció de l'emissor. A més a per raons fiscals o per un esdeveniment de capital. Sempre previ consentiment del supervisor i per la totalitat de l'emissió	14/7/2023 (una vegada), a elecció de l'emissor. Addicionalment, per raons fiscals o per un esdeveniment de capital (condicions 6.2 i 6.4). Sempre previ consentiment del supervisor i per la totalitat de l'emissió	17/4/2025 (una vegada), a elecció de l'emissor. Addicionalment, per raons fiscals o per un esdeveniment de capital (condicions 6.2 i 6.4). Sempre previ consentiment del supervisor i per la totalitat de l'emissió	n/a	n/a
16	Dates d'exercici posteriors, si escau	n/p	Trimestralment	Trimestralment	n/p	n/p	n/p	Anualment	n/p	n/p	n/a	n/a
17	Dividend o cupó fix o variable	Variable	Variable	Variable	Fixe	n/p	Fixe	Fixe	Fixe	Fixe	Fixe	Fixe
18	Tipus d'interès del cupó i qualsevol índex connex	n/p	6,75% fins 14/11/2024 en què s'actualitza a mid-swap a 5 anys + 649,8 pbs i després cada 5 anys des d'aquesta data	5,25% fins 23/03/2026 en què s'actualitza a mid-swap a 5 anys + 450,4 pbs i després cada 5 anys des d'aquesta data	0 per cent	n/p	3,506% fins 15/02/2022 en què s'actualitza a mid-swap a 5 anys + 335 pbs	4,000% fins 07/07/2037 en què s'actualitza a mid-swap a 5 anys + 272 pbs	2,755% fins 14/07/2023 en què s'actualitza a mid-swap a 5 anys + 235 pbs	2,250% fins 23/03/2025 en què s'actualitza a mid-swap a 5 anys + 168 pbs	1,125%	1,750%
19	Existència de limitacions al pagament de dividends	n/p	No	No	No	n/p	No	No	No	No	No	No
20a	Plenament discrecional, parcialment discrecional o obligatori (calendari)	Plenament discrecional	Plenament discrecional	Plenament discrecional	Obligatori	n/p	Obligatori	Obligatori	Obligatori	Obligatori	n/a	n/a
20b	Plenament discrecional, parcialment discrecional o obligatori (import)	Plenament discrecional	Plenament discrecional	Plenament discrecional	Obligatori	n/p	Obligatori	Obligatori	Obligatori	Obligatori	n/a	n/a
21	Existència d'un increment del cupó o altres incentius al reemborsament	n/p	No	No	No	n/p	No	No	No	No	No	No
22	Acumulatiu o No acumulatiu	No acumulatiu	No acumulatiu	No acumulatiu	No acumulatiu	n/p	Acumulatiu	Acumulatiu	Acumulatiu	Acumulatiu	Acumulatiu	Acumulatiu
23	Convertible o No convertible	n/p	Convertible	Convertible	Convertible	n/p	No Convertible	No Convertible	No Convertible	No Convertible	No Convertible	No Convertible

Import en milions d'euros

	ES0140609019	ES0840609004	ES0840609012	AYTS491201	AYTS490629	XS1565131213	ES0240609133	XS1645495349	XS1808351214	XS1679158094	XS1897489578
24	Si són convertibles, factor (és) que desencadenen la conversió	n/p	Aquest instrument es converteix en accions ordinàries quan el Capital de Nivell 1 Ordinari cau per sota de 5,125% en nivell consolidat o individualconsolidat	Aquest instrument es converteix en accions ordinàries quan el Capital de Nivell 1 Ordinari cau per sota de 5,125% en nivell consolidat o individualconsolidat	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
25	Si són convertibles, total o parcialment	n/p	Sempre totalment	Sempre totalment	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
26	Si són convertibles, tipus de conversió aplicable	n/p	El major de: i) el Preu de Mercat de les accions (amb un mínim del seu valor nominal) en el moment de la conversió; ii) l'Floor Price de € 2,803	El major de: i) el Preu de Mercat de les accions (amb un mínim del seu valor nominal) en el moment de la conversió; ii) l'Floor Price de € 2,583	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
27	Si són convertibles, conversió obligatòria o opcional	n/p	Obligatòria	Obligatòria	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
28	Si són convertibles, especifiqueu el tipus d'instrument en què es poden convertir	n/p	Capital de Nivel 1 Ordinari	Capital de Nivel 1 Ordinari	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
29	Si són convertibles, especifiqueu l'emissor del instrum. en què es converteix	n/p	CaixaBank, S.A	CaixaBank, S.A	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
30	Característiques de la depreciació	n/p	No	No	No	n/p	No	No	No	n/p	n/p
31	En cas de depreciació, factor (és) que la desencadenen	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
32	En cas de depreciació, total o parcial	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p
33	En cas de depreciació, permanent o temporal	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p

Import en milions d'euros

	ES0140609019	ES0840609004	ES0840609012	AYTS491201	AYTS490629	XS1565131213	ES0240609133	XS1645495349	XS1808351214	XS1679158094	XS1897489578	
34 Si la depreciació és provisional, vista del mecanisme d'apreciació	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	
35 Posició en la jerarquia de subordinació en la liquidació (especifiqueu el tipus d'instrument de rang immediatament superior)	No tenen subordinació	Després dels instruments de capital de Nivell 2	Després dels instruments de capital de Nivell 2	Després dels creditors ordinaris	n/p	Després dels creditors ordinaris	Després dels creditors ordinaris	Després dels creditors ordinaris	Després dels creditors ordinaris	Després dels creditors ordinaris preferents	Després dels creditors ordinaris preferents	
36 Característiques No conformes després de la transició	No	No	No	n/p	n/p	No	No	No	No	No	No	
37 En cas afirmatiu, especifiqueu les característiques No conformes	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/p	n/a	n/a	
38 Fullet d'emissió	n/p	http://cnmv.es/Portal/Consultas/Folletos/FolletosAdmision.aspx?isin=ES0840609004	https://www.cnmv.es/Portal/Consultas/Folletos/FolletosAdmision.aspx?isin=ES0840609012			http://www.ise.ie/debt_documents/Financial%20Terms_4d3676fe-d968-4977-a14b-4e107812d270.PDF		http://www.cnmv.es/Portal/Consultas/Folletos/FolletosAdmision.aspx?isin=ES0240609133	http://www.ise.ie/debt_documents/Financial%20Terms_e17de6d1-419c-4367-ba57-302c9de7d9df.PDF	http://www.ise.ie/Market-Data-Announcements/Debt/Individual-Debt-Instrument-Data/ShowSecTra	http://www.ise.ie/debt_documents/FinancialSeriesProspectus2_f93532da-b480e259f75d.PDF	http://www.ise.ie/debt_documents/Financial%20Terms_86b469d7-03f0-43d6-a376-3cd5cdfcf52d.PDF

A partir de desembre 2018 s'inclouen en la taula els passius subordinats elegibles com MREL a la BRRD (Deute Sènior No Preferent), tot i que no ser computables a efectes de recursos propis en la CRR. Tot això sense perjudici de la comptabilitat com MREL d'altres passius no subordinats.

Annex III – Informació sobre ràtio de palanquejament

Imports en milions d'euros

Resum de la conciliació dels actius comptables i les exposicions a corresponents a la ràtio de palanquejament		
1	Actius totals segons estats financers publicats	386.622
2	Ajustos per ens que es consoliden a efectes comptables, però queden fora de l'àmbit de consolidació reguladora	(50.970)
3	(Ajustos per actius fiduciaris reconeguts en el balanç conforme al marc comptable operatiu, però exclosos de la mesura de l'exposició del coeficient d'apalancament)	-
4	Ajustos per instruments financers derivats	(14.679)
5	Ajust per operacions de finançament de valors (SFT)	1.122
6	Ajustos per partides fora de balanç (és a dir, conversió de les partides fora de balanç a equivalents crediticis)	28.848
6a	(Ajustos per exposicions intragrup excloses de l'exposició de la ràtio de palanquejament)	-
6b	(Ajustos per exposicions excloses de l'exposició de la ràtio de palanquejament)	-
7	Altres ajustos	(6.040)
8	Exposició total de la ràtio de palanquejament	344.902
Exposicions dins de balanç (exclosos els derivats i les SFT)		
1	Partides dins el balanç (exclosos derivats, SFT i actius fiduciaris, però incloses garanties reals)	315.315
2	(Imports d'actius deduïts per determinar el capital de nivell 1)	(6.040)
3	Exposicions totals dins del balanç (exclosos derivats, SFT i actius fiduciaris)	309.274
Exposicions en derivats		
4	Cost de reposició associat a totes les operacions amb derivats (és a dir, net del marge de variació en efectiu admissible)	4.760
5	Import de l'addició per l'exposició futura potencial associada a totes les operacions amb derivats (valoració a preus de mercat)	3.001
5b	Exposició determinada segons el mètode de l'exposició original	-
6	Garanties reals aportades en connexió amb derivats quan es dedueixin dels actius del balanç d'acord al marc comptable aplicable	-
7	(Deduccions d'actius pendents de cobrament pel marge de variació en efectiu aportat en operacions amb derivats)	(4.223)
8	(Component ECC exclòs d'exposicions de negociació compensades pel client)	-
9	Import nocional efectiu ajustat dels derivats de crèdit subscrits	-
10	(Compensacions nacionals efectives ajustades i deduccions d'addicions per derivats de crèdits subscrits)	-
11	Exposicions totals a derivats	3.538
Exposicions per operacions de finançament amb valors (SFT)		
12	Actius SFT bruts (sense reconeixement de compensació), després ajustos per operacions comptables de venda	2.121
13	(Imports nets de l'efectiu per pagar i l'efectiu per cobrar en actius SFT bruts)	-
14	Exposició al risc de crèdit per contrapart per actius SFT	1.122
14a	Excepció per SFTs: exposició al risc de crèdit de contrapart d'acord a l'art. 429b (4) i 222 del Reg. 575/2013	-
15	Exposicions per operacions com a agent	-
15a	(Component ECC exclòs d'exposicions a SFT compensades pel client)	-
16	Exposicions totals per operacions de finançament amb valors (SFT)	3.242

Imports en milions d'euros

Altres exposicions fora de balanç		
17	Exposicions fora de balanç valorades pel seu import nocional brut	88.492
18	(Ajustos per conversió a equivalents crediticis)	(59.644)
19	Altres exposicions fora de balanç	28.848
Exposicions excloses		
19a	(Exposicions excloses d'acord art. 429 (7) Regl. 575/2013 (dins i fora de balanç))	-
19b	(Exposicions excloses d'acord art. 429 (14) Regl. 575/2013 (dins i fora de balanç))	-
Capital i exposició total		
20	Capital de Nivell 1 (Tier 1)	19.451
21	Exposició total de la ràtio de palanquejament	344.902
Ràtio de palanquejament		
22	Ràtio de palanquejament	5,6%
Elecció de les disposicions transitòries i import dels elements fiduciaris donats de baixa		
23	Elecció de les disposicions per a la definició de la mesura de capital	Mesura transitòria
24	Import dels elements fiduciaris donats de baixa art. 429 (11) del Regl. 575/2013	-

Imports en milions d'euros

Desglossament exposicions dins de balanç (exclosos derivats, SFT)		
EU-1	Exposicions totals dins de balanç (exclosos derivats i SFT), dels quals:	315.315
EU-2	Exposicions de la cartera de negociació	9
EU-3	Exposicions de la cartera bancària, de les quals:	315.305
EU-4	<i>Bons garantits</i>	-
EU-5	<i>Exposicions assimilades a emissors sobirans</i>	63.214
EU-6	<i>Exposicions enfront de governs regionals, bancs multilaterals de desenvolupament, organitzacions inter. i entitats del sector públic no tractades com sobirans</i>	4.643
EU-7	<i>Entitats</i>	4.090
EU-8	<i>Exposicions garantides per hipoteques sobre béns immobles</i>	102.454
EU-9	<i>Exposicions minoristes</i>	30.212
EU-10	<i>Empreses</i>	74.815
EU-11	<i>Exposicions en situació de mora</i>	9.516
EU-12	<i>Altres exposicions (per exemple renda variable, titulitzacions i actius no crediticis)</i>	26.362

Publicació d'informació sobre aspectes qualitatius		
1	Descripció dels processos aplicats per gestionar el risc de palanquejament excessiu	La ràtio de palanquejament és una de les mètriques que periòdicament es monitoritzen tant per òrgans de gestió com per Òrgans de Govern.
2	Descripció dels factors que han incidit en la ràtio de palanquejament durant el període de referència	Millora de la ràtio en 1T per emissió de 1,2bn € de Tier1 addicional, reducció en 2T per increment puntual de l'actiu per gestió de l'excés de liquiditat. Millora de la ràtio en 3T per reversió de l'increment puntual de l'actiu per gestió de l'excés de liquiditat en 2T. Flat a 4T.

Annex IV – Participacions subjectes a límits regulatoris a l'efecte de deducció

Participació	Denominació social	Descripció de l'activitat	% Participació	
			Directa	Total
Significativa (>10%)	Aris Rosen, S.A.U.	Serveis	100,00	100,00
	Banco Comercial de Inverimento, S.A.R.L.	Banca	0,00	35,67
	BPI, Incorporated	Banca	0,00	100,00
	Brilliance-Bea Auto Finance Co., L.T.D.	Finançament d'automòbils	0,00	22,50
	Comercia Global Payments, Ent. Pago, S.L.	Entitat de pagament	49,00	49,00
	Companhia de Seguros Allianz Portugal, S.A.	Assegurances	0,00	35,00
	Cosec-Companhia de Seguros de Crédito, S.A.	Assegurances de crèdit	0,00	50,00
	Global Payments - Caixa Acquisition Corporation S.A.R.L.	Sistemes de pagament	49,00	49,00
	Global Payments South America, Brasil - Serviços de Pagamento, S.A.	Sistemes de pagament	50,00	50,00
	Inversiones Alaris, S.L. en liquidació	Tinença de valors	33,33	66,67
	Redsys Servicios de Procesamiento, S.L.	Mitjans de pagament	0,00	20,00
	Servired, Sociedad Española de Medios de Pago, S.A.	Mitjans de pagament	0,00	22,01
	Sistema de Tarjetas y Medios de Pago, S.A.	Mitjans de pagament	0,00	18,11
	Sociedad de Procedimientos de Pago, S.L.	Entitat de pagament	0,00	22,92
	Telefónica Factoring do Brasil, Ltda	Factoring	20,00	20,00
	Telefónica Factoring España, S.A.	Factoring	20,00	20,00
	Unicre - Instituição Financeira de Crédito, S.A.	Emissió de targetes	0,00	21,01
	No signifi. (<10%)	Erste Group Bank AG	Banca	9,92

NOTA: A efectes prudencials, no s'inclou Grup VidaCaixa perquè s'aplica la disposició prevista a l'article 49.1de la CRR ("Compromís danès") per la qual el valor de la inversió, en lloc de deduir-se de fons propis, consumeix capital per APR.

Annex V. UE LI3 – Societats amb diferències entre el mètode de

Nom de l'entitat	Mètode de consolidació comptable	Mètode de consolidació prudencial			Descripció de l'entitat
		Integració global	Consolidació proporcional	Posada en equivalència	
Aris Rosen, S.A.U.	Integració global			X	Serveis
Cestainmob, S.L.	Integració global			X	Explotació de béns mobles i immobles
Coia Financiera Naval, S.L.	Integració global			X	Prestació serveis financers i d'intermediació en el sector naval
El Abra Financiera Naval, S.L.	Integració global			X	Prestació serveis financers i d'intermediació en el sector naval
Estugest, S.A.	Integració global			X	Activitats de gestoria i serveis
Finandia E.F.C. S.A.	Posada en equivalència		X		Financiació al consum
Grupo Aluminios de precisión, S.L.U.	Integració global			X	Fosa d'alumini en motlles de sorra
Grupo Riberebro Integral, S.L.	Integració global			X	Fabricació i comercialització de productes agrícoles
Inter Caixa, S.A.	Integració global			X	Serveis
Inversiones corporativas digitales, S.L.	Integració global			X	Holding de participacions
Inversiones Inmobiliarias Teguisse Resort, S.L.	Integració global			X	Hotels i allotjaments similars
PromoCaixa, S.A.	Integració global			X	Comercialització de productes
Puerto Triana, S.A.U.	Integració global			X	Promoció immobiliària especialitzada en centres comercials
Sociedad de gestión hotelera de Barcelona, S.L.	Integració global			X	Operacions amb béns immobles
VidaCaixa Mediación, Sociedad de Agencia de Seguros Vinculada, S.A.U.	Integració global			X	Agència d'assegurances
VidaCaixa S.A. de Seguros y Reaseguros Sociedad Unipersonal	Integració global			X	Assegurances directes de vida, reassegurances i gestió de fons de pensions

consolidació prudencial i comptable

Per a la resta de societats el mètode de consolidació a efectes prudencials coincideix amb l'aplicable en els comptes anuals. Vegeu memòria per conèixer el llistat complet d'empreses del Grup.

Annex VI. Acrònims

Acrònim	Descripció
ALCO	Comitè d'Actius i Passius (<i>Asset and Liability Committee</i>)
AMA	Mètodes avançats de càlcul de requeriments de capital per Risc Operacional (<i>Advanced Measurement Approach</i>)
APR	Actius Ponderats per Risc (<i>Risk Weighted Assets, RWA</i>)
AVA	Ajustos de valoració prudencial (<i>Additional Valuation Adjustments</i>)
BCBS	Comitè de Basilea de Supervisió Bancària (<i>Basel Committee on Banking Supervisió</i>)
BCE	Banc Central Europeu (<i>European Central Bank, ECB</i>)
BdE	Banc d'Espanya
BEICF	Factors de control intern i entorn de negoci (<i>Business Environment and Internal Control Factors</i>)
BIS	Banc Internacional de Pagaments (<i>Bank of International Settlements</i>)
BRRD	Directiva 2014/59/UE que estableix el marc de reestructuració i resolució d'entitats de crèdit (<i>Bank Recovery and Resolution Directive</i>)
CBR	Requeriments de coixí combinat (<i>Combined Buffer Requirement</i>)
CCF	Factor de conversió de crèdit (<i>Credit Conversion Factor</i>)
CDS	Permuta d'incompliment creditici (<i>Credit Default Swap</i>)
CEBS	Comitè de Supervisors Bancaris Europeus (<i>Committee of European Banking Supervisors</i>)
CET1	Capital de nivell 1 ordinari (<i>Common Equity Tier 1</i>)
CIRBE	Central d'Informació de Riscos del Banc d'Espanya
CNMV	Comissió Nacional del Mercat de Valors
COREP	Marc de <i>reporting</i> prudencial per a les entitats de l'Àrea Econòmica Europea (<i>Common Reporting</i>)
CRM	Mitigadors de Risc de Crèdit (<i>Credit Risk Mitigators</i>)
CVA	Ajust de Valoració del Crèdit (<i>Credit Valuation Adjustment</i>)
DRC IV	Directiva 2013/36/UE relativa a l'accés a l'activitat de les entitats de crèdit i la supervisió prudencial de les entitats de crèdit i les empreses d'inversió (<i>Capital Requirements Directive</i>)

Acrònim	Descripció
EAD	Exposició regulatòria a l'incompliment, després d'aplicació de CCF i CRM (<i>Exposure At Default</i>)
EBA	Autoritat Bancària Europea (<i>European Banking Authority</i>)
ECC	Entitat de Contrapartida Central
EMIR	Reglament (UE) núm. 648/2012 relatiu als derivats extraborsaris, les entitats de contrapartida central i els registres d'operacions (<i>European Market Infrastructure Regulation</i>)
EISM	Entitats d'Importància Sistèmica Mundial
FGD	Fons de Garanties de Dipòsits
FINREP	Marc de <i>reporting</i> financer per a les entitats de l'Àrea Econòmica Europea (<i>Financial Reporting</i>)
FSB	Consell d'Estabilitat Financera (<i>Financial Stability Board</i>)
FROB	Fons de Reestructuració Ordenada Bancària
FUR	Fons Únic de Resolució
HQLA	Actius líquids d'alta qualitat: d'acord amb el que estableix el reglament delegat de la Comissió Europea de 10 d'octubre de 2014 (<i>High Quality Liquid Assets</i>)
ICAAP	Procés d'autoavaluació d'adequació capital (<i>Internal Capital Adequacy Assessment Process</i>)
IGC	Informació de Gestió Corporativa (<i>Corporate Management Information</i>)
ILAAP	Procés d'autoavaluació d'adequació de liquiditat (<i>Internal Liquidity Adequacy Assessment Process</i>)
IRB	Models de qualificació interna (<i>Internal Rating Based</i>)
IRC	Risc incremental d'Impagament i Migracions (<i>Incremental Risk Charge</i>)
IRP	Informe amb Rellevància Prudencial
IRRBB	Risc de Tipus d'Interès a la cartera d'inversions (<i>Interest Rate Risk in the Banking Book</i>)
ISDA	Associació internacional de <i>swaps</i> i derivats (<i>International Swaps and Derivatives Association</i>)
KPI	Indicadors clau de rendiment (<i>Key Performing Indicators</i>)
KRI	Indicador de Riscos Clau (<i>Key Risk Indicators</i>)
LCR	Ràtio de cobertura de liquiditat (<i>Liquidity Coverage Ratio</i>)

Acrònim	Descripció
LGD	Severitat cas d'incompliment <i>(Loss Given Default)</i>
LGD DT	Severitat en un període advers del cicle <i>(Loss Given Default Downturn)</i>
LTD	Relació préstecs/dipòsits <i>(Loan-to-deposits)</i>
LTV	Relació préstec/valor de la garantia <i>(Loan-to-value)</i>
MDA	Maximum distributable amount
MREL	Requeriments mínims de deutes elegibles <i>(Minimum Requirement of Eligible Liabilities)</i>
MUR	Mecanisme Únic de Resolució
MUS	Mecanisme Únic de Supervisió
NIC	Normes Internacionals de Comptabilitat
NIIF	Normes Internacionals d'Informació Financera
NSFR	Ràtio de Finançament Estable Net <i>(Net Stable Funding Ratio)</i>
CRR	Reglament 575/2013 Parlament UE i del Consell sobre els requisits prudencials de les entitats de crèdit i les empreses d'inversió <i>(Capital Requirements Regulation)</i>
OCI	Other Comprehensive Income
ODF	Freqüència d'incompliments observada <i>(Observed Default Frequency)</i>
AEIS	Una altra Entitat d'Importància Sistèmica
OPA	Oferta Pública d'Adquisició
ORMF	Marc de Govern i Estructura de Gestió del model de Risc Operacional <i>(Operational Risk Management Framework)</i>
ORMS	Sistema, processos i dades usats per mesurar el Risc Operacional <i>(Operational Risk Measurement System)</i>
ORX	Organització per a l'intercanvi d'informació de pèrdues operacionals <i>(Operational Riskdata Exchange)</i>
OTC	Operacions en mercats no organitzats <i>(Over-The-Counter)</i>
PD	Probabilitat d'incompliment <i>(Probability of Default)</i>
PFE	Exposició Potencial Futura <i>(Potential Future Exposure)</i>
PBS	Punts Bàsics
RAF	Marc d'Apetit al Risc <i>(Risk Appetite Framework)</i>
RAR	Rendibilitat Ajustada al Risc

Acrònim	Descripció
RBA	Aproximació basada en <i>ratings</i> (<i>Rating Based Approach</i>)
RE	Ràtio d'eficiència
ROE	Taxa de retorn sobre el capital (<i>Return On Equity</i>)
ROTE	Taxa de retorn sobre el capital tangible (<i>Return On Tangible Equity</i>)
RRPP	Recursos propis
SCIIF	Sistema de Control Intern sobre la Informació Financera
SNP	Sènior no Preferent
SREP	Procés de Revisió i Avaluació Supervisora (<i>Supervisory Review and Evaluation Process</i>)
TIER1 Addicional (AT1)	Capital de Nivell 1 addicional (<i>Additional Tier 1 Capital</i>)
TIER 2 (T2)	Capital de Nivell 2
TRIM	Targeted Review of Internal Models
TLTRO	Operació de préstecs condicionats a llarg termini efectuada pel Banc Central Europeu (<i>Targeted Long-Term Refinancing Operation</i>)
TSR	Rendibilitat total per a l'accionista (<i>Total Shareholder Return</i>)
UPB	Unitat de Prevenció de Blanqueig de Capitals i Finançament del Terrorisme
VaR	Valor en risc (<i>Value-at-Risk</i>)

Annex VII. Taules Guia EBA

Àlies EBA	EBA/GL/2016/11, versió 2	Apartat IRP	Nº Taula
EU LI1	EU LI1 - Diferències entre els àmbits de consolidació comptable i prudencial i la correspondència de les categories dels estats financers amb les categories de risc de la regulació prudencial	2.5. Conciliació comptable entre els estats financers i estats amb fins regulatoris	2.2
EU LI2	EU LI2 - Principals fonts de diferències entre els imports de les exposicions a efectes prudencials i els valors comptables dels estats financers	2.5. Conciliació comptable entre els estats financers i estats amb fins regulatoris	2.3
EU INS1	EU INS1 - Participacions en entitats d'assegurances no deduïdes de fons propis	4.3.2. Requeriments de capital	4.7
EU OV1	EU OV1 - Visió general dels APR	4.3.2. Requeriments de capital	4.9
EU CR4	EU CR4 - Mètode estàndard - Exposició al risc de crèdit i efectes de la reducció del risc de crèdit	5.1.2. Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit	5.7
EU CR5	EU CR5 - Mètode estàndard (EAD)	5.1.2. Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit	5.8
EU CR5	EU CR5 - Mètode estàndard (APR)	5.1.2. Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit	5.9
EU CR6	EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per cartera i interval de PD	5.1.2. Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit	5.12
EU CR8	EU CR8 - Estats de fluxos d'APR d'exposicions al risc de crèdit segons el mètode IRB	5.1.2. Requeriments de recursos propis mínims per risc de crèdit	5.13
EU CRB-B	EU CRB-B - Import net mitjà i total de les exposicions	5.1.3. Aspectes quantitius	5.15
EU CRB-C	EU CRB-C - Desglossament geogràfic de les exposicions	5.1.3. Aspectes quantitius	5.16
EU CRB-D	EU CRB-D - Concentració d'exposicions per sector o tipus de contrapart (Valor net)	5.1.3. Aspectes quantitius	5.17
EU CRB-D	EU CRB-D - Concentració d'exposicions per sector o tipus de contrapart (APR)	5.1.3. Aspectes quantitius	5.18
EU CRB-E	EU CRB-E - Venciment de les exposicions	5.1.3. Aspectes quantitius	5.19
EU CR2-B	EU CR2-B - Canvis en el saldo dels préstecs i valors representatius de deute en situació de default i el valor s'ha deteriorat	5.1.3. Aspectes quantitius	5.21
EU CR1-A	EU CR1-A - Qualitat creditícia de les exposicions per sector FINREP	5.1.3. Aspectes quantitius	5.22
EU CR1-B	EU CR1-B - Qualitat creditícia de préstecs per a societats no financeres per sector econòmic	5.1.3. Aspectes quantitius	5.23
EU CR1-C	EU CR1-C - Qualitat creditícia de les exposicions per zona geogràfica	5.1.3. Aspectes quantitius	5.24
EU CR1-D	EU CR1-D - Antiguitat de les exposicions vençudes	5.1.3. Aspectes quantitius	5.25
EU CR1-E	EU CR1-E - Exposicions dubtoses i exposicions reestructurades i refinançades	5.1.3. Aspectes quantitius	5.26
EU CR3	EU CR3 - Tècniques de reducció del risc de crèdit - Visió general	5.1.3. Aspectes quantitius	5.27
EU CR2-A	EU CR2-A - Canvis en el saldo dels ajustaments per risc de crèdit general i específic	5.1.3. Aspectes quantitius	5.28
EU CR6	EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per categoria d'exposició i interval de PD (<i>Corporates</i>)	5.1.3. Aspectes quantitius	5.30
EU CR6	EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per categoria d'exposició i interval de PD (<i>Pimes</i>)	5.1.3. Aspectes quantitius	5.31

Àlies EBA	EBA/GL/2016/11, versió 2	Apartat IRP	Nº Taula
EU CR6	EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per cartera i interval de PD (minoristes cobertes amb hipoteques sobre immobles)	5.1.3. Aspectes quantitativs	5.32
EU CR6	EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per cartera i interval de PD (minoristes Pimes cobertes amb hipoteques sobre immobles)	5.1.3. Aspectes quantitativs	5.33
EU CR6	EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per cartera i interval de PD (minoristes renovables elegibles)	5.1.3. Aspectes quantitativs	5.34
EU CR6	EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per cartera i interval de PD (Pimes minorista)	5.1.3. Aspectes quantitativs	5.35
EU CR6	EU CR6 - Mètode IRB - Exposicions al risc de crèdit per cartera i interval de PD (Altres exposicions minoristes)	5.1.3. Aspectes quantitativs	5.36
EU CR9	EU CR9 - Mètode IRB - Proves retrospectives de la PD per categoria d'exposició (Corporativa)	5.1.3. Aspectes quantitativs	5.38
EU CR9	EU CR9 - Mètode IRB - Proves retrospectives de la PD per categoria d'exposició (Pimes)	5.1.3. Aspectes quantitativs	5.39
EU CR9	EU CR9 - Mètode IRB - Proves retrospectives de la PD per categoria d'exposició (Minorista hipotecari)	5.1.3. Aspectes quantitativs	5.40
EU CR9	EU CR9 - Mètode IRB - Proves retrospectives de la PD per categoria d'exposició (Pimes amb garantia hipotecària)	5.1.3. Aspectes quantitativs	5.41
EU CR9	EU CR9 - Mètode IRB - Proves retrospectives de la PD per categoria d'exposició (Minoristes renovables elegibles)	5.1.3. Aspectes quantitativs	5.42
EU CR9	EU CR9 - Mètode IRB - Proves retrospectives de la PD per categoria d'exposició (Resta Pimes)	5.1.3. Aspectes quantitativs	5.43
EU CR9	EU CR9 - Mètode IRB - Proves retrospectives de la PD per categoria d'exposició (Resta Minoristes)	5.1.3. Aspectes quantitativs	5.44
EU CCR1	EU CCR1 - Anàlisi de l'exposició al risc de contrapart en funció del mètode	5.2.2. Requeriments de recursos propis mínims per risc de contrapart, <i>Default Fund</i> i CVA	5.46
EU CCR3	EU CCR3 - Mètode estàndard - Exposicions al risc de contrapart per cartera regulatòria i risc (EAD)	5.2.3. Aspectes quantitativs	5.48
EU CCR3	EU CCR3 - Mètode estàndard - Exposicions al risc de contrapart per cartera regulatòria i risc (APR)	5.2.3. Aspectes quantitativs	5.49
EU CCR4	EU CCR4 - Mètode IRB - Exposicions al risc de contrapart per cartera i escala de PD	5.2.3. Aspectes quantitativs	5.51
EU CCR7	EU CCR7 - Estats de fluxos d'APR de les exposicions al risc de contrapart segons el mètode (IMM)	5.2.3. Aspectes quantitativs	NA
EU CCR5-A	EU CCR5-A - Efecte de les compensacions i les garanties reals mantingudes sobre els valors d'exposició	5.2.3. Aspectes quantitativs	5.52
EU CCR5-B	EU CCR5-B - Composició de les garanties reals per a les exposicions al risc de contrapart	5.2.3. Aspectes quantitativs	5.53
EU CCR8	EU CCR8 - Exposicions enfront de les entitats de contrapartida central	5.2.3. Aspectes quantitativs	5.54
EU CCR2	EU CCR2 - Requeriments de capital per ajust de valoració del crèdit (CVA)	5.2.3. Aspectes quantitativs	5.55
EU CCR6	EU CCR6 - Exposicions a derivats de crèdit	5.2.3. Aspectes quantitativs	5.56
EU CR10	EU CR10 - IRB (finançament especialitzat i renda variable)	5.2.3. Aspectes quantitativs	5.66
EU MR1	EU MR1 - Risc de mercat segons el mètode estàndard	6.2. Requeriments mínims de recursos propis per risc de mercat	6.1

Àlies EBA	EBA/GL/2016/11, versió 2	Apartat IRP	Nº Taula
EU MR3	EU MR3 - Valors segons el mètode IMA per a les carteres de negociació	6.3. Aspectes quantitius	6.2
EU MR2-A	EU MR2-A - Risc de mercat segons el mètode de models interns (IMA)	6.3. Aspectes quantitius	6.3
EU MR2-B	EU MR2-B - Estat de fluxos d'APR d'exposicions al risc de mercat segons el mètode IMA	6.3. Aspectes quantitius	6.4
EU MR4	EU MR4 - Gràfic. Comparació de les estimacions de VaR amb pèrdues i guanys	6.3. Aspectes quantitius	
EU LIQ1	EU LIQ1 - Coeficient de cobertura de liquiditat (LCR)	6.3. Aspectes quantitius	9.3
EU LB3	EU LB3 - Societats amb diferències entre el mètode de consolidació prudencial i comptable	Annex V	

Àlies BCBS	Requisits de divulgació per al Tercer Pilar	Apartat IRP	Nº Taula
EU CCyB1	EU CCyB1 - Distribució geogràfica de les exposicions creditícies pertinents per al càlcul del coixí de capital anticíclic	4.2.3. Requeriments totals SREP	4.3
SEC1	EU SEC 1 - Exposicions de titulització a la cartera d'inversió	5.3.3. Aspectes quantitius	5.60
SEC3	EU SEC 3 - Exposició i APR en operacions de titulització de la cartera d'inversió en què el Grup CaixaBank actua com originador	5.3.2. Requeriments mínims de recursos propis per risc de titulitzacions	5.58

Annex VIII: Mapa Part Vuitena Reglament (UE) Núm. 575/2013

Article CRR	IRP 2018	Taula
Article 431. Àmbit d'aplicació dels requisits de divulgació		
	Informe con Relevancia Prudencial. Se publica en https://www.caixabank.com/informacionparaaccionistas/inversores/informacioneconomicofinanciera/informacionconrelevanciaprudencial_ca.html	
431.1		
431.2	Apartat 7.2	
431.3	Declaració Concisa, Apartat 1	
4.31.4	Apartat 5.1.3	
Article 432. Informació no significativa, reservada o confidencial		
432.1	N/A ; Apartat 1	
432.2	N/A; Apartat 1	
432.3	N/A	
432.4	N/A	
Article 433. Periodicitat de la divulgació		
433	Apartat 1	
Article 434. Mitjà de divulgació		
434.1	Apartat 1	
434.2	Apartat 1	
Artículo 435. Políticas y objetivos en materia de riesgos		
435.1		
435.1.a	Apartats 5.1.1, 5.2.1, 5.3.1, 5.4.1, 6.1, 7.1, 8.1, 9.1, 10	
435.1.b	Apartats 3.1.3, 5.1.1, 5.2.1, 5.3.1, 5.4.1, 6.1, 7.1, 8.1, 9.1, 10	
435.1.c	Apartats 3.1.3 y 5.1.1, 5.2.1, 5.3.1, 5.4.1, 6.1, 7.1, 8.1, 9.1, 10	
435.1.d	Apartats 5.1.1, 5.2.1, 5.3.1, 5.4.1, 6.1, 7.1, 8.1, 9.1, 10	
435.1.e	Apartat 3	
435.1.f	Declaració Concisa	
435.2		
435.2.a	Apartat 3.1.1	
435.2.b	Apartat 3.1.1	
435.2.c	Apartat 3.1.1	
435.2.d	Apartat 3.1.1	
435.2.e	Apartat 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.4.2	
Article 436. Àmbit d'aplicació dels requeriments		
436.a	Apartat 2.2	
436.b	Annex IV,V	
436.b.i	Annex IV,V	
436.b.ii	Annex IV,V	
436.b.iii	Annex IV,V	
436.b.iv	Annex IV,V	
436.c	Apartat 2.3	
436.d	N/A; Apartat 2.3	
436.e	N/A; Apartat 2.3	
Article 437. Fons Propis		
437.1		
437.1.a	Apartat 4.3.1, Annex I	
437.1.b	Apartat, Annex II	
437.1.c	Apartat 4.3.1, Annex II	
437.1.d		
437.1.d.i	Annex I	
437.1.d.ii	Annex I	
437.1.d.iii	Annex I	
437.1.e	Apartat 4.3.1, Annex I	
437.1.f	Annex I	
Article 438. Requisits de capital		
438.a	Apartat 4.1, 4.2.1, 4.5	
438.b	Apartat 4.2.1, 4.2.2	
438.c	Apartat 5.1.2	
438.d	Apartat 5.1.2, 5.2.2	
438.d.i	Apartat 5.1.2, 5.2.2, 5.4.2	
438.d.ii	Apartat 5.4.2	
438.d.iii	Apartat 5.4.2	
438.d.iv	Apartat 5.4.2	
438.e	Apartat 6.2	
438.f	Apartat 7.2	
438	Apartat 5.4.3	

Artículo CRR	IRP 2018	Taula
Article 439. Exposició en risc de crèdit de contrapart		
439.a	Apartat 5.2.1	
439.b	Apartat 5.2.1	
439.c	Apartat 5.2.1	
439.d	Apartat 5.2.1	
439.e	Apartat 5.2.3	
439.f	Apartat 5.2.2	
439.g	Apartat 5.2.3	
439.h	Apartat 5.2.3	
439.i	N/A	
Article 440. Coixins de Capital		
440.1		
440.1.a	Apartat 4.3.2	
440.1.b	Apartat 4.3.2	
Article 441. Indicadors d'importància sistèmica global		
441.1	Apartat 4.2.2	
Article 442. Ajustos per risc de crèdit		
442.a	Apartat 5.1.3	
442.b	Apartat 5.1.3	
442.c	Apartat 5.1.3	
442.d	Apartat 5.1.3	
442.e	Apartat 5.1.3	
442.f	Apartat 5.1.3	
442.g	Apartat 5.1.3	
442.g.i	Apartat 5.1.3	
442.g.ii	Apartat 5.1.3	
442.g.iii	Apartat 5.1.3	
442.h	Apartat 5.1.3	
442.i	Apartat 5.1.3	
442.i.i	Apartat 5.1.3	
442.i.ii	Apartat 5.1.3	
442.i.iii	Apartat 5.1.3	
442.i.iv	Apartat 5.1.3	
442.i.v	Apartat 5.1.3	
Article 443. Actius lliures de càrregues		
443	Apartat 9.2	
Article 444. Utilització de les ECAI		
444.a	Apartat 5.1.2	
444.b	Apartat 5.1.2	
444.c	N/A	
444.d	Apartat 5.1.2	
444.e	Apartat 5.1.3	
Article 445. Exposicions al risc de mercat		
445	Apartat 6.2	
Article 446. Risc Operacional		
446	Apartat 7.3	
Article 447. Exposicions de renda variable que no figurin a la cartera de negociació		
447.a	Apartat 5.4.3	
447.b	Apartat 5.4.3	
447.c	Apartat 5.4.3	
447.d	Apartat 5.4.3	
447.e	Apartat 5.4.3	
Article 448. Exposició en risc d'interès sobre les posicions no incloses a la cart.de neg.		
448.a	Apartat 8.1	
448.b	Apartat 8.1	
Article 449. Exposicions a posicions de titulització		
449.a	Apartat 5.3.1	
449.b	Apartat 5.3.1	
449.c	Apartat 5.3.1, 5.3.3	
449.d	Apartat 5.3.1	
449.e	Apartat 5.3.1	
449.f	Apartat 5.3.1	
449.g	Apartat 5.3.1	

Article CRR	IRP 2018	Taula
449.h	Apartat 5.3.1	
449.i	Apartat 5.3.1	
449.j	Apartat 5.3.1	
449.j.i	Apartat 5.3.1	
449.j.ii	Apartat 5.3.1	
449.j.iii	Apartat 5.3.1	
449.j.iv	Apartat 5.3.1	
449.j.v	Apartat 5.3.1	
449.j.vi	Apartat 5.3.1	
449.k	Apartat 5.3.1, 5.3.2	
449.l	Apartat 5.3.2	
449.m	Apartat 5.3.2, 5.3.3	
449.n	Apartat 5.3.1, 5.3.3	
449.n.i	Apartat 5.3.3	Taula 5.61
449.n.ii	Apartat 5.3.3	Taula 5.59,5.61
449.n.iii	Apartat 5.3.1	
449.n.iv	Apartat 5.3.3	
449.n.v	Apartat 5.3.2	
449.n.vi	Apartat 5.3.1	
449.o	Apartat 5.3.1, 5.3.3	
449.o.i	Apartat 5.3.2	Taula 5.58
449.o.ii	Apartat 5.3.1, 5.3.2	Taules 5.58, 5.60
449.p	Apartat 5.3.3	
449.q	Apartat 5.3.1, 5.3.3	
449.r	Apartat 5.3.1	
Article 450. Política de remuneració		
450		
450.1.a	Apartat 11.1	
450.1.b	Apartat 11.3, 11.4	
450.1.c	Apartat 11.3	
450.1.d	Apartat 11.3	
450.1.e	Apartat 11.3	
450.1.f	Apartat 11.3	
450.1.g	Apartat 11.4	
450.1.h	Apartat 11.4	
450.1.h.i	Apartat 11.4	
450.1.h.ii	Apartat 11.4	
450.1.h.iii	Apartat 11.4	
450.1.h.iv	Apartat 11.4	
450.1.h.v	Apartat 11.4	
450.1.h.vi	Apartat 11.4	
450.1.i	Apartat 11.4	
450.1.j	N/A	
450.2	Apartat 11	
Article 451. Palanquejament		
451.1	Apartat 4.3.4, Annex III	
451.1.a	Apartat 4.3.4, Annex III	
451.1.b	Apartat 4.2.4, Annex III	
451.1.c	N/A	
451.1.d	Apartat 4.3.4, Annex III	
451.1.e	Apartat 4.3.4, Annex III	
Article 452. Aplicació del mètode IRB al risc de crèdit		
452.a	Apartat 5.1.3	
452.b		
452.b.i	Apartat 5.1.3	
452.b.ii	Apartat 5.1.3	
452.b.iii	Apartat 5.1.3	
452.b.iv	Apartat 5.1.3	
452.c	Apartat 5.1.3	
452.c.i	Apartat 5.1.3	
452.c.ii	Apartat 5.1.3	
452.c.iii	Apartat 5.1.3	
452.c.iv	Apartat 5.1.3	
452.c.v	Apartat 5.1.3	
452.d	Apartat 5.1.3	
452.e	Apartat 5.1.3	
452.e.i	Apartat 5.1.3	
452.e.ii	Apartat 5.1.3	
452.e.iii	Apartat 5.1.3	
452.f	Apartat 5.1.3	
452.g	Apartat 5.1.3	
452.h	Apartat 5.1.3	
452.i	Apartat 5.1.3	
452.j	Apartat 5.1.3	
452.j.i	Apartat 5.1.3	
452.j.ii	Apartat 5.1.3	

Artícle CRR	IRP 2018	Taula
Article 453. Aplicació de tècniques de reducció del risc de crèdit		
453.a	Apartat 5.1.1	
453.b	Apartat 5.1.1, 5.1.3	
453.c	Apartat 5.1.1	
453.d	Apartat 5.2.1, 5.2.3	
453.e	Apartat 5.1.3	
453.f	Apartat 5.1.2	
453.g	Apartat 5.1.2, 5.1.3	
Article 454. Aplicació dels mètodes avançats de càlcul al risc operacional		
454	N/A	
Article 455. Aplicació de moduls interns al risc de mercat		
455.a	Apartat 6.1	
455.a.i	Apartat 6.1	
455.a.ii	Apartat 6.1, 6.3	
455.a.iii	Apartat 6.1	
455.a.iv	Apartat 6.3	
455.b	Apartat 6.3	
455.c	Apartat 6.3	
455.d	Apartat 6.3	
455.d.i	Apartat 6.3	
455.d.ii	Apartat 6.3	
455.d.iii	Apartat 6.3	
455.e	Apartat 6.3	
455.f	Apartat 6.3	
455.g	Apartat 6.3	

Accedeixi a la versió *on-line* del document a

www.CaixaBank.com/informacionrelevanciaprudencial2018

CaixaBank